Louisa May Alcott
Micile doamne
Micile doamne
Louisa May Alcott

CAPITOLUL ÎNTÂI: DE-A PELERINII

„Crăciunul n-o să mai fie Crăciun fără cadouri”, bombăni Jo, întinsă pe covorul din fața șemineului.

„E groaznic să fii sărac!” oftă Meg, uitându-se în jos la rochia ei veche.

„Nu mi se pare deloc drept ca unele fete să aibă o mulțime de lucruri frumoase, iar altele nimic”, adăugă micuța Amy, pufnind ofensată.

„Îi avem pe Tata și pe Mama, și ne avem una pe alta”, spuse Beth mulțumită, din colțul ei.

Cele patru chipuri tinere, luminate de foc, s-au înseninat la vorbele ei vesele, dar s-au întristat din nou când Jo a spus cu tristețe: „Nu-l avem pe Tata și n-o să-l avem multă vreme.” N-a rostit „poate niciodată”, dar fiecare a adăugat asta în gând, amintindu-și de Tata, departe, acolo unde se dădea lupta.

Nimeni n-a spus nimic timp de un minut; apoi Meg a zis, pe un alt ton: „Știți de ce a propus Mama să nu primim cadouri de Crăciun anul acesta: pentru că va fi o iarnă grea pentru toată lumea; și crede că n-ar trebui să cheltuim bani pe plăceri, când bărbații noștri suferă atât de mult în armată. Nu putem face mare lucru, dar putem să ne aducem micile sacrificii și ar trebui s-o facem cu bucurie. Numai că mă tem că eu nu pot”, iar Meg clătină din cap, gândindu-se cu regret la toate lucrurile frumoase pe care și le dorea.

„Dar eu nu cred că puținul pe care l-am cheltui ar ajuta la ceva. Fiecare avem câte un dolar, iar armata n-ar fi prea ajutată dacă l-am da. Sunt de acord să nu mă aștept la nimic de la Mama sau de la voi, dar chiar vreau să-mi cumpăr Undine și Sintran pentru mine. Mi-l doresc de atâta vreme", spuse Jo, care era o mare devoratoare de cărți.

„Eu plănuisem să-l dau pe partituri noi", spuse Beth, cu un oftat ușor, pe care nu l-au auzit decât peria de la vatră și suportul pentru ceainic.

„Eu o să-mi iau o cutie frumoasă de creioane de desen Faber; chiar am nevoie de ele", spuse Amy hotărâtă.

„Mama n-a spus nimic despre banii noștri și sigur nu vrea să renunțăm la tot. Hai să-și cumpere fiecare ce-și dorește și să ne bucurăm puțin; sunt sigură că muncim destul cât să meritäm asta", strigă Jo, uitându-se la tocurile pantofilor ei cu un aer bărbătesc.

„Eu știu că da — să-i învăț pe copiii aceia enervanți aproape toată ziua, când eu tânjesc să mă bucur de mine acasă", începu Meg, din nou pe tonul ei plângăcios.

„Tu n-o duci nici pe jumătate atât de greu ca mine", spuse Jo. „Ți-ar plăcea să stai închisă ore întregi cu o bătrână agitată și cicălitoare, care te pune mereu pe drumuri, nu e niciodată mulțumită și te stresează până îți vine ori să sari pe fereastră, ori să izbucnești în plâns?"

„Nu e frumos să te plângi, dar eu chiar cred că spălatul vaselor și păstratul lucrurilor în ordine sunt cea mai groaznică muncă

din lume. Mă fac să-mi ies din fire, iar mâinile mi se înțepenesc atât de tare, că nu mai pot exersa deloc cum trebuie.” Și Beth se uită la mâinile ei aspre cu un oftat pe care, de data asta, l-ar fi auzit oricine.

„Nu cred că vreuna dintre voi suferă cât sufăr eu”, izbucni Amy, „pentru că voi nu trebuie să mergeți la școală cu fete obraznice, care te necăjesc dacă nu-ți știi lecțiile, râd de rochiile tale, îl calomniază pe tatăl tău dacă nu e bogat și te insultă dacă nu ai un nas frumos.”

„Dacă vrei să spui «calomniază», atunci așa spune, și nu mai vorbi despre etichete, de parcă tata ar fi un borcan de murături”, o sfătui Jo, râzând.

„Știu foarte bine ce vreau să spun și n-ai de ce să fii satirică din cauza asta. E bine să folosești cuvinte alese și să-ți îmbunătățești vocabularul”, răspunse Amy, cu demnitate.

„Nu vă mai ciuguliți una pe alta, fetelor. Nu v-ați dori să avem banii pe care i-a pierdut tata când eram mici, Jo? Vai, Doamne! Ce fericite și bune am fi dacă n-am avea nicio grijă!”, spuse Meg, care își amintea mai bine vremurile bune.

„Dar zilele trecute spuneai că noi suntem mult mai fericite decât copiii King, pentru că ei se certau și se văicăreau tot timpul, în ciuda banilor lor.”

„Așa e, Beth. Ei bine, tot asta cred și acum. Pentru că, deși trebuie să muncim, știm să facem haz de noi și suntem o gașcă destul de veselă, cum ar zice Jo.”

„Jo chiar folosește niște cuvinte groaznic de vulgare!”, observă Amy, aruncând o privire dojenitoare spre silueta lungă întinsă pe covor.

Jo se ridică imediat în capul oaselor, își băgă mâinile în buzunare și începu să fluiere.

„Nu, Jo. E atât de băiețesc!”

„Tocmai de-aia o fac.”

„Nu suport fetele nepoliticoase și nelalocul lor!”

„Eu nu suport fetișcanele afectate și fandosite!”

„Păsărelele stau cuminți în cuibul lor”, cântă Beth, împăciuitoarea, făcând o mutră atât de nostimă, încât ambele glasuri ascuțite se topiră într-un râs, iar „ciuguleala” se opri, de data asta.

— Serios, fetelor, amândouă sunteți de vină, spuse Meg, începând să le dojenească în stilul ei de soră mai mare. — Ești destul de mare ca să renunți la năzbâtiile băiețești și să te porți mai frumos, Josephine. Când erai mică nu conta atât de mult, dar acum ești așa de înaltă și îți prinzi părul sus, ar trebui să-ți amintești că ești o domnișoară.

— Nu sunt! Și dacă faptul că-mi prind părul sus mă face una, o să-l port în două cozi până la douăzeci de ani, strigă Jo, smulgându-și plasa și scuturându-și părul castaniu ca o coamă. Urăsc gândul că trebuie să cresc, să devin domnișoara March, să port rochii lungi și să arăt țeapănă ca un aster de China! Și așa e destul de rău că sunt fată, când mie îmi plac jocurile, treburile și felul de a fi al băieților! Nu pot să trec peste

dezamăgirea că nu m-am născut băiat. Și acum e mai rău ca niciodată, fiindcă mor de nerăbdare să mă duc să lupt alături de tata. Iar eu nu pot decât să stau acasă și să tricotez, ca o bătrânică nevolnică!

Și Jo scutură șoseta albastră pentru armată până când andrelele zăngăniră ca niște castaniete, iar ghemul îi sări de-a curmezișul camerei.

— Săraca Jo! E tare nedrept, dar nu se poate schimba. Așa că trebuie să încerci să te mulțumești cu numele tău băiețos și să fii fratele nostru, al fetelor, spuse Beth, mângâind capul acela zburlit cu o mână pe care nici toată spălatul vaselor și ștersul prafului din lume n-ar fi putut-o face lipsită de blândețe.

— Cât despre tine, Amy, continuă Meg, ești mult prea pretențioasă și prea afectată. Mofturile tale sunt amuzante acum, dar dacă nu ai grijă, o să crești și o să ajungi o gâsculiță prefăcută. Îmi plac manierele tale frumoase și felul tău rafinat de a vorbi, când nu încerci să pari elegantă. Dar cuvintele tale caraghioase sunt la fel de rele ca argoul lui Jo.

— Dacă Jo e o băiețoaică și Amy o gâscă, atunci eu ce sunt, te rog? întrebă Beth, gata să-și primească și ea porția de dojană.

— Tu ești o scumpă, și nimic altceva, răspunse Meg cu căldură, iar nimeni n-o contrazise, fiindcă „Șoricica” era răsfățata familiei.

Cum tinerilor cititori le place să știe „cum arată oamenii”, o să profităm de clipa asta ca să schițăm pe scurt portretul celor patru surori, care stăteau și tricotau în amurg, în timp ce afară

ningea liniștit peste zăpada de decembrie, iar înăuntru focul trosnea vesel. Era o cameră primitoare, deși covorul era decolorat și mobila foarte simplă, pentru că pe pereți atârnau una-două imagini frumoase, nișele erau pline de cărți, la ferestre înfloreau crizanteme și trandafiri de Crăciun, iar peste tot plutea acea atmosferă plăcută de pace a căminului.

Margaret, cea mai mare dintre cele patru, avea șaisprezece ani și era foarte frumoasă: plinuță, blondă, cu ochi mari, mult păr castaniu moale, o gură delicată și mâini albe, de care era destul de mândră. Jo, la cincisprezece ani, era foarte înaltă, slabă și oacheșă și îți amintea de un mânz, pentru că părea să nu știe niciodată ce să facă cu membrele ei lungi, care mai mult o încurcau. Avea o gură hotărâtă, un nas nostim și niște ochi cenușii, ageri, care păreau să vadă totul și care, pe rând, puteau fi aprigi, amuzanți sau gânditori. Părul ei lung și des era singura ei frumusețe, dar de obicei îl strângea într-o plasă, ca să nu-i stea în cale. Jo avea umerii rotunjiți, mâini și picioare mari, hainele îi stăteau cam vraiște și avea aerul stânjenit al unei fete care creștea prea repede și se transforma în femeie fără să-i placă deloc asta. Elizabeth, sau Beth, cum îi spuneau toți, era o fată de treisprezece ani, rumenă în obraji, cu păr neted și ochi luminoși, cu o fire timidă, o voce sfioasă și o expresie liniștită care rareori i se tulbura. Tatăl ei îi spunea „Domnișoara Liniște”, iar numele i se potrivea de minune, fiindcă părea să trăiască într-o lume fericită numai a ei, din care ieșea doar ca să-i întâmpine pe puținii oameni în care avea încredere și pe care îi iubea. Amy, deși era cea mai mică, era, cel puțin în propria părere, o persoană extrem de importantă. O adevărată copilă a zăpezii, cu ochi albaștri și păr blond care i se ondula pe umeri,

palidă și subțire, purtându-se mereu ca o tânără domnișoară atentă la bunele maniere. Cum erau, de fapt, cele patru surori la fire, vom lăsa să se descopere pe parcurs.

Ceasul bătu de șase și, după ce mătură vatra, Beth puse o pereche de papuci la încălzit. Cumva, vederea pantofilor vechi avu un efect bun asupra fetelor, pentru că Mama urma să vină acasă și toate se înveseliră la gândul că o vor întâmpina. Meg încetă să mai dojenească, aprinse lampa, Amy se ridică din fotoliu fără să i se spună, iar Jo uită cât de obosită era și se ridică să țină papucii mai aproape de foc.

„Sunt de-a dreptul uzați. Marmee are nevoie de o pereche nouă."

„Mă gândeam să-i cumpăr eu unii din dolarul meu", spuse Beth.

„Nu, eu o să-i cumpăr!" strigă Amy.

„Eu sunt cea mai mare", începu Meg, dar Jo o întrerupse hotărâtă: „Eu sunt bărbatul casei acum, cât timp tata e plecat, și eu o să fac rost de papuci, fiindcă el mi-a spus să am grijă în mod special de Mama cât lipsește."

„Știu ce-am putea face", spuse Beth. „Hai să-i luăm fiecare câte ceva de Crăciun și să nu ne luăm nimic pentru noi."

— Asta ți se potrivește, dragă! Ce o să-i luăm? a exclamat Jo.

Toți au stat pe gânduri un minut, apoi Meg a spus, de parcă ideea îi venise uitându-se la propriile ei mâini frumoase: — Eu o să-i iau o pereche drăguță de mănuși.

— Pantofi zdraveni, cei mai buni care se găsesc! a strigat Jo.

— Câteva batiste, toate tivite, a spus Beth.

— Eu o să cumpăr o sticluță de apă de colonie. Îi place, și nici nu costă mult, așa că îmi mai rămân bani și pentru creioane, a adăugat Amy.

— Cum o să-i dăm lucrurile? a întrebat Meg.

— Le punem pe masă, o aducem înăuntru și o privim cum deschide pachetele. Nu-ți amintești cum făceam de zilele noastre de naștere? a răspuns Jo.

— Mie îmi era o frică groaznică atunci când îmi venea rândul să stau pe scaun cu coroana pe cap și să vă văd pe toate venind în șir să-mi dați darurile, fiecare cu câte un sărut. Îmi plăceau cadourile și sărutările, dar era îngrozitor să stați toate și să vă uitați la mine cât timp desfăceam pachetele, a spus Beth, care își încălzea în același timp fața și pâinea pentru ceai.

— Hai s-o lăsăm pe Marmee să creadă că ne cumpărăm lucruri pentru noi, iar apoi s-o surprindem. Mâine după-amiază trebuie să mergem la cumpărături, Meg. Mai avem atâtea de făcut pentru piesa din seara de Crăciun, a spus Jo, plimbându-se încoace și încolo cu mâinile la spate și nasul pe sus.

— După data asta, eu nu mai am de gând să joc. Am devenit prea mare pentru asemenea lucruri, a observat Meg, care, când venea vorba de joaca de-a costumele, era la fel de copilă ca întotdeauna.

— N-o să te lași, știu eu, câtă vreme mai poți să te plimbi într-o rochie albă, cu părul despletit, și să porți bijuterii din hârtie aurită. Ești cea mai bună actriță pe care o avem, și dacă

părăsești scena, s-a terminat cu totul, a spus Jo. — Ar trebui să repetăm în seara asta. Vino aici, Amy, și fă scena leșinului, fiindcă acolo ești țeapănă ca un vătrai.

— N-am ce să-i fac. N-am văzut niciodată pe nimeni leșinând și nici nu vreau să mă învinețesc toată, trântindu-mă pe jos cum faci tu. Dacă pot să mă las ușor, mă prăbușesc. Dacă nu pot, o să cad într-un scaun și o să fie grațios. Nici nu-mi pasă dacă Hugo vine spre mine cu un pistol, a răspuns Amy, care nu avea cine știe ce talent dramatic, dar fusese aleasă pentru că era destul de mică încât ticălosul din piesă s-o poată duce în brațe afară, în timp ce țipa.

„Fă-o așa. Împreunează-ți mâinile astfel și clatină-te prin cameră, strigând disperată: «Roderigo! Salvează-mă! Salvează-mă!»" Și Jo porni imediat, scoțând un țipăt melodramatic cu adevărat impresionant.

Amy o imitò, dar își ținea mâinile înțepenite înainte și se smucea înainte de parcă era trasă de un mecanism, iar „Au!"-ul ei sugera mai degrabă că o înțepau ace decât teamă și suferință. Jo scoase un geamăt deznădăjduit, Meg izbucni în râs, iar Beth își lăsă pâinea să se ardă, urmărind distracția cu mare interes. „N-are rost! Fă cât poți de bine când vine momentul, iar dacă publicul râde, să nu dai vina pe mine. Hai, Meg."

Apoi totul a mers strună, fiindcă Don Pedro a sfidat lumea într-un discurs de două pagini fără să se poticnească măcar o dată. Hagar, vrăjitoarea, a rostit o incantație înfiorătoare deasupra ceaunului ei plin cu broaște râioase care fierbeau încet, cu un efect straniu. Roderigo și-a rupt lanțurile cu vitejie,

iar Hugo a murit în chinurile remușcării și ale arsenicului, cu un sălbatic „Ha! Ha!"

„E cea mai bună de până acum", spuse Meg, în timp ce ticălosul mort se ridica în capul oaselor și își freca coatele.

„Nu pricep cum poți să scrii și să joci lucruri atât de minunate, Jo. Ești un adevărat Shakespeare!" exclamă Beth, care credea cu tărie că surorile ei aveau un geniu extraordinar în toate.

„Nu chiar", răspunse Jo cu modestie. „Totuși, cred că The Witches Curse, an Operatic Tragedy e o piesă destul de reușită, dar mi-ar plăcea să încerc Macbeth, dacă am avea măcar o trapă pentru Banquo. Eu mereu mi-am dorit să joc partea cu omorul. «Oare acesta e un pumnal pe care-l văd înaintea mea?»" murmură Jo, dând ochii peste cap și apucând aerul, așa cum văzuse ea la un actor tragic vestit.

„Nu, e furculița de pâine prăjită, cu pantoful mamei pe ea în loc de felia de pâine. Beth e lovită de microbul scenei!" strigă Meg, iar repetiția se încheie într-o izbucnire generală de râs.

„Mă bucur să vă găsesc atât de vesele, fetelor", se auzi o voce caldă din prag, iar actorii și publicul se întoarseră să întâmpine o doamnă înaltă, cu aer matern, care avea acel fel de a privi ce parcă spunea „pot să te ajut?", lucru cu adevărat încântător. Nu era îmbrăcată elegant, dar avea o înfățișare nobilă, iar fetele credeau că sub mantia cenușie și boneta demodată se afla cea mai minunată mamă din lume.

„Ei, dragelor, cum v-a mers azi? A fost atâta treabă cu pregătitul cutiilor pentru mâine, că n-am mai ajuns acasă la cină. A trecut

cineva pe aici, Beth? Cum îți mai e răceala, Meg? Jo, arăți frântă de oboseală. Vino să mă săruți, puiule."

În timp ce punea aceste întrebări de mamă grijulie, doamna March și-a scos hainele ude, și-a încălțat papucii călduroși și, așezându-se în fotoliul comod, a tras-o pe Amy în poală, pregătită să se bucure de cea mai fericită oră din ziua ei plină. Fetele au început să alerge de colo-colo, fiecare încercând, în felul ei, să facă totul cât mai confortabil. Meg a aranjat masa de ceai, Jo a adus lemne și a pus scaunele la loc, scăpând, răsturnând și zăngănind tot ce atingea. Beth a făcut drumuri între salon și bucătărie, tăcută și harnică, în timp ce Amy, cu mâinile împreunate în poală, le spunea tuturor ce să facă.

Când s-au strâns în jurul mesei, doamna March a spus, cu chipul luminat de bucurie: „Am o surpriză pentru voi după cină."

Un zâmbet iute și luminos a trecut de la una la alta ca o rază de soare. Beth a bătut din palme, fără să-i pese de biscuitul pe care îl ținea în mână, iar Jo și-a aruncat șervetul în sus, strigând: „O scrisoare! O scrisoare! Ura de trei ori pentru tata!"

„Da, o scrisoare frumoasă și lungă. E bine și crede că va trece peste sezonul rece mai ușor decât ne-am temut. Vă trimite tot felul de urări pline de dragoste pentru Crăciun și un mesaj special pentru voi, fetelor", a spus doamna March, bătându-și buzunarul de parcă ar fi ascuns acolo o comoară.

„Hai, terminați mai repede! Nu te opri să-ți ții degețelul mic strâmb și să faci mutrișoare de domnișoară deasupra farfuriei, Amy", a strigat Jo, înecându-se cu ceaiul și scăpându-și pâinea cu unt pe covor, cu partea unsă în jos, în graba de a ajunge la

surpriză.

Beth n-a mai mâncat nimic, ci s-a strecurat într-un colț umbros, unde a stat și s-a cufundat în bucuria care urma să vină, până când au fost și ceilalți gata.

„Mi se pare minunat din partea tatei că s-a dus ca preot militar, deși era prea în vârstă ca să fie înrolat cu forța și nu destul de puternic pentru a fi soldat", a spus Meg cu căldură.

„Ce mult aș vrea să pot merge și eu ca toboșar, ca vivan—cum îi zice? Sau ca infirmieră, ca să fiu aproape de el și să-l pot ajuta", a izbucnit Jo, cu un geamăt.

„Trebuie să fie foarte neplăcut să dormi într-un cort, să mănânci tot felul de lucruri fără gust și să bei dintr-o cană de tablă", a oftat Amy.

„Când se întoarce acasă, Marmee?" a întrebat Beth, cu un ușor tremur în glas.

„Nu pentru multe luni, dragă, decât dacă se îmbolnăvește. Va rămâne și își va face datoria cu credință cât timp va putea, iar noi nu-l vom chema înapoi nici măcar cu un minut mai devreme decât se poate lipsi de el. Acum vino să auzi scrisoarea."

Toți s-au strâns lângă foc: mama în fotoliul mare, cu Beth la picioarele ei, Meg și Amy cocoțate pe câte un braț al scaunului, iar Jo rezemată de spătar, unde nimeni nu i-ar fi văzut vreo urmă de emoție dacă scrisoarea s-ar fi dovedit înduioșătoare. În vremurile acelea grele, puține scrisori nu erau emoționante, mai ales cele trimise acasă de tați. În aceasta se spunea foarte puțin despre greutățile îndurate, primejdiile înfruntate sau dorul de

casă biruit. Era o scrisoare veselă și plină de speranță, cu descrieri vii din viața din tabără, din marșuri și din noutățile militare, iar abia la sfârșit inima autorului s-a revărsat în toată dragostea și dorul lui de tată pentru fetițele rămase acasă.

„Dați-le tuturor dragostea mea din toată inima și câte un sărut. Spune-le că mă gândesc la ele ziua, mă rog pentru ele noaptea și că afecțiunea lor îmi este mereu cea mai mare mângâiere. Un an pare foarte lung până le voi vedea din nou, dar amintiți-le că, în timp ce așteptăm, putem cu toții să muncim, ca zilele acestea grele să nu fie irosite. Știu că își vor aminti tot ce le-am spus, că vor fi copii iubitoare cu tine, că își vor face datoria cu credință, că își vor înfrunta cu curaj dușmanii dinlăuntrul lor și se vor stăpâni atât de frumos, încât, când mă voi întoarce la ele, să pot fi și mai îndrăgostit și mai mândru ca niciodată de micile mele femei." Toți au tras din nas când au ajuns la pasajul acela. Lui Jo nu i-a fost rușine de lacrima mare care i-a căzut de pe vârful nasului, iar Amy nici nu s-a sinchisit că și-a ciufulit buclele când și-a ascuns fața pe umărul mamei și a izbucnit în plâns: „Sunt o fată egoistă! Dar o să încerc cu adevărat să fiu mai bună, ca să nu fie dezamăgit de mine mai târziu."

„Toate vom face asta", a strigat Meg. „Mă gândesc prea mult la cum arăt și urăsc munca, dar n-o să mai fac asta, dacă pot să mă abțin."

„O să încerc să fiu ceea ce îi place lui să-mi spună, «o mică femeie», și să nu mai fiu necioplită și sălbatică, ci să-mi fac datoria aici, în loc să-mi doresc să fiu în altă parte", a spus Jo, gândindu-se că să-și țină firea în frâu acasă era o sarcină mult mai grea decât să înfrunte vreun rebel sau doi în Sud.

Beth n-a spus nimic, ci și-a șters lacrimile cu șoseta albastră de armată și s-a apucat să tricoteze din răsputeri, fără să piardă nicio clipă din datoria care îi stătea cel mai aproape, hotărâtă în sufletul ei liniștit să fie exact așa cum spera Tata s-o găsească atunci când, peste un an, va veni fericita întoarcere acasă.

Doamna March a rupt tăcerea care a urmat după vorbele lui Jo, spunând cu glasul ei voios: „Vă amintiți cum vă jucați de-a Călătoria pelerinului când erați mici de tot? Nimic nu vă plăcea mai mult decât să vă leg pe spate săculeții mei de petice pe post de poveri, să vă dau pălării, bețe și suluri de hârtie și să vă las să străbateți casa din pivniță, care era Cetatea Pieirii, tot mai sus, până pe acoperiș, unde aveați toate lucrurile minunate pe care le puteați aduna ca să faceți o Cetate Cerească."

„Ce distracție mai era, mai ales când treceam pe lângă lei, ne luptam cu Apollyon și străbăteam valea în care erau spiridușii," spuse Jo.

„Mie îmi plăcea locul unde cădeau desagii și se rostogoleau pe scări," spuse Meg.

„Eu nu-mi amintesc mare lucru, doar că îmi era frică de pivniță și de holul întunecos și că îmi plăceau întotdeauna prăjitura și laptele pe care le primeam sus. Dacă n-aș fi prea mare pentru asemenea lucruri, chiar mi-ar plăcea să ne mai jucăm o dată,"

spuse Amy, care, la vârsta matură de doisprezece ani, începuse să vorbească despre renunțarea la copilării.

„Pentru asta nu suntem niciodată prea mari, draga mea, fiindcă e un joc pe care îl jucăm mereu, într-un fel sau altul. Poverile noastre sunt aici, drumul ne stă înainte, iar dorința de a fi buni și fericiți este călăuza care ne poartă prin multe necazuri și greșeli spre pacea care este adevărata Cetate Cerească. Așa că, micii mei pelerini, ce-ar fi să începeți din nou, nu în joacă, ci pe bune, și să vedeți cât de departe puteți ajunge până se întoarce Tata acasă."

„Serios, mamă? Și unde sunt poverile noastre?" întrebă Amy, care era o tânără domnișoară foarte literală.

„Fiecare dintre voi a spus adineauri care îi este povara, în afară de Beth. Eu cred că ea n-are niciuna," spuse mama ei.

„Ba da, am. A mea înseamnă vase și cârpe de praf, și că le invidiez pe fetele care au piane frumoase, și că mi-e frică de oameni."

Povara lui Beth era atât de caraghioasă, încât toți au vrut să râdă, dar nimeni n-a făcut-o, fiindcă ar fi rănit-o foarte tare.

— Hai să facem asta, spuse Meg, pe gânduri. Până la urmă, e doar un alt fel de a spune că încercăm să fim bune, iar povestea s-ar putea să ne ajute, fiindcă, deși chiar vrem să fim bune, e greu, uităm și nu dăm tot ce putem.

— În seara asta eram în Mlaștina Deznădejdii, iar mama a venit și ne-a scos de acolo, așa cum a făcut Ajutorul în carte. Ar trebui să avem și noi sulul nostru cu îndrumări, ca Christian. Ce

facem în privința asta? întrebă Jo, încântată de ideea care dădea puțin farmec romantic sarcinii atât de plictisitoare de a-și face datoria.

— Uitați-vă sub perne în dimineața de Crăciun și vă veți găsi cartea de îndrumare, răspunse doamna March.

Au discutat noul plan în timp ce bătrâna Hannah strângea masa, apoi au apărut cele patru coșulețe de lucru, iar acele au început să zboare în timp ce fetele coseau cearșafuri pentru mătușa March. Era o cusătură plictisitoare, dar în seara aceea nimeni nu s-a plâns. Au adoptat planul lui Jo de a împărți cusăturile lungi în patru părți și de a numi sferturile Europa, Asia, Africa și America, iar astfel au înaintat de minune, mai ales când vorbeau despre diferitele țări în timp ce coseau prin ele.

La nouă s-au oprit din lucru și au cântat, ca de obicei, înainte să se culce. Nimeni în afară de Beth nu reușea să scoată mare lucru din vechiul pian, dar ea avea un fel al ei de a atinge ușor clapele îngălbenite și de a crea un acompaniament plăcut pentru cântecele simple pe care le cântau. Meg avea o voce ca un flaut, iar ea și mama ei conduceau micul cor. Amy ciripea ca un greiere, iar Jo rătăcea prin melodii după bunul ei plac, nimerind mereu unde nu trebuia, cu câte un orăcăit sau un tril tremurat care strica și cea mai melancolică melodie. Făcuseră asta dintotdeauna, de pe vremea când abia puteau să îngâne...

Licăre, licăre, steluță mică,

și asta devenise un obicei al casei, pentru că mama era cântăreață din fire. Primul sunet al dimineții era vocea ei, în timp ce se mișca prin casă cântând ca o ciocârlie, iar ultimul sunet al

serii era același glas voios, fiindcă fetele nu s-au făcut niciodată prea mari pentru acel cântec de leagăn atât de familiar.

CAPITOLUL DOI UN CRĂCIUN VESEL

Jo s-a trezit prima, în lumina cenușie a dimineții de Crăciun. Nu atârnau ciorapi la șemineu și, pentru o clipă, a fost la fel de dezamăgită ca odinioară, când șoseta ei mică a căzut fiindcă era îndesată cu bunătăți. Apoi și-a amintit promisiunea mamei și, strecurând mâna sub pernă, a scos de acolo o cărticică cu copertă roșu-aprins. O cunoștea foarte bine, fiindcă era acea frumoasă poveste veche despre cea mai frumoasă viață trăită vreodată, iar Jo simțea că era un adevărat ghid pentru orice pelerin pornit într-o călătorie lungă. A trezit-o pe Meg cu un „Crăciun fericit" și i-a spus să vadă ce avea sub pernă. A apărut o carte cu copertă verde, cu aceeași imagine înăuntru și câteva cuvinte scrise de mama lor, care făceau ca singurul lor dar să fie nespus de prețios în ochii lor. Curând s-au trezit și Beth și Amy, au căutat și ele și și-au găsit cărticelele, una gri-porumbel, cealaltă albastră, iar toate au rămas privind la ele și vorbind despre ele, în timp ce răsăritul se înroșea odată cu venirea zilei.

În ciuda micilor ei cochetării, Margaret avea o fire blândă și evlavioasă, care își punea amprenta asupra surorilor ei fără ca ea să-și dea seama, mai ales asupra lui Jo, care o iubea nespus de mult și o asculta, fiindcă sfaturile ei erau date cu atâta blândețe.

„Fetelor", a spus Meg cu seriozitate, privind de la capul ciufulit de lângă ea spre cele două căpșoare cu bonete de noapte din camera alăturată, „Mama vrea să citim aceste cărți, să le iubim și să ținem seama de ele, și trebuie să începem chiar acum. Pe

vremuri eram conștiincioase în privința asta, dar de când a plecat tata și tot necazul războiului ne-a dat viața peste cap, am neglijat multe lucruri. Voi faceți cum vreți, dar eu o să-mi țin cartea aici, pe masă, și o să citesc puțin din ea în fiecare dimineață, imediat ce mă trezesc, fiindcă știu că îmi va face bine și mă va ajuta să trec mai ușor prin zi."

Apoi și-a deschis cartea cea nouă și a început să citească. Jo și-a trecut brațul pe după ea și, obraz lângă obraz, a citit și ea, cu acea expresie liniștită care se vedea atât de rar pe chipul ei mereu neliniștit.

„Ce bună e Meg! Hai, Amy, să facem și noi ca ele. Eu te ajut cu cuvintele grele, iar ele ne explică dacă nu înțelegem", a șoptit Beth, foarte impresionată de cărțile frumoase și de exemplul surorilor ei.

„Mă bucur că a mea e albastră", a spus Amy. Și apoi în camere s-a făcut o liniște adâncă, în timp ce paginile erau întoarse ușor, iar soarele de iarnă s-a strecurat înăuntru ca să atingă părul luminos și chipurile serioase cu o urare de Crăciun.

— Unde e mama? a întrebat Meg, când ea și Jo au coborât în fugă, o jumătate de oră mai târziu, ca să-i mulțumească pentru daruri.

— Numai Dumnezeu știe. A venit o biată făptură să ceară de pomană, iar maică-ta a plecat imediat să vadă de ce era nevoie. N-am mai pomenit femeie care să dăruiască așa mâncare și băutură, haine și lemne de foc, a răspuns Hannah, care trăia cu familia de când se născuse Meg și era privită de toți mai degrabă ca o prietenă decât ca o servitoare.

— Cred că se întoarce curând, așa că prăjește prăjiturelele și pregătește totul, a spus Meg, uitându-se peste darurile adunate într-un coș și ascunse sub canapea, gata să fie scoase la momentul potrivit. Dar stai, unde e sticluța cu apă de colonie a lui Amy? a adăugat ea, văzând că flaconul cel mic nu era nicăieri.

— A luat-o acum un minut și a plecat cu ea să-i pună o panglică sau cine știe ce altă idee i-a mai venit, a răspuns Jo, țopăind prin cameră ca să mai scape de înțepeneala primilor pași în noii papuci militărești.

— Ce frumos arată batistele mele, nu-i așa? Hannah le-a spălat și le-a călcat pentru mine, iar eu le-am marcat pe toate cu mâna mea, a spus Beth, uitându-se cu mândrie la literele cam strâmbe, care o costaseră atâta trudă.

— Săraca de tine! Ai pus pe ele „Mama" în loc de „M. March". Ce amuzant! a strigat Jo, luând una în mână.

— Nu e bine așa? Eu m-am gândit că e mai bine astfel, pentru că inițialele lui Meg sunt tot M.M. și nu vreau să le folosească nimeni în afară de Marmee, a spus Beth, părând neliniștită.

— E foarte bine, draga mea, și e o idee foarte frumoasă, chiar foarte logică, fiindcă acum nimeni nu se mai poate încurca. Știu că o să-i placă mult, a spus Meg, aruncându-i lui Jo o privire dojenitoare și zâmbindu-i lui Beth.

— Uite-o pe mama. Ascundeți repede coșul! a strigat Jo, când s-a trântit o ușă și s-au auzit pași pe hol.

Amy a intrat în grabă și a părut destul de stânjenită când și-a văzut surorile așteptând-o toate.

— Unde ai fost și ce ascunzi la spate? a întrebat Meg, mirată să vadă, după glugă și mantie, că leneșa de Amy ieșise atât de devreme.

— Nu râde de mine, Jo! N-am vrut să afle nimeni până nu venea momentul. Voiam doar să schimb sticluța cea mică pe una mare și mi-am dat toți banii ca s-o cumpăr, și chiar încerc să nu mai fiu egoistă.

În timp ce vorbea, Amy a arătat sticluța frumoasă care o înlocuise pe cea ieftină și părea atât de sinceră și de modestă în mica ei încercare de a nu se mai gândi la ea însăși, încât Meg a îmbrățișat-o pe loc, Jo a declarat că e „o comoară", iar Beth a fugit la fereastră și a cules cel mai frumos trandafir al ei ca să împodobească sticla cea elegantă.

„Vedeți, mi-a fost rușine de darul meu, după ce am citit și am vorbit azi-dimineață despre cum să fim bune, așa că am fugit după colț și l-am schimbat imediat ce m-am ridicat, și mă bucur tare mult, fiindcă acum al meu e cel mai frumos."

Un alt trântit al ușii de la stradă a făcut ca coșul să ajungă sub canapea, iar fetele s-au așezat repede la masă, nerăbdătoare să ia micul dejun.

„Crăciun fericit, Marmee! Și încă multe altele! Îți mulțumim pentru cărțile noastre. Am citit puțin din ele și vrem să citim în fiecare zi", au strigat toate deodată.

„Crăciun fericit, fetițele mele! Mă bucur că ați început imediat și sper să continuați. Dar vreau să vă spun ceva înainte să ne așezăm la masă. Nu departe de aici zace o femeie săracă, cu un bebeluș abia născut. Șase copii stau înghesuiți într-un singur pat ca să nu înghețe, fiindcă nu au foc. Nu au nimic de mâncare, iar băiatul cel mare a venit să-mi spună că suferă de foame și de frig. Fetelor, vreți să le dați micul vostru dejun drept dar de Crăciun?"

Le era tuturor neobișnuit de foame, fiindcă așteptaseră aproape o oră, și pentru un minut nimeni n-a spus nimic; doar un minut, pentru că Jo a izbucnit impulsiv: „Mă bucur atât de mult că ai venit înainte să începem!"

„Pot să merg și eu să ajut la dus lucrurile la copilașii aceia sărmani?" a întrebat Beth cu nerăbdare.

„Eu o să iau smântâna și brioșele", a adăugat Amy, renunțând eroic la lucrul care îi plăcea cel mai mult.

Meg acoperea deja clătitele de hrișcă și punea pâinea grămadă pe un platou mare.

„Știam că așa veți face", a spus doamna March, zâmbind mulțumită. „Veți veni toate să mă ajutați, iar când ne întoarcem

vom mânca pâine cu lapte la micul dejun și vom compensa la cină.”

Au fost gata în scurt timp, iar micul alai a pornit la drum. Din fericire, era devreme și au mers pe străzi lăturalnice, așa că puțini oameni i-au văzut și nimeni nu a râs de grupul acela ciudat.

Era o cameră săracă, goală și jalnică, cu ferestre sparte, fără foc, cu așternuturi zdrențuite, o mamă bolnavă, un bebeluș care plângea și un grup de copii palizi și flămânzi, strânși unii în alții sub o plapumă veche, încercând să se încălzească.

Ce ochi mari se holbau și ce buze albastre zâmbeau când au intrat fetele.

„Ach, mein Gott! Ce bine că au venit la noi niște îngeri!” a spus biata femeie, plângând de bucurie.

„Îngeri cam caraghioși, cu glugi și mănuși”, a zis Jo și le-a făcut pe toate să râdă.

În câteva minute, chiar părea că pe acolo trecuseră niște spirite binevoitoare. Hannah, care adusese lemne, a făcut focul și a astupat geamurile sparte cu pălării vechi și cu propria ei mantie. Doamna March i-a dat mamei ceai și terci și a liniștit-o, promițându-i ajutor, în timp ce îmbrăca bebelușul cu atâta grijă, de parcă ar fi fost al ei. Între timp, fetele au întins masa, au așezat copiii în jurul focului și i-au hrănit ca pe niște păsărele înfometate, râzând, vorbind și încercând să înțeleagă engleza aceea stâlcită și amuzantă.

„Das ist gut!” „Die Engel-kinder!” strigau bieții de ei în timp ce mâncau și își încălzeau mâinile vineții la focul acela plăcut. Fetele nu mai fuseseră numite niciodată copii-îngeri și li s-a părut foarte plăcut, mai ales lui Jo, care fusese considerată un „Sancho” încă de când se născuse. A fost un mic dejun foarte fericit, deși ele n-au gustat nimic din el. Iar când au plecat, lăsând în urmă alinare, cred că în tot orașul nu existau patru oameni mai veseli decât fetițele acelea flămânde care își dăduseră micul dejun și se mulțumiseră cu pâine și lapte în dimineața de Crăciun.

„Asta înseamnă să ne iubim aproapele mai mult decât pe noi înșine, și îmi place”, a spus Meg, în timp ce își așezau darurile, iar mama lor era sus și aduna haine pentru sărmanii Hummel.

Nu era o priveliște prea strălucitoare, dar în puținele pachețele era împachetată multă dragoste, iar vaza înaltă cu trandafiri roșii, crizanteme albe și vrejuri curgătoare, așezată la mijloc, dădea mesei un aer cu adevărat elegant.

„Vine! Cântă, Beth! Deschide ușa, Amy! Trei urale pentru Marmee!” a strigat Jo, țopăind de colo-colo, în timp ce Meg se ducea s-o conducă pe mama la locul de onoare.

Beth a cântat cel mai vesel marș al ei, Amy a deschis larg ușa, iar Meg a jucat rolul de însoțitoare cu multă demnitate. Doamna March a fost și surprinsă, și emoționată, și a zâmbit cu ochii în lacrimi în timp ce își privea darurile și citea bilețelele care le însoțeau. Papucii au fost încălțați pe loc, o batistă nouă i-a fost strecurată în buzunar, frumos parfumată cu colonia lui Amy, trandafirul i-a fost prins la piept, iar mănușile cele frumoase au

fost declarate o potrivire perfectă.

Au urmat multe râsete, sărutări și explicații, în felul acela simplu și plin de iubire care face aceste sărbători de acasă atât de plăcute atunci și atât de dulci în amintire mult timp după aceea, iar apoi toată lumea s-a pus pe treabă.

Faptele de caritate și micile ceremonii ale dimineții au luat atât de mult timp, încât restul zilei a fost dedicat pregătirilor pentru distracțiile de seară. Fiind încă prea tinere ca să meargă des la teatru și neavând destui bani pentru spectacole private costisitoare, fetele și-au pus mintea la contribuție și, cum nevoia te învață, au făcut singure tot ce le trebuia. Unele dintre creațiile lor erau de-a dreptul ingenioase: chitare din carton, lămpi antice făcute din vechi vase pentru unt acoperite cu hârtie argintie, robe somptuoase din bumbac vechi, strălucind de paiete de tablă de la o fabrică de murături, și armuri acoperite cu aceleași bucățele utile în formă de diamant, rămase în foi după ce erau decupate capacele borcanelor de dulceață. Camera cea mare a fost scena multor petreceri nevinovate.

Niciun domn nu era primit, așa că Jo juca rolurile masculine cât îi poftea inima și era nespus de încântată de o pereche de cizme din piele maro-roșcată, primite de la o prietenă care cunoștea o doamnă care cunoștea un actor. Cizmele acestea, o veche spadă de scrimă și un veston cu tăieturi decorative, folosit cândva de un artist pentru un tablou, erau comorile de căpătâi ale lui Jo și apăreau la fiecare ocazie. Cum trupa era mică, cei doi actori principali trebuiau să joace fiecare mai multe roluri, și chiar meritau toată lauda pentru munca grea de a învăța trei sau patru partituri diferite, de a intra și ieși în grabă din tot felul de

costume și de a se ocupa și de scenă pe deasupra. Era un exercițiu excelent pentru memorie, o distracție nevinovată și le ocupa multe ore care altfel ar fi fost petrecute în lene, în singurătate sau în tovărășii mai puțin folositoare.

În seara de Crăciun, o duzină de fete s-au îngrămădit pe patul care ținea loc de lojă și s-au așezat în fața perdelelor din creton albastru și galben, într-o stare de așteptare cât se poate de încântătoare. Din spatele perdelei se auzeau multe foșnete și șoapte, se ridica puțin fum de lampă și, din când în când, câte un chicotit al lui Amy, care avea tendința să devină isterică în emoția clipei. Curând s-a auzit un clopoțel, perdelele s-au dat la o parte și a început tragedia lirică.

„O pădure întunecată", după cum scria pe singurul afiș al spectacolului, era înfățișată prin câțiva arbuști în ghivece, postav verde pe jos și o peșteră în fundal. Peștera fusese făcută dintr-un suport de rufe folosit drept acoperiș și comode pe post de pereți, iar înăuntru ardea din plin o sobiță mică, cu un ceaun negru pe ea și o vrăjitoare bătrână aplecată deasupra. Scena era întunecată, iar lumina sobei avea un efect minunat, mai ales când din ibric ieșea abur adevărat în clipa în care vrăjitoarea ridica capacul. Li s-a lăsat tuturor un moment să-și revină din primul fior, apoi Hugo, ticălosul, a intrat pășind apăsat, cu o sabie zăngănind la șold, o pălărie lăsată pe ochi, barbă neagră, mantie misterioasă și cizmele. După ce s-a plimbat încoace și încolo într-o mare frământare, s-a lovit peste frunte și a izbucnit într-o tiradă sălbatică, cântând despre ura lui pentru Roderigo, iubirea lui pentru Zara și hotărârea lui încântătoare de a-l ucide pe unul și de a o câștiga pe cealaltă. Tonurile aspre ale vocii lui

Hugo, cu câte un strigăt din când în când când sentimentele îl copleșeau, au fost foarte impresionante, iar publicul a aplaudat de îndată ce s-a oprit să-și tragă sufletul. Înclinându-se cu aerul cuiva obișnuit cu laudele publicului, s-a strecurat spre cavernă și i-a poruncit Hagarei să iasă, cu un autoritar: „Hei, slujnică! Am nevoie de tine!"

A ieșit Meg, cu păr cărunt de cal atârnându-i pe lângă față, într-o robă roșie și neagră, cu un toiag și semne cabalistice pe mantie. Hugo a cerut o poțiune care s-o facă pe Zara să-l adore și alta care să-l nimicească pe Roderigo. Hagar, într-o melodie dramatică splendidă, le-a promis pe amândouă și a început să cheme spiritul care urma să aducă filtrul de dragoste.

Vino, vino, din lăcașul tău, / Spirit al văzduhului, te chem acum! / Născut din trandafiri, hrănit cu rouă, / Poți tu farmece și poțiuni să plămădești? / Adu-mi aici, cu iuțeală de elf, / Filtrul parfumat de care am nevoie. / Fă-l dulce, iute și puternic, / Spiritule, răspunde acum cântecului meu!

S-a auzit o melodie lină, iar apoi, în fundul peșterii, a apărut o siluetă mică, îmbrăcată într-un alb vapuros, cu aripi sclipitoare, păr auriu și o cunună de trandafiri pe cap. Fluturând o baghetă, a cântat...

Iată-mă aici, venită din căminul meu văzduh, departe, din luna argintie. Ia vraja aceasta și folosește-o cum trebuie, altfel puterea ei se va risipi curând!

Și, lăsând o sticluță mică aurită la picioarele vrăjitoarei, spiritul dispăru. Un alt descântec al Hagarei aduse o nouă arătare, deloc frumoasă, fiindcă, cu o bubuitură, apăru un drăcușor

negru și hidos care, după ce orăcăi un răspuns, îi aruncă lui Hugo o sticlă întunecată și pieri cu un râs batjocoritor. După ce își cântă mulțumirile și își îndesă poțiunile în cizme, Hugo plecă, iar Hagara îi anunță pe spectatori că, fiindcă el ucisese cândva câțiva dintre prietenii ei, îl blestemase și are de gând să-i zădărnicească planurile și să se răzbune pe el. Apoi cortina căzu, iar publicul se odihni și mâncă bomboane, discutând meritele piesei.

S-a auzit destulă ciocănitură înainte ca cortina să se ridice din nou, dar când a devenit clar ce capodoperă de dulgherie scenică se pregătise, nimeni nu s-a mai plâns de întârziere. Era cu adevărat splendid. Un turn se înălța până la tavan, la jumătatea lui se vedea o fereastră cu o lampă aprinsă, iar în spatele perdelei albe apărea Zara, într-o rochie minunată albastră cu argintiu, așteptându-l pe Roderigo. El intră într-o ținută somptuoasă, cu o bonetă cu pene, mantie roșie, bucle castanii de amorez, o chitară și, desigur, cizmele. Îngenunchind la poalele turnului, cântă o serenadă cu glas duios. Zara îi răspunse și, după un dialog muzical, consimți să fugă cu el. Apoi veni marele efect al piesei. Roderigo scoase o scară de frânghie cu cinci trepte, aruncă un capăt în sus și o pofti pe Zara să coboare. Cu sfială, ea ieși pe fereastra cu zăbrele, își puse mâna pe umărul lui Roderigo și tocmai se pregătea să sară grațios jos când — „Vai! Vai de Zara!” — își uită trena. Aceasta se agăță în fereastră, turnul se clătină, se înclină înainte, se prăbuși cu zgomot și îi îngropă pe nefericiții îndrăgostiți sub dărâmături.

Se ridică un țipăt general când cizmele cafenii se zbătură sălbatic din epavă, iar un cap blond ieși la iveală, strigând: „Ți-am spus eu! Ți-am spus eu!" Cu o remarcabilă prezență de spirit, Don Pedro, tatăl cel crud, dădu buzna pe scenă, își smulse fiica dintre dărâmături, spunându-i în grabă, într-o parte...

„Nu râde! Poartă-te ca și cum totul ar fi în regulă!" Apoi, poruncindu-i lui Roderigo să se ridice, l-a alungat din regat cu mânie și dispreț. Deși căzătura din turn îl zdruncinase serios, Roderigo i-a ținut piept bătrânului domn și a refuzat să se miște. Exemplul lui neînfricat a aprins-o pe Zara. Și ea și-a înfruntat tatăl, iar acesta a poruncit să fie aruncați amândoi în cele mai adânci temnițe ale castelului. A intrat un slujitor mic și îndesat cu lanțuri și i-a dus de acolo, părând foarte speriat și uitând, evident, discursul pe care ar fi trebuit să-l rostească.

Actul al treilea se petrecea în sala castelului, iar aici apărea Hagar, venită să-i elibereze pe îndrăgostiți și să-i vină de hac lui Hugo. Îl aude apropiindu-se și se ascunde; îl vede turnând poțiunile în două cupe cu vin și spunându-i micului slujitor timid: „Du-le prizonierilor în celulele lor și spune-le că voi veni îndată." Slujitorul îl trage pe Hugo deoparte ca să-i spună ceva, iar Hagar schimbă cupele cu alte două, neprimejdioase. Ferdinando, „favoritul", le ia și pleacă, iar Hagar pune la loc cupa cu otrava destinată lui Roderigo. Lui Hugo i se face sete după o lungă trilurie, bea din ea, își pierde mințile și, după destule zvârcoliri și tropăieli, cade lat și moare, în timp ce Hagar îi spune ce a făcut într-un cântec de o forță și o melodie desăvârșite.

A fost o scenă cu adevărat palpitantă, deși unii ar fi putut crede că prăbușirea bruscă a unei cantități zdravene de păr lung și roșu a cam stricat efectul morții ticălosului. A fost chemat în fața cortinei și, foarte potrivit, a apărut conducând-o pe Hagar, al cărei cânt era socotit mai uimitor decât tot restul reprezentației la un loc.

Actul al patrulea îl arăta pe Roderigo, copleșit de disperare și gata să se înjunghie, fiindcă i se spusese că Zara l-a părăsit. Chiar când pumnalul îi ajunge la inimă, de sub fereastra lui se aude un cântec fermecător, care îl înștiințează că Zara îi este credincioasă, dar se află în primejdie, și că o poate salva dacă vrea. O cheie este aruncată înăuntru; ea descuie ușa, iar el, într-un acces de extaz, își smulge lanțurile și fuge să-și găsească și să-și salveze iubita.

Actul al cincilea s-a deschis cu o scenă furtunoasă între Zara și Don Pedro. El vrea s-o trimită la mănăstire, dar ea nici nu vrea să audă, iar după o rugăminte emoționantă e pe punctul să leșine când Roderigo dă buzna și îi cere mâna. Don Pedro refuză, fiindcă el nu e bogat. Țipă și gesticulează teribil, dar nu ajung la nicio înțelegere, iar Rodrigo e gata s-o ia cu el pe Zara, sleită de puteri, când intră servitorul cel timid cu o scrisoare și o pungă de la Hagar, care a dispărut în chip misterios. În scrisoare, aceasta îi anunță că le lasă tinerilor o avere de necuprins și lui Don Pedro o soartă cumplită, dacă nu-i face fericiți. Punga e deschisă, iar pe scenă se revarsă câteva măsuri bune de bani de tinichea, până când totul ajunge să strălucească de parcă ar fi fost transfigurat de sclipire. Asta înmoaie pe deplin inima tatălui sever. Își dă consimțământul fără

niciun murmur, toți se unesc într-un cor vesel, iar cortina cade peste îndrăgostiții îngenuncheați ca să primească binecuvântarea lui Don Pedro, în cele mai romantice atitudini cu putință.

A urmat un ropot de aplauze, dar a fost brusc întrerupt, fiindcă patul de campanie pe care fusese construită loja s-a pliat deodată și a înghițit publicul entuziast. Roderigo și Don Pedro au sărit imediat în ajutor, iar toți au fost scoși nevătămați, deși mulți rămăseseră fără glas de atâta râs. Agitația abia se potolise când a apărut Hannah, cu „complimentele doamnei March și întrebarea dacă domnișoarele vor să coboare la cină".

Asta a fost o surpriză chiar și pentru actori, iar când au văzut masa, s-au uitat unii la alții într-o uimire fericită. Era în stilul lui Marmee să le pregătească o mică răsfățare, dar ceva atât de grozav nu se mai pomenise din vremurile apuse ale belșugului. Era înghețată, chiar două castroane, roz și albă, plus prăjitură, fructe și niște bomboane franțuzești amețitoare, iar în mijlocul mesei, patru buchete mari de flori de seră.

Le-a tăiat pur și simplu răsuflarea și au privit mai întâi masa, apoi pe mama lor, care părea că se bucură nespus de tot momentul.

— Sunt zânele? a întrebat Amy.

— Moș Crăciun, a spus Beth.

— Mama a făcut asta. Și Meg a zâmbit cât a putut de dulce, în ciuda bărbii ei cenușii și a sprâncenelor albe.

— Mătușa March a avut un moment de bunătate și a trimis cina, a strigat Jo, lovită de o inspirație bruscă.

— Deloc. Bătrânul domn Laurence a trimis-o, a răspuns doamna March.

„Bunicul băiatului Laurence! Cum i-o fi venit așa ceva în minte? Nici măcar nu-l cunoaștem!" a exclamat Meg.

„Hannah i-a pomenit unuia dintre servitorii lui despre micul vostru mic dejun festiv. E un bătrânel cam ciudat, dar asta i-a făcut plăcere. L-a cunoscut pe tatăl meu cu ani în urmă, iar azi după-amiază mi-a trimis un bilețel foarte politicos, spunând că speră să-i îngădui să-și arate sentimentele prietenoase față de copiii mei trimițându-le câteva nimicuri în cinstea zilei. N-am putut refuza, așa că aveți un mic ospăț diseară, ca să compenseze micul dejun cu pâine și lapte."

„Băiatul acela i-a băgat ideea în cap, sunt sigură! E un tip grozav și mi-aș dori să ajungem să-l cunoaștem. Arată de parcă i-ar plăcea să ne cunoască, dar e timid, iar Meg e atât de scorțoasă, că nu mă lasă să-i vorbesc când trecem pe lângă el", spuse Jo, în timp ce farfuriile erau date din mână în mână, iar înghețata dispărea văzând cu ochii, printre exclamații încântate.

„Vă referiți la cei care locuiesc în casa mare de alături, nu?" întrebă una dintre fete. „Mama îl cunoaște pe bătrânul domn Laurence, dar spune că e foarte mândru și că nu-i place să se amestece cu vecinii. Își ține nepotul mai tot timpul închis în casă, când nu e la călărie sau la plimbare cu meditatorul lui, și îl pune să învețe foarte mult. L-am invitat la petrecerea noastră, dar n-a venit. Mama spune totuși că e foarte drăguț, deși nu vorbește

niciodată cu noi, fetele.”

„Pisica noastră a fugit odată, iar el ne-a adus-o înapoi, și am stat de vorbă peste gard; ne înțelegeam de minune, despre cricket și alte lucruri, când a văzut-o pe Meg venind și a plecat. Într-o zi tot am să-l cunosc mai bine, pentru că are nevoie de puțină distracție, sunt sigură de asta”, spuse Jo hotărâtă.

„Îmi plac manierele lui și are aerul unui mic gentleman, așa că n-am nimic împotrivă să-l cunoașteți, dacă se ivește o ocazie potrivită. El însuși a adus florile și l-aș fi poftit înăuntru, dacă aș fi știut sigur ce se petrece sus. Părea atât de dornic când a plecat, auzind veselia și, evident, neavând parte de nimic asemănător.”

„Slavă Domnului că n-ai făcut-o, mamă!” râse Jo, uitându-se la ghetele ei. „Dar o să mai facem noi o piesă cândva, pe care s-o poată vedea. Poate chiar ne ajută să joace. N-ar fi minunat?”

„N-am mai primit niciodată un buchet atât de frumos! Ce minunat e!” Și Meg își cercetă florile cu mare interes.

„Sunt minunate. Dar pentru mine, trandafirii lui Beth sunt mai dragi”, spuse doamna March, mirosind micuțul buchet aproape ofilit prins la brâu.

Beth s-a lipit de ea și a șoptit încet: „Mi-aș dori să-i pot trimite buchetul meu lui Tata. Mi-e teamă că el nu are un Crăciun la fel de vesel ca al nostru.”

CAPITOLUL TREI BĂIATUL FAMILIEI LAURENCE

„Jo! Jo! Unde ești?” a strigat Meg de la baza scării spre pod.

„Aici!” a răspuns de sus o voce răgușită, iar când a urcat în fugă, Meg și-a găsit sora mâncând mere și plângând deasupra cărții Heir of Redclyffe, înfășurată într-o pătură groasă pe o canapea veche cu trei picioare, lângă fereastra însorită. Acesta era refugiul preferat al lui Jo și locul în care îi plăcea să se retragă cu o jumătate de duzină de mere ruginii și o carte bună, ca să se bucure de liniște și de compania unui șobolan îmblânzit care trăia pe aproape și pe care n-o deranja deloc. Când a apărut Meg, Scrabble a țâșnit în gaura lui. Jo și-a șters lacrimile de pe obraji și a așteptat să audă vestea.

„Ce minunat! Uite numai! O adevărată scrisoare de invitație de la doamna Gardiner pentru mâine seară!” a strigat Meg, fluturând prețioasa hârtie și apoi apucându-se s-o citească, încântată ca o fată de vârsta ei.

„«Doamna Gardiner ar fi încântată să le primească pe domnișoara March și pe domnișoara Josephine la un mic bal în ajunul Anului Nou.» Marmee ne lasă să mergem; acum cu ce ne îmbrăcăm?”

„La ce bun să mai întrebi, când știi foarte bine că o să purtăm rochiile noastre de poplin, fiindcă nu avem altceva?” a răspuns Jo cu gura plină.

„Dacă aș avea măcar o rochie de mătase!” a oftat Meg. „Mama spune că poate o să pot avea una când împlinesc optsprezece ani, dar doi ani sunt o veșnicie de așteptat.”

„Eu zic că rochiile noastre de poplin arată ca mătasea și sunt destul de frumoase pentru noi. A ta e aproape ca nouă, dar eu uitasem de arsura și de ruptura din a mea. Ce mă fac? Arsura se vede urât, și nu pot să mai las nimic din ea.”

„Trebuie să stai cât poți de nemișcată și să-ți ții spatele ferit de priviri. În față e foarte bine. Eu o să am o panglică nouă pentru păr, iar Marmee îmi va împrumuta acul ei mic cu perlă, și noii mei pantofi sunt minunați, iar mănușile mele merg, deși nu sunt atât de frumoase pe cât mi-aș dori.”

„Ale mele s-au stricat de la limonadă și nu pot să-mi iau altele noi, așa că va trebui să merg fără ele”, a spus Jo, care nu-și bătea niciodată prea mult capul cu hainele.

„Trebuie să ai mănuși, altfel eu nu merg”, a strigat Meg hotărâtă. „Mănușile sunt mai importante decât orice altceva. Nu poți dansa fără ele și, dacă n-ai avea, m-aș simți îngrozitor de stânjenită.”

„Atunci stau pe loc. Nu-mi place prea mult să dansez în pereche. Nu e deloc distractiv să tot te învârți în cerc. Mie îmi place să zburd și să fac tot felul de pozne.”

„N-ai cum să-i ceri mamei altele noi, sunt foarte scumpe, iar tu ești atât de neglijentă. A spus, când le-ai stricat pe celelalte, că iarna asta n-o să-ți mai cumpere altele. Nu poți să te descurci cu astea?”

„Le pot ține mototolite în mână, așa că nimeni n-o să vadă cât sunt de pătate. Asta e tot ce pot face. Nu! Știu cum putem să ne descurcăm: fiecare poartă una bună și o ține pe cea rea în mână. Nu înțelegi?”

„Mâinile tale sunt mai mari decât ale mele și o să-mi lărgești îngrozitor mănușa,” începu Meg, pentru care mănușile erau un subiect sensibil.

„Atunci mă duc fără. Nu-mi pasă ce spune lumea!” strigă Jo, luându-și cartea.

„Poți s-o iei, sigur că poți! Doar să n-o pătezi și să te porți frumos. Să nu-ți ții mâinile la spate, să nu te holbezi și să nu spui «Cristofor Columb!», bine?”

„Nu-ți face griji pentru mine. O să fiu cât se poate de cuminte și n-o să intru în bucluc, dacă pot să evit asta. Acum du-te și răspunde la bilețel, iar pe mine lasă-mă să termin povestea asta minunată.”

Așa că Meg plecă să „accepte cu mulțumiri”, să-și verifice rochia și să cânte voioasă în timp ce își prindea singurul jabou adevărat de dantelă, iar Jo își termină povestea, cele patru mere și se hârjoni puțin cu Scrabble.

În ajunul Anului Nou, salonul era pustiu, fiindcă cele două fete mai mici se jucau de-a cameristele, iar cele două mai mari erau absorbite de treaba aceea extrem de importantă numită „pregătitul pentru petrecere”. Oricât de simple le erau toaletele, tot a fost multă alergătură pe scări, râsete și vorbărie și, la un moment dat, prin casă s-a răspândit un puternic miros de păr

ars. Meg voia câțiva cârlionți în jurul feței, iar Jo s-a apucat să strângă șuvițele înfășurate pe hârtie cu un clește încins.

„Așa ar trebui să scoată fum?" întrebă Beth din locul ei cocoțat pe pat.

„Se usucă umezeala," răspunse Jo.

„Ce miros ciudat! Parcă sunt pene arse," observă Amy, netezindu-și propriii cârlionți frumoși cu un aer superior.

„Gata, acum scot hârtiile și o să vezi un nor de bucle mici," spuse Jo, lăsând cleștele jos.

Și-a scos hârtiile, într-adevăr, dar n-a apărut niciun nor de bucle, fiindcă părul a venit jos odată cu ele, iar coafeza îngrozită a așezat pe toaletă, în fața victimei ei, un șir de mici smocuri pârlite.

„Vai, vai, vai! Ce-ai făcut? Sunt distrusă! Nu mai pot merge! Părul meu, vai, părul meu!", s-a jelit Meg, uitându-se cu disperare la cârlionțul zburlit și inegal de pe frunte.

„Numai mie mi se putea întâmpla! N-ar fi trebuit să mă pui pe mine să fac asta. Eu stric mereu totul. Îmi pare atât de rău, dar cleștele era prea încins și am făcut praf totul", a gemut biata Jo, privind cu lacrimi de regret micile turtițe negre.

„Nu e distrus. Încrețește-l puțin și leagă-ți panglica așa încât capetele să vină puțin pe frunte, și o să arate ca ultima modă. Am văzut multe fete purtându-l așa", a spus Amy, încercând s-o consoleze.

„Bine-mi face dacă am vrut să mă fandosesc. Ce bine era dacă îmi lăsam părul în pace”, a izbucnit Meg, bosumflată.

„Și eu zic la fel, era atât de neted și de frumos. Dar o să crească repede la loc”, a spus Beth, venind s-o sărute și s-o aline pe oaia tunsă.

După alte câteva mici încurcături, Meg a fost gata în sfârșit, iar prin eforturile unite ale întregii familii i-au aranjat și lui Jo părul și i-au pus rochia. Arătau foarte bine în ținutele lor simple: Meg, într-un gri argintiu șters, cu o plasă de catifea albastră pentru păr, volănașe de dantelă și acul cu perlă; Jo, în vișiniu, cu un guler tare de in, bărbătesc, și unul sau doi crizantemi albi drept singura podoabă. Fiecare și-a pus câte o mănușă frumoasă, deschisă la culoare, și a luat cu ea una murdară, iar toate au declarat că efectul era „foarte degajat și elegant”. Pantofii cu toc ai lui Meg erau foarte strâmți și o dureau, deși nu voia să recunoască, iar cele nouăsprezece ace de păr ale lui Jo păreau toate înfipte direct în capul ei, ceea ce nu era tocmai comod, dar, Doamne, ori suntem elegante, ori murim.

„Să vă distrați, dragelor!”, a spus doamna March, în timp ce surorile porneau grațios pe alee. „Să nu mâncați prea mult la cină și să plecați la unsprezece, când o trimit pe Hannah după voi.” Când poarta s-a trântit în urma lor, s-a auzit un glas de la o fereastră...

„Fetelor, fetelor! V-ați luat amândouă batistuțe frumoase?”

„Da, da, foarte frumoase, și Meg are și apă de colonie pe a ei”, a strigat Jo, adăugând râzând în timp ce mergeau mai departe: „Sunt sigură că Marmee ar întreba asta chiar și dacă am fugi

toate dintr-un cutremur.”

„E unul dintre gusturile ei aristocratice și e foarte firesc, fiindcă o adevărată doamnă se cunoaște întotdeauna după ghetele curate, mănuși și batistă”, răspunse Meg, care avea și ea destule mici „gusturi aristocratice” ale ei.

„Acum să nu uiți să ții ascunsă porțiunea arsă, Jo. Îmi stă bine panglica? Și părul meu arată chiar atât de rău?” spuse Meg, întorcându-se de la oglinda din budoarul doamnei Gardiner, după ce se dichisise îndelung.

„Știu că o să uit. Dacă mă vezi făcând ceva greșit, amintește-mi doar cu un semn din ochi, bine?” răspunse Jo, trăgându-și puțin de guler și netezindu-și în grabă părul.

„Nu, semnele din ochi nu sunt elegante. O să ridic sprâncenele dacă e ceva în neregulă și o să dau din cap dacă totul e bine. Acum ține umerii drepți, fă pași mici și să nu dai mâna dacă îți este prezentat cineva. Nu așa se face.”

„Cum înveți toate regulile astea de bună purtare? Eu nu reușesc niciodată. Nu-i așa că muzica asta e veselă?”

Au coborât simțindu-se puțin timide, fiindcă rareori mergeau la petreceri și, oricât de neoficială era mica adunare, pentru ele era totuși un eveniment. Doamna Gardiner, o bătrână impunătoare, le-a întâmpinat cu bunătate și le-a lăsat în grija celei mai mari dintre cele șase fiice ale ei. Meg o cunoștea pe Sallie și s-a simțit în largul ei foarte repede, dar Jo, căreia nu-i plăceau prea mult fetele sau flecăreala lor, a rămas pe margine, cu spatele lipit cu grijă de perete, și se simțea la fel de

nepotrivită ca un mânz într-o grădină de flori. În alt colț al camerei, o jumătate de duzină de băieți veseli vorbeau despre patine, iar ea tânjea să se ducă la ei, fiindcă patinajul era una dintre marile bucurii ale vieții ei. I-a transmis lui Meg ce-și dorea, dar sprâncenele acesteia s-au ridicat atât de amenințător, încât Jo n-a îndrăznit să se miște. Nimeni n-a venit să stea de vorbă cu ea, iar grupul s-a tot rărit, unul câte unul, până când a rămas singură. Nu putea să se plimbe de colo-colo și să se distreze singură, fiindcă s-ar fi văzut porțiunea arsă, așa că s-a uitat la oameni destul de abătută, până când a început dansul. Meg a fost invitată imediat, iar pantofii ei strâmți s-au mișcat atât de sprinten, încât nimeni n-ar fi ghicit câtă durere îndura purtătoarea lor, zâmbind. Jo a văzut un tânăr mare, roșcovan, îndreptându-se spre colțul ei și, temându-se că voia s-o invite, s-a strecurat într-o nișă ascunsă de o perdea, hotărâtă să privească și să se bucure în liniște. Din păcate, altă persoană timidă alesese același refugiu, pentru că, atunci când perdeaua a căzut în urma ei, s-a trezit față în față cu „băiatul Laurence”.

— Vai de mine, nu știam că e cineva aici! bâigui Jo, gata să se retragă la fel de repede cum intrase în fugă.

Dar băiatul râse și spuse amabil, deși părea puțin surprins: — Nu-ți face griji din cauza mea, rămâi dacă vrei.

— Nu te deranjez?

— Deloc. Am venit aici doar pentru că nu cunosc prea multă lume și la început m-am simțit cam stingher, știi?

— Și eu la fel. Te rog, nu pleca, decât dacă preferi.

Băiatul se așeză din nou și se uită la pantofii lui de bal, până când Jo spuse, încercând să fie politicoasă și degajată: — Cred că am mai avut plăcerea să te văd. Locuiești aproape de noi, nu-i așa?

— Chiar alături. Și ridică privirea și izbucni în râs, fiindcă aerul ceremonios al lui Jo era destul de amuzant când își amintea cum stătuseră de vorbă despre cricket atunci când adusese pisica acasă.

Asta o făcu pe Jo să se simtă în largul ei și râse și ea, spunând cu toată căldura: — Ne-am bucurat nespus de frumosul vostru cadou de Crăciun.

— Bunicul l-a trimis.

— Dar tu i-ai dat ideea, nu-i așa?

— Cum se simte pisica dumneavoastră, domnișoară March? întrebă băiatul, încercând să pară serios, în timp ce ochii lui negri scânteiau de veselie.

— Foarte bine, mulțumesc, domnule Laurence. Dar eu nu sunt domnișoara March, sunt doar Jo, răspunse tânăra.

— Eu nu sunt domnul Laurence, sunt doar Laurie.

— Laurie Laurence, ce nume ciudat.

— Prenumele meu este Theodore, dar nu-mi place, fiindcă băieții îmi spuneau Dora, așa că i-am făcut să-mi spună Laurie în schimb.

— Nici eu nu-mi suport numele, e atât de sentimental! Mi-aș dori ca toată lumea să-mi spună Jo în loc de Josephine. Cum i-ai făcut pe băieți să nu-ți mai spună Dora?

— I-am bătut.

— Eu n-o pot bate pe mătușa March, așa că bănuiesc că va trebui să îndur. Și Jo se resemnă cu un oftat.

— Nu-ți place să dansezi, domnișoară Jo? întrebă Laurie, părând că numele i se potrivea de minune.

— Îmi place destul de mult, dacă e loc berechet și toată lumea e plină de viață. Într-un loc ca acesta sigur răstorn ceva, calc oamenii pe picioare sau fac vreo prostie îngrozitoare, așa că stau deoparte ca să nu intru în bucluc și o las pe Meg să plutească prin salon. Tu nu dansezi?

„Uneori. Vezi tu, am stat mulți ani în străinătate și încă n-am fost destul în societate ca să știu cum se fac lucrurile pe aici."

„În străinătate!" exclamă Jo. „Vai, povestește-mi! Îmi place nespus să-i aud pe oameni vorbind despre călătoriile lor."

Laurie părea că nu știe de unde să înceapă, dar întrebările nerăbdătoare ale lui Jo l-au pornit repede, iar el i-a povestit cum fusese la școală în Vevay, unde băieții nu purtau niciodată pălării, aveau o întreagă flotă de bărci pe lac și, în vacanțe, plecau în drumeții prin Elveția împreună cu profesorii lor.

„Ce mult mi-aș fi dorit să fiu acolo!" strigă Jo. „Ai fost la Paris?"

„Iarna trecută am petrecut-o acolo."

„Știi să vorbești franceza?”

„La Vevay nu aveam voie să vorbim altceva.”

„Hai, spune ceva! Pot s-o citesc, dar nu pot s-o pronunț.”

„Quel nom a cette jeune demoiselle en les pantoufles jolis?”

„Ce frumos o vorbești! Să văd... ai spus: «Cine este tânăra domnișoară cu papucii cei drăguți?», nu-i așa?”

„Oui, mademoiselle.”

„E sora mea, Margaret, și știai foarte bine asta! Ți se pare frumoasă?”

„Da, îmi amintește de fetele din Germania; arată atât de proaspătă și liniștită și dansează ca o adevărată doamnă.”

Jo aproape că strălucea de plăcere la lauda asta băiețească la adresa surorii ei și și-a pus-o bine în minte, ca să i-o repete lui Meg. Amândoi au tras cu ochiul, au comentat și au stat de vorbă până când au ajuns să se simtă ca niște vechi cunoștințe. Timiditatea lui Laurie s-a risipit repede, fiindcă felul ceremonios al lui Jo îl amuza și îl făcea să se simtă în largul lui, iar Jo a redevenit cea veselă de obicei, pentru că rochia ei fusese uitată și nimeni nu ridica din sprâncene din pricina ei. Îi plăcea „băiatul Laurence” mai mult ca oricând și l-a privit bine de câteva ori, ca să le poată face fetelor o descriere, fiindcă ele nu aveau frați, foarte puțini veri de sex masculin, iar băieții erau pentru ele niște ființe aproape necunoscute.

„Păr negru și creț, ten măsliniu, ochi mari și negri, nas frumos, dinți minunați, mâini și picioare mici, mai înalt decât mine, foarte

politicos pentru un băiat și, în general, tare simpatic. Oare câți ani are?"

Jo era gata-gata să întrebe, dar s-a oprit la timp și, cu un tact neobișnuit pentru ea, a încercat să afle pe ocolite.

— Presupun că o să mergi curând la facultate? Te văd tot cu nasul în cărți, adică... vreau să spun că înveți serios. Și Jo se înroși când îi scăpă acel îngrozitor „tot cu nasul în cărți".

Laurie zâmbi, dar nu păru deloc șocat, și răspunse ridicând din umeri: — Nu încă, peste un an sau doi. Oricum, nu mă duc înainte să împlinesc șaptesprezece ani.

— N-ai doar cincisprezece ani? întrebă Jo, uitându-se la băiatul înalt, pe care îl crezuse deja de șaptesprezece.

— Șaisprezece, luna viitoare.

— Ce mult mi-aș dori să merg și eu la facultate! Tu nu pari deloc încântat de idee.

— O urăsc! Ori tocești întruna, ori faci prostii. Și nici felul în care se poartă băieții pe aici nu-mi place.

— Și ce-ți place?

— Să trăiesc în Italia și să-mi văd de viață în felul meu.

Jo voia foarte mult să-l întrebe ce însemna, mai exact, „în felul lui", dar sprâncenele lui negre păreau destul de amenințătoare când și le încruntă, așa că schimbă vorba și, bătând tactul din picior, spuse: — E o polcă grozavă! De ce nu te duci să dansezi?

— Dacă vii și tu, răspunse el, cu o mică plecăciune galantă.

— Nu pot, fiindcă i-am promis lui Meg că n-o să... pentru că... Aici Jo se opri și păru nehotărâtă dacă să spună sau să râdă.

— Pentru că ce?

— N-o să spui nimănui?

— Niciodată!

— Ei bine, am prostul obicei să stau în fața focului și așa îmi pârlesc rochiile, iar pe asta am cam ars-o. Deși a fost reparată frumos, tot se vede, iar Meg mi-a spus să stau liniștită, ca să nu observe nimeni. Poți să râzi, dacă vrei. Știu că e caraghios.

Dar Laurie nu râse. Doar își coborî privirea pentru o clipă, iar expresia feței lui o nedumeri pe Jo când spuse foarte blând: — Nu-ți face griji pentru asta. Îți spun eu cum putem face. Acolo e un hol lung și putem dansa minunat acolo, fără să ne vadă nimeni. Te rog, vino.

Jo i-a mulțumit și a plecat bucuroasă cu el, dorindu-și să fi avut și ea o pereche de mănuși îngrijite când le-a văzut pe cele frumoase, de culoarea perlei, purtate de partenerul ei. Sala era goală și au dansat o polcă minunată, fiindcă Laurie dansa bine și a învățat-o pasul german, care a încântat-o pe Jo, atât de plin era de avânt și elasticitate. Când muzica s-a oprit, s-au așezat pe scări să-și tragă sufletul, iar Laurie era chiar în toiul unei povești despre un festival studențesc de la Heidelberg când a apărut Meg, căutându-și sora. I-a făcut semn, iar Jo a urmat-o fără tragere de inimă într-o cameră laterală, unde a găsit-o întinsă pe o canapea, ținându-se de picior și arătând palidă.

„Mi-am scrântit glezna. Tocul acela prost și înalt s-a răsucit și mi-a sucit-o rău de tot. Mă doare îngrozitor, abia pot să stau în picioare și nu știu cum o să ajung vreodată acasă", a spus ea, legănându-se înainte și înapoi de durere.

„Știam eu că o să-ți rănești picioarele cu pantofii aceia caraghioși. Îmi pare rău. Dar nu văd ce-ai putea face, în afară de a lua o trăsură sau de a rămâne aici toată noaptea", a răspuns Jo, frecându-i ușor biata gleznă în timp ce vorbea.

„Nu pot să iau o trăsură, ar costa o groază de bani. Și mă îndoiesc că aș găsi una, pentru că cei mai mulți au venit cu ale lor, iar grajdul e departe și nu e nimeni pe care să-l trimit."

„Mă duc eu."

„Nu, nici vorbă! E trecut de nouă și e întuneric beznă. Nici nu pot rămâne aici, casa e plină. Sallie are câteva fete găzduite la ea. O să mă odihnesc până vine Hannah și apoi om vedea ce putem face."

„Îl rog pe Laurie. Se duce el", a spus Jo, ușurată când i-a venit ideea.

„Doamne ferește, nu! Să nu întrebi și să nu spui nimănui. Adu-mi galoșii și pune papucii ăștia la lucrurile noastre. Nu mai pot dansa, dar de îndată ce se termină cina, fii cu ochii după Hannah și spune-mi în clipa în care apare."

„Acum se duc la cină. Rămân cu tine. Mai bine așa."

„Nu, dragă, du-te și adu-mi o cafea. Sunt atât de obosită, că nu mă pot mișca."

Așa că Meg s-a rezemat, cu galoșii bine ascunși, iar Jo a pornit împiedicându-se spre sufragerie, pe care a găsit-o abia după ce a intrat într-un dulap cu porțelanuri și a deschis ușa unei camere unde bătrânul domn Gardiner lua o mică gustare pe ascuns. Năpustindu-se spre masă, a pus mâna pe cafea, pe care a vărsat-o imediat, reușind astfel să strice partea din față a rochiei la fel de rău ca pe cea din spate.

— Vai de mine, ce neîndemânatică sunt! a izbucnit Jo, după ce a terminat mănușa lui Meg ștergându-și rochia cu ea.

— Pot să te ajut? a spus o voce prietenoasă. Era Laurie, cu o ceașcă plină într-o mână și o farfurioară cu înghețată în cealaltă.

— Încercam să-i duc ceva lui Meg, care e foarte obosită, și cineva m-a zgâlțâit, iar acum uite în ce hal am ajuns, a răspuns Jo, uitându-se abătută de la fusta pătată la mănușa de culoarea cafelei.

— Ce păcat! Tocmai căutam pe cineva căruia să-i dau asta. Pot s-o duc surorii tale?

— O, mulțumesc! Îți arăt eu unde e. Nici nu mă ofer s-o iau chiar eu, fiindcă sigur aș mai intra într-o încurcătură dacă aș face-o.

Jo a pornit înainte, iar Laurie, de parcă ar fi fost obișnuit să le servească pe doamne, a tras o măsuță, a adus încă o porție de cafea și înghețată pentru Jo și s-a purtat atât de amabil, încât până și pretențioasa Meg l-a numit „un băiat drăguț”. S-au distrat de minune cu bomboanele și bilețelele cu motto-uri și erau în toiul unui joc liniștit de Buzz, împreună cu alți doi-trei tineri care se rătăciseră pe acolo, când a apărut Hannah. Meg

și-a uitat piciorul și s-a ridicat atât de repede, încât a fost nevoită să se prindă de Jo, scoțând un strigăt de durere.

— Șșt! Nu spune nimic, a șoptit ea, apoi a adăugat cu voce tare: — Nu-i nimic. Mi-am sucit puțin piciorul, atâta tot, și a șchiopătat până sus ca să se îmbrace.

Hannah o certa, Meg plângea, iar Jo nu mai știa ce să facă, până când s-a hotărât să ia lucrurile în propriile mâini. A ieșit tiptil, a fugit jos și, găsind un servitor, l-a întrebat dacă îi poate face rost de o trăsură. Din întâmplare, era un chelner angajat pentru seara aceea, care nu știa nimic despre împrejurimi, iar Jo se uita în jur după ajutor când Laurie, care auzise ce spusese, s-a apropiat și i-a oferit trăsura bunicului său, care tocmai venise după el, după cum a spus.

— E atât de devreme! Nu vrei să spui că pleci deja? a început Jo, vizibil ușurată, dar încă ezitând să accepte oferta.

— Eu plec mereu devreme, chiar așa, pe bune! Te rog, lasă-mă să vă duc acasă. E chiar în drumul meu, știi, și se spune că o să plouă.

Asta a lămurit totul și, după ce i-a povestit ce pățise Meg, Jo a acceptat recunoscătoare și a fugit sus să-i aducă și pe ceilalți. Hannah ura ploaia la fel de mult cum o urăște o pisică, așa că n-a făcut nicio obiecție, iar ei au pornit la drum în trăsura aceea luxoasă, închisă, simțindu-se tare sărbătorește și elegante. Laurie s-a urcat pe capră, ca Meg să-și poată ține piciorul ridicat, iar fetele au putut să vorbească în voie despre petrecere.

— Eu m-am distrat de minune. Tu? a întrebat Jo, ciufulindu-și părul și așezându-se cât mai comod.

— Da, până m-am lovit. Annie Moffat, prietena lui Sallie, m-a plăcut și m-a invitat să merg să stau o săptămână la ea, când se duce și Sallie. Va merge la primăvară, când vine opera, și o să fie absolut minunat, dacă mă lasă mama să mă duc, a răspuns Meg, înveselindu-se numai la gândul acesta.

— Te-am văzut dansând cu bărbatul roșcat de care am fugit eu. Era de treabă?

— O, foarte! Părul lui e castaniu-roșcat, nu roșu, și a fost foarte politicos, iar cu el am dansat o redowa încântătoare.

— Arăta ca o lăcustă apucată de spasme când făcea pasul acela nou. Eu și Laurie n-am putut să nu râdem. Ne-ai auzit?

— Nu, dar a fost foarte nepoliticos. Ce-ați făcut atâta timp acolo, ascunși?

Jo i-a povestit toate aventurile ei și, până a terminat, ajunseseră acasă. După multe mulțumiri, le-au urat noapte bună și au intrat tiptil, sperând să nu trezească pe nimeni, dar în clipa în care a scârțâit ușa camerei lor, două scufițe de noapte s-au ivit deodată, iar două glasuri somnoroase, dar nerăbdătoare, au strigat...

— Povestiți despre petrecere! Povestiți despre petrecere!

Cu ceea ce Meg numea „o mare lipsă de maniere”, Jo păstrase câteva bomboane pentru fetițele mai mici, iar ele s-au liniștit repede, după ce au auzit cele mai palpitante întâmplări ale serii.

— Zău că aproape pare viața unei domnișoare din înalta societate, să te întorci de la petrecere cu trăsura și să stai în halatul de casă, cu o cameristă care să te îngrijească, a spus Meg, în timp ce Jo îi pansa piciorul cu arnică și îi peria părul.

— Eu nu cred că domnișoarele din înalta societate se distrează cu nimic mai mult decât noi, chiar dacă noi avem părul pârlit, rochii vechi, câte o singură mănușă fiecare și pantofi strâmți care ne scrântesc gleznele când suntem destul de prostuțe încât să-i purtăm. Și cred că Jo avea perfectă dreptate.

CAPITOLUL PATRU POVERI

„Of, Doamne, ce greu pare să ne luăm iar poverile în spinare și să mergem mai departe”, oftă Meg în dimineața de după petrecere; vacanța se terminase, iar săptămâna de veselie nu o ajutase deloc să revină ușor la treaba care nu-i plăcuse niciodată.

„Aș vrea să fie mereu Crăciun sau Anul Nou. N-ar fi minunat?” răspunse Jo, căscând abătută.

„Nu ne-am mai bucura nici pe jumătate cât ne bucurăm acum. Dar tot e atât de plăcut să avem cine ușoare și buchete de flori, să mergem la petreceri, să ne întoarcem acasă cu trăsura, să citim, să ne odihnim și să nu muncim. E ca viața altor oameni, știi, și mereu le invidiez pe fetele care fac astfel de lucruri; îmi place atât de mult luxul”, spuse Meg, încercând să hotărască care dintre cele două rochii ponosite era mai puțin ponosită.

„Ei bine, nu putem avea asta, așa că mai bine nu ne plângem, ci ne luăm poverile pe umeri și mergem înainte cât putem de voioase, așa cum face Marmee. Sunt sigură că, pentru mine, mătușa March e un adevărat Bătrân al Mării, dar bănuiesc că, atunci când voi învăța s-o port fără să mă vait, ori o să cadă singură de pe mine, ori o să devină atât de ușoară încât nici n-o să-mi mai pese.”

Gândul acesta o amuză pe Jo și o făcu să se înveselească, dar Meg nu se lumină deloc la față, fiindcă povara ei, alcătuită din patru copii răsfățați, i se părea mai grea ca niciodată. N-avea nici măcar chef să se aranjeze ca de obicei, punându-și

panglica albastră la gât și făcându-și părul în felul care o prindea cel mai bine.

„La ce bun să arăt bine, când nu mă vede nimeni în afară de piticii aceia morocănoși și nimănui nu-i pasă dacă sunt frumoasă sau nu?" mormăi ea, trântindu-și sertarul. „O să trudesc toată viața, cu doar câte o fărâmă de distracție din când în când, și o să îmbătrânesc urâtă și acră, fiindcă sunt săracă și nu pot să-mi trăiesc viața cum o trăiesc alte fete. E o nedreptate!"

Așa că Meg coborî cu un aer de victimă și la micul dejun nu fu deloc plăcută. Toți păreau cam prost dispuși și gata să se vaiete.

Beth avea dureri de cap și stătea întinsă pe canapea, încercând să se aline cu pisica și cei trei pisoi. Amy se frământa fiindcă nu-și învățase lecțiile și nu-și găsea galoșii. Jo fluiera și făcea un zgomot nemaipomenit în timp ce se pregătea.

Doamna March era foarte ocupată să termine o scrisoare care trebuia trimisă imediat, iar Hannah era prost dispusă, fiindcă statul până târziu nu-i pria deloc.

„N-a mai existat o familie atât de nesuferită!" a izbucnit Jo, ieșindu-și din fire după ce răsturnase călimara, își rupsese ambele șireturi de la ghete și se așezase pe pălărie.

„Tu ești cea mai nesuferită dintre toți!" i-a întors-o Amy, ștergând socoteala complet greșită, peste care îi căzuseră lacrimile pe tăbliță.

„Beth, dacă nu ții pisicile astea îngrozitoare jos, în pivniță, am să le înec”, a izbucnit Meg furioasă, încercând să scape de pisoiul care i se cățărase pe spate și rămăsese agățat ca un scai, exact unde nu putea ajunge la el.

Jo râdea, Meg certa, Beth se ruga de ele, iar Amy se văita fiindcă nu-și putea aminti cât fac nouă ori doisprezece.

„Fetelor, fetelor, liniștiți-vă măcar un minut! Trebuie să trimit asta cu poșta de dimineață, iar voi mă scoateți din minți cu toată agitația voastră”, a strigat doamna March, tăind și al treilea rând stricat din scrisoare.

S-a lăsat pentru o clipă liniștea, dar a fost întreruptă de Hannah, care a intrat apăsat, a pus pe masă două plăcinte calde împăturite și a ieșit la fel de apăsat. Plăcintele acestea erau o adevărată tradiție, iar fetele le spuneau „manșoane”, fiindcă nu aveau altele și plăcintele fierbinți le încălzeau de minune mâinile în diminețile reci.

Hannah nu uita niciodată să le facă, oricât de ocupată sau morocănoasă ar fi fost, fiindcă drumul era lung și pustiu. Săracele nu primeau alt prânz și rareori ajungeau acasă înainte de două.

„Ia-ți pisicile în brațe și treacă-ți durerea de cap, Bethy. La revedere, Marmee. Suntem o adevărată bandă de neisprăviți în dimineața asta, dar ne întoarcem acasă niște îngeri în toată regula. Hai, Meg!” Și Jo a pornit-o tropăind, cu sentimentul că pelerinii nu plecau la drum așa cum ar fi trebuit.

Se uitau întotdeauna înapoi înainte să facă colțul, pentru că mama lor era mereu la fereastră, dând din cap, zâmbindu-le și făcându-le cu mâna. Într-un fel, li se părea că n-ar fi putut trece peste zi fără asta, fiindcă, oricum s-ar fi simțit, ultima privire aruncată acelui chip de mamă le lumina sufletul ca soarele.

„Dacă Marmee ne-ar arăta pumnul în loc să ne trimită bezele, tot am merita-o, fiindcă niște nerecunoscătoare mai mari ca noi nici că s-au văzut vreodată", a strigat Jo, găsind o satisfacție plină de remușcare în drumul alb de zăpadă și în vântul tăios.

„Nu mai folosi expresii atât de îngrozitoare", i-a răspuns Meg din adâncul vălului în care se înfășurase, ca o călugăriță sătulă de lume.

„Îmi plac cuvintele bune și puternice, care chiar spun ceva", răspunse Jo, prinzându-și pălăria tocmai când îi sărise de pe cap, gata parcă să-și ia zborul de tot.

„Spune-ți cum vrei, dar eu nu sunt nici ticălos, nici nenorocit și nu accept să fiu numit așa."

„Ești o ființă năpăstuită și azi e clar că ești tare morocănoasă, fiindcă nu poți sta mereu în poala luxului. Săraca de tine, mai ai puțină răbdare până îmi fac averea și atunci o să te desfătezi cu trăsuri, înghețată, pantofi cu toc înalt, buchețele de flori și băieți roșcați cu care să dansezi."

„Ce caraghioasă ești, Jo!" Dar Meg a râs de prostioarele ei și, fără să vrea, s-a simțit mai bine.

„Norocul tău că sunt așa, fiindcă dacă aș face pe zdrobita și aș încerca să fiu sumbră, cum faci tu, am ajunge într-o stare

jalnică. Slavă Domnului, eu găsesc mereu ceva amuzant care să mă țină pe linia de plutire. Nu te mai văicări, ci vino acasă cu voie bună, draga mea."

Jo i-a dat surorii ei o bătaie încurajatoare pe umăr când s-au despărțit pentru ziua aceea, fiecare pornind în altă direcție, fiecare strângând la piept mica ei plăcintă caldă și fiecare încercând să rămână veselă în ciuda vremii de iarnă, a muncii grele și a dorințelor neîmplinite ale unei tinereți iubitoare de plăceri.

Când domnul March și-a pierdut averea încercând să ajute un prieten năpăstuit, cele două fete mai mari au rugat să li se îngăduie să facă și ele ceva ca să contribuie măcar la propria întreținere. Părinții lor, convinși că nu puteau începe prea devreme să-și formeze energia, hărnicia și independența, au fost de acord, iar amândouă s-au apucat de lucru cu acel elan sincer care, în ciuda tuturor piedicilor, izbutește până la urmă.

Margaret și-a găsit un post de guvernantă pentru copii mici și, cu salariul ei modest, se simțea de parcă ar fi fost bogată. Cum spunea chiar ea, era „îndrăgostită de lux", iar cea mai mare povară a ei era sărăcia. O suporta mai greu decât celelalte, fiindcă își amintea vremurile când casa lor era frumoasă, viața curgea ușor și plăcut, iar lipsurile de orice fel le erau necunoscute. Încerca să nu fie invidioasă sau nemulțumită, dar era firesc ca o fată tânără să tânjească după lucruri frumoase, prieteni veseli, talente cultivate și o viață fericită. La familia King vedea în fiecare zi tot ce își dorea, fiindcă surorile mai mari ale copiilor tocmai intraseră în lume, iar Meg zărea adesea rochii de bal delicate și buchete, auzea povești animate despre teatre,

concerte, plimbări cu sania și petreceri de tot felul și vedea cum se cheltuiau bani pe nimicuri care, pentru ea, ar fi fost neprețuite. Săraca Meg se plângea rar, dar uneori un sentiment de nedreptate o făcea să privească cu amărăciune pe toată lumea, pentru că încă nu învățase cât de bogată era, de fapt, prin binecuvântările care singure pot face viața fericită.

Jo s-a potrivit din întâmplare cu mătușa March, care era șchioapă și avea nevoie de cineva energic care să o ajute. Bătrâna doamnă, care nu avea copii, se oferise să adopte una dintre fete când veniseră necazurile și se simțise profund jignită fiindcă oferta îi fusese refuzată. Alți prieteni le-au spus familiei March că astfel pierduseră orice șansă de a fi pomeniți în testamentul bătrânei bogate, dar Marchii, atât de puțin preocupați de astfel de lucruri, au spus doar...

„Nu ne putem despărți de fetele noastre nici pentru o duzină de averi. Bogați sau săraci, vom rămâne împreună și ne vom găsi fericirea unii în alții.”

O vreme, bătrâna doamnă nici n-a vrut să le vorbească, dar, întâlnind-o din întâmplare pe Jo la niște prieteni, ceva din chipul ei hazliu și felul ei direct i-a mers la inimă și i-a propus să-i fie tovarășă. Lui Jo nu-i convenea deloc ideea, dar a acceptat postul, fiindcă nu se ivea nimic mai bun și, spre surprinderea tuturor, s-a înțeles remarcabil de bine cu ruda ei iute la mânie. Din când în când mai izbucnea câte o furtună și, o dată, Jo a plecat acasă hotărâtă, declarând că nu mai poate îndura, dar mătușa March se liniștea întotdeauna repede și trimitea după ea cu atâta insistență, încât Jo nu putea refuza, fiindcă, în adâncul sufletului, bătrâna aceea aprigă îi era chiar simpatică.

Bănuia că adevărata atracție era biblioteca mare, plină de cărți valoroase, lăsată în voia prafului și a păianjenilor de când murise unchiul March. Jo și-l amintea pe bătrânul acela bun, care o lăsa să construiască linii de cale ferată și poduri din dicționarele lui uriașe, îi povestea despre imaginile ciudate din cărțile lui în latină și îi cumpăra turtă dulce ori de câte ori o întâlnea pe stradă. Camera aceea întunecoasă și prăfuită, cu busturile care priveau de sus dintre bibliotecile înalte, cu fotoliile comode, globurile și, mai presus de toate, cu sălbăticia aceea de cărți prin care putea hoinări unde voia, făcea din bibliotecă pentru ea un adevărat tărâm al fericirii.

De îndată ce mătușa March își făcea siesta sau era ocupată cu musafiri, Jo se grăbea spre locul acela liniștit și, ghemuindu-se în fotoliul comod, devora poezie, romane, istorie, călătorii și albume cu imagini ca un adevărat vierme de carte. Dar, ca orice fericire, nici asta nu ținea mult, fiindcă exact când ajungea la miezul poveștii, la cel mai frumos vers al unui cântec sau la cea

mai primejdioasă aventură a călătorului ei, răsuna o voce ascuțită: „Josy-phine! Josy-phine!”, iar ea trebuia să-și părăsească paradisul ca să depene fire, să spele pudelul sau să citească ore în șir din Eseurile lui Belsham.

Ambiția lui Jo era să facă ceva cu adevărat măreț. Ce anume, încă nu știa, și lăsa timpul să-i arate; până atunci, cea mai mare supărare a ei era că nu putea citi, alerga și călări cât și-ar fi dorit. Firea ei iute, limba ascuțită și spiritul neliniștit o băgau mereu în încurcături, iar viața ei era o succesiune de suișuri și coborâșuri, deopotrivă comice și înduioșătoare. Dar disciplina pe care o primea la mătușa March era exact ce-i trebuia, iar gândul că făcea ceva ca să se întrețină o făcea fericită, în ciuda nesfârșitului „Josy-phine!”

Beth era prea timidă ca să meargă la școală. Se încercase, dar suferise atât de mult încât s-a renunțat, iar lecțiile le făcea acasă cu tatăl ei. Chiar și când el pleca, iar mama ei era chemată să-și pună priceperea și energia în slujba societăților de ajutor pentru soldați, Beth își vedea conștiincios de lucru și făcea tot ce putea de una singură. Era o fetiță cu simț gospodăresc și o ajuta pe Hannah să țină casa curată și primitoare pentru cei care munceau, fără să se gândească vreodată la altă răsplată decât să fie iubită. Zilele ei lungi și liniștite treceau fără singurătate și fără lenevie, fiindcă mica ei lume era plină de prieteni imaginari, iar din fire era harnică precum o albină. În fiecare dimineață avea de ridicat și îmbrăcat șase păpuși, pentru că Beth era încă un copil și își iubea jucăriile la fel de mult ca întotdeauna. Niciuna nu era întreagă sau frumoasă; toate fuseseră lepădate până când Beth le-a primit la ea, fiindcă, atunci când surorile ei

au crescut și nu s-au mai jucat cu acești idoli, păpușile au ajuns la ea, deoarece Amy nu voia nimic vechi sau urât. Tocmai din pricina asta Beth le prețuia și mai tandru și înființase un spital pentru păpuși neputincioase. Nimeni nu le înfigea ace în măruntaiele de vată, nimeni nu le vorbea aspru și nu le lovea, iar nici cea mai respingătoare nu era întristată de neglijență; toate erau hrănite și îmbrăcate, îngrijite și alintate cu o afecțiune care nu dădea greș niciodată. Un biet fragment de păpușă îi aparținuse lui Jo și, după o viață furtunoasă, fusese abandonat ca o epavă în sacul cu cârpe; de acolo, din acel trist azil al săracilor, Beth l-a salvat și l-a dus în refugiu. Cum nu mai avea partea de sus a capului, i-a legat o bonetă mică și îngrijită, iar fiindcă nu mai avea nici brațe, nici picioare, i-a ascuns aceste lipsuri înfășurând-o într-o păturică și oferindu-i propriul ei pat, cel mai bun, acestui invalid cronic. Dacă ar fi știut cineva câtă grijă revărsa asupra acelei păpuși, cred că i s-ar fi înmuiat inima, chiar râzând. Îi aducea bucățele de buchete, îi citea, o scotea la aer curat ascunsă sub haină, îi cânta cântece de leagăn și nu se culca niciodată fără să-i sărute fața murdară și să-i șoptească cu tandrețe: „Sper să ai o noapte bună, sărmana mea dragă."

Beth avea și ea necazurile ei, la fel ca celelalte. Și, nefiind un înger, ci o fetiță cât se poate de omenească, adesea „plângea puțin", cum spunea Jo, fiindcă nu putea să ia lecții de muzică și să aibă un pian frumos. Iubea muzica din tot sufletul, se străduia enorm să învețe și exersa cu atâta răbdare la vechiul instrument hodorogit, încât părea că cineva (fără să o pomenim pe mătușa March) ar fi trebuit s-o ajute. Totuși, n-a ajutat-o nimeni și nimeni n-a văzut-o pe Beth ștergându-și lacrimile de pe clapele îngălbenite, care nu rămâneau acordate, când era singură.

Cânta ca o ciocârlie în timp ce-și vedea de treburi, nu era niciodată prea obosită pentru Marmee și fete și, zi după zi, își spunea cu speranță: „Știu că într-o zi voi avea parte de muzica mea, dacă sunt cuminte.”

Există multe Beth în lume: timide și tăcute, stau retrase prin colțuri până e nevoie de ele și trăiesc pentru ceilalți cu atâta bunăvoie, încât nimeni nu vede sacrificiile decât atunci când micul greier de pe vatră încetează să mai cânte, iar prezența aceea dulce și luminoasă dispare, lăsând în urmă tăcere și umbră.

Dacă ar fi întrebat-o cineva pe Amy care era cea mai mare încercare din viața ei, ar fi răspuns imediat: „Nasul meu.” Când era bebeluș, Jo o scăpase din greșeală în lada cu cărbuni, iar Amy susținea că acea căzătură îi stricase nasul pentru totdeauna. Nu era mare și nici roșu, ca al bietei „Petrea”; era doar cam turtit, și oricât l-ai fi ciupit, tot nu căpăta acel vârf aristocratic. Pe nimeni nu deranja în afară de ea, iar el își dădea toată silința să crească, dar Amy simțea profund lipsa unui nas grecesc și desena pagini întregi de nasuri frumoase ca să se consoleze.

„Micuța Rafael”, cum îi spuneau surorile ei, avea un talent clar pentru desen și nu era niciodată mai fericită decât atunci când copia flori, inventa zâne sau ilustra povești cu niște mostre ciudate de artă. Profesorii se plângeau că, în loc să-și facă socotelile, își umplea tăblița cu animale, folosea paginile goale din atlas ca să copieze hărți, iar din toate cărțile îi zburau, în cele mai nepotrivite momente, caricaturi de un ridicol nemaipomenit. Își ducea lecțiile la capăt cum putea și reușea să scape de

mustrări purtându-se impecabil. Era foarte iubită de colege, fiind blândă și având acel dar fericit de a plăcea fără niciun efort. Micile ei maniere și grații erau mult admirate, la fel și talentele ei, fiindcă, pe lângă desen, putea să cânte douăsprezece melodii, să croșeteze și să citească în franceză fără să stâlcească mai mult de două treimi din cuvinte. Avea un fel jalnic de a spune: „Când tata era bogat, făceam cutare și cutare lucru", ceea ce impresiona mult, iar cuvintele ei lungi erau considerate de fete „absolut elegante".

Amy era pe cale să fie răsfățată peste măsură, fiindcă toată lumea o alinta, iar micile ei vanități și egoisme creșteau frumos. Totuși, era ceva care îi mai tăia din vanitate. Trebuia să poarte hainele verișoarei ei. Numai că mama lui Florence nu avea nici urmă de gust, iar Amy suferea cumplit că trebuia să poarte o bonetă roșie în loc de una albastră, rochii care nu o avantajau și șorțulețe încărcate, care nici măcar nu-i veneau bine. Toate erau bune, bine lucrate și puțin purtate, dar ochii artistici ai lui Amy aveau mult de pătimit, mai ales în iarna aceea, când rochia ei de școală era de un mov tern, cu buline galbene și fără niciun fel de garnitură.

„Singura mea mângâiere", i-a spus ea lui Meg, cu lacrimi în ochi, „este că mama nu-mi face tivuri în rochii de fiecare dată când sunt obraznică, așa cum face mama Mariei Parks. Draga mea, e cu adevărat îngrozitor, fiindcă uneori ea e atât de rea, încât rochia îi ajunge până la genunchi și nu poate veni la școală. Când mă gândesc la această deggerredare, simt că pot îndura chiar și nasul meu turtit și rochia mov cu rachete galbene pe ea."

Meg era confidenta și supraveghetoarea lui Amy, iar, printr-o ciudată atracție a contrariilor, Jo era a blândei Beth. Numai lui Jo îi spunea copila timidă ce gândea, iar asupra surorii ei mari, năvalnice și zvăpăiate, Beth avea, fără să-și dea seama, mai multă influență decât oricine altcineva din familie. Cele două fete mai mari însemnau enorm una pentru cealaltă, dar fiecare își luase sub aripă câte una dintre surorile mai mici și o ocrotea în felul ei. Ele numeau asta „de-a mama" și, cu instinctul matern al unor femei în miniatură, își puseseră surorile în locul păpușilor de care se despărțiseră.

— Are cineva ceva de povestit? A fost o zi atât de mohorâtă, că simt că mor după puțină distracție, spuse Meg, în timp ce stăteau toate și coseau în seara aceea.

— Eu am pățit ceva ciudat azi cu mătușa și, cum până la urmă eu am ieșit mai bine, o să vă povestesc, începu Jo, căreia îi plăcea nespus să spună povești. Citeam din nesfârșitul acela de Belsham și mormăiam monoton, cum fac mereu, fiindcă mătușa ațipește repede, iar atunci scot o carte bună și citesc pe nerăsuflate până se trezește. De data asta aproape că m-am adormit și eu, iar înainte să înceapă ea să dea din cap, am căscat atât de zdravăn, încât m-a întrebat ce vreau să spun deschizând gura destul de larg ca să înghit toată cartea dintr-odată.

— Mi-aș dori să pot, și să termin odată cu ea, am spus eu, încercând să nu fiu obraznică.

— Apoi mi-a ținut o predică lungă despre păcatele mele și mi-a spus să stau și să mă gândesc la ele cât timp ea doar se

„regăsește” puțin. Nu se regăsește prea repede niciodată, așa că, în clipa în care boneta a început să i se legene ca o dalie prea grea în vârf, am scos din buzunar Vicarul din Wakefield și m-am pus pe citit, cu un ochi la el și unul la mătușa. Tocmai ajunsesem la partea în care cad toți în apă când am uitat de mine și am izbucnit în râs. Mătușa s-a trezit și, fiind mai bine dispusă după somn, mi-a spus să citesc puțin, ca să vadă ce fel de lectură frivolă prefer eu în locul vrednicului și instructivului Belsham. M-am străduit cât am putut, și i-a plăcut, deși n-a spus decât...

— „Nu înțeleg despre ce e vorba. Întoarce-te și începe de la început, copilă.”

— M-am întors și i-am făcut pe Primrose cât de interesanți am putut. La un moment dat am fost destul de rea încât să mă opresc într-un loc palpitant și să spun cu blândețe: „Mă tem că vă obosește, doamnă. Să mă opresc acum?”

— Și-a înșfăcat lucrul de mână, care îi căzuse din mâini, mi-a aruncat o privire tăioasă peste ochelari și a spus, pe tonul ei scurt: „Termină capitolul și nu fi obraznică, domnișoară.”

— A recunoscut că i-a plăcut? întrebă Meg.

— Vai, Doamne, nu! Dar l-a lăsat pe bătrânul Belsham în pace și, când m-am întors după mănuși azi după-amiază, era acolo, certându-l pe vicar cu atâta foc, că nici măcar nu m-a auzit râzând, în timp ce dansam de bucurie pe hol la gândul vremurilor bune care vin. Ce viață plăcută ar putea avea, dacă ar vrea! Nu o invidiez prea tare, în ciuda banilor ei, fiindcă, până la urmă, cred că oamenii bogați au cam tot atâtea griji ca cei

săraci, adăugă Jo.

— Asta îmi amintește, spuse Meg, că am și eu ceva de povestit. Nu e amuzant, ca istoria lui Jo, dar m-am gândit mult la asta pe drumul spre casă. Azi, la familia King, i-am găsit pe toți într-o mare agitație, iar unul dintre copii a spus că fratele ei cel mare făcuse ceva îngrozitor și că tata îl trimisese departe. Am auzit-o pe doamna King plângând și pe domnul King vorbind foarte tare, iar Grace și Ellen și-au întors fețele când au trecut pe lângă mine, ca să nu văd cât de roșii și umflate le erau ochii. Firește că n-am pus întrebări, dar mi-a fost atât de milă de ele și m-am bucurat oarecum că eu nu am frați neastâmpărați care să facă lucruri rele și să facă familia de rușine.

— Eu cred că să fii făcută de rușine la școală e mult mai groaznic decât orice pot face băieții răi, spuse Amy, clătinând din cap de parcă experiența ei de viață ar fi fost foarte bogată. Susie Perkins a venit azi la școală cu un inel minunat, cu carneol roșu. Mi l-am dorit îngrozitor și mi-am dorit din tot sufletul să fiu în locul ei. Ei bine, ea a desenat un portret al domnului Davis, cu un nas monstruos și o cocoașă, iar din gură îi ieșeau, într-un fel de balon, cuvintele: „Domnișoarelor, ochiul meu e asupra voastră!" Râdeam de desen când, dintr-odată, ochiul lui chiar era asupra noastră și i-a poruncit lui Susie să vină cu tăblița. A încremenit de spaimă, dar s-a dus și, vai, ce credeți că a făcut? A apucat-o de ureche — de ureche! Imaginați-vă cât de îngrozitor! — a dus-o pe estradă și a pus-o să stea acolo o jumătate de oră, ținând tăblița astfel încât toată lumea să o poată vedea.

— Fetele n-au râs de desen? întrebă Jo, căreia îi plăcea încurcătura.

— Să râdă? Niciuna! Au stat nemișcate ca niște șoricei, iar Susie a plâns cu găleata, sunt sigură. Atunci n-am mai invidiat-o deloc, pentru că am simțit că nici milioane de inele cu carneol nu m-ar fi făcut fericită după așa ceva. Eu niciodată, niciodată n-aș fi trecut peste o umilință atât de chinuitoare. Și Amy își văzu mai departe de lucru, cu mândra conștiință a virtuții și a faptului că rostise dintr-o suflare două cuvinte lungi.

„Am văzut ceva care mi-a plăcut azi-dimineață și voiam să povestesc la cină, dar am uitat", spuse Beth, aranjând coșul vraiște al lui Jo în timp ce vorbea. „Când m-am dus să iau niște stridii pentru Hannah, domnul Laurence era în pescărie, dar nu m-a văzut, fiindcă am stat ascunsă după butoiul cu pește, iar el vorbea cu domnul Cutter, peștelegerul. A intrat o femeie săracă, cu o găleată și un mop, și l-a întrebat pe domnul Cutter dacă n-ar lăsa-o să spele puțin în schimbul unei bucăți de pește, pentru că nu avea ce să le dea copiilor la prânz și îi căzuse o zi de muncă. Domnul Cutter se grăbea și i-a spus „Nu", cam răstit, așa că ea se pregătea să plece, flămândă și abătută, când domnul Laurence a prins un pește mare cu capătul încovoiat al bastonului și i l-a întins. A fost atât de bucuroasă și de surprinsă, încât l-a luat direct în brațe și i-a mulțumit iar și iar. El i-a spus „du-te și gătește-l", iar ea a plecat în grabă, atât de fericită! Nu-i așa că a fost frumos din partea lui? Vai, ce caraghios arăta, strângând în brațe peștele acela mare și alunecos și sperând ca patul domnului Laurence din cer să fie „moale"."

După ce au râs de povestea lui Beth, i-au cerut mamei lor una, iar ea, după o clipă de gândire, spuse grav: „Astăzi, în timp ce croiam jachete de flanel albastru la atelier, m-am îngrijorat tare pentru tata și m-am gândit cât de singure și neajutorate am fi dacă i s-ar întâmpla ceva. Nu era deloc înțelept să fac asta, dar am continuat să-mi fac griji până când a intrat un bătrân cu o comandă pentru niște haine. S-a așezat lângă mine și am început să vorbesc cu el, pentru că părea sărac, obosit și îngrijorat."

„«Aveți fii în armată?» l-am întrebat, fiindcă biletul pe care îl adusese nu era pentru mine."

„«Da, doamnă. Am avut patru, dar doi au fost uciși, unul e prizonier, iar la celălalt mă duc acum, fiindcă e foarte bolnav într-un spital din Washington», a răspuns el liniștit."

„«Ați făcut foarte mult pentru țara dumneavoastră, domnule», am spus eu, simțind acum respect, nu milă."

„«Nici cu un fir de păr mai mult decât trebuia, doamnă. M-aș duce și eu, dacă aș fi de vreun folos. Cum nu sunt, îi dau pe băieții mei și îi dau de bunăvoie.»"

„Vorbea atât de voios, părea atât de sincer și atât de bucuros să dea tot ce avea, încât mi-a fost rușine de mine însămi. Eu dădusem un singur om și mi se păruse prea mult, iar el îi dădea pe toți patru fără să se plângă. Eu aveam acasă toate fetele mele care să mă aline, iar ultimul lui fiu îl aștepta, la mile depărtare, poate ca să-și ia rămas-bun de la el! M-am simțit atât de bogată, atât de fericită când m-am gândit la binecuvântările mele, încât i-am pregătit un pachet frumos, i-am dat niște bani

și i-am mulțumit din inimă pentru lecția pe care mi-o dăduse."

„Mai spune o poveste, mamă, una cu o învățătură, ca asta. Îmi place să mă gândesc la ele după aceea, dacă sunt adevărate și nu prea moralizatoare", a spus Jo, după un minut de tăcere.

Doamna March a zâmbit și a început imediat, fiindcă de mulți ani spunea povești acestui mic public și știa cum să le facă pe plac.

„A fost odată ca niciodată patru fete care aveau destul de mâncare, băutură și haine, destule lucruri care le făceau viața ușoară și plăcută, prieteni buni și părinți care le iubeau nespus, și totuși nu erau mulțumite." (Aici ascultătoarele și-au aruncat pe furiș priviri una alteia și au început să coasă cu sârg.) „Fetele acestea voiau să fie bune și își făceau multe hotărâri excelente, dar nu se țineau prea bine de ele și spuneau mereu: «Dacă am avea asta» sau «Dacă am putea face asta», uitând cu totul cât de multe aveau deja și câte lucruri chiar puteau face. Așa că au întrebat o bătrână ce vrajă ar putea folosi ca să fie fericite, iar ea le-a spus: «Când vă simțiți nemulțumite, gândiți-vă la binecuvântările voastre și fiți recunoscătoare.»" (Aici Jo a ridicat repede privirea, de parcă era gata să spună ceva, dar s-a răzgândit, văzând că povestea nu se terminase încă.)

„Fiind fete cu minte, au hotărât să-i urmeze sfatul și curând au fost uimite să vadă cât de bine o duceau. Una a descoperit că banii nu pot ține rușinea și durerea departe de casele oamenilor bogați; alta, că, deși era săracă, era mult mai fericită, cu tinerețea, sănătatea și voia ei bună, decât o anumită doamnă în vârstă, bolnăvicioasă și mereu nemulțumită, care nu se putea bucura de confortul ei; a treia, că, oricât de neplăcut era să

ajute la pregătirea cinei, era și mai greu să mergi să o cerșești; iar a patra, că nici măcar inelele cu carneol nu erau la fel de prețioase ca purtarea frumoasă. Așa că au fost de acord să nu se mai plângă, să se bucure de binecuvântările pe care le aveau deja și să încerce să le merite, ca nu cumva să le fie luate de tot, în loc să li se înmulțească, și cred că nu le-a părut niciodată rău că au urmat sfatul bătrânei."

„Acum, Marmee, e foarte șiret din partea ta să întorci propriile noastre povești împotriva noastră și să ne ții o predică în loc de un roman de dragoste!" izbucni Meg.

„Mie îmi place genul ăsta de predică. Așa ne vorbea tata odinioară", spuse Beth gânditoare, așezând acele frumos, în linie dreaptă, pe pernuța lui Jo.

„Eu nu mă plâng nici pe departe cât se plâng celelalte și de acum înainte o să fiu mai atentă ca niciodată, fiindcă am fost avertizată de căderea lui Susie", spuse Amy cu aer moralizator.

„Aveam nevoie de lecția asta și n-o s-o uităm. Iar dacă o uităm, să ne spui doar, cum zicea bătrâna Chloe în Uncle Tom, «Tink ob yer marcies, chillen!» «Tink ob yer marcies!»", adăugă Jo, care nu se putea abține, orice-ar fi fost, să nu scoată și un strop de haz din mica predică, deși o luase la inimă la fel de mult ca oricare dintre ele.

CAPITOLUL CINCI: SĂ FII UN VECIN BUN

„Ce naiba ai de gând să mai faci acum, Jo?" întrebă Meg într-o după-amiază cu ninsoare, când sora ei intră tropăind pe hol, cu cizme de cauciuc, o haină veche și glugă, ținând într-o mână o mătură și în cealaltă o lopată.

„Mă duc să fac mișcare", răspunse Jo, cu o sclipire poznașă în ochi.

„Aș zice că două plimbări lungi de dimineață ar fi trebuit să-ți ajungă! Afară e frig și mohorât, iar eu te sfătuiesc să stai la cald și la uscat lângă foc, cum fac și eu", spuse Meg, tremurând.

„Eu nu urmez niciodată sfaturi! Nu pot să stau locului toată ziua și, cum nu sunt pisică, nu-mi place să moțăi lângă foc. Îmi plac aventurile și am de gând să găsesc una."

Meg se întoarse să-și încălzească picioarele și să citească Ivanhoe, iar Jo începu să croiască poteci prin zăpadă cu o energie nemaipomenită. Zăpada era ușoară și, cu mătura, făcu repede o alee de jur împrejurul grădinii, ca să aibă Beth pe unde să se plimbe când ieșea soarele și păpușile bolnave aveau nevoie de aer. Grădina despărțea casa familiei March de cea a domnului Laurence. Amândouă se aflau la marginea orașului, într-o zonă care încă păstra aerul de țară, cu pâlcuri de copaci și peluze, grădini mari și străzi liniștite. Cele două proprietăți erau separate de un gard viu scund. De o parte se afla o casă veche, maronie, care părea cam golașă și ponosită, lipsită de vița care vara îi acoperea pereții și de florile care atunci o înconjurau. De

cealaltă parte se ridica un conac impunător din piatră, care trăda limpede tot felul de confort și lux, de la grajdul mare pentru trăsuri și terenurile îngrijite până la seră și la frânturile de lucruri minunate care se zăreau printre draperiile bogate.

Totuși, casa părea tristă și fără viață: pe peluză nu se jucau copii, la ferestre nu se vedea niciodată vreun chip de mamă zâmbind, iar cine intra și ieșea erau foarte puțini, în afară de bătrânul domn și nepotul lui.

Pentru imaginația vie a lui Jo, casa aceea frumoasă părea un fel de palat fermecat, plin de splendoare și de bucurii de care nu se bucura nimeni. De mult își dorea să vadă aceste minunății ascunse și să-l cunoască pe băiatul familiei Laurence, care părea că i-ar plăcea să fie cunoscut, dacă ar ști doar cum să înceapă. După petrecere, dorința i se întețise și mai mult și își făcuse tot felul de planuri ca să se împrietenească cu el, dar în ultima vreme nu-l mai văzuse deloc, iar Jo începuse să creadă că plecase, când într-o zi zări la o fereastră de sus un chip bronzat, privind cu jind spre grădina lor, unde Beth și Amy se bulgăreau.

„Băiatul ăsta suferă de lipsă de companie și de distracție", își spuse ea. „Bunicul lui nu știe ce-i face bine și-l ține închis acolo, singur-singurel. Are nevoie de o gașcă de băieți veseli cu care să se joace sau de cineva tânăr și plin de viață. Mai că m-aș duce peste drum să-i spun asta bătrânului domn!"

Gândul o amuză pe Jo, căreia îi plăcea să facă lucruri îndrăznețe și care o scandaliza mereu pe Meg cu năzbâtiile ei. Planul de a „trece pe acolo" nu i-a ieșit din minte. Iar când a

venit după-amiaza aceea cu ninsoare, Jo s-a hotărât să vadă ce se putea face. L-a văzut pe domnul Lawrence plecând cu trăsura, apoi a ieșit și și-a croit drum prin zăpadă până la gardul viu, unde s-a oprit și a cercetat împrejurimile. Era liniște deplină, perdelele de la ferestrele de jos erau trase, servitorii nu se vedeau nicăieri, iar singurul semn de viață era un cap cu păr negru și creț, sprijinit într-o mână subțire, la fereastra de sus.

„Acolo e", gândi Jo. „Săracul băiat! Singur și bolnav într-o zi atât de mohorâtă. E rușinos! O să arunc un bulgăre, să-l fac să se uite afară, și apoi o să-i spun o vorbă bună."

Un pumn de zăpadă moale zbură în sus, iar capul se întoarse pe loc, dezvăluind un chip care își pierdu într-o clipă expresia apatică, pe măsură ce ochii mari i se luminau și gura începea să zâmbească. Jo dădu din cap și râse, fluturând mătura în timp ce strigă...

„Ce mai faci? Ești bolnav?"

Laurie deschise fereastra și răspunse, răgușit ca un corb...

„Mai bine, mulțumesc. Am răcit zdravăn și stau închis în casă de o săptămână."

„Îmi pare rău. Cu ce îți mai trece timpul?"

„Cu nimic. E plictisitor ca într-un mormânt aici sus."

„Tu nu citești?"

„Nu prea. Nu mă lasă."

„Nu poate să-ți citească cineva?"

„Bunicul îmi mai citește uneori, dar cărțile mele nu-l interesează și nu-mi place să-l rog mereu pe Brooke."

„Atunci roagă pe cineva să vină să te vadă."

„Nu e nimeni pe care mi-ar plăcea să-l văd. Băieții fac atâta gălăgie, iar eu sunt slăbit la cap."

„Nu există vreo fată drăguță care să-ți citească și să-ți țină de urât? Fetele sunt liniștite și le place să joace rolul de infirmieră."

„Nu cunosc niciuna."

„Ne cunoști pe noi," începu Jo, apoi râse și se opri.

„Așa e! Vii, te rog?" strigă Laurie.

„Eu nu sunt nici liniștită, nici drăguță, dar vin, dacă mă lasă mama. Mă duc s-o întreb. Închide fereastra, ca un băiat cuminte, și așteaptă până mă întorc."

După asta, Jo și-a pus mătura pe umăr și a intrat în casă, întrebându-se ce aveau să spună toți. Laurie era agitat de emoție la gândul că va avea musafiri și a început să zburde prin cameră ca să se pregătească, fiindcă, așa cum spunea doamna March, era „un mic gentleman" și își arăta respectul pentru oaspetele care urma să vină pieptănându-și părul creț, îmbujorându-se și încercând să facă puțină ordine în cameră, care, în ciuda celor șase servitori, era departe de a fi îngrijită. Curând s-a auzit un sunet puternic de sonerie, apoi o voce hotărâtă care a cerut să-l vadă pe „domnul Laurie", iar un servitor cu aer uimit a venit în fugă să anunțe o tânără domnișoară.

„Foarte bine, condu-o sus, e domnișoara Jo”, spuse Laurie, mergând spre ușa micului său salon ca s-o întâmpine pe Jo, care apăru rumenă în obraji și perfect stăpână pe sine, cu un vas acoperit într-o mână și cei trei pisoi ai lui Beth în cealaltă.

„Iată-mă, cu tot calabalâcul,” spuse ea vioaie. „Mama îți trimite dragostea ei și s-a bucurat că pot face ceva pentru tine. Meg a vrut să-ți aduc din blancmange-ul ei, îl face foarte bine, iar Beth a crezut că pisicile ei te-ar înveseli. Știam că o să râzi de ele, dar n-am putut s-o refuz, era atât de dornică să facă și ea ceva.”

S-a nimerit ca împrumutul hazliu al lui Beth să fie exact ce trebuia, pentru că, râzând de pisoi, Laurie și-a uitat timiditatea și a devenit sociabil pe loc.

„Arată prea frumos ca să-l mănânci”, spuse el, zâmbind încântat, când Jo ridică capacul de pe platou și îi arătă blancmange-ul, înconjurat de o ghirlandă de frunze verzi și de florile stacojii ale mușcatei preferate a lui Amy.

„Nu e mare lucru; doar că toți s-au purtat cu drag și au vrut să arate asta. Spune-i fetei să-l pună deoparte pentru ceai. E atât de ușor că îl poți mânca fără probleme și, fiind moale, o să alunece fără să-ți doară gâtul iritat. Ce cameră primitoare e asta!”

„Ar putea fi, dacă ar fi ținută cum trebuie, dar servitoarele sunt leneșe și nu știu cum să le fac să asculte. Totuși, mă frământă.”

„O pun eu la punct în două minute, fiindcă nu trebuie decât să fie măturat șemineul, așa — și lucrurile de pe polița șemineului

aranjate frumos, așa — și cărțile puse aici, sticlele dincolo, canapeaua întoarsă din lumină și pernele scuturate puțin. Gata, acum ești bine instalat."

Și chiar așa era, pentru că, în timp ce râdea și vorbea, Jo pusese totul la locul lui și dăduse camerei un aer cu totul diferit. Laurie o privea într-o tăcere respectuoasă, iar când ea îi făcu semn spre canapea, se așeză cu un oftat mulțumit și spuse cu recunoștință...

„Ce bună ești! Da, exact asta îi lipsea. Acum, te rog, ia fotoliul cel mare și lasă-mă să fac ceva ca să-mi distrez musafirul."

„Nu, eu am venit să te distrez pe tine. Să-ți citesc cu voce tare?" și Jo își îndreptă privirea cu drag spre câteva cărți îmbietoare aflate aproape.

„Mulțumesc! Pe acelea le-am citit pe toate și, dacă nu te superi, mai degrabă aș sta de vorbă", răspunse Laurie.

„Deloc. Pot să vorbesc toată ziua, numai să-mi dai drumul. Beth spune că eu nu știu niciodată când să mă opresc."

„Beth e cea îmbujorată, care stă mai mult pe acasă și uneori iese cu un coșuleț?" întrebă Laurie, interesat.

„Da, aceea e Beth. E fata mea dragă și e cu adevărat o fată bună."

„Cea frumoasă e Meg, iar cea cu părul creț e Amy, cred?"

„De unde ai aflat asta?"

Laurie s-a înroșit, dar a răspuns deschis: „Păi, vezi tu, vă aud adesea strigându-vă unii pe alții și, când sunt singur aici sus, nu

mă pot abține să mă uit spre casa voastră; mereu pare că vă simțiți atât de bine. Îmi cer iertare că sunt atât de nepoliticos, dar uneori uitați să trageți perdeaua la fereastra cu florile. Și când se aprind lămpile, e ca și cum m-aș uita la un tablou: focul din șemineu și voi toți în jurul mesei, cu mama voastră. Fața ei e chiar în față și arată atât de blândă printre flori, că nu mă pot opri să o privesc. Eu nu am mamă, știi." Și Laurie a răscolit focul, ca să ascundă tremurul ușor al buzelor pe care nu-l putea stăpâni.

Privirea aceea singuratică și flămândă din ochii lui a ajuns direct la inima caldă a lui Jo. Fusese crescută atât de simplu și firesc, încât nu avea nimic afectat în felul de a gândi, iar la cincisprezece ani era la fel de sinceră și nevinovată ca un copil. Laurie era bolnav și singur, iar ea, simțind cât de bogată era prin căminul și fericirea ei, a vrut cu drag să împartă toate acestea cu el. Avea o expresie foarte prietenoasă, iar vocea ei ascuțită era neobișnuit de blândă când a spus...

„N-o să mai tragem niciodată perdeaua aceea și îți dau voie să te uiți cât vrei. Dar eu una aș prefera, în loc să tragi cu ochiul, să vii la noi și să ne vezi de aproape. Mama e minunată, ți-ar face tare bine, iar Beth ți-ar cânta dacă aș ruga-o, și Amy ar dansa. Eu și Meg te-am face să râzi cu recuzita noastră caraghioasă de teatru și ne-am distra de minune. N-ar vrea bunicul tău să te lase?"

„Cred că da, dacă l-ar ruga mama voastră. E foarte bun, chiar dacă nu pare, și mă lasă în mare parte să fac ce vreau; doar că se teme să nu fiu o povară pentru străini”, a început Laurie, înveselindu-se tot mai mult.

„Nu suntem străini, suntem vecini, și să nu-ți închipui că ne-ai încurca. Vrem să te cunoaștem și eu încerc de foarte multă vreme să fac asta. Nu stăm aici de prea mult timp, știi, dar ne-am împrietenit cu toți vecinii, numai cu tine nu.”

„Vezi tu, bunicul trăiește printre cărțile lui și nu prea-l interesează ce se întâmplă afară. Domnul Brooke, meditatorul meu, nu stă aici, știi, și nu am pe nimeni cu care să ies, așa că rămân acasă și mă descurc cum pot.”

„Asta nu e bine. Ar trebui să te străduiești și să mergi în vizită peste tot pe unde ești invitat; așa o să ai mulți prieteni și o mulțime de locuri plăcute unde să te duci. Nu-ți mai face griji că ești timid. Dacă tot continui să ieși, n-o să țină mult.”

Laurie se înroși din nou, dar nu se simți jignit că fusese făcut timid, fiindcă Jo avea atâta bunăvoință în ea, încât era imposibil să nu primești vorbele ei directe în același spirit bun în care erau rostite.

„Îți place la școală?” întrebă băiatul, schimbând vorba după o scurtă pauză, timp în care el se uitase fix în foc, iar Jo privise în jurul ei, foarte mulțumită.

„Nu merg la școală, sunt femeie de afaceri — adică fată. Mă duc să am grijă de mătușa mea străbună și, să știi, e o bătrânică dragă și morocănoasă,” răspunse Jo.

Laurie deschise gura să mai pună o întrebare, dar își aminti exact la timp că nu era politicos să iscodești prea mult despre treburile altora, așa că o închise la loc și păru stânjenit.

Lui Jo îi plăcea buna lui creștere și nu o deranja deloc să râdă puțin de mătușa March, așa că îi făcu o descriere plină de viață a bătrânei agitate, a pudelului ei gras, a papagalului care vorbea spaniolă și a bibliotecii în care se desfăta.

Laurie se amuză teribil, iar când ea îi povesti despre bătrânul scorțos care venise odată s-o curteze pe mătușa March și cum, chiar în mijlocul unui discurs pompos, Poll îi smulsese peruca spre groaza lui, băiatul se lăsă pe spate și râse până îi curseră lacrimile pe obraji, iar o servitoare băgă capul pe ușă să vadă ce se întâmplase.

„Ah! Îmi face un bine nemaipomenit. Te rog, continuă”, spuse el, ridicându-și fața din perna canapelei, roșu și strălucind de veselie.

Foarte încântată de succesul ei, Jo chiar a continuat, povestindu-i totul despre piesele și planurile lor, despre speranțele și temerile pe care le aveau pentru tata și despre cele mai interesante întâmplări din mica lume în care trăiau surorile. Apoi au început să vorbească despre cărți și, spre marea bucurie a lui Jo, ea descoperi că lui Laurie îi plăceau la fel de mult ca ei și că citise chiar mai mult decât ea.

„Dacă îți plac atât de mult, hai jos să le vezi pe ale noastre. Bunicul nu e acasă, așa că n-ai de ce să te temi”, spuse Laurie, ridicându-se.

„Nu mi-e frică de nimic”, răspunse Jo, dând din cap cu aer sfidător.

— Nu cred că ești! a izbucnit băiatul, privind-o cu multă admirație, deși în sinea lui credea că ar avea tot temeiul să-i fie puțin frică de bătrânul domn, dacă l-ar întâlni într-una din toanele lui.

Cum în toată casa era o atmosferă de vară, Laurie a condus-o din cameră în cameră, lăsând-o pe Jo să se oprească și să cerceteze orice îi stârnea interesul. În cele din urmă au ajuns în bibliotecă, unde ea a bătut din palme și a țopăit, cum făcea mereu când era deosebit de încântată. Pereții erau acoperiți de cărți, iar peste tot erau tablouri și statui, dulăpioare fermecătoare pline cu monede și curiozități, fotolii Sleepy Hollow, mese ciudate, bronzuri și, mai presus de toate, un șemineu mare, deschis, înconjurat de plăci decorative vechi și neobișnuite.

— Ce bogăție! a oftat Jo, afundându-se într-un fotoliu de velur și privind în jur cu o satisfacție profundă. Theodore Laurence, ar trebui să fii cel mai fericit băiat din lume, a adăugat ea apăsat.

— Un băiat nu poate trăi doar cu cărți, a spus Laurie, clătinând din cap în timp ce se cocoța pe o masă din fața ei.

Înainte să mai poată spune ceva, a sunat un clopoțel, iar Jo a sărit în picioare, exclamând alarmată: — Vai de mine! E bunicul tău!

— Ei, și dacă e? Tu nu te temi de nimic, doar știi asta, a răspuns băiatul, cu un aer strengăresc.

— Cred că mi-e puțin frică de el, dar nu știu de ce ar trebui să-mi fie. Marmee a spus că pot veni și nu cred că ți-a făcut vreun rău, a zis Jo, stăpânindu-se, deși își ținea ochii ațintiți spre ușă.

— Mie mi-a prins foarte bine și îți sunt nespus de recunoscător. Singura mea teamă e că te-ai săturat groaznic să stai de vorbă cu mine. A fost atât de plăcut, că nu mă înduram să mă opresc, a spus Laurie cu recunoștință.

— Domnule, a venit doctorul să vă vadă, a spus servitoarea, făcându-i semn.

— Te superi dacă te las un minut? Presupun că trebuie să-l primesc, a spus Laurie.

— Nu-ți face griji pentru mine. Mă simt aici fericită ca un greiere, a răspuns Jo.

Laurie a plecat, iar musafira lui s-a distrat în felul ei. Stătea în fața unui portret frumos al bătrânului domn când ușa s-a deschis din nou și, fără să se întoarcă, a spus hotărâtă: „Acum sunt sigură că nu mi-ar fi frică de el, pentru că are ochi blânzi, deși gura îi e severă, și arată ca un om cu o voință nemaipomenită. Nu e la fel de chipeș ca bunicul meu, dar îmi place."

„Mulțumesc, domnișoară", a spus o voce aspră din spatele ei și, spre marea ei groază, acolo stătea bătrânul domn Laurence.

Săraca Jo s-a înroșit până n-a mai avut cum să se înroșească și inima a început să-i bată neplăcut de repede când s-a gândit la ce spusese. Pentru o clipă a fost cuprinsă de dorința nebună de

a o lua la fugă, dar asta ar fi fost lașitate, iar fetele ar fi râs de ea, așa că s-a hotărât să rămână și să iasă cumva din încurcătură. La a doua privire a văzut că ochii vii de sub sprâncenele stufoase erau și mai blânzi decât cei din tablou și că licărea în ei o sclipire șireată, care i-a mai alungat din teamă. Vocea aspră a sunat și mai aspru când bătrânul domn a spus brusc, după acea pauză îngrozitoare: „Așa deci, nu ți-e frică de mine, hm?"

„Nu prea, domnule."

„Și nu ți se pare că sunt la fel de chipeș ca bunicul tău?"

„Nu chiar, domnule."

„Și am o voință nemaipomenită, așa-i?"

„Am spus doar că așa cred."

„Dar tot mă placi, în ciuda asta?"

„Da, domnule, vă plac."

Răspunsul acesta i-a făcut plăcere bătrânului domn. A râs scurt, a dat mâna cu ea și, punându-și degetul sub bărbia ei, i-a ridicat fața, a privit-o cu seriozitate și i-a dat drumul, spunând cu o încuviințare din cap: „Ai spiritul bunicului tău, chiar dacă nu-i semeni la chip. A fost un om de seamă, draga mea, dar, și mai important, a fost curajos și cinstit, iar eu am fost mândru să-i fiu prieten."

„Vă mulțumesc, domnule." După asta, Jo s-a simțit pe deplin în largul ei, pentru că i se potrivea de minune.

„Ce i-ai făcut băiatului meu, hm?" a fost următoarea întrebare, pusă tăios.

„Am încercat doar să mă port ca o vecină bună, domnule." Și Jo i-a povestit cum ajunsese să-l viziteze.

„Crezi că are nevoie să i se mai înveselească puțin viața, nu?"

— Da, domnule, pare cam singur, și poate i-ar prinde bine compania unor tineri. Noi suntem doar niște fete, dar ne-ar face plăcere să ajutăm, dacă am putea, fiindcă n-am uitat minunatul cadou de Crăciun pe care ni l-ați trimis, spuse Jo cu însuflețire.

— Ei, ei, ei! Asta a fost treaba băiatului. Cum se mai simte biata femeie?

— Mult mai bine, domnule. Și Jo porni imediat, vorbind foarte repede, și îi povesti totul despre familia Hummel, pentru care mama ei reușise să stârnească interesul unor prieteni mai înstăriți decât ei.

— Exact așa făcea și tatăl ei binele. Într-una din zile am să vin să o văd pe mama voastră. Spune-i asta. Uite, a sunat clopoțelul de ceai; îl luăm devreme din cauza băiatului. Hai jos și continuă să fii o vecină bună.

— Dacă vreți să mă primiți, domnule.

— Nu te-aș invita dacă n-aș vrea. Și domnul Laurence îi oferi brațul cu o politețe de modă veche.

— Ce-ar zice Meg de asta?, se gândi Jo, în timp ce era condusă mai departe, cu ochii sclipind de amuzament la gândul cum avea să povestească acasă întâmplarea.

— Ei! Ce naiba l-a apucat pe băiat? spuse bătrânul domn, când Laurie coborî în fugă scările și se opri brusc, uluit de priveliștea nemaipomenită: Jo la braț cu temutul lui bunic.

— Nu știam că ați venit, domnule, începu el, în timp ce Jo îi aruncă o privire scurtă, triumfătoare.

— Asta se vede după felul în care tropăi pe scări. Vino la ceai, domnule, și poartă-te ca un gentleman. Și, după ce îl trase de păr pe băiat ca semn de afecțiune, domnul Laurence își văzu de drum, în timp ce Laurie făcu în spatele lor o serie de gesturi caraghioase, care era cât pe ce să o facă pe Jo să izbucnească în râs.

Bătrânul domn nu spuse mare lucru cât își bău cele patru cești de ceai, dar îi urmărea pe cei doi tineri, care în scurt timp sporovăiau ca niște vechi prieteni, iar schimbarea din nepotul lui nu-i scăpă. Acum băiatul avea culoare în obraji, lumină și viață pe chip, vioiciune în felul de a fi și o veselie adevărată în râs.

— Are dreptate, băiatul e singur. O să văd ce pot face fetișcanele astea pentru el, gândi domnul Laurence, privind și ascultând. O plăcea pe Jo, fiindcă felul ei ciudat și direct i se potrivea, iar ea părea să-l înțeleagă pe băiat aproape la fel de bine ca și cum ar fi fost ea însăși unul.

Dacă familia Laurence ar fi fost, cum zicea Jo, „țeapănă și scorțoasă", nu s-ar fi simțit deloc în largul ei, fiindcă oameni de felul acesta o făceau mereu timidă și stângace. Dar, văzând că erau degajați și firești, a fost și ea ea însăși și a făcut o impresie bună. Când s-au ridicat, s-a oferit să plece, dar Laurie i-a spus că mai are ceva să-i arate și a dus-o în seră, care fusese

luminată special pentru ea. Lui Jo i s-a părut un loc de basm, plimbându-se pe alei și bucurându-se de pereții înfloriți de-o parte și de alta, de lumina blândă, de aerul umed și dulce și de vițele și copacii minunați care o înconjurau, în timp ce noul ei prieten tăia cele mai frumoase flori, până i s-au umplut mâinile. Apoi le-a legat într-un buchet și a spus, cu expresia aceea fericită pe care lui Jo îi plăcea s-o vadă: „Te rog să i le dai mamei tale și să-i spui că mi-a plăcut foarte mult medicamentul pe care mi l-a trimis."

L-au găsit pe domnul Laurence stând în fața focului, în marele salon, dar atenția lui Jo a fost captată cu totul de un pian impunător, care stătea deschis.

„Cânți?" l-a întrebat ea, întorcându-se spre Laurie cu o expresie plină de respect.

„Din când în când", a răspuns el modest.

„Atunci, te rog, cântă acum. Vreau să te aud, ca să-i pot povesti lui Beth."

„Nu vrei mai întâi tu?"

„Nu știu cum. Sunt prea nepricepută ca să învăț, dar iubesc muzica din tot sufletul."

Așa că Laurie a cântat, iar Jo a ascultat, cu nasul afundat, în răsfăț deplin, în heliotrop și trandafiri de ceai. Respectul și admirația ei pentru băiatul „Laurence" au crescut mult, fiindcă interpreta remarcabil de bine și nu făcea deloc pe grozavul. Își dorea ca Beth să-l poată auzi, dar n-a spus-o; doar l-a lăudat atât de mult, încât el s-a simțit de-a dreptul stânjenit, iar bunicul

lui a venit să-l salveze.

„Ajunge, ajunge, domnișoară. Prea multe bomboane nu-i fac bine. Nu cântă rău, dar sper să se descurce la fel de bine și în lucruri mai importante. Pleci? Ei bine, îți sunt foarte recunoscător și sper să mai vii. Respectele mele mamei tale. Noapte bună, doctorească Jo."

I-a strâns mâna cu bunătate, dar părea că ceva îl nemulțumește. Când au ajuns în hol, Jo l-a întrebat pe Laurie dacă spusese ceva nepotrivit. El a clătinat din cap.

„Nu, era vorba de mine. Nu-i place să mă audă cântând."

„De ce nu?"

„Am să-ți spun într-o zi. John merge acasă cu tine, fiindcă eu nu pot."

„Nu e nevoie. Nu sunt o domnișoară tânără și e doar la doi pași. Ai grijă de tine, da?"

„Da, dar sper că o să mai vii, nu?"

„Dacă promiți că vii să ne vezi după ce te faci bine."

„Promit."

„Noapte bună, Laurie!"

„Noapte bună, Jo, noapte bună!"

După ce au povestit toate aventurile după-amiezii, familia era gata să pornească în vizită cu toții, fiindcă fiecare găsea ceva foarte atrăgător la casa cea mare de dincolo de gardul viu. Doamna March voia să vorbească despre tatăl ei cu bătrânul

care nu-l uitase, Meg tânjea să se plimbe prin seră, Beth suspina după pianul cel mare, iar Amy abia aștepta să vadă tablourile și statuile frumoase.

„Mamă, de ce nu-i plăcea domnului Laurence să-l audă pe Laurie cântând?" întrebă Jo, care avea o fire iscoditoare.

„Nu sunt sigură, dar cred că fiindcă fiul lui, tatăl lui Laurie, s-a însurat cu o italiancă, muziciană, lucru care l-a supărat pe bătrân, fiindcă e foarte mândru. Doamna era bună, frumoasă și talentată, dar lui nu-i plăcea de ea și nu și-a mai văzut niciodată fiul după căsătorie. Amândoi au murit când Laurie era încă mic, iar atunci bunicul l-a adus acasă. Cred că băiatul, născut în Italia, nu e prea zdravăn, iar bătrânul se teme să nu-l piardă, de aceea e atât de grijuliu. Laurie a moștenit firesc dragostea pentru muzică, pentru că seamănă cu mama lui, și bănuiesc că bunicul se teme să nu vrea să se facă muzician. Oricum, priceperea lui îi amintește de femeia pe care n-a plăcut-o și de aceea „s-a încruntat", cum a spus Jo."

„Vai, ce romantic!" exclamă Meg.

„Ce prostie!" spuse Jo. „Să-l lase să fie muzician dacă asta vrea și să nu-i mai chinuiască viața trimițându-l la facultate, când el urăște să meargă."

„De asta are, probabil, ochii aceia negri atât de frumoși și maniere atât de plăcute. Italienii sunt întotdeauna fermecători", spuse Meg, care era puțin sentimentală.

„Dar ce știi tu despre ochii lui și despre manierele lui? Aproape că nici n-ai vorbit cu el", strigă Jo, care nu era sentimentală.

„L-am văzut la petrecere, iar din ce spui tu se vede că știe cum să se poarte. A fost foarte drăguț ce a spus despre medicamentul pe care i l-a trimis mama."

„Probabil se referea la blancmange."

„Ce prostuță ești, copilă! La tine se referea, bineînțeles."

„Serios?" Și Jo a deschis ochii de parcă nici nu-i trecuse asta prin minte până atunci.

„N-am mai văzut așa fată! Nici nu-ți dai seama când ți se face un compliment", spuse Meg, cu aerul unei tinere domnișoare care se pricepea la astfel de lucruri.

„Mie mi se par niște prostii fără rost și te rog să nu mai fii caraghioasă și să-mi strici bucuria. Laurie e un băiat drăguț și îmi place de el, și nu vreau tot felul de sentimentalism despre complimente și alte bazaconii. O să fim toate bune cu el, fiindcă nu are mamă, și poate să vină pe la noi, nu-i așa, Marmee?"

„Da, Jo, micul tău prieten e foarte bine-venit și sper că Meg își va aminti că cei mici ar trebui să rămână copii cât mai mult timp."

„Eu nu mă consider copil și încă nici măcar n-am ajuns la adolescență", observă Amy. „Tu ce zici, Beth?"

„Mă gândeam la «Călătoria pelerinului»”, răspunse Beth, care nu auzise niciun cuvânt. „Cum am ieșit din Mlaștina Deznădejdii și am trecut prin Poarta Strâmtă hotărându-ne să fim bune, apoi am urcat dealul cel abrupt străduindu-ne, și că poate casa de acolo, plină de lucruri minunate, o să fie pentru noi Palatul Frumos.”

„Mai întâi trebuie să trecem de lei”, spuse Jo, de parcă perspectiva chiar îi plăcea.

CAPITOLUL ȘASE BETH GĂSEȘTE PALATUL FRUMOS

Casa cea mare s-a dovedit într-adevăr a fi un Palat Frumos, deși a durat ceva până au reușit toate să intre, iar pentru Beth a fost foarte greu să treacă de lei. Bătrânul domn Laurence era leul cel mare, dar după ce a venit pe la ele, a spus câte ceva amuzant sau drăguț fiecăreia dintre fete și a depănat amintiri din alte vremuri cu mama lor, nimeni nu s-a mai temut prea tare de el, în afară de timida Beth. Celălalt leu era faptul că ele erau sărace, iar Laurie bogat, și asta le făcea să se simtă stânjenite să primească favoruri pe care nu le puteau întoarce. Dar, după o vreme, și-au dat seama că el le considera pe ele binefăcătoarele și că nu știa ce să mai facă pentru a-și arăta recunoștința față de primirea maternă a doamnei March, față de compania lor veselă și față de alinarea pe care o găsea în casa lor modestă. Așa că, în curând, și-au uitat mândria și au început să-și facă bine una alteia fără să se mai oprească să se gândească cine dădea mai mult.

În perioada aceea s-au întâmplat tot felul de lucruri plăcute, fiindcă noua prietenie înflorea ca iarba primăvara. Toată lumea îl plăcea pe Laurie, iar el i-a spus pe ascuns tutorelui său că „fetele March sunt nemaipomenite de-a binelea". Cu entuziasmul fermecător al tinereții, l-au primit în mijlocul lor pe băiatul singuratic și l-au răsfățat, iar el a descoperit ceva foarte atrăgător în tovărășia nevinovată a acestor fete cu suflet simplu. Cum nu avusese niciodată mamă sau surori, a simțit repede influența pe care o aveau asupra lui, iar felul lor de a fi — mereu

ocupate și pline de viață — l-a făcut să se rușineze de viața leneșă pe care o ducea. Se săturase de cărți și acum i se păreau oamenii atât de interesanți, încât domnul Brooke era nevoit să dea rapoarte foarte nesatisfăcătoare, fiindcă Laurie chiulea mereu și dădea fuga la familia March.

„Lasă-l în pace, să ia o vacanță și să recupereze după aceea", spuse bătrânul domn. „Buna doamnă de alături spune că învață prea mult și că are nevoie de compania altor tineri, de distracție și de mișcare. Bănuiesc că are dreptate și că l-am cocoloșit pe băiat de parcă i-aș fi fost bunică. Să facă ce vrea, atâta timp cât e fericit. N-are cum să intre în bucluc în mica mănăstire de colo, iar doamna March face pentru el mai mult decât putem face noi."

Ce vremuri frumoase au mai avut, fără îndoială. Atâtea piese și tablouri vivante, atâtea plimbări cu sania și zbenguieli pe gheață, atâtea seri plăcute în vechiul salon și, din când în când, câte o mică petrecere veselă în casa cea mare. Meg putea să se plimbe prin seră ori de câte ori voia și să se desfete cu buchetele de flori, Jo răsfoia cu nesaț noua bibliotecă și îl făcea pe bătrânul domn să se prăpădească de râs cu observațiile ei, Amy copia tablouri și se bucura de frumusețe pe săturate, iar Laurie juca rolul de „stăpân al moșiei" în cel mai încântător fel cu putință.

Dar Beth, deși tânjea după pianul cel mare, nu reușea să-și facă curaj să meargă la „Conacul Fericirii", cum îi spunea Meg. Fusese o dată cu Jo, dar bătrânul domn, neștiind de timiditatea ei, se uitase la ea atât de fix de sub sprâncenele lui stufoase și strigase „Hei!" atât de tare, încât o speriase în asemenea hal, că

„îi clănțăneau picioarele pe podea”. Nu i-a spus niciodată mamei, a fugit de acolo și a declarat că nu va mai merge niciodată, nici măcar pentru dragul pian. Nicio rugăminte și nicio ispită nu i-au putut învinge frica, până când, într-un fel misterios, povestea a ajuns la urechile domnului Laurence, iar el s-a apucat să îndrepte lucrurile. În timpul uneia dintre scurtele lui vizite, a adus cu dibăcie vorba despre muzică și a început să povestească despre mari cântăreți pe care îi văzuse, despre orgi minunate pe care le auzise și a spus atâtea întâmplări fermecătoare, încât Beth n-a mai putut rămâne în colțul ei îndepărtat, ci s-a apropiat încetul cu încetul, ca vrăjită. S-a oprit în spatele scaunului lui și a rămas acolo ascultând, cu ochii ei mari larg deschiși și cu obrajii roșii de emoția acestui spectacol neobișnuit. Fără să-i dea mai multă atenție decât i-ar fi dat unei muște, domnul Laurence a continuat să vorbească despre lecțiile și profesorii lui Laurie. Și, după puțin timp, ca și cum ideea abia atunci i-ar fi venit, i-a spus doamnei March...

„Băiatul și-a cam neglijat muzica în ultima vreme, și mă bucur de asta, fiindcă începuse să țină prea mult la ea. Dar pianul are de suferit dacă nu cântă nimeni la el. N-ar vrea vreuna dintre fetele dumneavoastră să dea fuga pe la noi și să exerseze din când în când, doar ca să-l țină acordat, știți dumneavoastră, doamnă?”

Beth a făcut un pas înainte și și-a strâns tare mâinile ca să nu înceapă să bată din palme, fiindcă asta era o ispită căreia nu-i putea rezista, iar gândul că ar putea exersa la acel instrument splendid aproape că i-a tăiat răsuflarea. Înainte ca doamna March să poată răspunde, domnul Laurence a continuat, cu o mică înclinare ciudată a capului și un zâmbet...

„Nici nu trebuie să vadă sau să vorbească cu cineva; pot doar să intre oricând. Eu stau închis în biroul meu, la celălalt capăt al casei, Laurie e plecat adesea, iar servitorii nu se apropie niciodată de salon după ora nouă."

Aici s-a ridicat, ca și cum ar fi vrut să plece, iar Beth s-a hotărât să vorbească, fiindcă această ultimă învoială nu mai lăsa nimic de dorit. „Vă rog, spuneți-le domnișoarelor ce am spus, iar dacă nu vor să vină, ei bine, nu-i nimic." Atunci o mânuță s-a strecurat în mâna lui, iar Beth s-a uitat la el cu chipul plin de recunoștință, în timp ce spunea, în felul ei sincer și totuși timid...

„O, domnule, ba le pasă, și încă foarte, foarte mult!"

„Tu ești fata aceea care cântă?" a întrebat el, uitându-se la ea cu multă bunătate, fără vreun „Hei!" care s-o sperie.

„Sunt Beth. Îmi place nespus de mult și am să vin, dacă sunteți chiar sigur că nu mă va auzi nimeni și că nu voi deranja pe nimeni", a adăugat ea, temându-se să nu pară nepoliticoasă și tremurând de propria ei îndrăzneală în timp ce vorbea.

„Nici țipenie de om, draga mea. Casa e goală jumătate din zi, așa că vino și cântă cât vrei, iar eu îți voi fi recunoscător."

„Ce bun sunteți, domnule!"

Beth s-a înroșit ca un trandafir sub privirea lui prietenoasă, dar acum nu-i mai era frică și i-a strâns mâna cu recunoștință, fiindcă nu găsea cuvinte să-i mulțumească pentru darul prețios pe care i-l făcuse. Bătrânul domn i-a dat ușor părul de pe frunte la o parte și, aplecându-se, a sărutat-o, spunând pe un ton pe care puțini îl auziseră vreodată...

„Am avut odată o fetiță, cu ochi ca aceștia. Dumnezeu să te binecuvânteze, draga mea! Bună ziua, doamnă.” Și a plecat în grabă mare.

Beth a trăit o clipă de extaz alături de mama ei, apoi a fugit sus să le împărtășească vestea minunată familiei ei de invalizi, fiindcă fetele nu erau acasă. Ce voioasă a cântat în seara aceea și cât au mai râs toți de ea, fiindcă a trezit-o pe Amy în toiul nopții, cântând la pian pe fața ei în somn. A doua zi, după ce s-a asigurat că atât bătrânul domn, cât și tânărul domn ieșiseră din casă, Beth, după două-trei retrageri, a reușit în sfârșit să intre pe ușa laterală și și-a croit drum spre salon, tăcută ca un șoricel, acolo unde se afla idolul ei. Cu totul întâmplător, desigur, pe pian se găseau câteva partituri frumoase și ușoare, iar Beth, cu degete tremurătoare și oprindu-se mereu ca să asculte și să privească în jur, a atins în cele din urmă marele instrument și, pe loc, și-a uitat frica, s-a uitat pe sine și a uitat totul, în afară de bucuria de nespus pe care i-o dădea muzica, fiindcă era ca vocea unui prieten iubit.

A rămas acolo până când a venit Hannah s-o ducă acasă la prânz, dar nu avea deloc poftă de mâncare și nu putea decât să stea și să le zâmbească tuturor, cufundată într-o stare de fericire deplină.

După aceea, gluga aceea mică și maro se strecura prin gard viu aproape în fiecare zi, iar marele salon părea bântuit de un spirit melodios care venea și pleca nevăzut. Ea n-a știut niciodată că domnul Laurence își deschidea ușa biroului ca să asculte vechile melodii care îi plăceau. Nu l-a văzut niciodată pe Laurie stând de pază în hol ca să-i țină pe servitori la distanță. Nici nu

și-a închipuit că caietele de exerciții și cântecele noi pe care le găsea în suport erau puse acolo special pentru ea, iar când el vorbea cu ea despre muzică acasă, ea se gândea doar cât de bun era că îi spunea lucruri care o ajutau atât de mult. Așa că s-a bucurat din plin și a descoperit, lucru care nu se întâmplă întotdeauna, că dorința ei împlinită era exact tot ce sperase. Poate că, fiind atât de recunoscătoare pentru această binecuvântare, i-a fost dată una și mai mare. Oricum ar fi fost, le merita pe amândouă.

— Mamă, vreau să-i fac domnului Laurence o pereche de papuci de casă. E atât de bun cu mine, încât trebuie să-i mulțumesc, și nu știu altă cale. Pot? a întrebat Beth, la câteva săptămâni după acea vizită memorabilă a lui.

— Da, draga mea. O să-i facă mare plăcere și e un mod foarte frumos de a-i mulțumi. Fetele te vor ajuta cu ei, iar eu voi plăti confecționarea, a răspuns doamna March, căreia îi făcea o plăcere aparte să-i îndeplinească dorințele lui Beth, fiindcă ea cerea atât de rar ceva pentru sine.

După multe discuții serioase cu Meg și Jo, au ales modelul, au cumpărat materialele și s-au apucat de papuci. Un mănunchi de panseluțe sobre, dar vesele, pe un fundal violet mai închis a fost considerat foarte potrivit și frumos, iar Beth a lucrat la ei de dimineața până seara, primind din când în când ajutor la porțiunile mai dificile. Era foarte îndemânatică la cusut, așa că i-a terminat înainte ca cineva să apuce să se plictisească de ei. Apoi a scris un bilețel scurt și simplu și, cu ajutorul lui Laurie, a reușit să-i strecoare într-o dimineață pe masa din birou, înainte ca bătrânul domn să se trezească.

După ce a trecut emoția asta, Beth a așteptat să vadă ce se va întâmpla. A trecut toată ziua și o parte din următoarea până să vină vreun semn de mulțumire, iar ea începuse să se teamă că își supărase prietenul cel ursuz. În după-amiaza celei de-a doua zile, a ieșit să rezolve o treabă și să-i facă păpușii Joanna, sărmana invalidă, porția zilnică de mișcare. Când s-a întors pe stradă, a văzut trei, ba nu, patru capete ivindu-se pe rând la ferestrele salonului și, în clipa în care au zărit-o, mai multe mâini au început să-i facă semne, iar câteva glasuri vesele au țipat...

„Uite o scrisoare de la bătrânul domn! Vino repede și citește-o!”

„O, Beth, ți-a trimis...” a început Amy, făcând gesturi cam prea agitate, dar n-a mai apucat să spună nimic, fiindcă Jo a redus-o la tăcere trântind fereastra.

Beth a venit în grabă, tremurând de nerăbdare. La ușă, surorile ei au înșfăcat-o și au dus-o în salon ca într-o procesiune triumfală, toate arătând în aceeași direcție și spunând deodată: „Uită-te acolo! Uită-te acolo!” Beth s-a uitat și a pălit de

încântare și surpriză, fiindcă acolo se afla un mic pian de salon, iar pe capacul lui lucios era o scrisoare, așezată la vedere, adresată „Domnișoarei Elizabeth March”.

„Pentru mine?” a șoptit Beth fără aer, agățându-se de Jo și simțind că i se taie picioarele, atât de copleșitor era totul.

„Da, totul e pentru tine, draga mea! Nu-i minunat din partea lui? Nu crezi că e cel mai drag bătrânel din lume? Cheia e în scrisoare. Noi n-am deschis-o, dar murim de curiozitate să aflăm ce spune”, a strigat Jo, îmbrățișându-și sora și întinzându-i biletul.

„Citește-o tu! Eu nu pot, mă simt atât de ciudat! O, e prea frumos!” Și Beth și-a ascuns fața în șorțul lui Jo, de-a dreptul tulburată de darul primit.

Jo a desfăcut hârtia și a început să râdă, pentru că primele cuvinte pe care le-a văzut au fost...

„Domnișoară March: „Stimată doamnă—”

„Ce frumos sună! Mi-aș dori să-mi scrie și mie cineva așa!” a spus Amy, care găsea formula aceea de adresare de modă veche foarte elegantă.

„«Am avut multe perechi de papuci în viața mea, dar niciuna nu mi s-a potrivit atât de bine ca ai dumneavoastră»”, a continuat Jo. „«Panseluța este floarea mea preferată și aceștia îmi vor aminti mereu de blânda persoană care mi i-a dăruit. Îmi place să-mi plătesc datoriile, așa că știu că îi veți îngădui „bătrânului domn” să vă trimită ceva ce i-a aparținut cândva nepoțelei pe care a pierdut-o. Cu mulțumiri din inimă și cele mai bune urări,

rămân «prietenul dumneavoastră recunoscător și smeritul slujitor, JAMES LAURENCE».”

„Ei bine, Beth, de asta chiar poți fi mândră, sunt sigură! Laurie mi-a povestit cât de mult ținea domnul Laurence la fetița care a murit și cum i-a păstrat cu grijă toate lucrurile. Gândește-te numai: ți-a dăruit pianul ei. Asta înseamnă să ai ochi mari și albaștri și să iubești muzica”, a spus Jo, încercând s-o liniștească pe Beth, care tremura și părea mai emoționată decât fusese vreodată.

„Uite suporturile ingenioase pentru lumânări, și mătasea aceea verde, frumos încrețită, cu un trandafir auriu la mijloc, și suportul drăguț pentru partituri, și scăunelul, totul complet”, adăugă Meg, deschizând instrumentul și arătându-i toate frumusețile.

„«Umilul dumneavoastră slujitor, James Laurence». Numai gândește-te că ți-a scris asta. O să le spun fetelor. O să li se pară minunat”, zise Amy, foarte impresionată de bilețel.

„Încearcă-l, draga mea. Hai să auzim cum sună pianul cel mic”, spuse Hannah, care lua întotdeauna parte la bucuriile și necazurile familiei.

Așa că Beth l-a încercat, iar toți au declarat că era cel mai nemaipomenit pian auzit vreodată. Se vedea clar că fusese acordat de curând și pus la punct cum nu se putea mai bine, dar, oricât de perfect era, cred că adevărata lui vrajă stătea în cel mai fericit dintre toate chipurile fericite aplecat deasupra lui, în timp ce Beth atingea cu drag clapele frumoase, albe și negre, și apăsa pedalele strălucitoare.

„O să trebuiască să te duci să-i mulțumești", spuse Jo în glumă, fiindcă nici prin cap nu-i trecea că fetița chiar s-ar putea duce.

„Da, asta am de gând. Cred că mă duc chiar acum, înainte să mi se facă frică dacă mă mai gândesc." Și, spre uimirea totală a întregii familii adunate acolo, Beth a mers hotărâtă prin grădină, a trecut prin gardul viu și a intrat pe ușa casei familiei Laurence.

„Ei, să mor eu dacă n-am văzut cea mai ciudată treabă din viața mea! Pianul i-a sucit mințile! În toate mințile ei, n-ar fi intrat niciodată acolo", strigă Hannah, uitându-se lung după ea, în timp ce fetele rămăseseră de-a dreptul fără glas în fața minunii.

Ar fi fost și mai uimite dacă ar fi văzut ce a făcut Beth după aceea. Dacă mă credeți, s-a dus și a bătut la ușa biroului înainte să-și dea timp să se gândească, iar când o voce aspră a strigat „intră!", chiar a intrat, s-a dus de-a dreptul până la domnul Laurence, care părea complet luat prin surprindere, și i-a întins mâna, spunând, cu doar un ușor tremur în glas: „Am venit să vă mulțumesc, domnule, pentru..." Dar n-a mai terminat, fiindcă el părea atât de prietenos, încât și-a uitat discursul și, amintindu-și doar că își pierduse fetița pe care o iubise, și-a trecut amândouă brațele pe după gâtul lui și l-a sărutat.

Dacă acoperișul casei ar fi sărit dintr-odată în aer, bătrânul domn n-ar fi fost mai uimit. Dar i-a plăcut. Vai, da, i-a plăcut nespus de mult! Și a fost atât de mișcat și de încântat de sărutul acela mic și plin de încredere, încât toată asprimea i s-a topit; a luat-o pur și simplu în poală și și-a lipit obrazul zbârcit de cel rumen al fetei, simțind de parcă și-ar fi recăpătat propria nepoțică. Din clipa aceea, Beth n-a mai avut nicio teamă de el și a stat acolo de vorbă cu el la fel de firesc și de cald ca și cum l-ar fi cunoscut de-o viață, fiindcă iubirea alungă frica, iar recunoștința poate învinge mândria. Când a plecat spre casă, el a însoțit-o până la poarta ei, i-a strâns mâna cu căldură și și-a atins pălăria când s-a întors din drum, mergând din nou cu o ținută impunătoare și dreaptă, ca un bătrân domn chipeș, cu aer de militar — și chiar asta era.

Când fetele au văzut scena aceea, Jo a început să joace de bucurie, ca să-și arate mulțumirea, Amy era cât pe ce să cadă pe fereastră de uimire, iar Meg a exclamat, ridicând mâinile: „Ei bine, eu chiar cred că vine sfârșitul lumii.”

CAPITOLUL ȘAPTE VALEA UMILINȚEI LUI AMY

„Băiatul ăsta e un ciclop în toată regula, nu-i așa?” spuse Amy într-o zi, când Laurie trecu în goană călare, pocnind zgomotos și făcând o mișcare elegantă din bici pe lângă ele.

„Cum îndrăznești să spui asta, când are amândoi ochii? Și încă niște ochi foarte frumoși,” izbucni Jo, care nu suporta nicio remarcă răutăcioasă la adresa prietenului ei.

„N-am spus nimic despre ochii lui și nu văd de ce trebuie să te aprinzi așa, când eu îi admir călăria.”

„Vai de mine! Gâsculița asta voia să spună centaur și i-a zis ciclop,” izbucni Jo, pufnind în râs.

„N-ai de ce să fii atât de nepoliticoasă, e doar o «scăpare de limbă», cum zice domnul Davis,” replică Amy, punând-o la punct pe Jo cu latina ei. „Ce mult mi-aș dori să am și eu măcar o parte din banii pe care îi cheltuie Laurie pe calul acela”, adăugă ea, ca pentru sine, dar sperând totuși că surorile ei o vor auzi.

„De ce?” întrebă Meg cu blândețe, fiindcă Jo izbucnise din nou în râs la a doua gafă a lui Amy.

„Pentru că am mare nevoie. Sunt îngrozitor de datoare și nu-mi vine rândul să primesc banii pe cârpe decât peste o lună.”

„Datoare, Amy? Ce vrei să spui?” Meg se încruntă.

„Păi, datorez cel puțin o duzină de lime murate și nu le pot plăti, știi bine, până nu am bani, fiindcă Marmee mi-a interzis să mai

iau ceva pe datorie de la prăvălie.”

— Spune-mi tot. Acum se poartă lime-urile? Pe vremuri moda era să înțepi bucățele de cauciuc ca să faci mingi. Și Meg încercă să-și păstreze seriozitatea, fiindcă Amy arăta atât de gravă și de importantă.

— Păi, vezi tu, fetele își cumpără mereu, și dacă nu vrei să creadă lumea că ești zgârcită, trebuie să faci și tu la fel. Acum toată lumea e cu lime-urile, pentru că toate le sug în bănci în timpul orelor și le schimbă în pauză pe creioane, inele cu mărgele, păpuși de hârtie sau alte lucruri. Dacă o fată ține la alta, îi dă un lime. Dacă e supărată pe ea, mănâncă unul chiar în fața ei și nici măcar nu-i dă să guste. Fac cinste pe rând, iar eu am primit o mulțime, dar nu le-am întors, și ar trebui, fiindcă sunt datorii de onoare, știi doar.

— De câți bani ai nevoie ca să-ți achiți datoriile și să-ți refaci reputația? întrebă Meg, scoțându-și portofelul.

— Cu un sfert de dolar aș acoperi tot și mi-ar mai rămâne și câțiva cenți ca să te servesc și pe tine. Ție nu-ți plac lime-urile?

— Nu prea. Poți să iei și partea mea. Uite banii. Fă-i să-ți ajungă cât mai mult, fiindcă nu sunt prea mulți, știi bine.

— O, mulțumesc! Ce minunat trebuie să fie să ai bani de buzunar! O să fac un ospăț pe cinste, fiindcă săptămâna asta n-am gustat niciun lime. Mi-a fost jenă să iau de la altele, de vreme ce nu puteam să întorc gestul, și chiar tânjesc după unul.

A doua zi, Amy a ajuns cam târziu la școală, dar n-a putut rezista ispitei de a arăta, cu o mândrie de înțeles, un pachețel

umed din hârtie maro, înainte să-l ascundă în fundul sertarului băncii. În următoarele minute, vestea că Amy March făcuse rost de douăzeci și patru de lime-uri delicioase (mâncase unul pe drum) și că avea de gând să facă cinste s-a răspândit prin tot cercul ei, iar atențiile prietenelor au devenit de-a dreptul copleșitoare. Katy Brown a invitat-o pe loc la următoarea ei petrecere. Mary Kingsley a insistat să-i împrumute ceasul ei până la pauză, iar Jenny Snow, o tânără domnișoară cu limbă ascuțită, care o înțepase josnic pe Amy pentru că nu avea lime-uri, a îngropat imediat securea războiului și s-a oferit să-i dea răspunsurile la niște probleme de-a dreptul înspăimântătoare. Dar Amy nu uitase remarcile tăioase ale domnișoarei Snow despre „unele persoane ale căror nasuri nu sunt prea turtite ca să simtă mirosul lime-urilor altora și oameni înfumurați care nu sunt prea mândri ca să le ceară”, și i-a spulberat pe loc speranțele „fetei aceleia, Snow” cu telegrama nimicitoare: „Nu trebuie să fii dintr-odată atât de politicoasă, fiindcă n-o să primești nimic.”

În dimineața aceea, o persoană de vază a venit în vizită la școală, iar hărțile desenate atât de frumos de Amy au fost lăudate. Cinstea asta acordată rivalei ei a ros-o pe Miss Snow pe dinăuntru și a făcut-o pe Miss March să capete aerul unei tinere păunițe silitoare. Dar, vai, vai! Mândria vine înaintea căderii, iar Snow, dornică de răzbunare, a întors situația cu un succes dezastruos. Nici nu apucase musafirul să-și rostească obișnuitele complimente răsuflate și să-și ia rămas-bun cu o plecăciune, că Jenny, prefăcându-se că vrea să pună o întrebare importantă, l-a informat pe domnul Davis, profesorul, că Amy March avea lime murate în pupitru.

Domnul Davis declarase deja că limele erau un articol de contrabandă și jurase solemn că o va lovi peste palmă, în fața tuturor, pe prima persoană prinsă încălcând regula. Omul acesta, pus la grea încercare, reușise să stârpească guma de mestecat după un război lung și furtunos, făcuse un rug din romanele și ziarele confiscate, desființase o poștă clandestină, interzisese strâmbăturile, poreclele și caricaturile și făcuse tot ce putea face un singur om ca să țină în frâu cincizeci de fete răzvrătite. Băieții pun răbdarea omenească la încercare, asta e sigur, dar fetele o fac infinit mai mult, mai ales pentru domni nervoși, cu porniri tiranice și cu tot atâta talent pedagogic cât doctorul Blimber. Domnul Davis știa o mulțime de greacă, latină, algebră și tot felul de „-logii”, așa că era socotit un profesor excelent, iar bunele maniere, morala, sensibilitatea și puterea exemplului nu erau considerate deloc importante. Era un moment cum nu se putea mai prost pentru a o denunța pe Amy, iar Jenny știa asta. În mod evident, domnul Davis își băuse cafeaua prea tare în dimineața aceea, bătea un vânt de răsărit,

care îi agrava mereu nevralgia, iar elevele nu-i aduseseră omagiul pe care simțea că îl merită. Așa că, folosind limbajul expresiv, dacă nu tocmai elegant, al unei școlărițe, „era agitat ca o vrăjitoare și morocănos ca un urs”. Cuvântul „lime” a fost ca focul pus la pulbere: fața lui gălbuie s-a înroșit, iar el a bătut cu atâta putere în catedră, încât Jenny a țâșnit spre locul ei cu o viteză neobișnuită.

— Domnișoarelor, atenție, vă rog!

La ordinul acela aspru, zumzetul a încetat, iar cincizeci de perechi de ochi albaștri, negri, cenușii și căprui s-au ațintit ascultători asupra chipului lui înfricoșător.

— Domnișoară March, veniți la catedră.

Amy s-a ridicat să se supună, păstrându-și calmul la exterior, dar o teamă ascunsă o apăsa, fiindcă limele îi apăsau greu pe conștiință.

„Adu cu tine și lămâile pe care le ai în bancă”, a venit porunca neașteptată care a oprit-o chiar înainte să se ridice de pe scaun.

„Nu le lua pe toate”, i-a șoptit vecina ei, o tânără cu multă prezență de spirit.

Amy a răsturnat în grabă o jumătate de duzină și le-a pus pe catedră, lăsând restul înaintea domnului Davis, convinsă că orice om cu inimă s-ar îmblânzi când i-ar ajunge la nas parfumul acela delicios. Din păcate, domnul Davis detesta în mod deosebit mirosul acestei delicatese la modă, iar dezgustul nu a făcut decât să-i sporească mânia.

„Atât?”

„Nu chiar”, a bâiguit Amy.

„Adu imediat și restul.”

Aruncând o privire disperată spre grămăjoara ei, s-a supus.

„Ești sigură că nu mai sunt și altele?”

„Eu nu mint niciodată, domnule.”

„Așa văd. Acum ia lucrurile astea dezgustătoare câte două și aruncă-le pe fereastră.”

S-a auzit un oftat general, destul cât să stârnească aproape o adiere, când ultima speranță s-a risipit și bunătatea le-a fost smulsă chiar de la buzele care o pofteau. Roșie de rușine și de furie, Amy a făcut drumul dus-întors de șase ori cumplite, iar de fiecare dată când câte o pereche sortită pieirii, atât de dolofană și zemoasă, îi cădea din mâinile fără voie, un strigăt din stradă desăvârșea chinul fetelor, fiindcă le spunea că ospățul lor era savurat cu triumf de micii copii irlandezi, dușmanii lor de moarte. Asta—asta era prea mult. Toate i-au aruncat lui Davis priviri indignate sau rugătoare, iar o iubitoare pătimașă de lămâi a izbucnit în plâns.

Când Amy s-a întors din ultima ei cursă, domnul Davis a scos un „Hm!” amenințător și a spus, pe tonul lui cel mai solemn...

„Domnișoarelor, vă amintiți ce v-am spus acum o săptămână. Îmi pare rău că s-a ajuns aici, dar eu nu îngădui niciodată să-mi fie încălcate regulile și nu-mi calc niciodată cuvântul. Domnișoară March, întinde mâna.”

Amy a tresărit și și-a ascuns amândouă mâinile la spate, aruncându-i o privire rugătoare care pleda pentru ea mai bine decât ar fi putut-o face cuvintele pe care nu le putea rosti. Era una dintre favoritele lui „bătrânul Davis", cum i se spunea, firește, iar eu cred, în sinea mea, că și-ar fi încălcat cuvântul dacă indignarea unei tinere imposibil de stăpânit nu și-ar fi găsit ieșirea într-un șuierat. Șuieratul acela, oricât de slab a fost, l-a iritat pe domnul cel iute la mânie și a pecetluit soarta vinovatei.

„Mâna, domnișoară March!" a fost singurul răspuns pe care l-a primit la rugămintea ei mută, iar Amy, prea mândră ca să plângă sau să se roage, și-a încleștat dinții, și-a ridicat capul sfidător și a îndurat fără să tresară câteva lovituri usturătoare peste palma ei mică. N-au fost nici multe, nici puternice, dar pentru ea asta nu schimba nimic. Pentru prima dată în viața ei fusese lovită, iar umilința, în ochii ei, era la fel de mare ca și cum ar fi trântit-o la pământ.

„Acum vei sta pe podium până la pauză", a spus domnul Davis, hotărât să ducă lucrurile până la capăt, de vreme ce începuse.

Asta era îngrozitor. Ar fi fost destul de rău să se întoarcă la locul ei și să vadă fețele pline de milă ale prietenelor sau pe cele mulțumite ale puținilor ei dușmani, dar să stea în fața întregii școli, cu rușinea aceea încă proaspătă, părea imposibil, și pentru o clipă a simțit că nu putea decât să se prăbușească acolo unde era și să-și verse inima în plâns. Un amar sentiment de nedreptate și gândul la Jenny Snow au ajutat-o să îndure, iar, ocupând acel loc umilitor, și-a pironit privirea pe burlanul sobei de deasupra a ceea ce acum i se părea o mare de chipuri și a rămas acolo atât de nemișcată și de albă la față, încât fetelor le

era greu să învețe cu acea figură atât de jalnică în fața lor.

În cele cincisprezece minute care au urmat, fetița aceea mândră și sensibilă a trecut printr-o rușine și o durere pe care nu le-a uitat niciodată. Pentru alții putea părea o întâmplare ridicolă sau neînsemnată, dar pentru ea a fost o experiență grea, fiindcă în cei doisprezece ani ai vieții ei fusese îndrumată numai prin iubire, iar o astfel de lovitură nu o atinsese niciodată până atunci. Usturimea din palmă și durerea din inimă au fost uitate în fața înțepăturii gândului: „Va trebui să spun acasă, și vor fi atât de dezamăgiți de mine!"

Cele cincisprezece minute au părut o oră, dar până la urmă s-au terminat, iar cuvântul „Pauză!" nu i se păruse niciodată mai binevenit.

„Poți pleca, domnișoară March", a spus domnul Davis, arătând, așa cum și se simțea, stânjenit.

Nu i-a ieșit prea curând din minte privirea plină de reproș pe care i-a aruncat-o Amy când a plecat, fără să spună nimănui un cuvânt, direct în antreu, și-a înșfăcat lucrurile și a părăsit locul acela „pentru totdeauna", cum își spunea ea cu patimă. Când a ajuns acasă era într-o stare jalnică, iar când au sosit surorile mai mari, ceva mai târziu, s-a ținut pe loc un adevărat consiliu al indignării. Doamna March n-a spus mare lucru, dar părea tulburată și și-a mângâiat cu cea mai tandră grijă fetița atât de necăjită. Meg i-a uns mâna insultată cu glicerină și lacrimi, Beth a simțit că până și pisicuțele ei iubite n-ar fi în stare să aline o asemenea durere, Jo a propus furioasă ca domnul Davis să fie arestat fără întârziere, iar Hannah a scuturat pumnul spre

„ticălos” și a zdrobit cartofii pentru cină de parcă l-ar fi avut sub pisălog.

Fuga lui Amy n-a fost băgată în seamă de nimeni, în afară de colegele ei, dar domnișoarele cu ochi ageri au observat că domnul Davis era neobișnuit de binevoitor în după-amiaza aceea și, totodată, neobișnuit de agitat. Chiar înainte să se încheie orele, a apărut Jo, cu o expresie sumbră, și s-a dus țintă la catedră, unde a înmânat o scrisoare de la mama ei; apoi a strâns lucrurile lui Amy și a plecat, ștergându-și cu grijă noroiul de pe cizme pe prețul de la ușă, de parcă și-ar fi scuturat de pe picioare praful acelui loc.

— Da, poți să iei o pauză de la școală, dar vreau să înveți puțin în fiecare zi cu Beth, a spus doamna March în seara aceea. Nu sunt de acord cu pedepsele corporale, mai ales când e vorba de fete. Nu-mi place felul în care predă domnul Davis și nu cred că fetele cu care umbli îți fac vreun bine, așa că îi voi cere sfatul tatălui tău înainte să te trimit în altă parte.

— Asta e bine! Mi-aș dori ca toate fetele să plece și să-i ruineze școala lui veche. E de-a dreptul înnebunitor să mă gândesc la acele lime minunate, a oftat Amy, cu aerul unei martire.

— Nu-mi pare rău că le-ai pierdut, fiindcă ai încălcat regulile și meritai o pedeapsă pentru neascultare, a venit răspunsul sever, care a dezamăgit-o destul de tare pe tânăra domnișoară, ce se aștepta numai la compasiune.

— Vreți să spuneți că vă bucurați că am fost umilită în fața întregii școli? a strigat Amy.

„Eu n-aș fi ales metoda asta ca să îndrept un defect”, i-a răspuns mama ei, „dar nu sunt sigură că nu-ți va prinde mai bine decât una mai directă. Începi să devii cam înfumurată, draga mea, și e chiar timpul să te apuci să corectezi asta. Ai destule daruri și calități, dar nu e nevoie să le afișezi, fiindcă îngâmfarea strică și cel mai mare talent. Talentul adevărat sau bunătatea adevărată nu riscă să treacă neobservate prea mult timp, iar chiar dacă s-ar întâmpla asta, ar trebui să-ți fie de ajuns conștiința că le ai și le folosești cum trebuie; iar cel mai mare farmec al oricărei puteri este modestia.”

„Așa e!” a strigat Laurie, care juca șah într-un colț cu Jo. „Am cunoscut odată o fată care avea un talent cu adevărat remarcabil pentru muzică și nici măcar nu-și dădea seama. Nu bănuia ce lucruri dulci și minunate compunea când era singură și n-ar fi crezut dacă i-ar fi spus cineva.”

„Mi-aș fi dorit s-o cunosc pe fata aceea drăguță. Poate m-ar fi ajutat și pe mine, sunt atât de nepricepută”, a spus Beth, care stătea lângă el și asculta cu mare interes.

„O cunoști, și te ajută mai bine decât ar putea-o face oricine altcineva”, a răspuns Laurie, uitându-se la ea cu atâta șotie în ochii lui negri și veseli, încât Beth s-a înroșit deodată și și-a ascuns fața în perna canapelei, copleșită de o descoperire atât de neașteptată.

Jo l-a lăsat pe Laurie să câștige partida, drept răsplată pentru lauda adusă lui Beth a ei, care nu s-a lăsat nicicum convinsă să cânte pentru ei după complimentul primit. Așa că Laurie a făcut tot ce-a putut și a cântat minunat, fiind într-o dispoziție deosebit

de vioaie, căci în fața familiei March rareori își arăta latura posacă. După ce a plecat, Amy, care fusese gânditoare toată seara, a spus deodată, ca și cum ar fi frământat-o o idee nouă: „Laurie e un băiat cultivat?"

„Da, a avut parte de o educație excelentă și are mult talent. Va deveni un bărbat deosebit, dacă nu va fi răsfățat prea mult", a răspuns mama ei.

„Și nu e îngâmfat, nu-i așa?" a întrebat Amy.

„Nici pe departe. Tocmai de aceea e atât de fermecător și îl plăcem cu toții atât de mult."

„Înțeleg. E frumos să ai talente și să fii elegant, dar fără să te dai mare sau să te umfli în pene", a spus Amy, gânditoare.

„Lucrurile acestea se văd și se simt întotdeauna în felul unei persoane de a fi și de a vorbi, dacă sunt purtate cu modestie, dar nu e nevoie să le expui ostentativ", a spus doamna March.

„Tot atât de potrivit cum ar fi să porți deodată toate bonetele, rochiile și panglicile, ca să vadă lumea că le ai", adăugă Jo, iar morala se încheie cu râsete.

CAPITOLUL OPT JO SE ÎNTÂLNEȘTE CU APOLLYON

„Fetelor, unde plecați?” întrebă Amy, intrând în camera lor într-o sâmbătă după-amiază și găsindu-le pregătindu-se să iasă, cu un aer de taină care îi stârni imediat curiozitatea.

„Nu-ți bate capul. Fetițele nu trebuie să pună întrebări”, îi răspunse Jo tăios.

Dacă există ceva care ne rănește orgoliul când suntem mici, atunci asta e să ni se spună așa; iar să fim poftiți și să „plecăm, draga mea” e și mai greu de înghițit. Amy se înțepeni de supărare la această insultă și hotărî să afle secretul, chiar dacă trebuia să le bată la cap un ceas întreg. Întorcându-se spre Meg, care nu-i refuza niciodată ceva prea mult timp, spuse mieros: „Hai, spune-mi! Cred că ai putea să mă lași să vin și eu, mai ales că Beth se tot învârte pe lângă pianul ei, eu n-am nimic de făcut și mă simt atât de singură.”

„Nu pot, draga mea, pentru că nu ai fost invitată”, începu Meg, dar Jo o întrerupse nerăbdătoare: „Acum, Meg, taci, că strici tot. Nu poți veni, Amy, așa că nu mai face pe bebelușul și nu te mai smiorcăi.”

„Mergeți undeva cu Laurie, știu sigur. Aseară șopteați și râdeați împreună pe canapea, iar când am intrat eu v-ați oprit. Nu mergeți cu el?”

„Ba da, mergem. Acum stai liniștită și nu ne mai bate la cap.”

Amy tăcu, dar fu atentă și văzu cum Meg își strecură un evantai în buzunar.

„Știu! Știu! Mergeți la teatru să vedeți Cele șapte castele!" strigă ea, apoi adăugă hotărâtă: „Și eu o să merg, pentru că mama a spus că am voie s-o văd, am și banii mei din cârpe, și a fost urât din partea voastră că nu mi-ați spus la timp."

„Ascultă-mă doar un minut și fii cuminte", spuse Meg împăciuitor. „Mama nu vrea să mergi săptămâna asta, pentru că ochii tăi încă nu sunt destul de bine ca să suporte luminile din piesa asta feerică. Săptămâna viitoare poți merge cu Beth și Hannah și o să te simți foarte bine."

„Nu-mi place nici pe jumătate la fel de mult ca mersul cu tine și Laurie. Te rog, lasă-mă să vin. Sunt răcită de atâta timp, am stat numai în casă și mor de dorul unei distracții. Hai, Meg! O să fiu nemaipomenit de cuminte", se rugă Amy, făcând cea mai jalnică mutră de care era în stare.

„Să zicem că o luăm și pe ea. Nu cred că pe mama ar deranja-o, dacă o îmbrăcăm bine," începu Meg.

„Dacă vine ea, eu nu mai merg, iar dacă nu merg eu, lui Laurie n-o să-i placă deloc și ar fi foarte nepoliticos, după ce ne-a invitat doar pe noi, să o târâm și pe Amy. Eu cred că ar trebui să-i fie rușine să se bage unde nu e poftită," spuse Jo, iritată, fiindcă nu avea chef să stea cu ochii pe un copil agitat când voia să se simtă și ea bine.

Tonul și felul ei de a vorbi au înfuriat-o pe Amy, care a început să-și tragă ghetele în picioare și a spus, în felul ei cel mai

enervant: „Eu merg. Meg a zis că pot, iar dacă îmi plătesc singură, Laurie n-are nimic de spus.”

„Nu poți sta cu noi, fiindcă locurile noastre sunt rezervate, și nici singură n-ai voie să stai, așa că Laurie o să-ți dea locul lui și asta ne strică toată plăcerea. Sau o să-ți găsească alt loc, și nu se cade, din moment ce nu ai fost invitată. N-o să pleci niciun pas, așa că mai bine rămâi unde ești,” o certă Jo, și mai supărată ca înainte, fiindcă tocmai se înțepase la deget din grabă.

Stând pe podea, cu o singură gheată în picior, Amy a început să plângă, iar Meg să încerce s-o îmbuneze, când Laurie a strigat de jos, iar cele două fete au coborât în grabă, lăsând-o pe sora lor să bocească. Fiindcă, din când în când, Amy își uita aerul de domnișoară și se purta ca un copil răsfățat. Chiar când grupul era gata să plece, Amy a strigat peste balustradă, pe un ton amenințător: „O să-ți pară rău pentru asta, Jo March, ai să vezi tu.”

„Prostii!” i-a întors Jo, trântind ușa.

S-au distrat de minune, fiindcă The Seven Castles Of The Diamond Lake era pe cât de strălucitoare, pe atât de fermecătoare — exact cum și-ar fi dorit oricine. Dar, în ciuda drăcușorilor roșii caraghioși, a spiridușilor sclipitori și a prinților și prințeselor splendizi, bucuria lui Jo avea și un strop de amărăciune. Buclele galbene ale reginei zânelor îi aminteau de Amy, iar între acte se distra întrebându-se ce avea să facă sora ei ca s-o facă „să-i pară rău”. Jo și Amy avuseseră multe ciocniri aprinse de-a lungul vieții, fiindcă amândouă erau

repezite la mânie și, odată stârnite de-a binelea, puteau deveni foarte violente. Amy o tachina pe Jo, iar Jo o scotea din sărite pe Amy, așa că din când în când izbucneau certuri zdravene, de care amândouă se rușinau apoi. Deși era cea mai mare, Jo avea cel mai puțin autocontrol și se chinuia serios să-și țină în frâu firea aprinsă, care o băga mereu în necazuri. Mânia nu-i ținea mult și, după ce își recunoștea cu umilință vina, îi părea sincer rău și încerca să se poarte mai bine. Surorile ei spuneau adesea că aproape le plăcea s-o aducă pe Jo la furie, fiindcă după aceea era un înger. Săraca Jo se străduia din răsputeri să fie bună, dar dușmanul ei dinlăuntru era mereu gata să izbucnească și s-o învingă, iar ca să-l stăpânească au fost nevoie de ani întregi de efort răbdător.

Când au ajuns acasă, au găsit-o pe Amy citind în salon. Și-a luat un aer rănit când au intrat, nu și-a ridicat deloc ochii din carte și n-a pus nici măcar o întrebare. Poate că curiozitatea ar fi învins supărarea, dacă Beth n-ar fi fost acolo să întrebe și să primească o descriere entuziastă a spectacolului. Când a urcat să-și pună la loc pălăria cea bună, primul lucru la care s-a uitat Jo a fost comoda, fiindcă la ultima lor ceartă Amy își alinase supărarea răsturnând pe podea sertarul de sus al lui Jo. De data asta însă totul era la locul lui și, după ce a aruncat o privire grăbită prin dulăpioare, pungi și cutii, Jo a hotărât că Amy o iertase și uitase ce-i făcuse.

Aici Jo se înșela, pentru că a doua zi a făcut o descoperire care a stârnit o adevărată furtună. Meg, Beth și Amy stăteau împreună spre seară, când Jo a dat buzna în cameră, agitată, și a întrebat gâfâind: „Mi-a luat cineva cartea?”

Meg și Beth au spus imediat: „Nu”, și s-au uitat mirate una la alta. Amy a împins focul în vatră și n-a spus nimic. Jo a văzut cum i se urcă sângele în obraji și într-o clipă a fost peste ea.

„Amy, tu o ai!”

„Nu, n-o am.”

„Atunci știi unde e!”

„Nu, nu știu.”

— Minți! a strigat Jo, apucând-o de umeri și uitându-se atât de fioros, încât ar fi speriat un copil mult mai curajos decât Amy.

— Nu mint. Nu-l am, nu știu unde e acum și nici nu-mi pasă.

— Știi ceva despre el și mai bine spui imediat, altfel te fac eu să vorbești. Și Jo a scuturat-o ușor.

— Poți să mă cerți cât vrei, cartea ta prostească și veche n-o să mai vezi niciodată, a strigat Amy, înfierbântându-se la rândul ei.

— De ce nu?

— Am ars-o.

— Ce? Cărticica mea dragă, la care am ținut atât de mult, la care am muncit și pe care voiam s-o termin înainte să se întoarcă tata? Chiar ai ars-o? a spus Jo, albind la față, în timp ce ochii îi scânteiau și mâinile o strângeau pe Amy cu neliniște.

— Da, eu! Ți-am spus că te fac să plătești pentru cât de urâtă ai fost ieri, și asta am făcut, deci...

Amy n-a mai apucat să spună nimic, fiindcă firea iute a lui Jo a pus stăpânire pe ea și a scuturat-o pe Amy până i-au clănțănit dinții în gură, strigând într-un acces de durere și furie...

— Fato rea, rea de tot! N-o să mai pot scrie niciodată cartea aceea și n-o să te iert cât oi trăi.

Meg a sărit s-o scape pe Amy, iar Beth a încercat s-o liniștească pe Jo, dar Jo nu se mai stăpânea deloc și, după ce i-a tras surorii ei o ultimă palmă peste ureche, a fugit din cameră, sus, la vechea canapea din pod, unde și-a dus singură lupta până la capăt.

Jos, furtuna s-a potolit, fiindcă doamna March s-a întors acasă și, după ce a auzit povestea, a făcut-o repede pe Amy să înțeleagă cât de mult îi greșise surorii ei. Cartea lui Jo era mândria inimii ei, iar familia o privea ca pe un vlăstar literar de mare promisiune. Nu era decât o jumătate de duzină de mici povești cu zâne, dar Jo lucrase la ele cu răbdare, punându-și tot sufletul în ce făcea și sperând să iasă ceva destul de bun ca să poată fi tipărit. Tocmai le copiase cu mare grijă și distrusese vechiul manuscris, așa că focul făcut de Amy mistuise munca ei iubită de câțiva ani. Pentru ceilalți părea o pierdere mică, dar pentru Jo era o nenorocire cumplită și simțea că nimic n-ar fi putut s-o despăgubească. Beth a jelit ca după un pisoi mort, iar Meg a refuzat s-o mai apere pe favorita ei. Doamna March părea gravă și îndurerată, iar Amy simțea că nimeni n-o va mai iubi până nu-și va cere iertare pentru fapta pe care acum o regreta mai mult decât toți ceilalți.

Când a sunat clopoțelul pentru ceai, Jo a apărut cu o mină atât de posomorâtă și de neabordat, încât Amy și-a adunat tot curajul ca să spună cu umilință...

„Te rog să mă ierți, Jo. Îmi pare foarte, foarte rău."

„N-am să te iert niciodată", a răspuns Jo cu asprime, iar din clipa aceea a ignorat-o complet pe Amy.

Nimeni n-a pomenit de necazul cel mare, nici măcar doamna March, fiindcă toți învățaseră din experiență că, atunci când Jo era în starea aceea, vorbele nu foloseau la nimic, iar cel mai înțelept era să aștepte până când vreun lucru mărunt sau firea ei generoasă aveau să-i înmoaie supărarea și să repare ruptura dintre ele. N-a fost o seară fericită, pentru că, deși au cusut ca de obicei în timp ce mama lor citea cu voce tare din Bremer, Scott sau Edgeworth, lipsea ceva, iar pacea aceea dulce din casă fusese tulburată. Au simțit asta cel mai tare când a venit vremea cântecelor, fiindcă Beth n-a putut decât să cânte la pian, Jo a rămas mută ca o piatră, iar Amy a izbucnit în plâns, așa că Meg și mama au cântat singure. Dar, în ciuda străduaniei lor de a fi vesele ca niște ciocârlii, vocile acelea limpezi ca un flaut nu s-au mai potrivit ca de obicei, și toate s-au simțit în dezacord.

Când Jo și-a primit sărutul de noapte bună, doamna March i-a șoptit blând: „Draga mea, nu lăsa soarele să apună peste mânia ta. Iertați-vă una pe alta, ajutați-vă una pe alta și mâine luați-o de la capăt."

Jo ar fi vrut să-și plece capul pe pieptul acela de mamă și să-și plângă până la capăt durerea și mânia, dar lacrimile erau o

slăbiciune nevrednică de un băiat, iar ea se simțea atât de nedreptățită, încât chiar nu putea încă să ierte pe deplin. Așa că a clipit des ca să-și stăpânească lacrimile, a dat din cap și a spus răstit, fiindcă Amy asculta: „A fost un lucru îngrozitor și nu merită să fie iertată."

După asta a plecat țanțoșă la culcare, iar în seara aceea n-a mai fost nici urmă de sporovăială veselă sau de confidențe.

Amy s-a simțit profund jignită că încercările ei de împăcare fuseseră respinse și a început să-și dorească să nu se fi umilit deloc, să se simtă mai nedreptățită ca oricând și să se mândrească cu virtutea ei superioară într-un fel deosebit de enervant. Jo arăta în continuare ca un nor de furtună și nimic n-a mers bine toată ziua. Dimineața era un ger cumplit, și-a scăpat plăcinta ei prețioasă în rigolă, mătușa March a avut o criză de agitație, Meg era susceptibilă, Beth avea să se uite tristă și cu dor când se întorcea acasă, iar Amy tot făcea remarci despre oameni care vorbeau mereu despre cât de buni sunt și totuși nici măcar nu încearcă atunci când alții le dau un exemplu de virtute.

„Toți sunt atât de răutăcioși, o să-l rog pe Laurie să mergem la patinat. El e mereu bun și vesel și sigur o să mă facă să-mi revin", își spuse Jo și plecă imediat.

Amy auzi zgomotul patinelor lovindu-se și se uită afară, scoțând o exclamație nerăbdătoare.

„Uite! Mi-a promis că data viitoare merg și eu, fiindcă asta e ultima gheață pe care o mai avem. Dar n-are rost să rog o morocănoasă ca ea să mă ia.”

„Nu spune asta. Te-ai purtat foarte urât și e greu să treacă peste pierderea cărticelei ei dragi, dar cred că acum ar putea s-o facă și sunt sigură că o va face, dacă o prinzi într-un moment potrivit”, spuse Meg. „Du-te după ei. Nu spune nimic până când Jo nu se mai îmbunează cu Laurie, apoi prinde un moment liniștit și doar sărut-o sau fă-i un gest frumos și sunt sigură că se va împăca din nou cu tine din toată inima.”

„O să încerc”, spuse Amy, fiindcă sfatul i se potrivea și, după ce se grăbi să se pregătească, fugi după cei doi prieteni, care tocmai dispăreau după deal.

Până la râu nu era departe, dar amândoi erau gata înainte ca Amy să ajungă la ei. Jo o văzu venind și îi întoarse spatele. Laurie n-o observă, fiindcă patina cu grijă de-a lungul malului, verificând gheața, pentru că înainte de ger fusese o perioadă mai caldă.

„Mă duc până la primul cot și văd dacă e în regulă înainte să începem întrecerea”, o auzi Amy spunând, în timp ce el aluneca iute mai departe, arătând ca un tânăr rus în haina și căciula lui cu blană.

Jo o auzea pe Amy gâfâind după fugă, bătând din picioare și suflându-și în degete în timp ce încerca să-și pună patinele, dar Jo nici măcar nu se întoarse și înainta încet în zigzag pe râu, simțind o satisfacție amară și nefericită din necazurile surorii ei. Își hrănise mânia până când aceasta prinsese putere și pusese

stăpânire pe ea, așa cum fac întotdeauna gândurile și sentimentele rele dacă nu sunt alungate pe loc. Când Laurie ajunse la cot, strigă înapoi...

„Stai aproape de mal. Nu e sigur la mijloc." Jo auzi, dar Amy se chinuia să se ridice în picioare și nu prinse niciun cuvânt. Jo aruncă o privire peste umăr, iar micul demon pe care îl adăpostea îi șopti la ureche...

„Nu contează dacă a auzit sau nu, să aibă singură grijă de ea."

Laurie dispăruse deja după cotitură, Jo ajunsese chiar în curbă, iar Amy rămăsese mult în urmă, îndreptându-se spre gheața mai netedă din mijlocul râului. Preț de un minut, Jo a rămas nemișcată, cu un sentiment ciudat în inimă. Apoi s-a hotărât să meargă mai departe, dar ceva a făcut-o să se oprească și să se întoarcă exact la timp ca s-o vadă pe Amy ridicând brațele și prăbușindu-se, în timp ce gheața putredă se spărgea cu trosnet, apa țâșnea, iar un strigăt i-a înghețat inima de spaimă. A încercat să-l strige pe Laurie, dar nu-i mai ieșea glasul. A vrut să fugă înainte, dar picioarele parcă nu o mai țineau și, pentru o clipă, n-a putut decât să stea încremenită, cu chipul schimonosit de groază, uitându-se la gluga albastră care plutea deasupra apei negre. Ceva a trecut în goană pe lângă ea, iar glasul lui Laurie a strigat...

— Adu o șipcă. Repede, repede!

Cum a reușit, n-a știut niciodată, dar în următoarele minute a muncit ca ieșită din minți, ascultând orbește de Laurie, care își păstrase pe deplin calmul și, întins pe burtă, o ținea pe Amy la suprafață cu brațul și cu crosa de hochei, până când Jo a smuls

o șipcă din gard, iar împreună au scos copilul afară, mai speriat decât rănit.

— Bun, acum trebuie s-o ducem acasă pe jos cât putem de repede. Puneți toate lucrurile noastre pe ea, cât îmi scot eu patinele astea blestemate, a strigat Laurie, înfășurându-și haina în jurul lui Amy și trăgând de curelele care nu i se păruseră niciodată atât de încâlcite.

Tremurând, leoarcă și plângând, au dus-o pe Amy acasă, iar după toată agitația, a adormit în cele din urmă, învelită în pături, în fața focului puternic din sobă. În tot acel vacarm, Jo abia dacă scosese o vorbă; alerga de colo-colo, palidă și rătăcită, cu hainele pe jumătate date jos, rochia ruptă și mâinile tăiate și învinețite de gheață, de șipcile gardului și de cataramele încăpățânate. Când Amy a adormit liniștită, casa s-a potolit, iar doamna March stătea lângă pat, l-a chemat pe Jo la ea și a început să-i lege mâinile rănite.

— Ești sigură că e în afara oricărui pericol? a șoptit Jo, uitându-se cu remușcare la capul auriu care ar fi putut să-i dispară pentru totdeauna dinaintea ochilor sub gheața înșelătoare.

— E perfect în siguranță, draga mea. Nu a pățit nimic și nici măcar nu cred că va răci; ai fost foarte chibzuită că ai acoperit-o și ai adus-o repede acasă, i-a răspuns mama ei cu veselie.

— Laurie a făcut totul. Eu doar am lăsat-o să plece. Mamă, dacă moare, va fi din vina mea. Și Jo s-a prăbușit lângă pat, plângând cu căință, și a povestit tot ce se întâmplase, osândindu-și cu

amărăciune împietrirea inimii și izbucnind în lacrimi de recunoștință că fusese cruțată de pedeapsa grea care s-ar fi putut abate asupra ei.

— E firea mea îngrozitoare! Încerc să mă vindec de ea, cred că am reușit, și apoi izbucnește mai rău ca niciodată. O, mamă, ce să fac? Ce să fac? a strigat biata Jo, deznădăjduită.

— Veghează și roagă-te, draga mea, nu obosi niciodată să încerci și nu crede niciodată că e imposibil să-ți învingi slăbiciunea, a spus doamna March, trăgând capul acela ciufulit la umărul ei și sărutând obrazul ud cu atâta tandrețe, încât Jo a plâns și mai tare.

— Nu știi, nici nu poți bănui cât de rău e! Când mă apucă furia, simt că aș fi în stare de orice. Devin atât de sălbatică, încât aș putea răni pe oricine și mi-ar face plăcere. Mi-e teamă că într-o zi o să fac ceva îngrozitor, o să-mi distrug viața și o să-i fac pe toți să mă urască. O, mamă, ajută-mă, te rog, ajută-mă!

— O voi face, copilul meu, o voi face. Nu mai plânge atât de amar, ci ține minte ziua asta și hotărăște din tot sufletul că nu vei mai trăi niciodată una ca ea. Jo, draga mea, toate avem ispitele noastre, unele mult mai grele decât ale tale, și adesea ne trebuie o viață întreagă ca să le învingem. Tu crezi că firea ta e cea mai rea din lume, dar a mea era odinioară la fel.

— A ta, mamă? Cum adică, tu nu te mânii niciodată! Și, pentru o clipă, Jo și-a uitat remușcările de uimire.

— De patruzeci de ani încerc să mă vindec de ea și n-am reușit decât s-o țin sub control. Aproape în fiecare zi din viața mea mă

mânii, Jo, dar am învățat să nu arăt asta și încă sper să învăț să nici nu mai simt, deși s-ar putea să-mi mai trebuiască alți patruzeci de ani pentru asta.

Răbdarea și smerenia de pe chipul pe care îl iubea atât de mult i-au fost lui Jo o lecție mai bună decât cea mai înțeleaptă predică sau cea mai aspră mustrare. S-a simțit imediat mângâiată de simpatia și încrederea care i se arătaseră. Faptul că mama ei avea un defect asemănător cu al ei și încerca să-l îndrepte a făcut ca propriul ei defect să i se pară mai ușor de purtat și i-a întărit hotărârea de a-l vindeca, deși patruzeci de ani i se păreau cam mult unei fete de cincisprezece ani ca să vegheze și să se roage.

„Mamă, te superi când îți strângi buzele și ieși din cameră uneori, când mătușa March te ceartă sau când oamenii te necăjesc?" a întrebat Jo, simțindu-se mai apropiată și mai atașată de mama ei ca niciodată.

„Da, am învățat să-mi opresc vorbele pripite care îmi vin pe buze, iar când simt că sunt gata să izbucnească fără voia mea, plec pur și simplu pentru un minut și mă dojenesc puțin că sunt atât de slabă și de rea", a răspuns doamna March, cu un suspin și un zâmbet, netezind și prinzând la loc părul ciufulit al lui Jo.

„Cum ai învățat să taci? Asta mă chinuie pe mine, fiindcă vorbele tăioase îmi scapă înainte să-mi dau seama ce fac, și cu cât spun mai multe, cu atât devin mai rea, până ajunge să-mi facă plăcere să rănesc sentimentele oamenilor și să spun lucruri îngrozitoare. Spune-mi cum faci, draga mea Marmee."

„Buna mea mamă obișnuia să mă ajute...”

„Așa cum ne ajuți tu pe noi...”, a întrerupt-o Jo, sărutând-o cu recunoștință.

„Dar am pierdut-o când eram puțin mai mare decât tine și, ani la rând, a trebuit să mă lupt singură, fiindcă eram prea mândră ca să-mi mărturisesc slăbiciunea altcuiva. Mi-a fost foarte greu, Jo, și am vărsat multe lacrimi amare din pricina eșecurilor mele, pentru că, în ciuda tuturor strădaniilor, simțeam că nu reușesc deloc. Apoi a venit tatăl vostru și eram atât de fericită, încât mi-a fost ușor să fiu bună. Dar, cu timpul, când vă aveam pe voi patru, fetițele mele, în jurul meu și eram săraci, vechea problemă a început din nou, fiindcă nu sunt răbdătoare din fire și mă durea foarte mult să-mi văd copiii ducând lipsă de ceva.”

„Săraca mamă! Ce te-a ajutat atunci?”

„Tatăl vostru, Jo. El nu-și pierde niciodată răbdarea, nu se îndoiește și nu se plânge, ci speră mereu și muncește și așteaptă cu atâta voie bună, încât ți-e rușine să faci altfel în fața lui. M-a ajutat și m-a alinat și mi-a arătat că trebuie să încerc să pun în practică toate virtuțile pe care aș vrea să le aibă fetițele mele, fiindcă eu eram exemplul lor. Mi-a fost mai ușor să încerc de dragul vostru decât pentru mine însămi. O privire speriată sau surprinsă din partea uneia dintre voi, când vorbeam aspru, mă mustra mai mult decât ar fi putut-o face orice cuvinte, iar iubirea, respectul și încrederea copiilor mei au fost cea mai dulce răsplată pe care o puteam primi pentru eforturile mele de a deveni femeia pe care aș fi vrut s-o urmeze ele.”

„O, mamă, dacă voi ajunge vreodată măcar pe jumătate la fel de bună ca tine, voi fi mulțumită”, a strigat Jo, profund mișcată.

„Sper că te vei simți mult mai bine, draga mea, dar trebuie să fii atentă la «dușmanul din tine», cum îi spune tata, altfel ți-ar putea umbri viața, dacă nu chiar să ți-o strice. Ai primit un avertisment. Ține minte asta și încearcă din toată inima să-ți stăpânești firea asta iute, înainte să-ți aducă mai multă durere și părere de rău decât ai cunoscut azi.”

„Am să încerc, mamă, chiar am să încerc. Dar trebuie să mă ajuți, să-mi amintești și să mă oprești când sunt gata să izbucnesc. Îl vedeam uneori pe tata ducându-și degetul la buze și uitându-se la tine cu o expresie foarte blândă, dar serioasă, iar tu îți strângeai buzele și plecai. Atunci îți amintea?” întrebă Jo încet.

„Da. L-am rugat să mă ajute așa și n-a uitat niciodată, iar prin gestul acela mic și privirea lui bună m-a ferit de multe vorbe tăioase.”

Jo văzu că ochii mamei i se umpluseră de lacrimi și că buzele îi tremurau în timp ce vorbea, iar, temându-se că spusese prea mult, șopti neliniștită: „Am greșit că te-am observat și că am vorbit despre asta? N-am vrut să fiu nepoliticoasă, dar mă simt atât de bine când îți spun tot ce gândesc și mă simt aici atât de în siguranță și de fericită.”

„Jo, draga mea, poți să-i spui mamei tale orice, fiindcă cea mai mare bucurie și mândrie a mea este să simt că fetele mele au încredere în mine și știu cât de mult le iubesc.”

„Credeam că te-am întristat.”

„Nu, draga mea, dar când ai vorbit despre tata mi-am amintit cât de mult îmi lipsește, cât de mult îi datorez și cât de atentă și harnică trebuie să fiu ca să-i păstrez fetițele în siguranță și pe calea cea bună.”

„Și totuși, tu i-ai spus să plece, mamă, și n-ai plâns când a plecat, iar acum nu te plângi niciodată și nici nu pari să ai nevoie de ajutor”, spuse Jo, mirată.

„Am dat tot ce am avut mai bun pentru țara pe care o iubesc și mi-am ținut lacrimile în mine până după ce a plecat. De ce să mă plâng, când amândoi nu am făcut decât să ne împlinim datoria și, până la urmă, cu siguranță vom fi mai fericiți așa? Dacă par că nu am nevoie de ajutor, e pentru că am un prieten mai bun chiar și decât Tata, care mă mângâie și mă sprijină. Copila mea, necazurile și ispitele din viața ta abia încep și pot fi multe, dar le poți învinge și depăși pe toate dacă înveți să simți puterea și duioșia Tatălui tău ceresc așa cum le simți pe ale tatălui tău pământesc. Cu cât Îl vei iubi și vei avea mai multă încredere în El, cu atât Îl vei simți mai aproape și cu atât vei depinde mai puțin de puterea și înțelepciunea omenească. Iubirea și grija Lui nu obosesc niciodată și nu se schimbă, nu-ți pot fi luate niciodată, ci pot deveni izvorul unei vieți întregi de pace, fericire și putere. Crede asta din toată inima și du-te la Dumnezeu cu toate grijile tale mărunte, cu speranțele, păcatele și durerile tale, la fel de liber și cu aceeași încredere cu care vii la mama ta.”

Singurul răspuns al lui Jo a fost să-și strângă mama tare în brațe, iar în tăcerea care a urmat, cea mai sinceră rugăciune pe

care o rostise vreodată i-a ieșit din inimă fără cuvinte. Pentru că, în ceasul acela trist și totuși fericit, învățase nu doar amărăciunea remușcării și a deznădejdii, ci și dulceața renunțării la sine și a stăpânirii de sine; iar, condusă de mâna mamei sale, se apropiase mai mult de Prietenul care primește întotdeauna orice copil cu o iubire mai puternică decât a oricărui tată și mai duioasă decât a oricărei mame.

Amy s-a mișcat și a oftat în somn, iar Jo, de parcă ar fi vrut să înceapă chiar atunci să-și îndrepte greșeala, a ridicat privirea cu o expresie pe chip pe care nu o mai avusese niciodată.

„Am lăsat soarele să apună peste mânia mea. N-am vrut s-o iert, iar astăzi, dacă nu era Laurie, putea să fie prea târziu! Cum am putut să fiu atât de rea?" a spus Jo, pe jumătate cu voce tare, aplecată peste sora ei și mângâind ușor părul ud răspândit pe pernă.

Ca și cum ar fi auzit-o, Amy a deschis ochii și și-a întins brațele, cu un zâmbet care a mers drept la inima lui Jo. Niciuna n-a spus nimic, dar s-au îmbrățișat strâns, în ciuda păturilor, și totul a fost iertat și uitat într-un singur sărut din toată inima.

CAPITOLUL NOUĂ MEG MERGE LA BÂLCIUL DEȘERTĂCIUNILOR

„Chiar cred că a fost cel mai norocos lucru din lume că tocmai acum au făcut copiii aceia pojar”, a spus Meg într-o zi de aprilie, în timp ce stătea în camera ei și făcea bagajul în cufărul de plecare, înconjurată de surorile ei.

„Și ce drăguț din partea lui Annie Moffat că nu și-a uitat promisiunea. Două săptămâni întregi de distracție o să fie de-a dreptul minunate”, răspunse Jo, arătând ca o morișcă în timp ce împăturea fustele cu brațele ei lungi.

„Și e și o vreme atât de frumoasă, mă bucur tare mult pentru asta”, adăugă Beth, aranjând cu grijă panglicile de la gât și din păr în cea mai bună cutie a ei, împrumutată pentru marea ocazie.

„Ce-aș vrea să merg și eu să mă distrez pe cinste și să port toate lucrurile astea frumoase”, spuse Amy cu gura plină de ace, în timp ce umplea la loc, cu simț artistic, pernuța surorii ei.

„Mi-aș dori să mergeți toate, dar dacă nu se poate, o să-mi păstrez aventurile ca să vi le povestesc când mă întorc. Sunt sigură că e măcar atât cât pot face, după cât de drăguțe ați fost, împrumutându-mi lucruri și ajutându-mă să mă pregătesc”, spuse Meg, aruncând o privire prin cameră la ținuta foarte simplă, care în ochii lor părea aproape perfectă.

„Ce ți-a dat mama din cutia cu comori?” întrebă Amy, care nu fusese de față când se deschisese un anumit cufăr de cedru în care doamna March păstra câteva amintiri din vremurile ei de odinioară mai strălucite, ca daruri pentru fetele ei când avea să vină momentul potrivit.

„O pereche de ciorapi de mătase, evantaiul acela frumos sculptat și o eșarfă albastră minunată. Eu voiam mătasea violet, dar nu mai e timp s-o refacem, așa că trebuie să mă mulțumesc cu vechea mea rochie de tarlatan.”

„O să arate bine peste noua mea fustă de muselină, iar eșarfa o să o pună minunat în valoare. Ce rău îmi pare că mi-am spart brățara de coral, căci ai fi putut s-o porți tu”, spuse Jo, căreia îi plăcea să dăruiască și să împrumute, dar ale cărei lucruri erau de obicei prea uzate ca să fie de mare folos.

„În cufărul cu comori este un superb set de perle de modă veche, dar mama a spus că florile adevărate sunt cea mai frumoasă podoabă pentru o fată tânără, iar Laurie a promis să-mi trimită câte vreau”, răspunse Meg. „Acum să văd, am noul meu costum gri de plimbare, doar răsucește puțin pana de la pălărie, Beth, apoi rochia mea de poplin pentru duminică și pentru mica petrecere; pare cam grea pentru primăvară, nu-i așa? Mătasea violet ar fi fost atât de frumoasă. Of, Doamne!”

„Lasă, ai rochia de tarlatan pentru petrecerea cea mare și în alb arăți întotdeauna ca un înger”, spuse Amy, cufundată în mica rezervă de podoabe care îi încânta sufletul.

„Nu e decoltată și nici nu cade destul de frumos, dar va trebui să meargă. Rochia mea albastră de casă arată atât de bine,

întoarsă și retușată proaspăt, încât parcă aș avea una nouă. Jacheța mea de mătase nu mai e deloc la modă, iar boneta mea nu seamănă deloc cu a lui Sallie. N-am vrut să spun nimic, dar am fost tare dezamăgită de umbrelă. I-am spus mamei că o vreau neagră, cu mâner alb, dar a uitat și a cumpărat una verde, cu mâner gălbui. E rezistentă și îngrijită, așa că n-ar trebui să mă plâng, dar știu că o să-mi fie rușine cu ea lângă umbrela de mătase a lui Annie, cu mâner aurit", oftă Meg, uitându-se la umbrelușa ei cu o vădită nemulțumire.

„Schimb-o", o sfătui Jo.

„N-o să fiu atât de prostuță și nici n-o să-i rănesc sentimentele lui Marmee, după câtă grijă și-a dat ca să-mi ia toate lucrurile. E doar o idee prostească de-a mea și n-am de gând să-i dau curs. Mângâierea mea sunt ciorapii de mătase și cele două perechi de mănuși noi. Ești o scumpă că mi le împrumuți pe ale tale, Jo. Mă simt atât de bogată și, într-un fel, elegantă, cu două perechi noi, iar pe cele vechi curățate pentru purtatul de toate zilele." Și Meg aruncă o privire încântată în cutia cu mănuși.

„Annie Moffat are funde albastre și roz pe bonetele de noapte. Mi-ai pune și mie pe ale mele?" întrebă ea, în timp ce Beth aducea un teanc de muselină albă ca zăpada, proaspăt ieșită din mâinile Hannei.

„Nu, n-aș face-o, pentru că bonetele împopoțonate n-ar merge cu rochiile simple, fără niciun fel de garnitură. Oamenii săraci n-ar trebui să se gătească", spuse Jo hotărât.

„Mă întreb dacă o să fiu vreodată destul de fericită încât să am dantelă adevărată pe haine și funde pe bonete", spuse Meg,

nerăbdătoare.

„Zilele trecute spuneai că ai fi pe deplin fericită dacă ai putea doar să mergi la Annie Moffat”, observă Beth, în felul ei liniștit.

„Așa e, chiar așa am spus! Ei bine, sunt fericită și n-o să mă mai frământ, dar parcă e adevărat că, cu cât primești mai mult, cu atât îți dorești mai mult, nu-i așa? Gata, tăvile sunt pregătite și am pus totul înăuntru, mai puțin rochia de bal, pe care o las pe mama s-o împacheteze”, spuse Meg, înveselindu-se, în timp ce își muta privirea de la cufărul pe jumătate plin la tarlatanul alb, călcat și cârpit de nenumărate ori, pe care îl numea „rochia mea de bal” cu un aer important.

A doua zi a fost frumoasă, iar Meg a plecat în mare stil pentru două săptămâni pline de noutăți și distracții. Doamna March își dăduse acordul destul de greu, temându-se că Margaret se va întoarce mai nemulțumită decât plecase. Dar fata a rugat-o atât de stăruitor, Sallie promisese că va avea grijă de ea, iar puțină plăcere părea atât de binevenită după o iarnă de muncă obositoare, încât mama a cedat, iar fiica ei a plecat să guste pentru prima dată din viața mondenă.

Familia Moffat era foarte la modă, iar Meg, atât de simplă, s-a simțit la început cam intimidată de strălucirea casei și de eleganța celor care locuiau în ea. Dar erau oameni amabili, în ciuda vieții frivole pe care o duceau, și curând au făcut-o să se simtă în largul ei. Poate că Meg simțea, fără să înțeleagă de ce, că nu erau niște oameni deosebit de cultivați sau inteligenți și că toată poleiala lor nu reușea să ascundă pe deplin materialul obișnuit din care erau făcuți. Desigur, era plăcut să mănânce pe

săturate, să se plimbe într-o trăsură frumoasă, să-și poarte în fiecare zi cea mai bună rochie și să nu facă altceva decât să se bucure de viață. I se potrivea de minune și, curând, a început să imite manierele și felul de a vorbi al celor din jur, să-și dea mici aere, să folosească expresii franțuzești, să-și onduleze părul, să-și strâmteze rochiile și să vorbească despre modă cât se pricepea de bine. Cu cât vedea mai multe dintre lucrurile frumoase ale lui Annie Moffat, cu atât o invidia mai tare și suspina după bogăție. Acasă i se părea acum gol și trist când se gândea la el, munca i se părea mai grea ca niciodată și simțea că este o fată foarte lipsită de mijloace și profund nedreptățită, în ciuda noilor mănuși și a ciorapilor de mătase.

Totuși, nu a avut prea mult timp să se plângă, pentru că cele trei fete erau ocupate până peste cap să se distreze. Toată ziua mergeau la cumpărături, se plimbau pe jos, călăreau, făceau vizite, iar seara mergeau la teatru și la operă sau se veseleau acasă, fiindcă Annie avea mulți prieteni și știa cum să-i primească. Surorile ei mai mari erau niște tinere foarte elegante, iar una dintre ele era logodită, lucru care i se părea lui Meg extrem de interesant și romantic. Domnul Moffat era un bătrânel gras și vesel, care îl cunoștea pe tatăl ei, iar doamna Moffat, o doamnă grasă și voioasă, o îndrăgise pe Meg la fel de mult ca fiica ei. Toată lumea o răsfăța, iar „Daisey", cum îi spuneau ei, era pe cale să i se urce la cap.

Când a venit seara micii petreceri, și-a dat seama că rochia de poplin nu mergea deloc, fiindcă celelalte fete își puneau rochii subțiri și se găteau cât se poate de elegant. Așa că a scos tarlatanul, care părea mai vechi, mai moale și mai ponosit ca

niciodată lângă rochia nouă și apretată a lui Sallie. Meg a văzut cum fetele s-au uitat la ea, apoi una la alta, și a simțit cum îi iau foc obrajii, fiindcă, oricât de blândă era, avea multă mândrie. Nimeni n-a spus nimic, dar Sallie s-a oferit să-i aranjeze părul, Annie să-i lege panglica din talie, iar Belle, sora logodită, i-a lăudat brațele albe. Numai că, în bunătatea lor, Meg n-a văzut decât milă pentru sărăcia ei, iar inima i s-a îngreunat cumplit, stând singură în timp ce celelalte râdeau, sporovăiau și zburdau prin cameră ca niște fluturi diafani. Sentimentul acela amar și apăsător devenea tot mai greu de dus, când servitoarea a adus o cutie cu flori. Înainte să apuce ea să spună ceva, Annie ridicase deja capacul, iar toate au izbucnit în exclamații la vederea trandafirilor, a ierbii-negre și a ferigilor minunate dinăuntru.

— Sunt pentru Belle, bineînțeles, George îi trimite mereu câte unele, dar acestea sunt de-a dreptul încântătoare, a strigat Annie, trăgând adânc pe nas parfumul lor.

— Sunt pentru domnișoara March, a spus omul. Și mai e și un bilețel, a adăugat servitoarea, întinzându-l spre Meg.

— Ce distractiv! De la cine sunt? Nici nu știam că ai un admirator, au strigat fetele, adunându-se în jurul lui Meg într-o agitație plină de curiozitate și uimire.

— Bilețelul e de la mama, iar florile sunt de la Laurie, a spus Meg simplu, dar foarte bucuroasă că el nu o uitase.

— Aha, înțeleg! a spus Annie, aruncându-i o privire ciudată, în timp ce Meg a strecurat bilețelul în buzunar ca pe un fel de talisman împotriva invidiei, vanității și mândriei deșarte, fiindcă

puținele cuvinte pline de dragoste îi făcuseră bine, iar florile o înveseliseră prin frumusețea lor.

Simțindu-se aproape fericită din nou, și-a păstrat câteva ferigi și câțiva trandafiri pentru ea, iar din restul a făcut repede buchețele delicate pentru piept, păr sau fustele prietenelor ei, oferindu-le cu atâta grație, încât Clara, sora mai mare, a spus că era „cea mai drăgălașă ființă pe care o văzuse vreodată", iar toate păreau de-a dreptul încântate de mica ei atenție. Cumva, gestul acela bun i-a risipit de tot descurajarea și, când toate celelalte au plecat să i se arate doamnei Moffat, ea a văzut în oglindă un chip vesel, cu ochii strălucitori, în timp ce își așeza ferigile în părul ei ondulat și prindea trandafirii în rochia care acum nu i se mai părea deloc atât de ponosită.

S-a simțit minunat în seara aceea, fiindcă a dansat pe săturate. Toată lumea s-a purtat foarte frumos cu ea și a primit trei complimente. Annie a pus-o să cânte, iar cineva a spus că are o voce neobișnuit de frumoasă. Maiorul Lincoln a întrebat cine este „fata aceea proaspătă, cu ochii frumoși", iar domnul Moffat a ținut neapărat să danseze cu ea fiindcă „nu se mișca alene, ci avea zvâc", cum a exprimat el atât de elegant. Așa că, per total, s-a distrat de minune, până când a auzit din întâmplare o bucată de conversație care a tulburat-o grozav. Stătea chiar la intrarea în seră, așteptând ca partenerul ei să-i aducă o înghețată, când a auzit o voce întrebând de cealaltă parte a zidului de flori...

„Câți ani are?"

„Șaisprezece sau șaptesprezece, aș zice", a răspuns o altă voce.

„Ar fi o partidă grozavă pentru una dintre fetele acelea, nu? Sallie spune că acum sunt foarte apropiate și că bătrânul pur și simplu le adoră."

„Doamna M. și-a făcut planurile, sunt sigură, și își va juca bine cărțile, chiar dacă e încă devreme. Fata, evident, nici nu se gândește încă la asta", a spus doamna Moffat.

„A spus minciunica aceea despre mama ei, de parcă ar fi știut, și s-a înroșit tare drăguț când au venit florile. Săraca! Ar fi atât de drăguță dacă ar fi îmbrăcată cu stil. Crezi că s-ar supăra dacă ne-am oferi să-i împrumutăm o rochie pentru joi?", a întrebat o altă voce.

„E mândră, dar nu cred că s-ar supăra, fiindcă rochia aceea ponosită de tarlatan e tot ce are. Poate o rupe în seara asta, și atunci vom avea un pretext bun să-i oferim una ca lumea."

Atunci a apărut partenerul lui Meg și a găsit-o foarte îmbujorată și destul de tulburată. Era mândră, iar mândria i-a fost de folos tocmai atunci, fiindcă a ajutat-o să-și ascundă umilința, furia și dezgustul stârnite de ce tocmai auzise. Căci, oricât de nevinovată și lipsită de bănuieli era, nu putea să nu înțeleagă bârfele prietenelor ei. A încercat să le uite, dar n-a reușit și își tot repeta în minte: „Mrs. M. și-a făcut planurile", „minciunica aceea despre mama ei" și „tarlatanul acela ponosit", până când era gata să izbucnească în plâns și să fugă acasă ca să-și spună necazurile și să ceară sfaturi. Cum asta era imposibil, a făcut tot ce a putut ca să pară veselă și, fiind destul de agitată, a reușit atât de bine, încât nimeni n-a bănuit cât efort făcea. S-a bucurat nespus când totul s-a terminat și s-a aflat liniștită în

patul ei, unde a putut să se gândească, să se mire și să fiarbă de supărare până când a început s-o doară capul, iar obrajii înfierbântați i s-au răcorit cu câteva lacrimi firești. Vorbele acelea nechibzuite, deși bine intenționate, i-au deschis lui Meg o lume nouă și au tulburat serios pacea celei vechi, în care până atunci trăise fericită ca un copil. Prietenia ei nevinovată cu Laurie fusese stricată de prostiile pe care le auzise din întâmplare. Încrederea în mama ei se clătinase puțin din pricina planurilor lumești pe care Mrs. Moffat i le atribuia, judecându-i pe alții după sine, iar hotărârea înțeleaptă de a se mulțumi cu garderoba simplă potrivită fiicei unui om sărac fusese slăbită de mila inutilă a unor fete care credeau că o rochie ponosită e una dintre cele mai mari nenorociri de pe pământ.

Săraca Meg a avut o noapte agitată și s-a ridicat din pat cu ochii grei, nefericită, pe jumătate supărată pe prietenele ei și pe jumătate rușinată de sine pentru că nu vorbise deschis și nu lămurise totul. În dimineața aceea, toată lumea s-a mișcat fără chef și a fost aproape prânz când fetele au găsit destulă energie chiar și ca să-și ia lucrul de mână. Meg a observat imediat ceva în felul în care se purtau prietenele ei. I se părea că o tratau cu mai mult respect, că arătau un interes aproape tandru pentru ce spunea și că o priveau cu niște ochi care trădau limpede curiozitatea. Toate acestea au surprins-o și au măgulit-o, deși n-a înțeles despre ce era vorba până când Miss Belle și-a ridicat privirea din ce scria și a spus, cu un aer sentimental...

„Daisy, dragă, i-am trimis o invitație prietenului tău, Mr. Laurence, pentru joi. Ne-ar plăcea să-l cunoaștem și e doar un compliment firesc pentru tine."

Meg s-a înroșit, dar, cu o pornire poznașă de a le tachina pe fete, a răspuns cu modestie prefăcută: „Sunteți foarte amabile, dar mă tem că n-o să vină."

— De ce nu, Cherie? întrebă domnișoara Belle.

— E prea bătrân.

— Copila mea, ce vrei să spui? Câți ani are, mă rog? izbucni domnișoara Clara.

— Aproape șaptezeci, cred, răspunse Meg, numărând ochiurile ca să-și ascundă veselia din priviri.

— Ce șireată ești! Bineînțeles că la tânăr ne referem, exclamă domnișoara Belle, râzând.

— Nu e niciunul; Laurie e doar un băiețaș. Și Meg râse și ea de privirea ciudată pe care și-o aruncară surorile când ea îl descrise astfel pe presupusul ei iubit.

— Cam de vârsta ta, spuse Nan.

— Mai degrabă de vârsta surorii mele Jo; eu fac șaptesprezece ani în august, răspunse Meg, ridicând din cap cu mândrie.

— E foarte drăguț din partea lui că îți trimite flori, nu-i așa? zise Annie, cu un aer înțelept fără niciun motiv.

— Da, ne trimite des, tuturor, fiindcă la ei e mereu plin de flori, iar noi îi îndrăgim tare mult. Mama mea și bătrânul domn Laurence sunt prieteni, știți, așa că e cât se poate de firesc ca noi, copiii, să ne jucăm împreună, iar Meg spera că nu vor mai spune nimic.

— E clar că Daisy încă n-a intrat în lume, îi spuse domnișoara Clara lui Belle, dând din cap.

— O adevărată stare pastorală de nevinovăție, peste tot, răspunse domnișoara Belle, ridicând din umeri.

— Eu ies să mai cumpăr câteva mărunțișuri pentru fetele mele. Pot să vă aduc ceva, domnișoarelor? întrebă doamna Moffat, intrând greoi ca un elefant în mătase și dantelă.

— Nu, mulțumesc, doamnă, răspunse Sallie. Mi-am luat noua rochie roz de mătase pentru joi și nu-mi mai trebuie nimic.

— Nici eu..., începu Meg, dar se opri, fiindcă tocmai îi trecu prin minte că își dorea mai multe lucruri și nu putea avea niciunul.

— Tu cu ce te îmbraci? întrebă Sallie.

— Tot cu cea albă veche, dacă reușesc s-o cârpesc cât de cât ca să poată fi purtată; aseară s-a rupt rău de tot, spuse Meg, încercând să vorbească cât mai degajat, deși se simțea foarte stânjenită.

— De ce nu trimiți acasă după alta? spuse Sallie, care nu era o tânără prea observatoare.

— Nu mai am alta. Meg făcu un efort ca să spună asta, dar Sallie nu observă și exclamă, cu o surpriză binevoitoare: — Numai pe aceea? Ce ciudat... Nu-și termină vorba, fiindcă Belle clătină din cap spre ea și interveni cu bunătate...

„Nicidecum. La ce bun să aibă o mulțime de rochii, dacă încă nu a început să iasă în lume? Nu e nevoie să trimiți acasă după nimic, Daisy, chiar dacă ai avea o duzină, fiindcă eu am pus

deoparte o drăguță rochie de mătase albastră, care nu-mi mai vine, și o să o porți tu, ca să-mi faci pe plac, da, draga mea?"

„Sunteți foarte bună, dar pe mine nu mă deranjează rochia mea veche, dacă nici pe dumneavoastră nu vă deranjează; e destul de bună pentru o fetiță ca mine", spuse Meg.

„Hai, lasă-mă să fac cum vreau și să te îmbrac cu adevărat elegant. Îmi place nespus să fac asta și, cu câteva mici retușuri ici și colo, ai fi o adevărată frumusețe. N-o să te las să te vadă nimeni până nu ești gata, iar apoi o să apărem în fața lor ca Cenușăreasa și zâna ei bună în drum spre bal", spuse Belle pe tonul ei convingător.

Meg n-a putut refuza o ofertă făcută cu atâta bunătate, fiindcă dorința de a vedea dacă, după câteva retușuri, avea să fie „o adevărată frumusețe" a făcut-o să accepte și să uite toate sentimentele ei neplăcute de mai înainte față de familia Moffat.

Joi seara, Belle s-a închis în cameră cu servitoarea ei și, împreună, au transformat-o pe Meg într-o adevărată doamnă. I-au creponat și ondulat părul, i-au pudrat gâtul și brațele cu o pudră parfumată, i-au atins buzele cu un balsam coraliu ca să pară mai roșii, iar Hortense ar mai fi adăugat și „un strop de fard", dacă Meg nu s-ar fi împotrivit. Au strâns-o într-o rochie bleu-ciel atât de strâmtă încât abia putea să respire și atât de decoltată încât modesta Meg a roșit când s-a privit în oglindă. I-au pus și un set de filigran de argint — brățări, colier, broșă și chiar cercei, fiindcă Hortense i-a legat cu o bucățică de mătase roz care nu se vedea. Un buchețel de boboci de trandafiri de ceai la piept și un volănaș au împăcat-o pe Meg cu faptul că i se

vedeau umerii ei frumoși și albi, iar o pereche de botine de mătase cu toc înalt i-au împlinit ultima dorință a inimii. O batistă de dantelă, un evantai cu pene și un buchețel prins pe umăr au desăvârșit ținuta, iar domnișoara Belle a privit-o cu satisfacția unei fetițe care și-a îmbrăcat o păpușă nouă.

„Domnișoara este charmante, tres jolie, nu-i așa?" strigă Hortense, împreunându-și mâinile într-un extaz afectat.

„Vino să te arăți", spuse domnișoara Belle, pornind spre camera unde ceilalți așteptau.

În timp ce Meg foșnea în urma lor, cu fustele lungi târându-se, cerceii zornăind, buclele legănându-se și inima bătându-i tare, simțea că distracția ei începuse cu adevărat, în sfârșit, fiindcă oglinda îi spusese limpede că era „o mică frumusețe". Prietenele ei au repetat încântate expresia, iar câteva minute ea a stat acolo, ca stăncuța din fabulă, bucurându-se de podoabele împrumutate, în timp ce celelalte ciripeau ca un stol de coțofene.

„Cât mă îmbrac eu, Nan, învață-o cum să-și poarte fusta și pantofii aceia cu toc franțuzesc, altfel o să se împiedice singură. Clara, ia-ți fluturele de argint și prinde-i bucla aceea lungă din partea stângă a capului, și niciuna dintre voi să nu strice fermecătoarea lucrare a mâinilor mele", spuse Belle, grăbindu-se să plece, foarte mulțumită de reușita ei.

„Nu mai semeni deloc cu tine, dar arăți foarte bine. Pe lângă tine eu nici nu contez, pentru că Belle are un gust nemaipomenit, iar tu ești de-a dreptul franțuzoaică, te asigur. Lasă florile să atârne, nu le mai aranja cu atâta grijă, și ai grijă să nu te

împiedici", răspunse Sallie, încercând să nu se supere că Meg era mai frumoasă decât ea.

Ținând bine minte avertismentul, Margaret a coborât scările fără probleme și a plutit în saloanele unde se adunaseră deja familia Moffat și câțiva invitați sosiți mai devreme. Și-a dat foarte repede seama că hainele elegante au un farmec care atrage un anumit soi de oameni și le câștigă respectul. Câteva domnișoare care înainte nici n-o băgaseră în seamă au devenit dintr-odată foarte afectuoase. Câțiva tineri care la cealaltă petrecere doar se uitaseră la ea acum nu numai că se uitau, dar cereau să le fie prezentată și îi spuneau tot felul de lucruri prostești, dar plăcute, iar câteva doamne în vârstă, așezate pe canapele și criticând restul musafirilor, au întrebat cine era, cu un aer interesat. A auzit-o pe doamna Moffat răspunzând uneia dintre ele...

„Daisy March — tatăl ei e colonel în armată — dintr-una dintre cele mai bune familii ale noastre, dar au avut ghinioane financiare, știți cum e; prieteni foarte apropiați ai familiei Laurence; o făptură adorabilă, vă asigur; Ned al meu e de-a dreptul nebun după ea."

— Vai de mine! spuse doamna în vârstă, ridicându-și din nou lorgnonul ca s-o mai studieze o dată pe Meg, care încerca să pară că n-a auzit și că nu fusese cam scandalizată de minciunelele doamnei Moffat. „Senzația ciudată" nu-i trecea, dar și-a închipuit că joacă noul rol de mare doamnă și astfel s-a descurcat destul de bine, deși rochia strâmtă o înțepa în coastă, trena i se tot băga sub picioare, iar ea trăia cu teama că cerceii aveau să-i zboare din urechi și să se piardă ori să se spargă. Flutura evantaiul și râdea la glumele slăbuțe ale unui tânăr care

se străduia să fie spiritual, când deodată s-a oprit din râs și s-a înroșit de încurcătură, fiindcă, chiar vizavi, l-a văzut pe Laurie. El se uita la ea cu o surpriză pe care nu încerca deloc s-o ascundă și, i s-a părut ei, și cu dezaprobare; căci, deși s-a înclinat și a zâmbit, era ceva în ochii lui cinstiți care a făcut-o să roșească și să-și dorească să fi avut pe ea vechea rochie. Ca să-i întregească stânjeneala, a văzut-o pe Belle dându-i un ghiont lui Annie, iar amândouă și-au mutat privirea de la ea la Laurie, care, spre marea ei ușurare, părea neobișnuit de băiețos și timid.

— Ce proaste, să-mi bage asemenea gânduri în cap. N-o să dau importanță și n-o să las asta să mă schimbe nici măcar puțin, își spuse Meg și traversă foșnind încăperea ca să dea mâna cu prietenul ei.

— Mă bucur că ai venit; mă temeam că n-o s-o faci, spuse ea, cu aerul ei cel mai matur.

— Jo a vrut să vin și să-i spun cum arăți, așa că am venit, răspunse Laurie, fără să-și ridice ochii spre ea, deși zâmbi pe jumătate la tonul ei matern.

— Și ce o să-i spui? întrebă Meg, foarte curioasă să afle ce părere avea despre ea, dar simțindu-se pentru prima dată stânjenită în preajma lui.

— O să-i spun că nu te-am recunoscut, fiindcă arăți atât de matură și atât de puțin ca tine însăți, încât aproape că mi-e frică de tine, zise el, bâjbâind la nasturele mănușii.

— Ce prostie spui! Fetele m-au dichisit în joacă, și, de fapt, îmi place. N-ar rămâne Jo cu gura căscată dacă m-ar vedea? spuse Meg, hotărâtă să-l facă să spună dacă i se părea sau nu că arăta mai bine.

— Da, cred că așa ar fi, răspunse Laurie grav.

— Așa nu-ți plac? întrebă Meg.

— Nu, nu-mi plac, veni răspunsul direct.

— De ce nu? întrebă ea, cu glas neliniștit.

El îi aruncă o privire părului crețat artificial, umerilor goi și rochiei împodobite strident, cu o expresie care o făcu să se simtă și mai stânjenită decât răspunsul lui, din care lipsea cu desăvârșire politețea lui obișnuită.

„Nu-mi plac zorzoanele și fandoselile."

Asta era de-a dreptul prea mult din partea unui băiat mai mic decât ea, iar Meg s-a îndepărtat, spunând bosumflată: „Ești cel mai nepoliticos băiat pe care l-am văzut vreodată."

Foarte tulburată, s-a dus și s-a așezat la o fereastră mai retrasă, ca să-și răcorească obrajii, fiindcă rochia strâmtă îi dădea o culoare supărător de aprinsă. În timp ce stătea acolo, maiorul Lincoln a trecut pe lângă ea și, un minut mai târziu, l-a auzit spunându-i mamei sale...

„O fac de râs pe fetița asta. Am vrut să ți-o arăt, dar au stricat-o de tot. În seara asta nu e decât o păpușă."

„Of, Doamne!" a oftat Meg. „Ce bine-ar fi fost să am minte și să-mi pun lucrurile mele; atunci nu i-aș fi dezgustat pe ceilalți și

nici nu m-aș fi simțit atât de stânjenită și rușinată de mine însămi.”

Și-a sprijinit fruntea de geamul rece și a rămas pe jumătate ascunsă de perdele, fără să-i pese că începuse valsul ei preferat, până când cineva a atins-o. Când s-a întors, l-a văzut pe Laurie, cu un aer căit, spunând, cu cea mai frumoasă plecăciune și cu mâna întinsă...

„Te rog să mă ierți că am fost nepoliticos și vino să dansezi cu mine.”

„Mă tem că o să-ți fie prea neplăcut,” a spus Meg, încercând să pară ofensată și nereușind deloc.

„Nici vorbă, abia aștept. Hai, o să mă port frumos. Rochia ta nu-mi place, dar tu mi se pari pur și simplu minunată.” Și a făcut un gest larg cu mâinile, de parcă vorbele nu-i ajungeau ca să-și exprime admirația.

Meg a zâmbit și s-a lăsat înduplecată, apoi i-a șoptit, în timp ce stăteau și așteptau să prindă ritmul: „Ai grijă să nu te împiedice fusta mea. E pacostea vieții mele și am fost o proastă că am îmbrăcat-o.”

„Prinde-o cu un ac în jurul gâtului și atunci măcar o să fie de folos,” a spus Laurie, uitându-se în jos la ghetuțele albastre, pe care, evident, le aproba.

Au pornit repede și grațios, fiindcă exersaseră acasă și se potriveau foarte bine, iar vesela pereche de tineri era o priveliște încântătoare, învârtindu-se cu voie bună iar și iar, simțindu-se mai apropiați ca niciodată după mica lor ceartă.

„Laurie, vreau să-mi faci o favoare, vrei?” a spus Meg, în timp ce el îi făcea vânt când ea rămăsese fără suflare, lucru care s-a întâmplat foarte repede, deși nu voia să recunoască de ce.

„Cum să nu!” a spus Laurie cu promptitudine.

„Te rog, să nu le spui acasă despre rochia mea din seara asta. N-or să înțeleagă gluma și pe mama o să o îngrijoreze.”

„Atunci de ce ai făcut-o?”, au spus ochii lui Laurie atât de limpede, încât Meg s-a grăbit să adauge...

„Am să le povestesc eu tot și am să-i mărturisesc mamei cât de prostuță am fost. Dar aș prefera s-o fac eu însămi. Deci n-o să spui, da?”

„Îți dau cuvântul meu că n-o să spun, dar ce să zic dacă mă întreabă?”

„Spune doar că arătam destul de bine și că mă simțeam bine.”

„Primul lucru îl spun din toată inima, dar cu al doilea cum rămâne? Nu arăți de parcă te-ai simți bine. Așa e?” Și Laurie s-a uitat la ea cu o expresie care a făcut-o să răspundă în șoaptă...

„Nu, nu chiar acum. Să nu crezi că sunt îngrozitoare. Am vrut doar puțină distracție, dar văd că genul ăsta nu merită și încep să mă satur de el.”

„Uite că vine Ned Moffat. Ce mai vrea și el?” spuse Laurie, încruntându-se, de parcă nu-l considera pe tânărul lor gazdă un plus deloc plăcut pentru petrecere.

„S-a trecut pe listă pentru trei dansuri și bănuiesc că vine să și le ia. Ce plictiseală!” spuse Meg, adoptând un aer blazat care îl

amuză teribil pe Laurie.

Nu i-a mai vorbit până la cină, când a văzut-o bând șampanie cu Ned și prietenul lui, Fisher, care se purtau „ca o pereche de proști”, cum își spuse Laurie, fiindcă simțea că are un fel de drept frățesc să vegheze asupra fetelor March și să le apere ori de câte ori era nevoie de cineva care să le ia partea.

„Mâine o să te doară capul îngrozitor dacă bei mult din asta. Eu n-aș face-o, Meg, știi bine că mamei tale nu-i place”, îi șopti el, aplecându-se peste spătarul scaunului ei, în timp ce Ned se întorcea să-i umple din nou paharul, iar Fisher se apleca să-i ridice evantaiul.

„În seara asta nu sunt Meg, sunt «o păpușă» care face tot felul de nebunii. Mâine o să-mi las deoparte «zorzoanele și penele» și o să fiu din nou cuminte de-a binelea”, răspunse ea cu un râs afectat.

„Ce bine-ar fi să fie deja mâine”, mormăi Laurie, îndepărtându-se, deloc mulțumit de schimbarea pe care o vedea în ea.

Meg a dansat și a cochetat, a vorbit întruna și a chicotit, ca toate celelalte fete. După cină s-a încumetat la dansul german și l-a dus cum a putut până la capăt, mai-mai să-și răstoarne partenerul cu fusta ei lungă și zbenguindu-se într-un fel care l-a scandalizat pe Laurie, ce privea de pe margine și își pregătea în minte o predică. Dar n-a mai apucat s-o țină, fiindcă Meg l-a evitat până când a venit să-i spună noapte bună.

— Să nu uiți! a spus ea, încercând să zâmbească, deși durerea aceea cumplită de cap începuse deja.

— Tăcere de mormânt, a răspuns Laurie, cu un gest melodramatic, înainte să plece.

Micul schimb de replici i-a stârnit curiozitatea lui Annie, dar Meg era prea obosită pentru bârfe și s-a dus la culcare, simțindu-se de parcă ar fi fost la un bal mascat și nu s-ar fi distrat nici pe departe cât se așteptase. Toată ziua următoare i-a fost rău, iar sâmbătă s-a întors acasă, epuizată de cele două săptămâni de distracție și cu sentimentul că stătuse destul „în poala luxului".

— Chiar e plăcut să fie liniște și să nu trebuiască să fii tot timpul la patru ace pentru musafiri. Acasă e frumos, chiar dacă nu e ceva somptuos, a spus Meg, privind în jur cu o expresie împăcată, în timp ce stătea cu mama ei și cu Jo, duminică seara.

— Mă bucur să te aud spunând asta, draga mea, fiindcă mă temeam că, după camerele acelea luxoase, acasă ți se va părea plictisitor și sărăcăcios, i-a răspuns mama ei, care o privise toată ziua cu multă grijă. Ochii unei mame observă repede orice schimbare pe chipul copiilor ei.

Meg își povestise aventurile cu veselie și repetase de nenumărate ori ce minunat se simțise, dar tot părea să aibă ceva pe suflet. Când fetele mai mici s-au dus la culcare, a rămas pe gânduri, uitându-se în foc, spunând puține și părând îngrijorată. Când ceasul a bătut nouă și Jo a propus să meargă la culcare, Meg s-a ridicat brusc de pe scaun și, luând scăunelul lui Beth, și-a sprijinit coatele pe genunchiul mamei sale și a spus cu curaj...

— Marmee, vreau să mărturisesc.

— M-am gândit eu. Ce s-a întâmplat, draga mea?

— Să plec? a întrebat Jo cu tact.

— Bineînțeles că nu. Oare nu-ți spun eu întotdeauna tot? Mi-a fost rușine să vorbesc despre asta în fața celor mici, dar vreau să știi toate lucrurile îngrozitoare pe care le-am făcut la familia Moffat.

— Suntem pregătite, a spus doamna March, zâmbind, dar părând puțin neliniștită.

„Ți-am spus că m-au împopoțonat, dar nu ți-am zis că m-au pudrat, m-au strâns în corset, mi-au făcut părul creț și m-au făcut să arăt ca o păpușă din revistele de modă. Laurie a crezut că nu eram cum se cuvine. Știu sigur, chiar dacă n-a spus-o. Iar un bărbat m-a numit «păpușică». Știam că e o prostie, dar mă măgulea și spuneau că sunt frumoasă și tot felul de alte nimicuri, așa că i-am lăsat să mă facă de râs."

„Atât?" a întrebat Jo, în timp ce doamna March privea în tăcere chipul plecat al fiicei ei frumoase și nu găsea în inima ei puterea

s-o mustre pentru micile ei slăbiciuni.

„Nu. Am băut șampanie, am făcut nebunii și am încercat să flirtez, și m-am purtat îngrozitor din toate punctele de vedere", a spus Meg, plină de reproșuri față de sine.

„Cred că mai e ceva." Și doamna March i-a netezit obrazul moale, care s-a înroșit deodată, în timp ce Meg a răspuns încet...

„Da. E foarte prostesc, dar vreau să spun, pentru că nu suport ca oamenii să spună și să creadă asemenea lucruri despre noi și despre Laurie."

Apoi a povestit toate bârfele pe care le auzise la familia Moffat, iar în timp ce vorbea, Jo a văzut cum mama ei își strângea buzele, vădit nemulțumită că astfel de idei îi fuseseră puse în mintea nevinovată a lui Meg.

„Ei bine, asta e cea mai mare prostie pe care am auzit-o vreodată", a izbucnit Jo, indignată. „De ce n-ai ieșit pe loc și să le spui asta în față?"

„N-am putut, mi-a fost groaznic de jenă. La început n-am avut cum să nu aud, iar după aceea eram atât de furioasă și de rușinată, încât nici nu mi-a mai trecut prin minte că ar fi trebuit să plec."

„Să mai dau eu ochii cu Annie Moffat și-ți arăt cum se pune capăt unor asemenea absurdități. Auzi la ele, să aibă «planuri» și să se poarte frumos cu Laurie fiindcă e bogat și poate, într-o zi, se va însura cu una dintre noi! O să râdă cu poftă când îi spun ce spun prostănacele alea despre noi, copilele sărace!" Și Jo a

râs, de parcă, la o a doua gândire, toată povestea i se părea o glumă bună.

„Dacă-i spui lui Laurie, n-o să te iert niciodată! N-are voie, nu-i așa, mamă?" a spus Meg, tulburată.

„Nu, să nu repeți niciodată bârfa aceea prostească și încearcă s-o uiți cât mai repede", a spus doamna March, grav. „Am fost foarte neînțeleaptă că te-am lăsat să mergi printre oameni despre care știu atât de puțin; amabili, fără îndoială, dar lumești, prost crescuți și plini de ideile acestea vulgare despre tineri. Îmi pare mai rău decât pot spune pentru răul pe care s-ar putea să ți-l fi făcut această vizită, Meg."

„Nu-ți pare rău, n-am să las asta să mă rănească. O să uit tot ce-a fost neplăcut și o să-mi amintesc doar lucrurile frumoase, fiindcă m-am simțit foarte bine și îți mulțumesc mult că m-ai lăsat să merg. N-am să fiu nici sentimentală, nici nemulțumită, mamă. Știu că sunt o fetiță prostuță și o să rămân cu tine până când voi fi în stare să am grijă singură de mine. Dar e plăcut să fii lăudată și admirată și nu mă pot abține să spun că îmi place", zise Meg, părând pe jumătate rușinată de mărturisire.

„E ceva perfect firesc și cu totul nevinovat, atâta timp cât plăcerea asta nu se transformă într-o pasiune și nu te împinge să faci lucruri nechibzuite sau nepotrivite pentru o tânără. Învață să recunoști și să prețuiești lauda care merită cu adevărat și să stârnești admirația oamenilor de valoare fiind nu doar frumoasă, ci și modestă, Meg."

Margaret rămase pe gânduri o clipă, în timp ce Jo stătea cu mâinile la spate, privind-o cu interes, dar și puțin nedumerită,

fiindcă era ceva nou s-o vadă pe Meg roșind și vorbind despre admirație, îndrăgostiți și lucruri de felul acesta. Iar Jo simțea că, în cele două săptămâni, sora ei crescuse uimitor de mult și se îndepărta încet de ea, spre o lume în care nu o putea urma.

„Mamă, tu ai «planuri», cum spunea doamna Moffat?" întrebă Meg cu sfială.

„Da, draga mea, am foarte multe; toate mamele au, dar bănuiesc că ale mele sunt destul de diferite de ale doamnei Moffat. O să-ți spun câteva, fiindcă a venit vremea când un cuvânt te poate ajuta să-ți pui în ordine căpșorul și inima asta romantică, într-o chestiune foarte serioasă. Ești tânără, Meg, dar nu prea tânără ca să mă înțelegi, iar buzele unei mame sunt cele mai potrivite să vorbească despre asemenea lucruri cu fete ca tine. Jo, și rândul tău va veni la timpul lui, poate, așa că ascultă-mi «planurile» și ajută-mă să le duc la capăt, dacă ți se par bune."

Jo se duse și se așeză pe brațul unui fotoliu, cu aerul cuiva care credea că urmează să ia parte la ceva foarte solemn. Ținând câte o mână a fiecăreia și privindu-le cu drag pe cele două chipuri tinere, doamna March spuse, în felul ei serios și totuși cald...

„Îmi doresc ca fiicele mele să fie frumoase, talentate și bune. Să fie admirate, iubite și respectate. Să aibă o tinerețe fericită, să se mărite bine și cu înțelepciune și să ducă vieți plăcute și folositoare, cu cât mai puține griji și necazuri îngăduie Dumnezeu. Să fii iubită și aleasă de un bărbat bun este cel mai frumos și mai dulce lucru care i se poate întâmpla unei femei și sper din toată inima ca fetele mele să cunoască această

experiență minunată. E firesc să te gândești la asta, Meg, e bine să speri și să aștepți, și e înțelept să te pregătești, ca atunci când va veni clipa fericită să te simți pregătită pentru îndatoriri și demnă de bucurie. Dragile mele fete, am ambiții pentru voi, dar nu vreau să vă văd făcând senzație în lume, măritându-vă cu bărbați bogați doar fiindcă sunt bogați sau trăind în case splendide care nu sunt cămine, pentru că le lipsește iubirea. Banii sunt necesari și prețioși și, folosiți cum trebuie, pot fi un lucru nobil, dar nu vreau niciodată să credeți că sunt primul sau singurul premiu pentru care merită să lupți. Mai degrabă v-aș vedea soțiile unor bărbați săraci, dacă ați fi fericite, iubite și împăcate, decât regine pe tronuri, fără respect de sine și fără liniște."

„Fetele sărace n-au nicio șansă, spune Belle, dacă nu se pun singure în față", oftă Meg.

„Atunci o să rămânem fete bătrâne", spuse Jo hotărâtă.

„Așa e, Jo. Mai bine fete bătrâne și fericite decât soții nefericite sau fete fără modestie, alergând peste tot după soți", spuse doamna March cu fermitate. „Nu te frământa, Meg, sărăcia rareori descurajează un îndrăgostit sincer. Unele dintre cele mai bune și mai respectate femei pe care le cunosc au fost fete sărace, dar atât de vrednice de iubire, încât n-au fost lăsate să rămână fete bătrâne. Lasă lucrurile astea în seama timpului. Faceți din casa aceasta un loc fericit, ca să fiți pregătite pentru propriile voastre cămine, dacă vi se vor oferi, și împăcate aici, dacă nu. Un lucru să țineți minte, fetelor. Mama e întotdeauna gata să vă fie confidentă, tata să vă fie prieten, iar noi amândoi sperăm și avem încredere că fiicele noastre, fie că se mărită, fie

că rămân necăsătorite, vor fi mândria și alinarea vieții noastre.”

„Așa vom face, Marmee, așa vom face!”, au strigat amândouă din toată inima, când ea le-a urat noapte bună.

CAPITOLUL ZECE P.C. ȘI P.O.

Odată cu venirea primăverii, au intrat în vogă distracții noi, iar zilele tot mai lungi lăsau după-amieze întregi pentru muncă și joacă de tot felul. Grădina trebuia pusă la punct, iar fiecare soră avea câte un sfert din peticul acela mic de pământ, pe care îl putea amenaja cum voia. Hannah spunea adesea: „Aș ști a cui e fiecare grădină, chiar dacă le-aș vedea în China", și chiar așa era, fiindcă gusturile fetelor erau la fel de diferite ca firile lor. În partea lui Meg creșteau trandafiri, heliotrop, mirt și un mic portocal. Rondul lui Jo nu arăta niciodată la fel două veri la rând, pentru că încerca mereu ceva nou. În anul acela voia să facă o plantație de floarea-soarelui, ale cărei semințe, de la această plantă veselă și mereu îndreptată în sus, urmau să o hrănească pe mătușa Creastă-de-Cocoș și familia ei de pui. Beth avea în grădina ei flori parfumate, de modă veche: mazăre parfumată și mignonette, nemțișori, garofițe, panseluțe și lemnul-domnului, plus rocoină pentru păsări și iarba-mâței pentru pisicuțe. Amy își făcuse un umbrar, cam mic și plin de urechelnițe, dar foarte frumos la vedere, cu caprifoi și zorele care își atârnau peste tot trompetele și clopoțeii colorați în ghirlande grațioase, cu crini albi înalți, ferigi delicate și cât mai multe plante strălucitoare și pitorești care binevoiau să înflorească acolo.

În zilele frumoase își umpleau timpul cu grădinărit, plimbări, ieșiri cu barca pe râu și căutări de flori, iar pentru cele ploioase aveau distracții de casă, unele vechi, altele noi, toate mai mult sau mai puțin originale. Una dintre ele era „P.C."; cum societățile secrete erau la modă, li s-a părut firesc să aibă și ele una, iar

fiindcă toate o admirau pe Dickens, și-au spus Clubul Pickwick. Cu câteva întreruperi, au ținut-o tot așa vreme de un an și se întâlneau în fiecare sâmbătă seara în podul cel mare, unde ceremoniile se desfășurau astfel: trei scaune erau așezate în șir în fața unei mese pe care se aflau o lampă, patru insigne albe, fiecare cu un „P.C.” mare într-o altă culoare, și ziarul săptămânal numit The Pickwick Portfolio, la care contribuia fiecare cu ceva, în timp ce Jo, care adora condeiele și cerneala, era redactorul. La ora șapte, cele patru membre urcau în camera clubului, își legau insignele în jurul capului și își ocupau locurile cu o solemnitate desăvârșită. Meg, fiind cea mai mare, era Samuel Pickwick; Jo, pentru că avea înclinații literare, era Augustus Snodgrass; Beth, fiindcă era rotunjoară și îmbujorată, era Tracy Tupman; iar Amy, care încerca mereu să facă lucruri peste puterile ei, era Nathaniel Winkle. Pickwick, președintele, citea ziarul, plin de povestiri originale, poezii, știri locale, reclame amuzante și sfaturi prin care își aminteau una alteia, cu bunăvoință, de defectele și lipsurile lor. Cu un anumit prilej, domnul Pickwick și-a pus o pereche de ochelari fără lentile, a bătut în masă, și-a dres glasul și, după ce l-a fixat sever pe domnul Snodgrass, care se legăna pe spate cu scaunul până s-a așezat cum se cuvine, a început să citească:

„THE PICKWICK PORTFOLIO”

20 MAI 18—

COLȚUL POETULUI

ODĂ ANIVERSARĂ

Ne întâlnim din nou să sărbătorim, Cu insignă și ceremonie solemnă, A cincizeci și doua noastră aniversare, În Pickwick Hall, în seara aceasta. Suntem cu toții aici, sănătoși tun, Nimeni nu lipsește din micul nostru grup: Vedem din nou fiecare chip cunoscut Și strângem fiecare mână prietenească. Pickwick al nostru, mereu la datorie, Primește salutul nostru plin de respect, În timp ce, cu ochelarii pe nas, citește Gazeta noastră săptămânală, plină ochi. Deși e răcit, Ne bucurăm să-l auzim vorbind, Căci din el cad vorbe pline de înțelepciune, În ciuda răgușelii sau a scârțâitului din glas. Bătrânul Snodgrass, înalt de șase picioare, Se ridică impunător, Cu o grație de elefant, Și le zâmbește tuturor, Cu chipul lui rumen și voios. Focul poeziei îi luminează privirea, Se luptă cu soarta lui. Iată ambiția pe fruntea sa, Și pe nas, o pată. Apoi vine pașnicul nostru Tupman, Atât de rumen, dolofan și drăgălaș, Care se îneacă de râs la jocurile de cuvinte Și cade de pe scaun. Și micul Winkle cel scorțos e aici, Cu fiecare fir de păr la locul lui, Un model de bună-cuviință, Deși urăște să se spele pe față. Anul a trecut, dar noi suntem tot împreună, Ca să glumim, să râdem și să citim, Și să mergem pe drumul literaturii Care duce la glorie. Fie ca ziarul nostru să prospere multă vreme, Iar clubul nostru să rămână unit, Și anii ce vin să-și reverse binecuvântările Asupra folositorului și veselului „P. C.”.

A. SNODGRASS

CĂSĂTORIA MASCATĂ (O poveste din Veneția)

Gondolă după gondolă aluneca până la treptele de marmură și își lăsa frumoasa încărcătură să mărească mulțimea strălucitoare care umplea saloanele impunătoare ale contelui

Adelon. Cavaleri și doamne, elfi și paji, călugări și vânzătoare de flori, toți se amestecau veseli în dans. Voci dulci și melodii bogate umpleau aerul, iar astfel, între veselie și muzică, balul mascat își urma cursul. „Ați văzut-o în seara asta pe Lady Viola, Alteța Voastră?" întrebă un trubadur galant regina zânelor, care plutea pe brațul lui de-a lungul salonului.

„Da, nu-i așa că e minunată, deși atât de tristă? Și costumul ei e bine ales, fiindcă peste o săptămână se mărită cu contele Antonio, pe care îl urăște din toată inima."

„Pe onoarea mea, îl invidiez. Iată-l că vine, îmbrăcat ca un mire, mai puțin masca neagră. Când și-o va scoate, vom vedea cum o privește pe frumoasa fată al cărei suflet nu-l poate cuceri, deși tatăl ei neînduplecat i-a dat mâna," răspunse trubadurul.

„Se șoptește că îl iubește pe tânărul artist englez care o urmează peste tot și că l-a respins pe bătrânul Conte", spuse doamna în timp ce intrau în dans. Petrecerea era în toi când apăru un preot și, conducând tânărul cuplu într-o nișă drapată în catifea purpurie, le făcu semn să îngenuncheze. Peste mulțimea veselă se lăsă pe dată o tăcere adâncă și nimic, în afară de susurul fântânilor sau foșnetul livezilor de portocal adormite în lumina lunii, nu tulbură liniștea, în timp ce contele de Adelon vorbi astfel:

„Domnii și doamnele mele, iertați stratagema prin care v-am adunat aici ca să fiți martori la căsătoria fiicei mele. Părinte, vă așteptăm slujba." Toate privirile se întoarseră spre mirii din față, iar prin mulțime trecu un murmur de uimire, fiindcă nici mireasa, nici mirele nu-și scoaseră măștile. Curiozitatea și mirarea îi

cuprinseseră pe toți, dar respectul le ținu limbile în frâu până când sfântul ritual se încheie. Atunci, spectatorii nerăbdători se strânseră în jurul contelui, cerându-i o explicație.

„Bucuros v-aș da-o, dacă aș putea, dar știu doar că a fost capriciul timidei mele Viola, iar eu i-am făcut pe plac. Acum, copiii mei, să se încheie jocul. Dați-vă măștile jos și primiți binecuvântarea mea."

Dar niciunul nu îngenunche, căci tânărul mire răspunse pe un ton care îi făcu pe toți să tresară, în timp ce masca îi căzu și dezvălui chipul nobil al lui Ferdinand Devereux, artistul îndrăgostit; iar sprijinită de pieptul pe care strălucea acum steaua unui conte englez stătea frumoasa Viola, radiind de bucurie și frumusețe.

„Domnul meu, mi-ați spus cu dispreț să vă cer fiica atunci când voi putea să mă laud cu un nume la fel de înalt și cu o avere la fel de mare ca ale contelui Antonio. Eu pot mai mult de atât, căci până și sufletul dumneavoastră ambițios nu-l poate refuza pe Contele de Devereux și De Vere, când își oferă numele său străvechi și bogăția fără margini în schimbul mâinii iubite a acestei frumoase doamne, acum soția mea."

Contele rămase împietrit, iar Ferdinand, întorcându-se spre mulțimea uluită, adăugă cu un zâmbet vesel, triumfător: „Vouă, bravii mei prieteni, nu pot decât să vă doresc ca dragostea voastră să aibă același noroc ca a mea și ca fiecare dintre voi să câștige o mireasă la fel de frumoasă cum am câștigat eu prin această căsătorie cu măști."

S. P ICKWICK

De ce este P. C. ca Turnul Babel? Pentru că e plin de mădulare neastâmpărate.

ISTORIA UNUI DOVLEAC

A fost odată ca niciodată un fermier care a plantat o semințǎ micǎ în grădina lui. După o vreme, a încolțit, s-a făcut vrej și a rodit mulți dovleci. Într-o zi de octombrie, când erau copți, a cules unul și l-a dus la piață. L-a cumpărat un băcan și l-a pus în prăvălia lui. În aceeași dimineață, o fetiță cu pălărie maro și rochie albastră, cu fața rotundă și nasul cârn, a venit și l-a cumpărat pentru mama ei. L-a cărat până acasă, l-a tăiat bucăți și l-a fiert în oala cea mare, iar dintr-o parte a făcut piure cu sare și unt, pentru cină. În rest a pus o pintă de lapte, două ouă, patru linguri de zahăr, nucșoară și niște biscuiți sărați, a turnat totul într-un vas adânc și a copt până s-a rumenit frumos, iar a doua zi a fost mâncat de o familie pe nume March.

T. T UPMAN

Domnule Pickwick, domnule:— Vă scriu în legătură cu păcatul; păcătosul, adică, este un om pe nume Winkle, care face necazuri în clubul lui râzând și uneori nu vrea să-și scrie bucata pentru acest minunat ziar. Sper că-i veți ierta purtarea urâtă și îl veți lăsa să trimită o fabulă franțuzească, fiindcă nu poate scrie din capul lui, având atât de multe lecții de făcut și deloc creier. Pe viitor voi încerca să apuc timpul de căpăstru și să pregătesc ceva de lucru care va fi cu totul commy la fo, adică în regulă. Mă grăbesc, fiindcă e aproape ora de școală.

Cu respect, N. W INKLE

[Cele de mai sus reprezintă o recunoaștere bărbătească și frumoasă a greșelilor din trecut. Dacă tânărul nostru prieten ar studia punctuația, ar fi foarte bine.]

UN ACCIDENT TRIST

Vinerea trecută, am fost speriați de o zguduitură puternică în subsolul nostru, urmată de strigăte de ajutor. Când am dat buzna cu toții în pivniță, l-am găsit pe iubitul nostru Președinte întins pe podea, după ce se împiedicase și căzuse în timp ce aducea lemne pentru treburile casei. În fața ochilor ni s-a arătat o adevărată scenă de dezastru, căci, în cădere, domnul Pickwick își vârâse capul și umerii într-un ciubăr cu apă, răsturnase peste trupul lui voinic un butoiaș cu săpun moale și își sfâșiase rău hainele. După ce a fost scos din această primejdioasă situație, s-a constatat că nu suferise nicio vătămare în afară de câteva vânătăi și ne bucurăm să adăugăm că acum se simte bine.

Red.

DOLIUL PUBLIC

Avem dureroasa datorie să consemnăm dispariția bruscă și misterioasă a dragei noastre prietene, doamna Snowball Pat Paw. Această pisică minunată și iubită era favorita unui cerc larg de prieteni calzi și admirativi; frumusețea ei atrăgea toate privirile, farmecul și virtuțile ei o făceau dragă tuturor, iar pierderea ei este simțită adânc de întreaga comunitate. Când a fost văzută ultima oară, stătea la poartă și urmărea căruța

măcelarului, iar temerea este că vreun ticălos, ispitit de farmecele ei, a furat-o mișelește. Au trecut săptămâni, dar nu s-a descoperit nicio urmă a ei, și ne pierdem orice speranță, îi legăm o panglică neagră de coșuleț, îi punem deoparte farfurioara și o plângem ca pe cineva pierdut pentru totdeauna.

Un prieten plin de compasiune trimite următoarea bijuterie:

UN BOCET PENTRU S. B. PAT PAW

Plângem pierderea micii noastre favorite Și suspinăm pentru soarta ei nenorocită, Căci niciodată nu va mai sta lângă foc, Nici nu se va mai juca la vechea poartă verde. Micul mormânt unde îi doarme pruncul Este sub castan. Dar la mormântul ei nu putem plânge, Fiindcă nu știm unde s-ar putea afla. Culcușul ei gol, mingiuța ei nemișcată, N-o vor mai vedea niciodată; Nicio atingere blândă, niciun tors iubitor Nu se mai aude la ușa salonului. O altă pisică vine acum după șoarecii ei, O pisică cu fața murdară, Dar nu vânează cum vâna iubita noastră, Nici nu se joacă cu grația ei ușoară. Lăbuțele ei tăcute calcă prin chiar holul Unde Snowball obișnuia să se joace, Dar ea doar pufnește la câinii pe care favorita noastră Îi alunga cu atâta curaj. E folositoare și blândă și face tot ce poate, Dar nu e frumoasă la vedere, Și nu-ți putem da locul ei, dragă, Nici n-o putem adora cum te adoram pe tine.

A.S.

ANUNȚURI

Domnișoara Oranthy Bluggage, cunoscuta conferențiară cu idei progresiste, își va susține faimoasa prelegere „Femeia și poziția

ei" la Pickwick Hall, sâmbăta viitoare seara, după reprezentațiile obișnuite.

La Kitchen Place va avea loc o ÎNTÂLNIRE SĂPTĂMÂNALĂ, unde tinerele domnișoare vor fi învățate să gătească. Hannah Brown va prezida, iar toate sunt invitate să participe.

SOCIETATEA FĂRAȘULUI se va întruni miercurea viitoare și va defila la etajul de sus al Club House-ului. Toți membrii trebuie să apară în uniformă și să-și ia măturile pe umăr fix la ora nouă.

Doamna Beth Bouncer își va deschide săptămâna viitoare noua colecție de pălării pentru păpuși. Au sosit cele mai noi mode de la Paris, iar comenzile sunt primite cu respect.

O PIESĂ NOUĂ va apărea la Teatrul Barnville în următoarele câteva săptămâni și va întrece orice s-a văzut vreodată pe scena americană. „SCLAVUL GREC, sau Constantine Răzbunătorul" este titlul acestei drame palpitante!!!

INDICII

Dacă S.P. n-ar folosi atâta săpun pe mâini, n-ar mai întârzia mereu la micul dejun. Lui A.S. i se cere să nu mai fluiere pe stradă. T.T., te rog să nu uiți șervetul lui Amy. N.W. nu trebuie să se necăjească fiindcă rochia lui nu are nouă pliuri.

RAPORT SĂPTĂMÂNAL

Meg—Bine. Jo—Rău. Beth—Foarte bine. Amy—Așa și așa.

Când președinta a terminat de citit ziarul (despre care îmi permit să-i asigur pe cititorii mei că este o copie autentică a unuia scris cândva de niște fete cât se poate de adevărate), a urmat o

rundă de aplauze, după care domnul Snodgrass s-a ridicat ca să facă o propunere.

„Domnule președinte și domnilor”, a început el, adoptând o postură și un ton parlamentare, „doresc să propun primirea unui nou membru—cineva care merită din plin această onoare, i-ar fi profund recunoscător și ar aduce enorm la spiritul clubului, la valoarea literară a ziarului și ar fi nemaipomenit de vesel și de drăguț. Îl propun pe domnul Theodore Laurence ca membru onorific al P. C. Haideți acum, primiți-l.”

Schimbarea bruscă de ton a lui Jo le-a făcut pe fete să râdă, dar toate păreau destul de neliniștite și nimeni n-a spus nimic când Snodgrass s-a așezat la loc.

„Supunem la vot”, a spus președinta. „Toți cei care sunt pentru această moțiune sunt rugați să arate spunând: «Da».”

S-a auzit un răspuns puternic din partea lui Snodgrass, urmat, spre surprinderea tuturor, de unul timid din partea lui Beth.

„Cei de părere contrară să spună: «Nu».”

Meg și Amy erau de părere contrară, iar domnul Winkle s-a ridicat și a spus cu multă eleganță: „Noi nu vrem băieți, ei doar glumesc și țopăie peste tot. Acesta este un club de doamne și vrem să rămânem retrase și cum se cuvine.”

„Mi-e teamă că o să râdă de ziarul nostru și apoi o să-și bată joc de noi”, a observat Pickwick, răsucind bucla mică de pe frunte, așa cum făcea întotdeauna când era nesigură.

Snodgrass s-a ridicat, cât se poate de serios. „Domnule, vă dau cuvântul meu de onoare că Laurie n-o să facă nimic de felul ăsta. Îi place să scrie și va da un anumit ton contribuțiilor noastre și ne va feri să devenim sentimentali, nu vedeți? Noi putem face atât de puțin pentru el, iar el face atât de mult pentru noi, încât cred că măcar atât putem face: să-i oferim un loc aici și să-l primim cu drag dacă vine."

Această aluzie abilă la binefacerile primite l-a făcut pe Tupman să sară în picioare, cu aerul unui om care se hotărâse definitiv.

„Da, ar trebui s-o facem, chiar dacă ne e teamă. Eu zic că poate să vină, și bunicul lui de asemenea, dacă vrea."

Izbucnirea plină de curaj a lui Beth a electrizat clubul, iar Jo și-a părăsit locul ca să-i strângă mâna aprobator. „Bun, atunci, să votăm din nou. Toată lumea să-și amintească că e Laurie al nostru și să spună: «Da!»" a strigat Snodgrass, entuziasmat.

„Da! Da! Da!" au răspuns deodată trei glasuri.

„Excelent! Binecuvântați să fiți! Acum, cum nimic nu se compară cu «a lua timpul de căpăstru», cum observă atât de caracteristic Winkle, îngăduiți-mi să vă prezint noul membru." Și, spre groaza celorlalți din club, Jo a deschis larg ușa dulapului și l-a arătat pe Laurie stând pe un sac de cârpe, îmbujorat și cu ochii sclipind de râsul pe care abia și-l stăpânea.

„Ticălosule! Trădătoareo! Jo, cum ai putut?" au strigat cele trei fete, în timp ce Snodgrass și-a condus prietenul afară triumfător și, făcând rost și de un scaun, și de o insignă, l-a instalat cât ai clipi.

„Neruşinarea voastră, a amândurora, e uluitoare”, a început domnul Pickwick, încercând să-și compună o încruntare teribilă și reușind doar un zâmbet binevoitor. Dar noul membru s-a ridicat la înălțimea momentului și, ridicându-se, după un salut recunoscător către președinție, a spus în modul cel mai cuceritor: „Domnule președinte și doamnelor — vă cer iertare, domnilor — îngăduiți-mi să mă prezint: Sam Weller, foarte umilul slujitor al clubului.”

„Bravo! Bravo!” a strigat Jo, bătând cu mânerul vechii tigăi de încălzit patul de care se sprijinea.

„Prietenul meu credincios și nobilul meu protector”, a continuat Laurie, făcând un gest larg cu mâna, „care m-a prezentat atât de măgulitor, nu trebuie învinuit pentru stratagema josnică din seara asta. Eu am pus-o la cale, iar ea a cedat abia după multe rugăminți.”

„Hai, nu lua totul asupra ta. Știi bine că eu am propus dulapul”, l-a întrerupt Snodgrass, care se distra teribil de glumă.

„Nu băgați în seamă ce spune ea. Eu sunt nenorocitul care a făcut-o, domnule”, zise noul membru, înclinând din cap spre domnul Pickwick într-un fel demn de Weller. „Dar pe onoarea mea, n-am s-o mai fac niciodată și de acum înainte mă voi dedica intereselor acestui club nemuritor.”

„Așa! Așa!” strigă Jo, izbind capacul tigăii de încălzit ca pe niște talgere.

„Continuă, continuă!” adăugară Winkle și Tupman, în timp ce Președintele încuviința binevoitor din cap.

„Vreau doar să spun că, drept mic semn al recunoștinței mele pentru onoarea care mi s-a făcut și ca mijloc de a încuraja relațiile prietenești dintre națiunile vecine, am instalat o poștă în gardul viu din colțul de jos al grădinii, o clădire frumoasă și încăpătoare, cu lacăte la uși și cu toate înlesnirile pentru corespondență, precum și pentru femei, dacă îmi este îngăduită expresia. Este vechea căsuță a lăstunilor, dar i-am astupat ușa și am făcut acoperișul să se deschidă, așa că poate primi tot felul de lucruri și ne va economisi timpul prețios. Scrisori, manuscrise, cărți și pachete pot fi puse acolo, iar cum fiecare națiune are o cheie, cred că va fi nemaipomenit de convenabil. Dați-mi voie să vă înmânez cheia clubului și, mulțumindu-vă din inimă pentru bunăvoință, să-mi reiau locul."

A urmat un ropot de aplauze când domnul Weller a pus o cheiță pe masă și s-a așezat la loc; tigaia de încălzit a fost izbită și fluturată cu sălbatică însuflețire, și a trecut ceva vreme până s-a făcut din nou liniște. A urmat o discuție lungă, iar fiecare a surprins pe toată lumea, fiindcă toate s-au străduit din răsputeri. Așa că a fost o ședință neobișnuit de animată și nu s-a încheiat decât târziu, când adunarea s-a risipit după trei urale ascuțite pentru noul membru.

Nimeni n-a regretat vreodată primirea lui Sam Weller, fiindcă niciun club n-ar fi putut avea un membru mai devotat, mai bine-crescut și mai vesel. Cu siguranță a adus „viață" ședințelor și „ținută" ziarului, căci discursurile lui îi făceau pe ascultători să se prăpădească de râs, iar contribuțiile lui erau excelente: patriotice, clasice, comice sau dramatice, dar niciodată sentimentale. Jo le socotea demne de Bacon, Milton sau

Shakespeare și și-a refăcut propriile lucrări cu efect bun, după părerea ei.

P. O. era o mică instituție minunată și mergea de minune, fiindcă prin ea treceau aproape la fel de multe lucruri ciudate ca prin poșta adevărată. Tragedii și cravate, poezie și murături, semințe de grădină și scrisori lungi, partituri și turtă dulce, galoși, invitații, dojeni și căței. Bătrânul domn se distra teribil cu toată povestea și se amuza trimițând pachețele bizare, mesaje misterioase și telegrame hazlii, iar grădinarul lui, fermecat de farmecele Hannei, a trimis chiar o scrisoare de dragoste în grija lui Jo. Ce au mai râs când s-a aflat secretul, fără să bănuiască măcar câte scrisori de dragoste avea să adăpostească, în anii ce urmau, acea mică poștă.

CAPITOLUL UNSPREZECE EXPERIMENTE

— Întâi iunie! Mâine familia King pleacă la mare, iar eu sunt liberă. Trei luni de vacanță — ce bine o să mă simt! a exclamat Meg, întorcându-se acasă într-o zi călduroasă și găsind-o pe Jo întinsă pe canapea, neobișnuit de istovită, în timp ce Beth îi scotea ghetele pline de praf, iar Amy făcea limonadă ca să-i învioreze pe toți.

— Mătușa March a plecat azi, slavă cerului! spuse Jo. Mi-a fost cumplit de frică să nu mă roage să merg cu ea. Dacă ar fi făcut-o, aș fi simțit că trebuie să accept, dar Plumfield e cam la fel de vesel ca un cimitir, după cum știi, și prefer să fiu scutită. A fost mare agitație până am trimis-o pe bătrână la drum, iar de fiecare dată când îmi vorbea mă treceau fiorii, fiindcă eram atât de grăbită să se termine totul, încât am fost neobișnuit de săritoare și de drăguță și mă temeam că o să-i fie imposibil să se despartă de mine. Am tremurat până când s-a urcat bine în trăsură și am mai tras o sperietură la final, fiindcă, exact când pornea, și-a scos capul afară și a zis: „Josyphine, n-ai vrea să—?" N-am mai auzit nimic, pentru că am întors spatele mișelește și am fugit. Chiar am luat-o la goană și am cotit repede după colț, unde m-am simțit în siguranță.

— Săraca Jo! A intrat în casă de parcă o fugăreau urșii, spuse Beth, învelindu-i picioarele surorii ei cu un aer matern.

— Mătușa March e o adevărată samfiră, nu-i așa? observă Amy, gustându-și amestecul cu spirit critic.

— Vrea să spună vampir, nu algă de mare, dar nu contează. E prea cald ca să fim pretenționși cu părțile de vorbire, murmură Jo.

— Și ce ai de gând să faci în toată vacanța? întrebă Amy, schimbând subiectul cu tact.

— O să stau în pat până târziu și n-o să fac nimic, a răspuns Meg din fundul balansoarului. Toată iarna m-am trezit cu noaptea-n cap și mi-am petrecut zilele muncind pentru alții, așa că acum vreau să mă odihnesc și să mă bucur cât îmi poftește inima.

— Nu, a zis Jo, felul ăsta somnoros de a fi nu mi se potrivește. Mi-am făcut un teanc de cărți și am de gând să-mi folosesc ceasurile luminoase citind cocoțată în mărul bătrân, când nu mă țin de l——

— Nu spune „zbenguieli”!, a implorat Amy, drept replică pentru corectura cu „samphire”.

— Atunci o să spun „privighetori”, cu Laurie. Asta e corect și potrivit, fiindcă el e un cântăreț.

— Beth, n-am putea să nu mai facem lecții o vreme și doar să ne jucăm și să ne odihnim, cum vor fetele?, a propus Amy.

— Ei bine, aș vrea, dacă Mama nu se supără. Vreau să învăț câteva cântece noi, iar copiii mei au nevoie să fie pregătiți pentru vară. Sunt într-o stare jalnică și chiar suferă din lipsă de haine.

— Putem, mamă?, a întrebat Meg, întorcându-se spre doamna March, care ședea și cosea în locul pe care ele îl numeau „colțul lui Marmee”.

— Puteți încerca experimentul vostru timp de o săptămână și să vedeți cum vă place. Eu cred că până sâmbătă seara o să descoperiți că numai joacă și deloc muncă e la fel de rău ca numai muncă și deloc joacă.

— Vai, nu! O să fie minunat, sunt sigură, a spus Meg mulțumită de sine.

— Acum propun un toast, cum spune „prietena și partenera mea, Sairy Gamp”. Distracție pe vecie și fără corvoadă!, a strigat Jo, ridicându-se cu paharul în mână, în timp ce se împărțea limonada.

Au băut cu toții veseli din ea și au început experimentul trândăvind tot restul zilei. A doua zi dimineață, Meg n-a apărut decât pe la zece. Micul ei dejun luat singură nu i s-a părut deloc bun, iar camera părea pustie și în neorânduială, fiindcă Jo nu umpluse vazele, Beth nu șterse praful, iar cărțile lui Amy zăceau împrăștiate peste tot. Nimic nu era îngrijit și plăcut în afară de „colțul lui Marmee”, care arăta ca de obicei. Acolo stătea și Meg, „ca să se odihnească și să citească”, ceea ce însemna de fapt să caște și să-și imagineze ce rochii frumoase de vară își va cumpăra din salariu. Jo și-a petrecut dimineața pe râu cu Laurie, iar după-amiaza a citit și a plâns la The Wide, Wide World, cocoțată în măr. Beth a început prin a scoate vraiște totul din dulapul mare în care își avea locuința familia ei, dar, obosind înainte să termine nici măcar jumătate, și-a lăsat

gospodăria cu susul în jos și s-a dus la muzica ei, bucuroasă că nu avea vase de spălat. Amy și-a aranjat colțișorul, și-a pus cea mai frumoasă rochie albă, și-a netezit buclele și s-a așezat să deseneze sub caprifoi, sperând că o va vedea cineva și va întreba cine este tânăra artistă. Cum nu și-a făcut apariția nimeni în afară de un păianjen de fân curios, care i-a cercetat lucrarea cu interes, a ieșit la plimbare, a prins-o ploaia și s-a întors acasă leoarcă.

Niciuna n-ar fi recunoscut că se săturase de experiment, dar până vineri seara fiecare și-a admis în sinea ei că se bucura că săptămâna era aproape gata. Sperând să le întipărească lecția și mai bine, doamna March, care avea mult umor, s-a hotărât să încheie încercarea într-un mod potrivit, așa că i-a dat lui Hannah o zi liberă și le-a lăsat pe fete să simtă pe deplin efectele sistemului bazat pe joacă.

Când s-au trezit sâmbătă dimineață, în bucătărie nu era foc, în sufragerie nu era niciun mic dejun, iar mama nu se vedea nicăieri.

— Doamne sfinte! Ce s-a întâmplat? a strigat Jo, uitându-se în jur cu groază.

Meg a fugit sus și s-a întors curând, părând ușurată, dar și destul de nedumerită și puțin rușinată.

— Mama nu e bolnavă, doar foarte obosită, și spune că o să stea liniștită în camera ei toată ziua și o să ne lase pe noi să ne descurcăm cum putem. E un lucru foarte ciudat din partea ei, nu se poartă deloc ca ea însăși. Dar spune că pentru ea a fost o săptămână grea, așa că n-avem voie să ne plângem, ci trebuie

să avem grijă singure de noi.

— Asta e destul de ușor și chiar îmi place ideea; mor să am ceva de făcut, adică vreo distracție nouă, știi tu, a adăugat Jo repede.

De fapt, pentru toate a fost o mare ușurare să aibă puțină treabă, și s-au apucat cu tragere de inimă, dar au înțeles repede cât adevăr era în vorba Hannei: „Ținutul casei nu-i de glumă." În cămară era mâncare din belșug și, în timp ce Beth și Amy puneau masa, Meg și Jo pregăteau micul dejun, întrebându-se cum de slujnicele vorbeau vreodată despre munca grea.

— O să-i duc și mamei ceva, deși a spus să nu ne batem capul cu ea, fiindcă se descurcă singură, zise Meg, care stătea la conducere și se simțea foarte gospodină în spatele ceainicului.

Așa că au pregătit o tavă înainte să se așeze ceilalți la masă și au trimis-o sus, cu complimentele bucătăresei. Ceaiul fiert prea mult era foarte amar, omleta era arsă, iar biscuiții erau pătați de bicarbonat, dar doamna March și-a primit masa cu mulțumiri și, după ce Jo a plecat, a râs din toată inima de toată povestea.

— Săracele de ele, mă tem că o să le fie greu, dar n-au să sufere și o să le prindă bine, spuse ea, scoțând mâncarea mai gustoasă pe care și-o pregătise singură și făcând să dispară micul dejun nereușit, ca să nu le rănească sentimentele — o mică înșelătorie de mamă pentru care ele i-au fost recunoscătoare.

Jos se auzeau multe plângeri, iar marea bucătăreasă era cumplit de necăjită de eșecurile ei. — Lasă, fac eu prânzul și țin și loc de servitoare; tu fii stăpână, păstrează-ți mâinile

frumoase, primește musafiri și dă ordine, spuse Jo, care știa și mai puțin decât Meg despre treburile bucătăriei.

Oferta asta binevoitoare a fost primită cu bucurie, iar Margaret s-a retras în salon, pe care l-a pus în grabă în ordine îndesând dezordinea sub canapea și trăgând jaluzelele, ca să scape de ștersul prafului. Jo, cu o încredere deplină în propriile puteri și cu dorința prietenoasă de a drege cearta, a trimis imediat un bilet la poartă, invitându-l pe Laurie la prânz.

— Mai bine vezi întâi ce aveți, înainte să te gândești la musafiri, spuse Meg, când a aflat de gestul acesta ospitalier, dar pripit.

— O, avem carne de vită sărată și o mulțime de cartofi, și o să iau niște sparanghel și un homar, „ca să dea gust", cum zice Hannah. Avem și salată verde și facem o salată. Nu știu cum, dar scrie în carte. La desert fac blancmange și căpșuni, și cafea, dacă vrei să fie totul elegant.

„Nu încerca să faci prea multe, Jo, fiindcă singurele lucruri pe care le gătești cât de cât comestibil sunt turta dulce și bomboanele de melasă. Eu nu mă bag deloc în cina asta, iar dacă l-ai invitat pe Laurie pe propria răspundere, atunci ocupă-te tu de el."

„Nu vreau să faci nimic, doar să te porți frumos cu el și să mă ajuți la budincă. Dacă mă încurc, o să-mi dai un sfat, nu?" a întrebat Jo, destul de rănită.

„Da, dar nu știu mare lucru, în afară de pâine și câteva mărunțișuri. Mai bine îi ceri voie mamei înainte să comanzi ceva", a răspuns Meg, prudentă.

„Bineînțeles că așa o să fac. Nu sunt proastă.” Și Jo a plecat bosumflată, supărată de îndoielile legate de priceperea ei.

„la ce vrei și nu mă deranja. Mă duc să iau cina în oraș și nu pot să-mi bat capul cu treburile de acasă”, a spus doamna March, când Jo a vorbit cu ea. „Nu mi-a plăcut niciodată gospodăria, iar azi îmi iau o zi liberă: o să citesc, o să scriu, o să merg în vizite și o să mă distrez.”

Priveliștea neobișnuită a mamei ei, de obicei mereu ocupată, stând comod pe balansoar și citind dis-de-dimineață, a făcut-o pe Jo să simtă că se petrecuse ceva împotriva firii, fiindcă nici o eclipsă, nici un cutremur, nici o erupție vulcanică nu i s-ar fi părut mai ciudate.

„Parcă totul e dat peste cap azi”, își spuse ea în timp ce cobora scările. „Beth plânge, iar ăsta e semn sigur că ceva nu e în regulă în familia asta. Dacă Amy face iar vreo prostie, o scutur bine.”

Simțindu-se și ea foarte răvășită, Jo s-a grăbit spre salon și a găsit-o pe Beth plângând în hohote lângă Pip, canarul, care zăcea mort în colivie, cu gheruțele lui mici întinse jalnic, de parcă ar fi cerut mâncarea din lipsa căreia murise.

„E numai vina mea, am uitat de el, nu i-a mai rămas nici o sămânță, nici o picătură de apă. O, Pip! O, Pip! Cum am putut să fiu atât de crudă cu tine?” a strigat Beth, luând biata vietate în mâini și încercând să-l readucă la viață.

Jo s-a uitat în ochiul lui întredeschis, i-a pipăit inimioara și, văzând că era țeapăn și rece, a clătinat din cap și și-a oferit

cutia de domino drept sicriu.

„Pune-l în cuptor și poate se încălzește și își revine”, a spus Amy, plină de speranță.

„A fost ținut flămând și acum, după ce a murit, n-o să ajungă la cuptor. O să-i fac un giulgiu și o să fie îngropat în grădină, iar eu n-o să mai am niciodată altă pasăre, niciodată, dragul meu Pip! pentru că sunt prea rea ca să am grijă de una”, murmură Beth, stând pe podea cu animăluțul ei strâns în mâini.

„Înmormântarea va fi în după-amiaza asta și mergem cu toții. Acum nu mai plânge, Bethy. E trist, dar săptămâna asta nimic nu iese cum trebuie, iar Pip a tras ponoasele cel mai rău din tot experimentul. Fă-i giulgiul și pune-l în cutia mea, iar după masa cu musafiri o să-i facem o înmormântare drăguță, mică”, spuse Jo, începând să simtă că își luase cam multe pe cap.

Lăsându-le pe celelalte s-o consoleze pe Beth, plecă spre bucătărie, care era într-o dezordine descurajatoare. Își puse un șorț mare, se apucă de treabă și adună vasele grămadă, gata de spălat, când descoperi că focul se stinsese.

„Minunată perspectivă!” mormăi Jo, trântind ușa sobei și scormonind energic prin cenușă.

După ce aprinse din nou focul, se gândi să meargă la piață cât timp se încălzea apa. Plimbarea îi mai ridică moralul și, mulțumită de sine că făcuse târguri bune, porni iar spre casă, după ce cumpărase un homar foarte tânăr, niște sparanghel foarte bătrân și două cutii cu căpșuni acre. Până făcu puțină ordine, sosi și prânzul, iar soba era încinsă de-a binelea.

Hannah lăsase un aluat de pâine la dospit, Meg îl frământase de dimineață, îl pusese lângă vatră pentru a doua dospire și apoi uitase de el. Meg o distra pe Sallie Gardiner în salon, când ușa se izbi de perete și apăru o siluetă plină de făină, pătată de vase, îmbujorată și ciufulită, întrebând tăios...

„Spuneți-mi și mie, pâinea nu e destul de «crescută» când dă pe dinafară din tăvi?"

Sallie a început să râdă, dar Meg a dat din cap aprobator și și-a ridicat sprâncenele cât a putut de sus; asta a făcut ca apariția să dispară și să bage pâinea acră în cuptor fără alte întârzieri. Doamna March a ieșit, după ce a tras cu ochiul încoace și încolo să vadă cum merg lucrurile și i-a spus și lui Beth o vorbă de încurajare; Beth stătea și făcea un giulgiu, în timp ce răposatul drag era depus în cutia de domino. Un sentiment ciudat de neputință le-a cuprins pe fete când boneta cenușie a dispărut după colț, iar câteva minute mai târziu au căzut de-a dreptul în disperare când a apărut domnișoara Crocker și a spus că venise la prânz. Doamna aceasta era o fată bătrână slabă și gălbejită, cu nas ascuțit și ochi iscoditi, care vedea tot și bârfea despre tot ce vedea. N-o plăceau, dar fuseseră învățate să se poarte frumos cu ea, doar pentru că era bătrână și săracă și avea puțini prieteni. Așa că Meg i-a oferit fotoliul comod și a încercat să-i țină de urât, în timp ce ea punea întrebări, critica tot și spunea povești despre oamenii pe care îi cunoștea.

Nicio limbă nu poate descrie grijile, pățaniile și eforturile prin care a trecut Jo în dimineața aceea, iar prânzul pe care l-a pus pe masă a rămas multă vreme o glumă a casei. Temându-se să mai ceară vreun sfat, a făcut tot ce a putut de una singură și a

descoperit că, pentru a fi bucătăreasă, nu ajung doar energia și bunăvoința. A fiert sparanghelul o oră întreagă și a fost necăjită să vadă că vârfurile se făcuseră terci, iar tulpinile erau mai tari ca înainte. Pâinea s-a ars de tot; sosul pentru salată a scos-o atât de mult din sărite, încât n-a reușit să-l facă bun de mâncat. Homarul era pentru ea un mister stacojiu, dar a bătut și a scormonit la el până l-a scos din carapace și i-a ascuns proporțiile jalnic de mici într-o pădurice de frunze de salată. Cartofii au trebuit grăbiți, ca să nu țină sparanghelul să aștepte, și până la urmă nici măcar nu erau făcuți. Blancmange-ul era plin de cocoloașe, iar căpșunile nu erau atât de coapte pe cât păreau, fiind „aranjate" cu mare pricepere.

„Ei bine, dacă le e foame, pot să mănânce carne de vită cu pâine și unt; numai că e umilitor să-ți irosești toată dimineața degeaba", își spuse Jo când a sunat clopoțelul cu o jumătate de oră mai târziu decât de obicei și a rămas în picioare, înfierbântată, obosită și descurajată, privind ospățul întins înaintea lui Laurie, obișnuit cu tot felul de rafinamente, și a domnișoarei Crocker, a cărei limbă flecară avea să ducă vestea peste tot.

Biata Jo ar fi intrat bucuroasă sub masă, în timp ce fel după fel era doar gustat și lăsat deoparte. Amy chicotea, Meg părea îngrijorată, domnișoara Crocker își strângea buzele, iar Laurie vorbea și râdea din răsputeri, încercând să păstreze o atmosferă veselă la masa festivă. Singurul lucru care îi ieșise bine lui Jo era fructul, fiindcă îl îndulcise cum trebuie și pregătise și o carafă cu smântână grasă pentru el. Obrajii ei înfierbântați s-au mai răcorit puțin și a tras adânc aer în piept

când au fost împărțite farfurioarele frumoase de sticlă, iar toți au privit cu amabilitate micile insule roz plutind într-o mare de smântână. Domnișoara Crocker a gustat prima, a făcut o grimasă și a băut repede puțină apă. Jo, care refuzase, gândindu-se că s-ar putea să nu ajungă pentru toți, fiindcă se împuținaseră jalnic după ce fuseseră alese pe sprânceană, s-a uitat la Laurie, dar el mânca vitejește mai departe, deși i se vedea o ușoară încordare la colțul gurii și nu-și lua ochii din farfurie. Amy, care era amatoare de mâncăruri fine, a luat o lingură zdravănă, s-a înecat, și-a ascuns fața în șervet și a părăsit masa în grabă.

— Oh, ce s-a întâmplat? a izbucnit Jo, tremurând.

— Sare în loc de zahăr, iar smântâna e acră, a răspuns Meg, cu un gest tragic.

Jo a scos un geamăt și s-a prăbușit pe spate în scaun, amintindu-și că, în ultima clipă, presărase în grabă fructele din una dintre cele două cutii de pe masa din bucătărie și uitase să pună laptele la rece. S-a făcut roșie ca focul și era gata să izbucnească în plâns, când a întâlnit privirea lui Laurie, care, în ciuda eforturilor lui eroice, tot jucăușă rămânea. Deodată, partea comică a întâmplării i-a sărit în ochi și a început să râdă până i-au curs lacrimile pe obraji. La fel au făcut și ceilalți, chiar și „Cârtița”, cum îi spuneau fetele bătrânei doamne, iar nefericita cină s-a încheiat cu voie bună, cu pâine cu unt, măsline și haz.

— Acum n-am destulă tărie de caracter ca să fac ordine, așa că o să ne cuminținm la o înmormântare, a spus Jo când s-au ridicat de la masă, iar domnișoara Crocker se pregătea să plece,

nerăbdătoare să spună noua poveste la masa altor prieteni.

Și chiar s-au liniștit, de dragul lui Beth. Laurie a săpat un mormânt sub ferigile din crâng, micul Pip a fost așezat acolo, printre multe lacrimi vărsate de stăpâna lui cu inimă duioasă, și acoperit cu mușchi, în timp ce pe piatra care îi purta epitaful a fost atârnată o coroniță de viorele și rocoțele, compus de Jo în timp ce se lupta cu cina.

Aici zace Pip March, Care a murit pe 7 iunie; Iubit și plâns cu amar, Și nu va fi uitat curând.

La sfârșitul festivităților, Beth s-a retras în camera ei, copleșită de emoție și de homar, dar n-a găsit niciun colț de odihnă, fiindcă paturile nu erau făcute, iar durerea i s-a mai potolit zdravăn bătând pernele și punând lucrurile în ordine. Meg a ajutat-o pe Jo să strângă ce mai rămăsese din ospăț, lucru care le-a luat jumătate de după-amiază și le-a obosit atât de tare, încât au hotărât să se mulțumească la cină cu ceai și pâine prăjită.

Laurie a scos-o pe Amy la plimbare cu trăsura, un adevărat gest de caritate, fiindcă smântâna acră părea să-i fi stricat serios dispoziția. Doamna March s-a întors acasă și le-a găsit pe cele trei fete mai mari muncind din greu în toiul după-amiezii, iar o privire aruncată spre debara i-a dat o idee despre cât de reușită fusese o parte a experimentului.

Înainte ca gospodinele să apuce să se odihnească, au venit mai mulți vizitatori și a urmat o agitație generală ca să fie gata să-i primească. Apoi a trebuit pregătit ceaiul, făcute diverse drumuri și lăsate pe ultima clipă una-două cusături necesare. Când s-a

lăsat amurgul, răcoros și liniștit, s-au adunat pe rând pe verandă, unde trandafirii de iunie erau plini de boboci frumoși, și fiecare a gemut sau a oftat când s-a așezat, de parcă era obosită ori apăsată de griji.

— Ce zi îngrozitoare a fost asta! a început Jo, de obicei prima care vorbea.

— A părut mai scurtă decât de obicei, dar atât de neplăcută, a spus Meg.

— N-a semănat deloc cu acasă, a adăugat Amy.

— N-are cum să pară la fel fără Marmee și micul Pip, a oftat Beth, aruncând o privire cu ochii în lacrimi spre colivia goală de deasupra capului ei.

— Uite că a venit mama, draga mea, și mâine vei avea o altă pasăre, dacă îți dorești.

În timp ce vorbea, doamna March a venit și s-a așezat lângă ele, arătând de parcă ziua ei liberă nu fusese cu mult mai plăcută decât a lor.

— Sunteți mulțumite de experimentul vostru, fetelor, sau mai vreți încă o săptămână așa? a întrebat ea, în timp ce Beth se cuibărea lângă ea, iar celelalte se întorceau spre ea cu chipurile luminându-li-se, cum se întorc florile spre soare.

— Eu nu! a strigat Jo hotărât.

— Nici eu, au făcut ecou celelalte.

— Atunci credeți că e mai bine să aveți câteva îndatoriri și să trăiți puțin și pentru alții, nu-i așa?

— Statul degeaba și hârjoneala nu duc la nimic, a observat Jo, clătinând din cap. M-am săturat de asta și am de gând să mă apuc imediat de ceva serios.

„Să zicem că înveți să gătești simplu. E o pricepere folositoare, de care nicio femeie n-ar trebui să fie lipsită", spuse doamna March, râzând în sinea ei la amintirea dineului dat de Jo, fiindcă o întâlnise pe domnișoara Crocker și îi auzise povestea.

„Mamă, ai plecat și ai lăsat totul de izbeliște doar ca să vezi cum ne descurcăm?" izbucni Meg, care bănuise asta toată ziua.

„Da, am vrut să vedeți că liniștea și bunul mers al casei depind de faptul că fiecare își face cu credință partea ei. Cât timp Hannah și cu mine v-am făcut treaba, v-ați descurcat destul de bine, deși nu cred că ați fost prea fericite sau prea amabile. Așa că m-am gândit să vă dau o mică lecție și să vă arăt ce se întâmplă când fiecare se gândește doar la sine. Nu simțiți că e mai plăcut să vă ajutați una pe alta, să aveți îndatoriri zilnice care fac timpul liber mai dulce când vine și să răbdați și să vă îngăduiți una pe alta, ca să fie casa plăcută și frumoasă pentru noi toate?"

„Ba da, mamă, ba da!" strigară fetele.

„Atunci dați-mi voie să vă sfătuiesc să vă luați din nou micile poveri asupra voastră, fiindcă, deși uneori par grele, ne fac bine și devin mai ușoare pe măsură ce învățăm să le purtăm. Munca e sănătoasă și este destulă pentru toată lumea. Ne ferește de

plictiseală și de năzbâtii, face bine trupului și sufletului și ne dă un sentiment de putere și independență mai bun decât banii sau moda."

„O să muncim ca albinele și o să ne și placă, ai să vezi", spuse Jo. „Eu o să învăț să gătesc simplu ca sarcină de vacanță, iar următorul dineu pe care îl dau va fi un succes."

„Eu o să fac setul de cămăși pentru tata, în loc să te las pe tine să-l faci, Marmee. Pot și am să fac asta, chiar dacă nu-mi place cusutul. E mai bine decât să mă agit pentru lucrurile mele, care sunt deja destul de frumoase așa cum sunt", spuse Meg.

„O să-mi fac lecțiile în fiecare zi și n-o să mai pierd atâta timp cu muzica și păpușile mele. Sunt o prostuță și ar trebui să învăț, nu să mă joc", fu hotărârea lui Beth, iar Amy le urmă exemplul declarând cu eroism: „Am să învăț să fac butoniere și să fiu atentă la părțile de vorbire."

„Foarte bine! Atunci sunt pe deplin mulțumită de acest experiment și cred că n-o să fie nevoie să-l repetăm. Doar să nu cădeți în extrema cealaltă și să munciți ca niște sclave. Aveți ore regulate pentru lucru și pentru joacă, faceți ca fiecare zi să fie și folositoare, și plăcută, și arătați că înțelegeți valoarea timpului folosindu-l cum trebuie. Așa, tinerețea va fi minunată, bătrânețea va aduce puține regrete, iar viața va deveni un frumos succes, în ciuda sărăciei."

„O să ținem minte, mamă!" Și chiar așa au făcut.

CAPITOLUL DOISPREZECE TABĂRA LAURENCE

Beth era responsabila cu poșta, fiindcă stătea cel mai mult acasă și se putea ocupa de asta cu regularitate; iar mica ei sarcină zilnică îi plăcea nespus: să descuie ușița și să împartă corespondența. Într-o zi de iulie a intrat cu mâinile pline și a început să lase prin casă scrisori și pachețele, ca un poștaș de cartier.

„Aici e buchețelul tău, mamă! Laurie nu uită niciodată de asta", a spus ea, punând florile proaspete în vaza din „colțul lui Marmee", pe care băiatul acela afectuos o ținea mereu plină.

„Domnișoara Meg March, o scrisoare și o mănușă", a continuat Beth, înmânându-i lucrurile surorii ei, care ședea lângă mama lor și cosea manșete.

„Cum așa? Am lăsat o pereche acolo, iar aici e doar una", a spus Meg, uitându-se la mănușa gri de bumbac. „N-ai scăpat-o pe cealaltă în grădină?"

„Nu, sunt sigură că nu, pentru că la poștă era doar una."

„Nu suport mănușile desperecheate! Nu-i nimic, poate o găsim și pe cealaltă. Scrisoarea mea e doar traducerea cântecului german pe care mi-l doream. Cred că domnul Brooke a făcut-o, pentru că acesta nu e scrisul lui Laurie."

Doamna March s-a uitat la Meg, care arăta foarte drăguț în rochia ei de dimineață din gingham, cu cârlionții mici fluturându-i pe frunte, și avea un aer foarte feminin, așezată la

măsuța ei de lucru, plină de suluri albe și ordonate. Atât de neatentă la gândul care îi trecea mamei prin minte, cosea și cânta, cu degetele mișcându-se iute, iar mintea ocupată cu visuri de fată, la fel de nevinovate și proaspete ca panseluțele de la brâu, încât doamna March a zâmbit și s-a simțit împăcată.

„Două scrisori pentru doctorița Jo, o carte și o pălărie veche și caraghioasă, care acoperea tot oficiul poștal și ieșea pe dinafară", a spus Beth, râzând, în timp ce intra în biroul unde Jo stătea și scria.

„Ce șiret e Laurie! I-am spus că mi-aș dori să se poarte pălării mai mari, fiindcă îmi ard fața în fiecare zi călduroasă. El a zis: «De ce să-ți pese de modă? Poartă o pălărie mare și stai comod!» I-am spus că aș face-o dacă aș avea una, iar el mi-a trimis-o pe asta, ca să mă pună la încercare. O s-o port în glumă și o să-i arăt că nu-mi pasă de modă." Și, agățând pălăria aceea veche cu boruri largi de un bust al lui Platon, Jo își citi scrisorile.

Una de la mama ei îi făcu obrajii să se îmbujoreze și ochii să i se umple de lacrimi, pentru că îi spunea...

Draga mea,

Îți scriu câteva rânduri ca să-ți spun cât de mult mă bucur să văd cum te străduiești să-ți stăpânești firea. Nu spui nimic despre încercările, eșecurile sau izbânzile tale și poate crezi că nu le vede nimeni în afară de Prietenul al cărui ajutor îl ceri în fiecare zi, dacă mă pot încrede în coperta tocită a cărții tale de îndrumare. Dar și eu le-am văzut pe toate și cred din toată inima în sinceritatea hotărârii tale, fiindcă începe deja să dea roade. Mergi mai departe, draga mea, cu răbdare și curaj, și să crezi

mereu că nimeni nu simte pentru tine o compasiune mai tandră decât a ta iubitoare...

Mamă

„Asta chiar îmi face bine! Face cât milioane de bani și grămezi de laude. O, Marmee, chiar mă străduiesc! O să continui să încerc și n-o să obosesc, fiindcă te am pe tine să mă ajuți."

Sprijinindu-și capul pe brațe, Jo își udă mica poveste romantică cu câteva lacrimi fericite, fiindcă se gândise că nimeni nu-i vede și nu-i prețuiește eforturile de a fi mai bună, iar această dovadă era de două ori mai prețioasă, de două ori mai încurajatoare, tocmai pentru că venise pe neașteptate și de la persoana a cărei apreciere o prețuia cel mai mult. Simțindu-se mai puternică decât oricând să-și înfrunte și să-și învingă Apollyonul, prinse bilețelul în interiorul rochiei, ca pe un scut și un semn de aducere-aminte, ca să nu fie luată prin surprindere, apoi deschise și cealaltă scrisoare, pe deplin pregătită atât pentru vești bune, cât și pentru rele. Cu scrisul lui mare și avântat, Laurie scria...

Dragă Jo, hei-ho!

Mâine vin pe la mine câțiva băieți și fete din Anglia și vreau să ne distrăm pe cinste. Dacă e vreme bună, am de gând să-mi ridic cortul în Longmeadow și să duc toată gașca cu barca la prânz și croquet — facem focul, gătim ceva vraiște, ca țiganii, și punem la cale tot felul de pozne. Sunt oameni de treabă și le plac lucrurile astea. Brooke vine ca să ne țină pe noi, băieții, în frâu, iar Kate Vaughn o să țină fetele în limitele bunei-cuviințe. Vreau să veniți cu toții; pe Beth n-o las să se eschiveze sub

nicio formă și nimeni n-o să o necăjească. Nu vă bateți capul cu merindele, mă ocup eu de asta și de tot restul; doar veniți, fiți buni!

Sunt într-o grabă nebună, al vostru mereu, Laurie.

— Asta da veste! a strigat Jo, dând buzna să-i spună noutatea lui Meg.

— Sigur putem merge, mamă? I-ar fi de mare ajutor lui Laurie, fiindcă eu pot să vâslesc, Meg se ocupă de prânz, iar copiii pot fi și ei de folos într-un fel sau altul.

— Sper că familia Vaughn nu e din aceea de oameni mari și pretenționși. Știi ceva despre ei, Jo? a întrebat Meg.

— Doar că sunt patru. Kate e mai mare decât tine, Fred și Frank — gemeni — au cam vârsta mea, iar mai este o fetiță, Grace, de nouă sau zece ani. Laurie i-a cunoscut în străinătate și i-a plăcut de băieți. După cum și-a țuguiat gura când a pomenit de ea, mi s-a părut că pe Kate n-o admiră prea mult.

— Ce bine că rochia mea franțuzească imprimată e curată; e exact ce trebuie și mă prinde de minune! a spus Meg, mulțumită de sine. Tu ai ceva cât de cât prezentabil, Jo?

— Costumul meu de canotaj, roșu-stacojiu cu gri, e destul de bun pentru mine. Eu o să vâslesc și o să umblu de colo-colo, așa că n-am nevoie de nimic apretat. Vii, Betty?

— Dacă nu lași niciun băiat să vorbească cu mine.

— Niciun băiat!

— Îmi place să-i fac pe plac lui Laurie și nu mi-e frică de domnul Brooke, e atât de bun. Dar nu vreau să mă joc, nici să cânt, nici să spun nimic. O să muncesc din greu și n-o să deranjez pe nimeni, iar tu o să ai grijă de mine, Jo, așa că vin.

— Așa te vreau, fetița mea bună. Chiar încerci să-ți învingi timiditatea și te iubesc pentru asta. Nu e ușor să te lupți cu propriile defecte, știu și eu asta, iar o vorbă bună parcă îți dă putere. Mulțumesc, mamă. Și Jo a sărutat cu recunoștință obrazul slab, un sărut mai prețios pentru doamna March decât dacă i-ar fi adus înapoi rotunjimea rozalie a tinereții.

— Eu am primit o cutie cu bomboane de ciocolată și imaginea pe care voiam s-o copiez, a spus Amy, arătându-și corespondența.

„Și am primit un bilețel de la domnul Laurence, în care mă roagă să trec pe la el în seara asta și să-i cânt, înainte să se aprindă lămpile, și am să mă duc", adăugă Beth, a cărei prietenie cu bătrânul domn înflorea de minune.

„Hai să ne mișcăm repede și să facem azi treabă cât pentru două zile, ca mâine să ne putem distra fără nicio grijă", spuse Jo, pregătindu-se să-și lase pana din mână și să pună mâna pe mătură.

Când soarele și-a strecurat privirea în camera fetelor, dis-de-dimineață, ca să le vestească o zi frumoasă, a dat peste o priveliște caraghioasă. Fiecare se pregătise pentru serbare așa cum i se păruse necesar și potrivit. Meg își pusese încă un rând de bigudiuri mici pe frunte, Jo își unsese din belșug fața năpăstuită cu cremă rece, Beth o luase pe Joanna în pat cu ea,

ca să se împace cu gândul despărțirii care se apropia, iar Amy dusese totul la extrem punându-și un clește de rufe pe nas, ca să îndrepte trăsătura care o nemulțumea. Era unul dintre acelea pe care artiștii le folosesc ca să prindă hârtia pe planșeta de desen, așa că era cât se poate de potrivit și eficient pentru întrebuințarea pe care o avea acum. Spectacolul acesta hazliu păru să-l amuze pe soare, fiindcă izbucni într-o lumină atât de puternică, încât Jo se trezi și își trezi și surorile cu un hohot zdravăn de râs la vederea podoabei lui Amy.

Soarele și râsetele erau semne bune pentru o ieșire de plăcere, iar în scurt timp în ambele case s-a pornit o forfotă veselă. Beth, care fusese gata prima, le ținea la curent cu tot ce se petrecea alături și însuflețea pregătirile surorilor trimițând din fereastră telegrame una după alta.

„Uite-l pe omul cu cortul! O văd pe doamna Barker cum pune prânzul într-un coș de picnic și într-un coș mare. Acum domnul Laurence se uită la cer și la giruetă. Ce mult aș vrea să vină și el. Uite-l pe Laurie, arată ca un marinar, băiat drăguț! Vai de mine! A sosit o trăsură plină cu lume: o doamnă înaltă, o fetiță și doi băieți îngrozitori. Unul șchiopătează, sărăcuțul, are o cârjă. Laurie nu ne-a spus asta. Grăbiți-vă, fetelor! Se face târziu. Vai, dar acela e Ned Moffat, chiar el. Meg, nu e acela bărbatul care ți-a făcut o plecăciune într-o zi, când eram la cumpărături?”

„Ba da, el e. Ce ciudat că a venit. Eu credeam că e la munte. Uite-o și pe Sallie. Mă bucur că s-a întors la timp. Sunt în regulă, Jo?” strigă Meg, toată numai emoție.

„Ești o adevărată floare. Ridică-ți rochia și pune-ți pălăria drept; așa, într-o parte, arată prea visătoare și îți zboară la prima adiere. Hai, acum, la drum!”

— Vai, Jo, n-o să porți pălăria aia îngrozitoare, nu? E de-a dreptul ridicolă! N-ai voie să te faci de râs, protestă Meg, în timp ce Jo își lega sub bărbie, cu o panglică roșie, pălăria veche, cu boruri largi, din pai leghorn, pe care Laurie i-o trimisese în glumă.

— Ba chiar o s-o port, pentru că e grozavă: ține umbră, e ușoară și mare. O să fie amuzant, iar eu n-am nimic împotrivă să arăt caraghios dacă mă simt comod. Și, spunând asta, Jo porni hotărâtă înainte, iar celelalte o urmară: o mică trupă veselă de surori, toate arătând cât se poate de bine în hainele lor de vară, cu chipuri fericite sub borurile cochete ale pălăriilor.

Laurie alergă să le întâmpine și să le prezinte prietenilor lui cu cea mai caldă amabilitate. Peluza ținea loc de salon de primire, iar timp de câteva minute acolo se desfășură o scenă plină de viață. Meg s-a bucurat să vadă că domnișoara Kate, deși avea douăzeci de ani, era îmbrăcată cu o simplitate pe care fetele americane ar face bine s-o imite și a fost foarte măgulită de asigurările domnului Ned că venise special ca s-o vadă pe ea. Jo a înțeles de ce Laurie „își strângea buzele” când vorbea despre Kate, fiindcă tânăra avea un aer distant, de nu te apropia de mine, care contrasta puternic cu felul degajat și firesc al celorlalte fete. Beth i-a observat pe băieții cei noi și a hotărât că cel șchiop nu era „îngrozitor”, ci blând și firav, iar din pricina asta avea să se poarte frumos cu el. Amy a găsit-o pe Grace o fetiță bine-crescută și veselă, iar după ce s-au privit mute una

pe alta câteva minute, au devenit dintr-odată foarte bune prietene.

Cum corturile, prânzul și echipamentul de crochet fuseseră trimise înainte, grupul s-a îmbarcat curând, iar cele două bărci au pornit împreună, lăsându-l pe domnul Laurence pe mal, făcându-le semn cu pălăria. Laurie și Jo vâsleau într-o barcă, domnul Brooke și Ned în cealaltă, în timp ce Fred Vaughn, geamănul năzdrăvan, făcea tot ce putea să le răstoarne pe amândouă, vâslind de colo-colo într-o bărcuță ca o insectă de apă zăpăcită. Pălăria caraghioasă a lui Jo merita un vot de mulțumire, fiindcă s-a dovedit utilă pentru toată lumea. La început a spart gheața, stârnind râsete; apoi a făcut o adiere cât se poate de răcoritoare, fâlfâind înainte și înapoi în timp ce ea vâslea; iar dacă s-ar fi pornit ploaia, spunea Jo, ar fi fost o umbrelă excelentă pentru tot grupul. Domnișoara Kate a decis că Jo era „ciudată", dar destul de isteață, și i-a zâmbit de la distanță.

Meg, în cealaltă barcă, era așezată de minune, față în față cu cei care vâsleau, amândoi încântați de priveliște și mânuindu-și vâslele cu o „pricepere și îndemânare" neobișnuite. Domnul Brooke era un tânăr serios și tăcut, cu ochi căprui frumoși și o voce plăcută. Lui Meg îi plăceau felul lui liniștit și bunele maniere și îl considera o enciclopedie ambulantă de cunoștințe folositoare. Nu vorbea prea mult cu ea, dar se uita des la ea, iar ea era sigură că nu o privea cu aversiune. Ned, fiind la facultate, își dădea, firește, toate aerele pe care bobocii cred că au datoria sfântă să le afișeze. Nu era foarte înțelept, dar era foarte binevoitor și, una peste alta, un om excelent de avut la un

picnic. Sallie Gardiner era preocupată să-și păstreze curată rochia albă de pique și să sporovăiască cu omniprezentul Fred, care o ținea pe Beth într-o spaimă continuă cu poznele lui.

Până la Longmeadow nu era departe, dar până au ajuns ei cortul era deja ridicat și portițele așezate. Un câmp verde și plăcut, cu trei stejari cu coroane largi în mijloc și o fâșie netedă de iarbă pentru crochet.

— Bine ați venit în tabăra Laurence! spuse tânărul gazdă, când au debarcat în mijlocul exclamațiilor de încântare.

— Brooke e comandantul suprem, eu sunt comisarul general, ceilalți băieți sunt ofițeri de stat major, iar voi, doamnelor, sunteți compania. Cortul e în mod special pentru voi, stejarul acela e salonul vostru, aici e sala de mese, iar al treilea e bucătăria taberei. Acum, hai să jucăm o partidă până nu se face prea cald, și după aceea vedem ce facem cu prânzul.

Frank, Beth, Amy și Grace s-au așezat să privească jocul celor opt. Domnul Brooke i-a ales pe Meg, Kate și Fred. Laurie i-a luat pe Sallie, Jo și Ned. Englezii au jucat bine, dar americanii au jucat și mai bine și au disputat fiecare palmă de teren de parcă îi însuflețea spiritul lui ’76. Jo și Fred au avut mai multe ciocniri și, o dată, au fost la un pas de vorbe grele. Jo trecuse prin ultima portiță și ratase lovitura, iar eșecul acesta o iritase destul de tare. Fred era chiar în urma ei și îi venise rândul înaintea ei. A dat o lovitură, mingea lui a atins portița și s-a oprit la un deget pe partea greșită. Nimeni nu era foarte aproape, iar el, fugind să verifice, i-a dat pe furiș un ghiont cu vârful pantofului, mutând-o exact un deget pe partea bună.

— Am trecut! Acum, domnișoară Jo, te rezolv eu și intru primul, strigă tânărul domn, ridicând ciocanul pentru încă o lovitură.

— Tu ai împins-o. Te-am văzut. Acum e rândul meu, spuse Jo tăios.

— Pe cuvânt că n-am mișcat-o. Poate doar s-a rostogolit puțin, dar asta e permis. Așa că dă-te, te rog, la o parte și lasă-mă să încerc la țăruș.

— În America nu trișăm, dar tu poți s-o faci, dacă vrei, spuse Jo furioasă.

— Toată lumea știe că yankeeii sunt cei mai șireți. Uite-așa! replică Fred, trimițându-i bila de crochet departe.

Jo și-a deschis gura să spună ceva nepoliticos, dar s-a stăpânit la timp, s-a înroșit până în vârful frunții și a rămas un minut bătând cu toată puterea o portiță, în timp ce Fred a lovit țărușul și s-a declarat ieșit din joc, plin de triumf. Ea s-a dus să-și recupereze bila și a căutat-o mult printre tufișuri, dar s-a întors cu un aer calm și liniștit și și-a așteptat răbdătoare rândul. I-au trebuit mai multe lovituri ca să recupereze terenul pierdut, iar când a ajuns din nou acolo, cealaltă echipă era aproape de victorie, fiindcă bila lui Kate era penultima și se afla aproape de țăruș.

— Pe George, s-a terminat cu noi! La revedere, Kate. Domnișoara Jo îmi datorează una, așa că ești terminată, strigă Fred, agitat, în timp ce toți se apropiau să vadă finalul.

— Yankeeii au obiceiul să fie generoși cu dușmanii lor, spuse Jo, aruncându-i o privire care-l făcu pe băiat să se înroșească,

mai ales când îi învinge, adăugă ea și, lăsând bila lui Kate neatinsă, a câștigat jocul printr-o lovitură isteață.

Laurie și-a aruncat pălăria în sus, apoi și-a amintit că nu se cuvenea să se bucure de înfrângerea musafirilor lui și s-a oprit la jumătatea uralei ca să-i șoptească prietenei sale: — Bravo, Jo! A trișat, l-am văzut. Nu putem să i-o spunem în față, dar crede-mă, n-o să mai facă asta.

Meg a tras-o puțin deoparte, prefăcându-se că-i prinde o șuviță desprinsă, și i-a spus aprobator: — A fost îngrozitor de enervant, dar ți-ai păstrat calmul și mă bucur tare mult, Jo.

— Nu mă lăuda, Meg, fiindcă și acum i-aș trage una peste urechi. Cu siguranță aș fi explodat dacă nu rămâneam printre urzici până mi-am stăpânit destul furia ca să-mi țin gura. Acum încă fierbe în mine, așa că sper să stea departe din calea mea, răspunse Jo, mușcându-și buzele în timp ce se uita urât la Fred de sub pălăria ei mare.

— E vremea de prânz, spuse domnul Brooke, uitându-se la ceas. — Domnule comisar general, vrei să faci focul și să aduci apă, iar domnișoara March, domnișoara Sallie și cu mine vom întinde masa? Cine știe să facă o cafea bună?

— Jo, spuse Meg, bucuroasă să-și recomande sora. Așa că Jo, simțind că lecțiile ei recente de gătit aveau acum ocazia s-o pună în valoare, s-a dus să se ocupe de ibric, în timp ce copiii adunau vreascuri uscate, iar băieții făceau focul și aduceau apă de la un izvor din apropiere. Domnișoara Kate desena, iar Frank stătea de vorbă cu Beth, care împletea rogojină în fâșii mici, ca să le folosească pe post de farfurii.

Comandantul suprem și ajutoarele lui au întins curând fața de masă și au așezat pe ea o îmbietoare mulțime de mâncăruri și băuturi, împodobite frumos cu frunze verzi. Jo a anunțat că cafeaua era gata, iar toată lumea s-a așezat la o masă zdravănă, fiindcă tinerețea rareori suferă de indigestie, iar mișcarea deschide un apetit sănătos. A fost un prânz foarte vesel, pentru că totul părea proaspăt și amuzant, iar izbucnirile dese de râs speriau un cal venerabil care păștea prin apropiere. Masa avea o înclinare destul de plăcută, care a dus la tot felul de mici accidente cu cești și farfurii; ghinde căzeau în lapte, furnicuțe negre luau parte la gustare fără să fi fost poftite, iar omizi pufoase coborau din copac, legănându-se, ca să vadă ce se întâmplă. Trei copii bălai se uitau peste gard, iar un câine nesuferit lătra la ei de pe celălalt mal al râului din toate puterile.

— Uite, aici ai sare, spuse Laurie, întinzându-i lui Jo o farfurioară cu fructe de pădure.

— Mulțumesc, eu prefer păianjenii, răspunse ea, pescuind doi mititei neatenți care își găsiseră sfârșitul într-o moarte cremoasă. — Cum îndrăznești să-mi amintești de oribila aceea de cină, când a ta e atât de plăcută din toate punctele de vedere? adăugă Jo, în timp ce amândoi râdeau și mâncau din

aceeași farfurie, fiindcă nu mai ajunseseră cele de porțelan.

— În ziua aceea m-am simțit nemaipomenit de bine și nici acum nu mi-a trecut. Să știi că nu e meritul meu — eu nu fac nimic. Tu, Meg și Brooke faceți să meargă totul, iar eu vă sunt teribil de recunoscător. Ce facem după ce nu mai putem mânca? întrebă Laurie, simțind că își jucase cartea cea mare odată cu sfârșitul prânzului.

— Ne jucăm până se mai răcorește. Am adus Authors și sunt sigură că domnișoara Kate știe ceva nou și plăcut. Du-te și întreab-o. E musafiră și ar trebui să stai mai mult cu ea.

„Nu ești și tu musafiră? Eu credeam că i s-ar potrivi lui Brooke, dar el tot vorbește cu Meg, iar Kate doar se uită la ei prin ridicolul ei de lorgnon. Eu plec, așa că nu trebuie să încerci să-mi ții predici despre bună-cuviință, fiindcă nu-ți iese, Jo."

Domnișoara Kate chiar știa câteva jocuri noi și, cum fetele nu mai voiau, iar băieții nu mai puteau să mănânce nimic, s-au mutat cu toții în salon ca să joace Rig-marole.

„O persoană începe o poveste, orice trăsnaie îi trece prin cap, și o spune cât vrea, având grijă doar să se oprească tocmai într-un punct palpitant; apoi următorul o continuă și face la fel. Când iese bine, e foarte amuzant și se face un talmeș-balmeș perfect de lucruri tragice și comice, de râzi cu lacrimi. Începeți dumneavoastră, domnule Brooke", spuse Kate cu un aer poruncitor, care o surprinse pe Meg, fiindcă ea îl trata pe tutore cu la fel de mult respect ca pe orice alt gentleman.

Întins pe iarbă la picioarele celor două tinere doamne, domnul Brooke începu ascultător povestea, cu frumoșii lui ochi căprui ațintiți neclintit spre râul scăldat în soare.

„A fost odată ca niciodată un cavaler care a pornit în lume să-și caute norocul, fiindcă nu avea nimic în afară de sabie și scut. A călătorit multă vreme, aproape douăzeci și opt de ani, și a dus-o greu, până când a ajuns la palatul unui rege bătrân și bun, care făgăduise o răsplată oricui ar fi putut îmblânzi și dresa un mânz frumos, dar neînvățat, de care era foarte atașat. Cavalerul s-a învoit să încerce și a făcut progrese încet, dar sigur, fiindcă mânzul era un tovarăș nobil și curând a învățat să-și iubească noul stăpân, deși era capricios și sălbatic. În fiecare zi, când îi dădea lecțiile acestui favorit al regelui, cavalerul îl călărea prin oraș și, în timp ce mergea, căuta pretutindeni un anumit chip frumos, pe care îl văzuse de multe ori în visele lui, dar nu-l găsise niciodată. Într-o zi, pe când trecea țanțoș pe o stradă liniștită, a zărit la fereastra unui castel dărăpănat acel chip minunat. A fost încântat, a întrebat cine locuia în castelul acela vechi și i s-a spus că acolo erau ținute sub vrajă mai multe prințese captive, care torceau toată ziua ca să strângă bani pentru a-și cumpăra libertatea. Cavalerul și-a dorit din tot sufletul să le poată elibera, dar era sărac și nu putea decât să treacă pe acolo în fiecare zi, pândind chipul acela dulce și tânjind să-l vadă afară, în lumina soarelui. În cele din urmă s-a hotărât să intre în castel și să întrebe cum le-ar putea ajuta. S-a dus și a bătut la ușă. Ușa cea mare s-a deschis larg, iar el a văzut...”

„O doamnă de o frumusețe răpitoare, care a exclamat, într-un strigăt de extaz: «În sfârșit! În sfârșit!»", a continuat Kate, care citise romane franțuzești și le admira stilul. „«Ea este!» a strigat contele Gustave și a căzut la picioarele ei, copleșit de bucurie. «Oh, ridică-te!» i-a spus ea, întinzându-i o mână albă ca marmura. «Niciodată! Până nu-mi spui cum te pot salva», a jurat cavalerul, rămas în genunchi. «Vai, soarta mea crudă mă osândește să rămân aici până când tiranul meu va fi nimicit.» «Unde este ticălosul?» «În salonul mov. Du-te, inimă vitează, și scapă-mă de disperare.» «Mă supun și mă întorc învingător sau mort!» Cu aceste cuvinte înfiorătoare, a fugit de acolo și, smulgând ușa salonului mov, era pe punctul să intre când a primit..."

„O lovitură năprasnică de la marele lexicon grec, pe care i-a tras-o un bătrânel în robă neagră", a spus Ned. „Pe loc, Sir Cum-îl-cheamă și-a venit în fire, l-a azvârlit pe tiran pe fereastră și s-a întors să se alăture doamnei; victorios, dar cu un cucui în frunte, a găsit ușa încuiată, a rupt perdelele, a făcut din ele o scară de frânghie, a coborât până la jumătate când scara s-a rupt și el a căzut cu capul înainte în șanțul cu apă, la șaizeci de picioare mai jos. Înota ca o rață, a dat ocol castelului până a ajuns la o ușiță păzită de doi zdrahoni, le-a izbit capetele unul de altul până au trosnit ca două nuci, apoi, cu un efort neînsemnat al puterii sale nemaipomenite, a spart ușa, a urcat o scară de piatră acoperită de un strat de praf gros de un picior, cu broaște râioase cât pumnul și păianjeni care te-ar băga în isterie, domnișoară March. În capul scărilor a dat peste o priveliște care i-a tăiat răsuflarea și i-a înghețat sângele..."

„O siluetă înaltă, îmbrăcată toată în alb, cu fața acoperită de un văl și o lampă în mâna ei slăbită”, a continuat Meg. „Îi făcea semn și aluneca fără zgomot înaintea lui pe un coridor la fel de întunecat și rece ca un mormânt. De o parte și de alta stăteau armuri fantomatice, domnea o tăcere de moarte, lampa ardea cu o flacără albăstruie, iar arătarea își întorcea din când în când fața spre el, lăsând să se vadă, prin vălul alb, sclipirea unor ochi înspăimântători. Au ajuns la o ușă acoperită cu o draperie, dincolo de care se auzea o muzică fermecătoare. El s-a repezit să intre, dar spectrul l-a tras înapoi și i-a fluturat amenințător prin față un...”

„Tabacheră”, spuse Jo pe un ton funebru, stârnind hohote în public. „«Mulțumesc», zise cavalerul politicos, luând o priză și strănutând de șapte ori atât de tare, încât i-a căzut capul. «Ha! Ha!», râse fantoma și, după ce s-a uitat pe gaura cheii la prințesele care torceau de zor, duhul cel rău și-a ridicat victima și a pus-o într-o cutie mare de tablă, unde mai erau înghesuiți încă unsprezece cavaleri fără cap, ca sardelele, și toți s-au ridicat și au început să...”

„Danseze un hornpipe”, interveni Fred, când Jo se opri să-și tragă sufletul, „și, pe măsură ce dansau, castelul acela vechi și dărăpănat s-a transformat într-o navă de război cu toate pânzele sus. «Sus focul mic, strângeți drizele gabierului, cârma babord și la tunuri!», răcni căpitanul, când la orizont apăru un pirat portughez, cu un steag negru ca cerneala fluturând pe catargul din prova. «Intrați peste ei și câștigați, voinicilor!», zice căpitanul, și începu o luptă cumplită. Bineînțeles că britanicii au învins — ei așa fac mereu.”

„Ba nu!”, strigă Jo, în șoaptă, deoparte.

„După ce l-au luat prizonier pe căpitanul piraților, au trecut vijelios peste goeletă, ale cărei punți erau acoperite de morți, iar din sabordurile de sub vânt curgea sânge, fiindcă ordinul fusese: «Săbiile scurte, și luptați până muriți!» «Ajutor de nostrom, ia o bucată din scota focului zburător și pune-l la treabă pe ticălosul ăsta dacă nu-și mărturisește păcatele numaidecât», spuse căpitanul britanic. Portughezul a tăcut mâlc și a mers pe scândură, în timp ce marinarii veseli urlau de bucurie. Dar șiretul a plonjat, a ieșit pe sub nava de război, i-a spart coca și ea s-a dus la fund, cu toate pânzele întinse, «La fundul mării, mării, mării», unde...”

„Vai de mine! Ce să mai spun?” strigă Sallie, când Fred își termină aiureala, în care amestecase de-a valma expresii marinărești și tot felul de fapte dintr-una dintre cărțile lui preferate. „Ei bine, s-au dus la fund, unde i-a întâmpinat o sirenă drăguță, dar s-a întristat tare când a găsit cutia cu cavalerii fără cap și, din bunătate, i-a pus la saramură, sperând să descopere misterul lor, fiindcă, de vreme ce era femeie, era curioasă. După o vreme a coborât un scafandru, iar sirena i-a spus: «Îți dau o cutie cu perle dacă poți s-o scoți la suprafață», fiindcă voia să-i readucă la viață pe bieții oameni, dar nu putea ridica singură povara aceea grea. Așa că scafandrul a ridicat-o și a fost foarte dezamăgit când a deschis-o și a văzut că nu erau perle. A lăsat-o într-un câmp mare și pustiu, unde a fost găsită de un...”

„Fetiță-gâscăriță, care păștea pe câmp o sută de gâște grase”, spuse Amy, când născocirea lui Sallie se împotmoli. „Fetiței i s-a făcut milă de ele și a întrebat o bătrână ce ar trebui să facă ca să le ajute. «Gâștele tale îți vor spune, ele știu totul», a zis bătrâna. Așa că le-a întrebat cu ce să le pună capete noi, fiindcă pe cele vechi le pierduseră, și toate gâștele și-au deschis cele o sută de guri și au țipat...”

„«Verze!»”, continuă Laurie fără să stea pe gânduri. „«Exact ce trebuie», a spus fata și a fugit să aducă douăsprezece frumoase din grădina ei. Le-a pus la loc, cavalerii și-au revenit pe dată, i-au mulțumit și și-au văzut de drum plini de bucurie, fără să-și dea seama de vreo deosebire, fiindcă în lume mai erau atâtea alte capete ca ale lor, încât nimănui nu i s-a părut ceva neobișnuit. Cavalerul care mă interesează pe mine s-a întors să caute chipul acela frumos și a aflat că prințesele se eliberaseră singure din tors și plecaseră toate să se mărite, mai puțin una. Asta l-a tulburat grozav și, sărind în șa pe mânzul care îi rămăsese alături la bine și la greu, a pornit în goană spre castel să vadă care mai rămăsese. Uitându-se peste gardul viu, a văzut-o pe regina inimii lui culegând flori în grădină. «Îmi dai și mie un trandafir?», a întrebat el. «Trebuie să vii să-l iei. Eu nu pot veni la tine, nu se cuvine», a spus ea, dulce ca mierea. El a încercat să se cațere peste gardul viu, dar părea să crească tot mai înalt. Apoi a încercat să-și facă loc prin el, dar se îndesea tot mai tare, și cavalerul era disperat. Așa că a rupt cu răbdare crenguță după crenguță, până a făcut o gaură mică prin care s-a uitat, spunând rugător: «Lasă-mă să intru! Lasă-mă să intru!» Dar frumoasa prințesă nu părea să înțeleagă, fiindcă își culegea liniștită trandafirii și l-a lăsat să se lupte singur ca să

ajungă la ea. Dacă a reușit sau nu, o să vă spună Frank.”

„Nu pot. Eu nu joc, n-o fac niciodată”, spuse Frank, îngrozit de situația siropoasă din care trebuia să salveze cuplul acela caraghios. Beth dispăruse în spatele lui Jo, iar Grace adormise.

„Deci bietul cavaler rămâne agățat în gardul viu, așa-i?”, întrebă domnul Brooke, privind încă râul și jucându-se cu trandafirul sălbatic de la butonieră.

„Cred că prințesa i-a dat un buchețel și, după o vreme, i-a deschis poarta”, spuse Laurie, zâmbind în sinea lui, în timp ce arunca cu ghinde în meditatorul său.

„Ce prostioară a ieșit din toată povestea asta! Cu puțin exercițiu, am putea face ceva chiar isteț. Știi Adevăr sau nu?”

„Sper că da”, spuse Meg, serioasă.

„Jocul, adică?”

„Ce fel de joc?” întrebă Fred.

„Păi, vă puneți mâinile una peste alta, alegeți un număr și apoi trageți pe rând; cine nimerește numărul acela trebuie să răspundă sincer la orice întrebare îi pun ceilalți. E foarte distractiv.”

„Hai să-l încercăm”, spuse Jo, căreia îi plăceau lucrurile noi.

Domnișoara Kate, domnul Brooke, Meg și Ned au refuzat, dar Fred, Sallie, Jo și Laurie au pus mâinile și au tras, iar sorțul a căzut pe Laurie.

„Cine sunt eroii tăi?” întrebă Jo.

„Bunicul și Napoleon.”

„Pe care dintre doamnele de aici o crezi cea mai frumoasă?” spuse Sallie.

„Margaret.”

„Pe care o placi cel mai mult?” întrebă Fred.

„Pe Jo, bineînțeles.”

„Ce întrebări prostești puneți!” Și Jo ridică din umeri cu dispreț, în timp ce ceilalți râdeau de tonul direct al lui Laurie.

„Mai încearcă. Adevărul nu e un joc rău”, spuse Fred.

„Pentru tine e chiar foarte bun”, replică Jo în șoaptă. Apoi îi veni ei rândul.

„Care este cel mai mare defect al tău?” întrebă Fred, vrând să pună la încercare la ea virtutea care lui îi lipsea.

„Firea iute.”

„Ce îți dorești cel mai mult?” spuse Laurie.

„O pereche de șireturi de ghete”, răspunse Jo, ghicindu-i intenția și dejucând-o.

„Nu e un răspuns sincer. Trebuie să spui ce îți dorești cu adevărat cel mai mult.”

„Geniu. Nu ți-ai dori să mi-l poți da, Laurie?” Și îi zâmbi șiret, văzându-i dezamăgirea pe chip.

„Ce virtuți admiri cel mai mult la un bărbat?” întrebă Sallie.

„Curajul și cinstea.”

„Acum e rândul meu”, spuse Fred, când mâna lui ieși ultima.

„Hai să i-o facem”, îi șopti Laurie lui Jo, iar ea încuviință și întrebă imediat...

„N-ai trișat la crochet?”

„Ei bine, da, puțin.”

„Foarte bine! Și povestea nu ți-ai luat-o din The Sea Lion?” spuse Laurie.

„Cam așa.”

„Nu crezi că națiunea engleză e perfectă din toate punctele de vedere?” întrebă Sallie.

„Mi-ar fi rușine de mine dacă n-aș crede asta.”

— E un adevărat John Bull. Acum, domnișoară Sallie, o să ai și tu ocazia, fără să mai aștepți să tragi. Mai întâi o să-ți răscolesc puțin sentimentele, întrebându-te dacă nu crezi că ești cam cochetă, spuse Laurie, în timp ce Jo îi făcu semn din cap lui Fred că pacea fusese încheiată.

— Băiat obraznic! Bineînțeles că nu sunt, izbucni Sallie, cu un aer care dovedea exact contrariul.

— Ce urăști cel mai mult? întrebă Fred.

— Păianjenii și budinca de orez.

— Ce îți place cel mai mult? întrebă Jo.

— Dansul și mănușile franțuzești.

— Ei bine, mie mi se pare că Adevărul e un joc foarte prostesc. Hai să jucăm ceva mai cu cap, de pildă Autori, ca să ne mai înviorăm mințile, propuse Jo.

Ned, Frank și fetițele li se alăturară, iar cât timp jocul continua, cei trei mai mari stăteau deoparte și vorbeau. Domnișoara Kate și-a scos din nou schița, iar Margaret o privea, în timp ce domnul Brooke stătea întins pe iarbă cu o carte în mână, pe care nu o citea.

— Ce frumos desenați! Mi-aș dori să știu și eu să desenez, spuse Meg, cu admirație și regret amestecate în glas.

— Și de ce nu înveți? Aș zice că ai gust și talent pentru asta, răspunse amabil domnișoara Kate.

— Nu am timp.

— Bănuiesc că mama dumitale pune preț pe alte realizări. Și mama mea făcea la fel, dar i-am dovedit că am talent luând pe ascuns câteva lecții particulare, iar după aceea a fost foarte dispusă să mă lase să continui. Nu poți face la fel cu guvernanta ta?

— Nu am.

— Uitasem că tinerele domnișoare din America merg mai mult la școală decât la noi. Și sunt școli foarte bune, spune tata. Presupun că mergi la una particulară?

— Nu merg deloc. Eu însămi sunt guvernantă.

— O, într-adevăr! spuse domnișoara Kate, dar la fel de bine ar fi putut spune: „Vai, ce îngrozitor!”, fiindcă tonul ei asta lăsa să se

înțeleagă, iar ceva din expresia feței o făcu pe Meg să roșească și să-și dorească să nu fi fost atât de sinceră.

Domnul Brooke ridică privirea și spuse repede: — Tinerele din America iubesc independența la fel de mult cum o iubeau și strămoșii lor și sunt admirate și respectate pentru că se întrețin singure.

„O, da, desigur, e foarte frumos și cum se cuvine din partea lor să facă asta. Avem multe tinere cât se poate de respectabile și vrednice care fac același lucru și sunt angajate de familii nobile, fiindcă, știi, sunt fiice de gentlemeni, deci au și maniere alese, și educație," spuse domnișoara Kate pe un ton condescendent care o răni în orgoliu pe Meg și făcu munca ei să pară nu doar mai neplăcută, ci și umilitoare.

„V-a plăcut cântecul german, domnișoară March?" întrebă domnul Brooke, rupând o tăcere stânjenitoare.

„O, da! A fost foarte frumos și îi sunt foarte recunoscătoare celui care l-a tradus pentru mine." Iar chipul plecat al lui Meg se lumină când spuse asta.

„Nu citiți în germană?" întrebă domnișoara Kate, cu o privire surprinsă.

„Nu prea bine. Tatăl meu, care m-a învățat, e plecat, iar singură nu avansez prea repede, fiindcă nu are cine să-mi corecteze pronunția."

„Încercați puțin acum. Uite, aici e Maria Stuart a lui Schiller și un profesor căruia îi place să predea." Și domnul Brooke îi așeză cartea în poală, zâmbindu-i încurajator.

„E atât de greu, încât mi-e teamă să încerc," spuse Meg, recunoscătoare, dar timidă în prezența tinerei atât de cultivate de lângă ea.

„O să citesc eu puțin, ca să vă încurajez." Și domnișoara Kate citi unul dintre cele mai frumoase pasaje într-un mod perfect corect, dar complet lipsit de expresie.

Domnul Brooke nu făcu niciun comentariu când ea îi înapoie cartea lui Meg, iar Meg spuse cu toată sinceritatea: „Eu credeam că e poezie."

„O parte chiar este. Încercați pasajul acesta."

Pe buzele domnului Brooke apăru un zâmbet ciudat când deschise la tânguirea bietei Mary.

Meg, urmărind ascultătoare firul lung de iarbă cu care noul ei profesor arăta rândurile, citi încet și timid, dând fără să-și dea seama o notă poetică acelor cuvinte grele prin intonația blândă a vocii ei muzicale. Călăuza verde cobora rând cu rând pe pagină și, curând, uitând de cel care o asculta, prinsă de frumusețea scenei triste, Meg citi ca și cum ar fi fost singură, punând o ușoară notă tragică în cuvintele nefericitei regine. Dacă ar fi văzut atunci ochii aceia căprui, s-ar fi oprit pe loc, dar nu și-a ridicat privirea, iar lecția nu i-a fost stricată.

„Foarte bine, într-adevăr!" spuse domnul Brooke când ea se opri, trecând cu vederea toate greșelile ei și având un aer care arăta că, într-adevăr, îi plăcea să predea.

Domnișoara Kate și-a ridicat lorgnonul și, după ce a privit mica scenă din fața ei, și-a închis caietul de schițe, spunând cu

superioritate: „Ai un accent plăcut și, cu timpul, vei ajunge să citești foarte bine. Te sfătuiesc să înveți, fiindcă germana e o abilitate valoroasă pentru profesoare. Trebuie să mă ocup de Grace, face prea multă gălăgie." Apoi domnișoara Kate s-a îndepărtat agale, adăugând pentru sine, cu o ridicare din umeri: „N-am venit aici să țin de urât unei guvernante, chiar dacă e tânără și drăguță. Ce oameni ciudați sunt yankeeii ăștia. Mi-e teamă că Laurie va fi răsfățat de tot printre ei."

„Uitasem că englezii se uită cam de sus la guvernante și nu le tratează așa cum o facem noi", spuse Meg, urmărind cu privirea silueta care se îndepărta, cu o expresie iritată.

„Și tutorii o duc destul de greu acolo, din păcate știu asta pe pielea mea. Pentru noi, cei care muncim, nu există loc ca America, domnișoară Margaret." Iar domnul Brooke părea atât de mulțumit și de voios, încât lui Meg i-a fost rușine să-și mai plângă soarta grea.

„Atunci mă bucur că trăiesc aici. Nu-mi place munca mea, dar până la urmă îmi aduce destulă mulțumire, așa că n-o să mă plâng. Mi-aș fi dorit doar să-mi placă să predau așa cum îți place ție."

„Cred că ți-ar plăcea dacă l-ai avea pe Laurie elev. O să-mi pară foarte rău să-l pierd anul viitor", spuse domnul Brooke, făcând de zor găuri în iarbă.

„Merge la facultate, presupun?" Buzele lui Meg au rostit întrebarea, dar ochii ei au adăugat: „Și tu ce vei face?"

„Da, era și timpul să plece, fiindcă e pregătit, iar de îndată ce va fi plecat, mă voi înrola. E nevoie de mine.”

„Mă bucur să aud asta!” exclamă Meg. „Cred că orice tânăr ar trebui să vrea să meargă, deși e greu pentru mamele și surorile care rămân acasă”, adăugă ea cu tristețe.

„Eu nu am nici unele, nici altele, și foarte puțini prieteni cărora să le pese dacă trăiesc sau mor”, spuse domnul Brooke, cu oarecare amărăciune, în timp ce, absent, a pus trandafirul ofilit în groapa pe care o făcuse și l-a acoperit, ca pe un mic mormânt.

„Lui Laurie și bunicului lui le-ar păsa foarte mult, iar nouă tuturor ne-ar părea nespus de rău să ți se întâmple ceva”, spuse Meg din toată inima.

„Mulțumesc, asta sună bine”, începu domnul Brooke, redevenind voios, dar înainte să-și poată termina vorba, Ned, călare pe calul cel bătrân, veni tropăind greoi ca să-și arate măiestria ecvestră în fața tinerelor domnișoare, și în ziua aceea nu mai fu deloc liniște.

— Nu-ți place să călărești? o întrebă Grace pe Amy, în timp ce stăteau să-și tragă sufletul după o cursă în jurul câmpului cu ceilalți, conduși de Ned.

— Îmi place la nebunie. Sora mea, Meg, călărea pe vremea când tata era bogat, dar acum nu mai ținem cai, în afară de Ellen Tree, adăugă Amy, râzând.

— Povestește-mi despre Ellen Tree. E un măgar? întrebă Grace, curioasă.

— Păi, vezi tu, Jo e înnebunită după cai și la fel sunt și eu, dar n-avem decât o șa veche de amazoană și niciun cal. În grădina noastră e un măr cu o creangă joasă și bună, așa că Jo a pus șaua pe ea, a prins niște hățuri de partea care se ridică și noi tropăim pe Ellen Tree ori de câte ori avem chef.

— Ce amuzant! râse Grace. Eu am acasă un ponei și călăresc aproape în fiecare zi în parc cu Fred și Kate. E foarte plăcut, fiindcă vin și prietenii mei, iar Row-ul e plin de doamne și domni.

— Vai, ce încântător! Sper să ajung și eu într-o zi în străinătate, dar mai degrabă aș merge la Roma decât în Row, spuse Amy, care nu avea nici cea mai vagă idee ce era Row-ul și n-ar fi întrebat pentru nimic în lume.

Frank, care stătea chiar în spatele fetițelor, auzi ce spuneau și își împinse cârja de lângă el cu un gest nerăbdător, în timp ce îi privea pe băieții vioi făcând tot felul de gimnastică hazlie. Beth, care aduna cărțile de Autor împrăștiate, ridică privirea și spuse, în felul ei timid, dar prietenos: — Mi-e teamă că ați obosit. Pot să fac ceva pentru dumneavoastră?

— Vorbiți cu mine, vă rog. E plictisitor să stau singur, răspunse Frank, care se vedea limpede că era obișnuit să fie răsfățat acasă.

Dacă i-ar fi cerut să rostească un discurs în latină, tot nu i s-ar fi părut lui Beth cea sfioasă o sarcină mai imposibilă; dar acum nu avea unde să fugă, nu era nicio Jo în spatele căreia să se ascundă, iar băiatul o privea cu atâta dorință, încât sărmana fată se hotărî cu curaj să încerce.

— Despre ce vă place să vorbiți? întrebă ea, încurcându-se printre cărți și scăpând jumătate din ele în timp ce încerca să le lege laolaltă.

— Ei bine, îmi place să aud despre cricket, plimbări cu barca și vânătoare, spuse Frank, care încă nu învățase să-și potrivească distracțiile cu puterile lui.

Doamne, ce mă fac? Nu știu nimic despre toate astea, gândi Beth și, uitând în încurcătura ei de nenorocirea băiatului, spuse, sperând să-l facă pe el să vorbească: — N-am văzut niciodată o vânătoare, dar bănuiesc că dumneavoastră știți totul despre asta.

„Ba da, odată, dar nu mai pot merge niciodată la vânătoare; m-am rănit sărind peste o afurisită de poartă cu cinci bare, așa că pentru mine s-a terminat cu caii și câinii de vânătoare", spuse Frank cu un oftat care o făcu pe Beth să se simtă îngrozitor pentru gafa ei nevinovată.

„Cerbii voștri sunt mult mai frumoși decât bizonii noștri urâți", spuse ea, căutând ajutor la prerii și bucurându-se că citise una dintre cărțile băieților care îi plăceau atât de mult lui Jo.

Bizonii s-au dovedit un subiect liniștitor și potrivit, iar în dorința ei de a-l înveseli pe altul, Beth s-a uitat pe sine și nici nu și-a dat seama cât de uimite și încântate erau surorile ei văzând-o pe Beth stând de vorbă întruna cu unul dintre băieții aceia îngrozitori, împotriva cărora ceruse să fie apărată.

„Dumnezeu s-o binecuvânteze! Îi este milă de el, de aceea se poartă frumos cu el", spuse Jo, zâmbindu-i radios de pe terenul

de crochet.

„Eu am spus mereu că e o mică sfântă”, adăugă Meg, ca și cum nu mai putea exista nici cea mai mică îndoială.

„Nu l-am mai auzit pe Frank râzând atât de mult de o veșnicie”, îi spuse Grace lui Amy, în timp ce stăteau de vorbă despre păpuși și făceau servicii de ceai din căpăcelele ghindelor.

„Sora mea Beth e o fată foarte pretențioasă, când vrea”, spuse Amy, foarte mulțumită de succesul lui Beth. Voia să spună „fermecătoare”, dar, cum Grace nu știa sensul exact al niciunuia dintre cuvinte, „pretențioasă” suna bine și făcea impresie bună.

Un circ improvizat, jocul de-a vulpea și gâștele și o partidă prietenoasă de crochet au încheiat după-amiaza. La apus, cortul a fost strâns, coșurile împachetate, portițele scoase, bărcile încărcate, iar tot grupul a plutit în josul râului, cântând cât îi țineau plămânii. Ned, prins de sentimentalism, a început să fredoneze o serenadă cu refrenul melancolic...

Singur, singur, ah! Vai, singur,

iar la versurile...

Suntem amândoi tineri, avem amândoi o inimă, O, de ce să stăm astfel, reci și departe unul de altul?

s-a uitat la Meg cu o expresie atât de visătoare și afectată, încât ea a izbucnit în râs și i-a stricat cântecul.

„Cum poți fi atât de crudă cu mine?” șopti el, acoperit de un refren vioi. „Ai stat toată ziua lipită de englezoaica aceea scorțoasă, iar acum mă tratezi cu răceală.”

—N-am vrut, dar arătai atât de caraghios, încât chiar n-am putut să mă abțin, răspunse Meg, trecând peste prima parte a reproșului lui, fiindcă era adevărat că îl ocolise, amintindu-și de petrecerea de la Moffați și de discuțiile de după.

Ned s-a simțit jignit și s-a întors spre Sallie ca să găsească puțină consolare, spunându-i cam bosumflat: —Fata asta nu are nici urmă de cochetărie, nu-i așa?

—Nici cât negru sub unghie, dar e o scumpă, răspunse Sallie, luându-și apărarea prietenei chiar în timp ce îi recunoștea lipsurile.

—Oricum, nu e o căprioară rănită, spuse Ned, încercând să fie spiritual și reușind cam atât cât reușesc de obicei domnii foarte tineri.

Pe peluza unde se adunaseră, micul grup s-a despărțit cu urări călduroase de noapte bună și rămas-bun, fiindcă familia Vaughn pleca în Canada. În timp ce cele patru surori mergeau spre casă prin grădină, domnișoara Kate s-a uitat după ele și a spus, fără urmă de condescendență în glas: —În ciuda felului lor expansiv de a se purta, fetele americane sunt foarte drăguțe când ajungi să le cunoști.

—Sunt cu totul de acord cu dumneavoastră, spuse domnul Brooke.

CAPITOLUL TREISPREZECE CASTELE ÎN AER

Într-o după-amiază călduroasă de septembrie, Laurie stătea tolănit în hamacul lui, legănându-se alene înainte și înapoi și întrebându-se ce mai fac vecinii, dar fiind prea leneș ca să meargă să afle. Era într-una dintre toanele lui, fiindcă ziua fusese și neproductivă, și nesatisfăcătoare, iar el își dorea să o poată lua de la capăt. Căldura îl făcuse indolent: își neglijase studiile, îi pusese răbdarea domnului Brooke la grea încercare, își supărase bunicul exersând doar o jumătate de după-amiază, le speriase zdravăn pe servitoare sugerând în glumă că unul dintre câinii lui turbase și, după un schimb aprins de vorbe cu îngrijitorul grajdului din pricina unei neglijențe închipuite față de calul său, se trântise în hamac ca să fiarbă de ciudă pe prostia lumii în general, până când liniștea acelei zile minunate l-a potolit fără voia lui. Uitându-se în sus, spre întunericul verde al castanilor de deasupra, visa tot felul de vise și tocmai își închipuia că se leagănă pe ocean într-o călătorie în jurul lumii, când sunetul unor glasuri l-a adus într-o clipă cu picioarele pe pământ. Aruncând o privire printre ochiurile hamacului, i-a văzut pe March ieșind afară, de parcă s-ar fi pregătit de vreo expediție.

„Ce-or mai pune la cale fetele astea acum?” se gândi Laurie, deschizându-și ochii somnoroși ca să se uite bine, fiindcă vecinele lui aveau ceva neobișnuit în înfățișare. Fiecare purta o pălărie mare, cu boruri care fluturau, o traistă de pânză maro atârnată pe un umăr și ținea în mână un toiag lung. Meg avea o

pernă, Jo o carte, Beth un coș, iar Amy un portofoliu. Toate au trecut în liniște prin grădină, au ieșit pe portița mică din spate și au început să urce dealul dintre casă și râu.

„Ei, asta chiar e tare", își spuse Laurie, „să facă un picnic și să nu mă invite deloc! Cu barca n-au cum să plece, fiindcă n-au cheia. Poate au uitat-o. O să le-o duc eu și aflu ce se întâmplă."

Deși avea vreo șase pălării, i-a luat ceva timp să găsească una. Apoi a început să caute cheia, pe care a descoperit-o în cele din urmă în propriul buzunar, așa că fetele dispăruseră de tot din vedere când a sărit gardul și a fugit după ele. A luat-o pe drumul cel mai scurt spre debarcader și a așteptat să apară, dar n-a venit nimeni, așa că a urcat dealul ca să vadă mai bine. O parte din el era acoperită de un pâlc de pini, iar din mijlocul acelui colț verde se auzea un sunet mai limpede decât foșnetul blând al pinilor sau țârâitul somnoros al greierilor.

„Ia uite ce peisaj!" se gândi Laurie, uitându-se printre tufișuri, deja bine trezit și cu voie bună.

Era o scenă tare drăguță: surorile stăteau împreună în colțul umbros, cu lumina și umbra jucându-se peste ele, vântul parfumat ridicându-le părul și răcorindu-le obrajii înfierbântați, iar toate micile viețuitoare ale pădurii își vedeau de treburile lor ca și cum fetele n-ar fi fost niște străine, ci vechi prietene. Meg stătea pe pernuța ei, cosea cu grijă cu mâinile ei albe și arăta proaspătă și dulce ca un trandafir, în rochia ei roz, printre verdeață. Beth sorta conurile împrăștiate din belșug sub cucuta din apropiere, fiindcă făcea lucruri frumoase din ele. Amy schița un grup de ferigi, iar Jo tricota în timp ce citea cu voce tare. O

umbră i-a trecut peste chip băiatului când le privea, simțind că ar trebui să plece, fiindcă nu fusese invitat; și totuși zăbovea, pentru că acasă i se părea foarte singur, iar mica adunare liniștită din pădure îl atrăgea nespus pe spiritul lui neliniștit. A stat atât de nemișcat, încât o veveriță ocupată cu strânsul proviziilor a coborât pe un pin chiar lângă el, l-a văzut deodată și a țâșnit înapoi, certându-l atât de ascuțit, încât Beth a ridicat privirea, a zărit chipul acela plin de dor din spatele mestecenilor și i-a făcut semn cu un zâmbet liniștitor.

„Pot să vin și eu, vă rog? Sau mai bine nu, ca să nu vă încurc?" a întrebat el, apropiindu-se încet.

Meg a ridicat din sprâncene, dar Jo s-a uitat urât la ea, sfidătoare, și a spus imediat: „Sigur că poți. Ar fi trebuit să te invităm mai devreme, doar că ne-am gândit că n-o să-ți placă un joc atât de fete ca acesta."

„Mie îmi plac întotdeauna jocurile voastre, dar dacă Meg nu mă vrea, plec."

„N-am nimic împotrivă, dacă faci și tu ceva. Aici e împotriva regulilor să stai degeaba", a răspuns Meg, serioasă, dar amabilă.

„Mulțumesc mult. Fac orice, numai lăsați-mă să mai stau puțin, fiindcă acolo jos e plictisitor ca deșertul Sahara. Să cos, să citesc, să sortez conuri, să desenez sau să le fac pe toate deodată? Dați-mi ce aveți mai greu. Sunt gata." Și Laurie s-a așezat cu o expresie supusă, încântătoare de privit.

„Termin-o tu povestea asta cât îmi cârpesc călcâiul”, a spus Jo, întinzându-i cartea.

„Da, doamnă”, a venit răspunsul blând, în timp ce începea să citească, făcând tot ce putea ca să-și arate recunoștința pentru favoarea de a fi primit în „Societatea Albinelor Harnice”.

Povestea nu era lungă, iar când s-a terminat, el a îndrăznit să pună câteva întrebări, ca răsplată pentru purtarea lui exemplară.

„Vă rog, doamnă, aș putea să întreb dacă această instituție atât de instructivă și fermecătoare e una nouă?”

— I-ai spune? o întrebă Meg pe surorile ei.

— O să râdă, spuse Amy, prevenitoare.

— Și ce dacă? zise Jo.

— Cred că o să-i placă, adăugă Beth.

— Bineînțeles că da! Îți dau cuvântul meu că n-o să râd. Spune, Jo, și nu te teme.

— Parcă mi-ar fi frică de tine! Ei bine, vezi tu, obișnuiam să ne jucăm de-a Călătoria Pelerinului și am continuat jocul pe bune, toată iarna și toată vara.

— Da, știu, spuse Laurie, dând din cap cu aer înțelept.

— Cine ți-a spus? întrebă Jo pe un ton tăios.

— Spiritele.

— Nu, eu i-am spus. Am vrut să-l înveselesc într-o seară când voi erați toate plecate și el era cam abătut. Și chiar i-a plăcut, așa că nu mă certa, Jo, spuse Beth cu blândețe.

— Tu nu poți păstra un secret. În fine, acum măcar ne scutește de bătaie de cap.

— Continuă, te rog, spuse Laurie, când Jo se cufundă din nou în lucru, părând puțin supărată.

— Vai, nu ți-a povestit despre noul nostru plan? Ei bine, am încercat să nu ne irosim vacanța, ci fiecare a avut ceva de făcut și s-a ținut serios de treabă. Vacanța e aproape gata, toate sarcinile sunt îndeplinite și ne bucurăm nespus că n-am pierdut vremea.

— Da, cred și eu, spuse Laurie, gândindu-se cu regret la propriile lui zile irosite.

— Mamei îi place să stăm cât mai mult afară, așa că ne aducem lucrul aici și petrecem foarte frumos. De dragul jocului, ne purtăm lucrurile în sacoșele astea, purtăm pălăriile vechi, folosim bețe ca să urcăm dealul și ne jucăm de-a pelerinii, cum făceam cu ani în urmă. Dealului acestuia îi spunem Muntele Desfătării, pentru că de aici putem privi departe și vedea ținutul în care sperăm să trăim cândva.

Jo arătă într-acolo, iar Laurie se ridică să privească mai bine, fiindcă printr-o deschidere din pădure se vedeau dincolo de râul lat și albastru, pajiștile de pe malul celălalt, apoi, mult peste marginile marelui oraș, dealurile verzi care se înălțau până la cer. Soarele era jos, iar cerul strălucea în splendoarea unui apus

de toamnă. Nori aurii și purpurii stăteau pe crestele dealurilor, iar sus, în lumina roșiatică, se ridicau vârfuri alb-argintii care luceau ca turlele diafane ale vreunui Oraș Ceresc.

— Ce frumos e! spuse Laurie încet, fiindcă avea darul de a vedea și simți repede frumusețea, în orice formă ar fi apărut.

„Se întâmplă des așa și ne place să privim, fiindcă nu arată niciodată la fel, dar e mereu splendid", răspunse Amy, dorindu-și să poată picta priveliștea.

„Jo vorbește despre țara unde sperăm să trăim cândva — țara adevărată, adică, cu porci, găini și făcutul fânului. Ar fi frumos, dar eu aș vrea ca țara aceea minunată de sus să fie reală și să putem ajunge vreodată acolo", spuse Beth pe gânduri.

„Există o țară și mai frumoasă decât aceea, unde vom merge, peste un timp, când vom fi destul de buni", răspunse Meg cu glasul ei cel mai dulce.

„Pare atât de mult de așteptat și atât de greu de făcut. Aș vrea să zbor chiar acum, cum zboară rândunelele acelea, și să intru pe poarta aceea splendidă."

„Ai să ajungi acolo, Beth, mai devreme sau mai târziu, de asta să nu te îndoiești", spuse Jo. „Eu sunt cea care va trebui să lupte și să muncească, să urce și să aștepte, și poate că până la urmă nici n-o să intre."

„Mă vei avea pe mine drept companie, dacă asta te consolează cât de cât. Eu o să am de călătorit mult până să zăresc Cetatea ta Cerească. Dacă ajung târziu, o să spui o vorbă bună pentru mine, nu-i așa, Beth?"

Ceva din chipul băiatului o neliniști pe mica lui prietenă, dar ea spuse voioasă, cu ochii ei liniștiți ațintiți spre norii care se schimbau mereu: „Dacă oamenii chiar vor să ajungă acolo și chiar încearcă toată viața, eu cred că vor intra, fiindcă nu cred că sunt lacăte la ușa aceea sau paznici la poartă. Eu mi-o imaginez mereu ca în imaginea aceea, unde cei strălucitori își întind mâinile ca să-l primească pe bietul Christian când urcă dinspre râu."

„N-ar fi minunat dacă toate castelele în aer pe care ni le facem s-ar împlini și am putea trăi în ele?", spuse Jo după o scurtă pauză.

„Eu am făcut atâtea, că mi-ar fi greu să aleg pe care s-o păstrez", spuse Laurie, întins pe burtă și aruncând cu conuri în veverița care îl dăduse de gol.

„Ar trebui s-o alegi pe cea care îți place cel mai mult. Care e aceea?", întrebă Meg.

„Dacă o spun pe a mea, o spuneți și voi pe a voastră?"

„Da, dacă o spun și fetele."

„Spunem. Acum, Laurie."

„După ce văd din lume tot cât îmi doresc, aș vrea să mă stabilesc în Germania și să am parte de atâta muzică pe cât aleg eu. Eu însămi am să devin o muziciană celebră și toată lumea are să se înghesuie să mă asculte. Și n-am să-mi bat niciodată capul cu banii sau cu treburile, ci doar am să mă bucur de viață și să trăiesc pentru ce-mi place. Ăsta e castelul meu preferat. Al tău care e, Meg?"

Margaret părea să găsească puțin greu să-l descrie pe al ei și flutură o ramură de ferigă prin fața obrazului, ca și cum ar fi vrut să alunge niște musculițe închipuite, în timp ce spuse încet: „Mi-ar plăcea o casă minunată, plină de tot felul de lucruri luxoase — mâncare bună, haine frumoase, mobilă elegantă, oameni plăcuți și grămezi de bani. Eu să fiu stăpâna ei și s-o conduc cum îmi place, cu o mulțime de servitori, ca să nu fie nevoie să muncesc deloc. Cât de mult mi-ar plăcea! Dar n-aș sta degeaba, ci aș face bine și i-aș face pe toți să mă iubească din toată inima."

„Și n-ai avea un stăpân al castelului tău din nori?" întrebă Laurie șiret.

„Am spus «oameni plăcuți», să știi", zise Meg, legându-și cu grijă șiretul, ca să nu-i vadă nimeni fața.

„De ce nu spui direct că ai vrea un soț minunat, înțelept și bun, și câțiva copilași îngerești? Știi bine că fără asta castelul tău n-ar fi complet", spuse Jo pe șleau, ea care încă nu avea visuri tandre și privea romantismul mai degrabă de sus, cu excepția celui din cărți.

„În al tău n-ar fi decât cai, călimări și romane", răspunse Meg, cam bosumflată.

„Ba cum să nu? Eu aș avea un grajd plin de armăsari arabi, camere ticsite de cărți până în tavan și aș scrie cu o călimară fermecată, ca lucrările mele să ajungă la fel de celebre ca muzica lui Laurie. Eu vreau să fac ceva extraordinar înainte să intru în castelul meu, ceva eroic sau minunat, care să nu fie uitat după ce mor. Nu știu încă ce anume, dar stau la pândă și într-o

zi am de gând să vă uimesc pe toți. Cred că o să scriu cărți și o să ajung bogată și faimoasă; asta mi s-ar potrivi, așa că acesta e visul meu preferat."

„Al meu e să rămân acasă, în siguranță, cu tata și mama, și să ajut la îngrijirea familiei", spuse Beth mulțumită.

„Nu-ți dorești nimic altceva?" întrebă Laurie.

„De când am pianul meu mic, sunt pe deplin mulțumită. Îmi doresc doar să fim cu toții sănătoși și împreună, nimic altceva."

„Am o mulțime de dorințe, dar cea mai dragă e să devin artistă, să merg la Roma, să pictez tablouri minunate și să fiu cea mai bună artistă din lume", spuse Amy, cu modestia ei obișnuită.

„Ce ambițioși mai suntem, nu-i așa? Toți, în afară de Beth, vrem să fim bogați, faimoși și minunați din toate punctele de vedere. Mă întreb serios dacă vreunul dintre noi o să-și vadă vreodată dorințele împlinite", zise Laurie, mestecând un fir de iarbă ca un vițel cufundat în gânduri.

„Eu am cheia castelului meu din nori, dar rămâne de văzut dacă pot să și descui ușa", observă Jo, cu un aer misterios.

„Eu o am pe a mea, dar nu mi se dă voie s-o încerc. La naiba cu facultatea!" mormăi Laurie, oftând nerăbdător.

„Uite-o pe a mea!" și Amy își flutură creionul.

„Eu n-am niciuna", spuse Meg, abătută.

„Ba da, ai", zise Laurie imediat.

„Unde?"

„Pe chipul tău.”

„Prostii, asta nu-mi folosește la nimic.”

„Așteaptă și-ai să vezi dacă nu-ți aduce ceva ce merită cu adevărat să ai”, răspunse băiatul, râzând la gândul unui mic secret fermecător pe care își închipuia că îl știe.

Meg se înroși în spatele tufișului, dar nu puse nicio întrebare și privi peste râu cu aceeași expresie plină de așteptare pe care o avusese domnul Brooke când spusese povestea cavalerului.

„Dacă peste zece ani vom fi cu toții în viață, hai să ne întâlnim și să vedem câți dintre noi și-au împlinit dorințele sau cât de aproape am ajuns atunci față de acum”, spuse Jo, mereu gata cu un plan.

„Doamne sfinte! Cât de bătrână o să fiu, douăzeci și șapte de ani!” exclamă Meg, care deja se simțea om mare, de când împlinise șaptesprezece ani.

„Eu și cu tine vom avea douăzeci și șase de ani, Teddy, Beth douăzeci și patru, iar Amy douăzeci și doi. Ce adunare venerabilă!”, zise Jo.

„Sper ca până atunci să fi făcut ceva de care să fiu mândru, dar sunt atât de leneș, încât mi-e teamă că o să-mi pierd vremea, Jo.”

„Ai nevoie de un motiv, așa spune mama, iar când îl vei găsi, e sigură că o să muncești de minune.”

„Așa e? Pe Jupiter, o fac, dacă prind doar ocazia!” strigă Laurie, ridicându-se brusc, plin de energie. „Ar trebui să-mi ajungă că îi

fac pe plac bunicului și chiar încerc, dar simți și tu că merg împotriva firii mele și îmi e foarte greu. El vrea să ajung negustor pentru India, cum a fost și el, iar eu mai bine m-ar împușca. Urăsc ceaiul, mătasea, mirodeniile și toate prostiile pe care le aduc corăbiile lui vechi și, când vor fi ale mele, nici nu-mi pasă cât de repede se duc la fund. Faptul că merg la facultate ar trebui să-i fie de ajuns, fiindcă dacă îi dau patru ani, ar trebui să mă lase în pace cu afacerea. Dar el s-a hotărât, iar eu trebuie să fac exact ca el, dacă nu cumva rup totul și-mi văd de viața mea, cum a făcut tata. Dacă ar mai fi rămas cineva lângă bătrânul domn, aș face-o chiar mâine."

Laurie vorbea cu înflăcărare și părea gata să-și pună amenințarea în practică la cea mai mică provocare, fiindcă se maturiza foarte repede și, în ciuda felului lui comod, avea acea ură tinerească față de constrângere și acea dorință neliniștită de a încerca lumea pe cont propriu.

„Eu te sfătuiesc să pleci pe mare cu una dintre corăbiile tale și să nu te mai întorci acasă până nu încerci să trăiești în felul tău", spuse Jo, a cărei imaginație fusese aprinsă de gândul unei asemenea isprăvi îndrăznețe și a cărei compasiune fusese stârnită de ceea ce ea numea „Nedreptățile lui Teddy".

„Nu e bine, Jo. N-ar trebui să vorbești așa, iar Laurie n-ar trebui să-ți urmeze sfatul cel prost. Ar trebui să faci exact ce-și dorește bunicul tău, dragul meu băiat", spuse Meg pe tonul ei cel mai matern. „Fă tot ce poți la facultate și, când va vedea că încerci să-i faci pe plac, sunt sigură că nu va fi nici aspru cu tine, nici nedrept. Cum spui și tu, nu mai e nimeni care să rămână cu el și să-l iubească, iar tu nu ți-ai ierta niciodată dacă

l-ai părăsi fără încuviințarea lui. Nu te întrista și nu te frământa, ci fă-ți datoria și îți vei primi răsplata, așa cum a primit și bunul domn Brooke, fiind respectat și iubit."

„Ce știi tu despre el?" întrebă Laurie, recunoscător pentru sfatul bun, dar deranjat de morală și bucuros să schimbe vorba de la el însuși după izbucnirea lui neobișnuită.

„Doar ce ne-a spus bunicul tău despre el: cum a avut grijă de mama lui până a murit și n-a vrut să plece în străinătate ca profesor pentru cineva de rang, fiindcă nu voia s-o lase singură. Și cum acum are grijă de o bătrână care a îngrijit-o pe mama lui și nu spune nimănui asta, ci e cât se poate de generos, răbdător și bun."

„Așa e, dragul de el!", spuse Laurie din toată inima, când Meg se opri, îmbujorată și foarte prinsă de povestea ei. „Îi seamănă lui Bunicul să afle totul despre cineva fără ca omul acela să-și dea seama și apoi să le vorbească altora despre toate lucrurile lui bune, ca să ajungă să-l îndrăgească. Brooke nu pricepea de ce mama voastră era atât de bună cu el, îl invita împreună cu mine și se purta cu el în felul ei minunat de cald și prietenos. Credea că e pur și simplu desăvârșită și a vorbit despre asta zile întregi, iar despre voi toate a spus numai lucruri entuziaste. Dacă mi se împlinește vreodată dorința, o să vedeți voi ce fac pentru Brooke."

„Începe să faci ceva chiar de acum: nu-i mai face viața amară", spuse Meg tăios.

„Și de unde știi tu că asta fac, domnișoară?"

„Îmi dau întotdeauna seama după chipul lui când pleacă. Dacă ai fost cuminte, pare mulțumit și merge vioi. Dacă l-ai necăjit, e serios și merge încet, de parcă și-ar dori să se întoarcă și să-și facă treaba mai bine."

„Ei, asta-i bună! Deci îmi ții socoteala faptelor bune și rele după fața lui Brooke, nu? Îl văd cum se înclină și zâmbește când trece pe la fereastra ta, dar nu știam că v-ați instalat și telegraful."

„N-am făcut-o. Nu te supăra și, te rog, să nu-i spui că am zis ceva! Am vrut doar să-ți arăt că îmi pasă cum te porți și ce se spune aici rămâne între noi, știi bine", strigă Meg, foarte speriată la gândul a ce ar putea ieși din vorbele ei spuse fără grijă.

„Eu nu umblu cu pâre", răspunse Laurie, cu aerul lui „foarte sus și tare", cum numea Jo expresia aceea pe care o avea uneori. „Doar că, dacă Brooke o să fie un termometru, atunci trebuie să am grijă să aibă vreme frumoasă de raportat."

„Te rog, nu te supăra. N-am vrut nici să-ți țin predici, nici să spun lucruri pe la spate, nici să mă prostesc. Doar mi s-a părut că Jo te încurajează într-un sentiment de care mai târziu o să-ți pară rău. Ești atât de bun cu noi, încât simțim că ești ca un frate pentru noi și spunem exact ce gândim. Iartă-mă, am vrut binele." Și Meg îi întinse mâna cu un gest deopotrivă afectuos și timid.

Rușinat de supărarea lui de o clipă, Laurie strânse mâna aceea mică și bună și spuse deschis: „Eu trebuie iertat. Sunt morocănos și toată ziua am fost prost dispus. Îmi place când îmi spui ce defecte am și te porți ca o soră, așa că să nu pui la inimă

dacă mai sunt uneori ursuz. Oricum, îți mulțumesc."

Hotărât să arate că nu se simțise jignit, s-a străduit să fie cât mai plăcut: i-a depănat bumbac lui Meg, a recitat poezii ca s-o încânte pe Jo, a scuturat conuri pentru Beth și a ajutat-o pe Amy cu ferigile ei, dovedind că era numai bun de primit în „Societatea Albinei Harnice". În toiul unei discuții aprinse despre obiceiurile domestice ale țestoaselor (una dintre aceste făpturi blânde urcase agale de la râu), clinchetul slab al unui clopoțel i-a anunțat că Hannah pusese ceaiul „la infuzat" și că mai aveau exact timp să ajungă acasă pentru cină.

„Pot să mai vin?" a întrebat Laurie.

„Da, dacă ești cuminte și îți iubești cartea, așa cum li se spune băieților din abecedar", a spus Meg, zâmbind.

„Am să încerc."

„Atunci poți să vii, iar eu te învăț să tricotezi cum o fac scoțienii. Acum e mare nevoie de șosete", a adăugat Jo, fluturând-o pe a ei ca pe un mare steag albastru din lână, când și-au luat rămas-bun la poartă.

În seara aceea, când Beth a cântat pentru domnul Laurence în amurg, Laurie, stând în umbra perdelei, l-a ascultat pe micul David, a cărui muzică simplă îi liniștea mereu firea posacă, și l-a privit pe bătrân, care ședea cu capul cărunt sprijinit în mână, gândindu-se cu duioșie la copilul mort pe care îl iubise atât de mult. Amintindu-și discuția din după-amiaza aceea, băiatul și-a spus, hotărât să facă sacrificiul cu inimă bună: „Am să renunț la castelul meu și am să rămân cu dragul de bătrânel câtă vreme

are nevoie de mine, fiindcă eu sunt tot ce are.”

CAPITOLUL PAISPREZECE SECRETE

Jo era foarte ocupată în pod, fiindcă zilele de octombrie începeau să se răcească, iar după-amiezile se scurtau. Timp de două-trei ore, soarele încălzea fereastra înaltă, luminând-o pe Jo așezată pe canapeaua veche, scriind de zor, cu hârtiile întinse pe un cufăr din fața ei, în timp ce Scrabble, șobolanul casei, se plimba pe grinzile de deasupra, însoțit de fiul lui cel mare, un tânăr chipeș, care era, fără îndoială, foarte mândru de mustățile lui. Cu totul absorbită de ce făcea, Jo a tot mâzgălit până a umplut și ultima pagină, apoi și-a semnat numele cu un gest larg și și-a aruncat pana, exclamând...

„Gata, am făcut tot ce am putut! Dacă nici asta nu e bună, va trebui să aștept până când o să pot face mai bine."

Întinsă pe canapea, a citit manuscrisul cu mare atenție de la un capăt la altul, trasând pe alocuri liniuțe și adăugând o mulțime de semne de exclamare, care semănau cu niște balonașe. Apoi l-a legat cu o panglică roșie, elegantă, și a rămas un minut uitându-se la el cu o expresie serioasă și melancolică, ce arăta limpede cât de mult suflet pusese în munca ei. Biroul lui Jo de aici de sus era o veche cutie de tablă pentru bucătărie, prinsă pe perete. În ea își ținea hârtiile și câteva cărți, bine ferite de Scrabble, care, având și el înclinații literare, obișnuia să transforme în bibliotecă ambulantă orice volume îi ieșeau în cale, mâncându-le filele. Din acest recipient de tablă, Jo a scos un alt manuscris și, punându-le pe amândouă în buzunar, a coborât tiptil scările, lăsându-și prietenii să-i rontăie penele și

să-i guste cerneala.

Și-a pus pălăria și jacheta cât a putut de fără zgomot, apoi s-a dus la fereastra din intrarea din spate, a ieșit pe acoperișul unei prispe joase, s-a lăsat în jos pe povârnișul cu iarbă și a luat-o pe un drum ocolit până la șosea. Ajunsă acolo, s-a adunat, a făcut semn unui omnibus care trecea și a pornit spre oraș, cu un aer foarte vesel și misterios.

Dacă ar fi urmărit-o cineva, i s-ar fi părut că se poartă de-a dreptul ciudat, fiindcă, după ce a coborât, a luat-o în mare grabă până a ajuns la un anumit număr de pe o anumită stradă aglomerată. După ce a găsit locul cu ceva greutate, a intrat în gang, s-a uitat în sus la scările murdare și, după ce a rămas nemișcată un minut, a țâșnit brusc înapoi în stradă și s-a îndepărtat la fel de repede cum venise. A repetat manevra asta de mai multe ori, spre marea amuzare a unui tânăr cu ochi negri, tolănit la fereastra clădirii de vizavi. Când s-a întors a treia oară, Jo s-a scuturat zdravăn, și-a tras pălăria peste ochi și a urcat scările cu aerul cuiva care se duce să-și scoată toți dinții.

La intrare era și firma unui dentist, printre altele, iar după ce a privit o clipă perechea de fălci artificiale care se deschideau și se închideau încet, ca să atragă atenția asupra unei danturi frumoase, tânărul și-a pus haina, și-a luat pălăria și a coborât ca să se posteze în uşa de vizavi, spunând cu un zâmbet și un fior: „Asta e în stilul ei, să vină singură, dar dacă o să-i fie greu, o să aibă nevoie de cineva care s-o ajute să ajungă acasă.”

După zece minute, Jo a coborât în fugă scările, cu fața foarte roșie și cu aerul cuiva care tocmai trecuse printr-o încercare

neplăcută. Când l-a văzut pe tânărul domn, n-a părut deloc încântată și a trecut pe lângă el cu o simplă înclinare din cap. Dar el a urmat-o și a întrebat-o, cu un aer plin de compasiune: „A fost greu?"

„Nu prea."

„Ai terminat repede."

„Da, slavă Domnului!"

„De ce te-ai dus singură?"

„N-am vrut să știe nimeni."

„Ești cea mai ciudată persoană pe care am văzut-o vreodată. Câți ți-au scos?"

Jo s-a uitat la prietenul ei de parcă nu l-ar fi înțeles, apoi a început să râdă, de parcă ceva o amuza teribil.

„Sunt doi pe care vreau să-i scot, dar trebuie să mai aștept o săptămână."

„De ce râzi? Pui tu ceva la cale, Jo", a spus Laurie, uitându-se nedumerit.

„Și tu la fel. Ce făceai, domnule, acolo sus, în sala aceea de biliard?"

„Cu iertare, doamnă, nu era o sală de biliard, ci o sală de gimnastică, iar eu luam o lecție de scrimă."

„Mă bucur să aud asta."

„De ce?"

„Poți să mă înveți și pe mine, iar când o să jucăm Hamlet, tu poți fi Laertes și o să facem o scenă de scrimă grozavă."

Laurie a izbucnit într-un râs sănătos, băiețesc, care i-a făcut pe câțiva trecători să zâmbească fără să vrea.

„Te învăț, fie că jucăm Hamlet, fie că nu. E nemaipomenit de distractiv și o să-ți îndrepte ținuta de minune. Dar nu cred că acesta a fost singurul motiv pentru care ai spus «mă bucur» pe tonul acela hotărât, nu-i așa?"

„Nu. Mă bucuram că nu erai în saloon, pentru că sper să nu mergi niciodată în asemenea locuri. Mergi?"

„Nu prea des."

„Aș vrea să nu te mai duci."

„Nu e nimic rău în asta, Jo. Am masă de biliard acasă, dar nu are niciun farmec dacă nu ai parteneri buni, așa că, fiindcă îmi place, mai vin din când în când și joc o partidă cu Ned Moffat sau cu alți băieți."

—Vai, dragă, îmi pare tare rău, fiindcă o să-ți placă tot mai mult, o să-ți irosești timpul și banii și o să ajungi ca băieții aceia îngrozitori. Eu speram să rămâi un tânăr respectabil și să fii o bucurie pentru prietenii tăi, spuse Jo, clătinând din cap.

—Nu poate un băiat să se distreze nevinovat din când în când fără să-și piardă respectabilitatea? întrebă Laurie, vizibil iritat.

—Depinde cum și unde se distrează. Mie nu-mi place Ned și gașca lui și aș vrea să stai departe de ei. Mama nu ne lasă să-l primim la noi, deși el vrea să vină. Și dacă ajungi ca el, n-o să

mai fie de acord să ne jucăm și să ne veselim împreună cum facem acum.

—N-o să fie? întrebă Laurie, neliniștit.

—Nu. Nu-i suportă pe tinerii la modă și mai degrabă ne-ar închide pe toți în cutii de pălării decât să ne lase să umblăm cu ei.

—Ei bine, nu trebuie să scoată încă cutiile de pălării. Eu nu sunt un tânăr la modă și nici nu vreau să devin, dar îmi plac, din când în când, poznele nevinovate. Ție nu?

—Ba da, pe acelea nu le condamnă nimeni, așa că fă-ți de cap, dar să nu o iei razna, bine? Altfel s-a terminat cu toate momentele noastre frumoase.

—O să fiu un sfânt de două ori distilat.

—Nu suport sfinții. Fii doar un băiat simplu, cinstit și respectabil, și n-o să te părăsim niciodată. Nici nu știu ce m-aș face dacă te-ai purta ca fiul domnului King. Avea o grămadă de bani, dar nu știa ce să facă cu ei, și s-a apucat de băut, de jocuri de noroc, a fugit de acasă și, cred, a falsificat semnătura tatălui său; pe scurt, era îngrozitor.

—Crezi că sunt în stare să fac la fel? Mulțumesc frumos.

—Nu, nu cred asta — vai, Doamne, nu! — dar aud lumea spunând că banii sunt o ispită atât de mare și uneori îmi doresc să fii sărac. Atunci nu mi-aș mai face griji.

—Îți faci griji pentru mine, Jo?

—Puțin, când te văd posomorât și nemulțumit, cum ești uneori, fiindcă ai o voință atât de puternică, încât, dacă pornești pe un drum greșit, mi-e teamă că ar fi greu să te mai oprești.

Laurie merse câteva minute în tăcere, iar Jo îl privea, dorindu-și să-și fi ținut gura, fiindcă ochii lui păreau mânioși, deși buzele îi zâmbeau, ca și cum ar fi luat în râs avertismentele ei.

—Ai de gând să-mi ții predici până ajungem acasă? întrebă el după un timp.

—Bineînțeles că nu. De ce?

„Pentru că, dacă te grăbești, iau autobuzul. Dacă nu, aș vrea să merg pe jos cu tine și să-ți spun ceva foarte interesant."

„Nu mai țin predici și mi-ar plăcea enorm să aud noutățile."

„Foarte bine, atunci hai. E un secret și, dacă ți-l spun, trebuie să mi-l spui și tu pe al tău."

„Eu n-am niciunul", începu Jo, dar se opri brusc, amintindu-și că avea.

„Știi bine că ai — nu poți ascunde nimic, așa că hai, recunoaște, altfel nu-ți spun", strigă Laurie.

„Secretul tău e unul frumos?"

„O, și încă cum! E despre oameni pe care-i cunoști și e tare amuzant! Ar trebui să-l auzi, mor de nerăbdare să-l spun de atâta vreme. Hai, începe tu."

„N-o să spui nimic despre asta acasă, da?"

„Niciun cuvânt."

„Și n-o să mă necăjești când suntem doar noi doi?”

„Eu nu necăjesc niciodată.”

„Ba da, necăjești. Reușești să scoți de la oameni tot ce vrei. Nu știu cum faci, dar te pricepi de minune să-i îndupleci.”

„Mulțumesc. Dă-i drumul.”

„Ei bine, am lăsat două povestiri la un ziarist și trebuie să-mi dea răspunsul săptămâna viitoare”, șopti Jo la urechea confidentului ei.

„Ura pentru domnișoara March, celebra autoare americană!” strigă Laurie, aruncându-și pălăria în sus și prinzând-o din nou, spre marea încântare a două rațe, patru pisici, cinci găini și a unei jumătăți de duzină de copii irlandezi, fiindcă acum ieșiseră din oraș.

„Șșt! Probabil că n-o să iasă nimic, dar n-am avut liniște până n-am încercat și n-am spus nimic despre asta fiindcă nu voiam ca altcineva să fie dezamăgit.”

„N-are cum să dea greș. Serios, Jo, povestirile tale sunt Shakespeare pe lângă jumătate din prostiile care se publică zilnic. N-o să fie minunat să le vedem tipărite și n-o să fim mândri de autoarea noastră?”

Ochii lui Jo scânteiară, fiindcă e întotdeauna plăcut să ai pe cineva care crede în tine, iar lauda unui prieten e mereu mai dulce decât o duzină de elogii din ziare.

„Unde e secretul tău? Joacă cinstit, Teddy, altfel n-o să te mai cred niciodată”, spuse ea, încercând să stingă speranțele

strălucite care se aprinseseră la un singur cuvânt de încurajare.

„S-ar putea să dau de bucluc dacă spun, dar n-am promis că n-o să spun, așa că o fac, fiindcă nu-mi găsesc liniștea până nu-ți povestesc orice veste grozavă aflu. Știu unde e mănușa lui Meg."

„Atât?" spuse Jo, dezamăgită, în timp ce Laurie dădea din cap și sclipea din ochi cu o mină plină de mister.

„Pentru moment e mai mult decât destul, o să fii de acord când îți spun unde e."

„Atunci spune."

Laurie se aplecă și îi șopti trei cuvinte la ureche lui Jo, iar efectul fu comic. Ea se opri și se uită fix la el un minut, deopotrivă surprinsă și nemulțumită, apoi porni mai departe și întrebă tăios: „De unde știi?"

„Am văzut-o."

„Unde?"

„În buzunar."

„Tot timpul ăsta?"

„Da, nu-i romantic?"

„Nu, e îngrozitor."

„Nu-ți place?"

„Bineînțeles că nu. E ridicol, n-o să fie îngăduit. Doamne sfinte! Ce-ar zice Meg?"

„Să nu spui nimănui. Să ții minte asta.”

„N-am promis.”

„Se subînțelegea, iar eu am avut încredere în tine.”

„Bine, deocamdată n-o să spun, dar sunt dezgustată și-aș fi vrut să nu-mi fi spus.”

„Credeam că o să te bucuri.”

„La gândul că vine cineva s-o ia pe Meg de lângă noi? Nu, mulțumesc.”

„O să vezi altfel lucrurile când o să vină cineva să te ia pe tine.”

„Aș vrea să văd pe cineva încercând,” strigă Jo aprinsă.

„Și eu!” iar Laurie chicoti la gândul acesta.

„Nu cred că secretele îmi fac bine; de când mi-ai spus asta, simt că am mintea făcută ghem,” zise Jo, cam nerecunoscătoare.

„Hai să coborâm dealul ăsta în fugă și-o să-ți treacă,” propuse Laurie.

Nu se vedea țipenie de om, drumul neted cobora îmbietor înaintea ei și, neputând rezista ispitei, Jo o zbughi la fugă, lăsând curând în urmă pălăria și pieptenele și împrăștiind agrafe de păr în timp ce alerga. Laurie a ajuns primul la capăt și a fost foarte mulțumit de reușita tratamentului lui, fiindcă Atlanta lui a venit gâfâind după el, cu părul în vânt, ochii strălucitori, obrajii îmbujorați și fără urmă de nemulțumire pe chip.

„Ce n-aș da să fiu cal; atunci aș putea alerga kilometri întregi în aerul ăsta minunat fără să-mi pierd suflul. A fost grozav, dar uite

în ce hal m-a adus. Du-te și adună-mi lucrurile, ca un heruvim ce ești", spuse Jo, lăsându-se jos sub un arțar care acoperea malul cu un covor de frunze purpurii.

Laurie a plecat alene să recupereze lucrurile pierdute, iar Jo și-a strâns cosițele, sperând să nu treacă nimeni pe acolo până se aranja din nou. Dar a trecut cineva — și cine altcineva putea fi decât Meg, arătând deosebit de elegantă în ținuta ei de vizită și de sărbătoare, fiindcă fusese în vizite.

„Ce faci aici, pentru numele lui Dumnezeu?" întrebă ea, uitându-se la sora ei ciufulită cu o surpriză bine crescută.

„Adun frunze", răspunse Jo cu blândețe, alegând mănunchiul rozaliu pe care tocmai îl strânsese de pe jos.

„Și agrafe de păr", adăugă Laurie, aruncând o jumătate de duzină în poala lui Jo. „Pe drumul ăsta cresc din belșug, Meg; la fel și piepteni și pălării maro de paie."

„Ai alergat, Jo. Cum ai putut? Când o să te lași de zbenguiala asta?" spuse Meg dojenitor, în timp ce își potrivea manșetele și își netezea părul, de care vântul își bătuse joc.

„Niciodată, până n-oi ajunge înțepenită și bătrână și n-o să trebuiască să umblu cu cârja. Nu încerca să mă faci să cresc înainte de vreme, Meg. E destul de greu că tu te schimbi așa, dintr-odată. Lasă-mă să mai fiu fetiță cât mai pot."

În timp ce vorbea, Jo s-a aplecat asupra frunzelor ca să-și ascundă tremurul buzelor, fiindcă în ultima vreme simțea că Margaret devenea repede o femeie în toată firea, iar secretul lui Laurie o făcea să se teamă de despărțirea care trebuia, fără

îndoială, să vină cândva și care acum părea foarte aproape. El i-a văzut tulburarea de pe chip și i-a abătut atenția lui Meg de la ea, întrebând repede: „Pe unde ai fost în vizită, așa dichisită?"

„La familia Gardiner, iar Sallie mi-a povestit totul despre nunta lui Belle Moffat. A fost foarte somptuoasă, iar acum au plecat să-și petreacă iarna la Paris. Numai gândește-te ce încântător trebuie să fie!"

— O invidiezi, Meg? întrebă Laurie.

— Mă tem că da.

— Mă bucur să aud asta! mormăi Jo, legându-și pălăria cu o smucitură.

— De ce? întrebă Meg, surprinsă.

— Pentru că, dacă ții atât de mult la bogății, n-o să ajungi niciodată să te măriți cu un om sărac, spuse Jo, încruntându-se la Laurie, care îi făcea semne în tăcere să fie atentă ce spune.

— Eu n-am să mă duc să mă mărit cu nimeni niciodată, observă Meg, mergând mai departe cu multă demnitate, în timp ce ceilalți veneau după ea, râzând, șoptind, aruncând pietre pe apă și „purtându-se ca niște copii", cum își spuse Meg în sinea ei, deși poate că ar fi fost tentată să li se alăture dacă n-ar fi purtat rochia ei cea bună.

Timp de o săptămână sau două, Jo s-a purtat atât de ciudat, încât surorile ei erau de-a dreptul nedumerite. Fugea la ușă de fiecare dată când suna poștașul, se purta urât cu domnul Brooke ori de câte ori se întâlneau, stătea și se uita la Meg cu o mutră jalnică, iar din când în când sărea în picioare ca s-o

scuture și apoi s-o sărute într-un fel foarte misterios. Ea și Laurie își făceau mereu semne unul altuia și vorbeau despre „Spread Eagles”, până când fetele au declarat că amândoi și-au pierdut mințile. În a doua sâmbătă după ce Jo ieșise pe fereastră, Meg, care cosea la fereastra ei, a fost scandalizată să-l vadă pe Laurie alergând-o pe Jo prin toată grădina și, în cele din urmă, prinzând-o în foișorul lui Amy. Ce s-a întâmplat acolo Meg n-a putut vedea, dar s-au auzit țipete de râs, urmate de un murmur de glasuri și de un mare fâlfâit de ziare.

— Ce ne facem cu fata asta? N-o să se poarte niciodată ca o domnișoară, oftă Meg, urmărind goana cu o expresie dezaprobatoare.

— Sper să nici nu se poarte. Așa cum e, e atât de nostimă și de dragă, spuse Beth, care nu lăsase niciodată să se vadă că o durea puțin faptul că Jo avea secrete cu altcineva decât cu ea.

— E foarte greu de suportat, dar n-o să reușim niciodată s-o facem comme il faut, adăugă Amy, care stătea și-și făcea niște volănașe noi, cu buclele prinse într-un fel care o avantaja foarte mult — două lucruri plăcute care o făceau să se simtă neobișnuit de elegantă și de distinsă.

După câteva minute, Jo a dat buzna înăuntru, s-a trântit pe canapea și s-a prefăcut că citește.

— Ai ceva interesant acolo? întrebă Meg, cu un aer condescendent.

— Nimic, doar o povestire, cred că nu-i mare lucru, răspunse Jo, având grijă să țină numele ziarului ferit de priviri.

— Mai bine citește-l cu voce tare. O să ne distreze și te ține departe de năzbâtii, spuse Amy pe tonul ei cel mai matur.

— Cum se numește? întrebă Beth, mirându-se de ce Jo își ținea fața ascunsă după foaie.

— Pictorii rivali.

— Sună bine. Citește-l, spuse Meg.

Cu un „Hem!" răsunător și după ce trase adânc aer în piept, Jo începu să citească foarte repede. Fetele ascultau cu interes, fiindcă povestea era romantică și cam tristă, mai ales că, la final, mureau aproape toate personajele. — Asta îmi place la tabloul acela splendid, remarcă Amy aprobator, când Jo făcu o pauză.

— Eu prefer partea de dragoste. Viola și Angelo sunt două dintre numele noastre preferate; nu-i ciudat? spuse Meg, ștergându-se la ochi, fiindcă partea de dragoste era tragică.

— Cine a scris-o? întrebă Beth, care zărise pentru o clipă chipul lui Jo.

Cititoarea se îndreptă brusc, aruncă foaia cât colo, lăsând să i se vadă fața îmbujorată, și, cu un amestec caraghios de solemnitate și emoție, răspunse cu glas tare: — Sora voastră.

— Tu? strigă Meg, lăsând lucrul din mână.

— E foarte bună, spuse Amy, pe ton critic.

— Știam eu! Știam eu! O, Jo a mea, sunt atât de mândră! Și Beth fugi s-o îmbrățișeze pe sora ei și să se bucure din toată inima de acest succes minunat.

Doamne, cât de încântate au fost toate, fără doar și poate! Cum Meg n-a vrut să creadă până n-a văzut cu ochii ei cuvintele „Domnișoara Josephine March" tipărite chiar în ziar. Cum Amy a criticat cu grație părțile artistice ale poveștii și a venit cu sugestii pentru o continuare, care, din păcate, nu putea fi scrisă, fiindcă eroul și eroina muriseră. Cum Beth s-a însuflețit și a țopăit și a cântat de bucurie. Cum Hannah a intrat exclamând: „Doamne sfinte, așa ceva n-am mai pomenit!", uluită de „isprăvile lui Jo". Cum s-a mândrit doamna March când a aflat. Cum a râs Jo, cu lacrimi în ochi, spunând că mai bine s-ar face păun și gata, și cum se putea spune că „Spread Eagle" își flutura triumfător aripile deasupra casei March, în timp ce ziarul trecea din mână în mână.

— Povestește-ne cum a fost. — Când a venit? — Cât ai primit pe ea? — Ce-o să spună tata? — Oare Laurie n-o să râdă? strigă toată familia dintr-o suflare, îngrămădindu-se în jurul lui Jo, fiindcă oamenii aceștia dragi și cam prostuți făceau din fiecare mică bucurie a casei o adevărată sărbătoare.

„Nu mai pălăvrăgiți, fetelor, și vă spun totul", zise Jo, întrebându-se dacă domnișoara Burney se simțise mai măreață cu Evelina ei decât se simțea ea cu „Pictorii rivali". După ce le povesti cum își plasase povestirile, Jo adăugă: „Și când m-am dus să primesc răspunsul, omul a spus că îi plăceau amândouă, dar că nu-i plătea pe începători, doar îi lăsa să publice în ziarul lui și le urmărea textele. A zis că era un exercițiu bun și că, atunci când începătorii se perfecționau, găseau destui care să-i plătească. Așa că i-am lăsat cele două povestiri, iar azi mi s-a trimis asta, și Laurie m-a prins cu ea și a ținut neapărat s-o

vadă, așa că l-am lăsat. Și a spus că e bună, iar eu o să mai scriu, și el o să facă rost ca următoarea să fie plătită, și sunt atât de fericită, fiindcă, în timp, s-ar putea să ajung să mă întrețin singură și să le ajut pe fete.”

Aici Jo rămase fără suflare și, înfășurându-și capul în ziar, își udă mica povestire cu câteva lacrimi firești; fiindcă să fie independentă și să câștige lauda celor pe care îi iubea erau dorințele cele mai dragi inimii ei, iar asta părea să fie primul pas spre acel sfârșit fericit.

CAPITOLUL CINCISPREZECE O TELEGRAMĂ

„Noiembrie e cea mai neplăcută lună din tot anul”, spuse Margaret, stând la fereastră într-o după-amiază mohorâtă și uitându-se la grădina atinsă de îngheț.

„De asta m-am și născut în ea”, observă Jo gânditoare, fără să-și dea deloc seama de pata de pe nas.

„Dacă s-ar întâmpla acum ceva foarte plăcut, ni s-ar părea o lună minunată”, spuse Beth, care privea totul cu speranță, chiar și noiembrie.

„Se poate, dar în familia asta nu se întâmplă niciodată nimic plăcut”, spuse Meg, care era prost dispusă. „Ne târâm de pe o zi pe alta, fără nici cea mai mică schimbare și cu foarte puțină distracție. Parcă am fi pe o roată de ocnă.”

„Doamne, ce triștețe ne-a apucat!” strigă Jo. „Și nici nu mă mir prea tare, sărmana de tine, fiindcă le vezi pe celelalte fete petrecând de minune, în timp ce tu muncești, muncești, an după an. Ah, ce mult mi-aș dori să pot aranja lucrurile pentru tine așa cum fac pentru eroinele mele! Ești deja destul de frumoasă și destul de bună, așa că aș face să-ți lase pe neașteptate o avere vreo rudă bogată. Apoi ai apărea în lume ca o moștenitoare, i-ai disprețui pe toți cei care te-au tratat de sus, ai pleca în străinătate și te-ai întoarce Lady Cutare, într-o explozie de splendoare și eleganță.”

„În ziua de azi, oamenii nu mai moștenesc averi în felul ăsta; bărbații trebuie să muncească, iar femeile se mărită pentru bani. E o lume îngrozitor de nedreaptă”, spuse Meg cu amărăciune.

„Jo și cu mine o să facem averi pentru voi toți. Mai așteptați zece ani și-o să vedeți dacă nu”, spuse Amy, care stătea într-un colț și modela plăcinte de noroi, cum numea Hannah micile ei figurine din lut — păsări, fructe și chipuri.

„Nu pot să aștept și, sincer, nu prea am încredere nici în cerneală, nici în noroi, deși vă sunt recunoscătoare pentru bunele voastre intenții.”

Meg oftă și se întoarse din nou spre grădina înghețată. Jo gemu și își sprijini ambele coate pe masă, într-o atitudine descurajată, dar Amy continua să lucreze cu energie, iar Beth, care stătea la cealaltă fereastră, spuse zâmbind: „Două lucruri plăcute sunt pe cale să se întâmple chiar acum. Marmee vine pe stradă, iar Laurie trece prin grădină de parcă ar avea ceva frumos de spus.”

Au intrat amândoi: doamna March cu întrebarea ei obișnuită, „Nicio scrisoare de la tata, fetelor?”, iar Laurie, pe tonul lui convingător, a spus: „Nu vine niciuna dintre voi la o plimbare cu trăsura? Am tot muncit la matematică până mi s-a făcut capul vraiște și vreau să-mi limpezesc mintea cu o tură zdravănă. E o zi mohorâtă, dar aerul nu e rău și oricum îl duc pe Brooke acasă, așa că înăuntru va fi vesel, dacă afară nu e. Hai, Jo, tu și Beth veniți, nu-i așa?”

„Sigur că venim.”

„Mulțumesc mult, dar sunt ocupată.” Și Meg își scoase repede coșulețul de lucru, fiindcă se înțelesese cu mama ei că, cel puțin pentru ea, era mai bine să nu iasă prea des la plimbare cu tânărul domn.

„Noi trei suntem gata într-un minut”, strigă Amy, fugind să se spele pe mâini.

„Pot să fac ceva pentru dumneavoastră, mamă dragă?”, întrebă Laurie, aplecându-se peste scaunul doamnei March cu privirea și tonul afectuos pe care i le arăta mereu.

„Nu, mulțumesc, doar să treci pe la oficiu, dacă ești atât de drăguț, dragul meu. Azi ar trebui să primim o scrisoare și poștașul încă n-a venit. Tatăl vostru e punctual ca soarele, dar probabil s-a ivit vreo întârziere pe drum.”

Un sunet ascuțit de clopoțel o întrerupse și, un minut mai târziu, Hannah intră cu o scrisoare.

„E una dintre grozăviile alea de telegrame, doamnă”, spuse ea, ținând-o de parcă s-ar fi temut că o să explodeze și o să facă vreun necaz.

La auzul cuvântului „telegramă”, doamna March a smuls-o, a citit cele două rânduri și s-a prăbușit înapoi pe scaun, albă la față, ca și cum hârtiuța aceea i-ar fi trimis un glonț direct în inimă. Laurie a fugit jos după apă, în timp ce Meg și Hannah o sprijineau, iar Jo a citit cu voce tare, speriată...

Doamnă March: Soțul dumneavoastră este foarte bolnav. Veniți imediat. S. HALE, Spitalul Blank, Washington.

Ce liniște apăsătoare s-a lăsat în cameră, în timp ce ascultau fără să-și tragă sufletul, cum ziua de afară se întuneca ciudat și cum, dintr-odată, întreaga lume părea schimbată, în vreme ce fetele se strângeau în jurul mamei lor, simțind că toată fericirea și sprijinul vieții lor erau pe cale să le fie luate.

Doamna March și-a revenit aproape imediat, a recitit mesajul și și-a întins brațele spre fiicele ei, spunând pe un ton pe care ele nu l-au uitat niciodată: „Pleacă imediat, dar s-ar putea să fie prea târziu. O, copii, copii, ajutați-mă să îndur asta!"

Timp de câteva minute, în cameră nu s-a auzit decât plânsul, amestecat cu vorbe de mângâiere spuse printre sughițuri, promisiuni tandre de ajutor și șoapte pline de speranță care se stingeau în lacrimi. Săraca Hannah a fost prima care și-a revenit și, cu o înțelepciune instinctivă, le-a dat tuturor un exemplu bun, fiindcă pentru ea munca era leacul pentru cele mai multe necazuri.

„Domnul să-l păzească pe dragul de el! N-o să-mi pierd vremea plângând, ci pregătiți-vă lucrurile chiar acum, doamnă", a spus ea cu căldură, ștergându-se pe față cu șorțul, strângând mâna stăpânei ei cu mâna ei aspră și pornind apoi la treabă cât trei femei la un loc.

„Are dreptate, acum nu e timp de lacrimi. Fiți calme, fetelor, și lăsați-mă să gândesc."

Au încercat să se liniștească, sărmanele de ele, în timp ce mama lor s-a ridicat, palidă, dar stăpână pe sine, și și-a pus durerea deoparte ca să poată gândi și face planuri pentru ele.

„Unde e Laurie?”, a întrebat ea după puțin timp, când și-a adunat gândurile și a hotărât care erau primele lucruri de făcut.

„Aici, doamnă. O, lăsați-mă să fac ceva!”, a strigat băiatul, grăbindu-se din camera alăturată, unde se retrăsese, simțind că prima lor mare durere era prea sfântă ca să fie văzută chiar și de ochii lui prietenoși.

„Trimite o telegramă în care să spui că voi veni imediat. Următorul tren pleacă dis-de-dimineață. Cu acela voi merge.”

— Ce altceva? Caii sunt gata. Pot să plec oriunde, să fac orice, a spus el, părând gata să zboare până la capătul lumii.

— Lasă un bilet la mătușa March. Jo, dă-mi pana și hârtia aceea.

Rupând partea albă a uneia dintre paginile pe care tocmai le copiase, Jo a tras masa în fața mamei sale, știind foarte bine că banii pentru drumul acela lung și trist trebuiau împrumutați și simțind că ar fi fost în stare de orice ca să mai adauge puțin la suma pentru tatăl ei.

— Acum du-te, dragul meu, dar să nu te omori gonind într-un ritm nebunesc. Nu e nevoie de asta.

Avertismentul doamnei March fusese, evident, în zadar, pentru că cinci minute mai târziu Laurie a trecut în goană pe lângă fereastră, călare pe calul lui iute, galopând ca și cum ar fi fugit pentru viața lui.

— Jo, fugi la camere și spune-i doamnei King că nu pot veni. Pe drum, cumpără lucrurile acestea. Le notez imediat; o să fie nevoie de ele și trebuie să plec pregătită să îngrijesc un bolnav. Proviziile de spital nu sunt întotdeauna bune. Beth, du-te și

roagă-l pe domnul Laurence să ne dea câteva sticle de vin vechi. Nu sunt prea mândră să cer pentru tatăl vostru. Va avea tot ce e mai bun. Amy, spune-i Hannei să coboare cufărul negru, iar tu, Meg, vino și ajută-mă să-mi găsesc lucrurile, fiindcă sunt de-a dreptul zăpăcită.

Să scrie, să gândească și să dea indicații toate deodată era destul ca s-o zăpăcească pe biata doamnă, iar Meg a rugat-o să stea liniștită puțin în camera ei și să-i lase pe ei să se ocupe. Toți s-au împrăștiat ca frunzele în bătaia vântului, iar casa aceea liniștită și fericită a fost dată peste cap atât de brusc, de parcă hârtia aceea ar fi fost o vrajă rea.

Domnul Laurence s-a întors în grabă împreună cu Beth, aducând tot ce-i trecuse prin minte bunului bătrân ca să-i aline suferința bolnavului, precum și cele mai prietenoase promisiuni că va avea grijă de fete cât timp mama lor lipsea, lucru care a liniștit-o mult. Nu era nimic ce să nu se ofere să dea, de la propriul lui halat până la propria persoană ca însoțitor. Dar ultima variantă era imposibilă. Doamna March nici n-a vrut să audă ca bătrânul domn să facă drumul acela lung, deși pe chipul ei s-a văzut o ușurare când el a pomenit de asta, fiindcă grijile nu te ajută deloc când ai de călătorit. El i-a observat privirea, și-a încruntat sprâncenele stufoase, și-a frecat mâinile și a plecat brusc, spunând că se întoarce imediat. Nimeni n-a mai avut timp să se gândească la el până când Meg, alergând prin hol cu o pereche de galoși într-o mână și o ceașcă de ceai în cealaltă, s-a trezit deodată față în față cu domnul Brooke.

„Îmi pare foarte rău să aud asta, domnișoară March”, spuse el pe un ton blând și liniștit, care îi făcu bine sufletului ei tulburat. „Am venit să mă ofer s-o însoțesc pe mama dumneavoastră. Domnul Laurence are câteva însărcinări pentru mine la Washington și mi-ar face o adevărată plăcere să-i fiu de ajutor acolo.”

Galoșii i-au căzut imediat din mână, iar ceaiul era cât pe ce să-i urmeze, când Meg i-a întins mâna cu un chip atât de plin de recunoștință, încât domnul Brooke s-ar fi simțit răsplătit și pentru un sacrificiu mult mai mare decât micul disconfort de timp și comoditate pe care urma să și-l asume.

„Cât de buni sunteți cu toții! Mama va accepta, sunt sigură, și va fi o ușurare atât de mare să știu că are pe cineva care să aibă grijă de ea. Vă mulțumesc din suflet, din suflet!”

Meg vorbi cu sinceritate și se uită cu totul pe sine, până când ceva din ochii căprui ațintiți asupra ei îi aminti de ceaiul care se răcea; atunci o luă înainte spre salon, spunând că o va chema pe mama ei.

Până s-a întors Laurie cu un bilet de la mătușa March, în care era suma de bani de care aveau nevoie, totul fusese deja pus la punct. Mai erau și câteva rânduri în care repeta ce le spusese de atâtea ori: că ea le spusese mereu că a fost o absurditate ca March să plece în armată, că prezisese dintotdeauna că nimic bun n-avea să iasă din asta și că spera ca data viitoare să-i urmeze sfatul. Doamna March a aruncat biletul în foc, a pus banii în poșetă și și-a văzut mai departe de pregătiri, cu buzele strânse într-un fel pe care Jo l-ar fi înțeles dacă ar fi fost acolo.

După-amiaza scurtă s-a scurs încet. Toate celelalte treburi fuseseră făcute, iar Meg și mama ei erau ocupate cu niște cusături necesare, în timp ce Beth și Amy pregăteau ceaiul, iar Hannah își termina călcatul cu ceea ce ea numea „o pocnitură și-un buf", dar Jo tot nu venea. Au început să se neliniștească, iar Laurie a plecat s-o caute, fiindcă nimeni nu știa ce năzbâtie i-ar putea trece lui Jo prin cap. Totuși, n-a găsit-o, iar ea a intrat puțin mai târziu pe jos, cu o expresie foarte ciudată pe chip: se amestecau acolo hazul și teama, mulțumirea și părerea de rău, lucru care a nedumerit familia aproape la fel de mult ca teancul de bancnote pe care l-a pus înaintea mamei sale, spunând cu glasul ușor înecat: „Asta e contribuția mea ca să-i fie mai ușor tatei și să-l aducem acasă!"

„Draga mea, de unde ai luat banii? Douăzeci și cinci de dolari! Jo, sper că n-ai făcut vreo nebunie?"

„Nu, e al meu, sincer. Nu l-am cerșit, nu l-am împrumutat și nu l-am furat. L-am câștigat, și nu cred că o să mă învinovățești, fiindcă am vândut doar ce era al meu."

În timp ce vorbea, Jo și-a scos boneta și s-a auzit un strigăt general, fiindcă tot părul ei bogat fusese tăiat scurt.

„Părul tău! Părul tău frumos!" „O, Jo, cum ai putut? Era singura ta frumusețe." „Draga mea fată, nu era nevoie de asta." „Nu mai arată ca Jo a mea, dar o iubesc și mai mult pentru asta!"

În timp ce toți exclamau, iar Beth îi îmbrățișa cu tandrețe capul tuns, Jo a luat un aer nepăsător care nu păcălea pe nimeni și, ciufulindu-și tufa castanie și încercând să pară că îi place, a spus: „Nu schimbă soarta națiunii, așa că nu te mai jeli, Beth. O

să-mi prindă bine la vanitate; începusem să fiu prea mândră de podoaba mea capilară. O să le facă bine și creierilor mei să scape de claia asta. Capul mi se simte minunat de ușor și răcoros, iar frizerul a zis că în curând o să am o tunsoare scurtă și cârlionțată, băiețească, care o să-mi stea bine și o să fie ușor de îngrijit. Eu sunt mulțumită, așa că, vă rog, luați banii și hai să cinăm."

„Povestește-mi tot, Jo. Nu sunt pe deplin împăcată, dar nici nu te pot învinovăți, fiindcă știu cât de bucuroasă ți-ai sacrificat vanitatea, cum îi spui tu, din dragoste. Dar, draga mea, nu era nevoie, și mă tem că într-o zi o să-ți pară rău", a spus doamna March.

„Nu, n-o să-mi pară!" a răspuns Jo hotărât, simțindu-se mult ușurată că năzbâtia ei nu fusese condamnată cu totul.

„Ce te-a făcut să faci asta?" a întrebat Amy, care mai degrabă s-ar fi gândit să-și taie capul decât părul ei frumos.

„Ei bine, voiam cu orice preț să fac ceva pentru tata", a răspuns Jo, în timp ce se adunau în jurul mesei, fiindcă tinerii sănătoși pot mânca și în mijlocul necazurilor. „Urăsc să mă împrumut la fel de mult ca mama și știam că mătușa March o să bombăne, cum face mereu, dacă îi ceri și nouă pence. Meg și-a dat tot salariul pe trimestrul acesta pentru chirie, iar eu din al meu mi-am luat doar niște haine, așa că mă simțeam vinovată și eram hotărâtă să fac rost de bani, chiar dacă trebuia să-mi vând și nasul de pe față ca să-i obțin."

„Nu trebuie să te simți vinovată, copilul meu! Nu aveai haine de iarnă și ți-ai luat cele mai simple lucruri din banii câștigați prin

propria ta muncă grea", a spus doamna March cu o privire care i-a încălzit inima lui Jo.

„La început nici nu m-am gândit să-mi vând părul, dar pe drum tot îmi trecea prin minte ce-aș putea face și simțeam că mi-ar plăcea să intru în vreunul dintre magazinele acelea luxoase și să iau ce-mi trebuie. În vitrina unui frizer am văzut cozi de păr cu prețurile puse, iar o coadă neagră, nu la fel de deasă ca a mea, costa patruzeci de dolari. Atunci mi-a venit deodată ideea că aveam și eu un lucru din care puteam scoate bani și, fără să mai stau pe gânduri, am intrat, am întrebat dacă cumpără păr și cât mi-ar da pe al meu."

„Nu înțeleg cum ai avut curajul s-o faci", spuse Beth, cu un aer uimit.

„Oh, era un omuleț care arăta de parcă trăia doar ca să-și ungă părul. La început s-a uitat cam lung, de parcă nu era obișnuit ca fetele să dea buzna în prăvălia lui și să-l întrebe dacă le cumpără părul. A spus că pe al meu nu-l vrea prea tare, că nu era o culoare la modă și că, oricum, niciodată nu plătea mult pe așa ceva. Că munca depusă cu el îl făcea scump, și tot așa. Se făcea târziu și mi-era teamă că, dacă nu rezolvam pe loc, n-aveam să mai fac deloc asta, iar voi știți că, atunci când mă apuc de ceva, urăsc să renunț. Așa că l-am rugat să-l ia și i-am spus de ce mă grăbeam atât. O fi fost caraghios, probabil, dar l-a făcut să se răzgândească, fiindcă m-am cam înfierbântat și am spus toată povestea în felul meu zăpăcit, iar soția lui a auzit și a zis atât de frumos: «Ia-l, Thomas, și fă-i pe plac domnișoarei. Aș face și eu la fel pentru Jimmy al nostru, în orice zi, dacă aș avea un fir de păr care să merite vândut.»”

„Cine era Jimmy?” întrebă Amy, căreia îi plăcea să i se explice lucrurile pe măsură ce se întâmplau.

„Fiul ei, a spus, care era în armată. Ce repede îi apropie pe străini lucrurile de felul ăsta, nu-i așa? A vorbit întruna cât timp omul mă tundea și mi-a distras foarte bine atenția.”

„Nu te-ai simțit îngrozitor când a venit prima tăietură?” întrebă Meg, înfiorându-se.

„Mi-am aruncat o ultimă privire la păr cât timp omul își pregătea lucrurile, și asta a fost tot. Eu nu mă smiorcăi pentru fleacuri de-astea. Totuși, recunosc că m-am simțit ciudat când am văzut dragul meu păr vechi întins pe masă și am simțit pe cap doar capetele acelea scurte și aspre. Aproape că părea de parcă

mi-ar fi tăiat un braț sau un picior. Femeia m-a văzut uitându-mă la el și mi-a ales o șuviță lungă pe care s-o păstrez. Ți-o dau ție, Marmee, doar ca să-ți amintești de gloria de altădată, fiindcă o tunsoare scurtă e atât de comodă, încât nu cred că o să mai port vreodată iar o coamă."

Doamna March a împăturit șuvița ondulată, castanie, și a pus-o în biroul ei, lângă una scurtă și căruntă. N-a spus decât: „Mulțumesc, draga mea", dar ceva din expresia feței ei le-a făcut pe fete să schimbe vorba și să vorbească cât mai voios despre bunătatea domnului Brooke, despre șansa unei zile frumoase mâine și despre clipele fericite pe care aveau să le trăiască atunci când tata se întorcea acasă ca să fie îngrijit.

La ora zece, când doamna March a pus deoparte ultimul lucru terminat și a spus: „Haideți, fetelor", nimeni nu voia să meargă la culcare. Beth s-a așezat la pian și a cântat imnul preferat al tatălui lor. Toate au început curajos, dar s-au oprit una câte una, până când a rămas doar Beth, cântând din toată inima, fiindcă pentru ea muzica fusese mereu o alinare blândă.

„Mergeți la culcare și nu mai vorbiți, fiindcă trebuie să ne trezim devreme și o să avem nevoie de tot somnul pe care-l putem prinde. Noapte bună, dragile mele", a spus doamna March când s-a terminat imnul, pentru că nimeni nu mai avea chef să încerce altul.

Au sărutat-o în liniște și s-au dus la culcare la fel de tăcute, de parcă dragul bolnav ar fi fost în camera alăturată. Beth și Amy au adormit curând, în ciuda necazului cel mare, dar Meg a rămas trează, frământată de cele mai serioase gânduri pe care

le avusese vreodată în scurta ei viață. Jo stătea nemișcată, iar sora ei a crezut că doarme, până când un suspin înăbușit a făcut-o să exclame, atingând un obraz ud...

„Jo, draga mea, ce s-a întâmplat? Plângi din cauza tatei?"

„Nu, nu acum."

„Atunci de ce?"

„Pă... părul meu!", a izbucnit biata Jo, încercând zadarnic să-și înăbușe emoția în pernă.

Lui Meg nu i s-a părut deloc caraghios și a sărutat-o și a mângâiat-o pe eroina îndurerată cu cea mai tandră grijă.

„Nu-mi pare rău", a protestat Jo, cu glasul sugrumat. „Aș face-o din nou și mâine, dacă aș putea. Doar partea mea vanitoasă se apucă să plângă așa prostește. Să nu spui nimănui, mi-a trecut acum. Credeam că dormi, așa că mi-am îngăduit doar un mic geamăt, în taină, pentru singura mea frumusețe. Cum de ești trează?"

„Nu pot să dorm, sunt prea îngrijorată", a spus Meg.

„Gândește-te la ceva plăcut și adormi imediat."

„Am încercat, dar m-am simțit mai trează ca niciodată."

„La ce te-ai gândit?"

„La chipuri frumoase — mai ales la ochi", a răspuns Meg, zâmbind pentru sine în întuneric.

„Ce culoare îți place cel mai mult?"

„Adică maro, uneori. Cei albaștri sunt minunați.”

Jo a râs, iar Meg i-a spus pe un ton tăios să nu mai vorbească; apoi, împăciuitoare, i-a promis că o să-i facă părul creț și a adormit visând că trăiește în castelul ei din nori.

Ceasurile băteau miezul nopții, iar camerele erau cufundate într-o liniște adâncă, când o siluetă s-a strecurat încet de la un pat la altul, netezind aici o cuvertură, aranjând dincolo o pernă și oprindu-se să privească îndelung și cu tandrețe fiecare chip adormit, să-l sărute pe fiecare cu buze care binecuvântau fără cuvinte și să rostească acele rugăciuni fierbinți pe care numai mamele le spun. Când a ridicat perdeaua ca să privească în noaptea mohorâtă, luna a ieșit deodată dintre nori și a luminat-o ca un chip strălucitor și blând, care părea să șoptească în tăcere: „Prinde curaj, suflet drag! Dincolo de nori există întotdeauna lumină.”

CAPITOLUL ȘAISPREZECE SCRISORI

În zorii reci și cenușii, surorile și-au aprins lampa și și-au citit capitolul cu o seriozitate cum nu mai simțiseră niciodată. Acum umbra unei necazuri adevărate căzuse peste ele, iar cărticelele acelea erau pline de ajutor și mângâiere; în timp ce se îmbrăcau, au hotărât să-și ia rămas-bun cu seninătate și speranță și să-și lase mama să plece în călătoria ei plină de griji fără să o împovăreze cu lacrimile sau plângerile lor. Totul li se părea foarte ciudat când au coborât: afară era atât de întunecat și liniștit, iar înăuntru atâta lumină și agitație. Micul dejun la o oră atât de matinală părea nefiresc, și până și chipul cunoscut al Hannei arăta ciudat, în timp ce se învârtea prin bucătărie cu boneta de noapte pe cap. Cufărul cel mare stătea pregătit în hol, mantia și pălăria mamei erau pe canapea, iar mama însăși ședea încercând să mănânce, dar arăta atât de palidă și istovită de nesomn și îngrijorare, încât fetelor le-a fost foarte greu să-și țină hotărârea. Ochii lui Meg se umpleau mereu de lacrimi fără voia ei, Jo a fost nevoită de mai multe ori să-și ascundă fața în prosopul de bucătărie, iar cele mici aveau o expresie gravă și tulburată, de parcă durerea ar fi fost pentru ele o experiență cu totul nouă.

Nimeni nu vorbea prea mult, dar când clipa se apropia de tot și stăteau așteptând trăsura, doamna March le-a spus fetelor, care roiau toate în jurul ei — una îi împăturea șalul, alta îi netezea panglicile de la pălărie, a treia îi punea galoșii, iar a patra îi închidea geanta de drum...

„Copii, vă las în grija Hannei și sub ocrotirea domnului Laurence. Hannah este credincioșia întruchipată, iar bunul nostru vecin vă va păzi ca și cum ați fi copiii lui. Nu mi-e teamă pentru voi, dar îmi doresc mult să treceți cum trebuie prin încercarea asta. Când voi pleca, să nu vă lăsați pradă durerii și neliniștii și să nu credeți că puteți sta degeaba ca să vă alinați, încercând să uitați. Continuați-vă treaba ca de obicei, fiindcă munca e o mare mângâiere. Păstrați-vă speranța și rămâneți ocupate, iar orice s-ar întâmpla, să nu uitați niciodată că nu puteți rămâne fără tată."

„Da, mamă."

„Meg, draga mea, fii chibzuită, ai grijă de surorile tale, sfătuiește-te cu Hannah și, dacă nu știi ce să faci, mergi la domnul Laurence. Ai răbdare, Jo, nu te lăsa copleșită și nu face lucruri pripite, scrie-mi des și fii fata mea curajoasă, gata să le ajuți și să le înveselești pe toate. Beth, găsește-ți alinarea în muzică și rămâi credincioasă micilor îndatoriri ale casei, iar tu, Amy, ajută cât poți, fii ascultătoare și păstrează acasă buna dispoziție și liniștea."

„Așa vom face, mamă! Așa vom face!"

Huruitul unei trăsuri care se apropia le-a făcut pe toate să tresară și să asculte. Acela a fost momentul cel mai greu, dar fetele l-au trecut bine. Niciuna n-a plâns, niciuna n-a fugit și n-a izbucnit în vaiete, deși aveau inimile foarte grele când au trimis mesaje pline de iubire pentru tata, amintindu-și, chiar în timp ce le rosteau, că s-ar putea să fie prea târziu ca ele să mai ajungă la el. Și-au sărutat mama în liniște, s-au agățat de ea cu tandrețe

și au încercat să-i facă semn cu mâna cât mai voios când trăsura s-a pus în mișcare.

Laurie și bunicul lui au venit s-o conducă, iar domnul Brooke părea atât de puternic, de cumpătat și de bun, încât fetele l-au poreclit pe loc „domnul Inimă-Mare”.

„Rămâneți cu bine, dragile mele! Dumnezeu să ne binecuvânteze și să ne ocrotească pe toți!” a șoptit doamna March, sărutând pe rând fiecare chip drag și grăbindu-se apoi să urce în trăsură.

Când trăsura s-a îndepărtat, a ieșit soarele, iar ea, uitându-se înapoi, l-a văzut luminând grupul de la poartă ca pe un semn bun. Și ele l-au văzut, au zâmbit și au făcut cu mâna, iar ultimul lucru pe care l-a zărit, când a cotit la colț, au fost cele patru chipuri luminoase și, în spatele lor, ca o gardă de corp, bătrânul domn Laurence, credincioasa Hannah și devotatul Laurie.

„Cât de buni sunt toți cu noi!” a spus ea, întorcându-se și găsind o nouă dovadă în compasiunea respectuoasă de pe chipul tânărului.

— Nu văd cum ar putea să se abțină, răspunse domnul Brooke, râzând atât de molipsitor încât doamna March n-a putut să nu zâmbească. Și astfel călătoria a început sub semne bune: soare, zâmbete și vorbe vesele.

— Parcă a fost un cutremur, spuse Jo, în timp ce vecinii plecau acasă la micul dejun, lăsându-le pe ele să se odihnească și să-și mai vină în fire.

— Parcă a dispărut jumătate din casă, adăugă Meg, abătută.

Beth a deschis gura să spună ceva, dar n-a putut decât să arate spre grămada de ciorapi frumos cârpiți de pe masa mamei, dovadă că, chiar și în ultimele ei clipe grăbite, se gândise la ele și muncise pentru ele. Era un lucru mărunt, dar le-a mers direct la inimă și, în ciuda hotărârii lor curajoase, toate au izbucnit în plâns amar.

Hannah, cu înțelepciune, le-a lăsat să-și descarce sufletul, iar când furtuna de lacrimi a dat semne că se domolește, a venit în ajutor înarmată cu o cafetieră.

— Acum, dragile mele domnișoare, amintiți-vă ce a spus mama voastră și nu vă mai frământați. Haideți să bem fiecare câte o ceașcă de cafea, apoi să ne apucăm de treabă și să facem cinste familiei.

Cafeaua era un răsfăț, iar Hannah a dat dovadă de mult tact în dimineața aceea când a făcut-o. Nimeni nu putea rezista încuviințărilor ei convingătoare sau invitației parfumate care ieșea din ciocul cafetierei. S-au așezat la masă, și-au schimbat batistele cu șervete și, în zece minute, erau din nou în regulă.

— „Speră și ține-te ocupată”, acesta e mottoul nostru, așa că să vedem cine și-l va aminti cel mai bine. Eu mă duc la mătușa March, ca de obicei. Vai, ce morală o să-mi facă! spuse Jo, sorbind cu sufletul revenindu-i.

— Eu mă duc la familia King, deși aș prefera mult mai mult să rămân acasă și să am grijă de ce e de făcut aici, spuse Meg, dorindu-și să nu-și fi înroșit ochii atât de tare.

— Nu e nevoie de asta. Eu și Beth putem să ținem casa foarte bine, interveni Amy, cu un aer important.

— Hannah ne va spune ce avem de făcut și o să fie totul frumos când vă întoarceți acasă, adăugă Beth, scoțând fără întârziere mopul și ligheanul de vase.

— Mi se pare că îngrijorarea e foarte interesantă, observă Amy, mâncând zahăr pe gânduri.

Fetele n-au putut să nu râdă și s-au simțit mai bine după aceea, deși Meg a clătinat din cap la vederea tinerei domnișoare care putea găsi alinare într-un zaharniță.

Vederea plăcintelor a adus-o pe Jo imediat cu picioarele pe pământ; iar când cele două au plecat spre treburile lor de fiecare zi, s-au uitat cu tristețe înapoi spre fereastra unde erau obișnuite să vadă chipul mamei. Nu mai era acolo, dar Beth își amintise micul ritual al casei și stătea ea la geam, făcându-le semn din cap ca un mandarin cu obrajii rumeni.

— Asta e atât de Beth a mea! spuse Jo, fluturându-și pălăria, cu recunoștință pe chip. La revedere, Meggy, sper să nu fie prea greu azi la Kings. Nu-ți mai face griji pentru tata, draga mea, adăugă ea când s-au despărțit.

— Și eu sper ca mătușa March să nu se tot vaiete. Te prinde bine tunsoarea și îți dă un aer foarte băiețos și drăguț, răspunse Meg, încercând să nu zâmbească la vederea capului aceluia cârlionțat, care părea caraghios de mic pe umerii înalți ai surorii ei.

— Ăsta e singurul meu motiv de consolare. Și, atingându-și pălăria à la Laurie, Jo a plecat, simțindu-se ca o oaie tunsă într-o zi de iarnă.

Veștile despre tatăl lor le-au liniștit mult pe fete, fiindcă, deși era grav bolnav, prezența celei mai bune și mai grijulii dintre infirmiere îi făcuse deja bine. Domnul Brooke trimitea zilnic câte un buletin, iar Meg, în calitate de cap al familiei, ținea neapărat să citească ea telegramele, care deveneau tot mai încurajatoare pe măsură ce trecea săptămâna. La început, toate erau nerăbdătoare să scrie, iar una sau alta dintre surori strecura cu grijă în cutia poștală plicuri dolofane, simțindu-se destul de importante cu această corespondență cu Washingtonul. Cum unul dintre aceste pachete conținea bilețele caracteristice de la fiecare, vom jefui o poștă imaginară și le vom citi.

Draga mea mamă,

Nu pot să-ți spun cât de fericite ne-a făcut ultima ta scrisoare; vestea a fost atât de bună, încât n-am putut să nu râdem și să plângem de bucurie. Cât de bun este domnul Brooke și ce noroc că treburile domnului Laurence îl țin atât de mult aproape de tine, de vreme ce vă este atât de folositor ție și Tatălui. Fetele sunt toate nemaipomenit de cuminți. Jo mă ajută la cusut și ține morțiș să se ocupe de tot felul de treburi grele. M-aș teme că o să exagereze, dacă n-aș ști că „avântul ei moral" n-o să țină prea mult. Beth își face îndatoririle cu o regularitate de ceasornic și nu uită niciodată ce i-ai spus. Suferă din pricina Tatălui și are un aer serios, în afară de momentele când stă la pianul ei mic. Amy mă ascultă frumos și am mare grijă de ea. Își aranjează singură părul, iar eu o învăț să facă butoniere și să-și

cârpească ciorapii. Se străduiește din răsputeri și știu că o să fii mulțumită de cât a progresat când te vei întoarce. Domnul Laurence veghează asupra noastră ca o cloșcă bătrână și grijulie, cum spune Jo, iar Laurie este foarte bun și săritor ca vecin. El și Jo ne mai înveselesc, fiindcă uneori ne apucă tristețea și ne simțim ca niște orfane, cu tine atât de departe. Hannah e o adevărată sfântă. Nu ne ceartă deloc și îmi spune mereu domnișoara Margaret, ceea ce e foarte potrivit, după cum știi, și se poartă cu mine cu respect. Suntem toate bine și ocupate, dar ne dorim, zi și noapte, să te avem înapoi. Transmite-i Tatălui toată dragostea mea și crede-mă mereu a ta...

MEG

Acest bilețel, scris frumos pe hârtie parfumată, era în mare contrast cu următorul, mâzgălit pe o coală mare de hârtie subțire, străină, împodobită cu pete de cerneală și tot felul de înfloriturи și litere cu cozi răsucite.

Scumpa mea Marmee:

Ura de trei ori pentru dragul de tata! Brooke a fost nemaipomenit că a trimis imediat o telegramă și ne-a anunțat chiar în clipa în care s-a simțit mai bine. Când a venit scrisoarea, am fugit sus, în pod, și am încercat să-l mulțumesc lui Dumnezeu că e atât de bun cu noi, dar n-am putut decât să plâng și să spun: „Mă bucur! Mă bucur!" N-a fost asta la fel de bine ca o rugăciune adevărată? Pentru că în inimă am simțit o mulțime de rugăciuni. Trecem prin niște momente tare ciudate, iar acum mă pot bucura de ele, fiindcă toți sunt atât de

nemaipomenit de buni, că parcă trăiesc într-un cuib de porumbei îndrăgostiți. Ai râde să o vezi pe Meg în capul mesei, încercând să fie maternă. E tot mai frumoasă pe zi ce trece și uneori sunt îndrăgostită de ea. Copiii sunt niște arhangheli în toată regula, iar eu — ei bine, eu sunt Jo și n-o să fiu niciodată altceva. Vai, trebuie să-ți spun că era cât pe ce să mă cert cu Laurie. I-am spus verde-n față ce gândeam despre o prostioară, iar el s-a supărat. Eu aveam dreptate, dar n-am vorbit cum ar fi trebuit, și el a plecat acasă țanțoș, spunând că nu mai vine până nu-mi cer iertare. Eu am declarat că n-o fac și m-am înfuriat. A ținut toată ziua. Mă simțeam rău și mi-ai lipsit tare mult. Laurie și cu mine suntem amândoi atât de mândri, că ne vine greu să ne cerem iertare. Dar am crezut că până la urmă el o să cedeze, fiindcă eu aveam dreptate. N-a venit, iar seara mi-am amintit ce ai spus când Amy a căzut în râu. Mi-am citit cărticica, m-am simțit mai bine, m-am hotărât să nu las soarele să apună peste mânia mea și am fugit la Laurie să-i spun că-mi pare rău. M-am întâlnit cu el la poartă; venea pentru același lucru. Am râs amândoi, ne-am cerut iertare unul altuia și ne-am simțit din nou bine și împăcați.

Ieri am făcut o „poezioară", pe când o ajutam pe Hannah la spălat, și, fiindcă tatei îi plac prostioarele mele, am pus-o aici ca să-l amuze. Dă-i din partea mea cea mai iubitoare îmbrățișare din câte au existat vreodată și sărută-te și tu de vreo douăsprezece ori din partea...

JO CEA ZĂPĂCITĂ

UN CÂNTEC DIN BALIA DE RUFE

Regină peste balia mea, cânt voioasă, în timp ce spuma albă se ridică sus, și spăl zdravăn, clătesc și storc, apoi prind hainele la uscat. Apoi se leagănă afară, în aerul liber și proaspăt, sub cerul însorit.

Mi-aș dori să putem spăla din inimile și sufletele noastre petele adunate peste săptămână și să lăsăm apa și aerul, prin magia lor, să ne facă la fel de curați ca ele. Atunci, pe pământ, ar exista cu adevărat o zi de spălat glorioasă!

Pe drumul unei vieți folositoare, oare nu va înflori niciodată seninătatea? O minte ocupată n-are timp să se gândească la durere, la griji sau la întuneric. Iar gândurile apăsătoare pot fi măturate, dacă mânuim cu curaj o mătură.

Mă bucur că am o treabă de făcut, să muncesc zi de zi, fiindcă îmi aduce sănătate, putere și speranță, și învăț cu drag să spun: „Capule, poți să gândești, Inimă, poți să simți, dar, Mână, tu trebuie să lucrezi mereu!”

Dragă mamă,

Am loc doar să-ți trimit dragostea mea și câteva panseluțe presate, culese din tufa pe care am păstrat-o cu grijă în casă, ca să le vadă tata. Citesc în fiecare dimineață, încerc să fiu cuminte toată ziua și adorm cântând melodia tatei. Acum nu pot să cânt „LAND OF THE LEAL”, mă face să plâng. Toată lumea e foarte bună cu noi și suntem cât se poate de fericiți fără tine. Amy vrea restul paginii, așa că trebuie să mă opresc. N-am uitat să acopăr suporturile, și întorc ceasul și aerisesc camerele în fiecare zi.

Sărută-l pe dragul de tata pe obrazul pe care spune că e al meu. O, vino repede la iubitoarea ta...

MICA BETH

Ma Chere Mamma,

Suntem cu toții bine eu îmi fac mereu lecțiile și nu le corroberez niciodată pe fete—Meg zice că vreau să spun contradic așa că le-am pus pe amândouă și poți tu să-l alegi pe cel mai potrivitos. Meg îmi e de mare ajutor și mă lasă să mănânc jeleu în fiecare seară la ceai e foarte bun pentru mine Jo zice că pentru că mă ține dulce la fire. Laurie nu e atât de respecktuos pe cât ar trebui acum că sunt aproape adolescentă îmi spune Puiu și îmi rănește sentimentele vorbindu-mi franțuzește foarte repede când spun Merci sau Bon jour cum face Hattie King. Mânecile rochiei mele albastre erau de tot uzate și Meg mi-a pus altele noi dar partea din față a ieșit prost și sunt mai albastre decât rochia. M-am simțit rău dar nu m-am văicărit îmi port necazurile bine dar tare aș vrea ca Hannah să pună mai mult apret în șorțurile mele și să facă clătite de hrișcă în fiecare zi. Nu poate? N-am făcut frumos semnul ăla de interrigație? Meg zice că punctuația și ortografia mea sunt rușinoase și sunt mortyficată dar vai de mine am atât de multe de făcut că nu mă pot opri. Adieu, îi trimit lui Papa o mulțime de dragoste. A ta fiică iubitoare...

AMY CURTIS MARCH

Dragă domnișoară March,

Îți scriu doar câteva rânduri ca să-ți spun că ne descurcăm de minune. Fetele sunt istețe și se mișcă iute și cu spor.

Domnișoara Meg o să ajungă o gospodină cum se cade. Îi place treaba asta și prinde mersul lucrurilor uimitor de repede. Jo le întrece pe toate când e vorba să se avânte, dar nu se oprește să chibzuiască înainte și nu știi niciodată unde o să ajungă. Luni a spălat un ciubăr de rufe, dar le-a apretat înainte să le stoarcă și a pus atâta albăstreală pe o rochie roz de stambă, că am crezut că mor de râs. Beth e cea mai bună dintre micile făpturi și îmi e de mare ajutor, fiindcă e prevăzătoare și de încredere. Încearcă să învețe tot și, cu adevărat, se descurcă la piață peste vârsta ei; de asemenea ține socotelile, cu ajutorul meu, în chip minunat. Până acum am trăit foarte economicos. Nu le dau fetelor cafea decât o dată pe săptămână, după cum ai dorit, și le țin la mâncare simplă și sănătoasă. Amy se poartă bine, fără să se plângă că poartă hainele ei cele mai bune și că mănâncă dulciuri. Domnul Laurie e la fel de pus pe șotii ca întotdeauna și întoarce casa cu susul în jos destul de des, dar le înveselește pe fete, așa că le las în voie. Bătrânul domn trimite o mulțime de lucruri și e cam obositor, dar are intenții bune și nu e treaba mea să spun nimic. Mi-a crescut pâinea, așa că mă opresc aici. Îi transmit respectele mele domnului March și sper că a scăpat de tot de pneumonia lui.

Cu respect, Hannah Mullet

Asistentă-șefă a Salonului nr. 2, totul e liniștit pe Rappahannock, trupele sunt în stare excelentă, departamentul de aprovizionare e bine condus, Garda de Acasă sub colonelul Teddy e mereu la post, comandantul suprem, generalul Laurence, inspectează armata zilnic, intendentul Mullet păstrează ordinea în tabără, iar maiorul Lion face de pază noaptea. S-a tras o salvă de douăzeci

și patru de tunuri la primirea veștilor bune de la Washington și a avut loc o paradă de gală la cartierul general. Comandantul suprem trimite cele mai bune urări, la care se alătură din toată inima... COLONELUL TEDDY

Stimată doamnă,

Fetițele sunt toate bine. Beth și băiatul meu dau raportul în fiecare zi. Hannah este o servitoare model și o păzește pe drăguța de Meg ca un dragon. Mă bucur că vremea frumoasă se menține. Te rog să-l faci pe Brooke să fie de folos și trage asupra mea pentru fonduri dacă cheltuielile depășesc estimarea ta. Nu-l lăsa pe soțul tău să ducă lipsă de nimic. Slavă Domnului că se face bine.

Al dumneavoastră sincer prieten și slujitor, JAMES LAURENCE

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE
MICA CREDINCIOASĂ

Timp de o săptămână, în casa cea veche s-a adunat atâta virtute, că ar fi ajuns pentru tot cartierul. Era cu adevărat uimitor: toți păreau într-o stare aproape îngerească, iar renunțarea de sine era la mare modă. După ce le-a trecut prima grijă pentru tatăl lor, fetele și-au slăbit pe nesimțite lăudabilele eforturi și au început să alunece înapoi spre vechile obiceiuri. Nu și-au uitat deviza, dar să spere și să se țină ocupate părea din ce în ce mai ușor și, după asemenea strădanii uriașe, au simțit că Strădania merita o vacanță — și i-au dat destule.

Jo a răcit zdravăn fiindcă nu și-a acoperit cum trebuie capul tuns și i s-a spus să rămână acasă până se face bine, fiindcă mătușii March nu-i plăcea să audă oameni citind cu răceala în cap. Lui Jo i-a convenit de minune și, după o scotocire energică din pod până în pivniță, s-a așezat pe canapea ca să-și îngrijească răceala cu arsenicum și cărți. Amy a descoperit că treburile casei și arta nu se împacă prea bine și s-a întors la plăcintele ei de noroi. Meg mergea zilnic la elevele ei și cosea — sau cel puțin așa credea — când era acasă, dar mult timp îl petrecea scriindu-i mamei scrisori lungi sau recitind iar și iar telegramele din Washington. Beth și-a văzut mai departe de treabă, cu doar mici căderi în lene sau tristețe.

Toate îndatoririle mărunte erau îndeplinite cu credincioșie în fiecare zi, ba chiar și multe dintre ale surorilor ei, fiindcă ele mai uitau, iar casa părea un ceas al cărui pendul plecase în vizită. Când i se umplea inima de dor după Mama sau de teamă pentru

Tata, se retrăgea într-un anumit dulap, își ascundea fața în faldurile unei rochii vechi și dragi, își plângea puțin amarul și își rostea încet rugăciunea, singură. Nimeni nu știa ce o înveselea după astfel de momente apăsătoare, dar toți simțeau cât de dulce și de săritoare era Beth și au prins obiceiul de a merge la ea pentru mângâiere sau sfat în micile lor probleme.

Niciuna nu-și dădea seama că această experiență era o probă a caracterului și, după ce a trecut primul val de emoție, toate au simțit că se purtaseră bine și meritau laude. Și chiar le meritau, dar greșeala lor a fost că au încetat să mai facă binele, iar lecția asta au învățat-o cu multă neliniște și părere de rău.

„Meg, aș vrea să te duci să-i vezi pe Hummel. Știi că Mama ne-a spus să nu-i uităm", zise Beth, la zece zile după plecarea doamnei March.

„Sunt prea obosită ca să merg în după-amiaza asta", răspunse Meg, legănându-se comod în timp ce cosea.

„Nu poți tu, Jo?" întrebă Beth.

„E prea urâtă vremea pentru mine, cu răceala asta."

„Am crezut că era aproape bine."

„Sunt destul de bine ca să ies cu Laurie, dar nu destul de bine ca să merg la familia Hummel", spuse Jo, râzând, deși părea puțin rușinată de lipsa ei de consecvență.

„De ce nu te duci tu?" întrebă Meg.

„Am fost în fiecare zi, dar bebelușul e bolnav și nu știu ce să-i fac. Doamna Hummel pleacă la muncă, iar Lottchen are grijă de

el. Dar se simte tot mai rău și cred că ar trebui să mergi tu sau Hannah."

Beth vorbi cu seriozitate, iar Meg promise că se va duce a doua zi.

„Roag-o pe Hannah să pregătească ceva bun și ușor și du-i, Beth; aerul o să-ți facă bine", spuse Jo, adăugând scuzându-se: „M-aș duce eu, dar vreau să-mi termin ce scriu."

„Mă doare capul și sunt obosită, așa că m-am gândit că poate merge una dintre voi", spuse Beth.

„Amy vine imediat și poate da o fugă până acolo pentru noi", sugeră Meg.

Așa că Beth se întinse pe canapea, celelalte se întoarseră la treburile lor, iar familia Hummel fu uitată. Trecu o oră. Amy nu veni, Meg se duse în camera ei să probeze o rochie nouă, Jo era absorbită de povestirea ei, iar Hannah dormea dusă lângă focul din bucătărie, când Beth își puse în liniște gluga, își umplu coșul cu tot felul de lucruri pentru copiii săraci și ieși în aerul rece, cu capul greu și cu o privire îndurerată în ochii ei răbdători. Când se întoarse, era târziu, și nimeni n-o văzu cum urcă tiptil scările și se închide în camera mamei ei. O jumătate de oră mai târziu, Jo se duse în „dulăpiorul mamei" după ceva și o găsi acolo pe micuța Beth, așezată pe lada cu medicamente, foarte gravă, cu ochii roșii și cu o sticluță de camfor în mână.

„Pe Cristofor Columb! Ce s-a întâmplat?" strigă Jo, când Beth întinse mâna ca s-o țină la distanță și întrebă repede...

„Ai avut scarlatină, nu-i așa?"

„Acum mulți ani, când a avut Meg. De ce?”

„Atunci pot să-ți spun. O, Jo, bebelușul a murit!”

„Care bebeluș?”

„Al doamnei Hummel. A murit în poala mea înainte să ajungă ea acasă”, izbucni Beth printre suspine.

„Săraca mea dragă, ce cumplit trebuie să fi fost pentru tine! Ar fi trebuit să mă duc eu”, spuse Jo, luându-și sora în brațe în timp ce se așeza în fotoliul mare al mamei, cu chipul plin de remușcare.

„N-a fost îngrozitor, Jo, doar atât de trist! Mi-am dat seama imediat că era mai bolnav, dar Lottchen a spus că mama ei plecase după doctor, așa că am luat bebelușul și am lăsat-o pe Lotty să se odihnească. Părea că doarme, dar dintr-odată a scos un mic țipăt și a tremurat, apoi a rămas complet nemișcat. Am încercat să-i încălzesc picioarele, iar Lotty i-a dat puțin lapte, dar nu s-a mișcat deloc și atunci am știut că murise.”

„Nu plânge, dragă! Ce ai făcut?”

„Am stat pur și simplu și l-am ținut ușor în brațe până când doamna Hummel s-a întors cu doctorul. El a spus că murise și s-a uitat la Heinrich și Minna, care îi dureau gâturile. «Scarlatină, doamnă. Ar fi trebuit să mă chemați mai devreme», a spus el, supărat. Doamna Hummel i-a spus că era săracă și că încercase să-l vindece singură pe bebeluș, dar acum era prea târziu și nu mai putea decât să-l roage să-i ajute pe ceilalți și să se bazeze pe milă pentru plată. Atunci el a zâmbit și a fost mai blând, dar totul era foarte trist, iar eu am plâns cu ei până când s-a întors

brusc spre mine și mi-a spus să merg acasă și să iau imediat beladonă, altfel aveam să fac febra."

„Nu, n-o să faci!" a strigat Jo, strângând-o tare în brațe, cu o privire speriată. „O, Beth, dacă te îmbolnăvești, n-o să mi-o iert niciodată! Ce ne facem?"

„Nu te speria, cred că n-o să fac o formă gravă. M-am uitat în cartea mamei și am văzut că începe cu durere de cap, durere în gât și stări ciudate, ca ale mele, așa că am luat beladonă și mă simt mai bine", a spus Beth, punându-și mâinile reci pe fruntea fierbinte și încercând să pară bine.

„Dacă ar fi fost măcar mama acasă!" a izbucnit Jo, apucând cartea și simțind că Washingtonul era îngrozitor de departe. A citit o pagină, s-a uitat la Beth, i-a atins fruntea, s-a uitat în gâtul ei, apoi a spus grav: „Ai stat lângă bebeluș în fiecare zi de mai bine de o săptămână și ai fost și printre ceilalți care o vor face, așa că mă tem că o să faci și tu boala, Beth. O s-o chem pe Hannah, ea se pricepe la boli."

„Să n-o lași pe Amy să vină. Ea n-a avut-o niciodată și mi-ar părea groaznic să i-o dau. Tu și Meg nu puteți s-o mai faceți o dată?" a întrebat Beth, neliniștită.

„Cred că nu. Nu-mi pasă nici dacă o fac. Mi se cuvine, egoistă ce sunt, că te-am lăsat pe tine să mergi și eu am rămas să scriu prostii!" a mormăit Jo, în timp ce se ducea s-o întrebe pe Hannah.

Sufletul cel bun a fost complet treaz într-o clipă și a preluat imediat conducerea, asigurându-le că nu aveau de ce să-și facă

griji; toată lumea făcea scarlatină și, dacă era tratată cum trebuie, nu murea nimeni. Jo a crezut tot ce i-a spus și s-a simțit mult ușurată când au urcat s-o cheme pe Meg.

— Acum vă spun eu ce facem, zise Hannah, după ce a consultat-o pe Beth și i-a pus câteva întrebări. Îl chemăm pe doctorul Bangs doar să se uite puțin la tine, draga mea, și să ne asigurăm că începem cum trebuie. Apoi o trimitem pe Amy la mătușa March pentru o vreme, ca s-o ținem departe de pericol, iar una dintre voi poate rămâne acasă să-i țină de urât lui Beth o zi-două.

— Eu rămân, bineînțeles, sunt cea mai mare, începu Meg, cu un aer îngrijorat și plin de reproșuri față de sine.

— Eu rămân, pentru că e vina mea că s-a îmbolnăvit. I-am spus mamei că mă ocup eu de drumuri și n-am făcut-o, zise Jo hotărâtă.

— Pe care o vrei, Beth? N-are rost să stea decât una, zise Hannah.

— Pe Jo, te rog. Și Beth și-a rezemat capul de sora ei cu o expresie mulțumită, ceea ce a lămurit pe loc chestiunea.

— Mă duc să-i spun lui Amy, zise Meg, simțindu-se puțin rănită, dar, per total, mai degrabă ușurată, fiindcă nu-i plăcea să îngrijească bolnavi, pe când lui Jo da.

Amy s-a împotrivit pe față și a declarat cu pasiune că mai bine face febra decât să meargă la mătușa March. Meg a încercat s-o convingă, s-a rugat de ea și i-a poruncit, dar degeaba. Amy a protestat că nu pleacă, iar Meg a lăsat-o în voia disperării și

s-a dus s-o întrebe pe Hannah ce era de făcut. Înainte să se întoarcă, Laurie a intrat în salon și a găsit-o pe Amy plângând în hohote, cu capul îngropat în pernele canapelei. Ea i-a spus toată povestea, așteptând să fie consolată, dar Laurie doar și-a băgat mâinile în buzunare și s-a plimbat prin cameră, fluierând încet, cu sprâncenele încruntate de gânduri. După puțin timp s-a așezat lângă ea și a spus, pe tonul lui cel mai mieros: — Hai, fii o fetiță înțeleaptă și fă ce ți se spune. Nu, nu mai plânge, ascultă mai bine ce plan grozav am. Tu te duci la mătușa March, iar eu vin și te scot în fiecare zi, fie cu trăsura, fie la plimbare pe jos, și o să ne distrăm de minune. Nu-i mai bine așa decât să stai aici și să te ofilești?

— Nu vreau să fiu trimisă departe de parcă aș încurca pe toată lumea, începu Amy, cu glasul unui copil nedreptățit.

— Vai, draga mea, e ca să te ținem sănătoasă. Nu vrei să te îmbolnăvești, nu-i așa?

— Nu, sigur că nu vreau, dar sunt convinsă că tot o să mă îmbolnăvesc, fiindcă am stat tot timpul cu Beth.

„Tocmai de asta ar trebui să pleci imediat, ca să scapi de ea. O schimbare de aer și puțină grijă te vor ține bine, sunt sigură, iar dacă nu de tot, măcar vei face boala mai ușor. Te sfătuiesc să pleci cât mai repede, domnișoară, fiindcă scarlatina nu e de joacă."

„Dar la mătușa March e plictisitor și ea e mereu atât de acră", spuse Amy, părând destul de speriată.

„N-o să fie plictisitor dacă trec eu pe la tine în fiecare zi să-ți spun cum e Beth și să te scot la plimbare. Bătrâna mă place și o să fiu cât se poate de drăguț cu ea, așa că n-o să se ia de noi, orice-am face."

„Mă iei cu trăsura ușoară la plimbare cu Puck?"

„Pe onoarea mea de gentleman."

„Și vii în fiecare zi, fără excepție?"

„Ai să vezi că da!"

„Și mă aduci înapoi chiar în clipa în care Beth se face bine?"

„Chiar în clipa aceea."

„Și mergem la teatru, pe bune?"

„La o duzină de teatre, dacă se poate."

„Bine — cred că o să merg", spuse Amy încet.

„Bravo, fată bună! Cheam-o pe Meg și spune-i că ai cedat", zise Laurie, bătând-o aprobator, lucru care o enervă pe Amy mai tare decât faptul că „cedase".

Meg și Jo au coborât în fugă să vadă minunea care se petrecuse, iar Amy, simțindu-se foarte importantă și plină de spirit de sacrificiu, a promis că va pleca, dacă doctorul spunea că Beth urma să se îmbolnăvească.

„Cum se simte draga de ea?" întrebă Laurie, fiindcă Beth era favorita lui și era mai îngrijorat pentru ea decât îi plăcea să arate.

„Stă întinsă pe patul mamei și se simte mai bine. Moartea bebelușului a tulburat-o, dar sunt sigură că doar a răcit. Hannah spune că așa crede și ea, dar pare îngrijorată, iar asta mă neliniștește", răspunse Meg.

„Ce lume grea!", spuse Jo, ciufulindu-și părul cu un gest nervos. „Abia ieșim dintr-o belea că dă peste noi alta. Când mama nu e aici, parcă nu mai am de ce să mă țin, așa că mă simt complet pierdută."

„Ei, nu te mai zbârli ca un arici, nu te avantajează. Aranjează-ți părul, Jo, și spune-mi dacă vrei să-i trimit o telegramă mamei tale sau să fac ceva", întrebă Laurie, care nu se împăcase niciodată cu pierderea singurei frumuseți a prietenei lui.

— Asta mă frământă, spuse Meg. Cred că ar trebui să-i spunem dacă Beth e într-adevăr bolnavă, dar Hannah zice că nu trebuie, fiindcă mama nu-l poate lăsa pe tata și n-ar face decât să-i îngrijoreze. Beth n-o să fie bolnavă mult timp, iar Hannah știe exact ce are de făcut, și mama ne-a spus s-o ascultăm, așa că bănuiesc că asta trebuie să facem, dar tot nu mi se pare chiar în regulă.

— Hm, nu știu ce să zic. Mai bine întrebați-l pe bunicul după ce trece doctorul pe aici.

— Așa facem. Jo, du-te și adu-l imediat pe doctorul Bangs, porunci Meg. Nu putem hotărî nimic până nu vine el.

— Stai unde ești, Jo. Eu sunt băiatul bun la toate al casei, spuse Laurie, luându-și șapca.

— Mi-e teamă că ești ocupat, începu Meg.

— Nu, mi-am terminat lecțiile pe azi.

— Înveți și în vacanță? întrebă Jo.

— Urmez exemplul bun pe care mi-l dau vecinii mei, răspunse Laurie, ieșind sprinten din cameră.

— Am mari speranțe pentru băiatul meu, observă Jo, urmărindu-l cu un zâmbet aprobator cum sare gardul dintr-o mișcare.

— Se descurcă foarte bine, pentru un băiat, fu răspunsul cam acru al lui Meg, fiindcă subiectul nu o interesa.

Doctorul Bangs a venit, a spus că Beth avea simptome de febră, dar credea că o va face într-o formă ușoară, deși s-a încruntat când a auzit povestea cu familia Hummel. Amy a fost trimisă imediat de acolo și, după ce i s-a dat ceva ca să fie ferită de pericol, a plecat în mare ceremonie, cu Jo și Laurie drept escortă.

Mătușa March i-a primit cu ospitalitatea ei obișnuită.

— Ce mai vreți acum? întrebă ea, aruncându-le o privire tăioasă peste ochelari, în timp ce papagalul, așezat pe spătarul scaunului ei, strigă...

— Plecați de aici. Băieții n-au voie aici.

Laurie s-a retras la fereastră, iar Jo și-a spus povestea.

— Exact la asta mă așteptam, dacă vi se dă voie să umblați pe la oamenii săraci. Amy poate rămâne și să se facă utilă, dacă nu e bolnavă, deși n-am nicio îndoială că o să fie; și acum arată de parcă ar fi. Nu plânge, copilă, mă scoate din sărite când aud

oameni fornăind.

Amy era gata să izbucnească în plâns, dar Laurie a tras pe furiș papagalul de coadă, iar Polly a scos un croncănit uimit și a strigat: „Să-mi fie cu iertare!", într-un fel atât de caraghios, încât Amy a izbucnit în râs în loc să plângă.

„Ce vești ai de la mama ta?", a întrebat bătrâna pe un ton aspru.

„Tata se simte mult mai bine", a răspuns Jo, încercând să rămână serioasă.

„A, da? Ei bine, după mine, n-o să țină mult. March n-a avut niciodată prea multă vlagă", a venit răspunsul ei voios.

„Ha, ha! Să nu spui niciodată că e gata, ia un praf de tabac, la revedere, la revedere!", a țipat Polly, dansând pe stinghia lui și zgâriind boneta bătrânei, în timp ce Laurie îl ciupea din spate.

„Ține-ți gura, pasăre bătrână și obraznică! Iar tu, Jo, mai bine pleci imediat. Nu se cuvine să umbli brambura la ora asta târzie cu un băiat zăpăcit ca..."

„Ține-ți gura, pasăre bătrână și obraznică!", a strigat Polly, căzând de pe scaun cu un salt și fugind să-l ciugulească pe băiatul „zăpăcit", care se zguduia de râs la ultimele cuvinte.

„Nu cred că pot să îndur asta, dar o să încerc", gândi Amy, când a rămas singură cu mătușa March.

„Pleacă de-aici, sperietoare ce ești!", a țipat Polly, iar la vorbele acelea nepoliticoase Amy n-a mai putut să-și stăpânească un fornăit.

CAPITOLUL OPTSPREZECE
ZILE ÎNTUNECATE

Beth chiar făcuse febră și era mult mai bolnavă decât bănuia oricine, în afară de Hannah și doctor. Fetele nu știau nimic despre îngrijirea bolnavilor, iar domnul Laurence nu avea voie s-o vadă, așa că Hannah a condus totul cum a vrut ea, iar ocupatul doctor Bangs a făcut tot ce a putut, dar a lăsat multe în seama excelentei infirmiere. Meg a rămas acasă, ca să nu-i îmbolnăvească pe cei din familia King, și s-a ocupat de gospodărie, simțindu-se foarte neliniștită și puțin vinovată când scria scrisori în care nu pomenea nimic despre boala lui Beth. Nu i se părea deloc corect să-și înșele mama, dar i se spusese să asculte de Hannah, iar Hannah nici nu voia să audă de „să-i spunem doamnei March și s-o îngrijorăm pentru așa o nimica toată".

Jo i s-a dedicat lui Beth zi și noapte, și nu era o povară grea, fiindcă Beth avea multă răbdare și își îndura durerea fără să se plângă, atâta timp cât se mai putea stăpâni. Dar a venit și clipa când, în accesele de febră, a început să vorbească cu o voce răgușită și frântă, să miște mâinile pe cuvertură ca și cum ar fi cântat la micuțul ei pian iubit și să încerce să cânte cu un gât atât de umflat, încât nu mai rămăsese nicio urmă de muzică în glasul ei. A venit vremea când nu mai recunoștea chipurile familiare din jur, le spunea pe nume greșite și o striga cu disperare pe mama ei. Atunci Jo s-a înspăimântat, Meg a cerut să i se îngăduie să scrie adevărul, iar până și Hannah a spus că „o să se gândească la asta, deși încă nu era niciun pericol". O

scrisoare din Washington le-a mărit și mai mult necazul, fiindcă domnul March avusese o recădere și nu se putea gândi să vină acasă prea curând.

Acum zilele păreau atât de întunecate, casa atât de tristă și pustie, iar inimile surorilor atât de apăsate, în timp ce munceau și așteptau sub umbra morții care plutea deasupra căminului odinioară fericit. Atunci Margaret, stând singură și lăsându-și adesea lacrimile să cadă peste lucru, a înțeles cât de bogată fusese în lucruri mai prețioase decât orice lux pe care l-ar fi putut cumpăra banii: iubire, ocrotire, pace și sănătate, adevăratele binecuvântări ale vieții. Atunci și Jo, trăind în camera cufundată în întuneric, cu surioara aceea suferindă mereu înaintea ochilor și cu glasul ei sfâșietor răsunându-i în urechi, a învățat să vadă frumusețea și blândețea firii lui Beth, să simtă cât de adânc și de tandru loc ocupa ea în inimile tuturor și să recunoască valoarea dorinței ei neegoiste de a trăi pentru ceilalți și de a face casa fericită prin practicarea acelor virtuți simple pe care le poate avea oricine și pe care toți ar trebui să le iubească și să le prețuiască mai mult decât talentul, bogăția sau frumusețea. Iar Amy, în exilul ei, tânjea cu toată ființa să fie acasă, ca să poată face ceva pentru Beth, simțind acum că nicio slujbă nu i s-ar mai părea grea sau neplăcută și amintindu-și cu durere și regret câte treburi lăsate de ea deoparte fuseseră făcute de acele mâini mereu gata să ajute. Laurie bântuia casa ca o fantomă neliniștită, iar domnul Laurence a încuiat pianul cel mare, fiindcă nu suporta să i se amintească de tânăra vecină care îi făcea odinioară amurgurile mai plăcute. Tuturor le lipsea Beth. Lăptarul, brutarul, băcanul și măcelarul întrebau cum se mai simte, biata doamnă Hummel a venit să-și ceară iertare

pentru necugetarea ei și să ceară un giulgiu pentru Minna, vecinii au trimis tot felul de ajutoare și urări bune, iar până și cei care o cunoșteau cel mai bine au fost surprinși să descopere câți prieteni își făcuse timida Beth.

Între timp, ea zăcea în pat, cu bătrâna Joanna alături, fiindcă nici în rătăcirile ei nu-și uita protejata părăsită. Tânjea după pisicile ei, dar nu voia să fie aduse, de teamă să nu se îmbolnăvească, iar în clipele de luciditate era plină de grijă pentru Jo. Trimitea mesaje pline de dragoste pentru Amy, le spunea să-i transmită mamei că îi va scrie curând și cerea adesea creion și hârtie, încercând să aștearnă măcar câteva cuvinte, ca Tata să nu creadă că l-a neglijat. Dar curând și aceste scurte momente de conștiență au încetat, iar ea a rămas ore întregi întorcându-se de pe o parte pe alta, cu vorbe fără șir pe buze, sau cădea într-un somn greu care nu-i aducea nicio alinare. Doctorul Bangs venea de două ori pe zi, Hannah stătea trează noaptea, Meg ținea în birou o telegramă gata pregătită să fie trimisă dintr-o clipă în alta, iar Jo nu se mișca de lângă Beth.

Întâi decembrie a fost pentru ele o zi cu adevărat de iarnă, căci bătea un vânt tăios, ningea des, iar anul părea că se pregătește să moară. Când a venit doctorul Bangs în dimineața aceea, s-a uitat mult timp la Beth, i-a ținut mâna fierbinte între ale lui preț de un minut, apoi i-a așezat-o ușor la loc și i-a spus lui Hannah, cu glas scăzut: „Dacă doamna March îl poate lăsa pe soțul ei, ar fi mai bine să fie chemată.”

Hannah a dat din cap fără să spună nimic, fiindcă buzele îi tremurau de emoție; Meg s-a prăbușit pe un scaun, ca și cum puterea i-ar fi părăsit picioarele la auzul acelor cuvinte; iar Jo,

rămasă o clipă nemișcată, cu fața albă, a fugit în salon, a înșfăcat telegrama și, aruncându-și lucrurile pe ea, a ieșit în goană în furtună. S-a întors curând, iar în timp ce își scotea în tăcere mantaua, a intrat Laurie cu o scrisoare, spunând că domnul March începea din nou să se însănătoșească. Jo a citit-o cu recunoștință, dar povara aceea grea nu părea să i se ridice de pe inimă, iar chipul îi era atât de plin de suferință, încât Laurie a întrebat repede: „Ce s-a întâmplat? Lui Beth îi e mai rău?"

„Am chemat-o pe Mama", a spus Jo, trăgând de cizmele ei de cauciuc cu o expresie tragică.

„Foarte bine, Jo! Ai făcut asta din proprie inițiativă?" a întrebat Laurie, așezând-o pe scaunul din hol și scoțându-i cizmele încăpățânate, văzând cât de tare îi tremurau mâinile.

„Nu. Doctorul ne-a spus s-o facem."

„O, Jo, nu e chiar atât de grav?" a strigat Laurie, cu chipul îngrozit.

„Da, așa e. Nu ne cunoaște, nici măcar nu mai vorbește despre stolurile de porumbei verzi, cum numește ea frunzele de viță de pe zid. Nu mai seamănă cu Beth a mea și nu e nimeni care să ne ajute să ducem asta. Mama și tata sunt amândoi plecați, iar Dumnezeu pare atât de departe, că nu-L mai pot găsi."

În timp ce lacrimile îi curgeau șiroaie pe obrajii bietei Jo, ea a întins mâna neajutorată, de parcă ar fi bâjbâit prin întuneric, iar Laurie i-a prins-o pe a lui, șoptind cum a putut, cu un nod în gât: „Sunt aici. Ține-te de mine, Jo, draga mea!"

Nu putea să vorbească, dar s-a „ținut”, iar strânsoarea caldă a acelei mâini omenești și prietenoase i-a alinat inima rănită și a părut s-o apropie de brațul divin care singur o putea sprijini în necazul ei.

Laurie își dorea să spună ceva tandru și alinător, dar nu-i veneau cuvintele potrivite, așa că a rămas tăcut și i-a mângâiat ușor capul plecat, așa cum făcea mama ei. Era cel mai bun lucru pe care l-ar fi putut face, mult mai liniștitor decât cele mai alese vorbe, pentru că Jo i-a simțit compasiunea nerostită și, în tăcerea aceea, a descoperit dulcea mângâiere pe care afecțiunea o aduce durerii. Curând, și-a șters lacrimile care o ușuraseră și a ridicat privirea cu un chip recunoscător.

„Mulțumesc, Teddy, acum mă simt mai bine. Nu mă mai simt atât de părăsită și voi încerca să îndur, dacă se va întâmpla.”

„Continuă să speri la ce e mai bine, asta o să te ajute, Jo. Curând va ajunge mama ta aici și atunci totul va fi bine.”

„Mă bucur atât de mult că tata e mai bine. Acum nu se va mai simți atât de rău că l-a lăsat. Vai de mine! Parcă toate necazurile au venit grămadă și partea cea mai grea mi-a căzut mie pe umeri”, oftă Jo, întinzându-și batista udă pe genunchi ca să se usuce.

„Meg nu-și duce și ea partea cum trebuie?” întrebă Laurie, indignat.

„Ba da, încearcă, dar nu poate s-o iubească pe Bethy cum o iubesc eu și nici n-o să-i simtă lipsa cum o voi simți eu. Beth e conștiința mea și nu pot să renunț la ea. Nu pot! Nu pot!”

Jo și-a ascuns fața în batista udă și a izbucnit în plâns, deznădăjduită; până atunci se ținuse tare și nu vărsase nicio lacrimă. Laurie și-a trecut mâna peste ochi, dar n-a putut spune nimic până nu și-a stăpânit nodul din gât și nu și-a liniștit buzele tremurânde. Poate că nu părea prea bărbătesc, dar nu se putea abține, iar eu mă bucur pentru asta. După un timp, când suspinele lui Jo s-au mai potolit, el a spus cu speranță: „Nu cred că o să moară. E atât de bună și o iubim cu toții atât de mult, încât nu cred că Dumnezeu o va lua încă de lângă noi."

„Oamenii buni și dragi mor întotdeauna", a gemut Jo, dar s-a oprit din plâns, fiindcă vorbele prietenului ei au încurajat-o, în ciuda îndoielilor și temerilor care o măcinau.

„Săraca de tine, ești frântă de oboseală. Nu-ți stă în fire să fii atât de abătută. Stai puțin. Într-o clipă te pun pe picioare."

Laurie a coborât în fugă, sărind câte două trepte deodată, iar Jo și-a lăsat capul obosit pe mica glugă maro a lui Beth, la care nimeni nu se gândise să o ia de pe masă, acolo unde o lăsase ea. Parcă avea ceva magic în ea, fiindcă blândețea resemnată a stăpânei ei părea să fi trecut în Jo, iar când Laurie s-a întors în goană cu un pahar de vin, ea l-a luat zâmbind și a spus cu curaj: „Beau pentru sănătatea lui Beth! Ești un doctor bun, Teddy, și un prieten atât de reconfortant. Cum aș putea să-ți răsplătesc vreodată bunătatea?" a adăugat ea, în timp ce vinul îi revigora trupul, așa cum vorbele lui bune îi liniștiseră mintea tulburată.

„O să-ți trimit nota de plată mai încolo, iar în seara asta o să-ți dau ceva care o să-ți încălzească inima mai bine decât litri întregi de vin", a spus Laurie, privindu-o radios, cu o expresie

de satisfacție abia stăpânită.

„Ce anume?” a strigat Jo, uitând pentru o clipă de necazurile ei, copleșită de mirare.

„Ieri i-am trimis o telegramă mamei tale, iar Brooke mi-a răspuns că vine imediat; ajunge în seara asta și totul o să fie bine. Nu te bucuri că am făcut asta?”

Laurie a vorbit foarte repede și, dintr-odată, s-a înroșit și s-a agitat, fiindcă își ținuse planul secret, de teamă să nu le dezamăgească pe fete sau să-i facă rău lui Beth. Jo s-a făcut albă ca varul, a sărit din scaun și, în clipa în care el a terminat de vorbit, l-a uluit aruncându-și brațele de gâtul lui și strigând, cu un țipăt de bucurie: „O, Laurie! O, mamă! Mă bucur atât de mult!” N-a mai plâns, ci a început să râdă isteric, să tremure și să se agațe de prietenul ei, de parcă vestea neașteptată o zăpăcise cu totul.

Laurie, deși era de-a dreptul uluit, și-a păstrat foarte bine cumpătul. A bătut-o ușor pe spate ca s-o liniștească și, văzând că își revine, a îndrăznit să-i fure unul-două săruturi stinghere, care au adus-o pe Jo imediat în fire. Ținându-se de balustradă, ea l-a îndepărtat blând și a spus, fără suflare: „Oh, nu! N-am vrut să fac asta, a fost groaznic din partea mea, dar ai fost atât de drag că te-ai dus și ai făcut-o în ciuda Hannei, încât n-am putut să nu mă arunc la tine. Spune-mi tot, și să nu-mi mai dai vin, mă face să mă port așa.”

„Nu mă deranjează”, a râs Laurie, în timp ce își potrivea cravata. „Uite cum a fost: eu am început să mă foiesc, și la fel și bunicul. Ni s-a părut că Hannah cam exagera cu autoritatea și că mama

ta trebuia să știe. Nu ne-ar fi iertat niciodată dacă Beth... mă rog, dacă s-ar fi întâmplat ceva, înțelegi. Așa că l-am făcut pe bunicul să spună că era mai mult decât timpul să facem ceva, și ieri am zbughit-o la birou, fiindcă doctorul părea îngrijorat, iar Hannah aproape că mi-a sărit în cap când am propus o telegramă. Eu n-am suportat niciodată să mi se poruncească, așa că asta m-a hotărât și am făcut-o. Mama ta o să vină, sunt sigur, iar trenul de noapte ajunge la două dimineața. Mă duc eu s-o întâmpin, iar tu nu trebuie decât să-ți ții în frâu bucuria și s-o păstrezi pe Beth liniștită până ajunge binecuvântata aceea de doamnă."

„Laurie, ești un înger! Cum o să-ți pot mulțumi vreodată?"

„Mai aruncă-te o dată la mine. Chiar mi-a plăcut", a spus Laurie cu un aer strengăresc, lucru pe care nu-l mai făcuse de două săptămâni.

„Nu, mulțumesc. O să fac asta prin procură, când vine bunicul tău. Nu mă necăji, ci du-te acasă și odihnește-te, fiindcă o să stai treaz jumătate de noapte. Binecuvântat să fii, Teddy, binecuvântat să fii!"

Jo se dăduse înapoi până într-un colț și, cum și-a terminat vorba, a dispărut în grabă în bucătărie, unde s-a așezat pe un bufet și le-a spus pisicilor adunate acolo că era „fericită, oh, atât de fericită!", în timp ce Laurie a plecat cu sentimentul că se descurcase chiar foarte bine.

„E cel mai băgăreț băiat pe care l-am văzut vreodată, dar îl iert și sper din tot sufletul că doamna March vine chiar acum", a spus Hannah, cu un aer ușurat, când Jo i-a dat vestea cea bună.

Meg a simțit o bucurie tăcută, apoi a rămas cu gândul la scrisoare, în timp ce Jo a pus camera bolnavei în ordine, iar Hannah „a făcut în grabă câteva plăcinte, în caz că vine cineva pe neașteptate". Parcă un val de aer proaspăt trecuse prin casă, iar ceva mai bun decât lumina soarelui însenina încăperile liniștite. Totul părea să simtă schimbarea plină de speranță. Păsărica lui Beth a început din nou să ciripească, iar pe tufărașul lui Amy de la fereastră a fost descoperit un trandafir pe jumătate înflorit. Focul din sobe părea să ardă cu o veselie neobișnuită și, de fiecare dată când fetele se întâlneau, fețele lor palide se luminau în zâmbete în timp ce se îmbrățișau și își șopteau încurajator: „Mama vine, dragă! Mama vine!" Toți se bucurau, în afară de Beth. Ea zăcea în acea toropeală grea, la fel de neatinsă de speranță și bucurie ca de teamă și primejdie. Era o privelițe sfâșietoare: chipul odinioară rumen, acum atât de schimbat și golit de expresie; mâinile odinioară mereu ocupate, acum atât de slabe și istovite; buzele odinioară zâmbitoare, acum cu totul tăcute; iar părul odinioară frumos și îngrijit, acum răvășit și încâlcit pe pernă. Toată ziua a zăcut așa, trezindu-se doar din când în când ca să murmure „Apă!", cu buzele atât de uscate încât abia puteau rosti cuvântul. Toată ziua Jo și Meg au stat aplecate asupra ei, veghind, așteptând, sperând și încrezându-se în Dumnezeu și în Mama, iar toată ziua a nins, vântul tăios a urlat, iar orele s-au târât încet. Dar, în cele din urmă, a venit noaptea și, de fiecare dată când bătea ceasul, surorile, încă așezate de o parte și de alta a patului, se uitau una

la alta cu ochii tot mai luminoși, fiindcă fiecare oră aducea ajutorul mai aproape. Doctorul trecuse pe acolo și spusese că pe la miezul nopții avea să se producă, probabil, o schimbare, în bine sau în rău, iar atunci urma să se întoarcă.

Hannah, sleită de puteri, s-a întins pe canapeaua de la capătul patului și a adormit buștean; domnul Laurence se plimba încoace și încolo prin salon, simțind că mai degrabă ar înfrunta o baterie rebelă decât privirea doamnei March când avea să intre; iar Laurie stătea întins pe covor, prefăcându-se că se odihnește, dar privind fix în foc cu expresia aceea gânditoare care îi făcea ochii negri atât de frumoși, blânzi și limpezi.

Fetele n-au uitat niciodată noaptea aceea, fiindcă somnul nu le-a atins deloc cât au stat de veghe, cu acel cumplit sentiment de neputință care ne cuprinde în astfel de clipe.

„Dacă Dumnezeu o cruță pe Beth, n-am să mă mai plâng niciodată", a șoptit Meg cu toată sinceritatea.

„Dacă Dumnezeu o cruță pe Beth, voi încerca să-L iubesc și să-I slujesc toată viața mea", i-a răspuns Jo, cu aceeași ardoare.

„Aș vrea să n-am inimă, mă doare prea tare", a oftat Meg, după o pauză.

„Dacă viața e atât de grea atât de des, nu văd cum o să reușim vreodată să trecem prin ea", a adăugat sora ei, descurajată.

Atunci ceasul a bătut de douăsprezece, iar amândouă au uitat de orice, privind-o pe Beth, fiindcă li s-a părut că pe chipul ei palid trecuse o schimbare. În casă era o liniște de moarte și numai vaietul vântului spărgea tăcerea adâncă. Hannah, istovită,

dormea mai departe, și nimeni în afară de surori n-a văzut umbra aceea palidă care părea să se aștearnă peste pătuț. A mai trecut o oră și nu s-a întâmplat nimic, în afară de plecarea tăcută a lui Laurie spre gară. A mai trecut încă o oră și tot nu venea nimeni, iar fetele erau bântuite de temeri tot mai apăsătoare: că furtuna îi întârziase, că se întâmplase vreun accident pe drum sau, cel mai rău dintre toate, că la Washington avusese loc o mare nenorocire.

Trecuse de două, când Jo, care stătea la fereastră și se gândea cât de trist arăta lumea în giulgiul ei de zăpadă, a auzit o mișcare lângă pat și, întorcându-se brusc, a văzut-o pe Meg îngenuncheată în fața fotoliului mamei, cu fața ascunsă. Un val de groază i-a trecut rece prin tot trupul lui Jo când s-a gândit: „Beth a murit, iar lui Meg îi e teamă să-mi spună."

Într-o clipă era din nou la locul ei, iar ochilor ei tulburați li s-a părut că se petrecuse o mare schimbare. Roșeața febrei și expresia de durere dispăruseră, iar chipul acela drag și micuț era atât de palid și de liniștit în nemișcarea lui deplină, încât Jo n-a simțit nicio pornire să plângă sau să se jelească. Aplecându-se deasupra celei mai iubite dintre surorile ei, i-a sărutat fruntea umedă cu inima pe buze și a șoptit încet: „Rămas-bun, Beth a mea. Rămas-bun!"

Ca și cum ar fi fost trezită de mișcarea din jur, Hannah s-a smucit din somn, s-a grăbit la pat, s-a uitat la Beth, i-a atins mâinile, i-a ascultat respirația la buze, apoi și-a tras șorțul peste cap și s-a așezat legănându-se înainte și înapoi, murmurând: „Febra s-a întors, doarme firesc, pielea îi e umedă și respiră ușor. Slavă Domnului! Vai, Doamne mare!”

Înainte ca fetele să poată crede acest adevăr fericit, a venit doctorul să li-l confirme. Era un om simplu la înfățișare, dar lor chipul lui li s-a părut de-a dreptul ceresc când a zâmbit și a spus, privindu-le părintește: „Da, dragile mele, cred că fetița va trece cu bine și de data asta. Țineți casa în liniște, lăsați-o să doarmă, iar când se trezește, dați-i...”

Ce aveau să le dea nu au mai auzit niciuna, fiindcă amândouă s-au strecurat în holul întunecat și, așezate pe scări, s-au strâns una în brațele celeilalte, fericite, cu inimile prea pline ca să mai poată spune ceva. Când s-au întors ca să primească sărutările și mângâierile credincioasei Hannah, au găsit-o pe Beth întinsă, cum obișnuia, cu obrazul sprijinit în palmă, fără paloarea aceea îngrozitoare, respirând liniștit, ca și cum tocmai ar fi adormit.

— Dacă ar veni Mama chiar acum! spuse Jo, în timp ce noaptea de iarnă începea să se risipească.

— Uite, spuse Meg, apropiindu-se cu un trandafir alb, pe jumătate deschis, m-am gândit că până mâine n-o să fie gata să i-l pun în mână lui Beth dacă ea... ne-ar părăsi. Dar a înflorit peste noapte, iar acum vreau să-l pun aici, în vaza mea, ca atunci când se trezește draga de ea, primul lucru pe care îl vede să fie micul trandafir și chipul Mamei.

Niciodată nu răsărise soarele atât de frumos și niciodată lumea nu li se păruse atât de minunată ochilor obosiți ai lui Meg și Jo, când au privit afară în zorii dimineții, după ce lunga lor veghe tristă se încheiase.

— Pare o lume de basm, spuse Meg, zâmbind pentru sine, în timp ce stătea în spatele perdelei și privea priveliștea orbitoare.

— Ascultă! strigă Jo, sărind în picioare.

Da, se auzea soneria de la ușa de jos, un strigăt al Hannei, iar apoi glasul lui Laurie, șoptind plin de bucurie: — Fetelor, a venit! A venit!

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE TESTAMENTUL LUI AMY

În timp ce toate astea se petreceau acasă, Amy o ducea greu la mătușa March. Își simțea exilul din plin și, pentru prima dată în viață, și-a dat seama cât de iubită și răsfățată fusese acasă. Mătușa March nu răsfăța pe nimeni; nu era de acord cu așa ceva. Totuși, voia să fie bună, fiindcă fetița cuminte îi plăcea foarte mult, iar în inima ei bătrână avea un colț tandru pentru copiii nepotului ei, deși nu credea că se cuvine să recunoască asta. Chiar a făcut tot ce a putut ca s-o facă fericită pe Amy, dar, vai, câte greșeli a făcut. Unii oameni în vârstă rămân tineri la suflet, în ciuda ridurilor și a părului cărunt; pot înțelege micile griji și bucurii ale copiilor, îi fac să se simtă ca acasă și știu să ascundă lecții înțelepte în jocuri plăcute, oferind și primind prietenie în cel mai frumos fel. Dar mătușa March nu avea darul acesta și o chinuia mult pe Amy cu regulile și poruncile ei, cu felul ei scorțos și cu lungile ei discursuri plicticoase. Văzând că fata era mai ascultătoare și mai drăguță decât sora ei, bătrâna a simțit că e de datoria ei să îndrepte, pe cât se putea, efectele rele ale libertății și răsfățului de acasă. Așa că a luat-o pe Amy de mână și a început s-o învețe exact cum fusese ea însăși învățată cu șaizeci de ani în urmă, un proces care a umplut sufletul lui Amy de groază și a făcut-o să se simtă ca o muscă prinsă în pânza unui păianjen foarte sever.

În fiecare dimineață trebuia să spele ceștile și să lustruiască lingurile de modă veche, ceainicul cel mare de argint și paharele, până luceau. Apoi trebuia să șteargă praful din

cameră, iar asta era o treabă cumplit de enervantă. Nici cel mai mic fir de praf nu scăpa ochiului mătușii March, iar toată mobila avea picioare sculptate ca niște gheare și o mulțime de ornamente, care nu erau niciodată șterse pe placul ei. După aceea, Polly trebuia hrănită, cățelul de poală pieptănat, iar Amy făcea de zeci de ori drumul în sus și în jos pe scări ca să aducă lucruri sau să ducă porunci, fiindcă bătrâna era foarte șchioapă și rareori se ridica din fotoliul ei mare. După toate aceste munci obositoare, trebuia să-și facă lecțiile, ceea ce era în fiecare zi o încercare pentru toate virtuțile pe care le avea. Abia apoi i se îngăduia o oră de mișcare sau de joacă — și cât de mult se bucura de ea!

Laurie venea în fiecare zi și o îndupleca pe mătușa March până când Amy primea voie să iasă cu el; atunci se plimbau, mergeau cu trăsura și se simțeau de minune. După prânz, trebuia să citească cu voce tare și să stea nemișcată cât timp dormea bătrâna doamnă, ceea ce se întâmpla de obicei cam o oră, fiindcă adormea încă de la prima pagină. Apoi apăreau peticele sau prosoapele, iar Amy cosea cu o blândețe afișată și o revoltă mocnită, până la lăsarea serii, când i se îngăduia să se distreze cum voia până la ceai. Serile erau cel mai greu de suportat, fiindcă mătușa March se apuca să povestească pe larg despre tinerețea ei, iar istoriile erau atât de cumplit de plictisitoare, încât Amy era mereu gata să se ducă la culcare, hotărâtă să-și plângă soarta amară, dar de obicei adormea înainte să stoarcă mai mult de una-două lacrimi.

Dacă n-ar fi fost Laurie și bătrâna Esther, servitoarea, simțea că n-ar fi reușit niciodată să treacă peste perioada aceea

îngrozitoare. Numai papagalul era de ajuns s-o scoată din minți, fiindcă și-a dat repede seama că ea nu-l admira și s-a răzbunat purtându-se cât putea de obraznic. O trăgea de păr ori de câte ori se apropia de el, își răsturna pâinea cu lapte înadins ca s-o necăjească tocmai după ce îi curățase colivia, îl făcea pe Mop să latre ciupindu-l în timp ce Madam moțăia, îi spunea tot felul de nume în fața musafirilor și, din toate punctele de vedere, se purta ca o pasăre bătrână de-a dreptul nesuferită. Nici câinele nu-l putea suporta, o namilă grasă și arțăgoasă care mârâia și schelălăia la ea când îl toaleta și care se întindea pe spate, cu toate labele în aer și cu o expresie atât de nătângă pe bot, ori de câte ori voia ceva de mâncare — adică de vreo douăsprezece ori pe zi. Bucătăreasa era prost dispusă, bătrânul vizitiu era surd, iar Esther era singura care îi dădea cât de cât atenție tinerei domnișoare.

Esther era franțuzoaică și trăise mulți ani cu „Madame", cum îi spunea stăpânei ei. Într-o oarecare măsură o și domina pe bătrână, care nu se putea descurca fără ea. Numele ei adevărat era Estelle, dar mătușa March i-a cerut să și-l schimbe, iar ea a acceptat, cu condiția să nu i se ceară niciodată să-și schimbe religia. A prins drag de Mademoiselle și o distra grozav cu povești ciudate din viața ei din Franța, când Amy stătea cu ea în timp ce îi încheia dantelele doamnei. De asemenea, îi dădea voie să umble prin casa cea mare și să cerceteze lucrurile frumoase și neobișnuite păstrate în dulapurile uriașe și în lăzile vechi, fiindcă mătușa March aduna lucruri ca o coțofană. Cea mai mare încântare a lui Amy era un cabinet indian, plin de sertărașe ciudate, compartimente mici și ascunzători secrete, unde erau păstrate tot felul de podoabe, unele prețioase, altele doar

interesante, dar toate mai mult sau mai puțin vechi. Să le cerceteze și să le aranjeze îi făcea lui Amy o mare plăcere, mai ales cutiile de bijuterii, în care, pe pernuțe de catifea, odihneau podoabele care împodobiseră o frumusețe a lumii bune cu patruzeci de ani în urmă. Era acolo setul de granate pe care mătușa March îl purtase când intrase în societate, perlele pe care i le dăruise tatăl ei în ziua nunții, diamantele primite de la iubitul ei, inelele și acele de doliu din jais, medalioanele ciudate cu portrete ale unor prieteni morți și sălcii plângătoare făcute din păr înăuntru, brățările de bebeluș purtate de singura ei fetiță, ceasul mare al unchiului March, cu sigiliul roșu cu care se jucaseră atâtea mâini de copii, iar într-o cutie pusă deoparte zăcea verigheta mătușii March, acum prea mică pentru degetul ei gras, dar păstrată cu grijă ca cea mai prețioasă dintre toate bijuteriile.

— Pe care ar alege-o Mademoiselle, dacă ar putea avea ce vrea? întrebă Esther, care stătea mereu aproape ca să supravegheze și să încuie lucrurile de preț.

— Cel mai mult îmi plac diamantele, dar printre ele nu e niciun colier, iar mie colierele îmi plac foarte mult, mă avantajează. Pe acesta l-aș alege, dacă aș putea, răspunse Amy, privind cu mare admirație un șirag de mărgele din aur și abanos, de care atârna o cruce grea din același material.

— Și eu mi-l doresc, dar nu ca pe un colier. Ah, nu! Pentru mine este un rozariu și, ca atare, l-aș folosi așa cum se cuvine unei bune catolice, spuse Esther, privind cu jind frumosul obiect.

— Este făcut ca să fie folosit așa cum folosești tu șiragul acela de mărgele din lemn parfumat care atârnă deasupra oglinzii tale? întrebă Amy.

— Da, într-adevăr, pentru rugăciune. Sfinților le-ar plăcea mai mult să folosești un rozariu atât de frumos pentru asta, în loc să-l porți ca pe o podoabă deșartă.

— Pari să găsești multă alinare în rugăciunile tale, Esther, și cobori mereu liniștită și împăcată. Mi-aș dori să pot și eu.

— Dacă domnișoara ar fi catolică, ar găsi adevărata mângâiere, dar cum asta nu se poate, ar fi bine să te retragi în fiecare zi undeva singură, ca să meditezi și să te rogi, așa cum făcea buna stăpână pe care am slujit-o înainte de Madame. Avea o mică capelă și acolo își găsea alinarea pentru multe necazuri.

— Ar fi bine să fac și eu la fel? întrebă Amy, care, în singurătatea ei, simțea nevoia unui fel de ajutor și descoperea că începea să-și uite cărticica, acum că Beth nu mai era acolo să-i amintească de ea.

— Ar fi minunat și încântător, și cu drag îți voi pregăti mica odaie de toaletă, dacă îți place ideea. Să nu-i spui nimic lui Madame, dar când doarme, du-te și stai acolo singură o vreme, ca să ai gânduri bune și să te rogi bunului Dumnezeu să ți-o păzească pe sora ta.

Esther era cu adevărat evlavioasă și pe deplin sinceră în sfatul ei, fiindcă avea o inimă caldă și simțea mult pentru surori în neliniștea lor. Ideea i-a plăcut lui Amy și i-a dat voie să-i pregătească mica încăpere luminoasă de lângă camera ei,

sperând că îi va face bine.

— Mă întreb unde vor ajunge toate lucrurile astea frumoase când va muri mătușa March, spuse ea, în timp ce punea la loc, încet, rozariul strălucitor și închidea pe rând cutiile de bijuterii.

— La tine și la surorile tale. Știu asta, Madame are încredere în mine. Am fost martoră la testamentul ei și așa va fi, șopti Esther zâmbind.

— Ce bine! Dar aș vrea să ni le dea chiar acum. Amânarea nu-mi place deloc, observă Amy, aruncând o ultimă privire diamantelor.

— E încă prea devreme ca tinerele domnișoare să poarte asemenea lucruri. Prima care se va logodi va primi perlele, așa a spus Madame, iar eu am impresia că micul inel cu turcoaz îți va fi dat ție când vei pleca, fiindcă Madame îți apreciază purtarea frumoasă și manierele încântătoare.

— Chiar crezi? O, am să fiu blândă ca un miel, numai să pot avea inelul acela minunat! E mult mai frumos decât al lui Kitty Bryant. Până la urmă, chiar îmi place de mătușa March. Și Amy își puse inelul albastru, cu chipul luminat de încântare și cu hotărârea fermă de a-l merita.

Din ziua aceea, a fost un model de ascultare, iar bătrâna doamnă privea mulțumită cât de bine dăduseră roade lecțiile ei. Esther a amenajat cămăruța cu o măsuță, a pus în fața ei un taburet pentru picioare și a atârnat deasupra un tablou luat dintr-una dintre camerele închise. I s-a părut că nu era ceva de mare preț, dar, fiind potrivit acolo, l-a împrumutat, convinsă că

Madame nici n-avea să observe, nici n-avea să-i pese dacă ar fi aflat. În realitate însă, era o copie foarte valoroasă a unuia dintre tablourile celebre ale lumii, iar ochii lui Amy, atât de iubitori de frumos, nu se săturau să privească chipul blând al Maicii Divine, în timp ce în inimă îi stăruiau gânduri pline de duioșie despre propria ei mamă. Pe măsuță și-a pus micul ei Testament și cartea de imnuri, a ținut mereu o vază plină cu cele mai frumoase flori pe care i le aducea Laurie și venea în fiecare zi să „stea singură", gândind lucruri bune și rugându-L pe bunul Dumnezeu să-i ocrotească sora. Esther îi dăduse un rozariu din mărgele negre, cu o cruce de argint, dar Amy l-a agățat și nu l-a folosit, fiindcă nu era sigură că se potrivea pentru rugăciunile protestante.

Fetița era cu totul sinceră în toate acestea, fiindcă, rămasă singură departe de cuibul sigur de acasă, simțea atât de puternic nevoia unei mâini bune de care să se țină, încât s-a întors instinctiv spre Prietenul puternic și blând, a cărui iubire părintească își ocrotește cel mai îndeaproape copiii. Îi lipsea ajutorul mamei ei, care s-o învețe să se înțeleagă și să se stăpânească, dar, fiind învățată unde să caute, a făcut tot ce a putut ca să găsească drumul și să meargă pe el cu încredere. Dar Amy era o tânără pelerină, iar povara ei i se părea acum foarte grea. Încerca să se uite pe sine, să rămână veselă și să se mulțumească să facă ce e drept, chiar dacă nimeni nu vedea și nu o lăuda pentru asta. În primul ei efort de a fi foarte, foarte bună, s-a hotărât să-și facă testamentul, așa cum făcuse și mătușa March, pentru ca, dacă s-ar fi îmbolnăvit și ar fi murit, lucrurile ei să poată fi împărțite drept și cu generozitate. O durea chiar și numai gândul că ar trebui să se despartă de micile ei

comori, care, în ochii ei, erau la fel de prețioase ca bijuteriile bătrânei doamne.

Într-una dintre orele ei de joacă, a copiat cât a putut de bine documentul important, cu puțin ajutor de la Esther pentru anumiți termeni juridici, iar când franțuzoaica cea bună la suflet și-a pus semnătura, Amy s-a simțit ușurată și l-a pus deoparte ca să i-l arate lui Laurie, pe care îl voia al doilea martor. Pentru că era o zi ploioasă, a urcat la etaj să se distreze într-una dintre camerele mari și a luat-o și pe Polly cu ea, ca să-i țină companie. În camera aceea era un dulap plin cu costume de modă veche, cu care Esther o lăsa să se joace, iar distracția ei preferată era să se îmbrace în brocarturile decolorate și să se plimbe în sus și în jos prin fața oglinzii lungi, făcând reverențe solemne și târându-și trena cu un foșnet care îi încânta urechile. În ziua aceea era atât de prinsă de joc, încât nu a auzit soneria lui Laurie și nici nu i-a văzut fața ivindu-se la ușă, în timp ce ea se plimba grav înainte și înapoi, fluturându-și evantaiul și dând din cap, pe care purta un turban mare roz, ce făcea un contrast ciudat cu rochia ei albastră de brocart și juponul galben matlasat. Trebuia să meargă cu grijă, fiindcă purta pantofi cu toc înalt și, după cum i-a spus Laurie mai târziu lui Jo, era un spectacol caraghios s-o vezi pășind afectat în costumul ei strălucitor, cu Polly furișându-se și fandosindu-se chiar în urma ei, imitând-o cât putea de bine și oprindu-se din când în când ca să râdă sau să strige: „Nu-i așa că suntem elegante? Hai, mișcă-te, sperietoareo! Taci din gură! Sărută-mă, dragă! Ha! Ha!”

Reușind cu greu să-și înăbușe izbucnirea de râs, ca să nu-i jignească maiestatea, Laurie a bătut la ușă și a fost primit cu bunăvoință.

— Așază-te și odihnește-te cât pun astea la loc, apoi vreau să mă sfătuiesc cu tine într-o chestiune foarte serioasă, a spus Amy, după ce și-a etalat splendoarea și a împins-o pe Polly într-un colț. Pasărea aceea e încercarea vieții mele, a continuat ea, scoțându-și de pe cap muntele acela roz, în timp ce Laurie se așeza călare pe un scaun.

— Ieri, când mătușa dormea și eu încercam să fiu cât se poate de tăcută, Polly a început să țipe și să dea din aripi în colivia lui, așa că m-am dus să-i dau drumul și am găsit acolo un păianjen mare. L-am împins afară, iar el a fugit sub bibliotecă. Polly a pornit imediat după el, s-a aplecat și s-a uitat pe sub bibliotecă, spunând în felul lui caraghios, cu capul într-o parte: „Ieși afară și hai la plimbare, draga mea." N-am putut să nu râd, iar asta l-a făcut pe Polly să înjure, și mătușa s-a trezit și ne-a certat pe amândoi."

— Și a acceptat păianjenul invitația bătrânului domn? a întrebat Laurie, căscând.

„Da, a ieșit de acolo, iar Polly a rupt-o la fugă, speriată de moarte, s-a cățărat pe scaunul mătușii și striga: «Prinde-o! Prinde-o! Prinde-o!», în timp ce eu alergam după păianjen."

„Asta e o minciună! Vai, Doamne!" a strigat papagalul, ciugulindu-l pe Laurie de degete.

„Ți-aș suci gâtul dacă ai fi al meu, pacoste bătrână”, a strigat Laurie, scuturând pumnul spre pasăre, care și-a înclinat capul într-o parte și a croncănit grav: „Aleluia! Dumnezeu să-ți binecuvânteze nasturii, dragule!”

„Acum sunt gata”, a spus Amy, închizând dulapul și scoțând o bucată de hârtie din buzunar. „Vreau să citești asta, te rog, și să-mi spui dacă e legal și cum trebuie. Am simțit că trebuie s-o fac, fiindcă viața e nesigură și nu vreau să rămână sentimente rele deasupra mormântului meu.”

Laurie și-a mușcat buzele și, întorcându-se puțin de lângă vorbitoarea melancolică, a citit următorul document cu o gravitate demnă de laudă, având în vedere ortografia:

ULTIMA MEA VOINȚĂ ȘI TESTAMENT

Eu, Amy Curtis March, fiind în toate mințile, dau și las prin testament toată averea mea pământească — adică, și anume:

Tatălui meu îi las cele mai bune tablouri ale mele, schițele, hărțile și lucrările de artă, inclusiv ramele. De asemenea, cei 100 de dolari ai mei, ca să facă ce vrea cu ei.

Mamei mele îi las toate hainele mele, în afară de șorțul albastru cu buzunare — de asemenea portretul meu și medalia mea, cu multă dragoste.

Scumpei mele surori Margaret îi las inelul meu de turcoaz (dacă îl primesc), precum și cutia mea verde cu porumbeii pe ea, precum și bucata mea de dantelă adevărată pentru gât, și schița mea cu ea ca amintire din partea «fetiței ei».

Lui Jo îi las broșa mea, cea reparată cu ceară de sigiliu, precum și călimara mea de bronz — ea a pierdut capacul — și cel mai prețios iepure al meu de ipsos, fiindcă îmi pare rău că i-am ars povestirea.

Lui Beth (dacă trăiește după mine) îi las păpușile mele și mica comodă, evantaiul meu, gulerele mele de in și papucii mei cei noi, dacă îi poate purta, fiind slabă când se face bine. Și îi las totodată și regretul meu că am făcut vreodată haz de bătrâna Joanna.

Prietenului și vecinului meu Theodore Laurence îi las prin testament mapa mea din papier-mâché, modelul meu de cal din lut, deși a spus că n-are deloc gât. De asemenea, drept răsplată pentru marea lui bunătate în ceasul suferinței, oricare dintre lucrările mele artistice îi place; Noter Dame e cea mai bună.

Venerabilului nostru binefăcător, domnul Laurence, îi las cutia mea mov, cu o oglindă în capac; îi va fi bună pentru pene și îi va aminti de fata care s-a dus și care îi mulțumește pentru bunătatea arătată familiei ei, mai ales lui Beth.

Îmi doresc ca draga mea tovarășă de joacă, Kitty Bryant, să primească șorțul albastru de mătase și inelul meu cu mărgele de aur, împreună cu un sărut.

Hannei îi dau cutia de pălării pe care și-o dorea și toate peticele mele, lăsându-le cu speranța că „își va aminti de mine, când le va vedea”.

Și acum, după ce am împărțit tot ce aveam mai de preț, sper ca toată lumea să fie mulțumită și să nu dea vina pe cea moartă. Îi

iert pe toți și nădăjduiesc să ne întâlnim cu toții când va suna trâmbița. Amin.

Pe acest testament și această ultimă voință îmi pun semnătura și pecetea în această zi de 20 noiembrie, Anno Domini 1861.

Amy Curtis March

Martori:

Estelle Valnor, Theodore Laurence.

Ultimul nume fusese scris cu creionul, iar Amy a explicat că el urma să-l rescrie cu cerneală și să-l sigileze cum se cuvine pentru ea.

— Cum ți-a venit ideea asta? Ți-a spus cineva că Beth își dăruia lucrurile? întrebă Laurie, serios, în timp ce Amy îi punea în față o bucățică de panglică roșie, ceară de sigiliu, o lumânare subțire și o călimară.

Ea i-a explicat, apoi a întrebat neliniștită: „Dar Beth?"

— Îmi pare rău că am pomenit, dar dacă tot am făcut-o, îți spun. Într-o zi s-a simțit atât de rău, încât i-a spus lui Jo că vrea să-i lase pianul lui Meg, pisicile ei ție, iar păpușa aceea sărmană și veche lui Jo, care ar fi iubit-o de dragul ei. Îi părea rău că avea atât de puțin de dăruit și ne-a lăsat celorlalți câte o șuviță de păr, iar bunicului toată dragostea ei. La testament nici nu s-a gândit.

Laurie semna și punea sigiliul în timp ce vorbea și nu și-a ridicat privirea până când o lacrimă mare a căzut pe hârtie. Chipul lui Amy era plin de neliniște, dar ea a spus doar: „Oamenii nu pun

uneori un fel de post-scriptum la testamente?”

— Da, le spun „codicile”.

— Atunci pune și la al meu unul, că vreau să mi se taie toți cârlionții și să fie împărțiți prietenilor mei. Am uitat de asta, dar vreau să se facă, chiar dacă o să-mi strice frumusețea.”

Laurie a adăugat și asta, zâmbind la ultimul și cel mai mare sacrificiu al lui Amy. Apoi a stat o oră s-o înveselească și a ascultat cu mult interes toate necazurile ei. Dar când s-a ridicat să plece, Amy l-a oprit și i-a șoptit cu buzele tremurânde: „Beth e cu adevărat în pericol?”

„Mă tem că da, dar trebuie să sperăm că va fi bine, așa că nu plânge, draga mea.” Și Laurie și-a trecut brațul pe după umerii ei, într-un gest frățesc care a alinat-o mult.

După ce a plecat el, ea s-a dus în mica ei capelă și, stând în amurg, s-a rugat pentru Beth cu lacrimi șiroindu-i pe obraji și cu inima grea, simțind că nici un milion de inele cu turcoaze n-ar putea s-o mângâie pentru pierderea blândei ei surioare.

CAPITOLUL DOUĂZECI CONFIDENȚIAL

Nu cred că am cuvinte ca să descriu întâlnirea dintre mamă și fiice. Astfel de clipe sunt minunate de trăit, dar foarte greu de pus în cuvinte, așa că îi las pe cititori să și le imagineze, spunând doar că în casă era o fericire adevărată și că speranța tandră a lui Meg s-a împlinit, fiindcă atunci când Beth s-a trezit din acel somn lung și vindecător, primele lucruri pe care le-a văzut au fost micul trandafir și chipul mamei. Prea slăbită ca să se mai mire de ceva, ea doar a zâmbit și s-a cuibărit în brațele iubitoare care o țineau, simțind că dorul acela chinuitor fusese în sfârșit potolit. Apoi a adormit din nou, iar fetele au avut grijă de mama lor, fiindcă ea nu voia să-și desprindă mâna de mâna subțire care i se agăța de a ei chiar și în somn.

Hannah pregătise un mic dejun uimitor pentru călătoare, neputând să-și descarce emoția în niciun alt fel, iar Meg și Jo și-au hrănit mama ca niște tinere berze conștiincioase, în timp ce o ascultau cum le povestea în șoaptă despre starea tatălui lor, despre promisiunea domnului Brooke că va rămâne să-l îngrijească, despre întârzierile pe care furtuna le provocase pe drumul spre casă și despre alinarea de nedescris pe care i-o dăduse chipul plin de speranță al lui Laurie când ajunsese acasă, istovită de oboseală, grijă și frig.

Ce zi ciudată și totuși plăcută a fost aceea. Afară, totul era strălucitor și vesel, de parcă întreaga lume ieșise să întâmpine prima zăpadă. Înăuntru, domneau liniștea și odihna, fiindcă toți dormeau, istoviți de atâta veghe, iar peste casă se așternuse o

tăcere de duminică, în timp ce Hannah, moțăind, stătea de pază la ușă. Cu fericita senzație că povara li s-a ridicat de pe umeri, Meg și Jo și-au închis ochii obosiți și s-au lăsat în voia odihnei, ca niște bărci bătute de furtună, ajunse în sfârșit la ancoră într-un port liniștit. Doamna March nu voia să se despartă de Beth, dar se odihnea în fotoliul cel mare, trezindu-se des ca să-și privească, să-și atingă și să-și vegheze copilul, asemenea unui zgârcit care își păzește o comoară regăsită.

Între timp, Laurie a pornit în grabă s-o consoleze pe Amy și și-a spus povestea atât de bine, încât mătușa March chiar a tras din nas și nici măcar o dată n-a spus „Ți-am zis eu". Amy s-a purtat cu atâta tărie de data asta, încât cred că gândurile bune din mica ei capelă chiar începuseră să dea roade. Și-a șters repede lacrimile, și-a stăpânit nerăbdarea de a-și vedea mama și nici măcar nu s-a mai gândit la inelul cu turcoaz, când bătrâna doamnă a fost pe deplin de acord cu Laurie că se purtase „ca o fetiță nemaipomenită". Până și Polly părea impresionat, fiindcă i-a spus că e o fată bună, i-a binecuvântat nasturii și a rugat-o „să vină la plimbare, draga mea", pe tonul lui cel mai amabil. Ea ar fi ieșit cu mare plăcere să se bucure de vremea luminoasă de iarnă, dar, observând că Laurie pică de somn în ciuda eforturilor curajoase de a ascunde asta, l-a convins să se odihnească pe canapea, în timp ce ea îi scria un bilet mamei sale. I-a luat destul de mult, iar când s-a întors, el era întins cu ambele brațe sub cap, dormind dus, în timp ce mătușa March trăsese perdelele și stătea fără să facă nimic, într-un neobișnuit acces de bunăvoință.

După o vreme, au început să creadă că n-o să se mai trezească până seara și nu sunt sigur că s-ar fi trezit, dacă n-ar fi fost smuls zdravăn din somn de strigătul de bucurie al lui Amy la vederea mamei sale. Probabil că în ziua aceea erau multe fetițe fericite prin oraș și prin împrejurimi, dar eu sunt convins că Amy era cea mai fericită dintre toate, când stătea în poala mamei sale și îi povestea prin ce trecuse, primind alinare și răsplată sub forma unor zâmbete aprobatoare și a unor mângâieri pline de dragoste. Erau singure împreună în capelă, lucru la care mama ei nu s-a împotrivit după ce i s-a explicat la ce folosea.

„Dimpotrivă, îmi place foarte mult, draga mea", a spus ea, privind de la rozariul prăfuit la cărticica tocită de atâta folosire și la imaginea frumoasă, împodobită cu o ghirlandă de verdeață. „E o idee excelentă să avem un loc unde să ne retragem ca să stăm în liniște când ceva ne supără sau ne întristează. Viața asta a noastră are destule momente grele, dar le putem duce întotdeauna dacă cerem ajutor cum trebuie. Cred că fetița mea începe să învețe asta."

„Da, mamă, iar când mă întorc acasă vreau să-mi fac un colț în dulapul cel mare, unde să-mi pun cărțile și copia acelei imagini pe care am încercat s-o fac. Fața femeii nu mi-a ieșit bine, e prea frumoasă ca s-o pot desena eu, dar copilul mi-a ieșit mai bine și îl iubesc foarte mult. Îmi place să mă gândesc că și El a fost cândva un copilaș, fiindcă atunci nu mi se mai pare atât de departe, iar asta mă ajută."

Când Amy a arătat spre Pruncul Hristos zâmbitor din poala Mamei sale, doamna March a observat ceva pe mâna ridicată care a făcut-o să zâmbească. N-a spus nimic, dar Amy i-a

înțeles privirea și, după o scurtă pauză, a adăugat cu gravitate: „Voiam să-ți vorbesc despre asta, dar am uitat. Mătușa mi-a dat azi inelul. M-a chemat la ea, m-a sărutat, mi l-a pus pe deget și a spus că îi fac cinste și că i-ar plăcea să mă păstreze mereu lângă ea. Mi-a dat și apărătoarea aceea ciudată, ca să țină turcoazul pe loc, fiindcă e prea mare. Mi-ar plăcea să le port, mamă, pot?"

„Sunt foarte frumoase, dar cred că ești cam prea mică pentru asemenea podoabe, Amy", a spus doamna March, uitându-se la mânuța dolofană, cu cercul de pietre albastru-deschis pe arătător și cu apărătoarea neobișnuită, făcută din două mânuțe aurii prinse una într-alta.

„O să încerc să nu fiu vanitoasă", a spus Amy. „Nu cred că-mi place doar fiindcă e atât de frumos, ci vreau să-l port așa cum purta fata din poveste brățara ei, ca să-mi amintească de ceva."

„Vrei să spui de mătușa March?" a întrebat mama ei, râzând.

„Nu, ca să-mi amintească să nu fiu egoistă." Amy părea atât de serioasă și sinceră când a spus asta, încât mama ei a încetat să mai râdă și a ascultat cu respect micul ei plan.

„M-am gândit mult în ultima vreme la «pachetul meu de defecte», iar egoismul e cel mai mare dintre ele, așa că o să încerc din răsputeri să scap de el, dacă pot. Beth nu e egoistă și de aceea toată lumea o iubește și suferă atât de tare la gândul că ar putea s-o piardă. Oamenii n-ar suferi la fel de mult pentru mine dacă m-aș îmbolnăvi și nici nu merit asta, dar mi-ar plăcea să fiu iubită și să-mi simt lipsa mulți prieteni, așa că o să încerc să fiu cât pot de mult ca Beth. Am obiceiul să-mi uit hotărârile,

dar dacă aș avea mereu la mine ceva care să-mi amintească, cred că m-aș descurca mai bine. Putem încerca așa?"

„Da, dar eu am mai multă încredere în colțul dulapului celui mare. Poartă-ți inelul, draga mea, și fă tot ce poți. Cred că vei reuși, fiindcă dorința sinceră de a fi bună înseamnă deja jumătate din luptă. Acum trebuie să mă întorc la Beth. Fii curajoasă, fetița mea, și în curând te aducem iar acasă."

În seara aceea, în timp ce Meg îi scria tatălui ei ca să-i spună că călătoarea ajunsese cu bine, Jo s-a strecurat sus, în camera lui Beth, și, găsindu-și mama la locul ei obișnuit, a rămas un minut în picioare, răsucindu-și degetele prin păr, cu un gest neliniștit și o privire nehotărâtă.

„Ce s-a întâmplat, draga mea?" a întrebat doamna March, întinzând mâna spre ea, cu o expresie care te îndemna să te destăinui.

„Vreau să-ți spun ceva, mamă."

„Despre Meg?"

„Ce repede ți-ai dat seama! Da, despre ea e vorba și, deși e un lucru mărunt, mă frământă."

„Beth doarme. Vorbește încet și spune-mi tot. Sper că Moffat acela n-a fost pe aici?" a întrebat doamna March, destul de tăios.

„Nu. Dacă ar fi fost, i-aș fi trântit ușa în nas", a spus Jo, așezându-se pe podea la picioarele mamei ei. „Vara trecută, Meg și-a uitat o pereche de mănuși la familia Laurence și i s-a înapoiat doar una. Am uitat de asta, până când Teddy mi-a spus

că domnul Brooke a recunoscut că o place pe Meg, dar nu îndrăznește să spună nimic, fiindcă ea e atât de tânără, iar el atât de sărac. Acum spune și tu, nu e o situație îngrozitoare?"

„Crezi că Meg ține la el?" a întrebat doamna March, cu o privire îngrijorată.

„Doamne ferește! Eu nu știu nimic despre dragoste și alte prostii de felul ăsta!" izbucni Jo, cu un amestec caraghios de interes și dispreț. „În romane, fetele arată asta tresărind și înroșindu-se, leșinând, slăbind și purtându-se ca niște nătânge. Meg nu face nimic din toate astea. Mănâncă, bea și doarme ca o ființă cu capul pe umeri, mă privește drept în ochi când vorbesc despre omul acela și se înroșește doar puțin când Teddy face glume despre îndrăgostiți. I-am interzis să mai facă asta, dar nu mă bagă în seamă cum ar trebui."

„Atunci crezi că Meg nu e interesată de John?"

„Cine?" izbucni Jo, uitându-se fix.

„Domnul Brooke. Acum îi spun «John». Așa ne-am obișnuit la spital, iar lui îi place."

„Vai de mine! Știam eu că o să-i iei partea. A fost bun cu tata și n-o să-l alungi, dar las-o pe Meg să se mărite cu el, dacă asta vrea. Ce mârșăvie! Să-l răsfețe pe tata și să te ajute pe tine doar ca să te facă să-l placi." Și Jo își smuci iar părul, furioasă.

„Draga mea, nu te mai înfuria din cauza asta și am să-ți spun cum s-a întâmplat. John a venit cu mine la rugămintea domnului Laurence și a fost atât de devotat bietului tău tată, încât n-am avut cum să nu ne atașăm de el. În privința lui Meg, a fost pe

deplin deschis și onorabil, fiindcă ne-a spus că o iubește, dar că va câștiga mai întâi destul cât să-i poată oferi un cămin îndestulat înainte s-o ceară de soție. Tot ce voia era încuviințarea noastră să o iubească și să muncească pentru ea, precum și dreptul de a o face să-l iubească, dacă va putea. Este într-adevăr un tânăr excelent și n-am putut refuza să-l ascultăm, dar nu-mi voi da consimțământul ca Meg să se logodească atât de tânără."

„Bineînțeles că nu. Ar fi o prostie! Știam eu că se coace ceva. Am simțit asta, iar acum e și mai rău decât mi-am imaginat. Ce mult mi-aș dori să mă pot mărita eu cu Meg și s-o țin în siguranță, în familie."

Această idee ciudată o făcu pe doamna March să zâmbească, dar ea spuse grav: „Jo, îți spun asta cu încredere și nu vreau să-i spui încă nimic lui Meg. Când se întoarce John și îi văd împreună, voi putea judeca mai bine ce simte ea pentru el."

„O să-i vadă ochii ăia frumoși despre care tot vorbește și atunci s-a terminat cu ea. Are o inimă atât de moale, că i se topește ca untul la soare dacă se uită cineva sentimental la ea. A citit scurtele lui bilețele mai atent decât scrisorile tale și m-a ciupit când am pomenit de asta, îi plac ochii căprui și nu i se pare că John e un nume urât, și o să se îndrăgostească, iar asta va fi sfârșitul păcii, al distracției și al momentelor noastre tihnite împreună. Parcă văd totul! O să se giugiulească prin casă și noi o să fim nevoite să-i ocolim. Meg o să fie cu totul prinsă de asta și n-o să-mi mai fie de niciun folos. Brooke o să facă rost cumva de o avere, o să ne-o ia și o să lase un gol în familie, iar eu o să-mi frâng inima și totul o să fie îngrozitor de neplăcut. Vai de

mine! De ce n-am fost toate băieți? Atunci n-ar mai fi fost atâta bătaie de cap."

Jo și-a sprijinit bărbia pe genunchi, într-o atitudine deznădăjduită, și a strâns pumnul spre nesuferitul de John. Doamna March a oftat, iar Jo a ridicat privirea, deodată ușurată.

„Nu-ți place, mamă? Mă bucur. Hai să-l trimitem la plimbare și să nu-i spunem nimic lui Meg, ci să fim cu toții fericiți împreună, cum am fost mereu."

„N-am făcut bine că am oftat, Jo. E firesc și drept ca, la vremea lor, toate să aveți propriile voastre case, dar eu vreau să-mi țin fetele lângă mine cât mai mult și îmi pare rău că s-a întâmplat asta atât de curând, fiindcă Meg are doar șaptesprezece ani și vor mai trece câțiva ani până când John îi va putea oferi un cămin. Tatăl tău și cu mine am hotărât că nu trebuie să se lege în niciun fel și nici să se mărite înainte de douăzeci de ani. Dacă ea și John se iubesc, pot să aștepte, iar așteptarea le va pune dragostea la încercare. Ea e conștiincioasă și nu mă tem că s-ar purta urât cu el. Draga mea fată frumoasă și cu inimă tandră! Sper să-i meargă bine și să fie fericită."

„N-ai prefera s-o vezi măritată cu un om bogat?" a întrebat Jo, când vocea mamei ei a tremurat puțin la ultimele cuvinte.

„Banii sunt un lucru bun și folositor, Jo, și sper ca fetele mele să nu ajungă niciodată să le simtă lipsa prea dureros și nici să fie ispitite de prea mulți. Mi-ar plăcea să știu că John e bine așezat într-o afacere serioasă, care îi aduce un venit destul de mare cât să stea departe de datorii și să-i ofere lui Meg o viață confortabilă. Nu visez pentru fetele mele nici la o avere

strălucitoare, nici la o poziție la modă, nici la un nume mare. Dacă rangul și banii vin la pachet și cu iubire și virtute, le-aș primi cu recunoștință și m-aș bucura de norocul vostru, dar știu din experiență câtă fericire adevărată poate exista într-o căsuță simplă, unde pâinea de fiecare zi e câștigată prin muncă, iar câteva lipsuri dau și mai mult farmec puținelor bucurii. Sunt împăcată să o văd pe Meg începând modest, fiindcă, dacă nu mă înșel, va fi bogată prin faptul că are inima unui om bun, iar asta prețuiește mai mult decât o avere."

„Înțeleg, mamă, și sunt cu totul de acord, dar tot sunt dezamăgită în privința lui Meg, fiindcă plănuisem să se mărite într-o zi cu Teddy și să trăiască în lux toată viața. N-ar fi fost minunat?" întrebă Jo, ridicând privirea cu chipul mai luminat.

„Știi că e mai tânăr decât ea", începu doamna March, dar Jo o întrerupse...

„Doar cu puțin; e matur pentru vârsta lui, și înalt, și se poate purta ca un om mare dacă vrea. Pe deasupra, e bogat, generos și bun și ne iubește pe toți, așa că eu zic că e păcat că planul meu s-a stricat."

„Mă tem că Laurie nu e încă destul de matur pentru Meg și, una peste alta, în clipa asta e mult prea schimbător ca să se poată baza cineva pe el. Nu mai face planuri, Jo; lasă timpul și inimile lor să-i aducă împreună pe prietenii tăi. Nu ne putem amesteca fără riscuri în asemenea lucruri și mai bine să nu ne băgăm în cap «prostii romantice», cum le spui tu, ca să nu ne strice prietenia."

„Bine, n-o să mai fac, dar nu-mi place să văd cum lucrurile merg de-a-ndoaselea și se încurcă toate, când o tragere aici și o tăietură acolo le-ar pune imediat în ordine. Mi-aș dori ca purtatul fiarelor de călcat pe cap să ne împiedice să creștem mari. Dar bobocii tot trandafiri ajung, iar pisoii, pisici — din păcate!”

„Ce-i asta cu fiarele de călcat și pisicile?” întrebă Meg, strecurându-se în cameră cu scrisoarea terminată în mână.

„Doar una dintre vorbele mele prostești. Mă duc la culcare. Hai, Peggy”, spuse Jo, desfăcându-se ca un puzzle viu.

—Foarte bine, și e scris minunat. Te rog să adaugi că îi trimit toată dragostea mea lui John, spuse doamna March, după ce aruncă o privire peste scrisoare și i-o dădu înapoi.

—Îi spui „John”? întrebă Meg zâmbind, cu privirea ei nevinovată coborâtă spre ochii mamei.

—Da, pentru noi a fost ca un fiu și ținem foarte mult la el, răspunse doamna March, întorcându-i privirea cu una pătrunzătoare.

—Mă bucur să aud asta, e atât de singur. Noapte bună, mamă dragă. E de nedescris cât de liniștitor e să te am aici, fu răspunsul lui Meg.

Sărutul pe care i-l dădu mama ei a fost foarte tandru, iar când Meg plecă, doamna March spuse, cu un amestec de mulțumire și regret: —Încă nu-l iubește pe John, dar va învăța curând să-l iubească.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU LAURIE FACE NĂZBÂTII, IAR JO ADUCE PACEA

A doua zi, chipul lui Jo era de studiat, fiindcă secretul apăsa destul de greu asupra ei și îi venea greu să nu pară misterioasă și importantă. Meg a observat, dar nu s-a grăbit să pună întrebări, pentru că învățase că cel mai bun fel de a o lua pe Jo era prin legea contrariilor, așa că era sigură că va afla totul dacă nu întreba nimic. De aceea a fost destul de surprinsă când tăcerea a rămas neîntreruptă, iar Jo a început să aibă un aer protector, ceea ce a enervat-o vizibil pe Meg; drept răspuns, Meg și-a luat un aer de rezervă demnă și s-a dedicat mamei sale. Asta a lăsat-o pe Jo să se descurce singură, fiindcă doamna March îi luase locul de infirmieră și îi spusese să se odihnească, să facă mișcare și să se distreze după lunga ei izolare. Cum Amy plecase, singurul ei refugiu era Laurie și, oricât de mult îi plăcea compania lui, tocmai atunci îl cam temea, fiindcă era un tachinator incorigibil și se temea că o va face să-i scape secretul.

Avea perfectă dreptate, fiindcă băiatul acela pus pe șotii, de îndată ce bănuia un mister, se apuca imediat să-l descopere și i-a făcut lui Jo zile grele. A momit-o, a mituit-o, a luat-o în râs, a amenințat-o și a certat-o; s-a prefăcut indiferent, ca să-i smulgă adevărul prin surprindere; a declarat că știe, apoi că nici nu-i pasă; iar în cele din urmă, prin simpla lui perseverență, s-a convins că totul avea legătură cu Meg și domnul Brooke. Simțindu-se jignit că nu fusese primit în încrederea profesorului

său, și-a pus mintea la contribuție ca să găsească o răzbunare potrivită pentru această ofensă.

Între timp, Meg părea să fi uitat cu totul povestea aceea și era prinsă de pregătirile pentru întoarcerea tatălui ei. Dar, dintr-odată, ceva parcă s-a schimbat în ea și, vreme de o zi sau două, n-a mai fost deloc ea însăși. Tresărea când îi vorbea cineva, roșea când era privită, era foarte tăcută și stătea aplecată asupra cusutului, cu o expresie timidă și tulburată pe chip. La întrebările mamei răspundea că se simte foarte bine, iar pe Jo o reducea la tăcere rugând-o s-o lase în pace.

„Simte asta în aer — iubirea, adică — și se îndrăgostește văzând cu ochii. Are aproape toate simptomele: e agitată și morocănoasă, nu mănâncă, stă trează noaptea și se retrage bosumflată prin colțuri. Am surprins-o cântând cântecul pe care i l-a dat el și, o dată, a spus «John», așa, din senin, iar apoi s-a făcut roșie ca macul. Ce-o să ne facem?" spuse Jo, părând gata de orice măsuri, oricât de drastice.

„N-avem ce face decât să așteptăm. Las-o în pace, fii bună și răbdătoare, iar venirea tatălui vostru va lămuri totul", răspunse mama ei.

„Meg, uite un bilețel pentru tine, sigilat de-a binelea. Ce ciudat! Teddy nu le sigilează niciodată pe ale mele", spuse Jo a doua zi, împărțind conținutul micii poște.

Doamna March și Jo erau adâncite fiecare în treburile ei, când un sunet scos de Meg le-a făcut să ridice privirea și s-o vadă uitându-se la bilețel cu o expresie înspăimântată.

„Copila mea, ce s-a întâmplat?” strigă mama ei, alergând la ea, în timp ce Jo încerca să ia hârtia care făcuse tot răul.

„E o greșeală, nu el l-a trimis. O, Jo, cum ai putut să faci asta?” Și Meg și-a ascuns fața în mâini, plângând de parcă i se frângea inima.

„Eu? N-am făcut nimic! Despre ce vorbește?” strigă Jo, uluită.

Ochii blânzi ai lui Meg s-au aprins de mânie când a scos din buzunar un bilețel mototolit și l-a aruncat spre Jo, spunând cu reproș: „Tu l-ai scris, iar băiatul acela nesuferit te-a ajutat. Cum ai putut să fii atât de nepoliticoasă, de josnică și de crudă cu noi amândoi?”

Jo aproape că nici n-o auzea, fiindcă ea și mama ei citeau bilețelul, scris cu un scris ciudat.

„Preaiubita mea Margaret,

„Nu-mi mai pot stăpâni sentimentele și trebuie să-mi aflu soarta înainte să mă întorc. Încă nu îndrăznesc să le spun părinților tăi, dar cred că și-ar da consimțământul dacă ar ști că ne adorăm unul pe altul. Domnul Laurence mă va ajuta să găsesc un loc bun și atunci, draga mea fată, mă vei face fericit. Te implor să nu spui încă nimic familiei tale, ci să-mi trimiți prin Laurie un singur cuvânt de speranță către,”

„Devotatul tău John.”

„O, micul ticălos! Așa voia să-mi plătească pentru că mi-am ținut cuvântul dat mamei. O să-i trag o dojană zdravănă și-l aduc aici să-și ceară iertare”, strigă Jo, arzând de nerăbdare să facă dreptate pe loc. Dar mama ei a oprit-o, spunând, cu o privire pe

care o avea rareori...

„Stai, Jo, mai întâi trebuie să te lămurești tu. Ai făcut atâtea pozne, încât mă tem că ai avut și tu o mână în asta."

„Pe cuvânt, mamă, n-am avut! N-am văzut niciodată biletul ăsta până acum și nu știu nimic despre el, pe cât e de adevărat că trăiesc!", spuse Jo cu atâta sinceritate, încât au crezut-o. „Dacă aș fi luat parte la așa ceva, aș fi făcut-o mai bine de atât și aș fi scris un bilet cu cap. M-aș fi gândit că știați că domnul Brooke n-ar scrie asemenea prostii", adăugă ea, aruncând hârtia jos cu dispreț.

„Seamănă cu scrisul lui", bâigui Meg, comparându-l cu biletul din mâna ei.

„O, Meg, nu i-ai răspuns?" strigă repede doamna March.

„Ba da!" Și Meg își ascunse din nou fața, copleșită de rușine.

„Uite în ce încurcătură am intrat! Lasă-mă să-l aduc aici pe băiatul ăla rău să explice și să fie certat. Nu pot sta liniștită până nu pun mâna pe el." Și Jo se îndreptă din nou spre ușă.

„Liniște! Lasă-mă pe mine să mă ocup de asta, fiindcă e mai grav decât am crezut. Margaret, spune-mi toată povestea", porunci doamna March, așezându-se lângă Meg, dar ținând-o în continuare pe Jo, ca să nu o ia la fugă.

„Am primit prima scrisoare de la Laurie, care nu părea deloc să știe ceva despre asta", începu Meg, fără să ridice privirea. „La început m-am neliniștit și voiam să-ți spun, dar apoi mi-am amintit cât de mult îl plăceai pe domnul Brooke, așa că m-am gândit că n-o să te superi dacă îmi păstrez micul secret câteva

zile. Sunt atât de prostuță, încât mi-a plăcut să cred că nimeni nu știe, iar cât mă hotăram ce să spun, mă simțeam ca fetele din cărți, care au parte de astfel de lucruri. Iartă-mă, mamă, acum mi-am primit pedeapsa pentru prostia mea. N-o să-l mai pot privi niciodată în față."

— Ce i-ai spus? întrebă doamna March.

— I-am spus doar că sunt prea tânără ca să fac ceva în privința asta deocamdată, că nu vreau să am secrete față de tine și că trebuie să vorbească cu tata. I-am fost foarte recunoscătoare pentru bunătatea lui și i-am spus că îi voi fi prietenă, dar nimic mai mult, multă vreme.

Doamna March zâmbi, vizibil mulțumită, iar Jo bătu din palme și izbucni râzând: — Ești aproape la fel ca Caroline Percy, modelul însuși de prudență! Hai, continuă, Meg. Ce a spus la asta?

— El îmi scrie cu totul altceva, spunându-mi că nu mi-a trimis niciodată vreo scrisoare de dragoste și că îi pare foarte rău că sora mea poznașă, Jo, și-a permis să se joace cu numele noastre. E foarte amabil și respectuos, dar gândește-te ce îngrozitor e pentru mine!

Meg se rezemă de mama ei, întruchiparea deznădejdii, iar Jo se plimba apăsat prin cameră, făcându-l pe Laurie în toate felurile. Deodată se opri, înșfăcă cele două bilețele și, după ce le cercetă cu atenție, spuse hotărât: — Nu cred că Brooke a văzut vreuna dintre scrisorile astea. Teddy le-a scris pe amândouă și a păstrat-o pe a ta ca să triumfe în fața mea, fiindcă n-am vrut să-i spun secretul meu.

— Să nu ai secrete, Jo. Spune-i mamei și ferește-te de necazuri, așa cum ar fi trebuit să fac și eu, spuse Meg, prevenitor.

— Draga mea, mama mi-a spus.

— Destul, Jo. Eu o să o liniștesc pe Meg, iar tu du-te și adu-l pe Laurie. Am să lămuresc povestea asta până la capăt și pun imediat capăt unor asemenea farse.

Jo o zbughi afară, iar doamna March îi explică blând lui Meg care erau, de fapt, sentimentele domnului Brooke. — Acum, draga mea, tu ce simți? Îl iubești destul cât să aștepți până va putea să-ți ofere un cămin sau preferi să rămâi cu totul liberă deocamdată?

— M-am speriat și m-am frământat atât de tare, încât nu vreau să mai am de-a face cu îndrăgostiții multă vreme, poate niciodată, răspunse Meg, bosumflată. Dacă John nu știe nimic despre prostia asta, nu-i spune, și fă-le pe Jo și pe Laurie să-și țină gura. Nu vreau să fiu păcălită, necăjită și făcută de râs. E o rușine!

Văzând că firea de obicei blândă a lui Meg fusese tulburată și că orgoliul îi fusese rănit de gluma aceea răutăcioasă, doamna March a liniștit-o promițându-i că va păstra tăcere deplină și că pe viitor va da dovadă de mult tact. În clipa în care s-au auzit pașii lui Laurie pe hol, Meg a fugit în birou, iar doamna March l-a primit singură pe vinovat. Jo nu-i spusese de ce era chemat, de teamă că n-ar mai veni, dar el a înțeles imediat ce a văzut chipul doamnei March și a rămas acolo, răsucindu-și pălăria cu un aer vinovat care îl dădea de gol pe loc. Jo a fost trimisă afară, dar a

ales să patruleze pe hol ca o santinelă, temându-se puțin că prizonierul ar putea s-o șteargă. Timp de o jumătate de oră, din salon s-au auzit voci când mai ridicate, când mai stinse, dar ce s-a petrecut în timpul acelei discuții fetele n-au aflat niciodată.

Când au fost chemate înăuntru, Laurie stătea lângă mama lor cu o mutră atât de căită, încât Jo l-a iertat pe loc, deși n-a crezut că e înțelept să lase asta să se vadă. Meg i-a primit scuzele umile și s-a liniștit mult când a aflat că Brooke nu știa nimic despre glumă.

„N-am să-i spun nici pe patul de moarte, nici dacă m-ar trage caii să scot vorba asta din mine, așa că iartă-mă, Meg, și o să fac orice ca să-ți arăt cât de sincer îmi pare rău”, a adăugat el, arătând teribil de rușinat de sine însuși.

„O să încerc, dar a fost un lucru foarte lipsit de maniere din partea unui domn. Nu credeam că poți fi atât de șiret și de răutăcios, Laurie”, a răspuns Meg, încercând să-și ascundă tulburarea de fată tânără sub un aer grav și mustrător.

„A fost de-a dreptul îngrozitor și n-ar trebui să-mi vorbească nimeni o lună întreagă, dar tu o să-mi vorbești totuși, nu-i așa?” Și Laurie și-a împreunat mâinile cu un gest atât de rugător și a vorbit pe tonul lui irezistibil de convingător, încât era imposibil să rămâi încruntat pe el, în ciuda purtării lui scandaloase.

Meg l-a iertat, iar chipul sever al doamnei March s-a destins, în ciuda eforturilor ei de a rămâne serioasă, când l-a auzit declarând că își va ispăși păcatele prin tot felul de penitențe și că se va umili ca un vierme înaintea domnișoarei jignite.

Între timp, Jo stătea deoparte, încercând să-și împietrească inima împotriva lui, dar tot ce reușea era să-și țuguieze buzele într-o expresie de dezaprobare totală. Laurie s-a uitat la ea o dată sau de două ori, dar, văzând că nu dă niciun semn că s-ar îmblânzi, s-a simțit jignit și i-a întors spatele până când ceilalți au terminat cu el; atunci i-a făcut o plecăciune adâncă și a plecat fără un cuvânt.

De îndată ce a plecat, i-a părut rău că nu fusese mai îngăduitoare, iar când Meg și mama ei au urcat la etaj, s-a simțit singură și i s-a făcut dor de Teddy. După ce s-a împotrivit o vreme, a cedat impulsului și, înarmată cu o carte pe care trebuia s-o înapoieze, s-a dus la casa cea mare.

— Domnul Laurence este acasă? a întrebat Jo o servitoare care cobora scările.

— Da, domnișoară, dar nu cred că poate primi pe cineva chiar acum.

— De ce nu? E bolnav?

— Vai, nu, domnișoară, dar a avut o scenă cu domnul Laurie, care iar a făcut una din crizele lui de nervi din cine știe ce motiv, iar asta l-a supărat pe bătrânul domn, așa că nu îndrăznesc să mă apropii de el.

— Unde e Laurie?

— Închis în camera lui și nu răspunde, deși tot am bătut la ușă. Nu știu ce-o să se aleagă de cină, că e gata și n-are cine s-o mănânce.

— Mă duc eu să văd despre ce e vorba. Nu mi-e frică de niciunul dintre ei.

Jo a urcat și a bătut hotărât la ușa micului birou al lui Laurie.

— Încetează, sau deschid ușa și te fac eu să încetezi! a strigat tânărul pe un ton amenințător.

Jo a bătut imediat din nou. Ușa s-a deschis brusc, iar ea a intrat val-vârtej înainte ca Laurie să-și revină din surprindere. Văzând că era într-adevăr prost dispus, Jo, care știa cum să-l ia, și-a pus o expresie căită și, lăsându-se cu dibăcie în genunchi, a spus smerit: — Te rog să mă ierți că am fost atât de arțăgoasă. Am venit să ne împăcăm și nu pot pleca până nu reușesc.

— E în regulă. Ridică-te și nu mai fi prostuță, Jo, a fost răspunsul lui nepăsător la rugămintea ei.

— Mulțumesc, asta am să fac. Pot să întreb ce s-a întâmplat? Nu pari tocmai împăcat.

— M-a scuturat și n-am de gând să suport așa ceva! a mormăit Laurie indignat.

— Cine a făcut asta? a cerut Jo să afle.

— Bunicul. Dacă ar fi fost oricine altcineva, eu aș fi... Și tânărul jignit și-a încheiat fraza printr-un gest energic al brațului drept.

— Asta nu-i nimic. Eu te scutur des și nu te superi, a spus Jo, liniștitor.

— Ei, hai! Tu ești fată și e în joacă, dar n-am să las niciun bărbat să mă scuture!

„Nu cred că ar avea cineva chef să încerce, dacă ai arăta atât de posomorât cum arăți acum. De ce s-au purtat așa cu tine?”

„Doar fiindcă n-am vrut să spun de ce mă voia mama ta. Promisesem că nu voi spune, și, firește, n-aveam de gând să-mi calc cuvântul.”

„Nu puteai să-l împaci pe bunicul tău în alt fel?”

„Nu, el voia adevărul, tot adevărul și numai adevărul. I-aș fi spus partea mea din încurcătură, dacă aș fi putut fără s-o implic pe Meg. Cum nu puteam, am tăcut și am îndurat dojana până când bătrânul domn m-a înșfăcat de guler. Atunci am rupt-o la fugă, de teamă să nu-mi ies din fire.”

„N-a fost frumos, dar știu că îi pare rău, așa că du-te jos și împăcați-vă. Te ajut eu.”

„Nici gând! N-am de gând să fiu cicălit și scuturat de toată lumea doar pentru o mică poznă. Pentru Meg mi-a părut rău și mi-am cerut iertare ca un bărbat, dar n-o să mai fac asta când n-am fost eu de vină.”

„El nu știa asta.”

„Ar trebui să aibă încredere în mine și să nu se poarte de parcă aș fi un bebeluș. N-are rost, Jo, trebuie să învețe că sunt în stare să am grijă de mine și că n-am nevoie să mă țin de șorțul nimănui.”

„Ce iuți la mânie mai sunteți!” oftă Jo. „Și cum aveți de gând să rezolvați povestea asta?”

„Păi, ar trebui să-și ceară iertare și să mă creadă când îi spun că nu pot să-i spun despre ce e toată agitația."

„Vai de mine! N-o să facă asta."

„Eu nu cobor până nu o face."

„Hai, Teddy, fii rezonabil. Las-o să treacă, iar eu o să explic cât pot. Nu poți rămâne aici, așa că la ce bun atâta melodramă?"

„Oricum n-am de gând să mai stau mult aici. O să plec pe furiș și o să fac o călătorie pe undeva, iar când bunicul o să-mi simtă lipsa, o să se răzgândească destul de repede."

„Se poate, dar n-ar trebui să pleci și să-l îngrijorezi."

„Nu-mi ține predici. Mă duc la Washington să-l văd pe Brooke. E vesel acolo și o să mă distrez după toate necazurile astea."

„Ce bine te-ai distra! Aș vrea să pot fugi și eu," spuse Jo, uitând de rolul ei de mentor, prinsă de imagini vii ale vieții militare din capitală.

„Hai, atunci! De ce nu? Tu du-te și fă-i o surpriză tatălui tău, iar eu îl pun în mișcare pe bătrânul Brooke. Ar fi o farsă nemaipomenită. Hai s-o facem, Jo. Lăsăm o scrisoare că suntem bine și plecăm imediat. Am destui bani. Ți-ar prinde bine și n-ar strica deloc, de vreme ce te duci la tatăl tău."

Pentru o clipă, Jo păru gata să accepte, fiindcă planul, oricât de nebunesc, i se potrivea perfect. Se săturase de griji și de stat închisă, tânjea după o schimbare, iar gândul la tatăl ei se amesteca ispititor cu farmecul nou al taberelor și spitalelor, al libertății și al distracției. Ochii i se aprinseră când se întoarse cu

dor spre fereastră, dar apoi îi căzură pe casa veche de vizavi și clătină din cap cu o hotărâre tristă.

„Dacă aș fi băiat, am fugi împreună și ne-am distra de minune, dar cum sunt o fată amărâtă, trebuie să mă port cum se cuvine și să rămân acasă. Nu mă ispiti, Teddy, e un plan nebunesc."

„Tocmai asta e partea frumoasă", începu Laurie, care intrase într-o toană încăpățânată și simțea nevoia să iasă cumva din limitele impuse.

„Taci din gură!" strigă Jo, acoperindu-și urechile. „«Prune și prisme» îmi sunt ursita și n-am decât să mă împac cu asta. Am venit aici să mă cuminț esc, nu să aud lucruri care mă fac să-mi vină să sar numai când mă gândesc la ele."

„Știu că Meg ar turna apă rece peste o asemenea propunere, dar eu credeam că tu ai mai mult curaj", începu Laurie pe un ton insinuant.

„Băiat rău, liniște! Stai jos și gândește-te la păcatele tale, nu mă face și pe mine să le adaug pe ale mele. Dacă îl fac pe bunicul tău să-și ceară scuze pentru zgâlțâială, renunți să mai fugi?" întrebă Jo serioasă.

„Da, dar n-o să reușești", răspunse Laurie, care voia să se împace, dar simțea că demnitatea lui jignită trebuia mai întâi liniștită.

„Dacă pot să-l manevrez pe cel tânăr, pot și pe cel bătrân", mormăi Jo în timp ce se îndepărta, lăsându-l pe Laurie aplecat peste o hartă feroviară, cu capul sprijinit în ambele mâini.

„Intră!” și vocea aspră a domnului Laurence sună mai aspră ca niciodată când Jo bătu la ușa lui.

„Sunt doar eu, domnule, am venit să înapoiez o carte”, spuse ea cu blândețe când intră.

„Mai vrei și altele?” întrebă bătrânul domn, cu o privire posomorâtă și iritată, deși încerca să nu se dea de gol.

— Da, vă rog. Îmi place atât de mult bătrânul Sam, încât cred că o să încerc și volumul al doilea, răspunse Jo, sperând să-l îmbuneze acceptând încă o porție din Boswell’s Johnson, așa cum îi recomandase el acea carte plină de viață.

Sprâncenele stufoase i se mai destinseră puțin în timp ce împingea scăunelul cu trepte spre raftul unde erau cărțile despre Johnson. Jo urcă sprintenă și, așezându-se pe treapta de sus, se prefăcu că își caută volumul, dar de fapt se gândea cum să aducă vorba despre adevăratul și primejdiosul scop al vizitei ei. Domnul Laurence părea să bănuiască faptul că îi clocotea ceva în minte, fiindcă, după ce făcu de câteva ori pași repezi prin cameră, se întoarse brusc spre ea și îi vorbi atât de pe neașteptate, încât Rasselas căzu cu fața în jos pe podea.

— Ce-a mai făcut băiatul acela? Să nu încerci să-l acoperi. Știu că a făcut vreo prostie după cum s-a purtat când a venit acasă. Nu pot scoate o vorbă de la el, iar când l-am amenințat că scutur adevărul din el, a rupt-o la fugă pe scări și s-a încuiat în cameră.

— A greșit, dar noi l-am iertat și am promis cu toatele să nu spunem nimănui nimic, începu Jo fără tragere de inimă.

— Asta nu merge. N-o să se ascundă în spatele unei promisiuni făcute de niște fete cu inimă prea moale. Dacă a făcut ceva nepotrivit, o să mărturisească, o să-și ceară iertare și o să fie pedepsit. Spune odată, Jo. Nu accept să fiu ținut în întuneric.

Domnul Laurence arăta atât de înfricoșător și vorbea atât de tăios, încât Jo ar fi fugit bucuroasă, dacă ar fi putut. Dar stătea cocoțată sus pe trepte, iar el era jos, la bază, ca un leu care îi bloca drumul, așa că n-avea încotro și trebuia să rămână și să înfrunte totul.

— Zău, domnule, nu pot să vă spun. Mama ne-a interzis. Laurie a mărturisit, și-a cerut iertare și a fost pedepsit destul. Nu tăcem ca să-l apărăm pe el, ci pe altcineva, iar dacă vă amestecați, o să iasă și mai multă încurcătură. Vă rog, nu o faceți. A fost și vina mea într-o oarecare măsură, dar acum totul e în regulă. Așa că mai bine uităm și vorbim despre Rambler sau despre ceva plăcut.

— La naiba cu Rambler! Coboară și dă-mi cuvântul tău că băiatul ăsta zăpăcit al meu n-a făcut nimic nerecunoscător sau obraznic. Dacă a făcut așa ceva, după toată bunătatea voastră față de el, îl bat eu însumi cu mâinile mele.

Amenințarea suna groaznic, dar pe Jo n-a speriat-o, fiindcă știa că bătrânul acela iute la mânie n-ar fi ridicat niciodată un deget împotriva nepotului său, orice ar fi spus. A coborât ascultătoare și a încercat să facă pozna să pară cât mai neînsemnată, fără s-o dea de gol pe Meg și fără să se îndepărteze de adevăr.

„Hm... ha... bine, dacă băiatul și-a ținut gura pentru că a promis, și nu din încăpățânare, îl iert. E un băiat tare încăpățânat și greu

de stăpânit", spuse domnul Laurence, trecându-și mâna prin păr până când arăta de parcă ieșise dintr-o furtună și netezindu-și fruntea încruntată cu un aer ușurat.

„Și eu sunt la fel, dar o vorbă bună mă face să ascult când toți caii regelui și toți oamenii regelui n-ar reuși", spuse Jo, încercând să spună și ea o vorbă bună pentru prietenul ei, care părea să scape dintr-o încurcătură doar ca să dea peste alta.

„Crezi că nu mă port frumos cu el, așa-i?" veni răspunsul tăios.

„O, vai, nu, domnule. Uneori sunteți chiar prea bun, iar apoi puțin cam pripit când vă pune răbdarea la încercare. Nu credeți?"

Jo era hotărâtă să lămurească lucrurile acum și încercă să pară cât se poate de calmă, deși îi tremura puțin inima după vorbele ei îndrăznețe. Spre marea ei ușurare și surprindere, bătrânul domn doar își aruncă ochelarii pe masă, făcându-i să zornăie, și spuse deschis: „Ai dreptate, fată, așa e! Țin la băiat, dar îmi pune răbdarea la grea încercare și știu cum se va sfârși, dacă mergem mai departe așa."

„Vă spun eu: o să fugă de acasă." Lui Jo i-a părut rău de vorbele astea chiar în clipa în care le-a rostit. Voia să-l avertizeze că Laurie n-ar suporta prea multe constrângeri și spera că va fi mai îngăduitor cu băiatul.

Fața rumenă a domnului Laurence se schimbă brusc, iar el se așeză, aruncând o privire tulburată spre portretul unui bărbat chipeș care atârna deasupra mesei lui. Era tatăl lui Laurie, care fugise de acasă în tinerețe și se însurase împotriva voinței

bătrânului autoritar. Lui Jo i se păru că își amintea trecutul și îl regreta, și își dori să fi tăcut.

„N-o va face decât dacă va fi foarte necăjit și doar mai amenință uneori cu asta, când se satură de învățat. Eu mă gândesc adesea că mi-ar plăcea și mie, mai ales de când mi-am tăiat părul, așa că, dacă vreodată o să ne dați dispăruți, puteți pune un anunț pentru doi băieți și să căutați printre vasele care pleacă spre India."

A râs în timp ce vorbea, iar domnul Laurence păru ușurat, luând, evident, totul drept o glumă.

„Nesuferito, cum îndrăznești să vorbești așa? Unde ți-e respectul față de mine și buna creștere? Doamne, ce mai sunt băieții și fetele! Numai necazuri ne dau, și totuși nu putem fără ei", spuse el, ciupindu-i obrajii cu bunăvoință. „Du-te și adu băiatul acela la masă, spune-i că e în regulă și sfătuiește-l să nu mai facă pe tragicul cu bunicul lui. N-am să suport asta."

„Nu vrea să vină, domnule. Se simte foarte prost fiindcă nu l-ați crezut când a spus că nu putea să spună. Cred că scuturatul acela l-a rănit foarte tare în orgoliu."

Jo încercă să pară înduioșătoare, dar probabil n-a reușit, fiindcă domnul Laurence izbucni în râs, iar ea își dădu seama că ziua era câștigată.

„Îmi pare rău pentru asta și, probabil, ar trebui să-i mulțumesc că nu m-a scuturat și pe mine. Ce naiba așteaptă băiatul ăsta?" spuse bătrânul domn, părând puțin rușinat de propria lui irascibilitate.

„Dacă aș fi în locul dumneavoastră, i-aș scrie o scrisoare de scuze, domnule. Spune că nu coboară până nu primește una și tot vorbește despre Washington, și o ține tot așa într-un fel absurd. O scuză formală îl va face să vadă cât de caraghios e și-l va aduce jos foarte amabil. Încercați. Îi plac glumele, iar așa e mai bine decât să stați de vorbă. I-o duc eu sus și-l învăț ce are de făcut."

Domnul Laurence îi aruncă o privire pătrunzătoare și își puse ochelarii, spunând rar: „Ești o șireată, dar nu mă deranjează să mă lași tu și Beth să fiu manevrat. Ia, dă-mi o bucată de hârtie și să terminăm odată cu prostia asta."

Biletul a fost scris în termenii pe care i-ar folosi un gentleman față de altul după ce i-a adus o insultă gravă. Jo îi lăsă un sărut pe creștetul chel al domnului Laurence și fugi sus ca să strecoare scuzele pe sub ușa lui Laurie, sfătuindu-l prin gaura cheii să fie supus, cuviincios și încă vreo câteva imposibilități plăcute. Văzând că ușa era din nou încuiată, lăsă biletul să-și facă treaba și se îndepărta în liniște, când tânărul domn alunecă pe balustradă și o așteptă jos, spunând, cu cea mai virtuoasă expresie de pe chip: „Ce om de treabă ești, Jo! Te-a certat zdravăn?" adăugă el, râzând.

„Nu, una peste alta, a fost destul de blând."

„Ah! Eu am încasat-o din toate părțile. Până și tu m-ai lepădat acolo, și simțeam că sunt gata să mă duc de râpă", începu el, pe un ton de scuză.

„Nu mai vorbi așa, întoarce foaia și ia-o de la capăt, Teddy, băiatul meu.”

„Tot încerc să încep de la capăt și stric tot, așa cum îmi stricam odinioară caietele, și fac atâtea începuturi, încât n-o să mai ajung niciodată la un sfârșit”, spuse el cu amărăciune.

„Du-te și mănâncă-ți prânzul, o să te simți mai bine după aceea. Bărbații se vaită mereu când le e foame”, iar Jo a ieșit vijelios pe ușa din față.

„Asta e o «etichetă» pusă pe «secta» mea”, răspunse Laurie, citând-o pe Amy, în timp ce se ducea, ascultător, să-și înghită umilința alături de bunicul lui, care tot restul zilei fu aproape sfânt la fire și copleșitor de respectuos în purtare.

Toată lumea a crezut că povestea se încheiase și că micul nor trecuse, dar răul fusese făcut; fiindcă, deși ceilalți au uitat, Meg și-a amintit. Nu pomenea niciodată de o anumită persoană, dar se gândea mult la el, visa mai mult ca oricând, iar într-o zi Jo, scotocind prin biroul surorii ei după timbre, a găsit o bucățică de hârtie mâzgălită cu cuvintele „Doamna John Brooke”; la vederea ei, a gemut teatral și a aruncat-o în foc, simțind că farsa lui Laurie grăbise pentru sora ei ziua aceea nefastă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI
PAJIȘTI SENINE

Săptămânile liniștite care au urmat au fost ca soarele după furtună. Bolnavii s-au însănătoșit repede, iar domnul March a început să vorbească despre întoarcerea lui devreme, în noul an. Beth a fost curând în stare să stea toată ziua întinsă pe canapeaua din birou, distrându-se la început cu pisicile ei atât de iubite, iar mai târziu cu hainele păpușilor, rămase mult în urmă. Membrele ei, odinioară atât de sprintene, erau acum atât de înțepenite și slăbite, încât Jo o plimba zilnic prin casă în brațele ei puternice. Meg își înnegrea și își ardea cu voie bună mâinile albe, pregătind mâncăruri delicate pentru „draga de ea”, iar Amy, sclavă credincioasă a inelului, i-a sărbătorit întoarcerea dăruind cât mai multe dintre comorile ei, pe câte a reușit să le convingă pe surorile ei să le primească.

Pe măsură ce se apropia Crăciunul, misterele obișnuite au început din nou să plutească prin casă, iar Jo zguduia adesea familia de râs, propunând ceremonii complet imposibile sau splendid de absurde în cinstea acestui Crăciun neobișnuit de vesel. Laurie era la fel de nepractic și ar fi vrut focuri de tabără, rachete și arcuri de triumf, dacă s-ar fi făcut cum voia el. După multe ciocniri și mustrări, perechea asta ambițioasă a fost considerată definitiv potolită și umbla cu fețe jalnice, deși izbucnirile lor în râs, când se întâlneau, spuneau cu totul altceva.

Câteva zile de vreme neobișnuit de blândă au pregătit cum nu se putea mai bine o zi de Crăciun splendidă. Hannah „simțea până în oase" că urma să fie o zi ieșit din comun de frumoasă și s-a dovedit o adevărată proroci ță, fiindcă toți și toate păreau hotărâte să iasă de minune. Mai întâi, domnul March scrisese că avea să fie curând alături de ei; apoi Beth se simțea neobișnuit de bine în dimineața aceea și, îmbrăcată în darul mamei sale, un capot moale de merinos, de un roșu-crimson intens, a fost purtată în triumf până la fereastră ca să vadă darul pregătit de Jo și Laurie. Neostoitele își dăduseră toată silința să fie demne de numele lor, căci, asemenea unor spiriduși, munciseră noaptea și făcuseră să apară o surpriză caraghioasă. În grădină stătea o impunătoare fecioară de zăpadă, încoronată cu ilice, ținând într-o mână un coș cu fructe și flori, în cealaltă un sul mare de partituri, cu un adevărat curcubeu de pled afgan în jurul umerilor ei reci, iar de pe buze îi pornea un colind de Crăciun scris pe o panglică de hârtie roz.

JUNGFRAU CĂTRE BETH

Dumnezeu să te binecuvânteze, dragă regină Bess! Să nu te tulbure nimic, ci sănătatea, pacea și fericirea să fie ale tale în această zi de Crăciun.

Iată fructe pentru albinuța noastră harnică și flori pentru năsucul ei. Iată muzică pentru pianeul ei și un pled afgan pentru degețelele de la picioare,

Privește, un portret al Joannei, făcut de Rafael numărul 2, care a muncit cu mare sârguință ca să-l facă frumos și fidel.

Primește, te rog, o panglică roșie pentru coada doamnei Torcăilă și înghețată făcută de drăgălașa Peg, un Mont Blanc într-o găleată.

Cea mai dragă iubire a creatorilor mei a fost așezată în pieptul meu de zăpadă. Primește-o, și pe fecioara alpină, de la Laurie și de la Jo.

Ce a mai râs Beth când a văzut-o, cum alerga Laurie în sus și-n jos ca să aducă darurile și ce discursuri caraghioase ținea Jo când le oferea.

„Sunt atât de plină de fericire, încât, dacă ar fi aici și tata, n-aș mai putea cuprinde nici măcar o picătură în plus", spuse Beth, suspinând de mulțumire, în timp ce Jo o ducea în birou să se odihnească după atâta emoție și să se învioreze cu niște struguri delicioși pe care i-i trimisese „Jungfrau".

„Și eu la fel", adăugă Jo, bătând peste buzunarul în care se odihneau mult-râvnitele Undine și Sintram.

„Și eu, cu siguranță", îi ținu isonul Amy, cufundată în privirea unei copii gravate după Madonna cu Pruncul, pe care i-o dăruise mama ei într-o ramă frumoasă.

— Bineînțeles că sunt! a strigat Meg, netezind faldurile argintii ale primei ei rochii de mătase, fiindcă domnul Laurence ținuse neapărat să i-o dăruiască. — Cum aș putea să nu fiu? a spus doamna March cu recunoștință, în timp ce privirea îi aluneca de la scrisoarea soțului ei la chipul zâmbitor al lui Beth, iar mâna îi mângâia broșa făcută din păr cenușiu și auriu, castaniu și brun-închis, pe care fetele tocmai i-o prinseseră la piept.

Din când în când, în lumea asta plină de treburi, chiar se întâmplă lucruri ca în poveștile fermecătoare, și ce alinare e asta. La jumătate de oră după ce toți spuseseră că sunt atât de fericiți încât mai pot duce doar o singură picătură în plus, picătura aceea a venit. Laurie a deschis ușa salonului și și-a strecurat capul înăuntru foarte încet. La fel de bine ar fi putut să facă o tumbă și să scoată un strigăt de război indian, fiindcă fața îi era atât de plină de emoție stăpânită cu greu, iar vocea îi trăda atâta bucurie, încât toți au sărit în picioare, deși el n-a spus decât, cu o voce ciudată, tăiată de emoție: — Iată încă un cadou de Crăciun pentru familia March.

Nici nu-i ieșiseră bine cuvintele din gură, că a și fost tras deoparte nu se știe cum, iar în locul lui a apărut un bărbat înalt, înfofolit până la ochi, sprijinit de brațul altui bărbat înalt, care a încercat să spună ceva și n-a putut. Firește că a urmat o busculadă generală și, vreme de câteva minute, toată lumea a părut să-și piardă capul, fiindcă s-au făcut cele mai ciudate lucruri și nimeni n-a scos o vorbă.

Domnul March a dispărut cu totul în îmbrățișarea a patru perechi de brațe iubitoare. Jo s-a făcut de râs fiindcă era cât pe ce să leșine și a trebuit să fie îngrijită de Laurie în dulapul cu porțelanuri. Domnul Brooke a sărutat-o pe Meg din greșeală, după cum a explicat el, cam incoerent. Iar Amy, cea demnă, s-a împiedicat de un taburet și, fără să se oprească să se ridice, și-a îmbrățișat tatăl plângând peste cizmele lui, într-un fel cât se poate de emoționant. Doamna March a fost prima care și-a revenit și a ridicat mâna, avertizându-i: — Liniște! Amintiți-vă de Beth.

Dar era prea târziu. Ușa biroului s-a deschis brusc, mica haină roșie a apărut în prag, bucuria a dat putere trupului slăbit, iar Beth a fugit direct în brațele tatălui ei. Nu mai contează ce s-a întâmplat imediat după aceea, fiindcă inimile pline au dat pe dinafară, spălând amărăciunea trecutului și lăsând în urmă doar dulceața clipei de față.

Nu era deloc o scenă romantică, dar un hohot zdravăn de râs i-a readus pe toți cu picioarele pe pământ, fiindcă Hannah a fost găsită în spatele ușii, plângând peste curcanul gras, pe care uitase să-l lase jos când fugise din bucătărie în sus. Când s-a mai potolit râsul, doamna March a început să-i mulțumească domnului Brooke pentru grija devotată purtată soțului ei, moment în care domnul Brooke și-a amintit brusc că domnul March avea nevoie de odihnă și, înșfăcându-l pe Laurie, s-a retras în mare grabă. Apoi li s-a poruncit celor doi convalescenți să se odihnească, lucru pe care l-au făcut stând amândoi într-un fotoliu mare și sporovăind fără oprire.

Domnul March le-a povestit cât de mult își dorise să le facă o surpriză și cum, odată cu venirea vremii bune, doctorul îi permisese să profite de ea; le-a spus și cât de devotat fusese Brooke și că era, în toate privințele, un tânăr cât se poate de vrednic și integru. De ce domnul March s-a oprit o clipă chiar atunci și, după ce a aruncat o privire spre Meg, care scormonea focul cu o energie suspectă, s-a uitat la soția lui ridicând întrebător din sprâncene, vă las pe voi să vă imaginați. La fel și de ce doamna March a încuviințat ușor din cap și a întrebat, cam brusc, dacă n-ar vrea să mănânce ceva. Jo a văzut și a înțeles privirea aceea și a plecat țanțoșă și posomorâtă să aducă vin și

supă concentrată de vită, bombănind printre dinți, în timp ce trântea ușa: „Îi urăsc pe tinerii ăștia vrednici, cu ochi căprui!”

Niciodată nu mai fusese un prânz de Crăciun ca acela din ziua aceea. Curcanul gras era o adevărată priveliște când Hannah l-a trimis sus, umplut, rumenit și frumos împodobit. La fel și budinca cu prune, care ți se topea în gură, și jeleurile, de care Amy s-a bucurat ca o muscă într-un borcan cu miere. Totul a ieșit bine, ceea ce a fost o adevărată binecuvântare, cum spunea Hannah: „Fiindcă eram așa de zăpăcită, Mum, că-i de-a dreptul un miracol că n-am fript budinca și n-am umplut curcanul cu stafide, ca să nu mai zic să-l fierb într-o pânză.”

Domnul Laurence și nepotul lui au luat masa cu ei, la fel și domnul Brooke, spre care Jo arunca priviri negre, spre amuzamentul nesfârșit al lui Laurie. În capul mesei stăteau alăturate două fotolii comode, în care ședeau Beth și tatăl ei, ospătându-se cu modestie din pui și puține fructe. Au închinat pentru sănătatea tuturor, au spus povești, au cântat, au depănat amintiri, cum spun cei mai în vârstă, și s-au simțit minunat. Fusese plănuită o plimbare cu sania, dar fetele n-au vrut să-și lase tatăl, așa că musafirii au plecat devreme, iar când s-a lăsat amurgul, familia fericită s-a strâns laolaltă în jurul focului.

„Acum doar un an ne văitam de Crăciunul trist pe care credeam că o să-l avem. Îți amintești?” a întrebat Jo, rupând scurta tăcere care se lăsase după o conversație lungă despre tot felul de lucruri.

„Per total, a fost un an destul de plăcut!” a spus Meg, zâmbind spre foc și felicitându-se în sinea ei că se purtase cu demnitate

față de domnul Brooke.

„Eu cred că a fost unul destul de greu”, a observat Amy, privind gânditoare cum lumina îi strălucea pe inel.

„Mă bucur că s-a terminat, pentru că te-am primit înapoi”, a șoptit Beth, care stătea pe genunchii tatălui ei.

„A fost un drum destul de anevoios pentru voi, micile mele pelerine, mai ales spre sfârșit. Dar v-ați descurcat cu curaj și cred că poverile sunt pe cale să vă cadă de pe umeri foarte curând”, a spus domnul March, privindu-le cu mulțumire părintească pe cele patru chipuri tinere adunate în jurul lui.

„De unde știi? Ți-a spus mama?” a întrebat Jo.

„Nu prea multe. Din lucrurile mici îți dai seama încotro bate vântul, iar eu am făcut astăzi câteva descoperiri.”

„O, spune-ne care sunt!” a strigat Meg, care stătea lângă el.

„Iată una.” Și, luând mâna care se odihnea pe brațul scaunului lui, a arătat degetul arătător asprit, o arsură pe dosul palmei și două-trei bătături mici. „Îmi amintesc de vremea când mâna asta era albă și fină, iar prima ta grijă era să o păstrezi așa. Era foarte frumoasă și atunci, dar pentru mine e mult mai frumoasă acum, fiindcă în aceste aparente imperfecțiuni citesc o mică istorie. Vanității i s-a adus o jertfă prin foc, palma asta întărită a câștigat ceva mai bun decât bășici, iar eu sunt sigur că cusăturile făcute de aceste degete înțepate vor ține multă vreme, fiindcă în ele a intrat atât de mult bine. Meg, draga mea, prețuiesc mai mult priceperea femeiască ce face casa fericită decât mâinile albe sau talentele la modă. Sunt mândru să strâng această mână

bună și harnică și sper să nu mi se ceară prea curând să o dau altcuiva."

Dacă Meg își dorise o răsplată pentru orele de muncă răbdătoare, a primit-o în strângerea caldă a mâinii tatălui ei și în zâmbetul aprobator pe care i l-a dăruit.

„Dar Jo? Te rog, spune și despre ea ceva frumos, fiindcă s-a străduit atât de mult și a fost atât, atât de bună cu mine", a spus Beth la urechea tatălui ei.

A râs și s-a uitat spre fata înaltă care stătea vizavi, cu o expresie neobișnuit de blândă pe chip.

„În ciuda părului tuns scurt și creț, nu-l mai văd pe «băiețoiul Jo» pe care l-am lăsat în urmă acum un an", spuse domnul March. „Văd o tânără domnișoară care își prinde gulerul drept, își leagă șireturile cu grijă și nici nu mai fluieră, nici nu mai vorbește în argou, nici nu se mai întinde pe covor cum obișnuia. Acum are chipul cam tras și palid, de la veghe și îngrijorare, dar îmi place să mă uit la el, fiindcă s-a îmblânzit, iar glasul i-a devenit mai domol. Nu mai țopăie, ci se mișcă liniștit și are grijă de o anumită persoană micuță cu o tandrețe aproape maternă, lucru care mă încântă. Parcă îmi lipsește fata mea năvalnică, dar dacă în locul ei am o femeie puternică, de ajutor și cu inimă caldă, mă voi declara pe deplin mulțumit. Nu știu dacă tunsul a cuminți oaia noastră neagră, dar știu sigur că în tot Washingtonul n-am găsit nimic destul de frumos încât să merite cumpărat cu cei douăzeci și cinci de dolari pe care mi i-a trimis fata mea cea bună."

Ochii ageri ai lui Jo s-au înceţoşat pentru o clipă, iar faţa ei slabă s-a îmbujorat în lumina focului când a primit lauda tatălui ei, simţind că măcar o parte din ea o merita cu adevărat.

„Acum, Beth”, spuse Amy, nerăbdătoare să-i vină şi ei rândul, dar gata să mai aştepte.

„Despre ea e atât de puţin de spus, încât mi-e teamă să spun prea multe, de frică să nu-mi scape cu totul printre degete, deşi nu mai e atât de timidă ca înainte”, începu tatăl lor cu voioşie. Dar amintindu-şi cât de aproape fusese s-o piardă, a strâns-o la piept şi i-a spus cu tandreţe, lipindu-şi obrazul de al ei: „Acum te am în siguranţă, Beth a mea, şi aşa te voi păstra, dacă Dumnezeu va vrea.”

După un minut de tăcere, s-a uitat în jos la Amy, care stătea pe taburetul de la picioarele lui, şi a spus, mângâindu-i părul strălucitor...

„Am observat că Amy a luat ciocănelele la cină, a făcut drumuri pentru mama ei toată după-amiaza, i-a cedat locul lui Meg în seara asta şi i-a servit pe toţi cu răbdare şi voie bună. Mai observ şi că nu se mai frământă prea mult, nu se mai uită în oglindă şi nici măcar n-a pomenit de inelul foarte frumos pe care îl poartă, aşa că trag concluzia că a învăţat să se gândească mai mult la ceilalţi şi mai puţin la ea însăşi şi că s-a hotărât să-şi modeleze caracterul cu aceeaşi grijă cu care îşi modelează micile figurine din lut. Mă bucur pentru asta, fiindcă, deşi aş fi foarte mândru de o statuie graţioasă făcută de ea, aş fi infinit mai mândru de o fiică iubitoare, cu darul de a face viaţa mai frumoasă pentru ea şi pentru ceilalţi.”

— La ce te gândești, Beth? a întrebat Jo, după ce Amy i-a mulțumit tatălui ei și i-a povestit despre inelul ei.

— Azi am citit în Călătoria pelerinului cum, după multe necazuri, Christian și Hopeful au ajuns într-o pajiște verde și plăcută, unde crinii înfloreau tot anul, iar acolo s-au odihnit fericiți, așa cum facem și noi acum, înainte să-și continue drumul spre capătul călătoriei, a răspuns Beth. Apoi, desprinzându-se din brațele tatălui ei și mergând la instrument, a adăugat: — Acum e vremea de cântat și vreau să fiu din nou la locul meu de odinioară. O să încerc să cânt cântecul băiatului păstor pe care l-au auzit Pelerinii. Am compus muzica pentru tata, fiindcă îi plac versurile.

Așa că Beth s-a așezat la dragul ei pian mic, a atins ușor clapele și, cu glasul acela dulce pe care nu mai speraseră să-l audă vreodată, a cântat, acompaniindu-se singură, imnul vechi și ciudat de potrivit pentru ea.

Cel căzut nu trebuie să se teamă de altă cădere, cel smerit nu cunoaște mândria. Cel umil îl va avea mereu pe Dumnezeu drept călăuză.

Sunt mulțumit cu ce am, fie puțin, fie mult. Și, Doamne, tot mulțumirea o cer, fiindcă pe cei ca mine Tu îi mântuiești.

Belșugul e o povară pentru cei care merg în pelerinaj. Aici puțin, iar dincolo fericire — asta e cel mai bine, din veac în veac!

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI MĂTUȘA MARCH HOTĂRĂȘTE LUCRURILE

Ca niște albine care roiesc în jurul reginei lor, mama și fiicele au stat toată ziua următoare pe lângă domnul March, lăsând orice altceva deoparte ca să-l privească, să-l îngrijească și să-l asculte pe noul convalescent, care era cât pe ce să fie omorât cu atâta bunătate. Stătea sprijinit cu perne într-un fotoliu mare, lângă canapeaua lui Beth, cu celelalte trei fete aproape de el, iar Hannah își mai băga din când în când capul pe ușă „ca să-l vadă o clipă pe dragul de el”; părea că nu mai lipsește nimic pentru ca fericirea lor să fie deplină. Și totuși lipsea ceva, iar cei mari simțeau asta, deși niciunul nu voia s-o spună pe față. Domnul și doamna March se uitau unul la altul cu o expresie îngrijorată, urmărind-o cu privirea pe Meg. Jo avea izbucniri neașteptate de seriozitate și a fost văzută scuturând pumnul spre umbrela domnului Brooke, uitată în hol. Meg era distrată, timidă și tăcută, tresărea când suna clopoțelul și se înroșea când era pomenit numele lui John. Amy spunea că „toată lumea părea să aștepte ceva și nu se putea liniști, ceea ce era ciudat, de vreme ce tata era acasă și în siguranță”, iar Beth se mira cu toată nevinovăția de ce vecinii nu mai dădeau fuga pe la ei ca de obicei.

Laurie a trecut pe acolo după-amiază și, când a văzut-o pe Meg la fereastră, a fost cuprins dintr-odată de un acces melodramatic: s-a lăsat într-un genunchi în zăpadă, s-a bătut cu pumnii în piept, și-a smuls părul și și-a împreunat mâinile rugător, de parcă ar fi cerut o mare favoare. Iar când Meg i-a

spus să se poarte cum trebuie și să plece, el și-a stors lacrimi imaginare în batistă și a dispărut clătinându-se după colț, ca și cum ar fi fost pradă celei mai negre disperări.

— Ce vrea să spună gâscanul ăsta? zise Meg, râzând și încercând să pară nepăsătoare.

— Îți arată cum o să se poarte John al tău, mai încolo. Emoționant, nu? răspunse Jo, batjocoritor.

— Nu spune „John al meu", nu e nici potrivit, nici adevărat, dar glasul lui Meg a zăbovit asupra cuvintelor, de parcă îi plăcea cum sunau. Te rog, nu mă mai necăji, Jo; ți-am spus că nu țin prea mult la el și că nu se va spune nimic, ci doar vom rămâne cu toții prieteni și vom continua ca înainte.

— Nu putem, pentru că s-a spus ceva, iar poznele lui Laurie te-au schimbat pentru mine. Văd asta, și o vede și mama. Nu mai ești deloc ca înainte și pari atât de departe de mine. N-am de gând să te necăjesc și o să suport asta ca un bărbat, dar tare aș vrea să se lămurească totul. Urăsc să aștept, așa că, dacă ai de gând s-o faci vreodată, grăbește-te și termină odată, spuse Jo, bosumflată.

— Nu pot spune nimic până nu vorbește el, iar el n-o va face, fiindcă tata a spus că sunt prea tânără, începu Meg, aplecându-se asupra lucrului ei cu un zâmbet ciudățel, care lăsa să se înțeleagă că nu era chiar de acord cu tatăl ei în privința asta.

— Dacă ar vorbi, nici n-ai ști ce să spui; ai plânge, ai roși sau l-ai lăsa să facă cum vrea, în loc să-i dai un nu hotărât și limpede.

— Nu sunt atât de prostuță și de slabă cum crezi. Știu foarte bine ce aș spune, pentru că mi-am pregătit totul dinainte, ca să nu mă ia prin surprindere. Nu se știe niciodată ce se poate întâmpla și am vrut să fiu pregătită.

Jo nu s-a putut abține să nu zâmbească la aerul important pe care Meg îl luase fără să-și dea seama și care o prindea la fel de bine ca nuanța frumoasă ce-i venea și-i pleca din obraji.

— Te-ar deranja să-mi spui ce ai spune? întrebă Jo, cu mai mult respect.

— Deloc. Acum ai șaisprezece ani, ești destul de mare ca să-mi fii confidentă, iar experiența mea îți va fi poate de folos mai târziu, în propriile tale treburi de felul acesta.

— N-am de gând să am. E amuzant să-i vezi pe alții cum calcă strâmb, dar eu m-aș simți ca o proastă dacă aș face asta, spuse Jo, speriată numai la gândul acesta.

— Eu cred că nu, dacă ai ține foarte mult la cineva și el ar ține la tine. Meg vorbi ca pentru sine și aruncă o privire spre aleea unde, în amurgurile de vară, văzuse adesea îndrăgostiți plimbându-se împreună.

— Credeam că aveai de gând să-i ții discursul acela omului, spuse Jo, tăind cam brutal scurta visare a surorii ei.

— Oh, eu i-aș spune pur și simplu, foarte calm și hotărât: „Vă mulțumesc, domnule Brooke, sunteți foarte amabil, dar sunt de acord cu tata că sunt prea tânără ca să mă logodesc acum, așa că vă rog să nu mai spuneți nimic, ci să rămânem prieteni, cum am fost și până acum."

— Hm, asta e destul de rece și de țeapăn! Nu cred nicio clipă că o să spui vreodată asta, iar dacă o spui, știu sigur că el n-o să fie mulțumit. Dacă începe să se poarte ca amanții respinși din cărți, o să cedezi, numai să nu-i rănești sentimentele.

— Nu, n-o să cedez. O să-i spun că m-am hotărât și o să ies din cameră cu demnitate.

Meg se ridică în timp ce vorbea și tocmai se pregătea să repete ieșirea aceea demnă, când niște pași pe hol o făcură să se repeadă înapoi pe scaun și să înceapă să coasă cu atâta grabă, de parcă viața ei ar fi depins de terminarea exact la timp a cusăturii aceleia. Jo își înăbuși râsul la schimbarea atât de bruscă și, când se auzi o bătaie timidă în ușă, deschise cu o mutră posomorâtă, deloc primitoare.

— Bună ziua. Am venit să-mi iau umbrela, adică să văd cum se simte tatăl dumneavoastră astăzi, spuse domnul Brooke, ușor încurcat, în timp ce privirea îi aluneca de la un chip grăitor la celălalt.

— E foarte bine, e în suport. Mă duc să-l iau și să-i spun că sunteți aici. Și, după ce îl amestecă zdravăn pe tatăl ei cu umbrela în răspunsul dat, Jo ieși din cameră ca să-i lase lui Meg ocazia să-și țină discursul și să-și arate demnitatea. Dar în clipa în care dispăru, Meg începu să se furișeze spre ușă, murmurând...

— Mama se va bucura să vă vadă. Vă rog, luați loc, o chem imediat.

„Nu pleca. Ți-e frică de mine, Margaret?” Iar domnul Brooke părea atât de rănit, încât Meg a simțit că trebuie să fi făcut ceva foarte nepoliticos. S-a înroșit până la micii cârlionți de pe frunte, fiindcă el nu-i mai spusese niciodată Margaret, și a fost surprinsă să descopere cât de firesc și de plăcut suna când îi rostea el numele așa. Dorind să pară prietenoasă și stăpână pe sine, i-a întins mâna cu un gest plin de încredere și a spus cu recunoștință...

„Cum să-mi fie frică, după cât de bun ați fost cu tata? Doar mi-aș dori să vă pot mulțumi pentru asta.”

„Vrei să-ți spun cum?” a întrebat domnul Brooke, ținându-i mâna mică strânsă între ale lui și uitându-se la Meg cu atâta dragoste în ochii lui căprui, încât inima a început să-i bată repede, iar ea își dorea și să fugă, și să rămână să asculte.

„O, nu, vă rog, nu, mai bine nu”, a spus ea, încercând să-și retragă mâna și părând speriată, în ciuda cuvintelor ei.

„N-am să te supăr. Vreau doar să știu dacă ții măcar puțin la mine, Meg. Te iubesc atât de mult, draga mea”, a adăugat tandru domnul Brooke.

Acela era momentul pentru un discurs calm și cum se cuvine, dar Meg n-a reușit să-l rostească. A uitat fiecare cuvânt, și-a plecat capul și a răspuns: „Nu știu”, atât de încet, încât John a trebuit să se aplece ca să prindă micul răspuns nechibzuit.

Părea să creadă că merita osteneala, fiindcă a zâmbit pentru sine, pe deplin mulțumit, i-a strâns mâna dolofană cu recunoștință și a spus pe tonul lui cel mai convingător: „Vrei să

încerci să afli? Îmi doresc atât de mult să știu, fiindcă nu mă pot apuca de muncă cu inima împăcată până nu aflu dacă, în cele din urmă, voi avea sau nu răsplata mea."

„Sunt prea tânără", a bâiguit Meg, mirându-se de ce era atât de tulburată și totuși bucurându-se puțin de asta.

„Am să aștept, iar între timp ai putea să înveți să mă placi. Ar fi o lecție chiar atât de grea, draga mea?"

„Nu, dacă aș alege s-o învăț, dar..."

„Atunci alege, te rog, să înveți, Meg. Îmi place să predau, iar asta e mai ușor decât germana", a intervenit John, apucând și cealaltă mână, astfel încât ea nu mai avea cum să-și ascundă fața când el s-a aplecat să se uite la ea.

Tonul lui era cum se cuvine rugător, dar, aruncându-i pe furiș o privire, Meg văzu că ochii îi jucau de veselie pe lângă tandrețe și că avea zâmbetul mulțumit al unui om care nu se îndoia deloc de izbânda lui. Asta a iritat-o. Lecțiile prostești de cochetărie ale lui Annie Moffat i-au venit în minte, iar dragostea de putere, care doarme în pieptul chiar și al celor mai bune dintre micile femei, s-a trezit deodată și a pus stăpânire pe ea. Se simțea agitată și ciudat și, neștiind ce altceva să facă, a urmat un impuls capricios și, retrăgându-și mâinile, a spus bosumflată: „Nu vreau. Te rog, pleacă și lasă-mă în pace!"

Bietul domn Brooke arăta de parcă frumosul lui castel din nori se prăbușea peste el, fiindcă nu o mai văzuse niciodată pe Meg într-o asemenea dispoziție, iar asta îl zăpăcea destul de tare.

„Chiar vorbești serios?” a întrebat el neliniștit, mergând după ea când s-a îndepărtat.

„Da, chiar așa. Nu vreau să fiu bătută la cap cu asemenea lucruri. Tata spune că nici nu trebuie, e prea devreme și eu prefer să nu.”

„N-aș putea spera că, în timp, te vei răzgândi? Am să aștept și n-am să mai spun nimic până când vei avea mai mult timp. Nu te juca cu mine, Meg. Nu te credeam în stare de așa ceva.”

„Mai bine nu te gândi deloc la mine. Aș prefera să n-o faci”, a spus Meg, simțind o plăcere cam răutăcioasă în a pune la încercare răbdarea iubitului ei și propria ei putere.

Acum era grav și palid și semăna hotărât mai mult cu eroii de roman pe care îi admira ea, dar nu și-a dus mâna la frunte și nici nu s-a plimbat apăsat prin cameră, cum făceau ei. A rămas doar acolo, privind-o cu atâta dor și atâta tandrețe, încât a simțit cum i se înmoaie inima fără să vrea. Ce s-ar fi întâmplat mai departe nu pot spune, dacă mătușa March nu ar fi intrat șchiopătând chiar în acel moment interesant.

Bătrâna doamnă nu și-a putut înfrâna dorința de a-și vedea nepotul, fiindcă se întâlnise cu Laurie când ieșise la plimbare și, aflând de sosirea domnului March, venise direct să-l vadă. Toată familia era ocupată în partea din spate a casei, iar ea intrase în liniște, sperând să-i ia prin surprindere. Și chiar i-a surprins pe doi dintre ei atât de tare, încât Meg a tresărit ca și cum ar fi văzut o fantomă, iar domnul Brooke a dispărut în birou.

„Doamne sfinte, ce-i asta?” a strigat bătrâna doamnă, lovind cu bastonul, în timp ce își muta privirea de la tânărul domn palid la tânăra domnișoară roșie ca focul.

— E prietenul lui tata. Ce surpriză să vă văd! bâigui Meg, simțind că urmează să fie luată la rost.

— Se vede, răspunse mătușa March, așezându-se. Dar ce-ți spune prietenul lui tata de te-ai făcut roșie ca un bujor? Se pune ceva la cale și țin neapărat să aflu ce anume, adăugă ea, lovind din nou cu bastonul.

— Doar stăteam de vorbă. Domnul Brooke a venit după umbrelă, începu Meg, dorindu-și ca domnul Brooke și umbrela să fi fost deja departe de casă.

— Brooke? Tutorele băiatului? Aha! Acum înțeleg. Știu totul. Jo a încurcat un mesaj într-una dintre scrisorile tatălui vostru și am făcut-o să-mi spună. Nu cumva l-ai și acceptat, copilă? strigă mătușa March, scandalizată.

— Șșt! O să audă. S-o chem pe mama? spuse Meg, foarte tulburată.

— Nu încă. Am ceva să-ți spun și trebuie să-mi descarc sufletul imediat. Spune-mi, chiar ai de gând să te măriți cu acest Cook? Dacă da, să știi că nu vei primi niciun ban din averea mea. Ține minte asta și fii o fată cu cap, spuse bătrâna apăsat.

Mătușa March stăpânea perfect arta de a trezi spiritul de împotrivire chiar și în cei mai blânzi oameni și se bucura s-o facă. Până și cei mai buni dintre noi au un strop de încăpățânare, mai ales când sunt tineri și îndrăgostiți. Dacă

mătușa March ar fi rugat-o pe Meg să-l accepte pe John Brooke, probabil că ea ar fi spus că nici nu se gândește la așa ceva; dar, fiindcă i s-a poruncit scurt să nu țină la el, s-a hotărât pe loc că exact asta va face. Înclinația, la fel ca spiritul de frondă, i-a făcut alegerea ușoară și, fiind deja foarte agitată, Meg i-a ținut piept bătrânei cu un curaj neobișnuit.

— Mă voi mărita cu cine vreau eu, mătușă March, iar banii îi poți lăsa cui poftești, spuse ea, dând din cap cu aer hotărât.

— Ia te uită! Așa primești sfatul meu, domnișoară? O să-ți pară rău mai târziu, după ce vei încerca iubirea într-o căsuță și vei vedea că nu merge.

— Nu poate fi mai rea decât cea pe care o găsesc unii în case mari, replică Meg.

Mătușa March și-a pus ochelarii și s-a uitat atent la fată, fiindcă nu o mai văzuse niciodată în starea asta. Nici Meg parcă nu se mai recunoștea: se simțea atât de curajoasă și de independentă, atât de bucuroasă că îl poate apăra pe John și că își poate revendica dreptul de a-l iubi, dacă asta voia. Mătușa March și-a dat seama că pornise cu stângul și, după o scurtă pauză, a încercat din nou, spunând cât de blând a putut: „Acum, Meg, draga mea, fii rațională și ascultă-mi sfatul. Îți vorbesc cu cele mai bune intenții și nu vreau să-ți strici toată viața făcând o greșeală chiar de la început. Ar trebui să te măriți bine și să-ți ajuți familia. E datoria ta să faci o căsătorie avantajoasă și asta ar trebui să-ți intre bine în cap."

„Tata și mama nu cred asta. Îl plac pe John, chiar dacă e sărac."

„Părinții tăi, draga mea, au tot atâta înțelepciune lumească cât doi bebeluși.”

„Mă bucur să aud asta”, a spus Meg hotărâtă.

Mătușa March n-a băgat-o în seamă și și-a continuat predica. „Rook ăsta e sărac și nici nu are rude bogate, nu-i așa?”

„Nu, dar are mulți prieteni devotați.”

„Nu poți trăi din prieteni; încearcă și-ai să vezi cât de repede se răcesc. N-are nicio ocupație, nu?”

„Încă nu. Domnul Laurence o să-l ajute.”

„Asta n-o să țină mult. James Laurence e un bătrân capricios și nu te poți baza pe el. Deci ai de gând să te măriți cu un bărbat fără bani, fără poziție și fără ocupație, și să muncești mai din greu decât muncești acum, când ai putea să trăiești în confort toată viața dacă m-ai asculta și ai face o alegere mai bună? Credeam că ai mai multă minte, Meg.”

„N-aș putea face o alegere mai bună nici dacă aș mai aștepta jumătate din viață! John e bun și înțelept, are foarte mult talent, e dispus să muncească și sigur o să reușească, e atât de energic și de curajos. Toată lumea îl place și îl respectă, iar eu sunt mândră să știu că ține la mine, deși sunt atât de săracă, de tânără și de prostuță”, a spus Meg, arătând mai frumoasă ca oricând în sinceritatea ei.

„Știe că ai rude bogate, copilă. Bănuiesc că ăsta e adevăratul motiv pentru care te place.”

„Mătușă March, cum poți să spui așa ceva? John e mai presus de asemenea josnicii și n-am să te ascult nicio clipă dacă vorbești astfel”, izbucni Meg, indignată, uitând de toate în fața nedreptății bănuielilor bătrânei. „John al meu nu s-ar însura pentru bani, la fel cum nici eu nu m-aș mărita pentru ei. Suntem gata să muncim și vrem să așteptăm. Nu mi-e teamă de sărăcie, fiindcă până acum am fost fericită și știu că voi fi și cu el, pentru că mă iubește, iar eu...”

Meg se opri aici, amintindu-și brusc că încă nu se hotărâse, că îi spusese „lui John al ei” să plece și că s-ar putea să-i audă vorbele atât de contradictorii.

Mătușa March era foarte furioasă, fiindcă își dorise din tot sufletul ca frumoasa ei nepoată să facă o partidă strălucită, iar ceva din chipul tânăr și fericit al fetei o făcea pe bătrâna singuratică să se simtă și tristă, și acră.

„Ei bine, eu nu mai am nimic de-a face cu toată povestea asta! Ești un copil încăpățânat și, prin prostia asta, ai pierdut mai mult decât îți dai seama. Nu, nu mai stau. M-ai dezamăgit și nu mai am putere să-l văd acum pe tatăl tău. Să nu te aștepți la nimic din partea mea când te vei mărita. Prietenii domnului Brooke al tău să aibă grijă de voi. Pentru mine, s-a terminat cu tine pentru totdeauna.”

Și, trântindu-i ușa în nas lui Meg, mătușa March plecă într-o supărare cumplită. Părea că luase cu ea tot curajul fetei, fiindcă, rămasă singură, Meg stătu o clipă fără să știe dacă să râdă sau să plângă. Înainte să se hotărască, fu luată în primire de domnul Brooke, care spuse dintr-o suflare: „N-am putut să nu aud, Meg.

Îți mulțumesc că m-ai apărat și mătușii March că mi-a dovedit că ții totuși puțin la mine."

„Nici eu nu știam cât de mult, până când a început să te vorbească de rău", începu Meg.

„Și atunci nu mai trebuie să plec, ci pot să rămân și să fiu fericit, nu-i așa, draga mea?"

Iată încă o ocazie minunată pentru un discurs nimicitor și o ieșire plină de demnitate, dar lui Meg nici nu-i trecu prin minte să facă vreuna dintre ele și se compromise pentru totdeauna în ochii lui Jo, șoptind supusă: „Da, John", apoi ascunzându-și fața în vesta domnului Brooke.

La cincisprezece minute după plecarea mătușii March, Jo coborî încet scările, se opri o clipă la ușa salonului și, neauzind niciun sunet dinăuntru, dădu din cap și zâmbi mulțumită, spunându-și: „L-a condus afară, așa cum plănuiserăm, și povestea asta s-a încheiat. Mă duc să aud cum a fost și să râd bine pe seama ei."

Dar sărmana Jo n-a mai apucat să râdă, fiindcă a rămas împietrită în prag la vederea unei scene care a țintuit-o locului, cu gura aproape la fel de larg deschisă ca ochii. Intrase gata să se bucure de înfrângerea unui dușman și să-și laude sora cu voință de fier pentru că alungase un pretendent indezirabil, iar șocul a fost cu atât mai mare când l-a văzut pe acel „dușman" stând liniștit pe canapea, cu sora cea hotărâtă așezată pe genunchii lui și cu o expresie de supunere totală pe chip. Jo a scos un fel de gâfâit, de parcă ar fi fost stropită din senin cu un duș rece, fiindcă o asemenea răsturnare de situație chiar i-a

tăiat respirația. La sunetul acela ciudat, îndrăgostiții s-au întors și au văzut-o. Meg a sărit în picioare, părând deopotrivă mândră și timidă, dar „omul acela", cum îi spunea Jo, a râs de-a dreptul și a zis calm, după ce a sărutat-o pe nou-venita uluită: „Sora Jo, felicită-ne!"

Asta chiar punea sare pe rană; era prea de tot. Făcând niște gesturi sălbatice din mâini, Jo a dispărut fără un cuvânt. Alergând în sus pe scări, i-a speriat pe bolnavi când a izbucnit în cameră și a strigat teatral: „Vai, să coboare cineva repede! John Brooke se poartă îngrozitor, iar lui Meg îi place!"

Domnul și doamna March au ieșit în grabă din cameră, iar Jo s-a aruncat pe pat și a plâns și s-a văitat furtunos în timp ce le dădea vestea groaznică lui Beth și Amy. Fetele mai mici, însă, au găsit totul cât se poate de plăcut și interesant, iar Jo n-a primit prea multă alinare de la ele, așa că s-a retras în refugiul ei din pod și și-a împărtășit necazurile șobolanilor.

Nimeni n-a aflat vreodată ce s-a petrecut în salon în după-amiaza aceea, dar s-a vorbit mult, iar tăcutul domn Brooke și-a uimit prietenii prin elocvența și însuflețirea cu care și-a susținut cauza, și-a expus planurile și i-a convins să aranjeze totul exact așa cum voia el.

Clopoțelul de ceai a sunat înainte ca el să termine de descris paradisul pe care voia să i-l ofere lui Meg, iar el a condus-o cu mândrie la cină. Amândoi păreau atât de fericiți, încât Jo n-a avut inima să fie geloasă sau posomorâtă. Amy era profund impresionată de devotamentul lui John și de demnitatea lui Meg, Beth le zâmbea de la distanță, iar domnul și doamna March

priveau tânărul cuplu cu o mulțumire atât de tandră, încât era limpede că mătușa March avusese dreptate când îi numise „la fel de lipsiți de spirit practic ca doi bebeluși”. Nimeni n-a mâncat prea mult, dar toți păreau foarte fericiți, iar vechea cameră parcă s-a luminat uimitor când prima poveste de dragoste din familie a început acolo.

— Nu poți spune că nu se mai întâmplă nimic frumos în zilele noastre, nu-i așa, Meg? spuse Amy, încercând să-și dea seama cum să-i așeze pe îndrăgostiți în schița pe care plănuia s-o facă.

— Nu, sigur că nu pot. Câte s-au întâmplat de când am spus asta! Parcă a fost acum un an, răspunse Meg, care plutea într-un vis de fericire, mult deasupra unor lucruri atât de obișnuite ca pâinea cu unt.

— De data asta, bucuriile au venit imediat după necazuri și cred că schimbările abia au început, spuse doamna March. — În cele mai multe familii apare, din când în când, câte un an plin de evenimente. Acesta a fost unul dintre ele, dar până la urmă se încheie cu bine.

— Sper ca următorul să se încheie și mai bine, mormăi Jo, căreia îi venea foarte greu s-o vadă pe Meg atât de absorbită de un străin chiar sub ochii ei; Jo iubea foarte profund câțiva oameni și se temea să nu le piardă afecțiunea sau să o simtă slăbită în vreun fel.

— Eu sper ca al treilea an de acum înainte să se încheie și mai bine. Ba chiar așa va fi, dacă trăiesc destul cât să-mi duc planurile la capăt, spuse domnul Brooke, zâmbindu-i lui Meg de

parcă acum totul îi devenise posibil.

— Nu ți se pare foarte mult de așteptat? întrebă Amy, care abia aștepta nunta.

— Mai am atât de multe de învățat până să fiu pregătită, încât mie mi se pare puțin, răspunse Meg, cu o gravitate blândă pe chip, cum nu i se mai văzuse până atunci.

— Tu nu trebuie decât să aștepți; eu sunt cel care trebuie să muncească, spuse John, începându-și îndatoririle prin a ridica șervețelul lui Meg, cu o expresie care o făcu pe Jo să clatine din cap, apoi să-și spună ușurată, când ușa de la intrare se trânti: — A, vine Laurie. Acum o să avem și noi o conversație cu cap și coadă.

Dar Jo se înșela, pentru că Laurie a intrat țanțoș, plin de voie bună, cu un buchet mare, demn de o mireasă, pentru „doamna John Brooke", și era limpede convins că toată povestea se rezolvase datorită excelentei lui intervenții.

„Știam că Brooke o să iasă cum vrea el, așa se întâmplă mereu; când își pune în minte să facă ceva, se face, chiar dacă s-ar prăbuși cerul", spuse Laurie, după ce își oferise buchetul și felicitările.

„Îți mulțumesc mult pentru recomandare. O iau ca pe un semn bun pentru viitor și te invit pe loc la nunta mea", răspunse domnul Brooke, care se simțea împăcat cu toată lumea, chiar și cu elevul lui năzdrăvan.

„Vin și de la capătul pământului, fiindcă numai să văd fața lui Jo cu ocazia asta ar merita tot drumul. Nu pari prea sărbătorească,

doamnă; ce s-a întâmplat?", întrebă Laurie, urmând-o într-un colț al salonului, unde se retrăseseră cu toții ca să-l întâmpine pe domnul Laurence.

„Nu sunt de acord cu căsătoria asta, dar m-am hotărât s-o suport și n-am să spun niciun cuvânt împotriva ei", zise Jo solemn. „N-ai cum să știi cât de greu îmi este să renunț la Meg", continuă ea, cu glasul ușor tremurat.

„Nu renunți la ea. Doar o împarți cu altcineva", spuse Laurie, încercând s-o consoleze.

„N-o să mai fie niciodată la fel. Mi-am pierdut cea mai dragă prietenă", oftă Jo.

„Mă ai pe mine, oricum. Știu că nu sunt bun de mare lucru, dar o să-ți fiu alături, Jo, toată viața mea. Pe cuvânt că așa va fi!" Și Laurie vorbea cât se poate de sincer.

„Știu că așa va fi și îți sunt foarte recunoscătoare. Întotdeauna ești un mare sprijin pentru mine, Teddy", răspunse Jo, strângându-i mâna cu recunoștință.

„Hai, nu mai fi așa abătută, fii cuminte. Vezi și tu că totul e în regulă. Meg e fericită, Brooke o să se agite și o să se așeze la casa lui imediat, bunicul o să aibă grijă de el și o să fie tare plăcut s-o vedem pe Meg în căsuța ei. O să ne distrăm de minune după ce pleacă, fiindcă eu termin curând facultatea și apoi plecăm în străinătate într-o călătorie frumoasă sau alta. Nu te-ar înveseli asta?"

„Cred că da, dar nu se știe niciodată ce se poate întâmpla în trei ani", spuse Jo, gânditoare.

— Așa e. Nu ți-ai dori să poți arunca o privire în viitor și să vezi unde vom fi cu toții atunci? Eu mi-aș dori, răspunse Laurie.

— Eu cred că nu, fiindcă s-ar putea să văd ceva trist, iar acum toți par atât de fericiți, încât nu cred că s-ar putea să le fie cu mult mai bine. Și privirea lui Jo se plimbă încet prin încăpere, luminându-se pe măsură ce se oprea asupra fiecăruia, fiindcă imaginea din fața ei era una plăcută.

Tata și mama stăteau împreună, retrăind în liniște primul capitol al poveștii de dragoste care, pentru ei, începuse cu vreo douăzeci de ani în urmă. Amy îi desena pe îndrăgostiți, care ședeau puțin deoparte, într-o lume frumoasă numai a lor, a cărei lumină le atingea chipurile cu o grație pe care mica artistă nu o putea reda. Beth stătea întinsă pe sofa, vorbind voioasă cu vechiul ei prieten, care îi ținea mânuța ca și cum ar fi simțit că ea avea puterea să-l călăuzească pe drumul liniștit pe care mergea ea. Jo stătea tolănită în locul ei preferat, jos, cu acea expresie gravă și calmă care o prindea cel mai bine, iar Laurie, rezemat de spătarul scaunului ei, cu bărbia la nivelul capului ei cârlionțat, zâmbea cu cea mai prietenoasă expresie a lui și îi făcea semn din oglinda înaltă care îi reflecta pe amândoi.

Așa cade cortina peste Meg, Jo, Beth și Amy. Dacă se va mai ridica vreodată, depinde de primirea făcută primului act al dramei de familie numite Little Women.

PARTEA A 2-A

Ca să putem începe din nou și să mergem la nunta lui Meg...

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU BÂRFE

Ca să putem începe din nou și să mergem la nunta lui Meg cu mintea limpede, ar fi bine să începem cu puțină bârfă despre familia March. Și aici dați-mi voie să spun dinainte că, dacă vreunii dintre cititorii mai în vârstă cred că în poveste e prea multă „îndrăgosteală", așa cum mă tem că s-ar putea (nu mi-e teamă că tinerii vor avea obiecția asta), nu pot decât să spun, împreună cu doamna March: „La ce vă puteți aștepta când am în casă patru fete vesele și, peste drum, un tânăr vecin fermecător?"

Cei trei ani care au trecut au adus puține schimbări în această familie liniștită. Războiul s-a încheiat, iar domnul March s-a întors acasă teafăr, ocupat cu cărțile lui și cu mica parohie care găsise în el un slujitor al bisericii prin fire la fel de mult ca prin har: un om liniștit și studios, bogat în înțelepciunea care prețuiește mai mult decât învățătura, în acea iubire de oameni care numește întreaga omenire „frate" și în evlavia care înflorește în caracter, făcându-l demn și frumos.

Aceste calități, în ciuda sărăciei și a integrității neînduplecate care îl ținuseră departe de succesele mai lumești, au atras spre el mulți oameni deosebiți, la fel de firesc cum ierburile parfumate atrag albinele; iar el le oferea, la fel de firesc, mierea în care cincizeci de ani de experiențe grele nu lăsaseră să se strecoare nici măcar o picătură de amărăciune. Tinerii serioși descopereau în savantul cărunt un om la fel de tânăr în suflet ca ei; femeile gânditoare sau împovărate de griji își aduceau

instinctiv îndoielile la el, sigure că vor găsi cea mai blândă înțelegere și cel mai înțelept sfat. Păcătoșii își mărturiseau păcatele bătrânului cu inimă curată și erau deopotrivă mustrați și salvați. Oamenii înzestrați găseau în el un tovarăș. Cei ambițioși zăreau, prin el, idealuri mai înalte decât ale lor, iar chiar și oamenii prea prinși de lume recunoșteau că convingerile lui erau frumoase și adevărate, deși „nu aduceau câștig".

Pentru cei din afară, cele cinci femei energice păreau să conducă gospodăria, și în multe privințe chiar așa era; totuși, savantul tăcut, așezat printre cărțile lui, rămânea capul familiei, conștiința casei, sprijinul și mângâietorul ei. Către el se întorceau mereu femeile acelea ocupate și neliniștite în vremuri grele, găsind în el, în sensul cel mai adevărat al acelor cuvinte sfinte, soț și tată.

Fetele și-au încredințat inimile mamei lor, iar sufletele tatălui; și amânduror părinților, care trăiseră și munciseră cu atâta credincioșie pentru ele, le-au dăruit o iubire care a crescut odată cu ele și le-a legat cu tandrețe prin cea mai dulce legătură care binecuvântează viața și supraviețuiește morții.

Doamna March este la fel de vioaie și de luminoasă ca atunci când am văzut-o ultima oară, doar ceva mai căruntă; iar acum este atât de absorbită de treburile lui Meg, încât spitalele și căminele încă pline de „băieți" răniți și de văduve de soldați simt limpede lipsa vizitelor acestei misionare cu suflet de mamă.

John Brooke și-a făcut datoria cu curaj timp de un an, a fost rănit, trimis acasă și nu i s-a mai permis să se întoarcă. N-a primit nici stele, nici trese, dar le-ar fi meritat, fiindcă a riscat cu

seninătate tot ce avea, iar viața și iubirea sunt neprețuite când amândouă sunt în plină înflorire. Împăcat pe deplin cu lăsarea lui la vatră, s-a dedicat însănătoșirii, pregătirii pentru afaceri și câștigării unui cămin pentru Meg. Cu bunul-simț și independența solidă care îl caracterizau, a refuzat ofertele mai generoase ale domnului Laurence și a acceptat un post de contabil, simțindu-se mult mai împăcat să înceapă cu un salariu câștigat cinstit decât să-și asume vreun risc cu bani împrumutați.

În tot timpul acesta, Meg nu doar a așteptat, ci a și muncit, devenind mai matură, mai pricepută la treburile casei și mai frumoasă ca niciodată, fiindcă iubirea înfrumusețează mult. Avea încă visurile și speranțele ei de fată și simțea o oarecare dezamăgire văzând cât de modest trebuia să înceapă noua ei viață. Ned Moffat tocmai se însurase cu Sallie Gardiner, iar Meg nu se putea abține să nu compare casa lor elegantă, trăsura, mulțimea de daruri și zestrea splendidă cu ce avea ea și să nu-și dorească în taină același lucru. Dar, cumva, invidia și nemulțumirea dispăreau repede când se gândea la toată dragostea răbdătoare și la toată munca pe care John le pusese în căsuța ce o aștepta, iar când stăteau împreună în amurg și vorbeau despre planurile lor mărunte, viitorul devenea mereu atât de frumos și luminos, încât uita de strălucirea lui Sallie și se simțea cea mai bogată și mai fericită fată din întreaga creștinătate.

Jo nu s-a mai întors niciodată la mătușa March, fiindcă bătrâna a prins atâta drag de Amy, încât a momit-o cu promisiunea unor lecții de desen de la unul dintre cei mai buni profesori care se

găseau, iar pentru un asemenea avantaj Amy ar fi slujit și o stăpână mult mai greu de suportat. Așa că își dădea dimineţile datoriei, după-amiezile plăcerii și îi mergea de minune. Între timp, Jo s-a dedicat literaturii și lui Beth, care a rămas firavă multă vreme după ce febra trecuse demult. Nu era chiar o invalidă, dar nu a mai fost niciodată fata rumenă și sănătoasă de odinioară; totuși, a rămas mereu plină de speranță, fericită și senină, ocupată cu îndatoririle liniștite pe care le iubea, prietena tuturor și un înger al casei, cu mult înainte ca cei care o iubeau cel mai mult să înțeleagă asta.

Câtă vreme The Spread Eagle îi plătea un dolar pe coloană pentru „fleacurile" ei, cum le spunea ea, Jo se simțea o femeie cu stare și își scria conștiincios micile povești romantice. Dar în mintea ei mereu în mișcare și plină de ambiție cloceau planuri mari, iar vechea cutie de tablă din bucătăria de vară din pod adăpostea un teanc de manuscrise pătate de cerneală, care creștea încet, dar sigur, și care într-o zi avea să așeze numele March pe lista celor celebri.

Laurie mersese conștiincios la facultate ca să-i facă pe plac bunicului său, iar acum trecea prin ea în cel mai comod mod posibil, ca să-și fie lui bine. Era preferatul tuturor, datorită banilor, manierelor, talentului din plin și acelei inimi nemaipomenit de bune care își băga mereu stăpânul în încurcături încercând să-i scoată pe alții din ele. Era, așadar, în mare pericol să fie răsfățat peste măsură și, probabil, așa s-ar fi întâmplat, ca în cazul atâtor alți băieți promițători, dacă n-ar fi avut un talisman împotriva răului: amintirea bătrânului bun, a cărui viață era strâns legată de reușita lui, prietena cu suflet de

mamă care îl veghea ca pe propriul fiu și, nu în ultimul rând, convingerea că patru fete nevinovate îl iubeau, îl admirau și credeau în el din toată inima.

Fiind doar „un băiat omenesc și minunat", firește că se zbenguia și flirta, devenea pe rând dandy, pasionat de sporturile nautice, sentimental sau înnebunit după gimnastică, după cum dicta moda din facultate; îi supunea pe alții la ritualurile de inițiere și trecea și el prin ele, vorbea în argou și, de mai multe ori, a ajuns periculos de aproape de suspendare sau exmatriculare. Dar, cum toate aceste pozne porneau din exuberanță și din pofta de distracție, reușea mereu să se salveze printr-o mărturisire sinceră, o îndreptare onorabilă sau prin acea putere irezistibilă de convingere pe care o stăpânea perfect. De fapt, era chiar mândru de scăpările lui la limită și îi plăcea să le dea fior fetelor cu relatări vii despre cum ieșise învingător în fața tutorilor furioși, a profesorilor plini de demnitate și a dușmanilor înfrânți. „Băieții din anul meu" erau niște eroi în ochii fetelor, care nu se săturau niciodată de isprăvile „băieților noștri" și aveau adesea voie să se bucure de zâmbetele acestor mari personaje când Laurie îi aducea acasă cu el.

Amy se bucura mai ales de această mare onoare și ajunsese o adevărată frumusețe în ochii lor, fiindcă își simțise de timpuriu farmecul cu care fusese înzestrată și învățase să-l folosească. Meg era mult prea absorbită de al ei, unul și singurul, John, ca să-i mai pese de alți stăpâni ai creației, iar Beth era prea timidă ca să facă mai mult decât să-i privească pe furiș și să se mire cum de Amy îndrăznea să le poruncească în halul acela. Jo, în schimb, se simțea perfect în largul ei și îi venea foarte greu să

nu imite atitudinile, expresiile și isprăvile bărbătești care îi păreau mai firești decât regulile de bună-cuviință impuse tinerelor domnișoare. Toți o plăceau enorm pe Jo, dar nu se îndrăgosteau niciodată de ea, deși foarte puțini scăpau fără să aducă măcar un suspin-două sentimentale la altarul lui Amy. Și, dacă tot am ajuns la sentimente, trecem firesc la „Porumbarul".

Așa se numea căsuța aceea maro în care domnul Brooke pregătise primul cămin al lui Meg. Laurie îi pusese numele, spunând că li se potrivea de minune acelor doi îndrăgostiți blânzi care „mergeau împreună ca o pereche de turturele, ba cu un ciocănit, ba cu un gângurit". Era o casă minusculă, cu o grădiniță în spate și, în față, un petic de gazon cam cât o batistă de buzunar. Meg își propunea să aibă acolo o fântână, tufe decorative și o mulțime de flori minunate, deși, pentru moment, fântâna era reprezentată de o urnă scorojită de vreme, care semăna izbitor cu un lighean hodorogit, tufișurile erau doar câțiva larici tineri, încă nehotărâți dacă să trăiască sau să se usuce, iar belșugul de flori era doar sugerat de niște rânduri de bețe înfipte în pământ, ca să arate unde fuseseră semănate semințele. Înăuntru însă, totul era fermecător, iar mireasa cea fericită nu vedea niciun cusur, din pod până în pivniță. E drept că holul era atât de îngust, încât era un noroc că nu aveau pian, fiindcă unul n-ar fi încăput niciodată întreg pe ușă; sufrageria era atât de mică, încât șase persoane abia încăpeau; iar scara spre bucătărie părea construită special ca să-i arunce de-a valma pe servitori și pe porțelanuri direct în lada cu cărbuni. Dar, odată ce te obișnuiai cu aceste mici neajunsuri, nimic nu putea fi mai desăvârșit, fiindcă amenajarea fusese făcută cu bun-simț și gust, iar rezultatul era cât se poate de plăcut. În salonul cel mic

nu existau mese cu blat de marmură, oglinzi înalte sau perdele de dantelă, ci mobilă simplă, multe cărți, una-două tablouri frumoase, un suport cu flori în fereastra în arc și, răspândite peste tot, darurile drăguțe venite din mâini prietenești, cu atât mai frumoase cu cât purtau în ele mesajele pline de dragoste ale celor care le trimiseseră.

Nu cred că Psyche-ul din marmură de Paros pe care l-a dăruit Laurie și-a pierdut ceva din frumusețe pentru că John a montat consola pe care stătea, că vreun tapițer ar fi putut aranja perdelele simple de muselină mai grațios decât mâna artistică a lui Amy sau că vreo cămară a fost vreodată umplută mai bine cu urări bune, vorbe vesele și speranțe fericite decât aceea în care Jo și mama ei au așezat puținele cutii, butoaie și pachete ale lui Meg. Și sunt pe deplin convinsă că bucătăria aceea nou-nouță n-ar fi putut arăta niciodată atât de primitoare și de îngrijită dacă Hannah n-ar fi aranjat fiecare oală și tigaie de vreo douăsprezece ori și n-ar fi pregătit focul gata să fie aprins în clipa în care „doamna Brooke se întorcea acasă". De asemenea, mă îndoiesc că vreo tânără soție și-a început vreodată viața cu o rezervă atât de bogată de cârpe de praf, apucătoare și săculeți pentru petice, fiindcă Beth a făcut destule cât să țină până la nunta de argint și a inventat trei feluri diferite de cârpe de vase special pentru serviciul porțelanului de nuntă.

Oamenii care plătesc pe alții să le facă toate aceste lucruri nu vor ști niciodată ce pierd, fiindcă până și treburile cele mai mărunte capătă frumusețe când sunt făcute de mâini iubitoare. Iar Meg a avut atâtea dovezi ale acestui lucru, încât tot ce se afla în micul ei cuib, de la sucitorul din bucătărie până la vaza de

argint de pe masa din salon, vorbea despre dragostea de acasă și grija tandră purtată dinainte.

Ce clipe fericite au avut făcând planuri împreună, ce ieșiri solemne la cumpărături, ce greșeli caraghioase au făcut și câte hohote de râs au stârnit chilipirurile ridicole ale lui Laurie. Din dragoste pentru glume, tânărul acesta, deși aproape terminase colegiul, era la fel de băiețandru ca întotdeauna. Ultimul lui capriciu fusese ca, la vizitele săptămânale, să aducă de fiecare dată câte un obiect nou, util și ingenios pentru tânăra gospodină. Ba un săculeț cu niște cârlige de rufe nemaipomenite, ba o răzătoare minunată pentru nucșoară care s-a desfăcut la prima încercare, un aparat de curățat cuțite care a stricat toate cuțitele sau o măturătoare care lua frumos puful de pe covor și lăsa murdăria la locul ei, un săpun care economisea munca, dar lua și pielea de pe mâini, cleiuri infailibile care nu se lipeau zdravăn de nimic în afară de degetele cumpărătorului păcălit și tot felul de obiecte din tablă, de la o pușculiță-jucărie pentru bănuții mărunți până la un cazan minunat care urma să spele lucrurile în propriul abur, cu toate șansele să explodeze în timpul operațiunii.

Degeaba îl ruga Meg să se oprească. John râdea de el, iar Jo îi spunea „domnul Toodles”. Era stăpânit de o adevărată manie de a sprijini ingeniozitatea yankee și de a-și vedea prietenii dotați cum se cuvine. Așa că, în fiecare săptămână, apărea câte o nouă absurditate.

În sfârșit, totul era gata, până și săpunurile de culori diferite pe care Amy le aranjase ca să se potrivească fiecărei camere, și masa pe care Beth o pregătise pentru prima masă.

— Ești mulțumită? Ți se pare că e acasă și simți că ai putea fi fericită aici? a întrebat doamna March, în timp ce ea și fiica ei străbăteau la braț noul regat, fiindcă tocmai atunci păreau mai strâns legate și mai tandre ca niciodată.

— Da, mamă, pe deplin mulțumită, datorită vouă tuturor, și atât de fericită, încât nu pot vorbi despre asta, a spus ea, cu o privire care spunea mult mai mult decât orice cuvinte.

— Dacă ar avea doar una sau două servitoare, ar fi perfect, a spus Amy, ieșind din salon, unde încercase să hotărască dacă Mercurul de bronz arăta mai bine pe etajeră sau pe polița șemineului.

— Mama și cu mine am vorbit despre asta și m-am hotărât să încerc mai întâi cum spune ea. Va fi atât de puțin de făcut, încât, cu Lotty să-mi facă drumurile și să mă ajute din când în când, n-o să am decât destulă treabă cât să nu mă lenevesc și să nu mi se facă dor de casă, a răspuns Meg liniștită.

— Sallie Moffat are patru, a început Amy.

— Dacă Meg ar avea patru, casa n-ar încăpea atâția, iar stăpânul și stăpâna ar trebui să campeze în grădină, a intervenit Jo, care, înfășurată într-un șorț mare albastru, dădea ultima lustruire mânerelor ușilor.

— Sallie nu e soția unui om sărac, iar multele servitoare se potrivesc cu gospodăria ei luxoasă. Meg și John pornesc

modest, dar eu simt că în căsuța aceea va fi la fel de multă fericire ca în casa cea mare. E o mare greșeală ca fete tinere ca Meg să nu-și lase nimic de făcut în afară de a se îmbrăca, a da ordine și a bârfi. Când m-am măritat eu, îmi doream ca hainele mele noi să se uzeze sau să se rupă, numai ca să am plăcerea să le cârpesc, fiindcă mă săturasem de tot de lucrul de mână și de grija pentru batista mea.

— De ce nu te-ai dus în bucătărie să faci tot felul de amestecături, cum spune Sallie că face ea ca să se distreze, deși nu-i ies niciodată bine și servitorii râd de ea? a spus Meg.

„Eu am făcut-o după o vreme, nu ca să «mă joc de-a gospodina», ci ca să învăț de la Hannah cum trebuie făcute lucrurile, ca servitorii mei să nu râdă de mine. La început era o joacă, dar a venit și vremea când am fost cu adevărat recunoscătoare că aveam nu doar voința, ci și priceperea de a găti mâncare sănătoasă pentru fetițele mele și de a mă descurca singură când nu mi-am mai permis să angajez ajutor. Tu pornești de la celălalt capăt, draga mea Meg, dar ce înveți acum îți va fi de folos mai târziu, când John va fi un om mai înstărit, fiindcă stăpâna unei case, oricât de luxoase, ar trebui să știe cum se face treaba, dacă vrea să fie servită bine și cinstit.”

„Da, mamă, sunt sigură de asta”, spuse Meg, ascultând cu respect mica lecție, căci până și cele mai bune dintre femei pot vorbi la nesfârșit despre subiectul care le absoarbe cu totul: gospodăria. „Știi că dintre toate încăperile din căsuța mea, pe asta o iubesc cel mai mult”, adăugă Meg un minut mai târziu, când au urcat la etaj și ea a privit în dulapul ei de rufe, bine aprovizionat.

Beth era acolo și așeza grămezile albe ca zăpada, netezindu-le frumos pe rafturi și bucurându-se de cât de bogat arăta totul. Toate trei au râs când a vorbit Meg, fiindcă dulapul acela de rufe era o glumă în familie. Vedeți, după ce spusese că, dacă Meg se mărita cu „Brooke ăla”, n-avea să primească niciun ban din averea ei, mătușa March ajunsese într-o mare încurcătură când timpul îi mai potolise mânia și o făcuse să regrete jurământul. Ea nu-și încălca niciodată cuvântul și s-a frământat mult cum să ocolească promisiunea, până când, în cele din urmă, a găsit un plan prin care să fie împăcată cu sine. Doamna Carrol, mama lui Florence, a primit ordin să cumpere, să comande și să marcheze un stoc generos de rufe de casă și de masă și să le trimită drept cadoul ei. Totul a fost făcut întocmai, dar secretul a ieșit la iveală și familia s-a amuzat copios, fiindcă mătușa March încerca să pară cu totul neștiutoare și insista că nu putea dărui nimic altceva decât perlele de modă veche promise de mult primei mirese.

„Ăsta e un gust de bună gospodină și mă bucur să-l văd. Am avut o tânără prietenă care și-a început casa cu șase cearșafuri, dar avea boluri pentru clătitul degetelor când primea musafiri, iar asta îi era de ajuns”, spuse doamna March, mângâind fețele

de masă de damasc, cu o apreciere cu adevărat feminină pentru finețea lor.

„Eu n-am nici măcar un singur bol pentru clătitul degetelor, dar Hannah spune că zestrea asta de rufe o să-mi ajungă toată viața." Și Meg părea pe deplin mulțumită, așa cum și era firesc.

Un tânăr înalt și lat în umeri, cu părul tuns scurt, o pălărie de fetru turtită ca un lighean și o haină largă, fluturândă, venea în pas grăbit pe drum. A trecut peste gardul mic fără să se oprească să deschidă poarta și s-a dus drept la doamna March, cu ambele mâini întinse și cu un călduros...

„Am ajuns, mamă! Da, e totul în regulă."

Ultimele cuvinte răspundeau privirii pe care i-o aruncase doamna mai în vârstă, o privire blândă și întrebătoare, întâmpinată de ochii lui frumoși cu atâta sinceritate, încât mica ceremonie s-a încheiat, ca de obicei, cu un sărut matern.

„Pentru doamna John Brooke, cu felicitările și complimentele fabricantului. Să te binecuvânteze Dumnezeu, Beth! Ce priveliște înviorătoare ești, Jo. Amy, devii mult prea frumoasă pentru o domnișoară."

În timp ce vorbea, Laurie i-a înmânat lui Meg un pachet învelit în hârtie maro, a tras-o pe Beth de panglica din păr, s-a uitat fix la șorțul mare al lui Jo și a adoptat în fața lui Amy o poză de extaz prefăcut; apoi a dat mâna cu toată lumea și toți au început să vorbească deodată.

„Unde este John?" a întrebat Meg, neliniștită.

„S-a oprit să ia licența pentru mâine, doamnă.”

„Cine a câștigat ultimul meci, Teddy?” a întrebat Jo, care continua să se intereseze de sporturile bărbătești, în ciuda celor nouăsprezece ani ai ei.

„Noi, bineînțeles. Mi-aș fi dorit să fii acolo să vezi.”

„Ce mai face adorabila domnișoară Randal?” a întrebat Amy, cu un zâmbet plin de înțeles.

„Mai crudă ca niciodată. Nu vezi cum mă topesc pe picioare?” Și Laurie și-a aplicat o palmă zdravănă pe pieptul lat și a scos un suspin melodramatic.

„Care mai e ultima glumă? Desfă pachetul și vezi, Meg”, a spus Beth, uitându-se curioasă la coletul colțuros.

„E un lucru util de avut în casă în caz de incendiu sau hoți”, a remarcat Laurie, când din pachet a apărut o zornăitoare de paznic de noapte, spre amuzamentul fetelor.

„Oricând e John plecat și te sperii, doamnă Meg, doar scoate-o pe fereastra din față și în doi timpi și trei mișcări pune tot cartierul pe jar. E grozavă, nu-i așa?” Și Laurie le-a făcut o demonstrație a puterii ei, de le-a făcut pe toate să-și astupe urechile.

— Frumoasă recunoștință, n-am ce zice! Și, tot veni vorba de recunoștință, să nu uiți să-i mulțumești Hannei că ți-a salvat tortul de nuntă de la pieire. L-am văzut intrând în casă când am trecut pe acolo și, dacă ea nu l-ar fi apărat vitejește, aș fi ciugulit și eu din el, fiindcă părea plin de prune și nemaipomenit de bun.

— Mă întreb dacă o să te maturizezi vreodată, Laurie, spuse Meg pe un ton de gospodină respectabilă.

— Fac tot ce pot, doamnă, dar mă tem că nu mai am cum să cresc prea mult, fiindcă în zilele astea decăzute cam șase picioare e tot ce poate reuși un bărbat, răspunse tânărul domn, al cărui cap ajungea aproape la nivelul micului candelabru.

— Presupun că ar fi o profanare să mănânci ceva în cuibușorul ăsta lună și bec, așa că, fiindcă mi-e cumplit de foame, propun să ne retragem, adăugă el după o clipă.

— Mama și cu mine o să-l așteptăm pe John. Mai sunt câteva lucruri de pus la punct în ultimul moment, spuse Meg, grăbindu-se să plece.

— Eu și Beth mergem până la Kitty Bryant să mai luăm flori pentru mâine, adăugă Amy, legându-și o pălărie pitorească peste buclele ei la fel de pitorești și savurând efectul la fel de mult ca oricine altcineva.

— Hai, Jo, nu abandona un biet om. Sunt într-o asemenea stare de epuizare, că nu pot ajunge acasă fără ajutor. Și să nu-ți scoți șorțul, orice-ai face, îți vine extraordinar de bine, spuse Laurie, în timp ce Jo îi îndesă în buzunarul ei încăpător obiectul lui

deosebit de antipatic și îi oferi brațul ca să-i sprijine pașii șubrezi.

— Acum, Teddy, vreau să vorbesc serios cu tine despre mâine, începu Jo, în timp ce se plimbau împreună. Trebuie să-mi promiți că te porți frumos, că nu faci nicio poznă și nu ne strici planurile.

— Nicio poznă.

— Și să nu spui lucruri amuzante când ar trebui să fim sobri.

— Eu nu fac asta niciodată. Tu ești specialistă la capitolul ăsta.

— Și te implor să nu te uiți la mine în timpul ceremoniei. Dacă o faci, sigur o să izbucnesc în râs.

— N-o să mă vezi, o să plângi atât de tare, încât ceața deasă din jurul tău o să-ți acopere toată priveliștea.

— Eu nu plâng decât dintr-o mare nenorocire.

— Cum ar fi când pleacă băieții la colegiu, nu? interveni Laurie, cu un râs plin de subînțeles.

— Nu mai fi păun. M-am văicărit și eu puțin, doar ca să le țin fetelor companie.

— Exact. Spune-mi, Jo, cum e bunicul săptămâna asta? Destul de amabil?

„Foarte. De ce, ai dat de belea și vrei să știi cum o să reacționeze?" întrebă Jo, destul de tăios.

„Hai, Jo, chiar crezi că aș putea s-o privesc pe mama ta în ochi și să spun «E în regulă», dacă n-ar fi așa?" Laurie se opri brusc,

cu un aer jignit.

„Nu, nu cred.”

„Atunci nu mai fi suspicioasă. Vreau doar niște bani”, spuse Laurie, pornind din nou la drum, împăcat de tonul ei sincer.

„Cheltuiești foarte mult, Teddy.”

„Crede-mă, nu eu îi cheltuiesc; parcă se cheltuiesc singuri și dispar înainte să-mi dau seama.”

„Ești atât de generos și de bun la suflet, încât îi lași pe oameni să se împrumute la tine și nu poți să spui «Nu» nimănui. Am auzit de Henshaw și de tot ce ai făcut pentru el. Dacă ți-ai cheltui mereu banii așa, nimeni nu ți-ar reproșa nimic”, spuse Jo cu căldură.

„Oh, a făcut din țânțar armăsar. N-ai fi vrut să-l las pe băiatul acela grozav să muncească până cade din picioare doar fiindcă îi lipsea puțin ajutor, când valorează cât doisprezece dintre noi, leneșii, nu-i așa?”

„Bineînțeles că nu, dar nu văd la ce-ți folosesc șaptesprezece veste, o mulțime nesfârșită de cravate și o pălărie nouă de fiecare dată când vii acasă. Credeam că ai trecut de faza de dandy, dar din când în când izbucnește iar sub altă formă. Acum e la modă să fii hidos: să-ți faci capul să arate ca o perie de frecat, să porți o haină care pare cămașă de forță, mănuși portocalii și bocanci greoi cu vârf pătrat. Dacă ar fi o urâțenie ieftină, n-aș zice nimic, dar costă la fel de mult ca cealaltă și eu nu scot nicio satisfacție din asta.”

Laurie își dădu capul pe spate și râse atât de cu poftă la atacul acesta, încât pălăria de fetru îi căzu, iar Jo călcă pe ea; insulta asta nu făcu decât să-i ofere prilejul să se lanseze într-o explicație amplă despre avantajele unei ținute simple și practice, în timp ce împăturea pălăria șifonată și o îndesa în buzunar.

„Nu mă mai dojeni, suflet bun! Aud destule toată săptămâna și, când vin acasă, vreau să mă simt și eu bine. Mâine o să mă gătesc fără să mă uit la bani și o să fiu pe placul prietenilor mei."

„Te las în pace dacă măcar îți lași părul să crească. Nu sunt aristocrată, dar chiar am ceva împotriva ideii de a fi văzută cu cineva care arată ca un tânăr pugilist", observă Jo sever.

„Stilul ăsta modest te ajută să te ții de studiu, de asta l-am adoptat", răspunse Laurie, care sigur nu putea fi acuzat de vanitate, de vreme ce renunțase de bunăvoie la frumoasa lui claie de bucle pentru o tunsoare scurtă, de doar câțiva milimetri.

„Apropo, Jo, cred că micul Parker chiar începe să-și piardă capul după Amy. Vorbește mereu despre ea, scrie poezii și umblă visător într-un fel tare suspect. Ar fi mai bine să-și taie pasiunea asta din față, nu crezi?" adăugă Laurie, pe un ton confidențial, de frate mai mare, după un minut de tăcere.

„Bineînțeles că da. Nu mai vrem alte căsătorii în familia asta ani buni de acum înainte. Doamne ferește, la ce se gândesc copiii ăștia?" Și Jo părea la fel de scandalizată ca și cum Amy și micul Parker nici măcar n-ar fi ajuns încă la adolescență.

„Trăim într-o epocă prea grăbită și nu mai știu unde o să ajungem, doamnă. Tu ești încă un copil de-a binelea, dar tu

urmezi, Jo, și noi vom rămâne să ne văităm", spuse Laurie, clătinând din cap la decăderea vremurilor.

„Nu te alarma. Eu nu sunt genul acela plăcut. N-o să mă vrea nimeni, și poate că e mai bine așa, fiindcă într-o familie ar trebui să existe întotdeauna o fată bătrână."

„Nici nu dai cuiva vreo șansă", spuse Laurie, aruncându-i o privire piezișă, în timp ce obrajii lui arși de soare se colorară puțin mai tare ca înainte. „Nu lași să se vadă partea blândă a firii tale, iar dacă vreun băiat o zărește din întâmplare și nu se poate abține să arate că îi place, îl tratezi cum și-a tratat doamna Gummidge iubitul: îi torni apă rece în cap și te umpli de țepi, de nu mai îndrăznește nimeni nici să te atingă, nici să se uite la tine."

„Nu-mi place genul ăsta de lucruri. Sunt prea ocupată ca să-mi bat capul cu prostii și mi se pare îngrozitor să destrami familii în felul ăsta. Acum nu mai spune nimic despre asta. Nunta lui Meg ne-a sucit tuturor mințile și nu mai vorbim decât despre îndrăgostiți și alte absurdități de felul ăsta. Nu vreau să mă enervez, așa că hai să schimbăm subiectul." Și Jo arăta cât se poate de pregătită să toarne apă rece la cea mai mică provocare.

Oricare i-ar fi fost sentimentele, Laurie și le descărcă printr-un fluierat lung și jos și prin prezicerea sumbră pe care i-o aruncă atunci când se despărțiră la poartă: „Ține minte ce-ți spun, Jo, tu urmezi."

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI CINCI PRIMA NUNTĂ

Trandafirii de iunie de deasupra pridvorului erau treji dis-de-dimineață în dimineața aceea și se bucurau din toată inima de soarele fără nori, ca niște vecini mici și prietenoși, așa cum și erau. Fețele lor rumene erau îmbujorate de emoție, legănându-se în vânt și șoptindu-și unii altora ce văzuseră: unii se uitaseră pe ferestrele sufrageriei, unde masa de sărbătoare era pregătită, alții se cățăraseră ca să dea din cap și să le zâmbească surorilor în timp ce o pregăteau pe mireasă, alții făceau semne de bun venit celor care veneau și plecau cu felurite treburi prin grădină, pe pridvor și pe hol, iar toți, de la cea mai roșie floare în toată splendoarea ei până la cel mai palid boboc abia ivit, își aduceau omagiul de frumusețe și parfum stăpânei blânde care îi iubise și îi îngrijise atâta vreme.

Meg semăna și ea foarte mult cu un trandafir, fiindcă tot ce avea mai bun și mai dulce în inimă și în suflet părea să-i înflorească pe chip în ziua aceea, făcându-l luminos și delicat, cu un farmec mai frumos decât frumusețea însăși. Nu voia nici mătase, nici dantelă, nici flori de portocal. „Nu-mi doresc o nuntă la modă, ci doar să-i am aproape pe cei pe care îi iubesc, iar în fața lor vreau să arăt și să fiu eu însămi, așa cum mă știu.”

Așa că și-a făcut singură rochia de mireasă, cusând în ea speranțele tandre și romantismul nevinovat al unei inimi de fată. Surorile i-au împletit părul frumos, iar singurele podoabe pe care le-a purtat au fost lăcrămioarele, fiindcă dintre toate florile care creșteau, acestea îi plăceau cel mai mult „lui John al ei".

„Arăți exact ca Meg a noastră cea dragă, doar că ești atât de dulce și de frumoasă, încât te-aș strânge în brațe dacă nu ți-aș șifona rochia", a strigat Amy, privind-o încântată când totul a fost gata.

„Atunci sunt mulțumită. Dar vă rog să mă îmbrățișați și să mă sărutați toate și nu vă mai gândiți la rochie. Azi vreau să capete cât mai multe șifonări de felul acesta", iar Meg și-a deschis brațele către surorile ei, care s-au agățat de ea pentru o clipă cu chipuri schimbătoare ca vremea de aprilie, simțind că noua iubire nu o schimbase pe cea veche.

„Acum mă duc să-i leg cravata lui John, iar apoi să stau câteva minute liniștită cu tata în birou", și Meg a coborât în fugă ca să împlinească aceste mici ceremonii, apoi să-și urmeze mama oriunde mergea, simțind că, în ciuda zâmbetelor de pe chipul ei matern, în inima de mamă se ascundea o durere tainică la plecarea primei păsări din cuib.

În timp ce surorile mai mici stau împreună și își dau ultimele retușuri toaletei lor simple, e un bun prilej să spunem ce schimbări au adus trei ani în înfățișarea lor, fiindcă acum toate arată cât se poate de bine.

Colțurile lui Jo s-au mai îmblânzit; a învățat să se poarte cu naturalețe, dacă nu chiar cu grație. Părul ei scurt și creț a

crescut și s-a strâns într-un coc gros, care se potrivește mai bine capului mic de deasupra siluetei ei înalte. Obrajii ei bruni au acum o culoare proaspătă, ochii îi lucesc blând, iar astăzi de pe limba ei ascuțită ies doar vorbe bune.

Beth a devenit mai suplă, mai palidă și mai tăcută ca niciodată. Ochii ei frumoși și buni par mai mari, iar în ei stăruie o expresie care te întristează, deși nu e în sine tristă. E umbra durerii, care atinge chipul tânăr cu o răbdare atât de duioasă; dar Beth se plânge rareori și vorbește mereu cu speranță despre cum „în curând va fi mai bine".

Amy era, pe bună dreptate, socotită „floarea familiei", fiindcă la șaisprezece ani avea aerul și ținuta unei femei în toată firea; nu era frumoasă, dar avea acel farmec de nedefinit numit grație. Se vedea în liniile trupului ei, în forma și mișcarea mâinilor, în felul cum îi cădea rochia, în unduirea părului — totul firesc și totuși armonios, și pentru mulți la fel de atrăgător ca frumusețea însăși. Nasul încă îi dădea de furcă, fiindcă nu voia nicicum să capete profil grecesc; la fel și gura, prea lată, și bărbia hotărâtă. Aceste trăsături supărătoare dădeau însă caracter întregii ei fețe, numai că Amy nu putea vedea asta și se consola cu tenul ei uimitor de luminos, cu ochii albaștri pătrunzători și cu buclele mai aurii și mai bogate ca oricând.

Toate trei purtau rochii subțiri, gri-argintiu — cele mai bune pentru vară — cu trandafiri roz-pal în păr și la piept, și toate trei arătau exact așa cum erau: fete cu chipuri proaspete și inimi vesele, oprite pentru o clipă din viețile lor pline ca să citească, cu ochi visători, cel mai dulce capitol din povestea feminității.

Nu urma să fie nimic ceremonios; totul trebuia să fie cât mai firesc și mai ca acasă. Așa că, atunci când a sosit mătușa March, a fost scandalizată s-o vadă pe mireasă venind în fugă s-o întâmpine și s-o conducă înăuntru, să-l găsească pe mire prinzând la loc o ghirlandă care căzuse și să zărească pentru o clipă respectabilul pastor-tată urcând scările cu aer grav și cu câte o sticlă de vin sub fiecare braț.

„Pe cuvântul meu, ce harababură e aici!” a strigat bătrâna doamnă, așezându-se pe locul de cinste pregătit pentru ea și potrivindu-și cu mult foșnet faldurile rochiei de moaré liliachiu. „N-ar trebui să te vadă nimeni până în ultima clipă, copilă.”

„Nu sunt un exponat, mătușă, și nimeni nu vine aici ca să se holbeze la mine, să-mi critice rochia sau să socotească cât a costat prânzul. Sunt prea fericită ca să-mi pese ce spune sau crede cineva și o să am mica mea nuntă exact așa cum îmi place. John, dragule, poftim ciocanul.” Și Meg a fugit să-l ajute pe „omul acela” în ocupația lui cât se poate de nepotrivită.

Domnul Brooke nici măcar n-a spus „Mulțumesc”, dar când s-a aplecat după unealta aceea deloc romantică, și-a sărutat micuța mireasă în spatele ușii pliante, cu o privire care a făcut-o pe mătușa March să-și scoată în grabă batista, simțind deodată umezeală în ochii ei bătrâni și aspri.

Un zgomot de prăbușire, un țipăt și râsul lui Laurie, însoțite de exclamația lipsită de orice decență: „Jupiter Ammon! Jo a răsturnat iar prăjitura!”, au stârnit o agitație de moment, care abia se potolise când a sosit un stol de verișori și „a intrat lumea”, cum spunea Beth pe când era copil.

„Nu-l lăsa pe uriașul acela tânăr să se apropie de mine, mă scoate din minți mai rău decât țânțarii”, i-a șoptit bătrâna doamnă lui Amy, pe măsură ce încăperile se umpleau și capul negru al lui Laurie se ridica deasupra tuturor.

„A promis că azi o să se poarte foarte frumos și poate fi perfect elegant dacă vrea”, a răspuns Amy și s-a strecurat grațios să-l avertizeze pe Hercule să se ferească de dragon; avertisment care l-a făcut să o urmărească pe bătrâna doamnă cu o devoțiune ce aproape a scos-o din sărite.

N-a existat nicio procesiune nupțială, dar peste încăpere s-a lăsat deodată liniștea când domnul March și tânărul cuplu și-au luat locurile sub arcada verde. Mama și surorile s-au strâns aproape, de parcă nu se îndurau să o dea pe Meg. Glasul părintesc s-a frânt de mai multe ori, iar asta n-a făcut decât să dea ceremoniei și mai multă frumusețe și solemnitate. Mâna mirelui tremura vizibil și nimeni nu i-a auzit răspunsurile. Dar Meg și-a ridicat privirea drept în ochii soțului ei și a spus „Da!” cu atâta încredere tandră în chip și în glas, încât inima mamei ei s-a umplut de bucurie, iar mătușa March a pufnit zgomotos.

Jo n-a plâns, deși a fost foarte aproape s-o facă o dată, și doar gândul că Laurie o privea țintă a împiedicat-o să izbucnească; în ochii lui negri și ștrengărești se amestecau, caraghios, veselia și emoția. Beth își ținea fața ascunsă pe umărul mamei, iar Amy stătea ca o statuie grațioasă, cu o rază de soare care-i lumina frumos fruntea albă și floarea din păr.

Mă tem că nu era deloc cum se cuvenea, dar în clipa în care a fost cu adevărat măritată, Meg a strigat: „Primul sărut e pentru

Marmee!" Și, întorcându-se, i l-a dat din toată inima. În următorul sfert de oră a semănat mai mult ca oricând cu un trandafir, fiindcă toți și-au folosit privilegiile din plin, de la domnul Laurence până la bătrâna Hannah, care, împodobită cu o pălărie nemaipomenit de ciudată, s-a repezit la ea în hol, plângând și chicotind deodată: „Să te binecuvânteze Dumnezeu, draga mea, de o sută de ori! Tortul n-a pățit nimic, nici cât negru sub unghie, și totul arată minunat."

După asta, toată lumea și-a revenit și a spus ceva spiritual sau măcar a încercat, ceea ce a fost la fel de bine, fiindcă râsul vine ușor când inimile sunt ușoare. N-a fost nicio paradă a darurilor, pentru că erau deja în căsuță, și nici un mic dejun sofisticat, ci doar un prânz rece îmbelșugat, cu prăjituri și fructe, împodobit cu flori. Domnul Laurence și mătușa March au ridicat din umeri și și-au zâmbit unul altuia când au descoperit că singurele feluri de nectar pe care le purtau cele trei Hebe erau apa, limonada și cafeaua. Nimeni n-a spus nimic, până când Laurie, care ținea morțiș s-o servească pe mireasă, a apărut în fața ei cu o tavă încărcată în mâini și cu o expresie nedumerită pe chip.

„Jo a spart din greșeală toate sticlele?" a șoptit el. „Sau doar mi s-a părut că am văzut câteva stând pe-acolo de dimineață?"

„Nu, bunicul tău ne-a oferit cu multă bunătate ce avea mai bun, iar mătușa March chiar a trimis și ea ceva, dar tata a pus deoparte puțin pentru Beth și a trimis restul la Căminul Soldaților. Știi doar că el crede că vinul ar trebui folosit numai în caz de boală, iar mama spune că nici ea, nici fiicele ei nu vor oferi vreodată așa ceva vreunui tânăr sub acoperișul ei."

Meg vorbise serios și se aștepta ca Laurie să se încrunte sau să râdă, dar n-a făcut nici una, nici alta. După ce a privit-o o clipă, a spus, în felul lui impulsiv: „Îmi place asta! Am văzut destul rău făcut ca să-mi doresc ca și alte femei să gândească la fel ca tine."

— Sper că nu experiența te-a făcut înțelept, nu? întrebă Meg, iar în voce i se simțea neliniștea.

— Nu. Îți dau cuvântul meu. Și să nu mă crezi prea virtuos; asta nu e una dintre ispitele mele. Am crescut într-un loc unde vinul e la fel de obișnuit ca apa și aproape la fel de inofensiv, așa că nu țin la el. Dar când ți-l oferă o fată drăguță, nu prea-ți vine s-o refuzi, înțelegi.

— Dar o vei face, de dragul altora, dacă nu pentru tine. Hai, Laurie, promite-mi și mai dă-mi încă un motiv să numesc asta cea mai fericită zi din viața mea.

O cerere atât de bruscă și de serioasă îl făcu pe tânăr să ezite o clipă, fiindcă ridicolul e adesea mai greu de suportat decât renunțarea. Meg știa că, dacă făcea promisiunea, o va ține cu orice preț și, simțindu-și puterea, s-a folosit de ea așa cum o femeie o poate face spre binele prietenului ei. N-a spus nimic, dar s-a uitat la el cu un chip pe care fericirea îl făcea extrem de grăitor și cu un zâmbet care spunea: „Astăzi nimeni nu-mi poate refuza nimic."

Laurie, cu siguranță, n-a putut, iar cu un zâmbet care i-a răspuns pe măsură, i-a întins mâna și a spus din toată inima: „Promit, doamnă Brooke!"

— Îți mulțumesc foarte, foarte mult.

— Și eu beau pentru „viață lungă hotărârii tale", Teddy! strigă Jo, botezându-l cu un strop de limonadă, în timp ce își ridica paharul și îi zâmbea aprobator.

Așa s-a băut toastul, s-a făcut promisiunea și a fost păstrată cu credință, în ciuda multor ispite, fiindcă, cu o înțelepciune instinctivă, fetele au profitat de un moment fericit ca să-i facă prietenului lor un bine pentru care le-a rămas recunoscător toată viața.

După prânz, oamenii s-au plimbat încoace și încolo, câte doi sau trei, prin casă și prin grădină, bucurându-se de soarele de afară și de cel dinăuntru. Meg și John se aflau întâmplător împreună, în mijlocul peluzei, când Laurie a avut o idee de moment care a pus tușa finală acestei nunți deloc mondene.

„Toți cei căsătoriți se prind de mâini și dansează în jurul proaspeților soț și soție, cum fac nemții, iar noi, burlacii și fetele nemăritate, țopăim în perechi pe dinafară!" a strigat Laurie, plimbându-se pe alee cu Amy, cu atâta vervă și îndemânare molipsitoare, încât toți ceilalți le-au urmat exemplul fără să scoată o vorbă. Domnul și doamna March, mătușa și unchiul Carrol au început, ceilalți li s-au alăturat repede, până și Sallie Moffat, după o clipă de ezitare, și-a ridicat trena pe braț și l-a tras pe Ned în horă. Dar gluma supremă au fost domnul Laurence și mătușa March, fiindcă, atunci când distinsul bătrân a venit solemn spre bătrână cu pași de dans, ea și-a vârât pur și simplu bastonul sub braț și a săltat sprintenă să se prindă de mâini cu ceilalți și să danseze în jurul mirilor, în timp ce tinerii

umpleau grădina ca niște fluturi într-o zi de mijloc de vară.

Când au rămas fără suflare, balul improvizat s-a încheiat, iar apoi oamenii au început să plece.

„Îți doresc tot binele, draga mea, din toată inima îți doresc tot binele, dar cred că o să-ți pară rău de asta", i-a spus mătușa March lui Meg, apoi a adăugat pentru mire, în timp ce el o conducea spre trăsură: „Ai primit o comoară, tinere, vezi să fii vrednic de ea."

„A fost cea mai frumoasă nuntă la care am fost de ani întregi, Ned, și nu pricep de ce, fiindcă n-a avut deloc stil", i-a spus doamna Moffat soțului ei, în timp ce se îndepărtau cu trăsura.

„Laurie, băiete, dacă vreodată ai de gând să te apuci de așa ceva, ia una dintre fetele acelea mici să te ajute și eu voi fi pe deplin mulțumit", a spus domnul Laurence, așezându-se în fotoliul lui comod ca să se odihnească după agitația dimineții.

„Am să fac tot ce pot ca să vă împlinesc dorința, domnule", a fost răspunsul neobișnuit de ascultător al lui Laurie, în timp ce desprindea cu grijă buchețelul pe care Jo i-l prinsese la butonieră.

Căsuța nu era departe, iar singura călătorie de nuntă pe care a avut-o Meg a fost plimbarea liniștită alături de John, de la vechea casă la cea nouă. Când a coborât, arătând ca o mică quakeriță fermecătoare în costumul ei gri-porumbel și cu pălăria de paie legată cu alb, toți s-au strâns în jurul ei să-și ia rămas-bun, cu atâta tandrețe de parcă ar fi plecat într-un mare tur al lumii.

„Să nu simți că m-am îndepărtat de voi, dragă Marmee, sau că vă iubesc mai puțin fiindcă îl iubesc atât de mult pe John", a spus ea, strângându-se de mama ei, cu ochii plini de lacrimi pentru o clipă. „O să vin în fiecare zi, tată, și mă aștept să-mi păstrez vechiul loc în inimile voastre, chiar dacă sunt măritată. Beth va sta foarte mult cu mine, iar celelalte fete vor trece din când în când pe la mine ca să râdă de încercările mele de gospodină. Vă mulțumesc tuturor pentru ziua mea de nuntă atât de fericită. La revedere, la revedere!"

Au rămas privind-o, cu chipurile pline de iubire, speranță și mândrie duioasă, în timp ce se îndepărta sprijinită de brațul soțului ei, cu mâinile pline de flori și cu soarele luminos de iunie făcându-i și mai strălucitor chipul fericit — și așa a început viața de femeie măritată a lui Meg.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘASE ÎNCERCĂRI ARTISTICE

Oamenilor le trebuie mult timp ca să învețe diferența dintre talent și geniu, mai ales tinerilor ambițioși, fete și băieți deopotrivă. Amy învăța această deosebire trecând prin multe încercări, fiindcă, luând entuziasmul drept inspirație, s-a apucat cu îndrăzneala tinereții de toate ramurile artei. O vreme, afacerea cu „plăcintele de noroi" a intrat în pauză, iar ea s-a dedicat desenului fin în peniță și tuș, unde a arătat atâta gust și îndemânare, încât lucrările ei elegante s-au dovedit și plăcute, și profitabile. Dar, pentru că și-a obosit prea tare ochii, a lăsat deoparte penița și tușul și a trecut la o încercare îndrăzneață de desen cu vătraiul încins. Cât a ținut această pasiune, familia a trăit cu frica permanentă a unui incendiu, fiindcă mirosul de lemn ars umplea casa la orice oră, din pod și din șopron ieșea fum alarmant de des, vătraie înroșite stăteau aruncate peste tot, iar Hannah nu se culca niciodată fără o găleată cu apă și clopoțelul de la cină lângă ușă, pentru orice eventualitate. Chipul lui Rafael a fost găsit executat cu îndrăzneală pe dosul planșetei de frământat, iar Bacchus pe capacul unui butoi de bere. Un heruvim cântând împodobea capacul găleții de zahăr, iar încercările de a-i înfățișa pe Romeo și Julieta au asigurat lemne de aprins focul pentru o vreme.

Trecerea de la foc la ulei a venit firesc pentru niște degete arse, iar Amy s-a apucat de pictură cu aceeași pasiune nestinsă. Un prieten artist i-a dat paletele lui vechi, pensule și culori rămase de la el, iar ea a început să picteze în neștire, scoțând pe bandă

peisaje pastorale și marine cum nu se văzuseră nici pe uscat, nici pe mare. Monstruozitățile ei în materie de vite ar fi luat premii la un târg agricol, iar felul primejdios în care se clătinau vasele ei ar fi provocat rău de mare și celui mai încercat observator nautic, dacă disprețul total față de toate regulile cunoscute ale construcției navale și ale arboradei nu l-ar fi făcut să izbucnească în râs de la prima privire. Băieți măslinii și Madone cu ochi negri, care te fixau dintr-un colț al atelierului, aminteau de Murillo; umbre maronii, unsuroase, pe chipuri, cu o dungă lividă pusă unde nu trebuie, voiau să fie Rembrandt; doamne plinuțe și prunci umflați, Rubens; iar Turner apărea în furtuni de tunet albastru, fulgere portocalii, ploaie brună și nori mov, cu o pată roșie ca o roșie în mijloc, care putea fi, după cum voia privitorul, soarele sau o geamandură, cămașa unui marinar ori mantia unui rege.

Au urmat portretele în cărbune, iar toată familia a ajuns atârnată în șir, arătând atât de sălbatică și de ciudat de scorțoasă, de parcă tocmai fusese scoasă din lada cu cărbuni. Îmblânzite în schițe cu creion colorat, ieșeau mai bine, fiindcă asemănarea era bună, iar părul lui Amy, nasul lui Jo, gura lui Meg și ochii lui Laurie au fost declarați „minunați”. Apoi s-a întors la lut și ghips, iar mulaje fantomatice ale cunoscuților ei bântuiau colțurile casei sau cădeau de pe rafturile dulapurilor direct în capul oamenilor. Copiii erau ademeniți să pozeze, până când relatările lor incoerente despre ocupațiile ei misterioase au făcut ca domnișoara Amy să fie privită ca un fel de căpcăună tânără. Încercările ei în direcția asta au luat însă sfârșit brusc din cauza unui accident nefericit, care i-a stins entuziasmul. Cum pentru o vreme nu mai găsea alte modele, s-a hotărât să-și facă un mulaj

după propriul ei picior frumos, iar într-o zi familia a fost speriată de niște bubuituri și țipete nemaiauzite și, alergând s-o salveze, a găsit-o pe tânăra entuziastă sărind disperată prin șopron, cu piciorul înțepenit într-o tavă plină cu ghips care se întărise cu o viteză neașteptată. Cu mare greutate și nu fără ceva primejdie, au reușit s-o scoată, fiindcă Jo râdea atât de tare în timp ce săpa în jurul ei, încât cuțitul i-a alunecat prea adânc, i-a tăiat bietul picior și a lăsat măcar o amintire de durată a uneia dintre încercările ei artistice.

După asta, Amy s-a potolit o vreme, până când a apucat-o mania de a schița după natură și a început să cutreiere râul, câmpul și pădurea în căutare de subiecte pitorești, oftând după ruine pe care să le copieze. A răcit de nenumărate ori stând pe iarba umedă ca să prindă în carnet „un detaliu delicios", alcătuit dintr-o piatră, un ciot, o ciupercă și o tulpină ruptă de lumânărică, sau „o masă cerească de nori" care, odată desenată, semăna cu o expoziție aleasă de plăpumi cu pene. Și-a sacrificat tenul plutind pe râu, în soarele de la mijlocul verii, ca să studieze lumina și umbra, și s-a ales cu o cută deasupra nasului încercând să găsească „puncte de vedere", sau cum s-o fi numind toată acea demonstrație cu șuitul ochilor și sfoara.

Dacă „geniul înseamnă răbdare eternă", cum spune Michelangelo, atunci Amy avea și ea drept la acest atribut divin, fiindcă a stăruit în ciuda tuturor piedicilor, eșecurilor și descurajărilor, convinsă că, la vremea potrivită, va face ceva demn să fie numit „artă înaltă".

Între timp, învăța, făcea și se bucura și de alte lucruri, pentru că se hotărâse să devină o femeie atrăgătoare și cultivată, chiar dacă nu ajungea niciodată o mare artistă. Aici a avut mai mult succes, fiindcă era una dintre acele ființe fericit alcătuite care plac fără efort, își fac prieteni oriunde și trec prin viață cu atâta grație și ușurință, încât sufletele mai puțin norocoase sunt tentate să creadă că asemenea oameni se nasc sub o stea bună. Toată lumea o plăcea, iar printre calitățile ei se număra și tactul. Avea un simț instinctiv pentru ce era plăcut și potrivit, spunea mereu lucrul potrivit persoanei potrivite, făcea exact ce se potrivea momentului și locului și avea atâta stăpânire de sine, încât surorile ei obișnuiau să spună: „Dacă Amy ar ajunge la curte fără nicio repetiție înainte, ar ști perfect ce are de făcut."

Una dintre slăbiciunile ei era dorința de a se învârti în „cea mai bună societate", fără să fie prea sigură ce însemna, de fapt, această elită. Banii, poziția socială, talentele la modă și manierele elegante i se păreau lucruri extrem de dezirabile, iar ei îi plăcea să stea în preajma celor care le aveau, confundând adesea falsul cu adevăratul și admirând ce nu merita admirat. Fără să uite vreodată că prin naștere era o domnișoară din lumea bună, și-a cultivat gusturile și sentimentele aristocratice, pentru ca, atunci când avea să apară ocazia, să fie pregătită să ocupe locul din care sărăcia o ținea acum departe.

„Doamna mea", cum îi spuneau prietenele, își dorea sincer să fie o adevărată doamnă și, în adâncul sufletului, chiar era; dar încă mai avea de învățat că banii nu pot cumpăra rafinamentul firii, că rangul nu aduce întotdeauna noblețe și că adevărata distincție se face simțită în ciuda neajunsurilor din afară.

— Vreau să-ți cer o favoare, mamă, spuse Amy într-o zi, intrând cu un aer foarte important.

— Ei bine, fetițo, despre ce e vorba? răspunse mama ei, în ai cărei ochi tânăra aceea impunătoare rămânea tot „bebelușul”.

— Săptămâna viitoare se termină cursul nostru de desen și, înainte ca fetele să se despartă pentru vară, vreau să le invit aici pentru o zi. Mor de nerăbdare să vadă râul, să schițeze podul dărâmat și să copieze câteva dintre lucrurile pe care le admiră în albumul meu. Au fost foarte drăguțe cu mine în multe feluri și le sunt recunoscătoare, fiindcă toate sunt bogate și eu știu că sunt săracă, dar niciodată nu au făcut vreo deosebire.

— Și de ce ar face-o? întrebă doamna March, cu acel aer pe care fetele îl numeau „aerul ei de Maria Tereza”.

— Știi la fel de bine ca mine că pentru aproape toată lumea asta chiar contează, așa că nu te mai zbârli ca o găină dragă și grijulie când puii ei sunt ciuguliți de păsări mai spilcuite. Rățușca cea urâtă s-a dovedit a fi o lebădă, știi doar.

Amy zâmbi fără urmă de amărăciune, fiindcă avea o fire senină și un spirit plin de speranță. Doamna March râse și își domoli mândria de mamă, întrebând: — Ei bine, lebăda mea, care e planul tău?

— Aș vrea să invit fetele la prânz săptămâna viitoare, apoi să le plimb cu trăsura pe la locurile pe care vor să le vadă, poate și cu barca pe râu, și să le pregătesc o mică serbare artistică.

— Asta pare realizabil. Ce vrei pentru prânz? Cred că ar fi de ajuns prăjitură, sandvișuri, fructe și cafea, nu?

— O, vai, nu! Trebuie să avem și limbă rece și pui, ciocolată franțuzească și înghețată. Fetele sunt obișnuite cu asemenea lucruri și vreau ca prânzul meu să fie cum se cuvine și elegant, chiar dacă îmi câștig existența muncind.

— Câte domnișoare sunt? întrebă mama ei, începând să pară îngrijorată.

— Douăsprezece sau paisprezece în clasă, dar îndrăznesc să spun că n-or să vină toate.

— Doamne sfinte, copilă, o să trebuiască să închiriezi un omnibus ca să le poți plimba pe toate.

„Cum, mamă, cum poți să te gândești la așa ceva? Probabil n-or să vină mai mult de șase sau opt, așa că o să închiriez o căruță de plajă și o să împrumut cherry-bounce-ul domnului Laurence." (Așa pronunța Hannah char-a-banc.)

„Toate astea o să coste, Amy."

„Nu foarte mult. Am făcut socoteala și plătesc eu."

„Nu crezi, draga mea, că, din moment ce fetele acestea sunt obișnuite cu asemenea lucruri, iar tot ce putem noi face n-ar fi pentru ele nimic nou, un plan mai simplu le-ar face mai multă plăcere, fie și numai ca o schimbare, și ar fi mult mai potrivit pentru noi decât să cumpărăm sau să împrumutăm lucruri de care nu avem nevoie și să încercăm un stil care nu se potrivește cu situația noastră?"

„Dacă nu pot să fac lucrurile cum vreau eu, atunci mai bine nu le mai fac deloc. Știu că pot să iasă foarte bine, dacă tu și fetele mă ajutați puțin, și nu văd de ce n-aș putea, dacă sunt dispusă

să plătesc eu," spuse Amy, cu hotărârea aceea pe care împotrivirea o transforma adesea în încăpățânare.

Doamna March știa că experiența e un profesor excelent și, când se putea, își lăsa copiii să învețe singuri lecțiile pe care ea le-ar fi făcut bucuroasă mai ușoare, dacă ei nu s-ar fi împotrivit sfaturilor la fel de mult cum se împotriveau sărurilor și senei.

„Foarte bine, Amy, dacă ții atât de mult la asta și vezi cum să duci totul la capăt fără prea mare cheltuială de bani, timp și nervi, n-am să mai spun nimic. Vorbește cu fetele și, orice hotărâți, eu am să fac tot ce pot ca să vă ajut."

„Mulțumesc, mamă, ești mereu atât de bună." Și Amy a plecat imediat să le prezinte surorilor ei planul.

Meg a fost de acord pe loc și a promis că o ajută, oferindu-i cu drag orice avea, de la căsuța ei până la cele mai bune linguriță pentru sare. Dar Jo s-a uitat urât la tot proiectul și, la început, n-a vrut să aibă nimic de-a face cu el.

„Pentru numele lui Dumnezeu, de ce să-ți cheltuiești banii, să-ți bați capul cu familia și să întorci casa pe dos pentru o grămadă de fete cărora nu le pasă nici cât negru sub unghie de tine? Credeam că ai prea multă mândrie și minte ca să te umilești în fața vreunei muritoare doar fiindcă poartă cizme franțuzești și se plimbă într-un coupe," spuse Jo, care, fiind smulsă din punctul culminant tragic al romanului ei, nu era deloc în dispoziția potrivită pentru inițiative sociale.

„Nu mă umilesc în fața nimănui și urăsc să fiu tratată de sus la fel de mult ca tine!" a replicat Amy, indignată, fiindcă cele două

încă se certau ori de câte ori apăreau astfel de subiecte. „Fetelor chiar le pasă de mine, și mie de ele, iar printre ele există multă bunătate, judecată și talent, în ciuda a ceea ce tu numești prostii mondene. Ție nu-ți pasă să-i faci pe oameni să te placă, să intri în societatea bună și să-ți formezi manierele și gusturile. Mie îmi pasă și am de gând să profit de fiecare ocazie care apare. Tu poți să treci prin lume cu coatele scoase și cu nasul pe sus și să-i spui independență, dacă vrei. Eu nu așa sunt."

Când Amy își ascuțea limba și spunea tot ce avea pe suflet, de obicei ieșea în avantaj, pentru că aproape întotdeauna avea bunul-simț de partea ei, în timp ce Jo își ducea iubirea de libertate și ura față de convenții atât de departe, încât ajungea firesc să piardă disputa. Felul în care Amy descrisese ideea de independență a lui Jo fusese atât de bine nimerit, încât amândouă au izbucnit în râs, iar discuția a căpătat un ton mai prietenos. Foarte împotriva voinței ei, Jo a consimțit în cele din urmă să sacrifice o zi de dragul doamnei Grundy și să-și ajute sora să treacă prin ceea ce ea considera „o aiureală fără rost".

Invitațiile au fost trimise, aproape toate au fost acceptate, iar lunea următoare a fost rezervată pentru marele eveniment. Hannah era prost dispusă fiindcă i se dăduse peste cap toată munca pe o săptămână și proorocea că „dacă spălatul și călcatul nu se fac la timp, nimic n-o să meargă bine nicăieri". Piedica asta apărută în mecanismul principal al gospodăriei a afectat întreaga casă, dar deviza lui Amy era „Nil desperandum" și, odată ce se hotăra ce are de făcut, trecea la treabă în ciuda tuturor obstacolelor. Pentru început, mâncarea gătită de Hannah nu i-a ieșit bine. Puiul era tare, limba prea sărată, iar ciocolata

nu voia deloc să facă spumă cum trebuie. Apoi prăjitura și înghețata au costat mai mult decât se așteptase Amy, la fel și trăsura, plus alte cheltuieli care la început păreau neînsemnate, dar care mai târziu s-au adunat într-un mod destul de alarmant. Beth a răcit și a rămas la pat. Meg a avut un număr neobișnuit de vizitatori, care au ținut-o acasă, iar Jo era atât de împărțită sufletește, încât a făcut neobișnuit de multe stricăciuni, accidente și greșeli, toate serioase și greu de suportat.

Dacă luni nu se putea, domnișoarele urmau să vină marți, o schimbare care le-a scos din sărite pe Jo și pe Hannah mai mult ca orice. Luni dimineață, vremea era în starea aceea nehotărâtă care te enervează mai tare decât o ploaie zdravănă și continuă. A picurat puțin, a ieșit puțin soarele, a bătut puțin vântul și nu s-a hotărât ce are de gând să facă decât prea târziu ca să se mai poată hotărî și alții. Amy era în picioare din zori, punând pe toată lumea în mișcare, scoțându-i din paturi și grăbindu-i să termine micul dejun, ca să poată fi pusă casa în ordine. Salonul i s-a părut neobișnuit de ponosit, dar, fără să stea să ofteze după ce nu avea, a știut să scoată tot ce era mai bun din ce avea la îndemână: așezând scaune peste locurile tocite din covor, acoperind petele de pe pereți cu statuete făcute în casă, care dădeau încăperii un aer artistic, la fel ca frumoasele vaze cu flori pe care Jo le-a împrăștiat peste tot.

Gustarea arăta încântător și, privind-o, Amy spera din toată inima să fie și gustoasă și ca paharele, porțelanurile și tacâmurile împrumutate să ajungă înapoi acasă întregi. Trăsurile fuseseră promise, Meg și Mama erau gata să facă onorurile, Beth putea să o ajute pe Hannah din culise, Jo se angajase să

fie cât de vioaie și amabilă îi îngăduiau mintea ei absentă, durerea de cap și dezaprobarea foarte clară față de toată lumea și de toate, iar Amy, îmbrăcându-se obosită, se încuraja singură gândindu-se la clipa fericită când, odată gustarea trecută cu bine, avea să plece cu prietenele ei la o după-amiază de desfătări artistice, fiindcă „cherry bounce” și podul rupt erau punctele ei forte.

Apoi au urmat orele de așteptare, în care a tot făcut naveta între salon și pridvor, în timp ce opinia publică se schimba ca girueta. O ploaie zdravănă pe la unsprezece părea să fi stins entuziasmul tinerelor domnișoare care trebuiau să sosească la douăsprezece, fiindcă n-a venit nimeni, iar la două, familia, sleită de puteri, s-a așezat în plin soare să mănânce partea perisabilă a ospățului, ca să nu se piardă nimic.

— Astăzi măcar nu mai încape îndoială în privința vremii; sigur vor veni, așa că trebuie să ne învârtim repede și să fim gata pentru ele, a spus Amy, când a trezit-o soarele a doua zi dimineață. Vorbea vioi, dar în sinea ei își dorea să nu fi pomenit nimic de marți, fiindcă interesul ei, la fel ca prăjitura, începea să se cam învechească.

— Nu pot găsi deloc homari, așa că azi va trebui să vă lipsiți de salată, a spus domnul March, intrând o jumătate de oră mai târziu, cu o expresie de disperare liniștită.

„Atunci folosește puiul, într-o salată nici nu se va simți că e mai tare”, l-a sfătuit soția lui.

„Hannah l-a lăsat un minut pe masa din bucătărie și au ajuns pisoii la el. Îmi pare foarte rău, Amy”, a adăugat Beth, care încă

era o mare protectoare a pisicilor.

„Atunci trebuie să iau un homar, pentru că doar limba nu e de ajuns”, spuse Amy hotărâtă.

„Să fug până în oraș și să cer unul?” întrebă Jo, cu generozitatea unui martir.

„Te-ai întoarce cu el sub braț, fără nici măcar hârtie, doar ca să mă pui la încercare. Mă duc eu”, răspunse Amy, care începea să-și piardă cumpătul.

Înfofolită într-un voal gros și înarmată cu un coș de voiaj elegant, plecă, simțind că o plimbare răcoroasă îi va liniști nervii și o va pregăti pentru treburile zilei. După ceva întârziere, obiectul dorinței ei fu procurat, la fel și o sticlă de sos, ca să nu mai piardă timp acasă, și porni din nou la drum, foarte mulțumită de propria ei prevedere.

Cum în omnibuz nu mai era decât o singură pasageră, o bătrânică somnoroasă, Amy și-a băgat voalul în buzunar și și-a alungat plictiseala drumului încercând să afle unde dispăruseră toți banii ei. Era atât de absorbită de cartonașul plin de cifre încăpățânate, încât nu a observat noul venit, care urcase fără să oprească vehiculul, până când o voce bărbătească spuse: „Bună dimineața, domnișoară March”, iar când ridică privirea, îl văzu pe unul dintre cei mai eleganți prieteni de colegiu ai lui Laurie. Sperând din tot sufletul că va coborî înaintea ei, Amy ignoră cu desăvârșire coșul de la picioarele sale și, felicitându-se că își pusese noua rochie de călătorie, îi răspunse tânărului la salut cu obișnuita ei grație și vioiciune.

Se înțeleseră de minune, fiindcă principala grijă a lui Amy se risipi curând când află că domnul avea să coboare primul, iar ea sporovăia într-un ton neobișnuit de elevat, când bătrânica a coborât. Poticnindu-se spre ușă, aceasta răsturnă coșul și — ce groază! — homarul, în toată mărimea și stridența lui vulgară, se arătă privirilor aristocratice ale unui Tudor!

„Pe legea mea, și-a uitat prânzul!" strigă tânărul, fără să bănuiască nimic, împingând monstrul stacojiu la loc cu bastonul și pregătindu-se să ducă afară coșul după bătrânică.

„Vă rog, nu — e... e al meu", murmură Amy, cu obrajii aproape la fel de roșii ca peștele ei.

„O, chiar așa? Îmi cer scuze. E unul nemaipomenit de frumos, nu-i așa?" spuse Tudor, cu multă prezență de spirit și cu un aer de interes serios care îi făcea cinste educației lui.

Amy își reveni într-o clipă, își puse coșul hotărât pe banchetă și spuse râzând: „Nu ți-ar plăcea să guști din salata pe care o să o facă și să le vezi pe fermecătoarele domnișoare care o vor mânca?"

Asta da tact, fiindcă atinsese două dintre slăbiciunile de căpătâi ale minții masculine. Homarul fu imediat învăluit într-o aură de amintiri plăcute, iar curiozitatea legată de „fermecătoarele domnișoare" îi abătu gândurile de la întâmplarea caraghioasă.

„Probabil că o să râdă și o să glumească pe seama asta cu Laurie, dar eu n-o să-i văd, și asta e o ușurare", gândi Amy, în timp ce Tudor se înclină și plecă.

Nu pomenise nimic acasă despre întâlnirea asta (deși descoperise că, din cauza răsturnării, noua ei rochie fusese serios pătată de șiroaiele de sos care se prelinseseră pe fustă), ci își văzu mai departe de pregătiri, care acum i se păreau și mai supărătoare decât înainte, iar la ora douăsprezece totul era din nou gata. Simțind că vecinii îi urmăreau cu interes fiecare mișcare, voia să șteargă amintirea eșecului de ieri printr-un succes răsunător azi, așa că porunci să fie adusă „trăsura cherry bounce" și plecă în mare stil să-și întâmpine și să-și conducă oaspeții la ospăț.

„Se aude huruitul, vin! Mă duc pe prispă să-i întâmpin. Dă bine, pare primitor, și vreau ca sărmana copilă să se simtă bine după tot necazul prin care a trecut", spuse doamna March, trecând imediat la fapte. Dar după o singură privire se retrase, cu o expresie de nedescris, fiindcă în trăsura cea mare, părând cu totul pierdute, stăteau Amy și o singură tânără doamnă.

„Fugi, Beth, și ajut-o pe Hannah să ia jumătate din lucrurile de pe masă. Ar fi prea ridicol să pui un prânz pentru doisprezece oameni în fața unei singure fete", strigă Jo, grăbindu-se spre bucătărie, prea agitată ca să se oprească măcar să râdă.

Amy a intrat, perfect calmă și încântător de amabilă cu singura invitată care își ținuse promisiunea. Restul familiei, înclinați spre dramatism, și-au jucat și ei rolurile la fel de bine, iar domnișoara Eliott i s-a părut o companie nespus de veselă, fiindcă era imposibil să-și stăpânească pe deplin buna dispoziție care îi cuprinsese. După ce au luat cu voie bună prânzul refăcut, au vizitat atelierul și grădina și au vorbit cu entuziasm despre artă, Amy a chemat o trăsurică (vai, biata elegantă cherry-bounce) și

și-a plimbat liniștită prietena prin împrejurimi până la apus, când „petrecerea s-a încheiat”.

Când a intrat pe jos, părând foarte obosită, dar la fel de stăpână pe sine ca întotdeauna, a observat că orice urmă a nefericitei serbări dispăruse, cu excepția unei încrețituri suspecte în colțurile gurii lui Jo.

— Ai avut o după-amiază minunată pentru plimbare, draga mea, spuse mama ei, cu tot atâta respect de parcă ar fi venit toți doisprezece.

— Domnișoara Eliott e o fată foarte drăguță și mi s-a părut că s-a simțit bine, observă Beth, cu o căldură neobișnuită.

— Mi-ai putea da și mie puțin din tortul tău? Chiar am nevoie, am atâția musafiri și nu pot face ceva atât de bun ca al tău, întrebă Meg, cu un aer serios.

— Ia-l pe tot. Eu sunt singura de aici căreia îi plac dulciurile și o să mucegăiască înainte să reușesc să-l termin, răspunse Amy, gândindu-se cu un oftat la proviziile generoase pe care le făcuse pentru un asemenea deznodământ.

— Păcat că Laurie nu e aici să ne ajute, începu Jo, în timp ce se așezau să mănânce înghețată și salată pentru a doua oară în două zile.

O privire de avertisment din partea mamei ei a oprit orice alt comentariu, iar toată familia a mâncat într-o tăcere eroică, până când domnul March observă blând: „salata era una dintre mâncărurile preferate ale anticilor, iar Evelyn...” Aici o explozie generală de râs a întrerupt „istoria salatelor”, spre marea uimire

a învățatului domn.

— Puneți totul într-un coș și trimiteți-l la Hummel. Nemților le plac amestecurile de felul ăsta. Mi s-a acrit de priveliștea asta și nu văd de ce ar trebui să muriți cu toții de prea multă mâncare doar pentru că eu am fost o proastă, izbucni Amy, ștergându-și ochii.

— Am crezut că mor când v-am văzut pe voi două zdrăngănind în chestia aia-cum-îi-zice, ca două boabe într-o coajă de nucă uriașă, iar mama stând solemnă să primească mulțimea, oftă Jo, sleită de atâta râs.

„Îmi pare foarte rău că ai fost dezamăgită, draga mea, dar toți am făcut tot ce am putut ca să te mulțumim", spuse doamna March, pe un ton plin de regret matern.

„Sunt mulțumită. Am făcut ce mi-am propus și nu e vina mea că n-a ieșit. Cu asta mă consolez", spuse Amy, cu o ușoară tremurare în glas. „Vă mulțumesc tuturor din suflet că m-ați ajutat și v-aș fi și mai recunoscătoare dacă n-ați mai pomeni deloc despre asta timp de măcar o lună."

Și nimeni n-a pomenit nimic vreme de câteva luni, dar cuvântul „serbare" stârnea întotdeauna zâmbete generale, iar darul de ziua lui Amy din partea lui Laurie a fost un mic homar de coral, făcut ca un breloc pentru lanțul ceasului ei.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘAPTE LECȚII LITERARE

Norocul i-a surâs deodată lui Jo și i-a aruncat în cale un bănuț norocos. Nu chiar un bănuț de aur, desigur, dar mă îndoiesc că nici jumătate de milion i-ar fi adus atunci mai multă fericire adevărată decât mica sumă care i-a venit în felul acesta.

La fiecare câteva săptămâni se închidea în camera ei, își punea costumul de scris și „cădea într-un vârtej", cum spunea ea, scriind la romanul ei cu tot sufletul, fiindcă până nu-l termina nu-și găsea liniștea. „Costumul de scris" era alcătuit dintr-un șorț de lână neagră, pe care își putea șterge pana ori de câte ori voia, și o bonetă din același material, împodobită cu o fundă roșie veselă, sub care își îndesa părul când puntea era eliberată pentru acțiune. Boneta aceasta era un adevărat semnal pentru ochii curioși ai familiei, care în astfel de perioade păstrau distanța și doar își mai băgau capul pe ușă din când în când ca s-o întrebe, cu interes: „Arde geniul, Jo?" Nici întrebarea asta nu îndrăzneau s-o pună mereu, ci se uitau la bonetă și trăgeau singuri concluzia. Dacă această piesă vestimentară atât de expresivă era trasă mult pe frunte, însemna că se muncea din greu; în clipele palpitante era împinsă strengărește într-o parte; iar când autoarea era cuprinsă de disperare, și-o smulgea de tot de pe cap și o arunca pe podea. În asemenea momente, intrusul se retrăgea în tăcere și nimeni nu îndrăznea să i se adreseze lui Jo până când funda roșie nu reapărea, vesel ridicată, pe fruntea ei înzestrată.

Nu se credea deloc un geniu, dar când o apuca scrisul, se lăsa cu totul dusă de val și trăia într-o fericire deplină, fără să mai simtă lipsuri, griji sau vreme rea, cât timp stătea la adăpost, fericită, într-o lume imaginară, plină de prieteni aproape la fel de reali și de dragi pentru ea ca oamenii în carne și oase. Somnul îi fugea din ochi, mesele rămâneau neatinse, iar ziua și noaptea i se păreau mult prea scurte ca să se bucure de fericirea care o binecuvânta doar în astfel de momente și făcea ca acele ore să merite trăite, chiar dacă nu ieșea nimic altceva din ele. De obicei, acest suflu divin ținea o săptămână sau două, iar apoi ieșea din „vârtejul" ei flămândă, somnoroasă, iritată sau abătută.

Tocmai își revenea după unul dintre aceste episoade când a fost convinsă să o însoțească pe domnișoara Crocker la o conferință și, drept răsplată pentru virtutea ei, s-a ales cu o idee nouă. Făcea parte dintr-un Curs pentru Popor, iar conferința era despre Piramide; Jo se mira oarecum că fusese ales un asemenea subiect pentru un asemenea public, dar a presupus că, dezvăluind măreția faraonilor unor oameni preocupați de prețul cărbunelui și al făinii și care își petreceau viața încercând să dezlege ghicitori mai grele decât cea a Sfinxului, avea să se îndrepte vreun mare rău social sau să se împlinească vreo mare nevoie.

Ajunseseră devreme și, cât timp domnișoara Crocker își cosea călcâiul ciorapului, Jo s-a distrat uitându-se la chipurile oamenilor care împărțeau banca cu ele. În stânga ei stăteau două doamne respectabile, cu frunți impunătoare și bonete pe măsură, care discutau despre Drepturile Femeilor și făceau frivolite. Mai încolo era o pereche de îndrăgostiți modești,

ținându-se de mână cu o naturalețe dezarmantă, o fată bătrână posomorâtă care mânca dropsuri mentolate dintr-o pungă de hârtie și un domn în vârstă care își făcea somnul de încălzire în spatele unei batiste galbene. În dreapta, singurul ei vecin era un băiat cu aer studios, absorbit de un ziar.

Era o foaie ilustrată, iar Jo s-a uitat la imaginea cea mai apropiată de ea, întrebându-se în treacăt ce înlănțuire întâmplătoare de împrejurări putea cere o ilustrație atât de melodramatică: un indian în ținută completă de război se prăbușea peste o prăpastie cu un lup înfipt de gâtul lui, în timp ce, alături, doi tineri furioși, cu picioare nefiresc de mici și ochi mari, se înjunghiau unul pe altul, iar în fundal o femeie ciufulită fugea cu gura larg deschisă. Când s-a oprit să întoarcă pagina, băiatul a văzut că se uita și, cu bunăvoința firească a vârstei, i-a oferit jumătate din ziar, spunând direct: „Vrei să-l citești? E o poveste grozavă."

Jo a primit-o zâmbind, fiindcă nu-și pierduse niciodată plăcerea pentru băieți, și curând s-a trezit prinsă în obișnuitul labirint de iubire, mister și crimă; povestea făcea parte din acea categorie de literatură ușoară în care pasiunile sunt lăsate de capul lor, iar când imaginația autorului se împotmolește, o catastrofă grandioasă curăță scena de jumătate dintre personaje, lăsând cealaltă jumătate să jubileze la căderea lor.

— Grozavă, nu-i așa? a întrebat băiatul, când privirea ei a ajuns la ultimul paragraf din partea pe care o citea.

— Cred că noi doi am putea scrie ceva la fel de bun, dacă ne-am pune mintea la contribuție, a răspuns Jo, amuzată de

admirația lui pentru asemenea prostioare.

— Eu m-aș socoti nemaipomenit de norocos dacă aș putea. Se spune că ea câștigă foarte bine din astfel de povești. Și a arătat spre numele doamnei S.L.A.N.G. Northbury, tipărit sub titlul povestirii.

— O cunoști? a întrebat Jo, deodată foarte interesată.

— Nu, dar îi citesc toate textele și cunosc un tip care lucrează la biroul unde se tipărește ziarul ăsta.

— Vrei să spui că ea câștigă bine din povești ca asta? Și Jo s-a uitat cu mai mult respect la grupul agitat și la mulțimea de semne de exclamare presărate pe pagină.

— Ba cred și eu! Știe exact ce le place oamenilor și e plătită bine ca să scrie asta.

Aici a început conferința, dar Jo a auzit foarte puțin din ea, fiindcă, în timp ce profesorul Sands o ținea întruna despre Belzoni, Keops, scarabei și hieroglife, ea nota pe ascuns adresa ziarului și se hotăra cu îndrăzneală să încerce să câștige premiul de o sută de dolari oferit în paginile lui pentru o povestire senzațională. Până s-a terminat conferința și publicul s-a trezit, își și clădise o avere splendidă pentru sine (nu prima întemeiată pe hârtie) și era deja adânc cufundată în născocirea poveștii ei, neputând să se hotărască dacă duelul trebuia să vină înaintea fugii îndrăgostiților sau după crimă.

Acasă n-a spus nimic despre planul ei, dar a doua zi s-a apucat de treabă, spre marea neliniște a mamei sale, care părea mereu puțin îngrijorată când „geniul începea să ardă”. Jo nu mai

încercase până atunci stilul acesta, mulțumindu-se cu romane foarte cuminți pentru The Spread Eagle. Experiența ei și lecturile ei amestecate i-au fost acum de folos, fiindcă îi dădeau o idee despre efectul dramatic și îi furnizau intrigă, limbaj și costume. Povestea ei era plină de disperare și deznădejde, atât cât îi permitea cunoașterea ei limitată a acelor emoții neplăcute, iar, după ce a plasat acțiunea la Lisabona, a încheiat cu un cutremur, ca deznodământ spectaculos și potrivit. Manuscrisul a fost trimis pe ascuns, însoțit de un bilet în care spunea cu modestie că, dacă povestirea nu va câștiga premiul, lucru la care autoarea abia îndrăznea să spere, ar fi foarte bucuroasă să primească orice sumă s-ar considera că merită.

Șase săptămâni înseamnă mult de așteptat și, pentru o fată, și mai mult să păstreze un secret, dar Jo le-a făcut pe amândouă și tocmai începea să-și piardă orice speranță că își va mai vedea vreodată manuscrisul, când a sosit o scrisoare care aproape i-a tăiat răsuflarea, fiindcă, atunci când a deschis-o, un cec de o sută de dolari i-a căzut în poală. Un minut s-a uitat la el ca și cum ar fi fost un șarpe, apoi a citit scrisoarea și a început să plângă. Dacă domnul amabil care a scris acel bilet atât de binevoitor ar fi știut câtă fericire intensă dăruia unei alte ființe omenești, cred că și-ar fi dedicat orele libere, dacă are așa ceva, acestei îndeletniciri, fiindcă Jo a prețuit scrisoarea mai mult decât banii, pentru că era încurajatoare și, după ani de strădanii, era atât de plăcut să descopere că învățase să facă ceva, chiar dacă acel ceva era doar să scrie o poveste senzațională.

Rareori s-a văzut o tânără mai mândră decât ea când, după ce s-a liniștit, a electrizat întreaga familie apărând în fața lor cu scrisoarea într-o mână și cecul în cealaltă, anunțând că a câștigat premiul. Firește, a urmat o mare sărbătoare, iar când a apărut povestirea, toată lumea a citit-o și a lăudat-o, deși, după ce tatăl ei i-a spus că limbajul era bun, povestea de dragoste proaspătă și plină de viață, iar tragedia de-a dreptul palpitantă, a dat din cap și a spus, în felul lui lipsit de spirit lumesc...

„Poți mai mult de atât, Jo. Țintește cât mai sus și nu te gândi la bani."

„Eu cred că banii sunt partea cea mai bună. Ce ai de gând să faci cu o asemenea avere?" a întrebat Amy, privind cu venerație bucățica aceea magică de hârtie.

— Trimite-o pe Beth și pe mama la mare pentru o lună-două, a răspuns Jo fără să stea pe gânduri.

La mare s-au dus, după multe discuții, și, deși Beth nu s-a întors acasă atât de dolofană și rumenă cum și-ar fi dorit toți, era mult mai bine, iar doamna March spunea că se simțea cu zece ani mai tânără. Așa că Jo s-a declarat mulțumită de felul în care își investise banii din premiu și s-a apucat de lucru cu voie bună, hotărâtă să câștige și mai multe dintre acele cecuri încântătoare. Și chiar a câștigat câteva în anul acela și a început să simtă că are greutate în casă, fiindcă, prin magia condeiului, „fleacurile" ei se transformau în lucruri de folos pentru toți. Fiica Ducelui a plătit nota măcelarului, O Mână Fantomatică a adus un covor nou, iar Blestemul familiei Coventry s-a dovedit a fi binecuvântarea familiei March sub formă de alimente și rochii.

Bogăția este, fără îndoială, un lucru cât se poate de dorit, dar și sărăcia are partea ei luminoasă, iar unul dintre darurile ei blânde este adevărata mulțumire care vine din munca făcută din toată inima, fie cu mintea, fie cu mâinile. Iar inspirației născute din nevoie îi datorăm jumătate dintre binecuvântările înțelepte, frumoase și folositoare ale lumii. Jo a gustat și ea din această mulțumire și a încetat să le mai invidieze pe fetele mai bogate, găsind o mare alinare în gândul că își putea acoperi singură nevoile și nu trebuia să ceară nimănui niciun ban.

Poveștile ei nu stârneau mare atenție, dar se vindeau, iar încurajată de asta, s-a hotărât să dea o lovitură îndrăzneață în căutarea faimei și a averii. După ce și-a copiat romanul pentru a patra oară, l-a citit tuturor prietenilor ei de încredere și l-a trimis, cu teamă și cu inima strânsă, la trei edituri, a reușit în cele din urmă să-l vândă, cu condiția să-l scurteze cu o treime și să scoată tocmai toate părțile pe care ea le admira cel mai mult.

— Acum trebuie ori să-l îndes înapoi în bucătăria mea de tablă și să-l las să mucegăiască, ori să plătesc eu însămi tipărirea, ori să-l ciopârțesc ca să fie pe placul cumpărătorilor și să scot pe el cât se poate. Faima e un lucru foarte bun de avut în casă, dar banii lichizi sunt mai practici, așa că vreau să aflu părerea adunării în această chestiune importantă, a spus Jo, convocând un consiliu de familie.

— Nu-ți strica cartea, fata mea, fiindcă e mai mult în ea decât îți dai seama, iar ideea este bine dezvoltată. Las-o să mai stea, să se coacă, a fost sfatul tatălui ei, iar el făcea ceea ce predica, fiindcă așteptase cu răbdare treizeci de ani ca propriile lui roade să se coacă și nici acum, când erau dulci și bine coapte, nu se

grăbea să le culeagă.

„Mi se pare că Jo ar avea mai mult de câștigat dacă ar încerca acum decât dacă ar mai aștepta”, spuse doamna March. „Critica e cel mai bun test pentru o astfel de lucrare, fiindcă îi va arăta atât calități pe care nici nu le bănuia, cât și defecte, și o va ajuta să se descurce mai bine data viitoare. Noi suntem prea părtinitoare, dar laudele și reproșurile venite de la oameni din afară îi vor fi de folos, chiar dacă va câștiga foarte puțini bani.”

„Da”, spuse Jo, încruntându-se, „exact asta e problema. Mă tot frământ cu lucrul ăsta de atâta vreme, încât chiar nu mai știu dacă e bun, prost sau așa și-așa. Mi-ar prinde foarte bine să-l citească niște oameni lucizi și imparțiali și să-mi spună sincer ce cred despre el.”

„Eu n-aș scoate niciun cuvânt din el. Dacă o faci, îl strici, pentru că farmecul poveștii stă mai mult în mintea personajelor decât în faptele lor, și totul o să devină o încurcătură dacă nu explici pe parcurs”, spuse Meg, care credea cu tărie că această carte era cel mai remarcabil roman scris vreodată.

„Dar domnul Allen spune: «Scoate explicațiile, fă-l scurt și dramatic și lasă personajele să spună povestea»”, o întrerupse Jo, întorcându-se la nota editorului.

„Fă cum îți spune el. El știe ce se vinde, noi nu. Scrie o carte bună, pe placul publicului, și câștigă cât mai mulți bani. Mai încolo, când o să ai deja un nume, îți vei putea permite să divaghezi și să pui în romanele tale oameni filosofici și metafizici”, spuse Amy, care privea subiectul într-un mod strict practic.

„Ei bine”, spuse Jo, râzând, „dacă personajele mele sunt «filosofice și metafizice», nu e vina mea, fiindcă eu nu știu nimic despre asemenea lucruri, în afară de ce-l mai aud uneori pe tata spunând. Dacă am amestecat câteva dintre ideile lui înțelepte cu povestea mea romantică, cu atât mai bine pentru mine. Acum, Beth, tu ce zici?”

„Mi-ar plăcea atât de mult s-o văd tipărită curând”, fu tot ce spuse Beth, și zâmbi când o spuse. Dar în ultimul cuvânt era un accent involuntar, iar în ochii care nu-și pierduseră niciodată sinceritatea copilărească se vedea o privire plină de dor, care îi răci inima lui Jo pentru o clipă cu o teamă apăsătoare și o făcu să se hotărască să-și încerce micul noroc „curând”.

Așa că, cu o tărie spartană, tânăra autoare și-a așezat întâiul născut pe masă și l-a ciopârțit fără milă, ca un căpcăun. În speranța că va mulțumi pe toată lumea, a urmat sfaturile tuturor și, asemenea bătrânului cu măgarul din fabulă, n-a mulțumit pe nimeni.

Tatălui ei i-a plăcut nota aceea metafizică strecurată în text fără ca ea să-și dea seama, așa că partea aceea a rămas, deși ea nu era prea convinsă. Mama a spus că era cam prea multă descriere. Așa că a scos-o, iar odată cu ea au dispărut și multe

legături necesare din poveste. Meg a admirat tragedia, așa că Jo a îngrămădit și mai multă suferință ca să-i fie pe plac, în timp ce Amy a strâmbat din nas la părțile vesele și, cu cele mai bune intenții din lume, Jo a stins scenele sprintene care mai ușurau tonul sumbru al poveștii. Apoi, ca să desăvârșească dezastrul, a tăiat o treime din text și a trimis cu încredere biata mică poveste de dragoste, ca pe un măcăleandru jumulit, în lumea cea mare și agitată, să-și încerce norocul.

Ei bine, a fost tipărită, iar ea a primit trei sute de dolari pentru ea, plus o mulțime de laude și critici, amândouă într-o măsură atât de mare față de ce se așteptase, încât a rămas complet derutată și i-a trebuit ceva timp să-și revină.

„Ai spus, mamă, că critica o să mă ajute. Dar cum să mă ajute, când e atât de contradictorie încât nu mai știu dacă am scris o carte promițătoare sau dacă am încălcat toate cele zece porunci?" a izbucnit biata Jo, răsfoind un teanc de cronici a căror lectură o umplea într-o clipă de mândrie și bucurie, iar în următoarea de furie și descurajare. „Omul acesta spune: «O carte minunată, plină de adevăr, frumusețe și sinceritate.» «Totul este dulce, curat și sănătos.»", a continuat autoarea nedumerită. „Următorul zice: «Teoria cărții este greșită, plină de fantezii morbide, idei spiritiste și personaje nenaturale.» Or, eu n-am avut nicio teorie de niciun fel, nu cred în spiritism și mi-am luat personajele din viață, așa că nu văd cum ar putea criticul acesta să aibă dreptate. Altul spune: «Este unul dintre cele mai bune romane americane apărute în ultimii ani.» (Știu și eu că nu e așa), iar următorul susține că «Deși este originală și scrisă cu multă forță și simțire, este o carte periculoasă.» Nu este! Unii își

bat joc de ea, alții o laudă peste măsură și aproape toți insistă că am avut o teorie profundă de expus, când eu am scris-o doar de plăcere și pentru bani. Aș fi vrut ori s-o tipăresc întreagă, ori deloc, fiindcă urăsc să fiu atât de greșit înțeleasă."

Familia și prietenii ei i-au oferit din plin alinare și laude. Totuși, a fost o perioadă grea pentru Jo, atât de sensibilă și plină de viață, care avusese intenții atât de bune și, se părea, greșise atât de tare. Dar până la urmă i-a prins bine, fiindcă tocmai cei a căror părere conta cu adevărat i-au oferit acea critică ce este cea mai bună școală pentru un autor. Iar după ce i-a trecut prima durere, a putut să râdă de cărticica ei nereușită, fără să înceteze totuși să creadă în ea, și să simtă că ieșise mai înțeleaptă și mai puternică din loviturile primite.

„Cum nu sunt un geniu, ca Keats, n-o să mă omoare", spuse ea cu hotărâre, „și, până la urmă, gluma e de partea mea, fiindcă tocmai pasajele luate direct din viața reală sunt condamnate ca imposibile și absurde, iar scenele pe care le-am scornit din capul meu prostuț sunt declarate «fermecător de naturale, tandre și adevărate». Așa că o să mă mângâi cu asta și, când o să fiu pregătită, mă ridic iar și mai încerc o dată."

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI OPT EXPERIENȚE CASNICE

Ca cele mai multe tinere neveste, Meg și-a început viața de căsnicie hotărâtă să fie o gospodină model. John trebuia să găsească acasă un paradis, să vadă mereu un chip zâmbitor, să mănânce regește în fiecare zi și să nu afle niciodată ce înseamnă să-i lipsească un nasture. A pus în această misiune atâta dragoste, energie și voie bună, încât nu avea cum să nu reușească, în ciuda unor piedici. Numai că paradisul ei nu era unul prea liniștit, fiindcă micuța se agita, era prea dornică să facă pe plac și alerga de colo-colo ca o adevărată Marta, împovărată de nenumărate griji. Uneori era prea obosită chiar și ca să mai zâmbească, iar John s-a ales cu indigestii după o serie de mâncăruri fine și, cu o lipsă de recunoștință, a cerut bucate simple. Cât despre nasturi, a învățat curând să se mire unde dispar, să dea din cap din pricina nepăsării bărbaților și să-l amenințe că o să-l pună să și-i coasă singur, ca să vadă dacă lucrarea lui ar rezista mai bine degetelor nerăbdătoare și neîndemânatice decât a ei.”}]}

Erau foarte fericiți, chiar și după ce au descoperit că nu poți trăi doar din iubire. John nu i-a găsit frumusețea lui Meg mai puțin fermecătoare, nici când ea îi zâmbea de după ibricul de cafea devenit atât de familiar. Nici Meg nu simțea că se pierde ceva din romantismul despărțirilor de fiecare zi, când soțul ei își încheia sărutul cu întrebarea tandră: „Să trimit să iau vițel sau berbecuț pentru cină, draga mea?” Căsuța lor a încetat să mai fie un cuibușor idealizat, dar a devenit un cămin, iar tinerii soți

au simțit curând că schimbarea era în bine. La început s-au jucat de-a gospodăria și s-au bucurat de ea ca niște copii. Apoi John s-a apucat serios de treabă, simțind pe umeri grijile capului de familie, iar Meg și-a pus deoparte neglijeurile fine de batist, a îmbrăcat un șorț mare și s-a apucat de muncă, cum s-a mai spus, cu mai multă energie decât pricepere.

Cât a ținut mania gătitului, a parcurs cartea de rețete a doamnei Cornelius ca și cum ar fi fost un caiet de matematică, rezolvând fiecare problemă cu răbdare și grijă. Uneori își chema familia să o ajute să termine un ospăț prea îmbelșugat de reușite, iar alteori Lotty era trimisă pe ascuns cu câte o serie de eșecuri, care trebuiau ferite de toate privirile și ascunse în folositoarele stomăcele ale micilor Hummel. O seară petrecută cu John asupra registrelor de cheltuieli aducea de obicei o pauză temporară în entuziasmul culinar, după care urma o perioadă de economie, în care bietul om era supus unei diete de budincă de pâine, haș și cafea reîncălzită, care îi punea sufletul la încercare, deși el îndura totul cu o tărie demnă de laudă. Totuși, înainte să găsească măsura de aur, Meg a adăugat la bunurile ei gospodărești ceva fără de care cuplurile tinere rareori rezistă mult: o ceartă în familie.

Însuflețită de dorința gospodinei de a-și vedea cămara plină cu dulcețuri și jeleuri făcute în casă, s-a apucat să pregătească singură jeleu de coacăze. I-a cerut lui John să aducă vreo duzină de borcănașe și o cantitate suplimentară de zahăr, fiindcă propriile lor coacăze se copseră și trebuiau prelucrate imediat. Cum John credea cu tărie că „soția mea” e în stare de orice și era firesc de mândru de priceperea ei, s-a hotărât să-i

facă pe plac și să pună singura lor recoltă de fructe la păstrare pentru iarnă într-o formă cât se poate de plăcută. Așa că au sosit acasă patru duzini de borcănașe încântătoare, o jumătate de butoi de zahăr și un băiețaș care să-i culeagă coacăzele. Cu părul ei frumos ascuns sub o bonetă mică, cu brațele goale până la coate și cu un șorț în carouri care avea un aer cochet în ciuda pieptarului, tânăra gospodină s-a pus pe treabă fără nicio îndoială că va reuși, doar o văzuse pe Hannah făcând asta de sute de ori, nu? Mulțimea de borcănașe a cam uimit-o la început, dar lui John îi plăcea atât de mult jeleul, iar micile recipiente aveau să arate atât de bine pe raftul de sus, încât Meg s-a hotărât să le umple pe toate și a petrecut o zi lungă alegând, fierbând, strecurând și migălind la jeleul ei. A făcut tot ce a putut, a cerut sfaturi de la doamna Cornelius, și-a stors mintea să-și amintească ce făcea Hannah și ea uitase, a fiert din nou, a mai adăugat zahăr și a mai strecurat o dată, dar chestia aceea îngrozitoare nu voia nicicum „să se închege”.

Tânjea să fugă acasă, cu tot cu șorțul cu pieptar, și s-o roage pe Mama să-i dea o mână de ajutor, dar ea și John se înțeleseseră să nu-i împovăreze niciodată pe ceilalți cu grijile, încercările sau certurile lor. Râseseră de ultimul cuvânt, de parcă ideea pe care o sugera ar fi fost de-a dreptul absurdă, dar se ținuseră de hotărâre și, ori de câte ori se puteau descurca fără ajutor, așa făceau, iar nimeni nu intervenea, fiindcă doamna March le recomandase acest plan. Așa că Meg s-a luptat singură cu încăpățânatele dulcețuri toată acea zi fierbinte de vară, iar la ora cinci s-a așezat în bucătăria ei vraiște, și-a frânt mâinile mânjite, a izbucnit în plâns și a plâns în hohote.

La începutul acelei vieți noi, în primul ei avânt, spusese adesea: „Soțul meu trebuie să se simtă mereu liber să aducă acasă un prieten ori de câte ori are chef. Eu voi fi întotdeauna pregătită. N-o să existe agitație, nici dojeni, nici neplăceri, ci o casă îngrijită, o soție voioasă și o cină bună. John, dragule, să nu te oprești niciodată ca să-mi ceri voie; invită pe cine vrei și fii sigur că din partea mea va fi bine primit."

Ce încântător a fost, fără îndoială! John aproape radia de mândrie când a auzit-o spunând asta și simțea cât de mare binecuvântare era să ai o soție atât de capabilă. Dar, deși mai avuseseră musafiri din când în când, niciodată nu veniseră pe neașteptate, iar Meg nu avusese până acum ocazia să se remarce. Așa se întâmplă mereu în această vale a plângerii: există o inevitabilitate a acestor lucruri pe care nu putem decât s-o privim cu uimire, s-o deplângem și s-o îndurăm cum putem mai bine.

Dacă John nu ar fi uitat cu totul de jeleu, ar fi fost cu adevărat de neiertat din partea lui să aleagă tocmai ziua aceea, dintre toate zilele anului, ca să aducă acasă pe neașteptate un prieten la cină. Felicitându-se că în dimineața aceea comandase un ospăț pe cinste, convins că totul avea să fie gata la fix și lăsându-se în voia plăcutelor anticipări despre efectul fermecător pe care îl va produce, când frumoasa lui soție va veni alergând să-l întâmpine, și-a condus prietenul spre casa lui cu satisfacția de nestăvilit a unui tânăr amfitrion și soț.

E o lume plină de dezamăgiri, după cum a descoperit John când a ajuns la Dovecote. Ușa din față stătea de obicei deschisă, primitoare. Acum nu doar că era închisă, ci și încuiată, iar

noroiul de ieri încă murdărea treptele. Ferestrele salonului erau închise și acoperite cu perdele; nu se vedea nicio imagine cu drăguța lui soție cosând pe verandă, îmbrăcată în alb, cu o fundiță adorabilă în păr, și nici vreo gazdă cu ochi luminoși, zâmbind timid în timp ce își întâmpina musafirul. Nimic de felul acesta: nu se zărea nici țipenie de om, în afară de un băiat cu aer sângeros, adormit sub tufele de coacăze.

„Mă tem că s-a întâmplat ceva. Intră puțin în grădină, Scott, cât o caut pe doamna Brooke", a spus John, alarmat de liniștea și pustietatea din jur.

A ocolit casa în grabă, călăuzit de mirosul înțepător de zahăr ars, iar domnul Scott a pornit agale după el, cu o expresie ciudată pe chip. S-a oprit cu tact la o oarecare distanță când Brooke a dispărut din vedere, dar putea și să vadă, și să audă, iar fiind burlac, savura din plin spectacolul.

În bucătărie domneau haosul și disperarea. O porție de jeleu era turnată dintr-o oală în alta, alta zăcea pe podea, iar o a treia ardea voioasă pe plită. Lotty, cu flegma ei teutonă, mânca liniștită pâine și vin de coacăze, fiindcă jeleul era încă într-o stare fără speranță de lichidă, în timp ce doamna Brooke, cu șorțul tras peste cap, stătea și plângea cu sughițuri jalnice.

„Draga mea, ce s-a întâmplat?" a strigat John, năvălind înăuntru, cu imagini îngrozitoare în minte: mâini opărite, vești neașteptate despre vreo nenorocire și, pe ascuns, groaza la gândul musafirului din grădină.

„Of, John, sunt atât de obosită și de înfierbântată și de iritată și de îngrijorată! Mă chinui cu asta de atâta timp că nu mai pot.

Hai, te rog, și ajută-mă, altfel mor!" Și gospodina epuizată s-a aruncat la pieptul lui, întâmpinându-l cât se poate de dulce, la propriu și la figurat, fiindcă șorțulețul ei fusese botezat odată cu podeaua.

„Ce te îngrijorează, draga mea? S-a întâmplat ceva groaznic?" a întrebat John, neliniștit, sărutând cu tandrețe creștetul bonetei mici, care stătea complet strâmb.

„Da", a suspinat Meg, deznădăjduită.

„Atunci spune-mi repede. Nu plânge. Pot suporta orice mai bine decât asta. Spune, iubito."

„Jeleul... jeleul nu se încheagă și nu știu ce să fac!"

Atunci John Brooke a izbucnit în râs cum n-a mai îndrăznit niciodată după aceea, iar batjocoritorul Scott a zâmbit fără voie când a auzit hohotul acela sănătos, care a pus capac nenorocirii bietei Meg.

„Atâta tot? Aruncă-l pe fereastră și nu-ți mai bate capul cu el. Îți cumpăr eu litri întregi, dacă vrei, dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu face o criză de nervi, fiindcă l-am adus pe Jack Scott acasă la cină și..."

John n-a mai apucat să spună nimic, fiindcă Meg s-a desprins din brațele lui și și-a împreunat mâinile cu un gest tragic, prăbușindu-se pe un scaun și izbucnind pe un ton în care se amestecau indignarea, reproșul și spaima...

„Un bărbat la cină, când totul e vraiște! John Brooke, cum ai putut să faci una ca asta?"

„Șșt, e în grădină! Am uitat de blestematul ăla de jeleu, dar acum nu mai avem ce-i face”, a spus John, privind împrejur cu ochi neliniștiți.

„Ar fi trebuit să trimiți vorbă sau să-mi spui de dimineață și ar fi trebuit să-ți amintești cât de ocupată eram”, a continuat Meg, bosumflată, căci până și porumbeii se ciugulesc când sunt tulburați.

„Nu știam de dimineață și n-am avut timp să trimit vorbă, fiindcă m-am întâlnit cu el când ieșeam. Nici nu m-am gândit să-ți cer voie, când tu mi-ai spus mereu să fac cum cred. N-am mai încercat asta până acum și să fiu al naibii dacă o mai fac vreodată!” a adăugat John, cu un aer nedreptățit.

„Așa sper și eu! Du-l de aici imediat. Nu pot să-l văd și nici cină nu există.”

— Ei, asta-mi place! Unde sunt carnea și legumele pe care le-am trimis acasă și budinca pe care mi-ai promis-o? strigă John, năvălind spre cămară.

— N-am avut timp să gătesc nimic. Plănuiam să mănânc la mama. Îmi pare rău, dar am fost atât de ocupată, iar Meg izbucni din nou în lacrimi.

John era un om blând, dar era om, totuși, iar după o zi lungă de muncă, să ajungă acasă obosit, flămând și plin de speranță, ca să găsească o casă în haos, o masă goală și o soție arțăgoasă nu era tocmai ceva care să-i aducă liniște în minte sau în purtare. Totuși, s-a stăpânit, iar mica furtună ar fi trecut repede, dacă n-ar fi fost un singur cuvânt nefericit.

— E o încurcătură, recunosc, dar dacă pui și tu umărul, o scoatem noi la capăt și tot o să ne simțim bine. Nu mai plânge, draga mea, doar fă un mic efort și pregătește-ne ceva de mâncare. Suntem amândoi flămânzi de lup, așa că n-o să facem nazuri, orice ar fi. Dă-ne carnea rece, pâine și brânză. N-o să cerem jeleu.

Voise să fie o glumă spusă cu bunăvoință, dar acel singur cuvânt i-a pecetluit soarta. Meg a simțit că era prea crud să-i amintească de eșecul ei jalnic, iar ultimul strop de răbdare i s-a risipit chiar în clipa în care el a rostit-o.

— Descurcă-te singur cum poți din încurcătura asta. Sunt prea terminată ca să mai fac vreun „efort" pentru cineva. Tipic pentru un bărbat să propună niște oase și pâine cu brânză, ca pentru musafiri. Așa ceva nu se servește în casa mea. Du-l pe Scott acela sus, la mama, și spune-i că sunt plecată, bolnavă, moartă, orice. Nu vreau să-l văd, iar voi doi puteți să râdeți cât vreți de mine și de jeleul meu. Altceva n-o să primiți aici. Și, după ce și-a rostit sfidarea dintr-o singură suflare, Meg și-a aruncat șorțulețul și a părăsit în grabă câmpul de luptă, ca să se jelească în camera ei.

Ce au făcut cei doi în lipsa ei n-a aflat niciodată, dar domnul Scott n-a fost dus „sus, la mama", iar când Meg a coborât, după ce ei ieșiseră la plimbare împreună, a găsit urmele unui prânz improvizat, amestecat fără nicio rânduială, care a umplut-o de groază. Lotty a povestit că „au mâncat mult și au râs tare, iar stăpânul i-a spus să arunce toate dulciurile și să ascundă oalele".

Meg tânjea să se ducă să-i spună mamei, dar rușinea pentru propriile ei lipsuri și loialitatea față de John, „care putea fi crud, dar nimeni nu trebuia să afle asta”, au oprit-o. După ce a făcut în grabă puțină ordine, s-a îmbrăcat frumos și s-a așezat să-l aștepte pe John să vină și să fie iertat.

Din păcate, John n-a venit, pentru că nu vedea lucrurile așa. Cu Scott trecuse totul drept o glumă bună, își scuzase cât putuse micuța soție și făcuse pe gazda cu atâta amabilitate, încât prietenul lui se bucurase de cina improvizată și promisese că mai vine. Dar John era supărat, chiar dacă nu lăsa să se vadă; simțea că Meg îl abandonase exact când avusese nevoie de ea. „Nu era corect să-i spui unui om să aducă oameni acasă oricând, fără nicio reținere, iar când te ia pe cuvânt, să izbucnești, să-l învinuiești și să-l lași baltă, bun de râs sau de compătimit. Nu, pe George, nu era! Și Meg ar trebui să știe asta.”

Mocnise pe dinăuntru tot timpul mesei, dar după ce agitația s-a potolit și a pornit spre casă, după ce l-a condus pe Scott, i s-a mai îmblânzit starea. „Săraca de ea! I-a fost greu, mai ales că încerca din toată inima să-mi facă pe plac. Sigur, a greșit, dar e încă tânără. Trebuie să am răbdare și s-o învăț.” Sperase să nu se fi dus acasă la ai ei — ura bârfa și amestecul altora. Pentru o clipă s-a înfuriat iar numai la gândul ăsta, dar apoi teama că Meg avea să plângă până se îmbolnăvea i-a înmuiat inima și l-a făcut să grăbească pasul, hotărât să fie calm și bun, dar ferm, foarte ferm, și să-i arate unde își neglijase datoria față de soțul ei.

Și Meg se hotărâse să fie „calmă și bună, dar fermă” și să-i arate care îi este datoria. Tânjea să fugă în întâmpinarea lui, să-și ceară iertare și să fie sărutată și alintată, cum era sigură că s-ar fi întâmplat, dar, firește, n-a făcut nimic din toate astea. Când l-a văzut pe John venind, a început să fredoneze cât se poate de firesc, legănându-se și cosând, ca o doamnă fără griji în cel mai frumos salon al ei.

John a fost puțin dezamăgit că nu a găsit o Niobe îndurerată, dar, simțind că demnitatea lui cerea ca scuzele să vină mai întâi de la ea, n-a spus nimic. A intrat alene și s-a întins pe canapea, rostind această observație remarcabil de potrivită: „O să avem lună nouă, draga mea.”

„N-am nimic împotrivă”, a răspuns Meg, la fel de liniștitor. Domnul Brooke a mai adus în vorbă și alte subiecte de interes general, iar doamna Brooke le-a tăiat tot elanul, și conversația s-a stins repede. John s-a dus la o fereastră, și-a desfăcut ziarul și, la figurat vorbind, s-a învelit în el. Meg s-a dus la cealaltă fereastră și a cusut de parcă niște rozete noi pentru papuci ar fi fost o necesitate a vieții. Niciunul nu vorbea. Amândoi păreau foarte „calmi și fermi” și amândoi se simțeau cumplit de stânjeniți.

„Of, Doamne”, gândi Meg, „viața de căsnicie e tare grea și chiar cere răbdare fără margini, pe lângă iubire, cum spune Mama.” Cuvântul „Mama” i-a adus în minte și alte sfaturi de mamă, primite cu mult timp în urmă și întâmpinate atunci cu proteste neîncrezătoare.

„John e un om bun, dar are și el defectele lui, iar tu trebuie să înveți să le vezi și să le suporți, amintindu-ți de ale tale. E foarte hotărât, dar nu va fi încăpățânat dacă îi vorbești cu blândețe și nu i te împotrivești cu nerăbdare. E foarte exact și ține mult la adevăr — o calitate bună, chiar dacă tu îi spui că e «migălos». Să nu-l înșeli nici prin privire, nici prin cuvânt, Meg, și îți va da încrederea pe care o meriți și sprijinul de care ai nevoie. Are și el un temperament, dar nu ca al nostru — nu izbucnește și apoi îi trece imediat, ci are acea mânie albă, tăcută, care se stârnește rar, dar, odată aprinsă, se stinge greu. Ai grijă, mare grijă, să nu-i trezești mânia împotriva ta, fiindcă pacea și fericirea depind de păstrarea respectului lui. Fii atentă la tine însăți, fii prima care cere iertare dacă greșiți amândoi și ferește-te de micile supărări, neînțelegeri și vorbe pripite care deschid adesea drumul spre amărăciune și regret.”

Cuvintele acestea i-au revenit lui Meg în minte în timp ce stătea și cosea la apus, mai ales ultimele. Era prima lor neînțelegere serioasă; vorbele ei pripite îi sunau acum și prostești, și răutăcioase când și le amintea, iar mânia ei i se părea copilărească. Iar gândul la bietul John, care urma să vină acasă într-o asemenea atmosferă, i-a înmuiat de tot inima. S-a uitat spre el cu lacrimi în ochi, dar el nu le-a văzut. Și-a lăsat lucrul din mână și s-a ridicat, gândindu-se: „Eu o să fiu prima care spune: «Iartă-mă»”, dar el părea să n-o audă. A traversat camera foarte încet, fiindcă mândria se înghițea greu, și s-a oprit lângă el, dar el nu și-a întors capul. O clipă a simțit că pur și simplu nu poate s-o facă, apoi i-a venit gândul: „Așa începe totul. Eu îmi voi face partea mea și n-o să am ce să-mi reproșez.” Și, aplecându-se, și-a sărutat ușor soțul pe frunte.

Firește, asta a rezolvat totul. Sărutul acela plin de căință a valorat mai mult decât o lume de cuvinte, iar John a tras-o pe genunchii lui într-o clipă, spunând cu tandrețe...

„A fost foarte urât din partea mea să râd de sărmănelele borcănașe cu jeleu. Iartă-mă, draga mea. N-o să mai fac asta niciodată!"

Dar a mai făcut-o, o, Doamne, da, de sute de ori, și la fel și Meg; amândoi spuneau că era cel mai bun jeleu pe care îl făcuseră vreodată, fiindcă pacea familiei fusese păstrată în acel mic borcan de familie.

După asta, Meg l-a invitat pe domnul Scott la cină și i-a oferit o masă foarte plăcută, fără să-i servească drept prim fel o soție „gătită". Cu acel prilej a fost atât de veselă și de amabilă și a făcut ca totul să meargă atât de bine, încât domnul Scott i-a spus lui John că e un om norocos și, pe tot drumul spre casă, a dat din cap gândindu-se la greutățile burlăciei.

Toamna, pentru Meg au venit încercări și experiențe noi. Sallie Moffat și-a reluat prietenia, dădea mereu fuga la căsuța lor pentru o porție de bârfe sau o invita pe „săraca dragă" să vină să-și petreacă ziua în casa cea mare. Era plăcut, fiindcă, pe vreme mohorâtă, Meg se simțea adesea singură. Acasă toți erau ocupați, John lipsea până seara, iar ea nu avea altceva de făcut decât să coasă, să citească sau să se învârtă fără rost prin casă. Așa că, firesc, Meg a prins obiceiul de a umbla și de a sta la povești cu prietena ei. Văzând lucrurile frumoase ale lui Sallie, a început să și le dorească și să se compătimească pentru că nu le avea. Sallie era foarte drăguță și i le oferea adesea pe acele

nimicuri râvnite, dar Meg le refuza, știind că lui John nu i-ar plăcea; iar apoi femeiușca asta nechibzuită s-a dus și a făcut ceva ce lui John i-ar fi displăcut și mai tare.

Își cunoștea veniturile soțului și îi plăcea să simtă că el are încredere în ea nu doar cu fericirea lui, ci și cu ceea ce unii bărbați par să prețuiască și mai mult — banii lui. Știa unde erau, era liberă să ia cât voia, iar el nu-i cerea decât să țină socoteala fiecărui bănuț, să plătească facturile o dată pe lună și să nu uite că era soția unui om sărac. Până atunci se descurcase bine: fusese chibzuită și exactă, își ținuse frumos micile registre și i le arăta lunar fără nicio teamă. Dar în toamna aceea, șarpele a intrat în paradisul lui Meg și a ispitit-o, ca pe atâtea Eve moderne, nu cu mere, ci cu rochii. Lui Meg nu-i plăcea să fie compătimită și făcută să se simtă săracă. O irita, dar îi era rușine să recunoască asta și, din când în când, încerca să se consoleze cumpărându-și câte ceva drăguț, ca Sallie să nu creadă că trebuia să facă economie. După aceea se simțea mereu vinovată, fiindcă lucrurile frumoase erau rareori necesare; dar costau atât de puțin, încât nu părea să merite să-și facă griji. Așa că mărunțișurile s-au înmulțit pe nesimțite, iar la ieșirile la cumpărături nu mai era doar o simplă privitoare.

Dar mărunțișurile costau mai mult decât și-ar fi imaginat cineva, iar când și-a tras linie la socoteli, la sfârșitul lunii, suma totală chiar a speriat-o. În luna aceea, John fusese ocupat și lăsase facturile pe seama ei; luna următoare fusese plecat; dar în a treia a făcut o mare încheiere de cont trimestrială, iar Meg n-a uitat-o niciodată. Cu câteva zile înainte făcuse un lucru îngrozitor, iar povara lui îi apăsa conștiința. Sallie cumpăra

mătăsuri, iar Meg își dorea tare mult una nouă, una frumoasă și deschisă la culoare pentru petreceri; mătasea ei neagră era atât de obișnuită, iar rochiile subțiri de seară se potriveau doar fetelor. Mătușa March le dădea de obicei surorilor câte douăzeci și cinci de dolari de Anul Nou. Mai era doar o lună de așteptat, și iată că apăruse o minunată mătase violet la preț redus, iar ea avea banii, dacă îndrăznea să-i ia. John spunea mereu că ce era al lui era și al ei, dar ar fi considerat oare că e bine să cheltuiască nu doar cei douăzeci și cinci de dolari pe care urma să-i primească, ci încă douăzeci și cinci din banii casei? Asta era întrebarea. Sallie o îndemnase s-o cumpere, se oferise să-i împrumute banii și, cu cele mai bune intenții din lume, o ispitise pe Meg peste puterile ei. Într-o clipă de slăbiciune, vânzătorul a ridicat faldurile acelea minunate și strălucitoare și a spus: „E o adevărată ocazie, vă asigur, doamnă." Ea a răspuns: „O iau", și mătasea a fost tăiată și plătită, iar Sallie s-a bucurat zgomotos, iar ea a râs de parcă n-ar fi fost mare lucru și a plecat cu trăsura simțindu-se de parcă ar fi furat ceva și poliția ar fi fost pe urmele ei.

Când a ajuns acasă, a încercat să-și aline remușcările întinzând frumoasa mătase, dar acum părea mai puțin argintie, de fapt nici nu o prindea, iar cuvintele „cincizeci de dolari" păreau imprimate ca un model pe fiecare lățime de material. A pus-o deoparte, dar mătasea a continuat s-o bântuie, nu plăcut, cum ar trebui să facă o rochie nouă, ci înfiorător, ca fantoma unei prostii de care nu scăpai ușor. Când John și-a scos registrele în seara aceea, inima lui Meg s-a strâns și, pentru prima dată în viața ei de femeie măritată, i-a fost teamă de soțul ei. Ochii aceia buni, căprui, păreau că pot deveni severi și, deși el era

neobișnuit de vesel, ei i se părea că descoperise ce făcuse, dar nu voia să-i arate că știe. Facturile casei erau toate plătite, registrele erau în perfectă ordine. John o lăudase și desfăcea vechiul portofel pe care îl numeau „banca", când Meg, știind că era complet gol, i-a oprit mâna și a spus, cu glas tremurat...

„Încă n-ai văzut caietul meu de cheltuieli personale."

John nu cerea niciodată să-l vadă, dar ea ținea mereu să i-l arate și se amuza de uimirea lui bărbătească în fața lucrurilor ciudate pe care și le doreau femeile. Îl punea să ghicească ce era un galon decorativ, îi cerea pe un ton aprig să spună ce înseamnă un hug-me-tight sau îl făcea să se mire cum un fleac alcătuit din trei boboci de trandafir, o bucățică de catifea și două panglici putea să fie, chipurile, o pălărie și să coste șase dolari. În seara aceea părea că i-ar fi plăcut să se distreze tachinând-o pe seama socotelilor și prefăcându-se îngrozit de risipa ei, cum făcea adesea, fiind deosebit de mândru de soția lui chibzuită.

Cărticica a fost scoasă încet și pusă în fața lui. Meg s-a așezat în spatele scaunului lui, sub pretextul că îi netezește cutele de pe fruntea obosită, și, stând acolo, a spus, cu panica crescându-i la fiecare cuvânt...

„John, dragul meu, mi-e rușine să-ți arăt carnetul, fiindcă, de fapt, în ultima vreme am cheltuit îngrozitor de mult. Ies atât de des, încât trebuie să am una-alta, știi, iar Sallie m-a sfătuit să-mi iau asta, așa că am luat-o. O parte o voi plăti din banii de Anul Nou, dar după ce am făcut-o mi-a părut rău, fiindcă știam că tu o să crezi că am greșit."

John a râs și a tras-o lângă el, spunând cu bună dispoziție: „Nu te ascunde. N-o să te bat dacă ți-ai luat o pereche de botine trăsnet. Sunt chiar mândru de picioarele soției mele și nu mă deranjează dacă dă opt sau nouă dolari pe botine, dacă sunt bune."

Aceea fusese una dintre ultimele ei „nimicuri", iar privirea lui John căzuse tocmai pe ea când vorbise. „O, ce-o să spună când ajunge la cei cincizeci de dolari îngrozitori?" se gândi Meg, tremurând.

„E mai rău decât niște botine, e o rochie de mătase", a spus ea, cu calmul disperării, fiindcă voia să treacă odată peste ce era mai rău.

„Ei bine, draga mea, care e «afurisitul de total», cum zice domnul Mantalini?"

Asta nu suna a John, iar ea știa că el se uită în sus la ea cu privirea aceea directă pe care fusese mereu gata s-o întâmpine și să-i răspundă la fel de deschis — până acum. A întors pagina și, în același timp, și-a întors capul, arătând spre sumă, care ar fi fost destul de rea și fără cei cincizeci, dar care, cu ei adăugați, i se părea înspăimântătoare. Preț de un minut, în cameră s-a făcut o liniște deplină, apoi John a spus încet — dar ea simțea că îl costa un efort să nu lase să se vadă nicio nemulțumire — ...

„Ei, nu știu dacă cincizeci e chiar mult pentru o rochie, cu toate zorzoanele și mărunțișurile de care ai nevoie în ziua de azi ca s-o termini cum trebuie."

„Nici măcar nu e cusută și nici garnisită”, oftă Meg, abia auzit, fiindcă o copleși dintr-odată gândul la cheltuielile care mai urmau.

„Douăzeci și cinci de yarzi de mătase par cam mult ca să acopere o femeie atât de micuță, dar sunt sigur că soția mea va arăta la fel de elegantă ca a lui Ned Moffat când o va îmbrăca”, spuse John sec.

„Știu că ești supărat, John, dar nu mă pot abține. Nu vreau să-ți risipesc banii și nu mi-am dat seama că toate nimicurile acelea se adună atât. Nu le pot rezista când o văd pe Sallie cumpărând tot ce vrea și uitându-se la mine cu milă fiindcă eu nu pot. Încerc să fiu mulțumită, dar e greu și m-am săturat să fiu săracă.”

Ultimele cuvinte le rostise atât de încet, încât a crezut că el nu le auzise, dar le auzise, iar ele l-au rănit adânc, fiindcă renunțase la multe plăceri de dragul lui Meg. I-ar fi venit să-și muște limba chiar în clipa în care le spusese, pentru că John împinse cărțile la o parte și se ridică, spunând, cu o ușoară tremurare în glas: „Mă temeam de asta. Fac tot ce pot, Meg.” Dacă ar fi certat-o sau chiar ar fi scuturat-o, n-ar fi durut-o atât de tare ca acele câteva cuvinte. Ea a fugit la el, l-a strâns în brațe și a izbucnit în plâns, cu lacrimi de căință: „Oh, John, dragul meu băiat bun și harnic. N-am vrut să spun asta! A fost atât de urât, atât de neadevărat și de nerecunoscător, cum am putut să spun așa ceva! Oh, cum am putut să spun așa ceva!”

El s-a purtat foarte frumos, a iertat-o imediat și nu i-a reproșat nimic, dar Meg știa că făcuse și spusese ceva ce nu avea să fie

uitat prea curând, chiar dacă el poate nu avea să mai pomenească niciodată despre asta. Îi promisese că-l va iubi la bine și la rău, iar apoi ea, soția lui, îi aruncase în față sărăcia lui, după ce îi cheltuise banii fără grijă. Era îngrozitor, iar partea cea mai rea era că John și-a văzut mai departe de viață atât de liniștit, de parcă nu se întâmplase nimic, doar că rămânea mai târziu în oraș și lucra noaptea, după ce ea adormea plângând. O săptămână de remușcări aproape că a îmbolnăvit-o pe Meg, iar când a aflat că John anulase comanda pentru noul lui palton gros, a căzut într-o disperare de-a dreptul sfâșietoare. El spusese doar atât, răspunzând la întrebările ei mirate despre schimbare: „Nu mi-l permit, draga mea."

Meg n-a mai spus nimic, dar câteva minute mai târziu el a găsit-o în hol, cu fața ascunsă în vechiul pardesiu gros, plângând de parcă i se rupea inima.

În noaptea aceea au stat mult de vorbă, iar Meg a ajuns să-și iubească și mai mult soțul tocmai pentru sărăcia lui, fiindcă i se părea că asta îl făcuse cu adevărat bărbat, îi dăduse puterea și curajul să-și croiască singur drumul și îl învățase o răbdare tandră cu care să îndure și să aline dorințele firești și dezamăgirile celor pe care îi iubea.

A doua zi și-a înghițit mândria, s-a dus la Sallie, i-a spus adevărul și a rugat-o să cumpere mătasea, ca o favoare. Buna la suflet doamnă Moffat a făcut-o cu plăcere și a avut destul tact încât să nu i-o ofere cadou imediat după aceea. Apoi Meg a cerut să fie adus acasă pardesiul gros și, când a sosit John, l-a îmbrăcat și l-a întrebat ce părere are despre noua ei rochie de mătase. Ne putem imagina ce răspuns i-a dat, cum și-a primit

darul și cât de fericită a devenit apoi toată casa. John a început să vină devreme acasă, Meg n-a mai umblat aiurea, iar pardesiul acela gros era îmbrăcat dimineața de un soț foarte fericit și scos seara de o soție micuță și cu totul devotată. Așa a trecut anul, iar la mijlocul verii Meg a trăit o experiență nouă, cea mai profundă și mai tandră din viața unei femei.

Într-o sâmbătă, Laurie s-a strecurat în bucătăria de la Dovecote cu chipul luminat de emoție și a fost întâmpinat cu un adevărat clinchet de talgere, fiindcă Hannah bătea din palme ținând într-o mână o cratiță și în cealaltă capacul ei.

— Cum e mămica cea mică? Unde e toată lumea? De ce nu mi-ați spus înainte să ajung acasă? a început Laurie, șoptind tare.

— Fericită ca o regină, draga de ea! Toți sunt sus și o adoră. N-am vrut vârtejuri pe-aici. Acum du-te în salon și ți-i trimit eu jos, a răspuns Hannah, cam încurcat, apoi a dispărut chicotind de încântare.

Curând a apărut Jo, purtând cu mândrie un pachețel de flanelă așezat pe o pernă mare. Chipul ei era foarte grav, dar ochii îi scânteiau și în glas i se simțea o notă ciudată, de emoție stăpânită cu greu.

— Închide ochii și întinde brațele, a spus ea îmbietor.

Laurie s-a dat înapoi în grabă până într-un colț și și-a dus mâinile la spate într-un gest rugător. — Nu, mulțumesc. Mai bine nu. O să-l scap pe jos sau o să-l strivesc, asta e sigur ca ziua de mâine.

— Atunci n-o să-ți vezi nepoțeii, spuse Jo hotărâtă, întorcându-se ca și cum ar fi vrut să plece.

— Ba da, ba da! Doar că tu răspunzi pentru orice se întâmplă. Și, ascultând întocmai, Laurie și-a închis eroic ochii în timp ce cineva i-a pus ceva în brațe. Hohoetele de râs ale lui Jo, Amy, doamnei March, Hannei și lui John l-au făcut să-i deschidă în clipa următoare și să descopere că ținea în brațe doi bebeluși, nu unul.

Nu era de mirare că râdeau, fiindcă expresia de pe chipul lui era atât de caraghioasă, încât l-ar fi făcut să izbucnească în râs și pe cel mai sobru quaker; stătea acolo și privea năuc, când la micuții inocenți care nu bănuiau nimic, când la spectatorii veseli, cu o asemenea groază pe față, încât Jo s-a așezat pe podea și a țipat de râs.

— Gemeni, pe Jupiter! a fost tot ce a reușit să spună un minut, apoi, întorcându-se spre femei cu o privire rugătoare, de un comic jalnic, a adăugat: Luați-i repede, careva! Mă bufnește râsul și o să-i scap.

Jo și-a salvat bebelușii și a început să se plimbe în sus și-n jos, cu câte unul în fiecare braț, de parcă ar fi fost deja inițiată în toate tainele îngrijirii copiilor, în timp ce Laurie râdea până îi curgeau lacrimile pe obraji.

— E cea mai bună glumă a sezonului, nu-i așa? Nu ți-aș fi spus, fiindcă țineam morțiș să te surprind, și cred că pot spune că mi-a ieșit, zise Jo, după ce și-a tras sufletul.

— Niciodată în viața mea n-am fost mai uluit. Nu-i minunat? Sunt băieți? Cum o să-i chemați? Ia să mă mai uit o dată. Ține-mă bine, Jo, fiindcă, zău așa, pentru mine e unul prea mult, răspunse Laurie, uitându-se la prunci ca un Newfoundland mare și blând care privește o pereche de pisoi abia fătați.

— Un băiat și o fată. Nu-i așa că sunt minunați? spuse tatăl mândru, radiind spre micile fărpturi roșii și zvârcolitoare de parcă ar fi fost niște îngerași fără pene.

— Cei mai remarcabili copii pe care i-am văzut vreodată. Care e care? Și Laurie s-a aplecat, ca o cumpănă de fântână, să cerceteze aceste minuni.

— Amy i-a pus băiatului o panglică albastră și fetei una roz, după moda franțuzească, ca să-i poți deosebi mereu. În plus, unul are ochii albaștri și celălalt căprui. Pupă-i, unchiule Teddy, spuse Jo cu răutate.

— Mi-e teamă că s-ar putea să nu le placă, începu Laurie, cu o timiditate neobișnuită în astfel de lucruri.

— Ba sigur că le va plăcea, s-au obișnuit deja. Fă-o chiar acum, domnule! porunci Jo, temându-se că ar putea propune un înlocuitor.

Laurie a strâmbat din față și s-a conformat, lipind câte un pupic timid pe fiecare obrăjor, lucru care a stârnit încă un hohot de râs și i-a făcut pe bebeluși să țipe de încântare.

— Așa, știam eu că nu le place! Asta e, băiete, uite cum dă din picioare, lovește cu pumnii ca un voinic adevărat. Hai, tinere Brooke, ia luptă-te cu un bărbat de mărimea ta, da? a strigat

Laurie, încântat de un pumnuleț care l-a nimerit în față, fluturând fără țintă.

— Băiatul o să se numească John Laurence, iar fata Margaret, după mamă și bunică. Pe ea o vom striga Daisy, ca să nu avem două Meg, iar băiețelul bănuiesc că va fi Jack, dacă nu găsim un nume mai bun, spuse Amy, cu interesul unei adevărate mătuși.

— Puneți-i numele Demijohn și spuneți-i pe scurt Demi, zise Laurie.

— Daisy și Demi, exact ce trebuie! Știam eu că Teddy o să găsească soluția, a strigat Jo, bătând din palme.

De data asta, Teddy chiar găsise soluția, pentru că bebelușii au rămas „Daisy" și „Demi" până la sfârșitul capitolului.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI NOUĂ VIZITE

— Hai, Jo, e timpul.

— Pentru ce?

— Nu vrei să spui că ai uitat că mi-ai promis să faci astăzi cu mine o jumătate de duzină de vizite?

— Am făcut destule lucruri pripite și prostești în viața mea, dar nu cred că am fost vreodată atât de nebună încât să spun că voi face șase vizite într-o singură zi, când una singură mă dă peste cap pentru o săptămână.

— Ba da, ai spus-o, a fost o înțelegere între noi. Eu trebuia să termin portretul în creion al lui Beth pentru tine, iar tu trebuia să mergi cum se cuvine cu mine și să întorci vizitele vecinilor noștri.

— Dacă a fost o înțelegere corectă, atunci asta scria în contract, și eu mă țin întocmai de litera contractului meu, Shylock. În est s-a adunat o grămadă de nori, vremea nu e frumoasă și eu nu merg.

— Asta înseamnă că te eschivezi. E o zi minunată, nu se vede nicio urmă de ploaie, și te mândrești că îți ții promisiunile, așa că poartă-te onorabil, vino și fă-ți datoria, iar apoi vei fi liniștită pentru încă șase luni.

În clipa aceea, Jo era prinsă până peste cap cu croitoria, fiind croitoreasa-șefă a familiei și foarte mândră că se pricepea la ac

la fel de bine ca la condei. Era groaznic de enervant să fie oprită tocmai când făcea prima probă și trimisă să facă vizite, îmbrăcată cu cele mai bune haine, într-o zi călduroasă de iulie. Ura vizitele formale și nu se ducea niciodată la vreuna până când Amy n-o împingea de la spate cu vreun târg, o mită sau o promisiune. De data asta n-avea cum să scape și, după ce și-a trântit foarfeca într-un gest de revoltă, protestând că simțea miros de furtună, a cedat, și-a strâns lucrul, apoi și-a luat pălăria și mănușile cu un aer resemnat și i-a spus lui Amy că victima era gata.

— Jo March, ești în stare să scoți și un sfânt din sărite! Sper că nu vrei să faci vizite arătând așa, a strigat Amy, uitându-se la ea uluită.

— De ce nu? Sunt curată, răcoroasă și mă simt bine, exact cum trebuie pentru un drum prăfuit într-o zi caldă. Dacă oamenii țin mai mult la hainele mele decât la mine, atunci nu vreau să-i văd. Tu poți să te îmbraci pentru amândouă și să fii cât de elegantă vrei. Pe tine te avantajează să fii dichisită. Pe mine nu, iar zorzoanele nu fac decât să mă încurce.

— Vai de mine! a oftat Amy. Acum iar s-a pornit pe dos și o să mă scoată din minți până reușesc s-o pregătesc cum trebuie. Sunt sigură că nici pentru mine nu e o plăcere să merg azi, dar e o datorie pe care o avem față de societate și nu are cine s-o plătească în afară de mine și de tine. Aș face orice pentru tine, Jo, dacă te-ai îmbrăca frumos și ai veni să mă ajuți să ne purtăm cum se cuvine. Vorbești atât de bine, arăți atât de aristocratică în hainele tale bune și te porți atât de frumos, dacă vrei, încât sunt mândră de tine. Mi-e teamă să merg singură, hai cu mine și

ai grijă de mine.

— Ești o mică șireată, să știi, cum mă lingușești și mă îndupleci așa pe mine, sora ta bătrână și morocănoasă. Eu aristocratică și bine crescută, iar tu speriată să mergi singură oriunde! Nu știu care dintre astea e mai absurdă. Bine, merg dacă trebuie și o să fac tot ce pot. Tu să fii comandantul expediției, iar eu o să ascult orbește; te mulțumește asta? a spus Jo, trecând brusc de la împotrivire la o supunere blândă ca a unui miel.

— Ești un îngeraș desăvârșit! Acum îmbracă-te cu tot ce ai mai frumos, iar eu îți spun cum să te porți în fiecare loc, ca să faci o impresie bună. Vreau ca oamenii să te placă și te-ar plăcea, dacă ai încerca măcar să fii puțin mai amabilă. Aranjează-ți părul în felul acela drăguț și pune trandafirul roz la bonetă. Îți stă bine și, în costumul tău simplu, pari prea sobră. Ia-ți mănușile deschise la culoare și batista brodată. Trecem pe la Meg să-i împrumutăm umbrelușa albă de soare, iar apoi o poți lua pe a mea, cea gri-porumbel.”

În timp ce Amy se îmbrăca, dădea instrucțiuni, iar Jo le urma, deși nu fără să protesteze. A oftat când a foșnit în noua ei rochie de organdiu, s-a uitat posomorâtă la sine când și-a legat panglicile bonetei într-o fundă impecabilă, s-a luptat cu ciudă cu acele când și-a prins gulerul, și-a strâmbat fața când a desfăcut batista, a cărei broderie îi irita nasul la fel de tare cum o irita și misiunea de acum. Iar când și-a înghesuit mâinile în mănușile strâmte, cu trei nasturi și un ciucure, ca ultim detaliu de eleganță, s-a întors spre Amy cu o expresie nătângă și a spus cu blândețe...

— Sunt de-a dreptul nenorocită, dar dacă tu mă consideri prezentabilă, pot să mor fericită."

— Ești foarte mulțumitoare. Întoarce-te încet, să te pot privi bine. Jo s-a rotit, iar Amy a mai aranjat câte ceva pe ici, pe colo, apoi s-a dat un pas înapoi, cu capul într-o parte, și a observat cu grație: — Da, merge. Capul tău e exact cum mi-aș putea dori, fiindcă boneta aceea albă, cu trandafirul, e absolut fermecătoare. Ține-ți umerii drepți și poartă-ți mâinile firesc, chiar dacă mănușile te strâng. E un lucru pe care îl faci foarte bine, Jo: să porți un șal. Eu nu pot, dar e foarte plăcut să te văd așa și mă bucur tare că mătușa March ți l-a dat pe acela minunat. E simplu, dar elegant, iar faldurile acelea peste braț sunt cu adevărat artistice. Vârful mantalei mele e la mijloc și mi-am prins rochia egal? Îmi place să-mi las botinele la vedere, fiindcă am picioare frumoase, chiar dacă nasul nu-mi e."

— Ești o frumusețe și o încântare pentru totdeauna, spuse Jo, uitându-se printre degete, cu aerul unui cunoscător, la pana albastră pe lângă părul auriu. — Să-mi târăsc rochia cea bună prin praf sau s-o ridic, vă rog, doamnă?"

„Ține-o ridicată când mergi, dar las-o jos în casă. Ținuta asta amplă te avantajează cel mai mult și trebuie să înveți să-ți porți fustele cu grație. Nici măcar nu ți-ai încheiat bine unul dintre manșete, fă-o imediat. N-o să arăți niciodată îngrijit dacă nu ești atentă la micile detalii, fiindcă ele alcătuiesc întregul plăcut."

Jo oftă și, încercând să-și încheie manșeta, își smulse nasturii de la mănușă, dar până la urmă amândouă fură gata și plecară plutind parcă, arătând „frumoase ca niște poze", cum spuse

Hannah, aplecată pe fereastra de sus ca să le privească.

„Acum, dragă Jo, familia Chester se crede foarte elegantă, așa că vreau să te porți cât se poate de bine. Să nu faci vreuna dintre remarcile tale tăioase și nici vreo ciudățenie, da? Fii doar calmă, stăpână pe tine și tăcută; așa e sigur și ca o adevărată domnișoară, iar asta poți face ușor timp de cincisprezece minute", spuse Amy, când se apropiau de prima vizită, după ce împrumutase umbreluța albă și fuseseră inspectate de Meg, cu câte un copil în fiecare braț.

„Să vedem. «Calmă, stăpână pe mine și tăcută», da, cred că pot promite asta. Am jucat pe scenă rolul unei tinere domnișoare scorțoase și o să încerc și în afara ei. Am resurse mari, după cum ai să vezi, așa că stai liniștită, copilul meu."

Amy păru ușurată, dar neastâmpărata Jo o luă întru totul în serios, pentru că, în timpul primei vizite, stătu cu fiecare mădular așezat grațios, fiecare fald pus cum trebuie, calmă ca marea într-o zi de vară, rece ca un troian de zăpadă și tăcută ca sfinxul. Degeaba făcu doamna Chester aluzie la „fermecătorul ei roman", iar domnișoarele Chester aduseră vorba despre petreceri, picnicuri, operă și modă. Fiecare încercare primi drept răspuns doar un zâmbet, o înclinare a capului și un „Da" sau „Nu" spus cuminte, dar cu o răceală tăioasă. Degeaba îi telegrafie Amy cuvântul „vorbește", încercă s-o facă să se deschidă și îi dădu pe ascuns ghionturi cu piciorul. Jo stătea de parcă n-ar fi observat nimic, cu o ținută care era, asemenea chipului lui Maud, „înghețat de regulată, splendid de goală".

„Ce făptură trufașă și lipsită de interes e cea mai mare dintre domnișoarele March!” fu observația, din păcate destul de clar auzită, a uneia dintre doamne, când ușa se închise în urma musafirilor. Jo râse în tăcere tot drumul prin hol, dar Amy părea scârbită de eșecul instrucțiunilor ei și, foarte firesc, aruncă vina pe Jo.

„Cum ai putut să mă înțelegi atât de greșit? Eu voiam doar să fii demnă și stăpână pe tine, iar tu te-ai făcut de parcă ai fi fost din lemn și piatră. Încearcă să fii sociabilă la familia Lamb. Bârfește ca celelalte fete, arată interes pentru rochii, flirturi și orice alte prostioare se mai discută. Ei se învârt în cea mai bună societate, e foarte important pentru noi să-i cunoaștem și n-aș vrea, pentru nimic în lume, să ratăm ocazia de a face o impresie bună acolo.”

„O să fiu încântătoare. O să bârfesc și o să chicotesc și o să mă îngrozesc sau să mă extaziez din orice nimic vrei tu. De fapt, chiar mă distrează, iar acum o să imit ceea ce se numește «o fată fermecătoare». Pot s-o fac, pentru că o am drept model pe May Chester, și chiar o s-o întrec. Să vezi dacă nu spun cei din familia Lamb: «Ce fată vioaie și drăguță e Jo March!»”

Amy s-a neliniștit, și pe bună dreptate, fiindcă atunci când Jo intra în toane ciudate nu se putea ști niciodată unde se va opri. Chipul lui Amy era de urmărit când și-a văzut sora alunecând în salonul următor, sărutând cu efuziune toate domnișoarele, zâmbind fermecător tinerilor și intrând în vorbă cu un avânt care îi uimea pe toți cei de față. Amy a fost imediat acaparată de doamna Lamb, care o plăcea mult, și silită să asculte o lungă relatare despre ultimul atac al Lucreției, în timp ce trei tineri

încântători dădeau târcoale prin apropiere, așteptând o pauză în care să poată interveni și s-o salveze. În situația asta, nu avea cum s-o oprească pe Jo, care părea stăpânită de un spirit pus pe șotii și vorbea întruna, la fel de volubil ca doamna. În jurul ei s-a strâns un mic grup de capete aplecate, iar Amy își încorda auzul ca să prindă ce se petrecea, fiindcă frânturile de replici îi stârneau curiozitatea, iar izbucnirile dese de râs o făceau să-și dorească nebunește să ia și ea parte la distracție. Vă puteți imagina ce chin era pentru ea când surprindea bucăți de conversație de felul acesta.

„Călărește minunat. Cine a învățat-o?"

„Nimeni. Exersa urcatul în șa, ținutul frâielor și statul drept pe o șa veche pusă într-un copac. Acum călărește orice, pentru că nu știe ce e frica, iar îngrijitorul de la grajd îi dă cai ieftin fiindcă îi învață foarte bine să poarte doamne. Are o asemenea pasiune pentru asta, încât îi spun adesea că, dacă toate celelalte dau greș, se poate face dresoare de cai și să trăiască din asta."

La vorbele acestea îngrozitoare, Amy abia dacă s-a putut stăpâni, fiindcă se lăsa impresia că era o tânără cam prea îndrăzneață, lucru pe care îl detesta mai mult decât orice. Dar ce putea să facă? Bătrâna doamnă era în toiul poveștii și, cu mult înainte să termine, Jo pornise iar, făcând alte dezvăluiri caraghioase și comițând și mai multe gafe cumplite.

„Da, Amy era disperată în ziua aceea, fiindcă toți caii buni dispăruseră, iar din cei trei rămași, unul șchiopăta, unul era orb, iar celălalt era atât de încăpățânat, încât trebuia să-i pui pământ în gură înainte să pornească. Numai bun pentru o ieșire de

plăcere, nu-i așa?”

„Și pe care l-a ales?” a întrebat unul dintre domnii care râdeau, amuzat de subiect.

„Pe niciunul. A auzit de un cal tânăr la ferma de peste râu și, deși nicio doamnă nu-l călărise vreodată, s-a hotărât să încerce, fiindcă era frumos și plin de foc. Strădaniile ei au fost de-a dreptul înduioșătoare. Nu era nimeni care să aducă șaua la cal, așa că a dus ea șaua la cal. Draga mea, chiar a trecut-o cu barca peste râu, a pus-o în cap și a pornit spre grajd, spre uimirea totală a bătrânului!”

„Și a călărit calul?”

„Bineînțeles că da și s-a distrat de minune. Mă așteptam s-o văd adusă acasă în bucăți, dar l-a stăpânit perfect și a fost sufletul petrecerii.”

„Ei, asta da curaj!” și tânărul domn Lamb i-a aruncat lui Amy o privire aprobatoare, întrebându-se ce putea să-i spună mama lui de fata se făcuse atât de roșie și părea atât de stânjenită.

O clipă mai târziu era și mai roșie și mai stânjenită, când o întorsătură bruscă a conversației a adus vorba despre îmbrăcăminte. Una dintre tinere a întrebat-o pe Jo de unde avea frumoasa pălărie cafenie pe care o purtase la picnic, iar Jo, prostuță cum era, în loc să spună de unde fusese cumpărată cu doi ani în urmă, a simțit nevoia să răspundă cu o sinceritate inutilă: „Oh, Amy a vopsit-o. Nu găsești de cumpărat nuanțele acelea delicate, așa că ni le vopsim singure în orice culoare vrem. E un mare noroc să ai o soră artistă.”

„Nu-i așa că e o idee originală?” a exclamat domnișoara Lamb, care se distra teribil cu Jo.

„Asta nici nu se compară cu unele dintre reprezentațiile ei geniale. Copilul ăsta e în stare de orice. Uite, și-a dorit o pereche de cizme albastre pentru petrecerea lui Sallie, așa că și le-a vopsit singură pe cele albe, murdare, într-un albastru de cer cum rar ai văzut, și arătau exact ca satinul”, adăugă Jo, cu un aer atât de mândru de isprăvile surorii ei, încât Amy se enervă atât de tare, că simți că i-ar prinde bine să arunce în ea cu portvizitul de cărți de vizită.

„Zilele trecute am citit o povestire de-a dumneavoastră și ne-a plăcut foarte mult”, observă domnișoara Lamb cea mare, dorind să-i facă un compliment doamnei scriitoare, care, trebuie spus, în clipa aceea nu prea arăta deloc așa.

Orice pomenire a „scrierilor” ei avea mereu un efect prost asupra lui Jo: ori înțepenea și părea jignită, ori schimba subiectul cu o replică tăioasă, cum făcu și acum. „Îmi pare rău că n-ați găsit ceva mai bun de citit. Scriu prostiile alea fiindcă se vând, iar oamenilor obișnuiți le plac. Mergeți la New York iarna asta?”

Cum domnișoarei Lamb îi „plăcuse” povestirea, replica asta nu era tocmai nici recunoscătoare, nici măgulitoare. În clipa în care o rostise, Jo și-a dat seama că greșise, dar, temându-se să nu înrăutățească lucrurile, își aminti brusc că ei îi revenea să facă primul pas spre plecare și o făcu atât de abrupt, încât trei oameni rămaseră cu propoziții pe jumătate terminate pe buze.

„Amy, trebuie să plecăm. La revedere, dragă, să vii neapărat pe la noi. Tânjim după o vizită. Nu îndrăznesc să vă invit, domnule Lamb, dar dacă totuși ați veni, nu cred că aș avea inima să vă trimit înapoi."

Jo spuse asta imitând atât de caraghios stilul siropos al lui May Chester, încât Amy ieși din cameră cât putu de repede, cu o puternică pornire să râdă și să plângă în același timp.

„N-am fost grozavă?" întrebă Jo, cu un aer mulțumit, în timp ce se îndepărtau.

„Nu se putea mai rău", veni răspunsul nimicitor al lui Amy. „Ce te-a apucat să le povestești toate lucrurile alea despre șaua mea și despre pălării și cizme și tot restul?"

„Păi, e amuzant și îi distrează pe oameni. Știu că suntem sărace, așa că n-are rost să ne prefacem că avem valeți, că ne cumpărăm trei-patru pălării pe sezon și că ne e totul la fel de ușor și de elegant ca lor."

— Nu trebuie să te duci să le povestești tuturor micile noastre improvizații și să ne dai de gol sărăcia într-un mod atât de inutil. N-ai pic de mândrie cum se cuvine și n-o să înveți niciodată când să-ți ții gura și când să vorbești, spuse Amy, deznădăjduită.

Săraca Jo părea stânjenită și își freca în tăcere vârful nasului cu batista aspră, de parcă și-ar fi făcut singură penitența pentru năzbâtiile ei.

— Cum ar trebui să mă port aici? întrebă ea, când se apropiau de al treilea conac.

— Cum vrei. Eu nu-mi mai bat capul cu tine, răspunse Amy scurt.

— Atunci o să mă simt bine. Băieții sunt acasă și o să petrecem plăcut. Dumnezeu știe că am nevoie de puțină schimbare, fiindcă eleganța îmi face rău la constituție, mormăi Jo, supărată că nu reușea să fie pe plac.

Primirea entuziastă din partea a trei băieți zdraveni și a câtorva copii drăguți îi liniști repede supărarea, iar Jo, lăsând-o pe Amy să o distreze pe gazdă și pe domnul Tudor, care venise și el în vizită, s-a dedicat celor tineri și a găsit schimbarea revigorantă. A ascultat cu mare interes povești din colegiu, a mângâiat pointeri și pudeli fără să scoată o vorbă de nemulțumire, a fost pe deplin de acord că „Tom Brown era nemaipomenit", fără să se sinchisească de forma nepotrivită a laudei, iar când unul dintre băieți a propus să-i arate bazinul cu țestoase, l-a urmat cu atâta promptitudine, încât Mamma i-a zâmbit aprobator, în timp ce acea doamnă maternă își potrivea boneta ajunsă într-o stare jalnică din pricina îmbrățișărilor fiilor ei — ursuze, dar pline de afecțiune — și mai dragi pentru ea decât cea mai impecabilă coafură ieșită din mâinile unei franțuzoaice inspirate.

Lăsând-o pe sora ei să se descurce singură, Amy s-a apucat să se simtă bine din plin. Unchiul domnului Tudor se însurase cu o englezoaică ce era verișoară de gradul al treilea cu un lord în viață, iar Amy privea întreaga familie cu mare respect; fiindcă, în ciuda faptului că se născuse și crescuse în America, avea acea venerație pentru titluri care ne urmărește pe cei mai mulți dintre noi — acea loialitate nerecunoscută față de vechea credință în regi, care a pus pe jar cea mai democratică națiune de sub

soare la venirea unui prințișor blond, cu ani în urmă, și care încă mai are ceva de-a face cu dragostea pe care țara tânără o poartă celei vechi, ca aceea a unui fiu voinic pentru o mamă mică și autoritară, care l-a ținut lângă ea cât a putut și i-a dat drumul cu o dojană de rămas-bun când s-a răzvrătit. Dar nici măcar plăcerea de a sta de vorbă cu o rudă îndepărtată a nobilimii britanice n-a făcut-o pe Amy să piardă noțiunea timpului și, după ce a trecut numărul cuvenit de minute, s-a desprins cu părere de rău din această societate aristocratică și a început s-o caute pe Jo, sperând din toată inima că sora ei incorigibilă nu va fi găsită în vreo postură care să aducă rușine numelui March.

Putea fi și mai rău, dar Amy tot a găsit situația rea. Jo stătea pe iarbă, înconjurată de o tabără întreagă de băieți, iar un câine cu labele murdare se tolănise pe poala rochiei ei de gală, în timp ce ea le povestea admiratorilor una dintre năzbâtiile lui Laurie. Un copil mai mic împungea țestoasele cu umbreluța atât de prețuită a lui Amy, altul mânca turtă dulce deasupra celei mai bune pălării a lui Jo, iar un al treilea se juca cu mingea folosindu-i mănușile; dar toți se distrau de minune și, când Jo și-a adunat lucrurile șifonate ca să plece, escorta ei a însoțit-o, rugând-o să mai vină. „A fost nemaipomenit de distractiv să auzim despre poznele lui Laurie.”

„Sunt niște băieți grozavi, nu-i așa? Parcă m-am făcut iar tânără și plină de viață după asta”, spuse Jo, mergând agale cu mâinile la spate, pe jumătate din obișnuință, pe jumătate ca să ascundă umbreluța pătată de noroi.

„De ce îl eviți mereu pe domnul Tudor?” întrebă Amy, abținându-se cu înțelepciune de la orice comentariu despre înfățișarea ponosită a lui Jo.

„Nu-mi place de el; face pe grozavul, își tratează surorile de sus, își necăjește tatăl și nu vorbește cu respect despre mama lui. Laurie spune că e cam destrăbălat și eu nu-l consider o cunoștință de dorit, așa că îl las în pace.”

— Măcar cu el ai fi putut să te porți politicos. Lui i-ai aruncat doar un salut rece din cap, iar adineauri te-ai înclinat și ai zâmbit cât se poate de amabil lui Tommy Chamberlain, al cărui tată ține o băcănie. Dacă ai fi inversat salutul din cap cu plecăciunea, ar fi fost cum trebuie, spuse Amy pe un ton dojenitor.

— Nu, n-ar fi fost deloc așa, răspunse Jo. Pe Tudor nu-l plac, nu-l respect și nu-l admir, chiar dacă nepotul unchiului bunicului lui, prin alianță, era văr de gradul al treilea cu un lord. Tommy e sărac, timid, bun și foarte isteț. Îl prețuiesc și îmi place să arăt asta, fiindcă e un adevărat gentleman, în ciuda pachetelor învelite în hârtie maro.

— N-are rost să încerci să te contrazici cu tine, începu Amy.

— Nici cel mai mic, draga mea, o întrerupse Jo, așa că hai să părem amabile și să lăsăm o carte de vizită aici, fiindcă familia King e clar plecată, lucru pentru care sunt profund recunoscătoare.

După ce portvizitul familiei și-a făcut datoria, fetele și-au văzut de drum, iar Jo a mai rostit o mulțumire când au ajuns la a cincea casă și li s-a spus că domnișoarele erau ocupate.

— Acum hai să mergem acasă și să n-o mai vizităm azi pe mătușa March. Putem da fuga până acolo oricând și chiar e păcat să ne târâm prin praf în hainele noastre cele bune, când suntem obosite și prost dispuse.

— Vorbește în numele tău, te rog. Mătușii March îi place să-i facem complimentul de a veni îmbrăcate frumos și de a face o vizită oficială. E un lucru mărunt, dar îi face plăcere și nu cred că îți va strica hainele nici pe jumătate cât le-ar strica niște câini murdari și niște băieți neîndemânatici. Apleacă-te puțin și lasă-mă să-ți scutur firimiturile de pe bonetă.

— Ce fată bună ești, Amy! spuse Jo, aruncând o privire căită de la propria ținută șifonată la cea a surorii ei, care era încă proaspătă și fără pată. Mi-aș dori să-mi fie la fel de ușor ca ție să fac lucruri mărunte ca să le fac oamenilor plăcere. Mă gândesc la ele, dar îmi ia prea mult timp să le fac, așa că aștept o ocazie să fac un mare bine și le las să-mi scape pe cele mici, deși bănuiesc că, până la urmă, tocmai ele contează cel mai mult.

Amy zâmbi și se îmblânzi pe loc, spunând cu un aer matern: — Femeile ar trebui să învețe să fie plăcute, mai ales cele sărace, fiindcă nu au altă cale de a răsplăti bunătățile pe care le primesc. Dacă ai ține minte asta și ai pune-o în practică, ai fi mai îndrăgită decât mine, pentru că în tine e mai mult.

„Sunt o bătrână morocănoasă și așa voi rămâne mereu, dar sunt dispusă să recunosc că ai dreptate; doar că, pentru mine, e mai ușor să-mi risc viața pentru cineva decât să mă port frumos cu el când n-am chef. E o mare nenorocire să ai simpatii și antipatii

atât de puternice, nu-i așa?”

„Și mai rău e să nu le poți ascunde. Nu mă deranjează să spun că nu-l aprob pe Tudor mai mult decât îl aprobi tu, dar nu sunt obligată să-i spun asta. Nici tu nu ești, și n-are rost să te faci nesuferită doar pentru că el este.”

„Dar eu cred că fetele ar trebui să arate când nu aprobă tinerii, și cum s-o facă altfel decât prin felul în care se poartă? Predicile nu ajută la nimic, știu asta din păcate, de când am avut de-a face cu Teddie. Dar sunt multe lucruri mărunte prin care îl pot influența fără să spun un cuvânt, și eu zic că ar trebui să facem asta și cu alții, dacă putem.”

„Teddy e un băiat ieșit din comun și nu poate fi luat drept exemplu pentru ceilalți băieți”, spuse Amy, pe un ton de convingere solemnă, care l-ar fi făcut pe acel „băiat ieșit din comun” să se prăpădească de râs dacă ar fi auzit-o. „Dacă am fi frumuseți admirate de toți sau femei cu avere și poziție, poate că am putea face ceva, dar dacă noi ne-am încrunta la unii tineri pentru că nu-i aprobăm și le-am zâmbi altora pentru că îi aprobăm, n-ar avea nici cel mai mic efect și am fi considerate doar ciudate și puritane.”

„Așadar, trebuie să încurajăm lucruri și oameni pe care îi detestăm, doar pentru că nu suntem frumuseți celebre și milionare, da? Frumoasă morală.”

„Nu pot să discut în contradictoriu despre asta; știu doar că așa merge lumea, iar cei care i se împotrivesc nu câștigă decât să fie luați în râs pentru osteneala lor. Nu-mi plac reformatorii și sper să nu încerci niciodată să devii una."

„Ba mie îmi plac și voi deveni una, dacă voi putea, fiindcă, în ciuda râsetelor, lumea n-ar înainta niciodată fără ei. Aici nu ne putem înțelege, pentru că tu ții de tabăra veche, iar eu de cea nouă. Tu o să te descurci mai bine, dar eu o să mă distrez mai tare. Cred că mi-ar plăcea chiar și huiduielile și cărămizile aruncate."

„Ei bine, liniștește-te acum și nu o necăji pe mătușa cu ideile tale noi."

„O să încerc, dar mereu mă apucă să izbucnesc în fața ei cu vreo vorbă deosebit de directă sau cu vreun sentiment revoluționar. Ăsta mi-e destinul și n-am ce-i face."

Au găsit-o pe mătușa Carrol cu bătrâna doamnă, amândouă prinse într-o discuție foarte interesantă, dar au întrerupt-o imediat ce au intrat fetele, aruncându-le o privire stânjenit-conștientă care trăda limpede că vorbiseră despre nepoatele lor. Jo nu era deloc bine dispusă și i-a revenit toana aceea încăpățânată, dar Amy, care își făcuse conștiincios datoria, și-a păstrat calmul și i-a mulțumit pe toți, fiind într-o stare aproape îngerească.

„Ai de gând să ajuți la târg, draga mea?" a întrebat doamna Carrol, când Amy s-a așezat lângă ea cu aerul acela încrezător pe care oamenii în vârstă îl apreciază atât de mult la cei tineri.

„Da, mătușă. Doamna Chester m-a întrebat dacă vreau, iar eu m-am oferit să mă ocup de o masă, fiindcă nu am altceva de dăruit decât timpul meu."

„Eu nu," a intervenit Jo hotărât. „Nu suport să fiu tratată de sus, iar familia Chester crede că ne face o mare favoare dacă ne lasă să ajutăm la târgul lor atât de select. Mă mir că ai acceptat, Amy; pe tine te vor doar la muncă."

„Eu sunt dispusă să muncesc. E pentru foștii sclavi, nu doar pentru familia Chester, și mi se pare foarte frumos din partea lor că mă lasă să iau parte și la muncă, și la partea plăcută. Nu mă deranjează protecția asta, când e bine intenționată."

„Foarte bine și foarte potrivit. Îmi place spiritul tău recunoscător, draga mea. E o plăcere să ajuți oameni care ne apreciază eforturile. Unii nu o fac, iar asta e supărător", a observat mătușa March, privind peste ochelari spre Jo, care stătea deoparte și se legăna ușor, cu o expresie cam posomorâtă.

Dacă Jo ar fi știut ce mare fericire atârna în balanță pentru una dintre ele, s-ar fi făcut blândă ca o porumbiță într-o clipă. Dar, din păcate, nu avem ferestre în piept și nu putem vedea ce se petrece în mintea prietenilor noștri. În general, poate că e mai bine așa, dar din când în când ar fi atât de reconfortant, ar scuti atâta timp și atâta nervi. Prin următoarea ei replică, Jo s-a lipsit singură de câțiva ani de bucurie și a primit la timp o lecție despre arta de a-și ține gura.

„Nu-mi plac favorurile; mă apasă și mă fac să mă simt ca o sclavă. Mai bine fac totul singură și sunt pe deplin independentă."

„Ahem!" a tușit ușor mătușa Carrol, aruncând o privire spre mătușa March.

„Ți-am spus eu", a zis mătușa March, înclinând hotărât din cap către mătușa Carrol.

Fără să-și dea, din fericire, seama ce făcuse, Jo stătea cu nasul pe sus și cu un aer de revoluționară deloc primitor.

— Vorbești franceza, draga mea? întrebă doamna Carrol, punându-și mâna peste a lui Amy.

— Destul de bine, mulțumită mătușii March, care o lasă pe Esther să vorbească cu mine ori de câte ori vreau, răspunse Amy, aruncând o privire recunoscătoare care o făcu pe bătrână să zâmbească binevoitor.

— Cum stai cu limbile străine? o întrebă doamna Carrol pe Jo.

— Nu știu niciun cuvânt. Sunt groaznic de slabă la învățat orice, nu suport franceza, e o limbă atât de alunecoasă și caraghioasă, veni răspunsul ei tăios.

Între doamne trecu o altă privire, iar mătușa March îi spuse lui Amy: — Acum ești zdravănă și bine, draga mea, nu-i așa? Ochii nu-ți mai fac probleme, nu?

— Deloc, vă mulțumesc, doamnă. Sunt foarte bine și am de gând să fac lucruri mari iarna viitoare, ca să fiu pregătită pentru Roma, ori de câte ori va veni acel moment fericit.

— Bravo, fetițo! Meriți să mergi și sunt sigură că într-o zi o vei face, spuse mătușa March, mângâind-o aprobator pe cap, în timp ce Amy îi ridica ghemul.

Morocănoaso, trage zăvorul, stai lângă foc și toarce,

țipă Polly, aplecându-se din locul lui de pe spătarul scaunului ca să se uite în fața lui Jo, cu o expresie atât de comică și de obraznic iscoditoare, încât era imposibil să nu râzi.

— O pasăre foarte observatoare, spuse bătrâna doamnă.

— Vino să ne plimbăm, draga mea? strigă Polly, săltând spre dulapul cu porțelanuri, cu o privire care sugera o bucățică de zahăr.

— Mulțumesc, vin. Hai, Amy. Și astfel Jo puse capăt vizitei, simțind mai puternic ca oricând că vizitele de curtoazie îi făceau rău firii. Strânse mâinile într-un fel bărbătesc, dar Amy le sărută pe ambele mătuși, iar fetele plecară, lăsând în urmă impresia de umbră și soare, impresie care o făcu pe mătușa March să spună, pe când ele dispăreau...

— Mai bine fă-o, Mary. Eu dau banii. Iar mătușa Carrol răspunse hotărât: — Cu siguranță o voi face, dacă tatăl și mama ei sunt de acord.

CAPITOLUL TREIZECI URMĂRI

Bazarul doamnei Chester era atât de elegant și de exclusivist, încât pentru tinerele din vecinătate era socotită o mare onoare să fie invitate să aibă o masă acolo, iar toată lumea urmărea cu interes pregătirile. Amy a fost invitată, dar Jo nu, lucru care a fost spre binele tuturor, fiindcă în perioada aceea Jo era încă foarte colțuroasă și impulsivă și avea nevoie de destule lovituri zdravene din partea vieții ca să învețe cum să se poarte mai firesc și mai ușor cu oamenii. „Creatura trufașă și neinteresantă" a fost lăsată deoparte fără menajamente, dar talentul și gustul lui Amy au fost apreciate cum se cuvine prin oferta de a se ocupa de masa de artă, iar ea s-a străduit să o pregătească și să adune pentru ea contribuții potrivite și valoroase.

Totul a mers fără probleme până în ajunul deschiderii bazarului, când a izbucnit una dintre acele mici ciocniri pe care e aproape imposibil să le eviți atunci când vreo douăzeci și cinci de femei, tinere și mai în vârstă, fiecare cu supărările și prejudecățile ei, încearcă să lucreze împreună.

May Chester era cam geloasă pe Amy, fiindcă aceasta era mai îndrăgită decât ea, iar tocmai în perioada aceea s-au adunat câteva nimicuri care i-au întețit sentimentul. Delicata muncă în peniță și tuș a lui Amy a pus complet în umbră vazele pictate ale lui May — acesta a fost primul ghimpe. Apoi, irezistibilul Tudor dansase de patru ori cu Amy la o petrecere recentă și doar o singură dată cu May — al doilea ghimpe. Dar supărarea care îi rodea cel mai tare sufletul și îi oferea un pretext pentru purtarea ei neprietenoasă era un zvon pe care i-l șoptise cineva

binevoitor, cum că fetele March își bătuseră joc de ea la familia Lamb. Toată vina pentru asta ar fi trebuit să cadă pe Jo, fiindcă imitația ei obraznică fusese prea reușită ca să nu fie recunoscută, iar zburdalnicii Lamb lăsaseră gluma să scape mai departe. Totuși, nimic din toate acestea nu ajunsese la urechile vinovatelor, așa că ne putem imagina groaza lui Amy când, chiar în seara dinaintea bazarului, pe când dădea ultimele retușuri mesei ei drăguțe, doamna Chester, care, firește, se simțea jignită de presupusa batjocură la adresa fiicei sale, i-a spus pe un ton blând, dar cu o privire rece...

„Am aflat, draga mea, că printre domnișoare există o oarecare nemulțumire fiindcă am dat această masă altcuiva decât fetelor mele. Cum aceasta este masa cea mai vizibilă și, spun unii, cea mai atrăgătoare dintre toate, iar ele sunt principalele organizatoare ale bazarului, s-a considerat că ar fi mai bine să ocupe ele acest loc. Îmi pare rău, dar știu că ești prea sincer interesată de cauză ca să te superi din pricina unei mici dezamăgiri personale și vei primi o altă masă, dacă dorești."

Doamna Chester își închipuise dinainte că va fi ușor să rostească micul acesta discurs, dar când a venit momentul, i s-a părut destul de greu să-l spună firesc, cu ochii nevinovați ai lui Amy ațintiți drept asupra ei, plini de uimire și neliniște.

Amy a simțit că se ascundea ceva în spatele vorbelor acestea, dar nu-și putea da seama ce anume, și a spus încet, rănită și lăsând să se vadă asta: „Poate că ați prefera să nu mai am deloc o masă?"

„Acum, draga mea, te rog, nu te supăra. E doar o chestiune de convenienţă, vezi tu; fetele mele vor fi, firește, în prim-plan, iar masa aceasta e socotită locul lor potrivit. Mi se pare foarte potrivită pentru tine și îți sunt foarte recunoscătoare pentru câtă muncă ai pus ca s-o faci atât de frumoasă, dar, desigur, trebuie să renunțăm la dorințele noastre personale, iar eu voi avea grijă să primești un loc bun în altă parte. N-ai vrea masa cu flori? Fetițele s-au apucat de ea, dar s-au descurajat. Tu ai putea face din ea ceva încântător, iar masa cu flori e întotdeauna atrăgătoare, știi bine."

„Mai ales pentru domni", a adăugat May, aruncându-i o privire care a lămurit-o pe Amy asupra uneia dintre cauzele căderii ei bruște din grații. Amy s-a înroșit de mânie, dar n-a dat altă atenție acelei ironii copilărești și a răspuns cu o amabilitate neașteptată...

„Fie cum doriți, doamnă Chester. Renunț chiar acum la locul meu de aici și mă ocup de flori, dacă vreți."

„Poți să-ți pui lucrurile tale pe masa ta, dacă preferi", a început May, simțindu-se puțin mustrată de conștiință când s-a uitat la suporturile drăguțe, scoicile pictate și ornamentele migălos decorate pe care Amy le făcuse cu atâta grijă și le aranjase cu atâta gust. Intenția ei era bună, dar Amy i-a înțeles greșit vorbele și a spus repede...

„Oh, desigur, dacă vă încurcă", și, adunându-și în șorț, de-a valma, toate lucrurile aduse de ea, a plecat, simțind că atât ea, cât și lucrările ei de artă fuseseră jignite dincolo de orice iertare.

„Acum s-a supărat. Vai, ce rău îmi pare că te-am rugat pe tine să vorbești, mamă”, a spus May, uitându-se abătută la locurile goale de pe masa ei.

„Certurile dintre fete trec repede”, a răspuns mama ei, simțindu-se puțin rușinată de rolul pe care îl avusese ea însăși în toată povestea asta, și pe bună dreptate.

Fetițele au întâmpinat-o pe Amy și comorile ei cu încântare, iar primirea asta caldă i-a mai liniștit puțin sufletul tulburat. S-a apucat de treabă hotărâtă să iasă bine măcar la partea floral, dacă nu la cea artistică. Dar parcă totul îi stătea împotrivă. Se făcuse târziu și era obosită. Toți erau prea prinși cu ale lor ca s-o ajute, iar fetițele mai mult o încurcau; drăgălașele se agitau și ciripeau ca niște coțofene, făcând o mare harababură în încercările lor nevinovate de a păstra cea mai desăvârșită ordine. Arcada de verdeață nu voia să stea dreaptă după ce o ridica, ci se clătina și părea gata să-i cadă în cap când coșurile suspendate erau umplute. Cea mai frumoasă placă a ei a fost stropită cu apă, iar pe obrazul lui Cupidon a rămas o lacrimă sepia. Și-a zdrelit mâinile bătând cu ciocanul și a răcit lucrând în curent, iar ultima nenorocire a umplut-o de griji pentru ziua următoare. Orice cititoare care a trecut prin necazuri asemănătoare o va compătimi pe biata Amy și îi va ține pumnii să-și ducă treaba la capăt.

Acasă s-a stârnit mare indignare când și-a spus povestea în seara aceea. Mama ei a zis că era o rușine, dar i-a spus și că procedase cum trebuia. Beth a declarat că ea nici nu se mai duce la târg, iar Jo a întrebat de ce nu-și ia toate lucrurile ei frumoase și nu-i lasă pe oamenii aceia meschini să se descurce

singuri.

„Faptul că ei sunt meschini nu înseamnă că trebuie să fiu și eu la fel. Urăsc lucrurile de felul ăsta și, deși cred că am tot dreptul să fiu rănită, nu am de gând să arăt asta. O să-i atingă mai mult decât niște vorbe furioase sau purtări bosumflate, nu-i așa, Marmee?"

„Asta e atitudinea potrivită, draga mea. E întotdeauna mai bine să răspunzi unei lovituri cu un sărut, deși uneori nu e deloc ușor să faci asta", a spus mama ei, cu aerul cuiva care învățase diferența dintre a predica și a pune în practică.

În ciuda multor ispite, cât se poate de firești, de a se simți jignită și de a răspunde cu aceeași monedă, Amy s-a ținut de hotărârea ei toată ziua următoare, decisă să-și învingă dușmanul prin bunătate. A început bine, datorită unei amintiri tăcute care i-a venit pe neașteptate, dar exact la momentul potrivit. În dimineața aceea, în timp ce fetițele erau în antreu și umpleau coșurile, ea își aranja masa și a luat în mână lucrarea ei preferată, o cărticică al cărei înveliș vechi fusese găsit de tatăl ei printre lucrurile lui și în care, pe file de velin, împodobise cu mare migală diferite texte. Răsfoind paginile pline de ornamente delicate, cu o mândrie cât se poate de îngăduită, privirea i-a căzut pe un verset care a făcut-o să se oprească și să reflecteze. Încadrate într-un arabesc strălucitor de stacojiu, albastru și auriu, cu mici spirite ale bunăvoinței ajutându-se unele pe altele printre spini și flori, stăteau cuvintele: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți."

„Ar trebui, dar nu o fac”, gândi Amy, când privirea i s-a mutat de la pagina luminoasă la chipul nemulțumit al lui May, din spatele vazelor mari, care nu puteau ascunde golurile lăsate de lucrurile frumoase ce împodobiseră odinioară masa. Amy a rămas un minut pe loc, întorcând filele în mână și citind pe fiecare câte o mustrare blândă pentru toată amărăciunea și lipsa de bunătate din suflet. Ni se țin în fiecare zi multe predici înțelepte și adevărate de către slujitori fără voie, pe stradă, la școală, la birou sau acasă. Chiar și o masă frumos aranjată poate deveni un amvon, dacă poate oferi cuvinte bune și de ajutor, care nu sunt niciodată nepotrivite. Conștiința lui Amy i-a rostit pe loc o mică predică pornind de la acel text, iar ea a făcut ceea ce mulți dintre noi nu facem întotdeauna: a luat predica în serios și a pus-o imediat în practică.

Un grup de fete stătea în jurul mesei lui May, admirând lucrurile frumoase și comentând schimbarea vânzătoarelor. Au coborât glasul, dar Amy și-a dat seama că vorbeau despre ea, auzind doar o parte a poveștii și judecând în consecință. Nu era deloc plăcut, dar o stare mai bună pusese stăpânire pe ea și, curând, i s-a ivit ocazia să dovedească asta. A auzit-o pe May spunând cu tristețe...

„E păcat, pentru că nu mai este timp să fac alte lucruri și nu vreau să umplu masa cu tot felul de mărunțișuri. Așa cum era atunci, masa era completă. Acum s-a stricat tot.”

„Pun pariu că le-ar pune la loc dacă ai ruga-o”, a sugerat cineva.

„Cum aș putea, după tot scandalul?” a început May, dar n-a mai apucat să termine, pentru că vocea lui Amy s-a auzit din capătul holului, spunând pe un ton plăcut...

„Le puteți lua, cu drag, fără să mai întrebați, dacă le vreți. Mă gândeam doar să mă ofer să le pun la loc, fiindcă se potrivesc mai bine pe masa dumneavoastră decât pe a mea. Poftiți, luați-le și iertați-mă dacă m-am grăbit când le-am luat aseară.”

În timp ce vorbea, Amy și-a înapoiat contribuția cu o înclinare din cap și un zâmbet, apoi s-a grăbit să plece din nou, simțind că e mai ușor să faci un gest prietenos decât să rămâi pe loc și să ți se mulțumească pentru el.

„Eu zic că a fost adorabil din partea ei, nu credeți?” a exclamat una dintre fete.

Răspunsul lui May nu s-a auzit, dar o altă domnișoară, al cărei temperament părea vizibil acru de la făcutul limonadei, a adăugat cu un râs neplăcut: „Foarte adorabil, mai ales că știa că nu le-ar fi vândut la propria ei masă.”

Asta chiar a durut. Când facem mici sacrificii, ne place măcar să fie apreciate și, pentru o clipă, lui Amy i-a părut rău că o făcuse, simțind că virtutea nu este întotdeauna propria ei răsplată. Dar este, după cum a descoperit curând, fiindcă buna ei dispoziție a început să revină, masa ei a prins viață sub mâinile ei pricepute, fetele s-au purtat foarte frumos, iar acel mic gest părea să fi limpezit atmosfera în chip uimitor.

A fost o zi foarte lungă și grea pentru Amy, stând în spatele mesei ei, adesea de-a dreptul singură, fiindcă fetițele au

părăsit-o foarte curând. Puțini aveau chef să cumpere flori vara, iar buchetele ei au început să se ofilească cu mult înainte de lăsarea serii.

Masa de artă era cea mai atrăgătoare din încăpere. În jurul ei a fost înghesuială toată ziua, iar cei care o deserveau alergau necontenit încoace și încolo, cu aer important și cutiile de bani zornăind. Amy arunca adesea priviri pline de dor în partea aceea, tânjind să fie acolo, unde se simțea în largul ei și fericită, în loc să stea într-un colț fără nimic de făcut. Pentru unii dintre noi poate că n-ar părea o mare încercare, dar pentru o fată tânără, frumoasă și vioaie nu era doar plictisitor, ci și foarte greu de îndurat, iar gândul la Laurie și prietenii lui făcea totul să pară un adevărat martiriu.

Nu s-a întors acasă decât seara, iar atunci arăta atât de palidă și tăcută, încât au înțeles că fusese o zi grea, deși nu s-a plâns deloc și nici măcar nu a spus ce făcuse. Mama ei i-a dat o ceașcă de ceai deosebit de întăritoare. Beth a ajutat-o să se îmbrace și i-a făcut o mică coroniță fermecătoare pentru păr, în timp ce Jo și-a uimit familia pregătindu-se cu o grijă neobișnuită și lăsând să se înțeleagă, în mod misterios, că lucrurile erau pe cale să se schimbe.

„Te rog, Jo, să nu faci nimic nepoliticos; nu vreau scandal, așa că lasă totul să treacă și poartă-te frumos”, o rugă Amy, plecând devreme, cu speranța că va găsi încă niște flori care să-i învioreze biata ei măsuță.

„Eu am de gând doar să fiu fermecătoare cu toți cei pe care-i cunosc și să-i țin de partea ta cât mai mult posibil. Teddy și

băieții lui ne vor da o mână de ajutor și tot o să ne distrăm pe cinste." răspunse Jo, aplecându-se peste poartă ca să-l pândească pe Laurie. Curând, în amurg, se auziră pașii lui bine-cunoscuți, iar ea fugi să-l întâmpine.

„Ăsta e băiatul meu?"

„La fel de sigur cum asta e fata mea!" iar Laurie îi strecură mâna sub braț cu aerul unui om căruia i se împlinise orice dorință.

„Of, Teddy, ce s-a mai întâmplat!" și Jo îi povesti, cu tot zelul unei surori, nedreptățile făcute lui Amy.

„Mai târziu o să vină cu trăsura o gașcă de băieți de-ai noștri și să fiu al naibii dacă nu-i fac să cumpere toate florile pe care le are și apoi să se așeze tabără în fața mesei ei", spuse Laurie, luându-i partea cu toată căldura.

„Amy spune că florile nu sunt deloc frumoase, iar cele proaspete s-ar putea să nu ajungă la timp. Nu vreau să fiu nedreaptă sau bănuitoare, dar nu m-ar mira deloc să nu mai vină deloc. Când oamenii fac o mârșăvie, sunt foarte în stare să mai facă una", observă Jo pe un ton dezgustat.

„Hayes nu v-a dat ce era mai bun din grădinile noastre? Eu i-am spus să facă asta."

„Nu știam asta; probabil a uitat și, cum bunicul tău nu se simțea bine, n-am vrut să-l necăjesc întrebând, deși chiar îmi doream niște flori."

„Hai, Jo, cum ai putut să crezi că era nevoie să ceri? Sunt la fel de mult ale tale ca ale mele. Nu împărțim noi mereu totul pe din două?" începu Laurie, pe tonul acela care o făcea întotdeauna

pe Jo să se înțepe ca un arici.

„Doamne ferește, sper că nu! Jumătate din unele lucruri de-ale tale nu mi s-ar potrivi deloc. Dar nu putem sta aici la flirtat. Trebuie s-o ajut pe Amy, așa că du-te și fă-te minunat și, dacă ai fi atât de bun încât să-l lași pe Hayes să ducă la Hall câteva flori frumoase, te-aș binecuvânta pe vecie."

„N-ai putea s-o faci chiar acum?" întrebă Laurie, pe un ton atât de sugestiv, încât Jo îi trânti poarta în față cu o grabă deloc primitoare și strigă printre bare: „Pleacă, Teddy, sunt ocupată."

Datorită complotiștilor, în seara aceea situația s-a întors complet, fiindcă Hayes a trimis o adevărată junglă de flori, cu un coș splendid aranjat în stilul lui cel mai reușit, ca piesă centrală. Apoi familia March a apărut în forță, iar Jo chiar s-a străduit cu folos, pentru că oamenii nu doar au venit, ci au și rămas, râzând de prostioarele ei, admirând gustul lui Amy și, după toate aparențele, simțindu-se de minune. Laurie și prietenii lui au sărit cavalerește în ajutor, au cumpărat buchetele, s-au instalat în fața mesei și au făcut din colțul acela cel mai animat loc din sală. Amy era acum în elementul ei și, din recunoștință, dacă nu din alt motiv, a fost cât se poate de vioaie și amabilă, ajungând pe atunci la concluzia că, până la urmă, virtutea își este propria răsplată.

Jo s-a purtat impecabil și, când Amy era fericită, înconjurată de garda ei de onoare, Jo s-a plimbat prin sală, adunând fel de fel de bârfe care au lămurit-o în privința schimbării de tabără a familiei Chester. Și-a reproșat partea ei de vină în toată supărarea aceea și s-a hotărât s-o disculpe pe Amy cât mai

curând. A aflat și ce făcuse Amy dimineață în legătură cu lucrurile acelea și a considerat-o un model de generozitate sufletească. Când a trecut pe lângă masa cu obiecte de artă, a aruncat o privire peste ea, căutând lucrurile surorii sale, dar n-a văzut nici urmă de ele. „Probabil le-au înghesuit undeva, să nu se vadă", gândi Jo, care își putea ierta propriile nedreptăți, dar se aprindea imediat când cineva îi jignise familia.

— Bună seara, domnișoară Jo. Cum se descurcă Amy? întrebă May pe un ton împăciuitor, fiindcă voia să arate că și ea putea fi generoasă.

— A vândut tot ce avea și merita vândut, iar acum se simte bine. Masa cu flori e întotdeauna atrăgătoare, știi doar, „mai ales pentru domni". Jo n-a putut să se abțină de la mica asta înțepătură, dar May a primit-o atât de blând, încât un minut mai târziu i-a părut rău și s-a apucat să laude vazele cele mari, care încă rămăseseră nevândute.

— Iluminația lui Amy e pe undeva pe aici? Mi-a venit ideea s-o cumpăr pentru tata, spuse Jo, foarte nerăbdătoare să afle ce soartă avusese lucrarea surorii ei.

— Tot ce era al lui Amy s-a vândut de mult. Am avut grijă să le vadă cine trebuia și ne-au adus o sumă frumușică, răspunse May, care în ziua aceea reușise, la fel ca Amy, să treacă peste câteva mici ispite.

Foarte încântată, Jo a dat fuga înapoi să ducă vestea cea bună, iar Amy s-a arătat deopotrivă mișcată și surprinsă de ce i s-a spus despre vorbele și purtarea lui May.

— Acum, domnilor, vreau să mergeți și să vă faceți datoria și față de celelalte mese la fel de generos cum ați făcut-o față de a mea, mai ales față de masa de artă, spuse ea, chemându-i pe „ai lui Teddy", cum le ziceau fetele prietenilor lui de la colegiu.

— „Atacați, Chester, atacați!" e deviza acelei mese, dar faceți-vă datoria ca niște bărbați și o să primiți de banii voștri artă din plin, în toate sensurile cuvântului, spuse neostoita Jo, în timp ce falanga devotată se pregătea să intre în acțiune.

— A auzi înseamnă a asculta, dar March e cu mult mai frumoasă decât May, spuse micul Parker, făcând un efort disperat să fie și spiritual, și tandru deopotrivă, dar Laurie l-a redus imediat la tăcere, spunând...

— Foarte bine, fiule, pentru un băiețaș! și l-a luat de acolo, cu o bătaie părintească pe creștet.

— Cumpără vazele, îi șopti Amy lui Laurie, ca ultim gest de a aduna cărbuni aprinși pe capul dușmancei ei.

Spre marea încântare a lui May, domnul Laurence nu doar că a cumpărat vazele, ci s-a plimbat prin sală cu câte una sub fiecare braț. Ceilalți domni au făcut cumpărături la fel de nechibzuite, luând tot felul de nimicuri fragile, iar după aceea au rătăcit neajutorați pe acolo, încărcați cu flori de ceară, evantaie pictate, mape filigranate și alte achiziții utile și potrivite.

Mătușa Carrol era și ea acolo, a auzit povestea, a părut încântată și i-a spus ceva doamnei March într-un colț, lucru care a făcut-o pe aceasta să radieze de mulțumire și să o privească pe Amy cu un amestec de mândrie și îngrijorare, deși

nu și-a trădat motivul bucuriei decât câteva zile mai târziu.

Târgul a fost declarat un succes, iar când May i-a spus noapte bună lui Amy, n-a mai fost siropoasă ca de obicei, ci i-a dat un sărut afectuos și i-a aruncat o privire care spunea: „iartă și uită". Asta a mulțumit-o pe Amy, iar când a ajuns acasă a găsit vazele expuse pe polița șemineului din salon, fiecare cu un buchet mare în ea. „Răsplata meritului pentru o March mărinimoasă", cum a anunțat Laurie cu un gest teatral.

— Ai mult mai multă tărie morală, generozitate și noblețe de caracter decât ți-am recunoscut vreodată, Amy. Te-ai purtat minunat și te respect din toată inima, spuse Jo cu căldură, în timp ce își periau părul împreună târziu în noaptea aceea.

„Da, toate simțim la fel și o iubim tocmai pentru că iartă atât de ușor. Trebuie să-ți fi fost cumplit de greu, după atâta muncă și după ce ți-ai pus atâta speranță în vânzarea lucrurilor tale frumoase. Nu cred că eu aș fi reușit să fac asta cu atâta bunătate cum ai făcut-o tu", adăugă Beth de pe pernă.

„Vai, fetelor, nu trebuie să mă lăudați atât. N-am făcut decât ceea ce aș vrea să mi se facă și mie. Râdeți de mine când spun că vreau să fiu o doamnă, dar eu mă gândesc la o adevărată lady, în minte și în purtare, și încerc să devin asta atât cât știu eu. Nu pot să explic exact, dar vreau să fiu deasupra micilor răutăți, prostioare și defecte care strică atât de multe femei. Sunt încă departe de asta, dar fac tot ce pot și sper ca, în timp, să ajung să fiu cum este Mama."

Amy vorbise cu toată seriozitatea, iar Jo îi spuse, îmbrățișând-o cu drag: „Acum înțeleg ce vrei să spui și n-o să mai râd

niciodată de tine. Înaintezi mai repede decât crezi, iar eu o să iau lecții de la tine despre adevărata politețe, fiindcă tu, cred eu, i-ai descoperit secretul. Continuă, draga mea, într-o zi o să-ți primești răsplata, și nimeni n-o să se bucure mai mult decât mine."

O săptămână mai târziu, Amy chiar și-a primit răsplata, iar bietei Jo i-a fost greu să se bucure. A sosit o scrisoare de la mătușa Carrol, iar chipul doamnei March s-a luminat atât de tare când a citit-o, încât Jo și Beth, care erau cu ea, au întrebat imediat care sunt veștile cele bune.

„Mătușa Carrol pleacă în străinătate luna viitoare și vrea..."

„Să merg eu cu ea!" izbucni Jo, sărind de pe scaun într-un entuziasm de nestăpânit.

„Nu, draga mea, nu tu. Amy."

„O, mamă! E prea mică, acum ar trebui să-mi vină mie rândul. Îmi doresc asta de atâta vreme. Mi-ar face atât de bine și ar fi absolut minunat. Trebuie să merg eu!"

„Mă tem că e imposibil, Jo. Mătușa o vrea pe Amy, în mod hotărât, iar noi nu putem impune condiții când ea oferă o asemenea favoare."

„Mereu e la fel. Amy are parte de toată distracția, iar eu de toată munca. Nu e drept, oh, nu e drept!" strigă Jo cu pasiune.

„Mă tem că e și vina ta, măcar în parte, draga mea. Când mi-a vorbit mătușa zilele trecute, și-a exprimat regretul pentru felul tău prea direct și pentru firea ta prea independentă, iar aici scrie, de parcă te-ar cita: «La început plănuisem s-o invit pe Jo,

dar, din moment ce „favorurile o împovărează” și „urăște franceza”, cred că n-am să mă încumet s-o poftesc. Amy e mai ascultătoare, îi va fi o companie bună lui Flo și va primi cu recunoștință orice ajutor îi poate aduce această călătorie.»

„O, limba mea, limba mea îngrozitoare! De ce nu pot să învăț odată să tac?” gemu Jo, amintindu-și de vorbele care o dăduseră de gol. După ce auzi explicația expresiilor citate, doamna March spuse cu tristețe...

„Mi-aș fi dorit să poți merge, dar de data asta nu e nicio șansă, așa că încearcă să suporți cu seninătate și nu umbri bucuria lui Amy cu reproșuri sau regrete.”

„Am să încerc”, spuse Jo, clipind des ca să-și stăpânească lacrimile, în timp ce se apleca să ridice coșul pe care îl răsturnase de bucurie. „O să iau exemplu de la ea și o să încerc nu doar să par bucuroasă, ci chiar să fiu, și să nu-i invidiez nici măcar o clipă de fericire. Dar n-o să-mi fie ușor, fiindcă e o dezamăgire cumplită”, iar biata Jo udă cu câteva lacrimi amare mica perniță de ace dolofană pe care o ținea în mână.

„Jo, draga mea, sunt foarte egoistă, dar nu m-aș putea lipsi de tine și mă bucur că nu pleci chiar acum”, șopti Beth, îmbrățișând-o, cu tot cu coș, cu o strângere atât de lipită și cu un chip atât de plin de iubire, încât Jo se simți mângâiată, în ciuda regretului ascuțit care o făcea să vrea să-și tragă singură două palme și să o roage smerită pe mătușa Carrol să-i facă ei această favoare, ca să vadă cât de recunoscătoare ar purta-o.

Până când intră Amy, Jo reușise să ia parte la bucuria familiei, poate nu chiar la fel de din toată inima ca de obicei, dar fără să

se plângă de norocul lui Amy. Tânăra primi vestea ca pe o mare binecuvântare, umbla prin casă într-un fel de extaz solemn și chiar din seara aceea începu să-și sorteze culorile și să-și împacheteze creioanele, lăsând mărunțișuri precum hainele, banii și pașapoartele în grija celor mai puțin absorbiți decât ea de viziunile artei.

„Pentru mine nu e doar o călătorie de plăcere, fetelor", spuse ea apăsat, în timp ce își curăța cea mai bună paletă. „Îmi va hotărî cariera, pentru că, dacă am vreun strop de geniu, la Roma îl voi descoperi și voi face ceva ca să-l dovedesc."

„Și dacă nu ai?" spuse Jo, cusând mai departe, cu ochii roșii, la noile gulere care urmau să-i fie date lui Amy.

„Atunci mă întorc acasă și predau desen ca să mă întrețin", răspunse aspiranta la faimă, cu calm filozofic. Dar făcu o grimasă la această perspectivă și zgârie paleta cu și mai multă înverșunare, de parcă ar fi fost hotărâtă să ia măsuri energice înainte să renunțe la speranțele ei.

„Nu, n-o să faci asta. Tu urăști munca grea și o să te măriți cu vreun om bogat, apoi o să te întorci acasă ca să trăiești în lux tot restul vieții", spuse Jo.

„Previziunile tale se mai adeveresc uneori, dar pe asta n-o cred. Mi-aș dori din tot sufletul să se întâmple, fiindcă, dacă eu nu pot fi artistă, mi-ar plăcea măcar să-i pot ajuta pe cei care sunt", spuse Amy, zâmbind, de parcă rolul unei mari binefăcătoare i s-ar fi potrivit mai bine decât acela al unei sărmane profesoare de desen.

„Hm!” spuse Jo, oftând. „Dacă îți dorești ceva, o să-l ai, pentru că ție ți se împlinesc mereu dorințele — ale mele niciodată.”

„Ți-ar plăcea să mergi?” întrebă Amy, atingându-și gânditoare nasul cu cuțitul.

„Încă cum!”

„Ei bine, peste un an sau doi o să trimit după tine și o să săpăm în Forum după relicve, iar apoi o să facem toate planurile pe care le-am tot făcut de atâtea ori.”

„Mulțumesc. O să-ți amintesc de promisiunea asta când va veni ziua aceea minunată, dacă va veni vreodată”, răspunse Jo, primind oferta aceea vagă, dar splendidă, cu toată recunoștința de care era în stare.

Nu a fost prea mult timp pentru pregătiri, iar casa a fost în fierbere până când Amy a plecat. Jo s-a ținut foarte bine până când ultima fâlfâire de panglică albastră a dispărut; atunci s-a retras în refugiul ei, podul, și a plâns până n-a mai putut. Și Amy s-a purtat curajos până când vaporul a ridicat ancora. Dar chiar în clipa în care pasarela urma să fie trasă, a lovit-o deodată gândul că, în curând, un ocean întreg avea să se întindă între ea și cei care o iubeau cel mai mult, iar ea s-a agățat de Laurie, ultimul care mai zăbovea, spunând printre suspine...

„Oh, ai grijă de ei pentru mine și, dacă s-ar întâmpla ceva...”

„Am să am, draga mea, am să am, iar dacă se întâmplă ceva, o să vin să te alin”, șopti Laurie, fără să bănuiască măcar cât de curând avea să fie chemat să-și țină cuvântul.

Așa a plecat Amy pe mare, în căutarea Lumii Vechi, care pentru ochii tineri e mereu nouă și frumoasă, în timp ce tatăl și prietenul ei o priveau de pe țărm, sperând din toată inima ca fata aceea cu suflet senin să nu aibă parte decât de un destin blând; ea le făcu semn cu mâna până când n-au mai văzut nimic în afară de strălucirea orbitoare a soarelui de vară pe mare.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI UNU CORESPONDENTA NOASTRĂ DIN STRĂINĂTATE

Londra

Dragii mei, chiar acum stau la o fereastră din față, la Bath Hotel, în Piccadilly. Nu e un loc la modă, dar unchiul a stat aici cu ani în urmă și nu vrea să meargă nicăieri altundeva. Oricum, nu avem de gând să rămânem mult, așa că nu contează prea tare. Ah, nici nu pot să vă spun cât de mult mă bucur de toate! Niciodată nu reușesc, așa că o să vă dau doar câteva fragmente din carnetul meu, fiindcă de când am plecat n-am făcut altceva decât să schițez și să mâzgălesc.

Am trimis câteva rânduri din Halifax, când mă simțeam destul de rău, dar după aceea mi-a mers de minune: rareori mi-a fost rău, am stat toată ziua pe punte și am avut o mulțime de oameni plăcuți care să mă distreze. Toată lumea s-a purtat foarte frumos cu mine, mai ales ofițerii. Nu râde, Jo, domnii chiar sunt foarte necesari la bord: ai de cine să te ții sau cine să te servească și, cum ei n-au nimic de făcut, e o adevărată binefacere să-i faci utili; altfel, mă tem că ar fuma până s-ar omorî.

Mătușa și Flo s-au simțit rău tot drumul și au preferat să fie lăsate în pace, așa că, după ce am făcut pentru ele tot ce am putut, m-am dus să mă bucur și eu. Ce plimbări pe punte, ce apusuri, ce aer minunat și ce valuri! Era aproape la fel de palpitant ca atunci când călărești un cal iute, când goneam

înainte atât de măreț. Mi-aș fi dorit să fi putut veni și Beth; i-ar fi prins atât de bine. Cât despre Jo, ea s-ar fi urcat și s-ar fi așezat pe velastraiul mare, sau cum s-o numi lucrul acela de sus, s-ar fi împrietenit cu mecanicii și ar fi suflat în trompeta căpitanului de atâta încântare.

Totul a fost minunat, dar m-am bucurat când am zărit țărmul Irlandei și l-am găsit fermecător: atât de verde și de însorit, cu căsuțe brune risipite pe ici, pe colo, ruine pe unele dealuri și reședințe de țară ale domnilor în văi, cu cerbi păscând prin parcuri. Era devreme dimineața, dar nu mi-a părut deloc rău că m-am trezit ca să văd asta, fiindcă golful era plin de bărcuțe, țărmul atât de pitoresc, iar deasupra se întindea un cer trandafiriu. N-am să uit niciodată priveliștea aceea.

La Queenstown ne-a părăsit unul dintre noii mei cunoscuți, domnul Lennox, iar când am pomenit ceva despre Lacurile din Killarney, a oftat și a cântat, uitându-se la mine...

„Oh, ai auzit vreodată de Kate Kearney? Ea trăiește pe malurile din Killarney; De privirea ei, Ferește-te și fugi, Căci fatală e privirea lui Kate Kearney."

Nu era o prostioară?

N-am stat în Liverpool decât câteva ore. E un loc murdar și gălăgios, și m-am bucurat când am plecat de acolo. Unchiul a dat fuga afară și și-a cumpărat o pereche de mănuși din piele de câine, niște pantofi groși și urâți, și o umbrelă, iar primul lucru pe care l-a făcut a fost să se bărbierească à la mutton chop. După aceea s-a felicitat singur că arăta ca un adevărat britanic, dar prima dată când și-a dat pantofii la curățat, băiețașul care

lustruia ghete și-a dat seama imediat că în ei stătea un american și a zis, rânjind: „Poftiți, sir. Le-am dat cel mai nou luciu yankeu." Pe unchi l-a amuzat teribil. Vai, trebuie să vă spun ce a făcut caraghiosul de Lennox! L-a pus pe prietenul lui Ward, care a venit cu noi, să-mi comande un buchet, iar primul lucru pe care l-am văzut în camera mea a fost unul minunat, cu „Complimentele lui Robert Lennox" pe cartonaș. Nu-i așa că a fost nostim, fetelor? Îmi place să călătoresc.

N-o să ajung niciodată la Londra dacă nu mă grăbesc. Călătoria a fost ca și cum ai trece printr-o galerie nesfârșită de tablouri, plină de peisaje minunate. Cel mai mult m-au încântat casele de la țară, cu acoperișuri de paie, iederă până la streașină, ferestre cu ochiuri mici și femei zdravene, cu obrajii rumeni, și copii rumeni în prag. Până și vitele păreau mai liniștite decât ale noastre, stând până la genunchi în trifoi, iar găinile cotcodăceau mulțumite, de parcă nu deveneau niciodată agitate ca găinușele yankee. N-am mai văzut niciodată culori atât de desăvârșite: iarba atât de verde, cerul atât de albastru, grânele atât de galbene, pădurile atât de întunecate; am fost în extaz tot drumul. Și Flo la fel, și tot săream de pe o parte pe alta, încercând să vedem totul în timp ce goneam cu șaizeci de mile pe oră. Mătușa era obosită și a adormit, dar unchiul își citea ghidul și nu voia să se mire de nimic. Așa a decurs totul. Amy, sărind în sus: „Oh, aceea trebuie să fie Kenilworth, locul acela cenușiu dintre copaci!" Flo, repezindu-se la fereastra mea: „Ce drăguț! Trebuie să mergem acolo cândva, nu-i așa, tata?" Unchiul, admirându-și calm cizmele: „Nu, draga mea, nu dacă nu cumva vrei bere; aceea e o fabrică de bere."

O pauză — apoi Flo a strigat: „Doamne sfinte, uite o spânzurătoare și un om care urcă spre ea.” „Unde, unde?” țipă Amy, holbându-se la doi stâlpi înalți cu o bârnă deasupra și niște lanțuri atârnând. „O mină de cărbune”, remarcă unchiul, cu ochii sclipind. „Uite ce turmă drăguță de miei, toți culcați”, spune Amy. „Privește, tata, nu-i așa că sunt frumoși?” adaugă Flo, sentimentală. „Gâște, domnișoarelor”, răspunde unchiul, pe un ton care ne potolește până când Flo se așază să se bucure de Flirtations of Captain Cavendish, iar eu rămân cu peisajul numai pentru mine.

Bineînțeles că a început să plouă când am ajuns la Londra și nu se vedea nimic în afară de ceață și umbrele. Ne-am odihnit, ne-am despachetat și am mai făcut puține cumpărături printre reprizele de ploaie. Mătușa Mary mi-a luat câteva lucruri noi, fiindcă am plecat atât de în grabă încât nu eram nici pe jumătate pregătită. O pălărie albă cu pană albastră, o rochie de muselină asortată și cea mai frumoasă mantie pe care ai văzut-o vreodată. Cumpărăturile pe Regent Street sunt absolut minunate. Totul pare atât de ieftin, panglici frumoase la doar șase pence yardul. Mi-am făcut provizii serioase, dar mănușile mi le voi lua din Paris. Nu sună asta cam elegant și bogat?

Flo și cu mine, de distracție, am chemat un hansom cab cât timp mătușa și unchiul erau plecați și am ieșit la plimbare, deși după aceea am aflat că nu se cuvenea ca domnișoarele să meargă singure cu ele. A fost atât de caraghios! După ce ne-am trezit închise înăuntru de panoul acela de lemn, birjarul a pornit într-un galop atât de nebunesc, încât Flo s-a speriat și mi-a spus să-l opresc, dar el era sus, afară, undeva în spate, și nu aveam cum

să ajung la el. Nu m-a auzit când am strigat și nici nu m-a văzut când am fluturat umbrelușa în față, așa că am rămas acolo complet neajutorate, zdrăngănind înainte și luând colțurile cu o viteză de-ți tăia răsuflarea. În cele din urmă, disperată, am zărit o ușiță în acoperiș și, când am împins-o, a apărut un ochi roșu și o voce îmbibată de bere a spus...

„Ei, atunci, madam?"

I-am dat indicațiile cât de serioasă am putut, iar după ce a trântit ușița și a zis „Da, da, madam", omul și-a făcut calul să meargă la pas, de parcă mergeam la o înmormântare. Am deschis iar și am spus: „Puțin mai repede", iar el a pornit din nou în goană, la fel de bezmetic ca înainte, și ne-am resemnat cu soarta noastră.

Astăzi a fost frumos și am mers în Hyde Park, chiar aproape de noi, fiindcă suntem mai aristocratice decât părem. Ducele de Devonshire locuiește în apropiere. Îi văd adesea lacheii tolăniți pe la poarta din spate, iar casa Ducelui de Wellington nu e departe. Ce priveliști am văzut, dragă! A fost mai bun decât Punch, fiindcă erau acolo văduve grase din înalta societate legănându-se în trăsurile lor roșii și galbene, cu Jeamesi somptuoși în ciorapi de mătase și haine de catifea stând în spate, iar în față vizitii pudrați. Bone elegante cu cei mai rumeni copii pe care i-am văzut vreodată, fete frumoase cu aer pe jumătate adormit, dandy lenevind pe acolo în pălării englezești ciudate și mănuși lavandă din piele fină, și soldați înalți, în tunici roșii scurte și cu niște căciulițe rotunde puse într-o parte, arătând atât de nostim încât îmi venea să-i schițez.

Rotten Row înseamnă „Route de Roi”, adică drumul regelui, dar acum seamănă mai degrabă cu o școală de echitație decât cu orice altceva. Caii sunt minunați, iar bărbații, mai ales grăjdarii, călăresc foarte bine, însă femeile sunt rigide și saltă în șa, ceea ce nu se potrivește deloc cu regulile noastre. Mi-ar fi plăcut să le arăt un galop american năvalnic, fiindcă ele mergeau în trap, grav, în sus și în jos, în costumele lor scurte de călărie și cu pălării înalte, arătând ca femeile dintr-o arcă a lui Noe de jucărie. Toată lumea călărește aici — bătrâni, doamne corpolente, copii mici — iar tinerii flirtează zdravăn; am văzut chiar o pereche schimbând boboci de trandafir, fiindcă se poartă să porți unul la butonieră, și mi s-a părut o idee chiar drăguță.

După-amiază am mers la Westminster Abbey, dar să nu te aștepți să ți-o descriu, e imposibil, așa că mă voi mărgini să spun doar atât: a fost sublimă! În seara asta mergem să-l vedem pe Fechter, și va fi un sfârșit potrivit pentru cea mai fericită zi din viața mea.

E foarte târziu, dar nu pot lăsa scrisoarea să plece mâine dimineață fără să-ți spun ce s-a întâmplat aseară. Ghicește cine a intrat tocmai când beam ceaiul? Prietenii englezi ai lui Laurie, Fred și Frank Vaughn! Am rămas uluită, fiindcă nu i-aș fi recunoscut dacă n-ar fi fost cărțile de vizită. Amândoi sunt înalți și poartă favoriți; Fred e chipeș în stil englezesc, iar Frank e și mai bine, pentru că șchiopătează doar puțin și nu mai folosește cârje. Laurie le spusese unde urma să fim și au venit să ne invite la ei acasă, dar unchiul nu vrea să meargă, așa că le vom întoarce vizita și îi vom vedea cum vom putea. Au venit cu noi la

teatru și ne-am simțit minunat, fiindcă Frank i-a acordat toată atenția lui Flo, iar eu și Fred am vorbit despre distracțiile trecute, prezente și viitoare de parcă ne-am fi cunoscut de o viață. Spune-i lui Beth că Frank a întrebat de ea și i-a părut rău să afle că nu e bine cu sănătatea. Fred a râs când am pomenit de Jo și i-a trimis „respectuoasele lui complimente pălăriei celei mari". Niciunul dintre ei nu uitase Camp Laurence sau distracția pe care am avut-o acolo. Parcă a fost acum o veșnicie, nu-i așa?

Mătușa bate în perete pentru a treia oară, așa că trebuie să mă opresc. Chiar mă simt ca o mare doamnă londoneză cam risipitoare, scriind aici la ora asta târzie, cu camera plină de lucruri frumoase și cu mintea vraiște de atâtea parcuri, teatre, rochii noi și ființe galante care spun „Ah!" și își răsucesc mustățile blonde cu adevărata morgă a lorzilor englezi. Mi-e dor să vă văd pe toate și, în ciuda tuturor prostioarelor mele, rămân, ca întotdeauna, a voastră iubitoare...

AMY

PARIS

Dragile mele,

În ultima mea scrisoare ți-am povestit despre vizita noastră la Londra, cât de amabili au fost cei din familia Vaughn și ce petreceri plăcute au dat pentru noi. Cel mai mult mi-au plăcut excursiile la Hampton Court și la Muzeul Kensington, fiindcă la Hampton am văzut cartoanele lui Rafael, iar la muzeu, săli întregi pline cu tablouri de Turner, Lawrence, Reynolds, Hogarth și ceilalți mari maeștri. Ziua petrecută în Richmond Park a fost încântătoare, pentru că am avut un adevărat picnic englezesc și

am văzut mai mulți stejari splendizi și mai multe grupuri de cerbi decât aș fi putut vreodată să desenez; am auzit și o privighetoare și am văzut ciocârlii ridicându-se în zbor. Am „făcut" Londra pe săturate, datorită lui Fred și Frank, și ne-a părut rău când a trebuit să plecăm, fiindcă, deși englezii se lasă mai greu apropiați, odată ce se hotărăsc să te primească, cred că nimeni nu-i întrece la ospitalitate. Cei din familia Vaughn speră să ne întâlnească la Roma iarna viitoare și voi fi cumplit de dezamăgită dacă nu se va întâmpla, pentru că Grace și cu mine suntem foarte bune prietene, iar băieții sunt tare de treabă, mai ales Fred.

Ei bine, abia ne așezaserăm aici, că a apărut din nou, spunând că venise în vacanță și că urma să plece în Elveția. La început, mătușa a părut cam îngrijorată, dar el era atât de degajat în privința asta, încât n-a putut spune nimic. Acum ne înțelegem foarte bine și ne bucurăm mult că a venit, fiindcă vorbește franceza ca un nativ și nu știu ce ne-am face fără el. Unchiul nu știe nici zece cuvinte și ține morțiș să vorbească engleza foarte tare, de parcă asta i-ar face pe oameni să-l înțeleagă. Pronunția mătușii e de modă veche, iar Flo și cu mine, deși ne închipuiam că știm destul de bine limba, ne-am dat seama că nu e deloc așa și îi suntem foarte recunoscătoare lui Fred că se ocupă de „parle-vu-ing", cum îi spune unchiul.

Petrecem niște zile minunate! Vizităm întruna, de dimineața până seara, ne oprim la prânzuri bune în cafenelele vesele și dăm peste tot felul de întâmplări hazlii. În zilele ploioase stau la Luvru și mă desfăt printre tablouri. Jo și-ar strâmba năsucul ei obraznic la unele dintre cele mai frumoase, pentru că nu are

suflet pentru artă, dar eu am și încerc să-mi cultiv ochiul și gustul cât pot de repede. Ei i-ar plăcea mai mult relicvele oamenilor mari, fiindcă i-am văzut pălăria cu colțuri și haina cenușie ale lui Napoleon, leagănul copilului lui și vechea lui periuță de dinți, precum și pantofiorul Mariei Antoaneta, inelul Sfântului Denis, sabia lui Carol cel Mare și multe alte lucruri interesante. Când mă întorc, o să vorbesc ore întregi despre toate, dar acum n-am timp să scriu.

Palais Royale e un loc de poveste, plin de bijuterii și de tot felul de lucruri încântătoare, atât de multe încât aproape mă zăpăcesc, fiindcă nu le pot cumpăra. Fred a vrut să-mi ia câteva, dar, firește, nu i-am permis. Apoi Bois și Champs Elysees sunt tres magnifique. Am văzut de mai multe ori familia imperială: împăratul e un bărbat urât, cu o înfățișare aspră; împărăteasa e palidă și drăguță, dar îmbrăcată fără gust, după părerea mea — rochie mov, pălărie verde și mănuși galbene. Micul Nap e un băiat frumos, care stă de vorbă cu tutorele lui și salută oamenii trimițându-le bezele când trece în trăsura lui cu patru cai, cu postilioni în jachete de satin roșu și o gardă călare în față și în spate.

Ne plimbăm adesea prin Grădinile Tuileries, fiindcă sunt minunate, deși mie îmi plac mai mult vechile Grădini Luxembourg. Pere la Chaise e foarte curios, pentru că multe dintre morminte sunt ca niște camere mici și, dacă te uiți înăuntru, vezi o masă, cu chipuri sau fotografii ale morților, și scaune pentru cei îndoliați, ca să stea jos când vin să-i plângă. Asta e atât de franțuzesc.

Camerele noastre sunt pe Rue de Rivoli și, stând pe balcon, privim în sus și în jos pe lunga și strălucitoarea stradă. E atât de plăcut, încât ne petrecem serile acolo, stând de vorbă, când suntem prea obosiți după treburile zilei ca să mai ieșim. Fred e foarte amuzant și, în toate privințele, cel mai agreabil tânăr pe care l-am cunoscut vreodată — cu excepția lui Laurie, ale cărui maniere sunt mai fermecătoare. Mi-aș dori ca Fred să fie brunet, fiindcă nu prea-mi plac bărbații blonzi; totuși, familia Vaughn e foarte bogată și de neam excelent, așa că n-am să mă leg de părul lor galben, de vreme ce al meu e și mai galben.

Săptămâna viitoare plecăm spre Germania și Elveția și, pentru că vom călători repede, n-am să pot decât să-ți trimit scrisori scurte, scrise în grabă. Îmi țin jurnalul și încerc să „țin minte corect și să descriu limpede tot ce văd și admir", așa cum m-a sfătuit tata. Îmi prinde bine ca exercițiu și, împreună cu carnetul meu de schițe, îți va da o imagine mai bună a călătoriei mele decât aceste mâzgăleli.

Adieu, te îmbrățișez cu drag. „Votre Amie."

HEIDELBERG

Draga mea mamă,

Având un ceas liniștit înainte să plecăm spre Berna, am să încerc să-ți povestesc ce s-a întâmplat, fiindcă unele lucruri sunt foarte importante, după cum vei vedea.

Călătoria pe Rin cu vaporul a fost minunată, iar eu n-am făcut decât să stau și să mă bucur de ea din toată inima. Ia vechile ghiduri ale tatălui și citește despre locurile acelea. Eu nu găsesc

cuvinte destul de frumoase ca să le descriu. La Coblenz ne-am simțit de minune, fiindcă niște studenți din Bonn, cu care Fred se împrietenise pe vapor, ne-au făcut o serenadă. Era o noapte cu lună, și pe la unu Flo și cu mine am fost trezite de cea mai încântătoare muzică, chiar sub ferestrele noastre. Am sărit imediat din pat și ne-am ascuns după perdele, dar, trăgând cu ochiul pe furiș, i-am văzut pe Fred și pe studenți cântând jos, în stradă. A fost cel mai romantic lucru pe care l-am văzut vreodată: râul, podul de vase, marea fortăreață de vizavi, lumina lunii peste tot și o muzică în stare să topească și o inimă de piatră.

Când au terminat, am aruncat câteva flori, iar noi i-am văzut cum se înghesuiau să le prindă, cum sărutau cu mâna către doamnele nevăzute și cum plecau râzând, probabil să fumeze și să bea bere. A doua zi dimineață, Fred mi-a arătat una dintre florile mototolite, pe care o ținea în buzunarul vestei, și avea un aer foarte sentimental. Am râs de el și i-am spus că nu eu o aruncasem, ci Flo, lucru care părea să-l dezguste, fiindcă a azvârlit-o pe fereastră și a redevenit dintr-odată rațional. Mi-e teamă că băiatul acesta o să-mi dea bătăi de cap; începe să arate așa.

Băile de la Nassau erau foarte animate, la fel și Baden-Baden, unde Fred a pierdut niște bani, iar eu l-am certat. Are nevoie de cineva care să aibă grijă de el când Frank nu e cu el. Kate a spus odată că speră să se însoare curând, iar eu sunt cu totul de acord cu ea că i-ar prinde bine. Frankfurt a fost încântător. Am văzut casa lui Goethe, statuia lui Schiller și faimoasa „Ariadna" a lui Dannecker. Era foarte frumoasă, dar cred că m-aș fi bucurat

mai mult de ea dacă aș fi știut mai bine povestea. Nu mi-a plăcut să întreb, fiindcă toată lumea o știa sau se prefăcea că o știe. Mi-aș dori ca Jo să-mi povestească totul despre ea. Ar fi trebuit să citesc mai mult, fiindcă descopăr că nu știu nimic, iar asta mă stânjenește.

Acum vine partea serioasă, pentru că aici s-a întâmplat, iar Fred tocmai a plecat. A fost atât de bun și de vesel, încât ne-am atașat cu toții de el. Până în noaptea serenadei, eu n-am văzut în asta decât o prietenie de călătorie. Dar de atunci am început să simt că plimbările la lumina lunii, vorbele de la balcon și aventurile noastre de fiecare zi însemnau pentru el mai mult decât o simplă distracție. N-am cochetat, mamă, chiar nu, ci mi-am amintit ce mi-ai spus și am făcut tot ce am putut mai bine. Nu e vina mea dacă oamenii mă plac. Nu încerc să-i fac să mă placă, iar când eu nu țin la ei, lucrul acesta mă neliniștește, deși Jo spune că n-am deloc inimă. Acum știu că mama o să dea din cap, iar fetele o să spună: „Vai, ce mică profitoare!", dar m-am hotărât: dacă Fred mă cere, îl voi accepta, deși nu sunt nebunește îndrăgostită. Îmi place de el și ne înțelegem bine împreună. E chipeș, tânăr, destul de isteț și foarte bogat — mult mai bogat decât familia Laurence. Nu cred că ai lui s-ar împotrivi și aș fi foarte fericită, fiindcă sunt cu toții oameni buni, bine-crescuți, generoși și mă plac. Fred, fiind geamănul născut primul, va moșteni domeniul, presupun, și ce domeniu splendid este! O casă în oraș, pe o stradă la modă, nu atât de ostentativă ca marile noastre case, dar de două ori mai confortabilă și plină de acel lux solid în care englezii cred atât de mult. Îmi place, pentru că e autentic. Am văzut argintăria, bijuteriile familiei, servitorii vechi și tablouri cu proprietatea de la țară, cu parcul ei,

casa cea mare, terenurile minunate și caii superbi. O, ar fi tot ce mi-aș putea dori! Și aș prefera asta oricărui titlu pe care fetele îl înșfacă atât de repede, ca apoi să descopere că în spatele lui nu e nimic. Poate că sunt interesată, dar urăsc sărăcia și nu am de gând s-o mai îndur nici măcar o clipă în plus, dacă pot evita asta. Una dintre noi trebuie să se mărite bine. Meg n-a făcut-o, Jo n-o va face, Beth încă nu poate, așa că o voi face eu și voi pune totul în ordine pentru toată lumea. Nu m-aș mărita cu un bărbat pe care îl urăsc sau îl disprețuiesc. De asta poți fi sigură. Și, deși Fred nu este eroul meu ideal, e foarte potrivit și, cu timpul, m-aș putea atașa destul de mult de el, dacă el ar ține foarte mult la mine și m-ar lăsa să fac exact cum îmi place. Așa că în ultima săptămână m-am tot gândit la asta, fiindcă era imposibil să nu observ că Fred mă place. N-a spus nimic, dar se vedea din lucrurile mărunte. Nu merge niciodată cu Flo, caută mereu să stea lângă mine în trăsură, la masă sau la plimbare, are o privire sentimentală când suntem singuri și se încruntă la oricine altcineva îndrăznește să-mi vorbească. Ieri, la cină, când un ofițer austriac s-a uitat insistent la noi și apoi i-a spus ceva prietenului lui, un baron cu aer cam destrăbălat, despre „ein wunderschones Blondchen", Fred s-a uitat atât de fioros, de parcă era un leu, și și-a tăiat carnea cu atâta furie, că aproape i-a zburat din farfurie. Nu e unul dintre englezii aceia reci și rigizi, ci mai degrabă iute la mânie, pentru că are sânge scoțian în el, cum ți-ai putea da seama după frumoșii lui ochi albaștri.

Ei bine, aseară am urcat la castel pe la apus, adică toți, mai puțin Fred, care trebuia să ni se alăture acolo după ce trecea pe la Post Restante să-și ia scrisorile. Ne-am simțit minunat cotrobăind printre ruine, prin pivnițele unde se află uriașul butoi

și prin grădinile superbe amenajate demult de elector pentru soția lui englezoaică. Mie mi-a plăcut cel mai mult terasa cea mare, fiindcă priveliștea era divină, așa că, în timp ce ceilalți s-au dus să vadă încăperile dinăuntru, eu am rămas acolo și am încercat să schițez capul de leu din piatră cenușie de pe zid, înconjurat de lăstari stacojii de viță decorativă. Mă simțeam ca și cum aș fi intrat într-un roman, stând acolo, privind Neckarul cum curge prin vale, ascultând muzica fanfarei austriece de jos și așteptându-mi iubitul, ca o adevărată fată din povești. Aveam senzația că urma să se întâmple ceva și eram pregătită. Nu eram nici roșie la față, nici tremurătoare, ci foarte calmă și doar puțin emoționată.

După o vreme am auzit glasul lui Fred și apoi a apărut în grabă pe sub marea arcadă, căutându-mă. Părea atât de tulburat, încât am uitat imediat de mine și l-am întrebat ce s-a întâmplat. Mi-a spus că tocmai primise o scrisoare în care era rugat să vină acasă, fiindcă Frank era foarte bolnav. Așa că pleca imediat cu trenul de noapte și nu avea timp decât să-și ia rămas-bun. Mi-a părut foarte rău pentru el și am fost dezamăgită pentru mine, dar numai pentru o clipă, fiindcă, atunci când mi-a strâns mâna, a spus-o într-un fel pe care nu-l puteam înțelege greșit: „Mă voi întoarce curând, n-ai să mă uiți, Amy?"

Nu i-am promis nimic, dar m-am uitat la el, iar el a părut mulțumit, și nu mai era timp de altceva decât de mesaje și rămas-bun, fiindcă pleca într-o oră, iar nouă tuturor ne lipsește foarte mult. Știu că voia să spună mai mult, dar cred, din ceva ce a lăsat odată să se înțeleagă, că îi promisese tatălui său să nu facă încă nimic de felul acesta o vreme, fiindcă e un băiat pripit,

iar bătrânul domn se teme de o noră străină. Ne vom revedea curând la Roma și atunci, dacă nu mă răzgândesc, îi voi spune „Da, mulțumesc”, când el va spune „Vrei, te rog?”

Desigur, toate acestea sunt foarte private, dar am vrut să știi ce se petrece. Nu-ți face griji pentru mine; amintește-ți că sunt „Amy a ta cea prudentă” și fii sigură că nu voi face nimic în pripă. Trimite-mi cât de multe sfaturi vrei. Le voi folosi, dacă voi putea. Mi-aș dori să te pot vedea, ca să stăm de vorbă pe îndelete, Marmee. Iubește-mă și ai încredere în mine.

A ta pentru totdeauna, AMY

CAPITOLUL TREIZECI ȘI DOI NECAZURI DELICATE

„Jo, sunt îngrijorată pentru Beth.”

„Dar, mamă, de când au venit bebelușii, a părut neobișnuit de bine.”

„Nu sănătatea ei mă îngrijorează acum, ci starea ei sufletească. Sunt sigură că are ceva pe suflet și vreau să afli ce anume.”

„Ce te face să crezi asta, mamă?”

„Stă mult singură și nu mai vorbește cu tatăl ei atât de mult ca înainte. Zilele trecute am găsit-o plângând lângă bebelușii. Când cântă, alege mereu cântece triste și, din când în când, îi văd pe chip o expresie pe care n-o înțeleg. Nu e deloc în firea lui Beth, iar asta mă neliniștește.”

„Ai întrebat-o despre asta?”

„Am încercat o dată sau de două ori, dar fie mi-a ocolit întrebările, fie părea atât de tulburată, încât m-am oprit. Nu-mi forțez niciodată copiii să-mi facă destăinuiri și, de obicei, nici nu trebuie să aștept mult.”

Doamna March s-a uitat la Jo în timp ce vorbea, dar chipul din fața ei părea cu totul neatins de vreo neliniște ascunsă, în afară de cea pentru Beth; iar după ce a cusut gânditoare un minut, Jo a spus: „Cred că Beth crește și, odată cu asta, începe să viseze, să aibă speranțe, temeri și frământări, fără să știe de ce și fără să le poată explica. Doar, mamă, Beth are optsprezece ani, dar

noi nu ne dăm seama și o tratăm ca pe un copil, uitând că e o femeie."

„Așa este. Draga mea, ce repede vă faceți mari", a răspuns mama ei, cu un oftat și un zâmbet.

„N-avem ce face, Marmee, așa că trebuie să te împaci cu tot felul de griji și să-ți lași păsărelele să sară din cuib, una câte una. Îți promit că eu n-o să sar niciodată prea departe, dacă asta te liniștește."

„Mă liniștește mult, Jo. Mă simt mereu puternică atunci când ești acasă, acum că Meg a plecat. Beth e prea firavă, iar Amy prea tânără ca să mă pot baza pe ele, dar când vine greu, tu ești întotdeauna gata."

„Doar știi că nu mă sperie prea tare treburile grele și că într-o familie trebuie să existe mereu cineva bun la muncile de jos. Amy se pricepe de minune la lucrurile fine, eu nu; dar mă simt în largul meu când trebuie scoase toate covoarele sau când jumătate din familie se îmbolnăvește deodată. Amy se remarcă în străinătate, dar dacă ceva nu merge acasă, eu sunt omul tău."

„Atunci o las pe Beth în grija ta, fiindcă își va deschide inimioara ei blândă mai degrabă în fața lui Jo decât în fața oricui altcuiva. Fii foarte bună cu ea și nu o lăsa să creadă că cineva o urmărește sau vorbește despre ea. Dacă ar ajunge iar pe deplin puternică și veselă, n-aș mai avea nicio dorință pe lume."

„Femeie fericită! Eu am o mulțime."

„Draga mea, care sunt?"

„Mai întâi rezolv necazurile lui Bethy, și după aceea ți le spun pe ale mele. Ale mele nu sunt prea apăsătoare, așa că pot să mai aștepte.” Și Jo își văzu mai departe de cusut, dând din cap cu un aer înțelept care îi liniști inima mamei sale, cel puțin pentru moment.

Deși părea absorbită de treburile ei, Jo o urmărea pe Beth și, după multe presupuneri contradictorii, s-a oprit în cele din urmă la una care părea să explice schimbarea din ea. Un incident mărunt i-a dat lui Jo cheia misterului, așa credea ea, iar imaginația ei vie și inima ei iubitoare au făcut restul. Într-o sâmbătă după-amiază, când rămăseseră doar ele două, se prefăcea că scrie de zor. Dar, în timp ce mâzgălea pe hârtie, nu-și lua ochii de la sora ei, care părea neobișnuit de tăcută. Așezată la fereastră, Beth își lăsa adesea lucrul să-i cadă în poală și își sprijinea capul în mână, într-o atitudine abătută, cu privirea pierdută în peisajul tern de toamnă. Deodată, cineva a trecut pe dedesubt, fluierând ca o mierlă de operă, și un glas a strigat: „Totul e în regulă! Vin în seara asta.”

Beth tresări, se aplecă înainte, zâmbi și dădu din cap, îl urmări cu privirea pe cel care trecea până când pașii lui iuți nu se mai auziră, apoi spuse încet, ca pentru sine: „Ce puternic, sănătos și fericit arată băiatul drag.”

„Hm!” spuse Jo, încă atentă la chipul surorii ei, fiindcă roșeața aceea vie dispăru la fel de repede cum apăruse, zâmbetul se stinse, iar peste puțin timp o lacrimă strălucea pe pervaz. Beth o șterse iute, iar Jo citi pe chipul ei întors pe jumătate o tristețe tandră care îi umplu și ei ochii de lacrimi. Temându-se să nu se dea de gol, se strecură afară, murmurând ceva despre faptul că

avea nevoie de mai multă hârtie.

„Doamne, Beth îl iubește pe Laurie!” a spus ea, așezându-se în camera ei, palidă de șocul descoperirii pe care credea că tocmai o făcuse. „Nici prin gând nu mi-a trecut așa ceva. Oare ce va spune mama? Mă întreb dacă...” Aici Jo s-a oprit și s-a înroșit brusc la un gând care i-a venit pe neașteptate. „Dacă el n-o iubește la rândul lui, ce groaznic ar fi. Trebuie s-o iubească. O să-l fac eu!” Și a clătinat amenințător din cap spre portretul băiatului cu aer ștrengăresc care îi râdea de pe perete. „Vai de mine, creștem de-a binelea și cu vârf și îndesat. Meg e măritată și mamă, Amy înflorește la Paris, iar Beth e îndrăgostită. Eu sunt singura care are destulă minte cât să stea departe de încurcături.” Jo a rămas un minut pe gânduri, cu ochii pironiți la portret, apoi și-a netezit fruntea încrețită și a spus, dând hotărât din cap spre chipul din fața ei: „Nu, mulțumesc, domnule, ești foarte fermecător, dar ai tot atâta statornicie cât o giruetă. Așa că nu are rost să-mi scrii bilețele înduioșătoare și să zâmbești în felul acela insinuant, fiindcă nu folosește la nimic și n-am de gând să permit asta.”

Apoi a oftat și s-a cufundat într-o visare din care n-a ieșit decât spre înserat, când lumina amurgului a făcut-o să coboare și să observe din nou lucrurile, iar asta nu i-a făcut decât să-i confirme bănuiala. Deși Laurie cocheta cu Amy și glumea cu Jo, felul în care se purta cu Beth fusese întotdeauna deosebit de blând și atent; numai că așa se purta toată lumea cu ea. De aceea, nimănui nu-i trecuse prin minte că ținea la ea mai mult decât la celelalte. De fapt, în familie prinsese rădăcini în ultima vreme impresia generală că „băiatul nostru” se atașa tot mai

mult de Jo, care însă nu voia să audă niciun cuvânt pe tema asta și se supăra cumplit dacă îndrăznea cineva să o sugereze. Dacă ar fi știut de toate micile episoade tandre care fuseseră curmate din fașă, ar fi avut imensa satisfacție să spună: „Ți-am zis eu." Dar Jo detesta „flirtul" și nu-l îngăduia, având mereu pregătită o glumă sau un zâmbet la cel mai mic semn de pericol iminent.

Când Laurie a plecat prima dată la facultate, se îndrăgostea cam o dată pe lună, dar micile lui pasiuni erau pe cât de aprinse, pe atât de trecătoare, nu făceau niciun rău și o amuzau teribil pe Jo, care urmărea cu mare interes alternanța de speranță, disperare și resemnare pe care el i-o mărturisea la întâlnirile lor săptămânale. Dar a venit o vreme când Laurie a încetat să se mai închine la atâtea altare, a lăsat să se înțeleagă, în termeni întunecați, că era prins de o singură pasiune mistuitoare și, din când în când, cădea în crize de melancolie byroniană. Apoi a început să evite cu totul subiectul delicat, îi scria lui Jo bilețele filozofice, s-a pus serios pe învățat și a anunțat că avea să „tragă tare", hotărât să absolve cu mare strălucire. Asta îi convenea mult mai bine tinerei domnișoare decât confidențele în amurg, strângerile tandre de mână și privirile pline de înțeles, fiindcă la Jo mintea se dezvoltase mai devreme decât inima și îi plăceau mai mult eroii imaginari decât cei reali, pentru că, atunci când se sătura de ei, pe primii îi putea închide în bucătăria de tablă până avea din nou nevoie de ei, pe când ceilalți erau mai greu de stăpânit.

Lucrurile stăteau așa când s-a făcut marea descoperire, iar în seara aceea Jo l-a urmărit pe Laurie cum nu o mai făcuse niciodată. Dacă nu i-ar fi venit această idee nouă în minte, n-ar

fi văzut nimic neobișnuit în faptul că Beth era foarte tăcută, iar Laurie foarte drăguț cu ea. Dar, odată ce și-a lăsat imaginația vie să zburde, aceasta a luat-o la galop cu ea cu tot, iar bunul-simț, slăbit de o lungă practică a scrisului de povești romantice, n-a mai venit s-o salveze. Ca de obicei, Beth stătea întinsă pe canapea, iar Laurie ședea pe un scăunel jos, aproape de ea, distrând-o cu tot felul de noutăți, fiindcă ea se baza pe „turul" lui săptămânal, iar el nu o dezamăgea niciodată. Dar în seara aceea, lui Jo i s-a părut că privirea lui Beth se oprea pe chipul vioi și brunet de lângă ea cu o plăcere aparte și că asculta cu un interes intens povestea unui meci de cricket palpitant, deși expresii precum „caught off a tice", „stumped off his ground" și „the leg hit for three" îi erau la fel de limpezi ca sanscrita. Tot ea și-a închipuit, fiindcă își dorea din tot sufletul să vadă asta, că observă o anumită creștere a blândeții în felul lui Laurie, că își cobora glasul din când în când, râdea mai puțin decât de obicei, părea puțin distrat și așeza pledul peste picioarele lui Beth cu o grijă atât de atentă, încât era aproape tandră.

„Cine știe? S-au întâmplat și lucruri mai ciudate", gândi Jo, în timp ce se învârtea prin cameră, punând totul la punct. „Ea va face din el un adevărat înger, iar el îi va face viața nespus de ușoară și plăcută dragei de ea, dacă doar se iubesc. Nu văd cum ar putea să nu o facă și chiar cred că ar face-o, dacă noi, ceilalți, n-am fi în drum."

Cum toți ceilalți erau deja dați la o parte, în afară de ea însăși, Jo începu să simtă că ar trebui să se retragă și ea cât mai repede. Dar unde să se ducă? Și, arzând de dorința de a se jertfi pe

altarul devotamentului sororesc, se așeză să hotărască tocmai asta.

Vechea canapea era un adevărat patriarh al canapelelor: lungă, lată, bine capitonată și joasă, puțin jerpelită, cum și era de așteptat, fiindcă fetele dormiseră și se tolăniseră pe ea când erau bebeluși, pescuiseră peste spătar, călăriseră brațele ei și își făcuseră menajerii dedesubt când erau copii, iar ca tinere își odihniseră pe ea capetele obosite, visaseră și ascultaseră vorbe tandre. Toate o iubeau, fiindcă era refugiul familiei, iar un colț fusese mereu locul preferat al lui Jo pentru lenevit. Printre multele perne care împodobeau venerabila canapea era una tare, rotundă, îmbrăcată în păr de cal aspru și cu câte un nasture noduros la fiecare capăt. Perna asta respingătoare îi aparținea în mod special lui Jo și era folosită ca armă de apărare, baricadă sau mijloc sever de a preveni prea mult somn.

Laurie cunoștea bine perna aceea și avea toate motivele s-o privească cu o aversiune profundă, fiindcă în trecut fusese lovit fără milă cu ea, pe vremea când hârjoneala era îngăduită, iar acum îl împiedica adesea să ocupe locul pe care și-l dorea cel mai mult, lângă Jo, în colțul canapelei. Dacă „cârnatul", cum îi spuneau ei, stătea în picioare, era semn că se putea apropia și așeza; dar dacă zăcea întins de-a latul canapelei, vai de bărbatul, femeia sau copilul care îndrăznea să-l tulbure! În seara aceea, Jo uită să-și baricadeze colțul și nu stătuse nici cinci minute la locul ei, că o siluetă masivă apăru lângă ea și, cu ambele brațe întinse pe spătarul canapelei și cu picioarele lungi întinse în față, Laurie exclamă, cu un suspin de mulțumire...

„Acum da, asta chiar merită banii.”

„Fără argou”, răsti Jo, trântind perna. Dar era prea târziu; nu mai era loc pentru ea și, alunecând pe podea, dispăru într-un mod cât se poate de misterios.

„Hai, Jo, nu mai fi țepoasă. După ce a învățat până a ajuns numai piele și os toată săptămâna, un biet om merită să fie răsfățat și chiar ar trebui să aibă parte de asta.”

„Beth o să te mângâie. Eu sunt ocupată.”

„Nu, pe ea n-o deranjez eu, dar ție îți plac lucrurile astea, dacă nu cumva ți-a trecut brusc pofta de ele. Ți-a trecut? Îți urăști băiatul și vrei să arunci cu perne în el?”

Rareori se auzea ceva mai mieros decât rugămintea aceea înduioșătoare, dar Jo l-a redus imediat la tăcere pe „băiatul ei”, întorcându-se spre el cu o întrebare severă: „Câte buchete i-ai trimis domnișoarei Randal săptămâna asta?”

„Niciunul, pe cuvânt. E logodită. Ei, acum?”

„Mă bucur să aud asta; e una dintre extravaganțele tale prostești, să trimiți flori și alte nimicuri unor fete de care nu-ți pasă nici cât negru sub unghie”, continuă Jo dojenitor.

„Fetele cu cap, de care chiar îmi pasă foarte mult, nu mă lasă să le trimit «flori și alte nimicuri», așa că ce să fac? Sentimentele mele au nevoie de o «supapă».”

„Mama nu aprobă flirtul, nici măcar în joacă, iar tu chiar flirtezi de zor, Teddy.”

„Aș da orice să pot răspunde: «Și tu la fel». Cum nu pot, mă mulțumesc să spun că nu văd nimic rău în joculeț ăsta plăcut, atâta timp cât toți cei implicați înțeleg că e doar o joacă."

„Ei bine, pare plăcut, dar eu nu reușesc să învăț cum se face. Am încercat, fiindcă te simți stânjenit în societate dacă nu faci ce fac toți ceilalți, dar se pare că nu mă pricep", spuse Jo, uitând să mai joace rolul de mentor.

„Ia lecții de la Amy, ea chiar are talent la asta."

„Da, ei îi iese foarte frumos și nu pare niciodată să treacă de măsură. Presupun că unii oameni au în mod firesc darul de a fi plăcuți fără niciun efort, iar alții spun și fac mereu exact lucrul nepotrivit, exact unde nu trebuie."

„Mă bucur că nu poți flirta. E cu adevărat reconfortant să vezi o fată cu mintea limpede și directă, care poate fi veselă și drăguță fără să se facă de râs. Între noi fie vorba, Jo, unele dintre fetele pe care le cunosc chiar exagerează într-un hal de mi-e rușine pentru ele. Sunt sigur că nu vor să facă vreun rău, dar dacă ar ști cum vorbim noi, băieții, despre ele după aceea, cred că s-ar îndrepta."

„Și ele fac la fel, iar cum limbile lor sunt mai ascuțite, voi, băieții, ieșiți mai prost din asta, fiindcă sunteți la fel de caraghioși ca ele, până la unul. Dacă v-ați purta cum trebuie, și ele ar face la fel; dar, știind că vă place prostia lor, o țin tot așa, iar apoi tot pe ele le învinuiți."

„Parcă știi tu mare lucru despre asta, doamnă", spuse Laurie pe un ton superior. „Nouă nu ne plac zbenguielile și cochetăriile,

chiar dacă uneori ne purtăm de parcă ne-ar plăcea. Despre fetele drăguțe și modeste nu se vorbește niciodată între gentlemeni decât cu respect. Vai, suflet nevinovat! Dacă ai fi în locul meu o lună, ai vedea lucruri care te-ar uimi nițel. Pe cuvânt, când văd câte una dintre fetele acelea zăpăcite, îmi vine mereu să spun, ca prietenul nostru Cock Robin...”

„Rușine să-ți fie, vai de tine, obrăznică fără pic de rușine!”

Era imposibil să nu râzi de conflictul amuzant dintre cavalerismul lui Laurie, care îl făcea să nu vrea să vorbească de rău femeile, și aversiunea lui cât se poate de firească față de prostia aceea nefeminină, din care societatea mondenă îi oferea atâtea exemple. Jo știa că „tânărul Laurence” era privit de mamele lumești drept un partid excelent, că fiicele lor îi zâmbeau din plin și că doamne de toate vârstele îl măguleau destul cât să-l transforme într-un înfumurat; de aceea îl urmărea cu o oarecare gelozie, temându-se să nu fie răsfățat și stricată firea lui, și se bucura, mai mult decât voia să recunoască, văzând că încă mai credea în fetele modeste. Revenind brusc la tonul ei dojenitor, spuse, coborând glasul: „Dacă tot îți trebuie o «supapă», Teddy, du-te și dedică-te uneia dintre «fetele drăguțe și modeste» pe care le respecți și nu-ți mai pierde vremea cu cele prostuțe.”

„Chiar mă sfătuiești să fac asta?” Laurie se uită la ea cu o expresie ciudată, în care se amestecau neliniștea și veselia.

„Da, chiar asta te sfătuiesc, dar, una peste alta, mai bine aștepți până termini facultatea, iar între timp pregătește-te să fii demn de locul acela. Nici pe jumătate nu ești destul de bun pentru... ei

bine, oricine ar fi fata aceea modestă." Și Jo păru și ea puțin ciudată, fiindcă era cât pe ce să-i scape un nume.

„Asta așa e!", încuviință Laurie, cu o umilință cu totul nouă la el, lăsând ochii în jos și răsucind absent ciucurele șorțului lui Jo pe deget.

„Doamne ferește, asta n-o să iasă bine", gândi Jo, apoi adăugă cu glas tare: „Du-te și cântă-mi ceva. Mor după puțină muzică și întotdeauna îmi place cum cânți tu."

„Mai bine rămân aici, mulțumesc."

„Ei bine, nu poți, nu e loc. Du-te și fă-te folositor, dacă tot ești prea mare ca să fii doar decorativ. Credeam că urăști să fii legat de șnurul șorțului unei femei?" replică Jo, citându-i propriile lui vorbe răzvrătite de altădată.

„A, asta depinde de cine poartă șorțul!" și Laurie trase obraznic de ciucure.

„Te duci?" întrebă Jo, aruncându-se după pernă.

El o tuli imediat, iar de îndată ce se auzi clar „Sus cu bonetele frumosului Dundee", ea se strecură afară și nu se mai întoarse până când tânărul domn plecă foc și pară.

Jo a stat mult timp trează în noaptea aceea și tocmai ațipea când sunetul unui suspin înăbușit a făcut-o să sară la patul lui Beth, întrebând îngrijorată: „Ce s-a întâmplat, draga mea?"

„Credeam că dormi", suspină Beth.

„E durerea aceea veche, scumpa mea?"

„Nu, e una nouă, dar o pot suporta”, iar Beth încercă să-și stăpânească lacrimile.

„Spune-mi tot și lasă-mă să te vindec, cum am făcut adesea cu cealaltă.”

„Nu poți, nu există leac.” Aici glasul lui Beth cedă și, agățându-se de sora ei, izbucni într-un plâns atât de deznădăjduit, încât Jo se sperie.

„Unde te doare? S-o chem pe mama?”

„Nu, nu, n-o chema, nu-i spune. O să-mi treacă curând. Întinde-te aici și mângâie-mă pe cap. O să stau liniștită și o să adorm, chiar așa.”

Jo o ascultă, dar în timp ce mâna ei se mișca ușor înainte și înapoi peste fruntea fierbinte și pleoapele ude ale lui Beth, inima i se umplu și simți o puternică dorință să vorbească. Dar, tânără cum era, Jo învățase că inimile, la fel ca florile, nu pot fi atinse brutal, ci trebuie să se deschidă de la sine, așa că, deși credea că știe care era pricina noii dureri a lui Beth, spuse doar, cu glasul ei cel mai tandru: „Te apasă ceva, draga mea?”

„Da, Jo”, răspunse ea după o lungă pauză.

„Nu te-ar ajuta să-mi spui ce este?”

„Nu acum, nu încă.”

„Atunci n-o să te întreb, dar ține minte, Bethy, că mama și Jo sunt mereu bucuroase să te asculte și să te ajute, dacă pot.”

„Știu. O să-ți spun mai târziu.”

„Te doare mai puțin acum?”

„O, da, mult mai puțin, ești atât de liniștitoare, Jo.”

„Adormi, draga mea. Rămân cu tine.”

Așa au adormit, obraz lângă obraz, iar a doua zi Beth părea din nou pe deplin ea însăși, căci la optsprezece ani nici capul, nici inima nu dor prea mult, iar un cuvânt plin de iubire poate alina aproape orice suferință.

Dar Jo se hotărâse deja și, după ce s-a gândit câteva zile la un plan, i l-a mărturisit mamei sale.

„M-ai întrebat zilele trecute ce-mi doresc. O să-ți spun unul dintre lucruri, Marmee”, a început ea, în timp ce stăteau împreună. „Vreau să plec undeva iarna asta, ca să mai schimb aerul.”

„De ce, Jo?” Mama ei și-a ridicat repede privirea, de parcă vorbele acestea ar fi putut ascunde un al doilea înțeles.

Cu ochii la lucru, Jo a răspuns grav: „Am nevoie de ceva nou. Mă simt neliniștită și dornică să văd, să fac și să învăț mai mult decât fac acum. Mă frământ prea mult din cauza micilor mele probleme și am nevoie să fiu scoasă din starea asta, așa că, dacă vă puteți lipsi de mine iarna asta, aș vrea să zbor puțin și să-mi încerc aripile.”

„Unde vrei să zbori?”

„La New York. Mi-a venit ieri o idee grozavă, și asta e. Știi că doamna Kirke ți-a scris că are nevoie de o tânără respectabilă care să-i învețe copiii și să coasă. E destul de greu să găsești

persoana potrivită, dar cred că m-aș descurca, dacă aș încerca."

„Draga mea, să te duci să lucrezi în casa aceea mare cu chiriași!" Doamna March părea surprinsă, dar nu nemulțumită.

„Nu e chiar ca și cum m-aș duce slugă, pentru că doamna Kirke e prietena ta — cel mai bun suflet din lume — și știu că ar face totul plăcut pentru mine. Familia ei stă separat de ceilalți și nimeni nu mă cunoaște acolo. Și nici nu-mi pasă dacă mă cunoaște. E muncă cinstită și nu mi-e rușine de ea."

„Nici mie. Dar scrisul tău?"

„Cu atât mai bine, schimbarea o să-mi priască. O să văd și o să aud lucruri noi, o să-mi vină idei noi și, chiar dacă n-o să am prea mult timp acolo, tot o să mă întorc acasă cu o mulțime de material pentru prostioarele mele."

„De asta nu mă îndoiesc, dar acestea sunt singurele motive pentru capriciul acesta atât de brusc?"

„Nu, mamă."

„Pot să le aflu și pe celelalte?"

Jo și-a ridicat privirea, apoi a coborât-o din nou și a spus încet, cu obrajii îmbujorați deodată: „Poate că e vanitos și greșit să spun asta, dar... mi-e teamă că Laurie începe să țină prea mult la mine."

„Asta înseamnă că tu nu ții la el în felul în care e limpede că începe el să țină la tine?" a întrebat doamna March, vizibil îngrijorată.

„Doamne ferește, nu! Țin la dragul de băiat, cum am ținut mereu, și sunt nespus de mândră de el, dar orice altceva e exclus."

„Mă bucur să aud asta, Jo."

„De ce, spune-mi?"

„Pentru că, draga mea, nu cred că v-ați potrivi unul cu altul. Ca prieteni vă simțiți foarte bine împreună, iar certurile voastre dese trec repede, dar mă tem că amândoi v-ați răzvrăti dacă ați fi legați pe viață. Semănați prea mult și țineți prea mult la libertatea voastră — ca să nu mai vorbim de firile iuți și voințele puternice — ca să puteți trăi fericiți într-o relație care cere nesfârșită răbdare și îngăduință, pe lângă iubire."

„Exact asta simțeam și eu, doar că nu reușeam s-o spun în cuvinte. Mă bucur că și tu crezi că abia începe să țină la mine. M-ar durea tare să-l fac nefericit, fiindcă n-aș putea să mă îndrăgostesc de dragul bătrân prieten doar din recunoștință, nu-i așa?"

„Ești sigură de ce simte pentru tine?"

Roșeața i s-a aprins și mai tare în obraji lui Jo când a răspuns, cu acel amestec de plăcere, mândrie și durere pe care îl au fetele tinere când vorbesc despre prima iubire: „Mă tem că da, mamă. Nu mi-a spus nimic, dar se vede foarte mult în felul cum se uită la mine. Cred că ar fi mai bine să plec înainte să se ajungă la ceva."

„Sunt de acord cu tine și, dacă se poate aranja, vei pleca."

Jo a părut ușurată și, după o pauză, a spus zâmbind: „Ce s-ar mai mira doamna Moffat de lipsa ta de pricepere, dacă ar ști, și cât s-ar bucura că Annie mai poate spera."

„Ah, Jo, mamele pot fi diferite în felul în care își conduc treburile, dar speranța e aceeași la toate: dorința de a-și vedea copiii fericiți. Meg este așa, iar eu sunt mulțumită cu norocul ei. Pe tine te las să te bucuri de libertatea ta până te vei sătura de ea, fiindcă abia atunci vei descoperi că există ceva și mai dulce. Amy este acum grija mea cea mai mare, dar bunul ei simț o va ajuta. Pentru Beth, nu-mi îngădui nicio speranță, în afară de aceea că s-ar putea face bine. Apropo, în ultima zi sau două pare mai luminoasă. Ai vorbit cu ea?"

„Da, a recunoscut că are o supărare și mi-a promis că-mi va spune mai târziu. N-am mai insistat, pentru că cred că știu despre ce e vorba", iar Jo i-a spus mica ei poveste.

Doamna March a dat din cap și n-a privit lucrurile atât de romantic, ci a rămas serioasă și și-a repetat părerea că, de dragul lui Laurie, Jo ar trebui să plece pentru o vreme.

„Să nu-i spunem nimic până nu se pune planul la punct; apoi o să plec înainte să-și vină în fire și să facă o tragedie din asta. Beth trebuie să creadă că plec fiindcă așa vreau eu, ceea ce și e adevărat, pentru că nu pot vorbi cu ea despre Laurie. Dar după ce plec eu, ea poate să-l răsfețe și să-l aline, și așa să-l vindece de ideea asta romantică. A mai trecut el prin atâtea mici încercări de felul ăsta, că e obișnuit și o să-i treacă repede suferința asta din dragoste."

Jo vorbea cu speranță, dar nu reușea să scape de presimțirea că această „mică încercare" avea să fie mai grea decât celelalte și că Laurie nu avea să-și revină din „suferința lui din dragoste" la fel de ușor ca până atunci.

Planul a fost discutat într-un consiliu de familie și aprobat, fiindcă doamna Kirke a primit-o cu bucurie pe Jo și a promis că îi va oferi un cămin plăcut. Munca de profesoară avea s-o facă independentă, iar timpul liber pe care îl avea putea fi folosit cu folos pentru scris, în timp ce locurile noi și societatea nouă aveau să-i fie și de folos, și pe plac. Lui Jo îi surâdea perspectiva și abia aștepta să plece, fiindcă cuibul de acasă devenea prea strâmt pentru firea ei neliniștită și spiritul ei aventuros. Când totul a fost hotărât, i-a spus lui Laurie cu teamă și cu inima strânsă, dar spre surprinderea ei, el a primit vestea foarte liniștit. În ultima vreme fusese mai serios decât de obicei, dar foarte plăcut, iar când a fost tachinat că parcă a întors o foaie nouă, a răspuns grav: „Chiar asta fac și am de gând ca foaia asta să rămână întoarsă."

Jo s-a simțit mult ușurată că tocmai atunci îl apucase unul dintre puseele lui de virtute și și-a făcut pregătirile cu inima mai ușoară, fiindcă Beth părea mai veselă, iar ea spera că făcea ce era mai bine pentru toți.

„Un lucru ți-l las în grija ta specială", a spus ea în seara dinaintea plecării.

„Te referi la hârtiile tale?" a întrebat Beth.

„Nu, la băiatul meu. Ai grijă de el, da?"

„Bineînțeles că voi avea, dar nu-ți pot lua locul și o să-i fie tare dor de tine.”

„N-o să-i facă rău, așa că ține minte: ți-l las în grijă, să-l necăjești, să-l răsfețți și să-l ții în frâu.”

„O să fac tot ce pot, de dragul tău”, a promis Beth, întrebându-se de ce se uita Jo la ea atât de ciudat.

Când Laurie și-a luat rămas-bun, i-a șoptit cu subînțeles: „N-o să ajute deloc, Jo. Te urmăresc cu ochii, așa că ai grijă ce faci, altfel vin și te aduc acasă.”

CAPITOLUL TREIZECI ȘI TREI JURNALUL LUI JO

New York, noiembrie

Dragă Marmee și Beth,

Am de gând să vă scriu un adevărat volum, fiindcă am o mulțime de povestit, chiar dacă nu sunt vreo tânără distinsă aflată în călătorie pe continent. Când n-am mai zărit chipul drag al lui Father, m-a cuprins puțină tristețe și poate aș fi vărsat una-două lacrimi sărate, dacă o doamnă irlandeză cu patru copii mici, care plângeau fiecare în felul lui, nu mi-ar fi distras atenția; m-am amuzat aruncând bucățele de turtă dulce peste spătar de fiecare dată când deschideau gura să urle.

Curând a ieșit soarele și, luând asta drept semn bun, m-am înveselit și eu și mi-am savurat călătoria din toată inima.

Mrs. Kirke m-a primit cu atâta bunătate, încât m-am simțit imediat ca acasă, chiar și în casa aceea mare, plină de străini. Mi-a dat o odăiță nostimă sus, sub acoperiș — tot ce avea liber —, dar are o sobă și o măsuță frumoasă la o fereastră însorită, așa că pot sta aici să scriu ori de câte ori am chef. Priveliștea minunată și turnul bisericii de vizavi compensează multele scări, iar de colțișorul meu m-am atașat pe loc. Camera copiilor, unde trebuie să predau și să cos, e o încăpere plăcută, lângă salonul privat al lui Mrs. Kirke, iar cele două fetițe sunt drăguțe, deși bănuiesc că sunt cam răsfățate; totuși, au prins drag de mine după ce le-am spus povestea The Seven Bad Pigs și nu mă îndoiesc că voi ajunge o guvernantă model.

Pot să iau masa cu copiii, dacă prefer asta în locul mesei celei mari, și deocamdată chiar asta prefer, fiindcă sunt timidă, deși nimeni n-o să mă creadă.

„Acum, draga mea, simte-te ca acasă", a spus Mrs. K. în felul ei matern. „Sunt într-o goană continuă de dimineața până seara, cum îți poți imagina cu o asemenea familie, dar o mare grijă mi se va lua de pe suflet dacă știu că cei mici sunt în siguranță cu tine. Camerele mele îți sunt mereu deschise, iar pe a ta o voi face cât pot de confortabilă. În casă sunt și câțiva oameni plăcuți, dacă ai chef de companie, iar serile îți sunt întotdeauna libere. Vino la mine dacă apare vreo problemă și încearcă să fii cât se poate de fericită. Uite, a sunat clopoțelul de ceai, trebuie să fug să-mi schimb boneta." Și a plecat în grabă, lăsându-mă să mă așez în noul meu cuib.

Când am coborât puțin mai târziu, am văzut ceva ce mi-a plăcut mult. În casa asta înaltă, scările sunt nesfârșite, iar eu stăteam în capul celui de-al treilea rând de trepte, așteptând ca o fetiță servitoare să urce anevoie, când am văzut un domn venind în urma ei. I-a luat din mână coșul greu cu cărbuni, l-a dus el până sus, l-a lăsat lângă o ușă din apropiere și a plecat mai departe, spunând, cu un gest amabil din cap și cu accent străin: „Așa merge mai bine. Spatele acela mic e prea tânăr pentru o asemenea greutate."

Nu a fost frumos din partea lui? Mie îmi plac lucrurile astea, fiindcă, așa cum spune tata, mărunțișurile arată ce fel de om ești. Când i-am pomenit doamnei K. despre asta, în seara aceea, a râs și a spus: „Sigur era profesorul Bhaer, el face mereu lucruri de felul ăsta."

Doamna K. mi-a spus că e din Berlin, foarte învățat și bun, dar sărac lipit pământului, și că dă lecții ca să se întrețină pe el și pe cei doi nepoței orfani ai lui, pe care îi crește și îi educă aici, după dorința surorii sale, care s-a căsătorit cu un american. Nu e o poveste prea romantică, dar m-a interesat și m-am bucurat să aflu că doamna K. îi împrumută salonul pentru unii dintre elevii lui. Între salon și camera copiilor este o ușă de sticlă, și am de gând să mă uit la el pe furiș, iar apoi am să-ți spun cum arată. Are aproape patruzeci de ani, așa că nu e nimic rău în asta, Marmee.

După ceai și după o joacă zgomotoasă de mers la culcare cu fetițele, m-am apucat de coșul mare de lucru și am petrecut o seară liniștită stând de vorbă cu noua mea prietenă. O să țin un jurnal sub formă de scrisoare și o să-l trimit o dată pe

săptămână, așa că noapte bună și pe mâine, cu mai multe vești.

Marți seara

Azi-dimineață a fost mare agitație la școala mea: copiii s-au purtat ca Sancho și, la un moment dat, chiar am crezut că o să-i zgâlțâi pe toți. Un înger bun mi-a dat ideea să încerc niște exerciții de gimnastică și am ținut-o tot așa până când s-au bucurat să se așeze și să stea liniștiți. După prânz, fata i-a scos la plimbare, iar eu m-am întors la lucrul meu de mână, ca mica Mabel, „cu inimă bună". Tocmai îmi mulțumeam stelei mele norocoase că învățasem să fac butoniere frumoase, când ușa salonului s-a deschis și s-a închis, iar cineva a început să fredoneze Kennst Du Das Land, ca un bondar uriaș. Știu că era groaznic de nepotrivit, dar n-am putut rezista ispitei și, ridicând puțin un capăt al perdelei de la ușa de sticlă, am tras cu ochiul înăuntru. Era profesorul Bhaer și, în timp ce își aranja cărțile, l-am privit bine. Un neamț get-beget — cam plinuț, cu părul castaniu răvășit în toate părțile, o barbă deasă, un nas frumos, cei mai blânzi ochi pe care i-am văzut vreodată și o voce mare, splendidă, care îți merge drept la urechi după pălăvrăgeala noastră americană, ascuțită sau neglijentă. Hainele îi erau ponosite, mâinile mari și nu avea niciun trăsătură cu adevărat frumoasă, în afară de dinții lui minunați; și totuși mi-a plăcut, fiindcă avea un cap frumos, lenjeria îi era foarte îngrijită și arăta ca un gentleman, deși îi lipseau doi nasturi de la haină și avea un petic pe un pantof. Părea serios, în ciuda fredonatului, până când s-a dus la fereastră să întoarcă bulbii de zambilă spre soare și să mângâie pisica, care l-a primit ca pe un vechi prieten. Atunci a zâmbit și, când s-a auzit o bătaie în ușă, a

strigat pe un ton puternic și vioi: „Intră!”

Tocmai voiam s-o iau la fugă, când am zărit un copil cât o nucă, ducând o carte mare, și m-am oprit să văd ce se întâmplă.

„Eu vrea pe Bhaer al meu”, a spus mogâldeața, trântindu-și cartea jos și alergând spre el.

„Îl vei avea pe Bhaer al tău. Hai atunci și primește o îmbrățișare zdravănă de la el, Tina mea”, a spus profesorul, luând-o în brațe râzând și ridicând-o atât de sus deasupra capului, încât a trebuit să-și plece obrăjorul ca să-l sărute.

— Acum eu trebuie să-mi învăț lecția, a continuat micuța aceea nostimă. Așa că a ridicat-o la masă, a deschis marele dicționar pe care îl adusese, i-a dat o foaie și un creion, iar ea a început să mâzgălească de zor, întorcând din când în când câte o pagină și plimbându-și degetul ei mic și dolofan pe rânduri, de parcă ar fi căutat un cuvânt, cu atâta seriozitate încât era cât pe ce să mă dau de gol râzând, în timp ce domnul Bhaer stătea lângă ea și îi mângâia părul frumos cu o privire părintească, care m-a făcut să cred că trebuie să fie chiar copilul lui, deși părea mai degrabă franțuzoaică decât nemțoaică.

O altă bătaie în ușă și apariția a două domnișoare m-au trimis înapoi la lucru, unde am rămas cuminte, în ciuda întregii gălăgii și a sporovăielii din camera alăturată. Una dintre fete râdea întruna afectat și spunea pe un ton cochet: — Acum, domnule profesor, iar cealaltă își rostea germana cu un accent care sigur îi făcea greu să-și păstreze seriozitatea.

Amândouă păreau să-i pună răbdarea la grea încercare, fiindcă de mai multe ori l-am auzit spunând apăsat: — Nu, nu, nu e așa, nu ați fost atente la ce spun, iar o dată s-a auzit o bubuitură puternică, de parcă ar fi lovit masa cu cartea, urmată de exclamația lui disperată: — Pfui! Azi totul merge prost.

Sărmanul om, mi s-a făcut milă de el și, după ce au plecat fetele, am mai tras cu ochiul o dată, să văd dacă a supraviețuit. Părea că se lăsase pe spate în scaun, istovit, și a rămas așa, cu ochii închiși, până când ceasul a bătut două. Atunci a sărit în picioare, și-a băgat cărțile în buzunar, ca și cum s-ar fi pregătit pentru încă o lecție, apoi a luat-o în brațe pe micuța Tina, care adormise pe canapea, și a dus-o încet afară. Cred că duce o viață tare grea. Doamna Kirke m-a întrebat dacă nu vreau să cobor la cina de la cinci și, simțindu-mă puțin cu dor de casă, m-am gândit că ar fi bine să merg, măcar ca să văd ce fel de oameni locuiesc sub același acoperiș cu mine. Așa că m-am făcut prezentabilă și am încercat să mă strecor înăuntru în urma doamnei Kirke, dar cum ea e scundă și eu sunt înaltă, încercarea mea de a trece neobservată a fost cam un eșec. M-a așezat lângă ea și, după ce mi s-a mai răcorit fața, mi-am făcut curaj și m-am uitat în jur. Masa lungă era plină, iar toți erau preocupați să-și mănânce cina, mai ales domnii, care păreau să mănânce contra cronometru, fiindcă înghițeau pe nerăsuflate, în toate sensurile cuvântului, și dispăreau de îndată ce terminau. Era acolo obișnuita adunătură de tineri absorbiți de ei înșiși, cupluri tinere absorbite unul de altul, doamne măritate preocupate de bebelușii lor și domni în vârstă preocupați de politică. Nu cred că o să-mi doresc să am prea mult de-a face cu vreunul dintre ei, cu excepția unei domnișoare mai în vârstă, cu chip blând,

care arată de parcă ar avea ceva în ea.

Izgonit tocmai la capătul celălalt al mesei stătea Profesorul, strigând răspunsuri la întrebările unui bătrânel foarte curios și cam surd de pe o parte și discutând filosofie cu un francez de pe cealaltă. Dacă Amy ar fi fost aici, i-ar fi întors spatele pentru totdeauna, fiindcă, trist de spus, avea un apetit zdravăn și își îndesa cina într-un fel care ar fi îngrozit-o pe „domnia sa". Eu n-am avut nimic împotrivă, fiindcă mie îmi place „să văd oamenii mâncând cu poftă", cum spune Hannah, iar sărmanul om trebuie să fi avut nevoie de multă hrană după ce a predat toată ziua unor idioți.

Când urcam scările după cină, doi dintre tinerii domni își potriveau pălăriile în oglinda din hol și l-am auzit pe unul spunându-i încet celuilalt: „Cine-i nou-venita?"

„Guvernantă sau ceva de felul ăsta."

„Ce naiba caută la masa noastră?"

„E prietenă cu bătrâna doamnă."

„Cap frumos, dar fără stil."

„Deloc. Dă-mi un foc și hai."

La început m-am simțit furioasă, iar apoi nu mi-a mai păsat, fiindcă o guvernantă nu e cu nimic mai prejos decât un funcționar, iar eu am minte, chiar dacă n-am stil — ceea ce e mai mult decât pot spune unii, dacă mă iau după remarcele acelor ființe elegante care au plecat zăngănind și fumând ca niște coșuri proaste. Îi urăsc pe oamenii obișnuiți!

Joi

Ieri a fost o zi liniștită, petrecută cu lecții, cusut și scris în cămăruța mea, care e foarte primitoare, cu lumină și foc în sobă. Am mai aflat câteva noutăți și am fost prezentată Profesorului. Se pare că Tina este copilul franțuzoaicei care face călcatul fin la spălătoria de aici. Micuța și-a pierdut inima pentru domnul Bhaer și îl urmează prin casă ca un cățel ori de câte ori e acasă, lucru care îl încântă, fiindcă iubește mult copiii, deși e „burlac". Și Kitty, și Minnie Kirke țin la el și povestesc tot felul de lucruri despre jocurile pe care le inventează, darurile pe care le aduce și poveștile minunate pe care le spune. Bărbații mai tineri îl iau peste picior, se pare, îi spun Bătrânul Fritz, Bere Lager, Ursa Major și fac tot felul de glume pe seama numelui lui. Dar, spune doamna Kirke, el se amuză ca un băiat și primește totul cu atâta bunăvoință, încât toți îl plac în ciuda felului lui străin de a fi.

Domnișoara în vârstă este o domnișoară Norton, bogată, cultivată și bună. Mi-a vorbit azi la cină (fiindcă am mers din nou la masă, e atât de distractiv să privești oamenii) și m-a invitat să trec pe la camera ei. Are cărți și tablouri frumoase, cunoaște oameni interesanți și pare prietenoasă, așa că am să mă fac plăcută, fiindcă îmi doresc foarte mult să intru în societatea bună, doar că nu e același fel de societate care îi place lui Amy.

Aseară eram în salonul nostru când a intrat domnul Bhaer cu niște ziare pentru doamna Kirke. Ea nu era acolo, dar Minnie, care e o mică bătrânică, m-a prezentat foarte drăguț: „Aceasta este prietena mamei, domnișoara March."

„Da, și e veselă și ne place foarte mult”, a adăugat Kitty, care e un „enfant terrible”.

Amândoi am făcut o plecăciune, apoi am izbucnit în râs, fiindcă prezentarea aceea scorțoasă și completarea ei directă făceau un contrast tare comic.

„Ah, da, aud că năzdrăvanele astea merg să vă necăjească, domnișoară March. Dacă se mai întâmplă, veniți la mine și vin eu”, a spus el, încruntându-se amenințător, spre încântarea micilor ticăloase.

I-am promis că o voi face, și el a plecat, dar se pare că eram sortită să-l văd destul de des, fiindcă azi, când am trecut pe lângă ușa lui în drum spre ieșire, am lovit-o din greșeală cu umbrela. S-a deschis larg și el era acolo, în halat, cu o șosetă mare albastră trasă pe o mână și cu un ac de cârpit în cealaltă. Nu părea deloc stânjenit, pentru că, atunci când mi-am cerut scuze și m-am grăbit mai departe, a făcut cu mâna, cu tot cu șosetă, spunând în felul lui zgomotos și vesel...

„Aveți o zi minunată pentru plimbare. Drum bun, domnișoară.”

Am râs tot drumul până jos, dar era și puțin trist să mă gândesc că bietul om trebuia să-și repare singur hainele. Știu că domnii germani brodează, dar să cârpești ciorapi e cu totul altceva și nu e nici pe departe la fel de elegant.

Sâmbătă

Nu s-a întâmplat nimic despre care să merite să scriu, în afară de o vizită la domnișoara Norton, care are o cameră plină de lucruri frumoase și care a fost deosebit de încântătoare, fiindcă

mi-a arătat toate comorile ei și m-a întrebat dacă aș vrea să merg uneori cu ea la conferințe și concerte, ca însoțitoare, dacă îmi fac plăcere. A spus-o ca și cum mi-ar fi cerut o favoare, dar sunt sigură că doamna Kirke i-a povestit despre noi și că o face din bunătate față de mine. Sunt mândră ca Lucifer, dar asemenea favoruri venite de la asemenea oameni nu mă apasă, așa că am acceptat cu recunoștință.

Când m-am întors în camera copiilor, era atâta zarvă în salon, încât am aruncat o privire înăuntru, și acolo era domnul Bhaer în patru labe, cu Tina în spinare, Kitty conducându-l cu o coardă de sărit, iar Minnie hrănind doi băieței cu prăjiturele, în timp ce ei răcneau și se zbenguiau în cuști făcute din scaune.

„Ne jucăm de-a grădina zoologică", a explicat Kitty.

„Ăsta e elefantul meu!", a adăugat Tina, ținându-se de părul Profesorului.

„Mama ne lasă întotdeauna să facem ce vrem sâmbătă după-amiaza, când vin Franz și Emil, nu-i așa, domnule Bhaer?", a spus Minnie.

„Elefantul" s-a ridicat în capul oaselor, părând la fel de serios ca oricare dintre ei, și mi-a spus grav: „Vă dau cuvântul meu că așa este; dacă facem prea multă gălăgie, să ne spuneți «Șșt!», și o să fim mai liniștiți."

I-am promis că așa voi face, dar am lăsat ușa deschisă și m-am distrat la fel de mult ca ei, fiindcă o joacă mai minunată n-am văzut niciodată. Au jucat leapșa și de-a soldații, au dansat și au cântat, iar când a început să se întunece s-au îngrămădit cu toții

pe canapea în jurul Profesorului, în timp ce el le spunea fermecătoare povești cu zâne despre berzele de pe coșuri și despre micii „koblozi”, care călăresc fulgii de zăpadă când cad. Mi-aș dori ca americanii să fie la fel de simpli și firești ca germanii, nu crezi?

Îmi place atât de mult să scriu, încât aș putea continua la nesfârșit dacă n-ar interveni motivele de economie; fiindcă, deși am folosit hârtie subțire și am scris mărunt, mă ia cu fiori când mă gândesc de câte timbre va fi nevoie pentru scrisoarea asta lungă. Te rog, trimite-o și pe a lui Amy mai departe de îndată ce îți permiți. Veștile mele mărunte vor părea cam fade după strălucirile ei, dar știu că ție îți vor plăcea. Teddy învață atât de mult încât nu mai găsește timp să le scrie prietenilor lui? Ai grijă de el din partea mea, Beth, și povestește-mi tot despre bebeluși, iar tuturor trimite-le multă, multă dragoste. A ta credincioasă, Jo.

P.S. Recitindu-mi scrisoarea, mi se pare cam plină de Bhaer, dar pe mine oamenii neobișnuiți mă interesează întotdeauna și, de fapt, n-aveam nimic altceva despre care să scriu. Te îmbrățișez!

DECEMBRIE

Draga mea Betsey,

Fiindcă asta va fi o scrisoare scrisă în grabă și cam vraiște, ți-o adresez ție, pentru că s-ar putea să te amuze și să-ți dea o idee despre cum îmi petrec timpul; deși liniștite, zilele mele sunt destul de amuzante, ceea ce, vai, ar trebui să te bucure! După ceea ce Amy ar numi eforturi herculene în materie de agricultură mintală și morală, ideile mele tinere încep să încolțească, iar

mlădițele mele mici să se îndoaie așa cum mi-aș dori. Nu mi se par la fel de interesante ca Tina și băieții, dar îmi fac datoria față de ele, iar ele țin la mine. Franz și Emil sunt niște băieței veseli, exact pe gustul meu, fiindcă amestecul de spirit german și american din ei îi ține într-o stare de efervescență continuă. Sâmbăta după-amiaza e mereu o mică nebunie, fie că o petrecem în casă, fie afară, pentru că, atunci când vremea e frumoasă, ies cu toții la plimbare, ca un pension, cu Profesorul și cu mine puși să ținem ordinea, și atunci începe distracția!

Acum suntem foarte buni prieteni și am început să iau lecții. Chiar n-am putut să mă abțin, iar totul s-a petrecut într-un fel atât de nostim, încât trebuie să-ți povestesc. Ca să încep cu începutul, într-o zi doamna Kirke m-a strigat când treceam pe lângă camera domnului Bhaer, unde ea cotrobăia.

„Ai mai văzut vreodată o asemenea vizuină, draga mea? Hai și ajută-mă să pun cărțile astea în ordine, că am răscolit totul încercând să aflu ce-a făcut cu cele șase batiste noi pe care i le-am dat nu demult."

Am intrat și, în timp ce făceam ordine, m-am uitat în jur, fiindcă era într-adevăr o „vizuină". Cărți și hârtii peste tot, o pipă de spumă de mare spartă și un flaut vechi pe polița șemineului, de parcă nu-i mai foloseau la nimic, o pasăre jerpelită, fără coadă, ciripea pe pervazul unei ferestre, iar pe celălalt trona o cutie cu șoareci albi. Printre manuscrise zăceau bărcuțe neterminate și bucăți de sfoară. În fața focului se uscau niște ghetuțe murdare, iar urmele băieților aceia atât de dragi, pentru care se face sclav, se vedeau peste tot prin cameră. După o căutare zdravănă, am găsit trei dintre lucrurile dispărute: una deasupra

coliviei, una pătată de cerneală și a treia arsă maroniu, fiindcă fusese folosită drept cârpă de prins ceva fierbinte.

„Ce om!" a râs cu bunătate doamna K., punând relicvele în sacul cu cârpe. „Pun pariu că pe celelalte le-a făcut bucăți ca să echipeze corăbii, să lege degete tăiate sau să facă cozi de zmeu. E îngrozitor, dar nu pot să-l cert. E atât de distrat și de bun la suflet, încât îi lasă pe băieții aceia să facă ce vor cu el. Am fost de acord să-i spăl și să-i cârpesc lucrurile, dar el uită să le dea la spălat, iar eu uit să mă uit peste ele, așa că uneori ajunge într-o stare jalnică."

„Lasă-mă pe mine să le cârpesc", am spus eu. „Nu mă deranjează deloc și nici nu trebuie să afle. Chiar mi-ar face plăcere; e atât de bun cu mine când îmi aduce scrisorile și îmi împrumută cărți."

Așa că i-am pus lucrurile în ordine și am împletit călcâie noi la două perechi de șosete, fiindcă erau deformate de cârpelile lui ciudate. Nu s-a spus nimic și speram să nu afle, dar într-o zi de săptămâna trecută m-a prins chiar făcând asta. Lecțiile pe care le dă altora m-au interesat și m-au amuzat atât de mult, încât mi-a venit pofta să învăț și eu, fiindcă Tina intră și iese mereu, lăsând ușa deschisă, și pot auzi. Stăteam lângă ușă, terminând ultima șosetă și încercând să înțeleg ce-i spunea unei eleve noi, care e la fel de prostuță ca mine. Fata plecase, iar eu credeam că și el plecase, fiindcă se făcuse atâta liniște, și eu bolboroseam de zor un verb, legănându-mă înainte și înapoi într-un fel de-a dreptul caraghios, când un mic croncănit m-a făcut să ridic privirea și l-am văzut pe domnul Bhaer uitându-se la mine și râzând în tăcere, în timp ce îi făcea semne Tinei să

nu-l dea de gol.

—Așa! a spus el, când m-am oprit și m-am uitat țintă la el ca o gâscă. Tu te uiți pe furiș la mine, eu mă uit la tine, și nu-i rău deloc; dar să știi că nu glumesc când te întreb: ai vreo dorință să înveți germană?

—Da, dar sunteți prea ocupat. Iar eu sunt prea proastă ca să învăț, am scăpat eu, roșie ca un bujor.

—Pfui! O să ne facem timp și negreșit o să găsim și priceperea. Diseară îți voi da cu mare plăcere o mică lecție, fiindcă, vezi dumneata, domnișoară March, am o datorie de plătit. Și a arătat spre lucrul meu. —Da, își spun una alteia aceste doamne atât de bune, „e un bătrânel prostuț, n-o să vadă ce facem, n-o să bage niciodată de seamă că șosetele lui nu mai au găuri la călcâie, o să creadă că nasturii îi cresc la loc când cad și că șireturile se fac singure.” —Aha! Dar eu am ochi și văd multe. Am și inimă și simt recunoștință pentru asta. Haide, atunci, o mică lecție, aici și acum, sau... gata cu faptele zânei cele bune pentru mine și ai mei.

Firește că după asta n-am mai putut spune nimic și, cum era într-adevăr o ocazie minunată, am acceptat târgul și ne-am apucat de treabă. Am luat patru lecții, apoi m-am împotmolit de tot într-o mlaștină gramaticală. Profesorul a avut multă răbdare cu mine, dar pentru el trebuie să fi fost un chin și, din când în când, se uita la mine cu o expresie de blândă disperare, încât nu știam dacă să râd sau să plâng. Am încercat și una, și alta, iar când am ajuns să pufnesc pe nas de necaz și de umilință cumplită, el a aruncat gramatica pe podea și a ieșit din cameră

ca o furtună. M-am simțit rușinată și părăsită pe vecie, dar nu l-am învinuit nici cât negru sub unghie și îmi adunam în grabă hârtiile, hotărâtă să fug sus și să mă scutur zdravăn, când s-a întors, vioi și radios, de parcă tocmai mă acoperisem de glorie.

—Acum o să încercăm altă metodă. Tu și cu mine vom citi împreună aceste plăcute mici basme și nu ne mai chinuim cu cartea aceea seacă; o punem în colț, că nu face decât să ne dea bătăi de cap.

A vorbit atât de blând și mi-a deschis basmele lui Hans Anderson într-un fel atât de atrăgător, încât m-am rușinat și mai tare și m-am apucat de lecție cu o disperare de totul sau nimic care părea să-l amuze teribil. Mi-am uitat sfiala și am tras din greu — nu există altă expresie mai potrivită — cu toate puterile, împiedicându-mă de cuvintele lungi, pronunțând cum mă tăia capul pe moment și străduindu-mă din răsputeri. Când am terminat de citit prima pagină și m-am oprit să-mi trag sufletul, a bătut din palme și a strigat, în felul lui plin de voie bună: „Das ist gut! Acum merge bine! Acum e rândul meu. Îl fac eu în germană, dă-mi urechea ta.” Și a pornit imediat, rostogolind cuvintele cu vocea lui puternică și cu o plăcere care era o bucurie nu doar de auzit, ci și de privit. Din fericire, povestea era Soldățelul de plumb statornic, care e nostimă, după cum știi, așa că puteam să râd — și am râs — deși n-am înțeles nici jumătate din ce citea, fiindcă nu mă puteam abține: el era atât de înflăcărat, eu atât de emoționată, iar toată scena atât de caraghioasă.

După aceea ne-am înțeles mai bine, iar acum îmi citesc lecțiile destul de bine, fiindcă felul acesta de a învăța mi se potrivește și văd că gramatica se strecoară în povești și poezii așa cum se

dau pastilele învelite în jeleu. Îmi place foarte mult și el încă nu pare să se fi săturat, ceea ce e tare frumos din partea lui, nu-i așa? M-am gândit să-i dau ceva de Crăciun, fiindcă nu îndrăznesc să-i ofer bani. Spune-mi tu ceva frumos, Marmee.

Mă bucur că Laurie pare atât de fericit și de ocupat, că s-a lăsat de fumat și își lasă părul să crească. Vezi, Beth se descurcă mai bine cu el decât mine. Nu sunt geloasă, dragă, fă tot ce poți, doar să nu faci din el un sfânt. Mi-e teamă că nu l-aș putea plăcea fără un strop de năzbâtie omenească. Citește-i fragmente din scrisorile mele. N-am timp să scriu prea mult, iar asta va fi la fel de bine. Slavă Domnului că Beth se simte în continuare atât de bine.

IANUARIE

Un An Nou fericit tuturor, dragii mei, iar aici îi includ, firește, și pe domnul L., și pe tânărul pe nume Teddy. Nici nu vă pot spune cât de mult m-am bucurat de pachetul vostru de Crăciun, mai ales că n-a ajuns decât seara, când aproape renunțasem să mai sper. Scrisoarea voastră venise dimineață, dar nu pomenea nimic despre vreun colet, fiindcă voiați să fie o surpriză, așa că am fost dezamăgită; aveam eu un fel de presimțire că n-o să mă uitați. După ceai stăteam singură în cameră și mă simțeam cam abătută, iar când mi-au adus pachetul acela mare, noroios și șifonat, l-am strâns în brațe și aproape că am început să țopăi de bucurie. Era atât de plin de căldura de acasă și atât de înviorător, încât m-am așezat pe podea și am citit, m-am uitat, am mâncat, am râs și am plâns, cum fac eu de obicei, în felul meu caraghios. Lucrurile au fost exact ce-mi doream, și cu atât mai frumoase fiindcă erau făcute, nu cumpărate. Noul „șorț

pentru cerneală” al lui Beth a fost minunat, iar cutia cu turtă dulce tare de la Hannah o să fie o adevărată comoară. O să port negreșit flanelele frumoase pe care mi le-ai trimis, Marmee, și o să citesc cu grijă cărțile pe care le-a însemnat tata. Vă mulțumesc tuturor, din toată inima, de nenumărate ori!

Apropo de cărți, asta îmi amintește că în privința asta încep să mă îmbogățesc, fiindcă de Anul Nou domnul Bhaer mi-a dăruit un Shakespeare splendid. E un exemplar la care ține mult și pe care l-am admirat adesea, așezat la loc de cinste alături de Biblia lui germană, de Platon, Homer și Milton, așa că vă puteți imagina ce-am simțit când l-a luat de acolo, fără învelitoare, și mi-a arătat în el numele meu, cu dedicația: „de la prietenul meu Friedrich Bhaer”.

„Spui adesea că ți-ai dori o bibliotecă. Iată, îți dau una, fiindcă între aceste coperți (la asta se referea când a spus lids) sunt multe cărți într-una singură. Citește-l bine și te va ajuta mult, fiindcă felul în care sunt studiate caracterele în această carte te va ajuta să le citești și în lume și să le zugrăvești cu pana ta.”

I-am mulțumit cât am putut de bine, iar acum vorbesc despre „biblioteca mea” de parcă aș avea o sută de cărți. Niciodată nu mi-am dat seama cât de mult cuprinde Shakespeare, dar nici nu avusesem până acum un Bhaer care să mi-l explice. Și acum să nu râdeți de numele lui îngrozitor. Nu se pronunță nici Bear, nici Beer, cum îi spun oamenii, ci ceva între cele două, așa cum numai germanii pot rosti. Mă bucur că vă place ce vă povestesc despre el și sper să ajungeți să-l cunoașteți într-o zi. Mama i-ar admira inima caldă, tata mintea înțeleaptă. Eu le admir pe amândouă și mă simt bogată cu noul meu „prieten Friedrich

Bhaer”.

Cum nu aveam prea mulți bani și nici nu știam exact ce și-ar dori, i-am luat câteva mărunțișuri și le-am așezat prin cameră, ca să le găsească pe neașteptate. Erau lucruri utile, drăguțe sau hazlii: o nouă călimară pe masă, o vază mică pentru floarea lui — are mereu una, sau măcar puțină verdeață într-un pahar, ca să-l țină proaspăt, cum spune el — și un suport pentru suflătoarea lui, ca să nu mai ardă ce numește Amy „mouchoirs”. L-am făcut ca acelea inventate de Beth: un fluture mare, cu trup dolofan, aripi negre și galbene, antene din lână și ochi din mărgele. I-a plăcut nespus și l-a pus pe polița șemineului ca pe un obiect de virtute, așa că, până la urmă, a fost mai degrabă un eșec. Sărac cum e, n-a uitat niciun servitor și niciun copil din casă, iar aici nu l-a uitat nimeni, de la spălătoreasa franțuzoaică până la domnișoara Norton. M-am bucurat tare mult de asta.

Au organizat un bal mascat și s-au distrat de minune în ajunul Anului Nou. Eu nu aveam de gând să cobor, fiindcă n-aveam costum. Dar, în ultima clipă, doamna Kirke și-a amintit de niște brocarturi vechi, iar domnișoara Norton mi-a împrumutat dantelă și pene. Așa că m-am costumat în doamna Malaprop și am intrat plutind, cu mască pe față. Nimeni nu m-a recunoscut, fiindcă mi-am schimbat vocea, și nimănui nu i-a trecut prin minte că tăcuta și semeața domnișoară March — fiindcă cei mai mulți mă cred foarte țeapănă și rece, și chiar așa sunt cu puștanii obraznici — ar putea să danseze, să se costumeze și să izbucnească într-o „frumoasă încurcătură de epitafuri, ca o alegorie pe malurile Nilului”. M-am distrat grozav, iar când ne-am dat măștile jos a fost foarte amuzant să-i văd cum se

uitau la mine. L-am auzit pe unul dintre tineri spunându-i altuia că știa el că fusesem actriță; de fapt, credea că își amintește că mă văzuse la unul dintre teatrele mai mărunte. Meg o să savureze gluma asta. Domnul Bhaer era Nick Bottom, iar Tina era Titania, o zână perfectă în brațele lui. Să-i vezi dansând era „un adevărat peisaj", ca să folosesc o expresie de-a lui Teddy.

Până la urmă, am avut un An Nou foarte fericit și, când m-am gândit la toate în camera mea, am simțit că totuși înaintez puțin, în ciuda atâtor eșecuri, fiindcă acum sunt veselă tot timpul, muncesc cu tragere de inimă și mă interesează mai mult ceilalți decât o făceam înainte, ceea ce e încurajator. Vă îmbrățișez pe toți! Mereu a voastră iubitoare... Jo

CAPITOLUL TREIZECI ȘI PATRU PRIETEN

Deși era foarte fericită în atmosfera socială din jurul ei și foarte ocupată cu munca de zi cu zi care îi aducea pâinea și o făcea mai dulce prin efortul depus, Jo tot își găsea timp pentru scris. Țelul care o stăpânea acum era unul firesc pentru o fată săracă și ambițioasă, dar mijloacele prin care a încercat să ajungă la el nu au fost cele mai bune. Înțelesese că banii aduc putere, iar bani și putere, așadar, s-a hotărât să aibă, nu doar pentru ea însăși, ci pentru cei pe care îi iubea mai mult decât viața. Visul de a umple casa de confort, de a-i oferi lui Beth tot ce și-ar fi dorit, de la căpșuni iarna până la o orgă în dormitor, de a călători ea însăși în străinătate și de a avea mereu mai mult decât destul, ca să-și poată permite luxul de a fi generoasă, fusese ani la rând cel mai drag castel de nisip al lui Jo.

Experiența cu povestirea premiată păruse să-i deschidă un drum care, după mult mers și mult urcuș anevoios, ar fi putut s-o ducă la acest încântător chateau en Espagne. Dar dezastrul romanului i-a stins curajul pentru o vreme, fiindcă opinia publică e un uriaș care a speriat și Jacks cu inima mai tare, cocoțați pe vrejuri de fasole mai înalte decât al ei. Ca acel erou nemuritor, s-a odihnit puțin după prima încercare, care s-a sfârșit cu o căzătură și cu cea mai puțin atrăgătoare dintre comorile uriașului, dacă îmi amintesc bine. Dar spiritul acela de „ridică-te și încearcă din nou” era la fel de puternic în Jo ca în Jack, așa că de data asta s-a cățărat pe partea umbrită și a pus mâna pe mai multă pradă, însă era cât pe ce să lase în urmă ceva mult

mai prețios decât pungile cu bani.

S-a apucat să scrie povești senzaționale, fiindcă în acele vremuri întunecate până și America cea desăvârșită citea prostii. N-a spus nimănui, ci a ticluit o „poveste palpitantă" și s-a dus ea însăși cu îndrăzneală la domnul Dashwood, redactorul de la Weekly Volcano. Nu citise niciodată Sartor Resartus, dar avea instinctul feminin că hainele au asupra multora o influență mai puternică decât valoarea caracterului sau farmecul purtării. Așa că s-a îmbrăcat cu ce avea mai bun și, încercând să se convingă că nu era nici agitată, nici emoționată, a urcat curajoasă două etaje de scări întunecoase și murdare, ca să se trezească într-o cameră vraiște, într-un nor de fum de trabuc și în fața a trei domni care stăteau cu călcâiele mai sus decât pălăriile, articole vestimentare pe care niciunul nu s-a sinchisit să le scoată la apariția ei. Cam intimidată de această primire, Jo a ezitat în prag, murmurând foarte stânjenită...

— Scuzați-mă, căutam redacția Weekly Volcano. Aș fi vrut să-l văd pe domnul Dashwood.

Perechea de tocuri cea mai înaltă s-a lăsat la pământ, cel mai afumat dintre domni s-a ridicat, iar, ținându-și cu grijă trabucul între degete, s-a apropiat cu o înclinare din cap și cu o expresie care nu trăda nimic în afară de somnolență. Simțind că trebuia cumva să ducă lucrul acesta la capăt, Jo și-a scos manuscrisul și, înroșindu-se tot mai tare cu fiecare frază, a bâiguit bucăți din micul discurs pe care și-l pregătise cu grijă pentru ocazie.

— O prietenă de-a mea m-a rugat să vă ofer — o povestire — doar ca un experiment — ar vrea să vă afle părerea — și ar scrie

cu plăcere mai mult, dacă aceasta vi se pare potrivită.

În timp ce ea se înroșea și se încurca în vorbe, domnul Dashwood luase manuscrisul și îi răsfoia filele cu niște degete cam murdare, aruncând priviri critice de sus până jos peste paginile îngrijit scrise.

— Nu e prima încercare, presupun? a spus el, observând că paginile erau numerotate, scrise doar pe o singură parte și nu erau legate cu o panglică — semn sigur de începător.

— Nu, domnule. Are ceva experiență și a câștigat un premiu pentru o povestire în Blarneystone Banner.

— A, da? Și domnul Dashwood i-a aruncat lui Jo o privire rapidă, care părea să observe tot ce purta, de la funda de pe bonetă până la nasturii de la ghete. — Ei bine, îl puteți lăsa aici, dacă vreți. Avem deja mai multe lucruri de felul ăsta decât știm ce să facem cu ele în momentul de față, dar o să-l citesc în fugă și vă dau un răspuns săptămâna viitoare.

Când s-a întors, domnul Dashwood era singur, lucru care a bucurat-o. Domnul Dashwood era mult mai treaz decât data trecută, ceea ce era plăcut, și nu era atât de absorbit de trabucul lui încât să-și uite bunele maniere, așa că a doua întrevedere a fost mult mai confortabilă decât prima.

— O vom lua pe aceasta (editorii nu spun niciodată „eu”), dacă nu vă deranjează câteva modificări. E prea lungă, dar dacă scoatem pasajele pe care le-am marcat, va avea exact lungimea potrivită, a spus el pe un ton profesionist.

Jo aproape că nu și-a mai recunoscut manuscrisul, atât de șifonate și subliniate îi erau paginile și paragrafele; dar, simțindu-se ca un părinte tandru căruia i s-ar cere să-i taie copilului picioarele ca să încapă într-un leagăn nou, s-a uitat la pasajele marcate și a fost uimită să descopere că toate reflecțiile morale — pe care le introdusese cu grijă drept balast pentru atâta romantism — fuseseră tăiate.

„Dar, domnule, eu credeam că orice poveste trebuie să aibă și o morală, așa că am avut grijă ca măcar câțiva dintre păcătoșii mei să se căiască."

Expresia gravă, de redactor, a domnului Dashwood s-a destins într-un zâmbet, fiindcă Jo uitase de „prietena" ei și vorbise așa cum poate vorbi doar un autor.

„Oamenii vor să se distreze, nu să li se țină predici, să știți. Morala nu se mai vinde în ziua de azi." Ceea ce, fie vorba între noi, nu era chiar adevărat.

„Credeți, atunci, că ar merge cu schimbările acestea?"

„Da, are o intrigă nouă și e destul de bine construită — limbajul e bun și așa mai departe", răspunse amabil domnul Dashwood.

„Ce credeți că — adică ce plată —" începu Jo, neștiind prea bine cum să se exprime.

„Ah, da, sigur, pentru lucruri de felul ăsta plătim între douăzeci și cinci și treizeci. Se plătește când apare", răspunse domnul Dashwood, ca și cum detaliul acesta îi scăpase din vedere. Se spune că asemenea fleacuri le scapă adesea redactorilor.

„Foarte bine, puteți s-o luați”, spuse Jo, întinzând povestirea înapoi cu un aer mulțumit, fiindcă, după munca plătită cu un dolar pe coloană, până și douăzeci și cinci i se păreau bani frumoși.

„Să-i spun prietenei mele că veți lua și alta, dacă are una mai bună decât asta?” întrebă Jo, fără să-și dea seama de mica scăpare și prinsă de curaj după succesul ei.

„Ei, o să ne uităm pe ea. Nu pot promite că o luăm. Spuneți-i să fie scurtă și picantă și să nu-și bată capul cu morala. Ce nume ar vrea prietena dumneavoastră să pună pe ea?” întrebă el pe un ton nepăsător.

„Niciunul, dacă se poate; nu vrea să-i apară numele și nici nu are vreun pseudonim”, spuse Jo, înroșindu-se fără să poată evita asta.

„Cum dorește, desigur. Povestirea va apărea săptămâna viitoare. Veniți dumneavoastră după bani sau să vi-i trimit?” întrebă domnul Dashwood, care simțea, firesc, dorința de a afla cine era noul său colaborator.

„O să vin eu. Bună dimineața, domnule.”

După ce ea a plecat, domnul Dashwood și-a pus picioarele sus și a rostit cu eleganță: „Săracă și mândră, ca de obicei, dar o să meargă.”

Urmând sfaturile domnului Dashwood și luând-o drept model pe doamna Northbury, Jo s-a aruncat nechibzuită în marea spumoasă a literaturii senzaționale, dar, datorită colacului de salvare aruncat de un prieten, a ieșit din nou la suprafață fără să

fie prea rău pățită după această scufundare.

Ca majoritatea tinerilor condeieri fără experiență, își căuta personajele și decorurile în străinătate, iar pe scena ei apăreau bandiți, conți, țigănci, călugărițe și ducese, jucându-și rolurile cu atâta exactitate și vervă cât se putea cere. Cititorii ei nu erau prea pretențioși la fleacuri precum gramatica, punctuația sau verosimilitatea, iar domnul Dashwood îi îngăduia cu amabilitate să-i umple coloanele pe cele mai mici tarife, fără să creadă de cuviință să-i spună că adevăratul motiv al ospitalității lui era faptul că unul dintre scribii lui, ademenit cu o plată mai bună, îl părăsise mișelește la greu.

Curând, munca ei a început s-o prindă, fiindcă punga ei sfrijită se mai împlinise, iar mica sumă pe care o strângea ca s-o ducă pe Beth la munte vara următoare creștea încet, dar sigur, de la o săptămână la alta. Un singur lucru îi umbrea mulțumirea: nu le spusese nimic celor de acasă. Avea sentimentul că Tata și Mama n-ar fi aprobat și prefera să facă mai întâi cum credea ea, iar iertare să ceară după aceea. Era ușor să-și păstreze secretul, fiindcă povestirile ei apăreau fără nume. Domnul Dashwood își dăduse seama, firește, foarte repede, dar promisese să tacă și, lucru rar, s-a ținut de cuvânt.

Credea că nu-i va face niciun rău, fiindcă intenționa sincer să nu scrie nimic de care să-i fie rușine, și își liniștea orice mustrare de conștiință gândindu-se la clipa fericită când avea să le arate banii câștigați și să râdă împreună de secretul ei atât de bine păstrat.

Dar domnul Dashwood nu accepta decât povești care să dea fiori, iar cum fiorii nu puteau fi stârniți decât zguduind sufletele cititorilor, trebuia scotocit peste tot: prin istorie și romane, pe uscat și pe mare, prin știință și artă, prin arhivele poliției și azilurile de nebuni. Jo și-a dat repede seama că experiența ei nevinovată îi oferise prea puține priviri în lumea tragică ascunsă sub suprafața societății, așa că, privind lucrurile practic, s-a apucat să-și completeze lipsurile cu energia ei obișnuită. Dornică să găsească material pentru povestiri și hotărâtă să le facă originale ca intrigă, chiar dacă nu desăvârșite ca realizare, a căutat prin ziare accidente, întâmplări și crime. A stârnit suspiciunile bibliotecarilor publici cerând cărți despre otrăvuri. A studiat chipurile de pe stradă și caracterele, bune, rele sau indiferente, din jurul ei. A scormonit prin praful vremurilor vechi după fapte sau ficțiuni atât de vechi încât păreau noi și a făcut cunoștință cu prostia, păcatul și mizeria, atât cât i-au îngăduit posibilitățile ei limitate. Credea că îi merge de minune, dar fără să-și dea seama începea să profaneze unele dintre cele mai feminine trăsături ale caracterului unei femei. Trăia într-o societate rea și, deși era imaginară, influența ei o afecta, fiindcă își hrănea inima și imaginația cu o hrană primejdioasă și lipsită de substanță și își pierdea repede prospețimea nevinovată a firii printr-o cunoaștere prea timpurie a părții întunecate a vieții, care oricum vine destul de curând pentru noi toți.

Începea să simtă asta mai degrabă decât să o vadă limpede, fiindcă descrierea repetată a pasiunilor și sentimentelor altora o făcea să-și cerceteze și să-și analizeze propriile trăiri, o distracție morbidă în care mințile tinere și sănătoase nu se complac de bunăvoie. Fapta rea își aduce întotdeauna propria

pedeapsă, iar când Jo avea cea mai mare nevoie de a ei, a primit-o.

Nu știu dacă studiul lui Shakespeare a ajutat-o să citească oamenii sau dacă era instinctul firesc al unei femei pentru tot ce e cinstit, curajos și puternic, dar, în timp ce își înzestra eroii imaginari cu toate perfecțiunile de sub soare, Jo descoperea un erou viu, care o interesa în ciuda multor imperfecțiuni omenești. Domnul Bhaer, într-una dintre conversațiile lor, o sfătuise să studieze caractere simple, adevărate și frumoase, oriunde le-ar găsi, ca exercițiu bun pentru un scriitor. Jo l-a luat în serios, pentru că s-a întors pur și simplu și a început să-l studieze pe el — lucru care l-ar fi surprins foarte tare, dacă ar fi știut, fiindcă vrednicul profesor era foarte modest în părerea pe care o avea despre sine.

La început, ceea ce o nedumerea pe Jo era de ce îl plăcea toată lumea. Nu era nici bogat, nici important, nici tânăr, nici chipeș; nu avea nimic din ceea ce se numește fascinant, impunător sau strălucit, și totuși atrăgea oamenii ca un foc prietenos, iar ei se strângeau în jurul lui la fel de firesc cum te aduni lângă o vatră caldă. Era sărac, și totuși părea mereu că dăruiește ceva; era un străin, și totuși toți îi erau prieteni; nu mai era tânăr, dar avea inima veselă ca a unui băiat; era simplu și ciudat, și totuși pentru mulți chipul lui părea frumos, iar ciudățeniile îi erau iertate fără ezitare, de dragul lui. Jo îl urmărea adesea cu privirea, încercând să descopere de unde venea farmecul acesta, iar în cele din urmă a hotărât că bunăvoința era cea care făcea minunea. Dacă avea vreo durere, „stătea cu capul sub aripă”, iar lumii îi arăta doar partea lui luminoasă. Avea riduri pe frunte, dar

Timpul părea să-l fi atins cu blândețe, amintindu-și cât de bun fusese cu ceilalți. Liniile plăcute din jurul gurii păstrau amintirea multor vorbe prietenoase și râsete vesele, ochii nu-i erau niciodată reci sau aspri, iar mâna lui mare avea o strângere caldă și puternică, mai grăitoare decât cuvintele.

Până și hainele lui păreau să fi împrumutat ceva din firea primitoare a celui care le purta. Arătau de parcă se simțeau bine pe el și parcă le făcea plăcere să-i ofere confort. Vesta lui încăpătoare lăsa să se ghicească o inimă mare dedesubt. Haina lui ponosită avea un aer sociabil, iar buzunarele largi dovedeau limpede că mânuțe mici intrau adesea goale în ele și ieșeau pline. Chiar și cizmele lui păreau binevoitoare, iar gulerele nu erau niciodată țeapene și zgârietoare ca ale altora.

„Asta e!" și-a spus Jo, când și-a dat în sfârșit seama că o bunăvoință sinceră față de semeni putea să înfrumusețeze și să înnobileze chiar și un profesor german durduliu, care își înfuleca prânzul, își cârpea singur șosetele și purta povara numelui de Bhaer.

Jo prețuia mult bunătatea, dar avea și acel respect foarte feminin pentru inteligență, iar o mică descoperire pe care a făcut-o despre Profesor a făcut-o să-l prețuiască și mai mult. El nu vorbea niciodată despre sine, iar nimeni nu știa că, în orașul lui natal, fusese un om foarte respectat și prețuit pentru învățătura și cinstea lui, până când un compatriot a venit să-l vadă. El nu spunea nimic despre el însuși, dar, într-o conversație cu domnișoara Norton, acel om a dezvăluit acest fapt plăcut. De la ea a aflat Jo și l-a apreciat cu atât mai mult cu cât domnul Bhaer nu-i spusese niciodată asta. Se simțea

mândră să știe că era un profesor onorat la Berlin, deși în America nu era decât un sărman profesor de limbi străine, iar viața lui modestă și plină de muncă a căpătat mult mai mult farmec prin nota de romantism pe care i-a dat-o această descoperire. Un alt dar, și unul mai de preț decât inteligența, i s-a arătat într-un mod cu totul neașteptat. Domnișoara Norton avea intrare în cea mai bună societate, pe care Jo n-ar fi avut nicio șansă s-o cunoască fără ea. Femeia singuratică simțea interes pentru fata ambițioasă și, cu bunătate, le făcea adesea astfel de favoruri atât lui Jo, cât și Profesorului. Într-o seară, i-a luat cu ea la o reuniune selectă, organizată în cinstea mai multor celebrități.

Jo s-a dus pregătită să se încline și să-i adore pe acei oameni măreți pe care îi venerase de departe, cu entuziasmul tinereții. Dar respectul ei pentru geniu a primit în seara aceea o lovitură zdravănă și i-a trebuit ceva timp să-și revină după descoperirea că marile personalități erau, până la urmă, doar bărbați și femei obișnuiți. Imaginați-vă cât de dezamăgită a fost când, aruncând o privire timidă și admirativă spre poetul ale cărui versuri sugerau o ființă eterică hrănită cu „spirit, foc și rouă", l-a văzut devorându-și cina cu un asemenea elan încât i se îmbujorase chipul intelectual. Întorcându-se de la el ca de la un idol căzut, a mai făcut și alte descoperiri care i-au risipit repede iluziile romantice. Marele romancier oscila între două decantoare cu regularitatea unui pendul; vestitul predicator flirta pe față cu una dintre Madame de Staël ale epocii, care îi arunca priviri ucigătoare altei Corinne, ce o ironiza cu amabilitate după ce o întrecuse în încercările de a-l acapara pe profundul filosof, care își bea ceaiul în stil johnsonian și părea să moțăie, logoreea

doamnei făcând orice conversație imposibilă. Celebritățile științifice, uitând de moluștele și erele lor glaciare, bârfeau despre artă, în timp ce se dedicau stridiilor și înghețatei cu energia lor caracteristică; tânărul muzician, care fermeca orașul ca un al doilea Orfeu, vorbea despre cai; iar exemplarul de noblețe britanică prezent s-a dovedit a fi cel mai banal om din toată adunarea.

Înainte ca seara să ajungă la jumătate, Jo se simțea atât de complet dezvrăjită, încât s-a așezat într-un colț ca să-și vină în fire. Domnul Bhaer i s-a alăturat curând, părând și el destul de nelalocul lui, iar după puțin timp au venit agale și câțiva filosofi, fiecare călare pe ideea lui favorită, ca să țină un turnir intelectual în acel colțișor retras. Discuțiile erau cu mult peste puterea de înțelegere a lui Jo, dar tot i-au făcut plăcere, deși Kant și Hegel erau pentru ea niște zei necunoscuți, Subiectivul și Obiectivul niște termeni de neînțeles, iar singurul lucru „evoluat din conștiința ei lăuntrică” a fost o durere zdravănă de cap după ce totul s-a terminat. Încetul cu încetul, i-a devenit limpede că lumea era desfăcută bucată cu bucată și reasamblată după principii noi și, după spusele celor care vorbeau, infinit mai bune decât cele de dinainte; că religia era pe cale să fie redusă prin raționamente la nimic, iar intelectul urma să fie singurul Dumnezeu. Jo nu știa nimic despre filosofie sau metafizică de niciun fel, dar, pe măsură ce asculta, a cuprins-o o emoție ciudată, pe jumătate plăcută, pe jumătate dureroasă, ca și cum ar fi fost lăsată în voia timpului și a spațiului, asemenea unui balon tânăr ieșit la plimbare într-o zi de sărbătoare.

S-a uitat în jur să vadă cum i se pare Profesorului, și l-a surprins privind-o cu cea mai sumbră expresie pe care i-o văzuse vreodată. El a dat din cap și i-a făcut semn să plece de acolo, dar ea era atunci fermecată de libertatea Filosofiei Speculative și a rămas pe loc, încercând să afle pe ce aveau de gând să se sprijine acei domni înțelepți după ce nimiciseră toate vechile credințe.

Domnul Bhaer era un om timid și nu-și spunea ușor părerile, nu fiindcă ar fi fost nesigure, ci pentru că erau prea sincere și prea adânc simțite ca să fie rostite cu ușurință. Când și-a mutat privirea de la Jo la alți câțiva tineri, atrași de strălucirea artificiilor filosofice, și-a încruntat sprâncenele și a simțit o puternică dorință să vorbească, temându-se că vreun suflet tânăr și ușor de aprins va fi dus în rătăcire de acele rachete, ca să descopere, după ce spectacolul se termină, că nu i-a rămas decât un băț gol sau o mână arsă.

A îndurat cât a putut, dar când i s-a cerut părerea, a izbucnit cu o indignare sinceră și a apărat religia cu toată elocvența adevărului — o elocvență care făcea ca engleza lui stângace să sune muzical, iar chipul lui obișnuit să devină frumos. A avut de dus o luptă grea, fiindcă oamenii aceia înțelepți argumentau bine, dar el nu știa să se dea bătut și și-a apărat cauza ca un om adevărat. Cumva, pe măsură ce vorbea, pentru Jo lumea s-a așezat din nou la locul ei. Vechile credințe, care dăinuiseră atâta vreme, i s-au părut mai bune decât cele noi. Dumnezeu nu era o forță oarbă, iar nemurirea nu era o poveste frumoasă, ci un fapt binecuvântat. A simțit din nou că are pământ solid sub picioare și, când domnul Bhaer s-a oprit, copleșit de vorbe, dar nici pe

departe convins, Jo a simțit că vrea să aplaude și să-i mulțumească.

N-a făcut nici una, nici alta, dar scena i-a rămas în minte și i-a purtat Profesorului cel mai sincer respect, fiindcă știa cât efort îl costase să vorbească atunci și acolo, pentru că propria conștiință nu-i îngăduia să tacă. A început să înțeleagă că tăria de caracter e o avere mai de preț decât banii, rangul, inteligența sau frumusețea și să simtă că, dacă măreția este ceea ce un om înțelept a definit drept „adevăr, reverență și bunăvoință", atunci prietenul ei Friedrich Bhaer nu era doar bun, ci măreț.

Convingerea asta se întărea pe zi ce trecea. Ținea la prețuirea lui, îi dorea respectul, voia să fie demnă de prietenia lui și, tocmai când dorința era mai sinceră ca niciodată, a fost foarte aproape să piardă totul. Totul a pornit de la o pălărie cu colțuri ridicate, fiindcă într-o seară Profesorul a venit să-i dea lecția lui Jo cu o căciulă de soldat din hârtie pe cap, pe care i-o pusese Tina și pe care uitase s-o dea jos.

„E clar că nu se uită în oglindă înainte să coboare", gândi Jo, zâmbind, când el spuse „Goot efening" și se așeză cu toată seriozitatea, fără să-și dea seama cât de caraghios era contrastul dintre subiectul lui și ce purta pe cap, fiindcă urma să-i citească Moartea lui Wallenstein.

La început n-a spus nimic, fiindcă îi plăcea să-l audă izbucnind în râsul lui mare și din toată inima când se întâmpla ceva amuzant, așa că l-a lăsat să descopere singur. Curând însă a uitat de tot, pentru că să auzi un german citindu-l pe Schiller e o experiență care te absoarbe cu totul. După lectură a urmat

lecția, și a fost una plină de viață, fiindcă Jo era într-o dispoziție veselă în seara aceea, iar pălăria aceea îi făcea ochii să-i joace de amuzament. Profesorul nu mai înțelegea nimic din purtarea ei și, în cele din urmă, s-a oprit ca s-o întrebe, cu un aer de mirare blândă căruia nu-i puteai rezista...

„Mees Marsch, de ce râdeți în fața profesorului dumneavoastră? Nu aveți niciun respect pentru mine, de vă purtați așa urât?"

„Cum să fiu respectuoasă, domnule, când uitați să vă scoateți pălăria?" spuse Jo.

Ridicând mâna la cap, Profesorul, mereu distrat, pipăi grav, își scoase mica pălărie cu colțuri ridicate, se uită la ea un minut, apoi își dădu capul pe spate și râse ca o violă de bas veselă.

„Ah! Acum înțeleg, acea obraznică de Tina mă face de râs cu șapca mea. Ei bine, nu-i nimic, dar să vezi, dacă lecția asta nu merge bine, o să-l porți și tu."

Dar lecția n-a mai mers deloc câteva minute, pentru că domnul Bhaer a zărit o imagine pe pălărie și, desfăcând-o, a spus cu mare dezgust: „Aș vrea ca ziarele acestea să nu mai intre în casă. Nu sunt pentru copii, nici pentru tineri. Nu e bine, și n-am deloc răbdare cu cei care fac un asemenea rău."

Jo a aruncat o privire pe foaie și a văzut o ilustrație atrăgătoare, alcătuită dintr-un nebun, un cadavru, un ticălos și o viperă. Nu i-a plăcut, dar impulsul care a făcut-o să o întoarcă nu venea din dezgust, ci din teamă, fiindcă pentru o clipă i s-a părut că ziarul era Volcano. Nu era însă acela, iar spaima i s-a risipit când și-a amintit că, chiar dacă ar fi fost și ar fi conținut una dintre

povestirile ei, nu apărea niciun nume care s-o dea de gol. Totuși, se trădase singură printr-o privire și prin roșeața din obraji, pentru că, deși părea un om distrat, Profesorul vedea mult mai multe decât își imaginau oamenii. Știa că Jo scria și o întâlnise de mai multe ori prin zona redacțiilor de ziare, dar, fiindcă ea nu vorbea niciodată despre asta, nu-i pusese nicio întrebare, deși își dorea mult să-i vadă scrierile. Acum i-a trecut prin minte că ea făcea ceva ce îi era rușine să recunoască, iar lucrul acesta l-a tulburat. Nu și-a spus: „Nu e treaba mea. N-am niciun drept să spun ceva", cum ar fi făcut mulți. S-a gândit doar că era tânără și săracă, o fată departe de dragostea mamei și de grija tatălui, și a simțit impulsul de a o ajuta, la fel de repede și firesc cum și-ar fi întins mâna să salveze un copil dintr-o băltoacă. Toate acestea i-au trecut prin minte într-o clipă, dar pe chip nu i s-a văzut nimic, iar până când foaia a fost întoarsă și Jo și-a băgat ața în ac, era gata să spună, cât se poate de firesc, dar foarte grav...

„Da, ai dreptate să o îndepărtezi. Nu cred că niște fete tinere și cumsecade ar trebui să vadă asemenea lucruri. Unora li se par plăcute, dar eu mai degrabă le-aș da băieților mei praf de pușcă să se joace decât asemenea mizerii."

„Poate că nu totul e rău, ci doar prostesc, știți, și dacă există cerere pentru așa ceva, nu văd ce rău e să o satisfaci. Mulți oameni foarte respectabili își câștigă cinstit traiul din ceea ce se numesc povești senzaționale", spuse Jo, încreținд materialul atât de energic, încât acul a lăsat în urmă un șir de mici tăieturi.

„Există cerere și pentru whisky, dar cred că nici tu, nici eu nu vrem să-l vindem. Dacă oamenii respectabili ar ști ce rău fac, n-ar mai crede că e un trai câștigat cinstit. N-au niciun drept să pună otravă în bomboană și să-i lase pe cei mici s-o mănânce. Nu, ar trebui să se gândească puțin și mai bine să măture noroiul de pe stradă decât să facă așa ceva."

Domnul Bhaer a vorbit cu însuflețire și s-a dus la foc, mototolind hârtia în mâini. Jo a rămas nemișcată, de parcă focul ajunsese la ea, fiindcă obrajii i-au ars mult după ce pălăria cu colțuri s-a prefăcut în fum și a urcat inofensiv pe horn.

— Mi-ar plăcea foarte mult să-i trimit după el și pe toți ceilalți, mormăi Profesorul, întorcându-se cu un aer ușurat.

Jo s-a gândit ce vâlvătaie ar face teancul ei de hârtii de sus, iar banii câștigați cu atâta trudă i-au apăsat greu conștiința în clipa aceea. Apoi s-a liniștit singură cu gândul: „Ale mele nu sunt așa; sunt doar prostești, niciodată rele, așa că n-am de ce să-mi fac griji", și, luându-și cartea, a spus cu o mină studioasă: „Să continuăm, domnule? De-acum o să fiu foarte cuminte și cum se cuvine."

— Așa sper, a fost tot ce a spus el, dar voia să spună mai mult decât își imagina ea, iar privirea aceea serioasă și blândă pe care i-a aruncat-o a făcut-o să simtă de parcă pe frunte îi stăteau tipărite cu litere mari cuvintele Weekly Volcano.

De îndată ce a ajuns în camera ei, și-a scos hârtiile și și-a recitit cu grijă fiecare povestire. Fiind puțin miop, domnul Bhaer mai folosea uneori ochelari, iar Jo îi încercase odată, amuzată să vadă cât de mult măreau literele mici din cartea ei. Acum parcă

purta și ochelarii mintali sau morali ai Profesorului, pentru că defectele acestor biete povestiri i-au sărit în ochi îngrozitor și au umplut-o de groază.

„Sunt niște prostii și vor deveni curând și mai rele dacă merg mai departe, fiindcă fiecare e mai senzațională decât cea dinainte. Am continuat orbește, făcând rău și mie, și altora, de dragul banilor. Știu că așa e, fiindcă nu pot citi lucrurile astea cu mintea limpede și cu toată seriozitatea fără să-mi fie cumplit de rușine de ele; și ce m-aș face dacă ar fi văzute acasă sau dacă domnul Bhaer ar pune mâna pe ele?"

Numai gândul acesta a făcut-o pe Jo să se înroșească, iar ea a îndesat tot pachetul în sobă, aproape dând foc hornului cu vâlvătaia stârnită.

„Da, acolo le e locul unor asemenea prostii inflamabile. Mai bine dau foc casei, probabil, decât să-i las pe alții să sară în aer din cauza prafului meu de pușcă", gândi ea, privind cum Demon of the Jura dispare în zbor, ca un mic tăciune negru cu ochi de foc.

Dar când din toată munca ei de trei luni n-a mai rămas decât o grămadă de cenușă și banii din poală, Jo s-a întristat și a rămas așezată pe podea, întrebându-se ce ar trebui să facă în privința plății ei.

„Cred că încă n-am făcut prea mult rău și aș putea păstra asta ca plată pentru timpul meu", spuse ea, după o lungă chibzuință, apoi adăugă, iritată: „Aproape că-mi doresc să n-am deloc conștiință, e atât de incomodă. Dacă nu mi-ar păsa să fac ce e bine și nu m-aș simți prost când fac ce e rău, m-aș descurca de minune. Uneori nu pot să nu-mi doresc ca Mama și Tata să nu fi

fost atât de stricți în privința acestor lucruri."

Ah, Jo, în loc să-ți dorești asta, mulțumește-I lui Dumnezeu că „Tata și Mama au fost stricți" și compătimește din toată inima pe cei care nu au asemenea ocrotitori, care să-i înconjoare cu principii ce pot părea ziduri de închisoare pentru tinerețea nerăbdătoare, dar care se vor dovedi temelii sigure pe care să-și clădească caracterul la maturitate.

Jo n-a mai scris povești senzaționale, hotărând că banii nu meritau partea ei de senzație; dar, ducându-se la extrema cealaltă, cum se întâmplă adesea cu oamenii de felul ei, s-a apucat de Mrs. Sherwood, Miss Edgeworth și Hannah More, iar apoi a scris o povestire care, de fapt, s-ar fi numit mai potrivit eseu sau predică, atât de moralizatoare era. A avut îndoieli încă de la început, fiindcă imaginația ei vie și romantismul ei de fată se simțeau în noul stil la fel de stingher ca ea însăși dacă s-ar fi costumat în hainele rigide și greoaie ale secolului trecut. A trimis această bijuterie didactică în mai multe locuri, dar n-a găsit niciun cumpărător și a fost tentată să-i dea dreptate domnului Dashwood: morala nu se vinde.

Apoi a încercat să scrie o poveste pentru copii, pe care ar fi putut s-o vândă ușor dacă n-ar fi fost destul de interesată de bani încât să ceară plată pe ea. Singurul om care i-a oferit suficient cât să merite să încerce literatura pentru cei mici era un domn respectabil care simțea că menirea lui este să convertească întreaga lume la propria lui credință. Dar, oricât de mult îi plăcea lui Jo să scrie pentru copii, nu putea accepta să-i înfățișeze pe toți băieții obraznici ca fiind mâncați de urși sau azvârliți în aer de tauri turbați pentru că nu mergeau la o anumită

școală de duminică și, în schimb, pe toți pruncii cuminți care mergeau acolo ca fiind răsplătiți cu tot felul de fericiri, de la turtă dulce aurită până la alaiuri de îngeri când părăseau această viață cu psalmi sau predici bâiguite pe buze. Așa că din toate aceste încercări nu s-a ales nimic, iar Jo și-a astupat călimara și a spus, într-un acces de foarte sănătoasă umilință...

„Nu știu nimic. O să aștept până când o să știu, înainte să încerc din nou, iar până atunci, dacă nu pot face ceva mai bun, măcar «să mătur noroiul de pe stradă» — asta e, cel puțin, cinstit." Hotărârea asta arăta că a doua ei cădere pe vrejul de fasole îi prinsese bine.

În timp ce înăuntrul ei aveau loc toate aceste răsturnări, viața ei de zi cu zi își urma cursul obișnuit: plină de treburi și, totuși, lipsită de evenimente. Iar dacă uneori părea serioasă sau puțin tristă, nimeni nu observa asta în afară de profesorul Bhaer. El o făcea atât de discret, încât Jo nici nu și-a dat seama că o urmărea ca să vadă dacă va primi mustrarea lui și dacă va avea de câștigat din ea. Dar ea a trecut proba, iar el a fost mulțumit, fiindcă, deși nu schimbaseră niciun cuvânt despre asta, știa că renunțase la scris. Nu doar pentru că observase că al doilea deget de la mâna dreaptă nu-i mai era pătat de cerneală, ci și pentru că acum își petrecea serile jos, nu mai era văzută prin redacțiile ziarelor și studia cu o răbdare încăpățânată, care îi arăta limpede că era hotărâtă să-și țină mintea ocupată cu ceva folositor, chiar dacă nu și plăcut.

A ajutat-o în multe feluri și s-a dovedit un prieten adevărat, iar Jo era fericită, pentru că, deși condeiul ei stătea deoparte, învăța și alte lecții, nu doar germană, și punea temelia poveștii

senzaționale a propriei ei vieți.

A fost o iarnă plăcută și una lungă, fiindcă nu a plecat de la doamna Kirke până în iunie. Când a venit vremea despărțirii, toți păreau triști. Copiii erau de neconsolat, iar părul domnului Bhaer îi stătea zburlit în toate părțile, pentru că avea obiceiul să și-l răvășească zdravăn ori de câte ori era tulburat.

„Plecați acasă? Ah, sunteți fericită că aveți o casă în care să vă întoarceți", a spus el când i-a dat vestea, apoi a rămas tăcut într-un colț, trăgându-se de barbă, în timp ce ea primea mica mulțime venită să-și ia rămas-bun în acea ultimă seară.

Urma să plece dis-de-dimineață, așa că și-a luat rămas-bun de la toți încă din seara aceea, iar când i-a venit rândul lui, i-a spus cu căldură: „Acum, domnule, n-o să uitați să veniți să ne vedeți, dacă ajungeți vreodată prin partea noastră, nu-i așa? Dacă n-o faceți, n-o să vă iert niciodată, fiindcă vreau ca toți ai mei să-mi cunoască prietenul."

„Așa? Să vin?" a întrebat el, privind-o de sus cu o expresie plină de nerăbdare, pe care ea n-a observat-o.

„Da, veniți luna viitoare. Atunci absolvă Laurie și v-ar plăcea festivitatea de absolvire, fiind ceva nou pentru dumneavoastră."

„Acesta este cel mai bun prieten al dumneavoastră, despre care vorbiți?" a spus el pe un ton schimbat.

„Da, băiatul meu Teddy. Sunt foarte mândră de el și mi-ar plăcea să-l vedeți."

Jo și-a ridicat privirea atunci, fără să fie conștientă de altceva decât de bucuria ei la gândul că avea să-i facă să se cunoască. Ceva din chipul domnului Bhaer i-a adus brusc aminte că s-ar putea să-l vadă pe Laurie ca pe mai mult decât un „cel mai bun prieten", iar tocmai fiindcă își dorea din tot sufletul să nu pară că e ceva în neregulă, a început fără voie să roșească și, cu cât încerca mai tare să se stăpânească, cu atât i se înroșea fața mai tare. Dacă n-ar fi fost Tina în poala ei, nici ea nu știa ce s-ar fi făcut. Din fericire, copila s-a pornit s-o îmbrățișeze, așa că Jo a reușit să-și ascundă o clipă fața, sperând că Profesorul n-a observat. Dar observase, iar expresia lui s-a schimbat din nou, trecând de la acea neliniște de o clipă la înfățișarea lui obișnuită, când a spus cu căldură...

„Mă tem că nu voi avea timp pentru asta, dar îi doresc mult succes prietenului și vouă tuturor, multă fericire. Gott bless you!" Și, spunând asta, le-a strâns mâinile cu căldură, a luat-o pe Tina pe umăr și a plecat.

Dar după ce băieții s-au culcat, a rămas multă vreme așezat în fața focului, cu o expresie obosită pe chip și cu „heimweh"-ul, dorul de casă, apăsându-i greu inima. O dată, amintindu-și de Jo așa cum stătea cu copilul în poală și de noua aceea blândețe de pe chipul ei, și-a sprijinit capul în mâini pentru un minut, apoi a început să umble prin cameră, ca și cum ar fi căutat ceva ce nu putea găsi.

„Nu e pentru mine, nu trebuie să mai sper asta acum", și-a spus el cu un suspin aproape ca un geamăt. Apoi, de parcă și-ar fi reproșat dorința pe care nu reușea s-o înăbușe, s-a dus și a sărutat cele două capete ciufulite de pe pernă, și-a luat

meerschaumul pe care îl folosea rar și și-a deschis Platonul.

A făcut tot ce a putut și a făcut-o cu bărbăție, dar nu cred că i s-a părut că o pereche de băieți năzdrăvani, o pipă sau chiar divinul Platon puteau ține loc, în mod mulțumitor, de soție și copil acasă.

Deși era foarte devreme, a doua zi dimineață era deja la gară ca s-o conducă pe Jo, iar datorită lui ea și-a început călătoria singuratică păstrând amintirea plăcută a unui chip cunoscut care îi zâmbea la despărțire, a unui buchet de violete care să-i țină companie și, mai presus de toate, a gândului fericit: „Ei bine, iarna a trecut și n-am scris nicio carte, n-am câștigat nicio avere, dar mi-am făcut un prieten care merită păstrat și am să încerc să-l păstrez toată viața.”

CAPITOLUL TREIZECI ȘI CINCI
DURERE DE INIMĂ

Oricare i-ar fi fost motivul, Laurie a învățat serios în anul acela, pentru că a absolvit cu onoruri și a rostit discursul în latină cu eleganța unui Phillips și elocvența unui Demostene, așa cum spuneau prietenii lui. Erau cu toții acolo: bunicul lui — atât de mândru — domnul și doamna March, John și Meg, Jo și Beth, și toți se bucurau pentru el cu acea admirație sinceră pe care băieții o iau în râs pe moment, dar pe care nu reușesc s-o mai câștige de la lume prin niciun triumf de mai târziu.

„Trebuie să rămân la cina asta afurisită, dar mâine ajung acasă devreme. Veniți să mă întâmpinați ca de obicei, fetelor?" a spus Laurie, ajutându-le pe surori să urce în trăsură după ce se încheiaseră bucuriile zilei. A spus „fetelor", dar se referea la Jo, fiindcă ea era singura care păstrase vechiul obicei. Nu a avut inima să-i refuze ceva băiatului ei strălucit și de succes și i-a răspuns cu căldură...

„Vin, Teddy, pe ploaie sau pe soare, și voi merge înaintea ta, cântând «Iată vine eroul biruitor» la muzicuța de gură."

Laurie i-a mulțumit cu o privire care a făcut-o să se gândească, cuprinsă de o panică bruscă: „Vai de mine! Știu că o să spună ceva, și atunci ce mă fac?"

Meditația de seară și treburile dimineții i-au mai potolit temerile și, după ce s-a hotărât că n-are să fie atât de vanitoasă încât să creadă că oamenii sunt gata s-o ceară în căsătorie când le dăduse toate motivele să știe care avea să fie răspunsul ei, a

pornit la ora stabilită, sperând că Teddy n-o să facă nimic care s-o oblige să-i răneasscă bietele sentimente. O oprire la Meg și o gură de aer proaspăt și o înghițitură revigorantă la Daisy and Demijohn au întărit-o și mai mult pentru întâlnirea în doi, dar când a zărit în depărtare o siluetă voinică, a simțit un impuls puternic să se întoarcă și să fugă.

„Unde e muzicuța de gură, Jo?" a strigat Laurie de îndată ce s-a apropiat destul ca să poată vorbi cu ea.

„Am uitat-o." Și Jo și-a recăpătat curajul, fiindcă acel salut nu putea fi numit unul de îndrăgostit.

De obicei, în astfel de ocazii, se ținea mereu de brațul lui; acum n-a mai făcut-o, iar el n-a spus nimic, ceea ce era un semn rău. În schimb, a vorbit repede despre tot felul de lucruri îndepărtate, până când au părăsit drumul și au intrat pe cărarea îngustă care ducea spre casă prin dumbravă. Atunci a început să meargă mai încet, și-a pierdut dintr-odată frumoasa lui cursivitate, iar din când în când se lăsa câte o pauză cumplită. Ca să salveze conversația din una dintre prăpăstiile de tăcere în care tot cădea, Jo a spus în grabă: „Acum trebuie neapărat să ai o vacanță lungă și bună!"

„Asta am de gând."

Ceva din tonul lui hotărât a făcut-o pe Jo să ridice repede privirea și să-l vadă uitându-se la ea cu o expresie care i-a confirmat că sosise clipa de care se temea; atunci a întins mâna spre el, implorând: „Nu, Teddy. Te rog, nu!"

„Ba da, și trebuie să mă asculți. Nu are rost, Jo, trebuie să lămurim asta odată, și cu cât mai repede, cu atât mai bine pentru amândoi”, a răspuns el, înroșindu-se și agitându-se dintr-odată.

„Spune ce vrei, atunci. Te ascult”, a zis Jo, cu un fel de răbdare disperată.

Laurie era un îndrăgostit tânăr, dar vorbea cât se poate de serios și era hotărât să „lămurească lucrurile”, chiar dacă murea încercând, așa că a intrat direct în subiect cu impulsivitatea lui obișnuită, vorbind cu o voce care i se mai îneca din când în când, în ciuda eforturilor bărbătești de a o ține fermă...

„Te iubesc de când te cunosc, Jo, n-am putut să mă abțin, ai fost atât de bună cu mine. Am încercat să-ți arăt, dar nu m-ai lăsat. Acum o să mă asculți și o să-mi dai un răspuns, pentru că nu mai pot continua așa.”

„Am vrut să te scutesc de asta. Am crezut că o să înțelegi...”, a început Jo, descoperind că îi era mult mai greu decât se așteptase.

„Știu că asta ai vrut, dar fetele sunt atât de ciudate, că nu știi niciodată ce vor să spună. Spun nu când de fapt vor să spună da și îl scot pe un bărbat din minți doar ca să se distreze”, a răspuns Laurie, adăpostindu-se în spatele unui fapt de netăgăduit.

„Eu nu fac asta. N-am vrut niciodată să te fac să ții atât de mult la mine și am plecat ca să te împiedic, dacă puteam.”

„Așa credeam și eu. Era exact genul tău, dar n-a folosit la nimic. Te-am iubit doar și mai mult și m-am străduit din greu să-ți fiu pe plac; am renunțat la biliard și la tot ce nu-ți plăcea și am așteptat fără să mă plâng vreodată, fiindcă speram că o să mă iubești, deși nici pe jumătate nu sunt destul de bun…" Aici l-a înecat un nod în gât pe care n-a putut să-l stăpânească, așa că a început să decapiteze piciorul-cocoșului cât timp își dregea „afurisitul de gât".

„Tu, tu ești, ești mult prea bună pentru mine, și îți sunt atât de recunoscător, și sunt atât de mândru de tine și te iubesc atât de mult, încât nu înțeleg de ce nu pot să te iubesc așa cum ai vrea tu. Am încercat, dar nu-mi pot schimba simțirea, și ar fi o minciună să spun că te iubesc când nu e așa."

„Chiar așa, Jo? Pe bune?"

S-a oprit brusc și i-a prins ambele mâini când a pus întrebarea, cu o privire pe care ea n-a uitat-o prea curând.

„Chiar așa, dragule."

Ajunseseră acum în crâng, chiar lângă scărița de peste gard, iar când ultimele cuvinte au ieșit cu greu de pe buzele lui Jo, Laurie i-a dat drumul la mâini și s-a întors ca și cum ar fi vrut să meargă mai departe; dar, pentru prima dată în viața lui, gardul i s-a părut de netrecut. Așa că și-a lăsat capul pe stâlpul acoperit de mușchi și a rămas atât de nemișcat, încât lui Jo i s-a făcut frică.

„Oh, Teddy, îmi pare rău, atât de rău, atât de cumplit de rău, că m-aș omorî dacă ar ajuta la ceva! Aș vrea să nu iei asta atât de

greu, nu pot să fac nimic. Știi bine că oamenii nu se pot sili să iubească pe cineva dacă nu iubesc", a izbucnit Jo, deloc elegant, dar plină de remușcare, mângâindu-l ușor pe umăr și amintindu-și cum o mângâiase el pe ea cu mult timp în urmă.

„Uneori se poate", a spus o voce înfundată, lipită de stâlp. „Eu nu cred că asta e felul potrivit de iubire și mai bine nici nu încerc", a venit răspunsul hotărât.

A urmat o tăcere lungă, în timp ce o mierlă cânta veselă în salcia de lângă râu, iar iarba înaltă foșnea în vânt. După puțin timp, Jo a spus foarte serioasă, așezându-se pe treapta scăriței: „Laurie, vreau să-ți spun ceva."

El s-a smucit ca și cum ar fi fost împușcat, și-a ridicat capul și a strigat pe un ton aprig: „Să nu-mi spui asta, Jo, acum nu pot să suport!"

„Să-ți spun ce?" a întrebat ea, mirată de izbucnirea lui.

„Că îl iubești pe bătrânul ăla."

„Ce bătrân?" a întrebat Jo, convinsă că trebuie să se refere la bunicul lui.

„Profesorul acela diabolic despre care tot îmi scriai. Dacă spui că îl iubești, știu că o să fac ceva disperat"; și arăta de parcă s-ar fi ținut de cuvânt, strângând pumnii, cu o scânteie furioasă în ochi.

Jo voia să râdă, dar s-a stăpânit și a spus cu căldură, fiindcă și ea începea să se aprindă din cauza tuturor acestor lucruri: „Nu mai vorbi așa, Teddy! Nu e bătrân și nici nu are ceva rău în el; dimpotrivă, e bun și blând și, după tine, e cel mai bun prieten pe

care îl am. Te rog, nu te înfuria. Vreau să fiu drăguță, dar știu că o să mă supăr dacă îl vorbești de rău pe Profesorul meu. N-am nici cea mai mică intenție să-l iubesc pe el sau pe altcineva."

„Dar peste o vreme o să iubești pe cineva, și atunci ce se va alege de mine?"

„O să iubești și tu pe altcineva, ca un băiat cu minte, și o să uiți toată supărarea asta."

„Nu pot iubi pe altcineva și n-o să te uit niciodată, Jo, niciodată! Niciodată!" a spus el, lovind pământul cu piciorul ca să-și sublinieze vorbele pătimașe.

„Ce mă fac eu cu el?" a oftat Jo, descoperind că sentimentele erau mai greu de stăpânit decât se așteptase. „Nici măcar n-ai auzit ce voiam să-ți spun. Așază-te și ascultă, fiindcă chiar vreau să fac ce e bine și să te fac fericit", a spus ea, sperând să-l liniștească puțin cu ajutorul rațiunii, ceea ce dovedea că nu știa nimic despre dragoste.

Văzând o rază de speranță în ultimele ei cuvinte, Laurie s-a trântit pe iarbă la picioarele ei, și-a sprijinit brațul pe treapta de jos a scării de trecere peste gard și s-a uitat la ea cu o expresie plină de așteptare. Or, poziția asta nu o ajuta deloc pe Jo să vorbească liniștit sau să gândească limpede; cum să-i spună lucruri dureroase băiatului ei, când el o privea cu ochii plini de iubire și dor, iar genele îi erau încă ude de una-două lacrimi amare smulse de asprimea inimii ei? Ea i-a întors ușor capul într-o parte și a spus, mângâind părul ondulat pe care îl lăsase să crească de dragul ei — cât de emoționant era asta, desigur! — „Sunt de acord cu Mama că tu și cu mine nu ni se potrivim,

pentru că firile noastre repezite și voințele noastre puternice probabil ne-ar face foarte nefericiți, dacă am fi atât de nesăbuiți încât să…" Jo s-a oprit puțin la ultimul cuvânt, dar Laurie l-a rostit cu o expresie răpită de fericire.

„Să ne căsătorim — nu, n-am fi! Dacă m-ai iubi, Jo, aș fi un sfânt desăvârșit, pentru că m-ai putea face orice ai vrea."

„Nu, nu pot. Am încercat și am eșuat, și nu vreau să-mi pun fericirea în joc într-un experiment atât de serios. Nu suntem de acord și nici n-o să fim vreodată, așa că vom rămâne prieteni buni toată viața, dar nu vom face nimic pripit."

„Ba da, o vom face dacă ni se ivește ocazia", mormăi Laurie, sfidător.

„Hai, fii rezonabil și privește lucrurile cu cap", îl imploră Jo, aproape la capătul puterilor.

„Nu vreau să fiu rezonabil. Nu vreau să privesc lucrurile cum spui tu, «cu cap». Nu mă ajută deloc, ba doar face totul și mai greu. Nu cred că ai pic de inimă."

„Aș vrea să n-am."

Vocea lui Jo tremură ușor, iar Laurie, luând asta drept un semn bun, se întoarse spre ea și își puse la bătaie toată puterea de convingere. Vorbi pe un ton rugător, cum nu mai fusese niciodată atât de primejdios de rugător: „Nu ne dezamăgi, draga mea! Toată lumea se așteaptă la asta. Bunicul și-a pus toată speranța în asta, ai tăi sunt de acord, iar eu nu pot merge mai departe fără tine. Spune că vrei și hai să fim fericiți. Te rog, te rog!"

Abia după câteva luni a înțeles Jo de unde găsise tăria să rămână neclintită în hotărârea luată atunci când își spusese că nu-și iubea băiatul și că nici n-avea să-l poată iubi vreodată. I-a fost foarte greu, dar a făcut-o, știind că orice amânare ar fi fost și inutilă, și crudă.

„Nu pot să spun «da» cu sinceritate, așa că nu-l voi spune deloc. Cu timpul o să vezi că am dreptate și o să-mi mulțumești pentru asta…" începu ea solemn.

„Să fiu spânzurat dacă o voi face!" izbucni Laurie, sărind de pe iarbă, arzând de indignare numai la gândul acesta.

„Ba da, o vei face!" insistă Jo. „Peste o vreme o să-ți treacă și o să găsești o fată minunată și talentată, care te va adora și va fi o stăpână desăvârșită pentru casa ta frumoasă. Eu n-aș fi. Sunt banală, stângace, ciudată și bătrână, și ți-ar fi rușine cu mine, și ne-am certa — nici acum nu ne putem abține, după cum vezi — iar mie nu mi-ar plăcea societatea elegantă, pe când ție da, și ai ajunge să urăști mâzgălelile mele, iar eu n-aș putea trăi fără ele, și am fi nefericiți, și ne-am dori să nu fi făcut asta, și totul ar fi îngrozitor!"

„Mai urmează ceva?" întrebă Laurie, căruia îi venea greu să asculte cu răbdare această izbucnire profetică.

„Nimic, doar că nu cred că mă voi mărita vreodată. Sunt fericită așa cum sunt și îmi iubesc prea mult libertatea ca să mă grăbesc s-o dau pentru vreun muritor."

— Eu știu mai bine! izbucni Laurie. — Acum așa crezi, dar o să vină vremea când o să ții la cineva și o să-l iubești nespus, o să

trăiești și o să mori pentru el. Știu că așa va fi, așa e felul tău, iar eu va trebui să stau deoparte și să privesc, iar îndrăgostitul deznădăjduit își aruncă pălăria pe jos cu un gest care ar fi părut caraghios, dacă chipul lui n-ar fi fost atât de tragic.

— Da, voi trăi și voi muri pentru el, dacă o să apară vreodată și o să mă facă să-l iubesc împotriva voinței mele, iar tu trebuie să te descurci cum poți! strigă Jo, pierzându-și răbdarea cu bietul Teddy. — Eu am făcut tot ce am putut, dar tu nu vrei să fii rațional, și e egoist din partea ta să tot insiști pentru ceva ce eu nu pot să-ți dau. O să țin mereu la tine, foarte mult chiar, ca la un prieten, dar nu mă voi căsători niciodată cu tine, și cu cât accepți asta mai repede, cu atât va fi mai bine pentru amândoi — așa că gata!

Vorbele acelea au fost ca praful de pușcă. Laurie s-a uitat la ea o clipă, de parcă nu știa prea bine ce să facă, apoi s-a întors brusc și a spus, pe un ton disperat: — O să-ți pară rău într-o zi, Jo.

— Vai, unde te duci? strigă ea, fiindcă fața lui o speriase.

— La dracu'! veni răspunsul, cât se poate de liniștitor.

Pentru o clipă, inima lui Jo s-a oprit când l-a văzut coborând în grabă malul spre râu, dar e nevoie de multă nebunie, păcat sau suferință ca un tânăr să se arunce într-o moarte violentă, iar Laurie nu era dintre cei slabi, doborâți de un singur eșec. Nici nu-i trecea prin minte să facă un gest melodramatic, însă un instinct orb l-a făcut să-și azvârle pălăria și haina în barcă și să vâslească din toate puterile, urcând râul mai repede decât o făcuse în orice cursă. Jo a tras adânc aer în piept și și-a

desfăcut mâinile încleștate, privind cum bietul băiat încerca să lase în urmă necazul pe care îl purta în inimă.

— O să-i facă bine, și o să se întoarcă acasă atât de blând și de căit, încât n-o să îndrăznesc să-l văd, spuse ea, adăugând, în timp ce mergea încet spre casă, cu senzația că ucisese ceva nevinovat și îl îngropase sub frunze: — Acum trebuie să mă duc să-l pregătesc pe domnul Laurence să fie foarte bun cu bietul meu băiat. Mi-aș dori s-o iubească pe Beth; poate că, în timp, așa va fi, dar încep să cred că m-am înșelat în privința ei. Of, Doamne! Cum pot fetelor să le placă să aibă îndrăgostiți și apoi să-i refuze? Mi se pare groaznic.

Convinsă că nimeni nu putea face asta mai bine decât ea, s-a dus direct la domnul Laurence, i-a spus cu curaj toată povestea dureroasă, iar apoi a cedat și a izbucnit în plâns, atât de amarnic din pricina propriei ei lipse de simțire, încât bătrânul domn, deși profund dezamăgit, nu i-a reproșat nimic. Îi venea greu să înțeleagă cum ar putea vreo fată să nu-l iubească pe Laurie și spera că își va schimba părerea, dar știa, chiar mai bine decât Jo, că iubirea nu poate fi forțată, așa că a dat trist din cap și s-a hotărât să-și ducă băiatul departe de primejdie, fiindcă ultimele cuvinte ale Tânărului Impetuos către Jo îl tulburaseră mai mult decât ar fi recunoscut.

Când Laurie s-a întors acasă, frânt de oboseală, dar perfect stăpân pe sine, bunicul lui l-a întâmpinat ca și cum n-ar fi știut nimic și a reușit să păstreze foarte bine această aparență timp de o oră sau două. Dar când au rămas împreună în amurg, în ceasul pe care altădată îl savurau atât de mult, bătrânului i-a fost greu să vorbească în continuare ca de obicei, iar tânărului

și mai greu să asculte laudele pentru reușitele din ultimul an, care acum i se păreau o trudă a iubirii pierdută în zadar. A îndurat cât a putut, apoi s-a dus la pian și a început să cânte. Ferestrele erau deschise, iar Jo, plimbându-se prin grădină cu Beth, a înțeles muzica mai bine decât sora ei, pentru o dată, fiindcă el a cântat „Sonata Patetică" și a cântat-o cum nu o mai făcuse niciodată.

— O fi foarte frumos, nu zic nu, dar e atât de trist încât îți vine să plângi. Cântă-ne ceva mai vesel, băiete, spuse domnul Laurence, a cărui inimă bună de bătrân era plină de compasiune pe care ar fi vrut s-o arate, dar nu știa cum.

Laurie a trecut brusc la o melodie mai vioaie, a cântat cu înflăcărare câteva minute și ar fi dus-o cu bine până la capăt, dacă, într-o scurtă pauză, nu s-ar fi auzit glasul doamnei March chemând: „Jo, dragă, intră în casă. Am nevoie de tine."

Exact ce ar fi vrut Laurie să spună și el, dar cu totul alt înțeles! Ascultând, și-a pierdut șirul, muzica s-a sfârșit într-un acord frânt, iar muzicianul a rămas tăcut în întuneric.

— Nu mai pot suporta asta, mormăi bătrânul domn. S-a ridicat, și-a croit drum pe bâjbâite până la pian, și-a așezat cu blândețe câte o mână pe fiecare dintre umerii lați și a spus, cu o voce la fel de delicată ca a unei femei: „Știu, băiatul meu, știu."

O clipă n-a venit niciun răspuns, apoi Laurie a întrebat tăios: „Cine v-a spus?"

„Jo însăși."

„Atunci s-a terminat!” Și s-a smuls din mâinile bunicului cu un gest nerăbdător, fiindcă, deși îi era recunoscător pentru compasiune, orgoliul lui de bărbat nu putea suporta mila unui alt bărbat.

„Nu chiar. Mai vreau să spun un singur lucru, și apoi chiar se termină,” răspunse domnul Laurence cu o blândețe neobișnuită. „Probabil că acum n-o să-ți mai vină să rămâi acasă?”

„N-am de gând să fug din calea unei fete. Jo nu mă poate împiedica s-o văd și am să rămân aici și am s-o fac cât timp am chef,” îl întrerupse Laurie pe un ton sfidător.

„Nu, dacă ești gentlemanul care cred eu că ești. Sunt dezamăgit, dar fata nu are nicio vină, iar singurul lucru care-ți mai rămâne de făcut este să pleci pentru o vreme. Unde te vei duce?”

„Oriunde. Nu-mi pasă ce se alege de mine,” iar Laurie se ridică râzând cu nepăsare, un râs care îi zgârie urechea bunicului.

„Poartă-te ca un bărbat și, pentru numele lui Dumnezeu, nu face nicio prostie. De ce să nu pleci în străinătate, cum plănuiai, și să uiți de asta?”

„Nu pot.”

„Dar abia așteptai să pleci și ți-am promis că o vei face după ce termini facultatea.”

„A, dar nu voiam să plec singur!” și Laurie începu să străbată camera cu pași repezi, cu o expresie pe care era mai bine că bunicul lui n-o vedea.

„Nu-ți cer să pleci singur. Există cineva gata și bucuros să meargă cu tine oriunde în lume."

„Cine, domnule?" se opri el ca să asculte.

„Eu."

Laurie se întoarse la fel de repede cum plecase și întinse mâna, spunând cu glas răgușit: „Sunt un egoist nesuferit, dar—știți—bunicule—"

„Doamne ajută-mă, da, știu. Știu foarte bine, fiindcă am trecut și eu prin asta, o dată în tinerețea mea, și apoi din nou cu tatăl tău. Acum, dragul meu băiat, așază-te liniștit și ascultă-mi planul. Totul e hotărât și poate fi pus în practică imediat," spuse domnul Laurence, ținându-l strâns pe tânăr, de parcă se temea că va fugi, așa cum făcuse înaintea lui tatăl său.

„Bine, domnule, despre ce e vorba?" iar Laurie se așeză, fără niciun semn de interes pe chip sau în glas.

„Sunt niște treburi la Londra care trebuie rezolvate. Mă gândeam să te ocupi tu de ele, dar mă descurc mai bine eu însumi, iar aici lucrurile vor merge foarte bine cu Brooke la conducere. Partenerii mei fac aproape totul; eu doar țin locul până când îmi vei lua locul, și pot pleca oricând."

„Dar urâți călătoriile, domnule. Nu pot să vă cer așa ceva la vârsta dumneavoastră", începu Laurie, recunoscător pentru sacrificiu, dar mult mai dornic să plece singur, dacă avea să plece.

Bătrânul știa foarte bine asta și tocmai de aceea voia să împiedice lucrul acesta, fiindcă starea în care își găsise nepotul îl făcea să înțeleagă că n-ar fi înțelept să-l lase de capul lui. Așa că, înăbușindu-și regretul firesc la gândul confortului de acasă pe care urma să-l lase în urmă, spuse hotărât: „Hai, nu mai spune asta, încă nu sunt bun de pus pe linie moartă. Chiar îmi place ideea. O să-mi prindă bine, iar oasele mele bătrâne n-au să sufere, fiindcă în ziua de azi să călătorești e aproape la fel de ușor ca statul pe scaun."

O mișcare neliniștită a lui Laurie arăta că scaunul nu i se părea prea comod sau că planul nu-i era pe plac, iar asta îl făcu pe bătrân să adauge în grabă: „Nu vreau să-ți stric socotelile și nici să fiu o povară. Merg fiindcă sunt convins că te-ai simți mai liniștit decât dacă aș rămâne aici. N-am de gând să umblu peste tot cu tine; te las liber să mergi unde vrei, iar eu mă voi distra în felul meu. Am prieteni la Londra și la Paris și mi-ar plăcea să-i vizitez. Între timp, tu poți merge în Italia, Germania, Elveția, unde vrei, și să te bucuri de tablouri, muzică, peisaje și aventuri cât îți poftește inima."

În clipa aceea, Laurie simțea că are inima făcută țăndări și că lumea întreagă era un pustiu urlător; dar, când auzi anumite cuvinte pe care bătrânul le strecurase cu dibăcie în ultima frază, inima aceea frântă tresări pe neașteptate, iar în pustiul acela urlător apărură dintr-odată una-două oaze verzi. Oftă, apoi spuse, fără vlagă: „Cum doriți, domnule. Nu contează unde mă duc sau ce fac."

„Pentru mine contează, să ții minte asta, băiete. Îți dau libertate deplină, dar am încredere că o vei folosi cum se cuvine. Promite-mi asta, Laurie.”

„Orice doriți, domnule.”

„Bine”, gândi bătrânul. „Acum nu-ți pasă, dar va veni o vreme când promisiunea asta te va feri de necazuri, dacă nu mă înșel amarnic.”

Fiind un om energic, domnul Laurence a profitat imediat de moment și, înainte ca bietul suflet lovit să-și recapete destul curaj ca să se împotrivească, plecaseră deja. În timpul pregătirilor, Laurie s-a purtat exact cum se poartă de obicei tinerii domni în asemenea situații. Pe rând, era posomorât, iritabil și cufundat în gânduri, și-a pierdut pofta de mâncare, și-a neglijat ținuta și și-a petrecut mult timp revărsându-și furtuna la pian, evitând-o pe Jo, dar alinându-se privind-o pe fereastră, cu o expresie tragică ce îi bântuia visele noaptea și o apăsa ziua cu un greu sentiment de vinovăție. Spre deosebire de alți suferinzi, nu a vorbit niciodată despre dragostea lui neîmpărtășită și nu i-a lăsat pe nimeni, nici măcar pe doamna March, să încerce să-l consoleze sau să-i ofere compasiune. Din anumite puncte de vedere, asta a fost o ușurare pentru prietenii lui, dar săptămânile dinaintea plecării au fost foarte apăsătoare, iar toți s-au bucurat că „bietul drag de el pleca să-și uite necazul și să se întoarcă acasă fericit”. Desigur, el zâmbea sumbru la această iluzie a lor, dar o lăsa să treacă, cu trista superioritate a celui care știa că statornicia lui, la fel ca iubirea lui, era neschimbată.

Când a venit despărțirea, a afișat o voie bună exagerată, ca să ascundă niște emoții incomode care păreau gata să izbucnească. Nimeni nu s-a lăsat păcălit de veselia asta, dar de dragul lui toți s-au prefăcut că da, iar el s-a descurcat destul de bine până când doamna March l-a sărutat, șoptindu-i ceva plin de grijă maternă. Atunci, simțind că era pe punctul de a ceda, i-a îmbrățișat în grabă pe toți, fără s-o uite nici pe îndurerata Hannah, și a fugit pe scări în jos ca și cum ar fi fugit pentru viața lui. Jo l-a urmat un minut mai târziu, ca să-i facă semn cu mâna dacă se întorcea. S-a întors, a venit înapoi, și-a pus brațele în jurul ei, în timp ce ea stătea pe treapta de deasupra lui, și a privit-o de jos cu o expresie care a făcut ca scurta lui rugăminte să fie deopotrivă elocventă și sfâșietoare.

„Oh, Jo, nu poți?”

„Teddy, dragă, aș vrea să pot!”

Asta a fost tot, în afară de o scurtă pauză. Apoi Laurie s-a îndreptat, a spus: „E în regulă, nu-i nimic”, și a plecat fără să mai adauge un cuvânt. Ah, dar nu era în regulă, și lui Jo îi păsa, pentru că, în clipa în care capul acela creț i-a rămas sprijinit pe braț, la un minut după răspunsul ei aspru, a simțit de parcă și-ar fi înjunghiat cel mai drag prieten, iar când el a plecat fără să se uite înapoi, a înțeles că băiatul Laurie nu avea să se mai întoarcă niciodată.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘASE SECRETUL LUI BETH

Când Jo s-a întors acasă în primăvara aceea, a fost izbită de schimbarea din Beth. Nimeni nu vorbea despre asta și nici nu părea să-și dea seama, fiindcă se petrecuse atât de treptat încât nu-i putea surprinde pe cei care o vedeau zilnic. Dar pentru ochii ascuțiți de dor și de absență, totul era limpede, iar când Jo i-a privit chipul surorii, o povară grea i s-a așezat pe inimă. Nu era mai palidă și doar puțin mai slabă decât toamna trecută, și totuși avea ceva ciudat de transparent, ca și cum partea muritoare s-ar fi subțiat încet, iar cea nemuritoare ar fi strălucit prin trupul fragil cu o frumusețe dureros de greu de descris. Jo a văzut și a simțit asta, dar atunci n-a spus nimic. Curând, prima impresie și-a pierdut din putere, fiindcă Beth părea fericită, nimeni nu părea să se îndoiască de faptul că se simțea mai bine, iar Jo, prinsă de alte griji, și-a uitat pentru o vreme teama.

Dar după ce Laurie a plecat și liniștea s-a așternut din nou, neliniștea aceea vagă s-a întors și a început s-o urmărească. Își mărturisise greșelile și fusese iertată, dar când și-a arătat economiile și a propus o excursie la munte, Beth i-a mulțumit din toată inima, însă a rugat-o să nu meargă atât de departe de casă. O altă scurtă ieșire la mare i s-ar fi potrivit mai bine, iar cum bunica nu a putut fi convinsă să-i lase pe copii, Jo a dus-o pe Beth înapoi în locul acela liniștit, unde putea să stea mult în aer liber și să lase brizele proaspete ale mării să-i aducă puțină culoare în obrajii palizi.

Nu era un loc la modă, dar chiar și printre oamenii plăcuți de acolo, fetele și-au făcut puțini prieteni, pentru că preferau să trăiască una pentru cealaltă. Beth era prea timidă ca să se bucure de viața socială, iar Jo era prea absorbită de ea ca să-i mai pese de altcineva. Așa că își erau totul una alteia și veneau și plecau fără să-și dea seama cât interes stârneau în jur. Cei din preajmă le urmăreau cu ochi plini de compasiune pe sora puternică și pe cea firavă, mereu împreună, de parcă ar fi simțit instinctiv că o despărțire lungă nu era departe.

Simțeau amândouă asta, și totuși niciuna nu vorbea despre el, fiindcă adesea între noi și cei mai apropiați și mai dragi există o reținere pe care e foarte greu s-o învingi. Jo simțea de parcă între inima ei și a lui Beth se lăsase un văl, dar când întindea mâna să-l ridice, tăcerea i se părea atât de sfântă, încât aștepta ca Beth să vorbească. Se mira și, în același timp, era recunoscătoare că părinții ei nu păreau să vadă ce vedea ea; iar în săptămânile acelea liniștite, când umbrele i se conturau tot mai limpede, n-a spus nimic celor de acasă, convinsă că adevărul se va arăta singur dacă Beth se întorcea fără să fie mai bine. Se întreba și mai mult dacă sora ei bănuia cu adevărat crudul adevăr și ce gânduri îi treceau prin minte în ceasurile lungi când stătea întinsă pe stâncile încălzite de soare, cu capul în poala lui Jo, în timp ce vânturile sănătoase băteau peste ea și marea îi cânta la picioare.

Într-o zi, Beth i-a spus. Jo credea că doarme, atât de nemișcată stătea, și, lăsând cartea jos, a rămas s-o privească cu ochi plini de dor, încercând să găsească un semn de speranță în culoarea palidă din obrajii lui Beth. Dar nu găsea destul cât să se

liniștească, fiindcă obrajii erau foarte supți, iar mâinile păreau prea slăbite ca să țină chiar și micile scoici roz pe care le adunaseră. Atunci a simțit, mai amar ca niciodată, că Beth se îndepărta încet de ea, iar brațele i s-au strâns instinctiv în jurul celei mai dragi comori pe care o avea. Pentru un minut, ochii i s-au încețoșat și n-a mai văzut bine, iar când i s-au limpezit, Beth se uita la ea cu atâta tandrețe, încât aproape că nu mai era nevoie să spună: „Jo, draga mea, mă bucur că știi. Am încercat să-ți spun, dar n-am putut."

N-a primit niciun răspuns, în afară de obrazul surorii ei lipit de al ei, nici măcar lacrimi, pentru că, atunci când era răscolită cel mai adânc, Jo nu plângea. Ea era cea mai slabă în clipa aceea, iar Beth a încercat s-o mângâie și s-o întărească, ținând-o în brațe și șoptindu-i la ureche cuvinte liniștitoare.

„Știu asta de destul de multă vreme, draga mea, iar acum, că m-am obișnuit cu gândul, nu mai e greu nici să mă gândesc la el, nici să-l port. Încearcă să-l vezi și tu așa și nu te mai frământa pentru mine, fiindcă e spre bine, chiar așa este."

„Asta te-a făcut atât de nefericită în toamnă, Beth? Atunci nu simțeai încă, și totuși ai ținut totul în tine atâta vreme, nu-i așa?", a întrebat Jo, refuzând să vadă sau să spună că era spre bine, dar bucuroasă să afle că Laurie nu avea nicio legătură cu necazul lui Beth.

„Da, atunci am renunțat să mai sper, dar nu voiam să recunosc. Încercam să-mi spun că e doar o închipuire bolnăvicioasă și nu voiam să îngrijorez pe nimeni. Dar când vă vedeam pe toți atât de sănătoși, puternici și plini de planuri frumoase, îmi era greu

să accept că eu n-o să mai pot fi niciodată ca voi și atunci eram nefericită, Jo."

„O, Beth, și nu mi-ai spus, nu m-ai lăsat să te alin și să te ajut? Cum ai putut să mă ții departe și să duci totul de una singură?"

Vocea lui Jo era plină de reproș tandru, iar inima o durea când se gândea la lupta singuratică prin care trebuie să fi trecut Beth, în timp ce învăța să-și ia rămas-bun de la sănătate, iubire și viață și să-și poarte crucea cu atâta seninătate.

„Poate că n-a fost bine, dar am încercat să fac ce era drept. Nu eram sigură, nimeni nu spunea nimic și speram că mă înșel. Ar fi fost egoist din partea mea să vă sperii pe toți când Marmee era atât de îngrijorată pentru Meg, Amy era departe, iar tu erai atât de fericită cu Laurie — cel puțin așa credeam atunci."

„Iar eu credeam că îl iubești, Beth, și am plecat pentru că eu nu puteam," a izbucnit Jo, bucuroasă că putea spune, în sfârșit, tot adevărul.

Beth părea atât de uimită de ideea asta, încât Jo a zâmbit în ciuda durerii și a adăugat încet: „Deci nu era așa, draga mea? Mă temeam că da și îmi imaginam biata ta inimioară plină de dor de iubire tot timpul acela."

„Cum aș fi putut, Jo, când el ținea atât de mult la tine?" a întrebat Beth, cu nevinovăția unui copil. „Îl iubesc mult. E atât de bun cu mine, cum să nu-l iubesc? Dar pentru mine nu va putea fi niciodată altceva decât un frate. Sper că într-o zi chiar asta va fi."

„Nu prin mine," spuse Jo hotărât. „Amy a rămas pentru el și s-ar potrivi de minune, dar eu nu mai am inimă pentru astfel de lucruri acum. Nu-mi pasă ce se întâmplă cu nimeni în afară de tine, Beth. Tu trebuie să te faci bine."

„Și eu vreau, oh, atât de mult! Încerc, dar în fiecare zi pierd câte puțin și simt tot mai sigur că n-o să mai recâștig niciodată ce am pierdut. E ca fluxul, Jo: când se întoarce, se retrage încet, dar nu mai poate fi oprit."

„Ba va fi oprit, fluxul tău nu are voie să se întoarcă atât de curând, nouăsprezece ani e mult prea puțin, Beth. Nu te pot lăsa să pleci. O să muncesc și o să mă rog și o să lupt împotriva asta. O să te păstrez lângă mine, orice-ar fi. Trebuie să existe o cale, nu se poate să fie prea târziu. Dumnezeu n-o să fie atât de crud încât să te ia de lângă mine," a strigat biata Jo, răzvrătită, fiindcă firea ei era mult mai puțin smerită și supusă decât a lui Beth.

Oamenii simpli și sinceri vorbesc rareori mult despre credința lor. Ea se vede mai degrabă în fapte decât în vorbe și are mai multă putere decât predicile sau declarațiile solemne. Beth nu putea să explice sau să pună în cuvinte credința care îi dădea curajul și răbdarea de a renunța la viață și de a aștepta moartea cu seninătate. Ca un copil încrezător, nu punea întrebări, ci lăsa totul în seama lui Dumnezeu și a naturii, Tatăl și Mama noastră a tuturor, convinsă că numai ei puteau să învețe și să întărească inima și sufletul pentru viața aceasta și pentru cea care va veni. Nu o mustra pe Jo cu vorbe de sfântă; doar o iubea și mai mult pentru afecțiunea ei pătimașă și se agăța și mai strâns de acea dragoste omenească atât de dragă, de care Tatăl nostru nu vrea niciodată să ne desprindă, ci prin care ne apropie mai mult de

El. Nu putea spune: „Mă bucur că plec”, fiindcă viața era foarte dulce pentru ea. Putea doar să izbucnească în plâns și să spună: „Încerc să primesc asta”, în timp ce se ținea strâns de Jo, când primul val amar al acestei mari dureri s-a prăbușit peste ele deodată.

După o vreme, Beth a spus, recăpătându-și liniștea: „O să le spui asta când ajungem acasă?”

„Cred că își vor da seama și fără cuvinte”, a oftat Jo, pentru că acum i se părea că Beth se schimba cu fiecare zi.

„Poate că nu. Am auzit că oamenii care iubesc cel mai mult sunt adesea și cei mai orbi la astfel de lucruri. Dacă nu își dau seama, le vei spune tu în locul meu. Nu vreau să existe secrete și e mai bine să fie pregătiți. Meg îi are pe John și pe copii ca s-o aline, dar tu trebuie să fii alături de Tata și de Mama, nu-i așa, Jo?”

„Dacă pot. Dar, Beth, eu încă nu renunț. O să cred că e doar o închipuire bolnăvicioasă și n-o să te las să crezi că e adevărat”, a spus Jo, încercând să pară veselă.

Beth a rămas întinsă un minut pe gânduri, apoi a spus în felul ei liniștit: „Nu știu cum să mă exprim și nici n-aș încerca să-i spun asta altcuiva decât ție, pentru că nu pot vorbi deschis decât cu Jo a mea. Vreau doar să spun că am sentimentul că nu mi-a fost dat să trăiesc mult. Nu sunt ca voi ceilalți. Eu nu mi-am făcut niciodată planuri despre ce voi face când voi fi mare. Nu m-am gândit niciodată la căsătorie, cum ați făcut voi toate. Nu reușeam să mă văd altfel decât ca pe prostuța de Beth, alergând prin casă, nefolositoare oriunde altundeva decât acolo. Niciodată n-am vrut să plec de acasă, iar partea cea mai grea

acum este să vă las pe toți. Nu mi-e frică, dar simt că mi-ar fi dor de voi chiar și în cer."

Jo nu putea să spună nimic și, preț de câteva minute, nu s-a auzit decât suspinul vântului și clipocitul valurilor. Un pescăruș cu aripi albe a trecut în zbor, cu o sclipire de soare pe pieptul lui argintiu. Beth l-a urmărit cu privirea până a dispărut, iar ochii i s-au umplut de tristețe. O păsărică de nisip, mică și cenușie, a venit alergând pe plajă, ciripind încet pentru sine, de parcă s-ar fi bucurat de soare și de mare. S-a apropiat foarte mult de Beth, a privit-o cu un ochi prietenos și s-a așezat pe o piatră încălzită de soare, aranjându-și penele ude, ca și cum ar fi fost la ea acasă. Beth a zâmbit și s-a simțit mângâiată, fiindcă făptura aceea minusculă părea să-i ofere mica ei prietenie și să-i amintească faptul că lumea încă mai avea frumuseți de care să se bucure.

„Draga de păsărică! Uite, Jo, ce blândă e. Îmi plac mai mult puiuții de țărm decât pescărușii. Nu sunt la fel de sălbatici și de frumoși, dar par niște făpturi mici, fericite și încrezătoare. Vara trecută obișnuiam să le spun păsările mele, iar Mama zicea că îi amintesc de mine — ființe harnice, în culori de quaker, mereu aproape de țărm și mereu ciripind cântecelul lor mulțumit. Tu ești pescărușul, Jo, puternică și sălbatică, iubitoare de furtună și de vânt, zburând departe, deasupra mării, și fericită chiar și singură. Meg e porumbița, iar Amy seamănă cu ciocârlia despre care scrie, încercând să se ridice printre nori, dar coborând mereu iar în cuibul ei. Scumpa de ea! E atât de ambițioasă, dar are o inimă bună și tandră și, oricât de sus ar zbura, nu va uita niciodată de casă. Sper s-o mai văd, dar mi se pare atât de

departe.”

„Vine la primăvară și am de gând să fii pe deplin pregătită s-o vezi și să te bucuri de ea. Până atunci o să te pun pe picioare, sănătoasă și cu obrajii rumeni”, a început Jo, simțind că, dintre toate schimbările din Beth, felul în care vorbea era cea mai mare, fiindcă acum nu părea să-i mai ceară niciun efort și își spunea gândurile cu voce tare într-un mod cu totul diferit de Beth cea timidă.

„Jo, draga mea, nu mai spera. Nu ajută la nimic. De asta sunt sigură. N-o să fim nefericite, ci o să ne bucurăm că suntem împreună cât timp așteptăm. O să mai avem clipe fericite, fiindcă nu sufăr prea mult și cred că refluxul va veni lin, dacă mă ajuți.”

Jo s-a aplecat să sărute chipul acela senin și, odată cu sărutul acela tăcut, s-a dăruit lui Beth cu tot sufletul și cu toată ființa ei.

Avea dreptate. Când au ajuns acasă, nu mai era nevoie de niciun cuvânt, fiindcă Tata și Mama au văzut limpede ceea ce se rugaseră să nu fie nevoiți să vadă. Obosită după scurta ei călătorie, Beth s-a dus imediat la culcare, spunând cât de fericită era că s-a întors acasă, iar când Jo a coborât, și-a dat seama că va fi cruțată de greaua sarcină de a dezvălui secretul lui Beth. Tatăl ei stătea rezemat de polița șemineului, cu fruntea plecată, și nu s-a întors când ea a intrat, dar mama ei și-a întins brațele ca și cum ar fi cerut ajutor, iar Jo s-a dus s-o mângâie fără să spună un cuvânt.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI ȘAPTE IMPRESII NOI

La ora trei după-amiaza, toată lumea bună din Nisa poate fi văzută pe Promenade des Anglais — un loc fermecător, fiindcă aleea largă, mărginită de palmieri, flori și arbuști tropicali, are marea de o parte și bulevardul elegant de cealaltă, străjuit de hoteluri și vile, iar dincolo se întind livezi de portocali și dealurile. Sunt reprezentate multe națiuni, se vorbesc multe limbi, se poartă tot felul de costume, iar într-o zi însorită priveliștea e la fel de veselă și strălucitoare ca un carnaval. Englezi trufași, francezi vioi, germani sobri, spanioli frumoși, ruși urâți, evrei blânzi, americani degajați și fără prea multe formalități — toți se plimbă cu trăsura, stau sau se plimbă alene pe aici, schimbând noutăți și comentând ultima celebritate sosită — Ristori sau Dickens, Victor Emmanuel ori Regina Insulelor Sandwich. Trăsurile sunt la fel de variate ca lumea care le folosește și atrag la fel de multă atenție, mai ales barouche-urile joase, ca niște coșuri, în care doamnele conduc ele însele, cu câte o pereche de ponei sprinteni, cu plase vesele care să le țină volanele ample să nu dea pe dinafară din vehiculele minuscule, și cu mici valeți așezați pe capra din spate.

În ziua de Crăciun, pe această alee se plimba încet un tânăr înalt, cu mâinile la spate și cu o expresie ușor absentă pe chip. Părea italian, era îmbrăcat ca un englez și avea aerul independent al unui american — o combinație care făcea ca mai multe perechi de ochi feminini să-l urmărească aprobator, iar

câțiva dandy în costume de catifea neagră, cu cravate roz, mănuși galben-deschis și flori portocalii la butonieră, să ridice din umeri și apoi să-i invidieze statura. Erau destule chipuri frumoase de admirat, dar tânărul abia dacă le observa, în afară de câte o privire aruncată din când în când vreunei fete blonde îmbrăcate în albastru. La un moment dat a ieșit din promenadă și s-a oprit o clipă la răscruce, ca și cum nu se hotăra dacă să meargă să asculte fanfara în Jardin Publique sau să o ia de-a lungul plajei spre Castle Hill. Tropotul iute al poneilor l-a făcut să ridice privirea, chiar când una dintre trăsuricile mici, în care se afla o singură tânără, cobora repede pe stradă. Domnișoara era tânără, blondă și îmbrăcată în albastru. El a privit-o fix o clipă, apoi i s-a luminat tot chipul și, fluturându-și pălăria ca un băiat, s-a grăbit înainte să o întâmpine.

— O, Laurie, chiar tu ești? Credeam că n-o să mai vii niciodată! a strigat Amy, lăsând hățurile și întinzându-i ambele mâini, spre marea indignare a unei mame franțuzoaice, care și-a grăbit fiica, ca nu cumva să se strice văzând purtarea atât de liberă a acestor „englezi nebuni”.

— Am fost reținut pe drum, dar am promis că voi petrece Crăciunul cu tine, și iată-mă aici.

— Cum se simte bunicul tău? Când ai venit? Unde stai?

— Foarte bine — aseară — la Chauvain. Am trecut pe la hotelul vostru, dar nu erați acolo.

— Am atât de multe să-ți spun, că nici nu știu cu ce să încep! Urcă și putem vorbi în voie. Ieșisem la o plimbare cu trăsura și-mi doream tare mult companie. Flo se păstrează pentru

diseară.

— Și ce se întâmplă atunci, un bal?

— O petrecere de Crăciun la hotelul nostru. Sunt mulți americani acolo și o dau în cinstea zilei. Vii cu noi, desigur? Mătușa va fi încântată.

— Mulțumesc. Încotro acum? a întrebat Laurie, lăsându-se pe spate și încrucișându-și brațele, lucru care îi convenea de minune lui Amy, fiindcă ei îi plăcea să conducă, iar biciușca ei-parasol și hățurile albastre peste spinările poneilor albi îi dădeau o satisfacție nesfârșită.

„Mai întâi mă duc la bancheri după scrisori, apoi la Castle Hill. Priveliștea e atât de frumoasă și îmi place să hrănesc păunii. Ai fost vreodată acolo?”

„De multe ori, cu ani în urmă, dar nu mă deranjează să-l mai văd o dată.”

„Acum spune-mi tot despre tine. Ultima veste pe care am avut-o despre tine era dintr-o scrisoare a bunicului tău, care spunea că te aștepta din Berlin.”

„Da, am stat acolo o lună, apoi m-am dus la el la Paris, unde s-a stabilit pentru iarnă. Are prieteni acolo și găsește destule lucruri care să-l distreze, așa că eu vin și plec, și ne înțelegem de minune.”

„E o înțelegere sociabilă”, spuse Amy, simțind că lipsea ceva din felul lui Laurie de a fi, deși nu-și putea da seama ce anume.

„Păi, vezi tu, lui îi displace să călătorească, iar eu nu suport să stau locului, așa că fiecare face ce-i place și nu apar probleme. Sunt adesea cu el și îl amuză aventurile mele, iar mie îmi place să știu că există cineva care se bucură să mă vadă când mă întorc din hoinărelile mele. Ce gaură jegoasă, nu-i așa?" adăugă el, cu o privire dezgustată, în timp ce mergeau cu trăsura pe bulevard spre Place Napoleon, în orașul vechi.

„Mizeria asta are farmecul ei pitoresc, așa că nu mă deranjează. Râul și dealurile sunt minunate, iar frânturile acestea de străduțe înguste care se întretaie mă încântă. Acum o să trebuiască să așteptăm să treacă procesiunea aceea. Se duce la Biserica Sfântul Ioan."

În timp ce Laurie privea fără prea mult interes procesiunea de preoți de sub baldachinele lor, călugărițele cu voaluri albe purtând lumânări aprinse și o frăție îmbrăcată în albastru cântând în mers, Amy îl privea pe el și simțea cum o cuprinde un fel nou de sfială, fiindcă se schimbase și nu mai găsea în bărbatul cu aer posomorât de lângă ea băiatul cu chip vesel pe care îl lăsase în urmă. Era mai chipeș ca oricând și, după părerea ei, mult schimbat în bine, dar acum, după ce trecuse bucuria întâlnirii, părea obosit și lipsit de vlagă — nu bolnav și nici tocmai nefericit, ci mai în vârstă și mai grav decât ar fi trebuit să-l facă unul sau doi ani de viață prosperă. Nu putea să înțeleagă de ce și nu îndrăznea să pună întrebări, așa că dădu din cap și își îndemnă poneii, în timp ce procesiunea șerpuia peste arcadele podului Paglioni și dispărea în biserică.

„Que pensez-vous?” spuse ea, etalându-și franceza, care se îmbunătățise cantitativ, dacă nu și calitativ, de când venise în străinătate.

„Domnișoara aceea și-a folosit foarte bine timpul, iar rezultatul e fermecător”, răspunse Laurie, înclinându-se cu mâna la inimă și privind-o cu admirație.

Ea roși de plăcere, dar, dintr-un motiv sau altul, complimentul nu o mulțumi așa cum o făceau laudele lui directe de acasă, când se învârtea în jurul ei la ocazii festive și îi spunea că e „de-a dreptul grozavă”, cu un zâmbet larg și o bătaie aprobatoare pe cap. Noul lui ton nu-i plăcea; deși nu era blazat, suna totuși indiferent, în ciuda privirii.

„Dacă așa are de gând să se maturizeze, atunci aș prefera să rămână băiat”, gândi ea, cu un ciudat sentiment de dezamăgire și disconfort, încercând între timp să pară cât se poate de degajată și veselă.

La Avigdor a găsit prețioasele scrisori de acasă și, lăsând frâiele în mâinile lui Laurie, le citi pe îndelete, în timp ce urcau pe drumul umbros dintre garduri vii verzi, unde trandafirii de ceai înfloreau la fel de proaspăt ca în iunie.

„Beth e foarte bolnavă, spune mama. Mă gândesc adesea că ar trebui să mă întorc acasă, dar toți îmi spun «rămâi». Așa că rămân, fiindcă n-o să mai am niciodată o ocazie ca asta”, spuse Amy, privind îngrijorată peste una dintre pagini.

„Cred că ai dreptate. Acasă n-ai putea face nimic, iar pentru ei e o mare alinare să știe că ești bine, fericită și că te bucuri de

toate astea, draga mea.”

Se apropie puțin și semănă mai mult cu vechiul Laurie când spuse asta, iar teama care îi apăsa uneori inima lui Amy se mai risipi, fiindcă privirea, gestul și acel „draga mea” spus ca un frate păreau s-o asigure că, dacă avea să vină vreo necaz, nu avea să fie singură într-o țară străină. Curând izbucni în râs și îi arătă o mică schiță cu Jo în costumul ei de scris, cu funda ridicată semeț pe bonetă și cu vorbele ieșindu-i din gură: „Geniul arde!”

Laurie zâmbi, luă desenul, îl puse în buzunarul vestei „ca să nu-l ia vântul” și ascultă cu interes scrisoarea plină de viață pe care Amy i-o citi.

— Pentru mine, acesta va fi un Crăciun cum nu se poate mai vesel: dimineața cadouri, după-amiaza tu și scrisorile, iar seara o petrecere, spuse Amy când au coborât printre ruinele vechiului fort, iar un stol de păuni splendizi s-a adunat în jurul lor, blânzi și obișnuiți să fie hrăniți. În timp ce Amy stătea sus, pe mal, râzând și împrăștiind firimituri păsărilor strălucitoare, Laurie o privea așa cum îl privise și ea pe el, cu acea curiozitate firească de a vedea ce schimbări aduseseră timpul și despărțirea. N-a găsit nimic care să-l nedumerească sau să-l dezamăgească; dimpotrivă, avea multe de admirat și de aprobat. Dacă trecea cu vederea câteva mici afectări de vorbire și purtare, Amy era la fel de vioaie și de grațioasă ca întotdeauna, plus acel ceva greu de definit în felul cum se îmbrăca și se purta, pe care îl numim eleganță. Mereu mai matură decât vârsta ei, căpătase o anumită siguranță de sine, atât în ținută, cât și în conversație, care o făcea să pară mai mult

o femeie de lume decât era în realitate; dar vechea ei pornire spre iritare mai ieșea la iveală din când în când, voința ei puternică rămăsese aceeași, iar sinceritatea ei firească nu fusese stricată de lustruirea străină.

Laurie nu a descifrat toate acestea cât timp o privea hrănind păunii, dar a văzut destul cât să se simtă mulțumit și intrigat și a păstrat cu el o imagine încântătoare: o fată cu chip luminos, stând în soare, care scotea în evidență nuanța delicată a rochiei ei, culoarea proaspătă din obraji și luciul auriu al părului, făcând din ea figura centrală a acelui peisaj plăcut.

Când au urcat pe platoul de piatră din vârful dealului, Amy a făcut un gest larg cu mâna, ca și cum l-ar fi primit în locul ei preferat, și a spus, arătând în toate părțile: — Îți amintești Catedrala și Corso, pescarii care își trag năvoadele în golf, drumul acela minunat spre Villa Franca, Turnul lui Schubert, chiar mai jos, și, mai ales, punctul acela abia zărit, departe în larg, despre care se spune că e Corsica?

— Îmi amintesc. Nu s-a schimbat prea mult, a răspuns el fără prea mult entuziasm.

— Ce n-ar da Jo să vadă și ea punctul acela celebru! spuse Amy, bine dispusă și dornică să-l vadă și pe el la fel.

— Da, a fost tot ce a spus, dar s-a întors și și-a încordat privirea spre insula pe care un uzurpator mai mare chiar și decât Napoleon o făcea acum interesantă în ochii lui.

— Uită-te bine la ea de dragul ei, apoi vino și spune-mi ce ai făcut cu tine în tot timpul acesta, zise Amy, așezându-se,

pregătită pentru o discuție pe cinste.

Dar ea n-a aflat mare lucru, fiindcă, deși el i s-a alăturat și i-a răspuns deschis la toate întrebările, tot ce a putut înțelege a fost că umblase prin Europa și ajunsese până în Grecia. Așa că, după ce și-au pierdut vremea încă un ceas, s-au întors cu trăsura acasă, iar după ce i-a prezentat omagiile doamnei Carrol, Laurie și-a luat rămas-bun, promițând că se va întoarce seara.

Trebuie spus despre Amy că în seara aceea s-a gătit intenționat. Timpul și despărțirea își făcuseră efectul asupra amândurora. Își văzuse vechiul prieten într-o lumină nouă: nu ca pe „băiatul nostru", ci ca pe un bărbat chipeș și plăcut, iar ea simțea acea dorință firească de a-i fi pe plac. Amy își cunoștea atuurile și știa să le pună în valoare cu gustul și îndemânarea care sunt o adevărată avere pentru o femeie săracă și frumoasă.

La Nisa, tarlatanul și tulul erau ieftine, așa că la astfel de ocazii se învelea în ele și, urmând obiceiul practic al englezoaicelor de a îmbrăca simplu fetele tinere, își alcătuia ținute încântătoare din flori proaspete, câteva mărunțișuri și tot felul de mici artificii delicate, ieftine și totuși de mare efect. Trebuie să recunoaștem că uneori artista punea stăpânire pe femeie și o făcea să se răsfețe cu coafuri antice, poziții statuare și drapaje clasice. Dar, dragă inimă, cu toții avem micile noastre slăbiciuni și ne vine ușor să le iertăm la cei tineri, care ne încântă privirea cu frumusețea lor și ne înveselesc inima cu vanitățile lor nevinovate.

„Chiar vreau să creadă că arăt bine și să le spună și celor de acasă”, își zise Amy, în timp ce îmbrăca vechea rochie albă de bal din mătase a lui Flo și o acoperea cu un nor de tul proaspăt, din care îi ieșeau la iveală umerii albi și capul auriu cu un efect cât se poate de artistic. Părul a avut înțelepciunea să și-l lase aproape așa cum era, doar adunându-și valurile bogate și buclele într-un coc, ca al Hebei, la ceafă.

„Nu e ultima modă, dar mă prinde bine și nu-mi permit să mă sluțesc”, obișnuia ea să spună când i se recomanda să-și crețească părul, să-l tapeze sau să-l împletească, așa cum cerea moda cea nouă.

Neavând bijuterii destul de frumoase pentru această ocazie importantă, Amy și-a prins faldurile vaporoase ale fustei cu buchețele roz de azalee și și-a încadrat umerii albi cu vrejuri verzi și delicate. Amintindu-și de botinele pictate, și-a privit pantofii albi de satin cu o satisfacție de fată tânără și a pornit într-un pas de dans prin cameră, admirându-și de una singură picioarele aristocratice.

„Evantaiul meu nou se potrivește perfect cu florile, mănușile îmi vin de minune, iar dantela adevărată de pe batista mătușii dă ținută întregii rochii. Dacă aș avea și un nas și o gură clasice, aș fi pe deplin fericită”, spuse ea, privindu-se critic, cu câte o lumânare în fiecare mână.

În ciuda acestui necaz, arăta neobișnuit de veselă și grațioasă când se îndepărtă plutind parcă. Rareori alerga — nu i se potrivea, credea ea; fiind înaltă, aerul impunător și junonic i se părea mai potrivit decât ceva jucăuș sau strengăresc. Cât timp

l-a așteptat pe Laurie, s-a plimbat de-a lungul salonului cel mare și, la un moment dat, s-a așezat sub candelabru, care îi punea bine în valoare părul; apoi s-a răzgândit și s-a dus în celălalt capăt al încăperii, de parcă i-ar fi fost rușine de dorința aceea copilărească de a face o primă impresie favorabilă. S-a nimerit să nu poată face un lucru mai bun, fiindcă Laurie a intrat atât de încet, încât ea nu l-a auzit, iar când stătea la fereastra îndepărtată, cu capul întors pe jumătate și cu o mână strângându-și rochia, silueta ei suplă și albă pe fundalul draperiilor roșii avea efectul unei statui bine plasate.

„Bună seara, Diana!", spuse Laurie, cu acea expresie de mulțumire care îi plăcea ei să i-o vadă în ochi când se opreau asupra ei.

„Bună seara, Apollo!", îi răspunse ea, zâmbindu-i la rândul ei, fiindcă și el arăta neobișnuit de elegant, iar gândul că avea să intre în sala de bal la brațul unui bărbat atât de arătos o făcu pe Amy să le compătimească din toată inima pe cele patru domnișoare Davis, atât de lipsite de farmec.

„Iată florile tale. Le-am aranjat chiar eu, amintindu-mi că nu-ți place ce numește Hannah un «buchet cât toate zilele»", spuse Laurie, întinzându-i un buchețel delicat, într-un suport pe care ea îl râvnise multă vreme, trecând zilnic pe lângă el în vitrina lui Cardiglia.

„Ce drăguț din partea ta!", exclamă ea recunoscătoare. „Dacă aș fi știut că vii, ți-aș fi pregătit și eu ceva pentru azi, deși mă tem că n-ar fi fost la fel de frumos ca acesta."

„Mulțumesc. Nu e ce ar trebui să fie, dar tu l-ai făcut mai frumos”, adăugă el, în timp ce ea își prinse brățara de argint la încheietură.

„Te rog, nu.”

„Credeam că îți plac lucrurile de felul ăsta.”

„Nu venite de la tine; nu sună firesc și îmi place mai mult felul tău vechi, direct.”

— Mă bucur să aud asta, a răspuns el, vizibil ușurat; apoi i-a încheiat mănușile și a întrebat-o dacă îi stă drept cravata, exact cum făcea odinioară când mergeau împreună la petreceri acasă.

Grupul adunat în seara aceea în lunga salle a manger era de felul pe care îl vezi doar pe Continent. Americanii aceia primitori îi invitaseră pe toți cunoscuții pe care îi aveau la Nisa și, neavând nimic împotriva titlurilor nobiliare, reușiseră să aducă și câteva, ca să dea mai multă strălucire balului lor de Crăciun.

Un prinț rus a binevoit să stea o oră într-un colț și să vorbească cu o doamnă masivă, îmbrăcată ca mama lui Hamlet, în catifea neagră, cu un șirag de perle prins sub bărbie. Un conte polonez de optsprezece ani s-a dedicat doamnelor, care l-au declarat „un scump fermecător”, iar un Serenisim german oarecare, venit singur la cină, rătăcea fără țintă prin încăpere, căutând ce ar putea devora. Secretarul particular al baronului Rothschild, un evreu cu nas mare și cizme strâmte, zâmbea binevoitor lumii întregi, de parcă numele stăpânului său îl încununa cu o aureolă de aur. Un francez corpolent, care îl cunoștea pe Împărat, venise să-și satisfacă mania pentru dans, iar Lady de Jones, o

matroană britanică, împodobea tabloul cu mica ei familie de opt persoane. Firește, erau și multe fete americane sprintene, cu glas ascuțit, englezoaice frumoase, dar cu aer lipsit de viață, și câteva domnișoare franțuzoaice nu prea frumoase, dar picante; la fel și obișnuitul grup de tineri domni aflați în călătorie, care se distrau cu voie bună, în timp ce mame de toate națiile stăteau aliniate pe lângă pereți și le zâmbeau binevoitor când dansau cu fiicele lor.

Orice fată tânără își poate imagina în ce stare de spirit era Amy când a „intrat în scenă" în seara aceea, sprijinită de brațul lui Laurie. Știa că arăta bine, îi plăcea la nebunie să danseze, simțea că într-o sală de bal era exact în elementul ei și se bucura de acea încântătoare senzație de putere care apare când fetele tinere descoperă pentru prima dată noul și minunatul regat pe care sunt menite să-l stăpânească prin frumusețe, tinerețe și feminitate. Le compătimea pe surorile Davis, stângace, lipsite de farmec și fără partener, în afară de un tată posomorât și trei mătuși bătrâne și încă și mai posomorâte, și le salută cât se poate de prietenos când trecu pe lângă ele, ceea ce a fost drăguț din partea ei, fiindcă astfel le-a dat ocazia să-i vadă rochia și să ardă de curiozitate să afle cine era prietenul ei cu aer atât de distins. La primele acorduri ale orchestrei, Amy se îmbujoră, ochii începură să-i strălucească, iar picioarele să-i bată nerăbdătoare în podea, pentru că dansa bine și voia ca Laurie să știe asta. De aceea, șocul pe care l-a simțit când el a spus, pe un ton perfect liniștit, „Ai chef să dansezi?" poate fi mai ușor imaginat decât descris.

„De obicei, asta se face la un bal."

Privirea ei uluită și răspunsul prompt l-au făcut pe Laurie să-și repare greșeala cât de repede a putut.

„Mă referem la primul dans. Îmi acorzi această onoare?”

„Îți pot da unul, dacă îl amân pe contele. Dansează divin, dar mă va scuza, fiindcă tu ești un vechi prieten”, spuse Amy, sperând că numele va avea efectul dorit și îi va arăta lui Laurie că nu era de luat în glumă.

„Băiețel drăguț, dar cam scund ca să sprijine...

O fiică a zeilor, divin de înaltă și cât se poate de divin de frumoasă,”

a fost însă toată satisfacția pe care a primit-o.

Grupul în care se aflau era format din englezi, iar Amy a fost nevoită să treacă, cum se cuvine, printr-un cotillon, deși tot timpul simțea că ar dansa cu cea mai mare plăcere o tarantellă. Laurie a lăsat-o în grija „băiețelului drăguț” și s-a dus să-și facă datoria față de Flo, fără să-i rezerve lui Amy dansurile care urmau — o lipsă de prevedere condamnabilă, pedepsită pe bună dreptate, fiindcă ea s-a ocupat imediat până la cină, hotărâtă să se înduplece doar dacă el avea să dea atunci vreun semn de căință. I-a arătat carnetul de bal cu o satisfacție cuminte când el s-a apropiat agale, în loc să se grăbească s-o revendice pentru următorul dans, o splendidă polcă redowa. Dar scuzele lui politicoase n-au păcălit-o, iar când a pornit vijelios la dans cu Contele, l-a văzut pe Laurie așezându-se lângă mătușa ei cu o expresie sinceră de ușurare pe chip.

Asta era de neiertat, iar Amy nu i-a mai dat atenție multă vreme, în afară de câte un cuvânt aruncat din când în când când venea la doamna ei de companie între dansuri, pentru un ac necesar sau o clipă de odihnă. Totuși, mânia ei a avut un efect bun, fiindcă și-a ascuns-o sub un chip zâmbitor și a părut neobișnuit de veselă și strălucitoare. Laurie o urmărea cu privirea, încântat, pentru că ea nu se zbenguia și nici nu trândăvea, ci dansa cu avânt și grație, făcând din această plăcută distracție exact ceea ce ar fi trebuit să fie. În mod firesc, a început s-o privească din această perspectivă nouă și, înainte ca seara să ajungă la jumătate, hotărâse deja că „mica Amy avea să devină o femeie foarte fermecătoare".

Era o priveliște plină de viață, fiindcă foarte curând spiritul sezonului monden i-a cuprins pe toți, iar veselia Crăciunului a făcut să strălucească toate chipurile, să se bucure toate inimile și să se miște ușor toate picioarele. Muzicanții trăgeau din arcuș, suflau și băteau de parcă le făcea plăcere, dansa oricine putea, iar cei care nu puteau își priveau vecinii cu o căldură neobișnuită. Aerul era plin de Davises, iar mulți Jonesi țopăiau ca un stol de girafe tinere. Secretarul cel blond străbătea încăperea ca un meteor, alături de o franțuzoaică îndrăzneață care mătura podeaua cu trena ei de satin roz. Germanul cel senin a găsit masa cu gustări și a fost fericit, mâncând neabătut din tot meniul și îngrozindu-i pe garconi prin prăpădul pe care îl făcea. Dar prietenul Împăratului s-a acoperit de glorie, fiindcă a dansat tot ce s-a putut, fie că știa pașii, fie că nu, și a strecurat piruete improvizate ori de câte ori figurile îl zăpăceau. Era fermecător să vezi abandonul băiețesc al acelui bărbat corpolent, fiindcă, deși „avea greutate", dansa ca o minge de

cauciuc. Alerga, zbura, sălta, îi strălucea fața, îi lucea chelia, poalele fracului i se agitau nebunește, iar pantofii îi scânteiau de-a dreptul în aer; și când muzica se oprea, își ștergea broboanele de pe frunte și le zâmbea semenilor săi ca un Pickwick francez fără ochelari.

Amy și polonezul ei s-au remarcat printr-un entuziasm egal, dar cu o grație mai suplă, iar Laurie s-a trezit ținând fără să vrea ritmul după urcarea și coborârea cadențată a pantofiorilor albi care treceau în zbor, neobosiți, de parcă ar fi avut aripi. Când micul Vladimir i-a dat în cele din urmă drumul, asigurând-o că era „devastat să plece atât de devreme", ea era gata să se odihnească și să vadă cum își dusese pedeapsa cavalerul ei renegat.

Pedeapsa își făcuse efectul, fiindcă la douăzeci și trei de ani iubirile ofilite își găsesc alinare în compania prietenoasă, iar nervii tineri tresar, sângele tânăr începe să joace și spiritul sănătos al tinereții se înalță când cade sub vraja frumuseții, a luminii, a muzicii și a mișcării. Laurie avea un aer trezit la viață când s-a ridicat să-i ofere locul, iar când s-a grăbit să-i aducă ceva de mâncare, ea și-a spus în sinea ei, cu un zâmbet mulțumit: „Ah, știam eu că asta o să-i facă bine!"

„Arăți ca Balzac, «Femme Peinte Par Elle-Meme»", i-a spus el, făcându-i vânt cu o mână și ținându-i ceașca de cafea în cealaltă.

„Nu se ia rujul." Și Amy și-a frecat obrazul aprins și i-a arătat mănușa albă cu o simplitate gravă care l-a făcut să izbucnească în râs.

„Cum se numește materialul ăsta?", a întrebat el, atingând un fald al rochiei ei pe care vântul îl adusese peste genunchiul lui.

„Iluzie."

„I se potrivește numele. E foarte frumos — e ceva nou, nu?"

„E vechi de când lumea. L-ai văzut pe zeci de fete și niciodată nu ți-ai dat seama că e frumos până acum — stupide!"

„Nu l-am văzut niciodată pe tine până acum, ceea ce explică greșeala, vezi?"

„Fără din astea, e interzis. În clipa asta prefer cafeaua în locul complimentelor. Nu, nu te tolăni, mă face nervoasă."

Laurie s-a așezat imediat drept, cu îndrăzneală, și i-a luat cuminte farfuria goală, simțind o plăcere ciudată că „mica Amy" îi dădea ordine; ea își pierduse timiditatea și simțea o dorință irezistibilă să-l calce puțin în picioare, așa cum fetele știu atât de încântător să facă atunci când stăpânii creației dau semne de supunere.

„De unde ai învățat toate lucrurile astea?", a întrebat el cu o privire șugubeață.

„Cum «lucrurile astea» e o formulare cam vagă, ai fi amabil să explici?", a răspuns Amy, știind foarte bine la ce se referea, dar lăsându-l cu răutate să încerce să descrie ce nu se poate descrie.

„Ei bine — aerul ăsta general, stilul, siguranța de sine, a-a-a... iluzia — înțelegi tu", a râs Laurie, încurcându-se și ieșind din impas cu ajutorul noului cuvânt.

Amy s-a simțit măgulită, dar, firește, n-a lăsat să se vadă și a răspuns cu modestie: „Viața în străinătate te șlefuiește, chiar dacă nu vrei. Eu și studiez, nu doar mă distrez, iar cât despre asta" — a făcut un mic gest spre rochia ei — „tulul e ieftin, floricelele se găsesc pe gratis și m-am obișnuit să scot tot ce pot din puținele mele lucruri."

Amy a regretat puțin ultima propoziție, temându-se că nu fusese tocmai de bun-gust, dar lui Laurie i-a plăcut și mai mult pentru asta și s-a trezit admirând și respectând deopotrivă răbdarea curajoasă care profita de orice ocazie și firea veselă care acoperea sărăcia cu flori. Amy nu știa de ce o privea el cu atâta bunătate, nici de ce îi umplea carnetul cu numele lui și îi dedica tot restul serii în cel mai încântător fel; dar impulsul care produsese această schimbare plăcută era rezultatul uneia dintre impresiile noi pe care amândoi și le dădeau și le primeau fără să-și dea seama.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI OPT PE POLIȚĂ

În Franța, fetele tinere duc o viață destul de ternă până se mărită, iar atunci „Vive la liberté!" devine deviza lor. În America, după cum știe toată lumea, fetele semnează devreme declarația de independență și își trăiesc libertatea cu un entuziasm republican; dar tinerele soții, de obicei, abdică odată cu apariția primului moștenitor al tronului și se retrag într-o izolare aproape la fel de strictă ca într-o mănăstire franceză, deși nicidecum la fel de liniștită. Fie că le place sau nu, sunt practic puse pe linie moartă imediat ce trece agitația nunții, iar multe dintre ele ar putea spune, cum a spus zilele trecute o femeie foarte frumoasă: „Sunt la fel de frumoasă ca întotdeauna, dar nimeni nu mă mai bagă în seamă pentru că sunt măritată."

Cum Meg nu era nici o frumusețe celebră, nici măcar o doamnă la modă, n-a simțit această neplăcere până când copiii ei au împlinit un an; în mica ei lume se păstrau încă obiceiuri simple, iar ea s-a trezit mai admirată și mai iubită ca oricând.

Fiind o femeie micuță și foarte feminină, avea un instinct matern extrem de puternic și trăia cu totul pentru copiii ei, excluzând complet orice și pe oricine altcineva. Zi și noapte îi veghea cu o grijă și o devotare neobosite, lăsându-l pe John în grija personalului, fiindcă acum bucătăria era condusă de o doamnă irlandeză. Cum John era un om de casă, simțea limpede lipsa atențiilor de soție cu care fusese obișnuit; dar, pentru că își adora bebelușii, a renunțat cu voie bună o vreme la confortul lui, presupunând, în naivitatea lui bărbătească, că liniștea avea să

revină curând. Numai că au trecut trei luni și pacea tot nu s-a întors. Meg arăta obosită și agitată, copiii îi ocupau fiecare clipă, casa era neglijată, iar Kitty, bucătăreasa, care lua viața „ușurel", îl ținea mai mult flămând. Când pleca dimineața, era zăpăcit de tot felul de mici comisioane pentru mama țintuită în casă; când se întorcea seara, vesel și nerăbdător să-și îmbrățișeze familia, era redus imediat la tăcere de un „Șșșt! Abia au adormit după ce ne-au chinuit toată ziua." Dacă propunea o mică distracție acasă, răspunsul era: „Nu, i-ar deranja pe copii." Dacă pomenea de o conferință sau de un concert, primea o privire plină de reproș și un hotărât: „Să-mi las copiii pentru plăcere? Niciodată!" Somnul îi era întrerupt de plânsete de copii și de vedenia unei siluete fantomatice care se plimba fără zgomot încoace și încolo în ceasurile nopții. Mesele îi erau întrerupte de fuga repetată a spiritului tutelar al casei, care îl abandona în mijlocul servirii de îndată ce se auzea de sus un ciripit înăbușit din cuib. Iar când își citea ziarul seara, colicii lui Demi ajungeau printre știrile despre transporturi maritime, iar căzătura lui Daisy influența prețul acțiunilor, pentru că doamna Brooke nu mai era interesată decât de veștile din casă.

Bietul om se simțea foarte stânjenit, fiindcă odată cu venirea copiilor parcă își pierduse soția; casa nu mai era decât o cameră de copii, iar acel „șșșt" necontenit îl făcea să se simtă ca un intrus grosolan de fiecare dată când pășea pe teritoriul sacru al Ținutului Bebelușului. A îndurat toate astea cu multă răbdare timp de șase luni, iar când nu s-a văzut nicio schimbare în bine, a făcut ce fac și alți tați exilați: a încercat să-și găsească puțin confort în altă parte. Scott se însurase și își întemeiase o gospodărie nu departe, iar John prinsese obiceiul să dea fuga

pe la ei pentru o oră-două seara, când propriul lui salon era gol, iar propria lui soție cânta cântece de leagăn care păreau să nu se mai termine. Doamna Scott era o tânără drăguță și plină de viață, fără altceva de făcut decât să fie plăcută, iar această misiune o îndeplinea de minune. Salonul era mereu luminos și primitor, tabla de șah pregătită, pianul acordat, bârfele vesele din belșug și o cină ușoară, aranjată într-un fel cât se poate de îmbietor.

John și-ar fi preferat propriul cămin, dacă n-ar fi fost atât de pustiu; dar, în situația dată, a primit cu recunoștință următorul lucru cel mai bun și s-a bucurat de compania vecinei sale.

La început, Meg a privit noua înțelegere cu destulă aprobare și chiar a simțit o ușurare știind că John se simțea bine, în loc să moțăie în salon sau să umble prin casă și să trezească copiii. Dar, încet-încet, după ce a trecut necazul cu ieșitul dinților și micii idoli au început să adoarmă la ore potrivite, lăsându-i mamei timp să se odihnească, a început să-i simtă lipsa lui John și să i se pară că coșul ei de lucru e o companie tare searbădă când el nu stătea vizavi, în vechiul lui halat de casă, pârjolindu-și comod papucii la marginea șemineului. N-ar fi vrut să-i ceară să rămână acasă, dar se simțea rănită fiindcă el nu înțelegea singur că ea îl voia lângă ea, fără să fie nevoie să-i spună — uitând cu totul de multele seri în care el o așteptase în zadar. Era obosită, cu nervii întinși la maximum de atâta veghe și grijă, și se afla în acea stare de spirit lipsită de logică pe care până și cele mai bune mame o cunosc uneori, când grijile casei le apasă. Lipsa de mișcare le răpește buna dispoziție, iar prea multă devoțiune față de idolul femeilor americane, ceainicul, le

face să se simtă de parcă ar fi numai nervi și deloc vlagă.

„Da", își spunea ea, uitându-se în oglindă, „îmbătrânesc și mă urâțesc. John nu mă mai găsește interesantă, așa că își lasă nevasta ofilită și se duce la vecina lui drăguță, care n-are nicio povară. Ei bine, bebelușii mă iubesc, lor nu le pasă că sunt slabă și palidă și că n-am timp să-mi ondulez părul; ei sunt mângâierea mea, iar într-o zi John va vedea ce am sacrificat cu drag pentru ei, nu-i așa, scumpii mei?"

La acest apel jalnic, Daisy răspundea cu un gângurit, iar Demi cu un chiot de bucurie, și Meg își lăsa deoparte plângerile pentru o clipă de încântare maternă, care îi alina singurătatea pentru moment. Dar durerea creștea pe măsură ce politica îl absorbea pe John, care tot dădea fuga la familia Scott ca să discute chestiuni interesante cu Scott, fără să-și dea deloc seama că Meg îi simțea lipsa. Totuși, ea n-a spus nimic, până când într-o zi mama ei a găsit-o în lacrimi și a insistat să afle ce s-a întâmplat, fiindcă tristețea care o apăsa pe Meg nu-i scăpase din vedere.

„N-aș spune nimănui în afară de tine, mamă, dar chiar am nevoie de un sfat, pentru că, dacă John o ține tot așa mult timp, e ca și cum aș fi văduvă", a răspuns doamna Brooke, ștergându-și lacrimile de bavețica lui Daisy, cu un aer jignit.

„Cum adică o ține tot așa, draga mea?", a întrebat-o mama ei, îngrijorată.

„E plecat toată ziua, iar seara, când vreau să-l văd, tot se duce la familia Scott. Nu e drept ca eu să duc greul și să nu am parte niciodată de nicio distracție. Bărbații sunt foarte egoiști, chiar și

cei mai buni dintre ei."

„Și femeile la fel. Nu-l învinovăți pe John până nu vezi unde greșești tu însăți."

„Dar nu poate fi bine să mă neglijeze."

„Tu nu-l neglijezi?"

„Mamă, eu credeam că o să-mi ții partea!"

„Și ți-o țin, cât privește compasiunea, dar cred că vina e a ta, Meg."

„Nu văd cum."

„Lasă-mă să-ți arăt. Te-a neglijat vreodată John, cum spui tu, pe vremea când tu făceai din a-i ține companie seara o prioritate, tocmai în singurul lui timp liber?"

„Nu, dar acum nu mai pot, cu doi bebeluși de îngrijit."

„Eu cred că ai putea, draga mea, și cred că ar trebui. Pot să vorbesc cu tine de tot deschis și vei ține minte că tot mama este și cea care te mustră, și cea care te înțelege?"

— Ba da, sigur! Vorbește-mi ca și cum aș fi iar micuța Meg. De multe ori simt că am nevoie să fiu învățată mai mult ca oricând, de când bebelușii ăștia se uită la mine pentru orice.

Meg și-a tras scăunelul jos lângă cel al mamei ei și, cu câte un mic musafir în poala fiecăreia, cele două femei s-au legănat și au stat de vorbă cu drag, simțind că legătura maternității le unea mai mult ca niciodată.

— Ai făcut doar greșeala pe care o fac cele mai multe soții tinere: în dragostea pentru copii, ți-ai uitat datoria față de soțul tău. E o greșeală foarte firească și ușor de iertat, Meg, dar ar fi bine s-o îndrepți înainte să apucați pe drumuri diferite, fiindcă cei mici ar trebui să vă apropie și mai mult, nu să vă despartă, ca și cum ar fi numai ai tăi, iar John n-ar avea alt rol decât să-i întrețină. Observ asta de câteva săptămâni, dar n-am spus nimic, fiindcă eram sigură că, în timp, lucrurile se vor așeza de la sine.

— Mi-e teamă că nu se vor așeza. Dacă îl rog să rămână, o să creadă că sunt geloasă, iar eu nu vreau să-l jignesc cu o asemenea idee. El nu vede că am nevoie de el și nu știu cum să-i arăt asta fără cuvinte.

— Fă în așa fel încât să-i fie atât de bine, încât să nu-și mai dorească să plece. Draga mea, tânjește după căminul lui, dar nu e acasă fără tine, iar tu ești mereu în camera copiilor.

— N-ar trebui să fiu acolo?

— Nu tot timpul; prea multă izolare te face agitată și atunci nu mai ești bună de nimic. În plus, îi datorezi ceva și lui John, nu doar bebelușilor. Nu-ți neglija soțul pentru copii, nu-l ține în afara camerei copiilor, ci învață-l cum să ajute acolo. Locul lui e acolo la fel de mult ca al tău, iar copiii au nevoie de el. Fă-l să simtă că are și el un rol de îndeplinit și îl va îndeplini cu bucurie și cu credincioșie, iar asta va fi mai bine pentru voi toți.

— Chiar crezi asta, mamă?

„Știu, Meg, pentru că am încercat și eu, iar eu rareori dau sfaturi dacă nu m-am convins mai întâi că pot fi puse în practică. Când tu și Jo erați mici, am făcut exact ca tine acum, simțind că nu-mi îndeplinesc datoria dacă nu mă dedicam cu totul vouă. Bietul tatăl vostru s-a refugiat în cărțile lui, după ce refuzasem orice ajutor, și m-a lăsat să-mi duc singură experimentul până la capăt. M-am străduit cum am putut, dar Jo era prea mult pentru mine. Era cât pe ce s-o răsfăț de tot, din prea multă îngăduință. Tu erai firavă, iar eu mă îngrijoram atât de tare pentru tine, încât m-am îmbolnăvit și eu. Atunci tatăl vostru a intervenit, a pus totul în ordine cu calm și s-a făcut atât de folositor, încât mi-am dat seama unde greșisem și, de atunci, n-am mai putut fără el. Asta e taina fericirii din casa noastră. El nu lasă treburile să-l îndepărteze de micile griji și îndatoriri care ne privesc pe toți, iar eu încerc să nu las grijile casei să-mi stingă interesul pentru preocupările lui. În multe lucruri fiecare își face partea pe cont propriu, dar acasă lucrăm împreună, întotdeauna."

„Așa este, mamă, iar cea mai mare dorință a mea e să fiu pentru soțul și copiii mei ceea ce ai fost tu pentru ai tăi. Arată-mi cum, și voi face tot ce-mi spui."

„Tu ai fost mereu fiica mea ascultătoare. Ei bine, draga mea, dacă aș fi în locul tău, l-aș lăsa pe John să se ocupe mai mult de creșterea lui Demi, fiindcă băiatul are nevoie de îndrumare și nu e deloc prea devreme să înceapă. Apoi aș face ce ți-am propus de atâtea ori: s-o lași pe Hannah să vină să te ajute. E o îngrijitoare excelentă și poți să-i încredințezi fără grijă copilașii cei scumpi, în timp ce tu te ocupi mai mult de casă. Ai nevoie de mișcare, Hannah s-ar bucura de odihnă, iar John și-ar regăsi

soția. Ieși mai des, încearcă să fii veselă, nu doar ocupată, pentru că tu aduci soarele în familie, iar dacă tu te întristezi, nu mai e vreme bună pentru nimeni. Apoi aș încerca să mă interesez de tot ce-i place lui John — să vorbesc cu el, să-l las să-mi citească, să facem schimb de idei și să ne ajutăm unul pe altul și în felul acesta. Nu te închide într-o cutiuță doar pentru că ești femeie, ci înțelege ce se petrece în jur și cultivă-te ca să-ți poți face partea în munca lumii, fiindcă toate acestea vă privesc pe tine și pe ai tăi."

„John e atât de înțelept, încât mi-e teamă că o să mă creadă proastă dacă îl întreb despre politică și despre lucruri de felul ăsta."

„Nu cred deloc că ar face asta. Iubirea acoperă o mulțime de păcate, iar pe cine ai putea întreba mai liber decât pe el? Încearcă și ai să vezi dacă nu cumva compania ta îi va plăcea mult mai mult decât cinele doamnei Scott."

— O voi face. Săracul John! Mi-e teamă că l-am neglijat tare mult, dar am crezut că fac ce trebuie, iar el n-a spus niciodată nimic.

— A încercat să nu fie egoist, dar cred că s-a simțit destul de singur. Tocmai acum, Meg, tinerii căsătoriți ajung ușor să se îndepărteze unul de altul, deși exact în perioada asta ar trebui să fie cel mai apropiați, fiindcă tandrețea de la început se stinge repede dacă nu ai grijă s-o păstrezi. Și pentru părinți nu există timp mai frumos și mai prețios decât primii ani din viața copiilor pe care i-au primit ca să-i crească. Nu-l lăsa pe John să devină un străin pentru cei mici, fiindcă ei vor face mai mult decât orice

altceva ca să-l păstreze bun și fericit în lumea asta plină de încercări și ispite, iar prin ei veți învăța să vă cunoașteți și să vă iubiți așa cum se cuvine. Acum, draga mea, rămas-bun. Gândește-te la predica mamei, urmeaz-o dacă ți se pare bună și Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți."

Meg chiar s-a gândit la asta, a înțeles că era un sfat bun și l-a urmat, deși prima încercare n-a ieșit chiar cum își propusese. Desigur, copiii au început s-o tiranizeze și au pus stăpânire pe casă de îndată ce și-au dat seama că, dacă dau din picioare și țipă, primesc tot ce vor. Mama era o sclavă umilă a toanelor lor, dar tata nu se lăsa supus atât de ușor și, din când în când, își tulbura sensibila soție încercând să impună disciplină părintească fiului lor năzdrăvan. Demi moștenise puțin din tăria de caracter a tatălui său — n-o să-i spunem încăpățânare — și, când își punea în mintea lui de copil că vrea sau trebuie să facă ceva, nici toți caii regelui și toți oamenii regelui nu-i puteau schimba hotărârea aceea încăpățânată. Mama credea că scumpul de el e prea mic ca să fie învățat să-și învingă pornirile, dar tata era convins că nu e niciodată prea devreme să înveți ascultarea. Așa că micul domn Demi a descoperit de timpuriu că, atunci când încerca să se „lupte" cu „Tata", ieșea mereu în pierdere; totuși, asemenea englezului, copilul îl respecta pe omul care îl învingea și își iubea tatăl, al cărui „Nu, nu" rostit grav avea mai multă putere decât toate mângâierile iubitoare ale mamei.

La câteva zile după discuția cu mama ei, Meg s-a hotărât să încerce o seară plăcută cu John. Așa că a comandat o cină bună, a pus salonul în ordine, s-a îmbrăcat frumos și i-a culcat

pe copii mai devreme, ca nimic să nu-i strice experimentul. Numai că, din păcate, cea mai de neînvins împotrivire a lui Demi era față de mersul la culcare, iar în seara aceea s-a hotărât să facă tărăboi. Biata Meg a cântat și l-a legănat, i-a spus povești și a încercat toate șireteniile aducătoare de somn pe care le-a putut născoci, dar degeaba: ochii aceia mari nu voiau să se închidă. Și mult după ce Daisy adormise bușteau, cum făcea ea mereu, micuța dolofană și bună la suflet, năzdrăvanul de Demi stătea întins și se uita la lumină, cu o expresie îngrozitor de trează pe chip.

— O să stea Demi liniștit, ca un băiat cuminte, cât fuge mami jos să-i dea bietului tati ceaiul? a întrebat Meg, când ușa din hol s-a închis încet, iar pașii atât de cunoscuți s-au strecurat în vârful picioarelor spre sufragerie.

— Me vrea ceai! a spus Demi, pregătit să ia și el parte la petrecere.

— Nu, dar o să-ți păstrez niște prăjiturele pentru micul dejun, dacă faci nani ca Daisy. Da, iubirea mea?

— Da! și Demi a închis ochii strâns, de parcă ar fi vrut să prindă somnul și să grăbească venirea zilei dorite.

Profitând de momentul favorabil, Meg a ieșit tiptil și a coborât în fugă să-și întâmpine soțul cu un zâmbet pe față și cu mica fundă albastră din păr, pe care el o admira în mod deosebit. A văzut-o imediat și a spus, plăcut surprins: — Vai, mămico, ce veselă ești în seara asta. Aștepți musafiri?

— Doar pe tine, dragule.

— E vreo zi de naștere, aniversare sau ceva de felul ăsta?

— Nu, doar că m-am săturat să arăt neîngrijit, așa că m-am aranjat puțin, ca o schimbare. Tu te faci mereu prezentabil pentru masă, oricât de obosit ai fi, așa că de ce n-aș face și eu la fel când am timp?

— Eu o fac din respect pentru tine, draga mea, a spus John, demodat cum era.

— La fel, la fel, domnule Brooke, a râs Meg, părând din nou tânără și frumoasă, în timp ce îi făcea semn din cap peste ceainic.

— Ei bine, e absolut încântător și îmi amintește de vremurile de altădată. Asta chiar are gustul potrivit. Beau în sănătatea ta, draga mea. Și John și-a sorbit ceaiul cu un aer de încântare liniștită, care însă n-a durat mult, fiindcă, tocmai când și-a lăsat ceașca jos, clanța ușii a zăngănit misterios și s-a auzit un glas subțirel spunând nerăbdător...

„Opi doi. Mi-e burtica goală!”

„E băiețelul acela obraznic. I-am spus să adoarmă singur, și uite-l aici, jos, răcind de moarte tropăind pe pânza aceea”, spuse Meg, răspunzând chemării.

„Acum e dimineață”, anunță Demi vesel, intrând cu cămașa lui lungă de noapte drapată grațios pe braț, în timp ce fiecare buclă îi sălta jucăuș când țopăia în jurul mesei, aruncând priviri pline de dragoste spre „prăjiturele”.

„Nu, încă nu e dimineață. Trebuie să mergi la culcare și să n-o mai necăjești pe biata Mamma. Apoi poți primi prăjiturica aceea mică, cu zahăr pe ea."

„Mi-l iubesc pe Parpar", spuse șiretul, pregătindu-se să se cațere pe genunchiul părintesc și să se desfete cu plăceri interzise. Dar John clătină din cap și îi spuse lui Meg...

„Dacă i-ai spus să rămână sus și să adoarmă singur, fă-l să asculte, altfel n-o să învețe niciodată să te asculte."

„Da, sigur. Hai, Demi", iar Meg își conduse fiul afară, simțind o dorință puternică să-l pălmuiască pe micul încurcă-lume care sălta pe lângă ea, convins că mita avea să-i fie dată de îndată ce ajungeau în camera copiilor.

Și nici n-a fost dezamăgit, fiindcă femeia aceea lipsită de prevedere chiar i-a dat un bulgăraș de zahăr, l-a învelit în pat și i-a interzis orice alte plimbări până dimineață.

„Îs!", spuse Demi, micul sperjur, sugând fericit zahărul și considerând că prima lui încercare fusese un succes deplin.

Meg se întoarse la locul ei, iar cina mergea plăcut mai departe, când micuța fantomă apăru din nou și dădu pe față slăbiciunile materne, cerând cu îndrăzneală: „Mai mult zahăr, Marmar."

„Așa nu se mai poate", spuse John, împietrindu-și inima în fața micului păcătos atât de fermecător. „N-o să avem niciodată liniște până când copilul ăsta nu învață să meargă cum trebuie la culcare. Te-ai făcut sclava lui destul. Dă-i o lecție o dată, și gata cu asta. Pune-l în pat și lasă-l acolo, Meg."

„N-o să stea acolo, nu stă niciodată dacă nu stau eu lângă el.”

„Mă ocup eu de el. Demi, du-te sus și bagă-te în pat, cum îți spune Mamma.”

„Nau!”, răspunse tânărul răzvrătit, servindu-se singur cu mult-râvnita „prăjiturică” și începând s-o mănânce cu o îndrăzneală liniștită.

„N-ai voie să-i spui niciodată așa lui Papa. Dacă nu mergi singur, te duc eu în brațe.”

„Pleacă, eu nu-l iubesc pe Parpar.” Și Demi s-a refugiat în poalele mamei lui, ca să se simtă în siguranță.

Dar nici ascunzătoarea aceea nu i-a fost de folos, fiindcă a fost predat dușmanului, însoțit de un „Fii blând cu el, John”, care l-a umplut de groază pe vinovat, pentru că, atunci când Mamma îl părăsea, însemna că ziua judecății sosise. Rămas fără prăjitură, lipsit de joacă și dus cu o mână puternică spre patul acela detestat, bietul Demi nu și-a mai putut stăpâni furia, ci l-a sfidat pe față pe Papa și a dat din picioare și a țipat zdravăn tot drumul până sus. În clipa în care era pus în pat pe o parte, se rostogolea afară pe cealaltă și o lua spre ușă, doar ca să fie prins rușinos de coada micii lui togă și pus la loc, iar scena aceasta plină de energie s-a repetat până când tânărul domn a rămas fără puteri, moment în care s-a dedicat urlatului din toți rărunchii. Exercițiul acesta vocal o învingea de obicei pe Meg, dar John stătea neclintit ca stâlpul despre care se spune, în popor, că e surd. Nici rugăminți, nici dulciuri, nici cântec de leagăn, nici poveste, ba chiar s-a stins și lumina, iar numai jarul roșiatic din foc mai însuflețea „marea întunecime”, pe care Demi o privea mai

degrabă cu curiozitate decât cu teamă. Noua ordine a lucrurilor l-a scos din sărite și a început să plângă jalnic după „Marmar", pe măsură ce izbucnirile lui furioase se domoleau și amintirea blândei lui sclave devotate se întorcea în mintea micului autocrat captiv. Vaietul plângător care a urmat urletului pătimaș a mers drept la inima lui Meg, iar ea a fugit sus și a spus implorator...

„Lasă-mă să rămân cu el, acum o să fie cuminte, John."

„Nu, draga mea. I-am spus că trebuie să adoarmă, așa cum i-ai cerut și tu, și asta va face, chiar dacă stau aici toată noaptea."

„Dar o să plângă până se îmbolnăvește", a stăruit Meg, mustrându-se că și-a părăsit băiatul.

„Nu, n-o să pățească nimic; e atât de obosit încât o să adoarmă curând și atunci totul e lămurit, pentru că va înțelege că trebuie să asculte. Nu te amesteca, mă ocup eu de el."

„E copilul meu și nu pot să las asprimea să-i frângă spiritul."

„E copilul meu și nu vreau ca răsfățul să-i strice firea. Coboară, draga mea, și lasă băiatul în grija mea."

Când John vorbea pe tonul acela hotărât, Meg îl asculta întotdeauna și nu ajungea niciodată să regrete că se supusese.

„Te rog, lasă-mă să-l sărut o dată, John?"

„Desigur. Demi, spune-i noapte bună lui Mamma și las-o să se ducă să se odihnească, fiindcă e foarte obosită după ce a avut grijă de tine toată ziua."

Meg a susținut mereu că sărutul a fost cel care a adus victoria, fiindcă după ce l-a primit, Demi a început să plângă mai încet și a rămas nemișcat la capătul patului, unde se zvârcolise în zbuciumul lui.

„Sărmanul mititel, e frânt de somn și de atâta plâns. Îl învelesc și apoi mă duc s-o liniștesc pe Meg", își spuse John, apropiindu-se tiptil de pat, cu speranța că moștenitorul lui răzvrătit adormise.

Dar nu adormise, fiindcă în clipa în care tatăl lui s-a uitat la el, Demi a deschis ochii, bărbia mică a început să-i tremure, și-a ridicat brațele și a spus, cu un sughiț plin de căință: „Acum me cuminte."

Așezată pe scările de afară, Meg se mira de liniștea lungă care urmaseră după tărăboi și, după ce își închipuise tot felul de accidente imposibile, a intrat tiptil în cameră ca să se liniștească. Demi dormea dus, nu în poziția lui obișnuită, răsfirat în toate părțile, ci strâns ghem, lipit în cercul brațului tatălui său și ținându-l de deget, de parcă simțise că dreptatea fusese îmblânzită de milă și adormise un bebeluș mai trist și mai înțelept. Ținându-l astfel, John așteptase cu o răbdare aproape maternă până când mânuța îi slăbise strânsoarea și, în timp ce aștepta, adormise și el, mai obosit de înfruntarea aceea cu fiul lui decât de toată munca din ziua aceea.

În timp ce Meg privea cele două chipuri pe pernă, a zâmbit pentru sine, apoi s-a strecurat din nou afară, spunând mulțumită: „N-am de ce să mă tem că John va fi prea aspru cu copiii mei. Chiar știe cum să se poarte cu ei și îmi va fi de mare

ajutor, fiindcă Demi începe să mă depășească."

Când John a coborât în sfârșit, așteptându-se să găsească o soție abătută sau plină de reproșuri, a avut o surpriză plăcută: Meg stătea liniștită și își aranja o bonetă, iar prima ei rugăminte a fost să-i citească ceva despre alegeri, dacă nu era prea obosit. John și-a dat seama imediat că se petrecea un fel de revoluție, dar, cu înțelepciune, n-a pus nicio întrebare. Știa că Meg era atât de transparentă, încât n-ar fi putut păstra un secret nici dacă viața i-ar fi depins de asta, așa că indiciul avea să apară curând de la sine. A citit o dezbatere lungă cu cea mai amabilă bunăvoință, apoi i-a explicat-o cât a putut el de limpede, în timp ce Meg încerca să pară profund interesată, să pună întrebări inteligente și să nu-și lase gândurile să fugă de la starea națiunii la starea bonetei ei. În sinea ei, însă, hotărâse că politica era la fel de nesuferită ca matematica și că menirea politicienilor părea să fie să-și spună unul altuia tot felul de nume, dar și-a păstrat aceste idei feminine pentru ea și, când John s-a oprit, a clătinat din cap și a spus, cu ceea ce ea credea că e o ambiguitate diplomatică: „Ei bine, chiar nu văd încotro ne îndreptăm."

John a râs și a privit-o un minut, în timp ce ea ținea în palmă o drăgălașă alcătuire de dantelă și flori și o cerceta cu un interes autentic pe care discursul lui nu reușise să i-l trezească.

„Încearcă să-i placă politica de dragul meu, așa că o să încerc și eu să-mi placă pălăriile de damă de dragul ei; e doar corect", gândi John cel Drept, apoi adăugă cu glas tare: „E foarte frumoasă. Asta e ce numiți voi o bonetă de dimineață?"

„Dragul meu, e o bonetă! Cea mai bună bonetă a mea, de mers la concert și la teatru."

„Iartă-mă, era atât de mică, încât am luat-o firesc drept una dintre lucrurile acelea ușurele pe care le mai porți uneori. Cum o ții pe cap?"

„Bucățelele astea de dantelă se prind sub bărbie cu un boboc de trandafir, așa", iar Meg i-a făcut demonstrația punându-și boneta și privindu-l cu un aer de mulțumire calmă căruia nu-i puteai rezista.

„E o bonetă adorabilă, dar eu prefer chipul dinăuntru, fiindcă iar arată tânăr și fericit", iar John a sărutat chipul zâmbitor, spre marea nenorocire a bobocului de trandafir de sub bărbie.

„Mă bucur că-ți place, fiindcă vreau să mă duci într-o seară la unul dintre noile concerte. Chiar am nevoie de puțină muzică, să mă pună iar în acord. Mă duci, te rog?"

— Bineînțeles că da, din toată inima — sau din orice alt loc îți place ție. Ai stat închisă în casă atâta vreme, că o să-ți prindă nemaipomenit de bine, iar eu m-aș bucura mai mult decât de orice. Cum ți-a venit ideea asta, mămico?

— Ei bine, zilele trecute am stat de vorbă cu Marmee și i-am spus cât de agitată, iritată și fără chef mă simt, iar ea mi-a zis că am nevoie de o schimbare și de mai puține griji. Așa că Hannah o să mă ajute cu copiii, eu o să mă ocup mai mult de treburile casei și, din când în când, o să-mi îngădui și câte o mică plăcere, doar ca să nu ajung o bătrânică sleită și veșnic agitată înainte de vreme. E doar un experiment, John, și vreau să-l

încerc la fel de mult pentru tine cât și pentru mine, fiindcă în ultima vreme te-am neglijat rușinos și vreau să fac din nou din casa noastră ce era odinioară, dacă pot. Sper că nu te împotrivești?

Nu mai contează ce a spus John sau cât de la un pas a fost micuța bonetă să fie distrusă de tot. Tot ce trebuie să știm este că John nu părea să aibă nimic împotrivă, judecând după schimbările care s-au petrecut treptat în casă și în viața celor din ea. Nu era nicidecum un paradis, dar tuturor le-a prins bine împărțirea sarcinilor. Copiii au înflorit sub autoritatea tatălui lor, fiindcă John, exact și statornic cum era, a adus ordine și ascultare în lumea copiilor, în timp ce Meg și-a recăpătat buna dispoziție și și-a liniștit nervii prin multă mișcare sănătoasă, puțină distracție și multe discuții intime cu soțul ei chibzuit. Casa a redevenit cu adevărat un cămin, iar John nu mai avea nicio dorință să plece de acolo, decât dacă o lua și pe Meg cu el. Acum soții Scott veneau la familia Brooke, iar toți găseau în căsuța aceea un loc vesel, plin de fericire, mulțumire și dragoste de familie. Până și Sallie Moffat mergea cu plăcere acolo. „E mereu atât de liniște și de plăcut aici, îmi face bine, Meg", obișnuia ea să spună, privind în jur cu ochi melancolici, de parcă ar fi încercat să descopere farmecul locului, ca să-l poată aduce și în casa ei mare, plină de o singurătate luxoasă; fiindcă acolo nu existau bebeluși gălăgioși, cu fețe luminoase de soare, iar Ned trăia într-o lume a lui, în care nu era loc pentru ea.

Fericirea asta de familie n-a venit dintr-odată, dar John și Meg îi găsiseră cheia, iar fiecare an de căsnicie îi învăța cum s-o folosească, deschizând comorile iubirii adevărate de acasă și

ale sprijinului reciproc — lucruri pe care le pot avea chiar și cei mai săraci, dar pe care cei mai bogați nu le pot cumpăra. Acesta e felul de loc în care tinerele soții și mame pot accepta să se așeze, la adăpost de agitația, nemulțumirea și febra lumii, găsind iubiri statornice în băieții și fetițele care se țin de ele, neînfricate în fața durerii, sărăciei sau bătrâneții, mergând alături, pe vreme bună și pe furtună, cu un prieten credincios care este, în adevăratul sens al vechiului cuvânt saxon, „house-band", și învățând, așa cum a învățat și Meg, că cel mai fericit regat al unei femei este casa, iar cea mai înaltă cinste a ei este arta de a o conduce nu ca o regină, ci ca o soție și mamă înțeleaptă.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI NOUĂ
LAURENCE CEL LENEȘ

Laurie s-a dus la Nisa cu gândul să stea o săptămână și a rămas o lună. Se săturase să tot umble singur, iar prezența familiară a lui Amy dădea un aer de acasă decorurilor străine în care apărea și ea. Îi lipsea destul de mult răsfățul cu care fusese obișnuit și se bucura să guste din nou puțin din el, fiindcă nicio atenție, oricât de măgulitoare, venită de la străini, nu era nici pe jumătate la fel de plăcută ca adorația sorărească a fetelor de acasă. Amy nu-l răsfăța niciodată ca celelalte, dar acum se bucura sincer să-l vadă și se ținea mult pe lângă el, simțind că el era reprezentantul iubitei familii după care tânjea mai mult decât ar fi recunoscut. În mod firesc, își găseau alinare unul în compania celuilalt și petreceau mult timp împreună, călărind, plimbându-se, dansând sau pierzând vremea, fiindcă la Nisa nimeni nu poate fi prea harnic în sezonul monden. Dar, deși păreau să se distreze în cel mai nepăsător fel, pe jumătate fără să-și dea seama făceau descoperiri și își formau păreri unul despre celălalt. Amy creștea pe zi ce trecea în ochii prietenului ei, dar el scădea în ai ei, și amândoi au simțit adevărul înainte să fie rostit vreun cuvânt. Amy încerca să-i facă pe plac și reușea, fiindcă îi era recunoscătoare pentru multele plăceri pe care i le oferea și îl răsplătea prin acele mici servicii cărora femeile cu adevărat feminine știu să le dea un farmec de nedescris. Laurie nu făcea niciun efort; se lăsa pur și simplu dus de val cât mai comod cu putință, încercând să uite și simțind că toate femeile îi datorau o vorbă bună, fiindcă una se purtase rece cu el. Nu-i

costa nimic să fie generos și i-ar fi dat lui Amy toate mărunțișurile din Nisa, dacă ea le-ar fi primit, dar în același timp simțea că nu putea schimba părerea pe care și-o făcea ea despre el și se temea oarecum de ochii aceia albaștri și pătrunzători, care păreau să-l urmărească cu o uimire pe jumătate tristă, pe jumătate disprețuitoare.

— Toți ceilalți au plecat la Monaco pentru o zi. Eu am preferat să rămân acasă și să scriu scrisori. Acum le-am terminat și mă duc la Valrosa să schițez. Vii și tu? spuse Amy, alăturându-se lui Laurie într-o zi minunată, când el a apărut, ca de obicei, pe la prânz.

— Ei, da, dar nu e cam cald pentru o plimbare atât de lungă? răspunse el încet, fiindcă salonul umbros părea foarte îmbietor după lumina orbitoare de afară.

— O să iau trăsura cea mică și conduce Baptiste, așa că tu n-ai altceva de făcut decât să-ți ții umbrela și să ai grijă să-ți rămână mănușile frumoase, replică Amy, aruncând o privire sarcastică spre mănușile impecabile din piele fină, care erau un punct slab al lui Laurie.

— Atunci merg cu plăcere. Și-a întins mâna după carnetul ei de schițe. Dar ea l-a strâns sub braț cu o mișcare scurtă, hotărâtă...

— Nu te deranja. Pentru mine nu e niciun efort, dar tu nu pari în stare să faci asta.

Laurie a ridicat din sprâncene și a urmat-o agale în timp ce ea cobora în fugă scările, dar când s-au urcat în trăsură a luat el însuși hățurile, iar micul Baptiste n-a mai avut altceva de făcut

decât să-și încrucișeze brațele și să adoarmă pe capră.

Cei doi nu se certau niciodată. Amy era prea bine crescută, iar Laurie, în clipa aceea, era prea comod, așa că după un minut s-a uitat la ea pe sub borul pălăriei cu un aer întrebător. Ea i-a răspuns cu un zâmbet, iar apoi și-au văzut de drum împreună, în cea mai prietenoasă înțelegere.

A fost o plimbare minunată, pe drumuri șerpuite, pline de priveliști pitorești care încântau orice ochi îndrăgostit de frumusețe. Aici, o mănăstire veche, de unde până la ei cobora cântarea gravă a călugărilor. Dincolo, un cioban desculț, cu saboți de lemn, pălărie ascuțită și o haină aspră aruncată pe un umăr, stătea pe o piatră și cânta din fluier, în timp ce caprele lui săreau printre stânci sau se culcau la picioarele lui. Trecuseră pe lângă ei măgăruși blânzi, de culoarea șoarecelui, încărcați cu coșuri pline de iarbă proaspăt cosită, cu câte o fată drăguță, purtând o capalină, așezată între grămezile verzi, ori cu câte o bătrână care torcea din furcă mergând. Copii rumeni, cu ochi blânzi, ieșeau în fugă din colibele ciudate de piatră ca să le ofere buchețele de flori sau ciorchini de portocale încă prinse de ramură. Măslini noduroși acopereau dealurile cu frunzișul lor întunecat, fructele atârnau aurii în livadă, iar anemone mari, stacojii, mărgineau drumul; dincolo de coastele verzi și înălțimile stâncoase, Alpii Maritimi se ridicau ascuțiți și albi pe cerul albastru al Italiei.

Valrosa își merita pe deplin numele, fiindcă în acel ținut cu vară nesfârșită trandafirii înfloreau pretutindeni. Se revărsau peste boltă, se strecurau printre gratiile porții mari, întâmpinându-i cu parfum pe cei care treceau pe acolo, și mărgineau aleea ce

șerpuia printre lămâi și palmieri cu frunze diafane până la vila de pe deal. Fiecare colțișor umbros, unde băncile te îmbiau să te oprești și să te odihnești, era plin de flori; fiecare grotă răcoroasă își avea nimfa de marmură zâmbind din spatele unui văl de petale; iar în fiecare fântână se oglindeau trandafiri roșii, albi sau roz-pal, aplecați parcă să-și admire propria frumusețe. Trandafirii acopereau zidurile casei, îmbrăcau cornișele, urcau pe coloane și se revărsau în voie peste balustrada terasei largi, de unde privirea cobora spre Mediterana scăldată în soare și spre orașul cu ziduri albe de pe țărm.

— E un adevărat paradis pentru luna de miere, nu-i așa? Ai mai văzut vreodată asemenea trandafiri? întrebă Amy, oprindu-se pe terasă ca să se bucure de priveliște și de adierea luxoasă de parfum care trecea pe lângă ea.

— Nu, și nici n-am simțit vreodată asemenea spini, răspunse Laurie, cu degetul mare în gură, după ce încercase în zadar să prindă o floare stacojie singuratică, crescută puțin dincolo de raza lui.

— Încearcă mai jos și culege-le pe cele fără spini, spuse Amy, rupând trei dintre trandafirii mici, crem, care împânzeau zidul din spatele ei ca niște steluțe. I-i prinse la butonieră ca pe o ofertă de pace, iar el rămase o clipă uitându-se în jos la ei cu o expresie ciudată. În firea lui italiană exista o urmă de superstiție și tocmai atunci se afla în acea stare de melancolie pe jumătate dulce, pe jumătate amară, când tinerii visători găsesc însemnătate în nimicuri și hrană pentru romantism peste tot. Când întinsese mâna după trandafirul roșu și plin de spini, se gândise la Jo, fiindcă florile vii o prindeau bine, iar ea purtase

adesea unele asemănătoare din sera de acasă. Trandafirii palizi pe care i-i dăduse Amy erau dintre aceia pe care italienii îi pun în mâinile morților, niciodată în cununiile de mireasă, și pentru o clipă se întrebă dacă semnul era pentru Jo sau pentru el însuși. Dar în clipa următoare bunul lui simț american a învins sentimentalismul, iar el a râs mai din inimă decât îl auzise Amy de când venise.

— E un sfat bun; mai bine urmează-l și cruță-ți degetele, spuse ea, crezând că vorbele ei îl amuzaseră.

— Mulțumesc, așa am să fac, răspunse el în glumă, iar câteva luni mai târziu chiar a făcut-o, de data asta în toată seriozitatea.

— Laurie, când te duci la bunicul tău? întrebă ea după o vreme, așezându-se pe o bancă rustică.

— Foarte curând.

— Asta ai spus de vreo douăsprezece ori în ultimele trei săptămâni.

— Se poate. Răspunsurile scurte scutesc multă bătaie de cap.

— Te așteaptă și chiar ar trebui să te duci.

— Ce ființă primitoare! Știu și eu.

— Atunci de ce nu te duci?

— Din stricăciune firească, presupun.

— Vrei să spui lene firească. E chiar îngrozitor! spuse Amy, uitându-se sever la el.

— Nu e chiar atât de rău pe cât pare, fiindcă, dacă m-aș duce, nu i-aș face decât zile fripte. Așa că mai bine rămân și te necăjesc pe tine puțin mai mult; tu suporți asta mai bine. De fapt, cred că îți prieste de minune, spuse Laurie, așezându-se comod pe marginea lată a balustradei.

Amy clătină din cap și își deschise caietul de schițe cu un aer resemnat, dar se hotărâse să-i țină o predică „băiatului aceluia", iar după un minut începu din nou.

— Ce faci în perioada asta?

— Mă uit la șopârle.

— Nu, nu. Vreau să spun: ce intenționezi și ce îți dorești să faci?

— Să fumez o țigară, dacă îmi dai voie.

— Ce enervant ești! Nu aprob trabucurile și îți dau voie doar cu condiția să te las să intri în schița mea. Am nevoie de o figură.

— Cu cea mai mare plăcere din lume. Cum mă vrei: în picioare, până la capăt, sau trei sferturi? În cap sau în călcâie? Eu aș sugera, cu tot respectul, o poziție culcată; apoi pune-te și pe tine în desen și numește-l „Dolce far niente".

— Rămâi exact așa și, dacă vrei, adormi. Eu am de gând să muncesc serios, spuse Amy pe tonul ei cel mai hotărât.

— Ce entuziasm încântător! spuse el, rezemându-se de o urnă înaltă cu un aer de deplină mulțumire.

— Ce-ar zice Jo dacă te-ar vedea acum? întrebă Amy, nerăbdătoare, sperând să-l scoată din amorțeală pomenind numele surorii ei și mai energice.

„Ca de obicei: «Pleacă, Teddy. Sunt ocupată!»" A râs când a spus-o, dar râsul nu era firesc, iar pe chip i-a trecut o umbră, fiindcă rostirea acelui nume atât de cunoscut a atins rana care încă nu se vindecase. Amy a observat și tonul, și umbra, pentru că le mai văzuse și le mai auzise înainte, iar acum a ridicat privirea la timp ca să surprindă o expresie nouă pe fața lui Laurie — o privire aspră și amară, plină de durere, nemulțumire și regret. A dispărut înainte ca ea s-o poată cerceta, iar pe chip i-a revenit expresia aceea apatică. L-a privit o clipă cu plăcerea artistului, gândindu-se cât de italian părea, întins acolo în bătaia soarelui, cu capul descoperit și ochii plini de visare sudică, fiindcă părea că o uitase și că se cufundase într-o reverie.

„Arăți ca statuia funerară a unui tânăr cavaler adormit pe mormântul lui", spuse ea, urmărind cu grijă profilul frumos conturat pe fundalul pietrei întunecate.

„Aș vrea eu!"

„E o dorință prostească, dacă nu cumva ți-ai stricat viața. Ești atât de schimbat, încât uneori cred..." Aici Amy se opri, cu o privire pe jumătate timidă, pe jumătate plină de dor, mai grăitoare decât vorbele pe care nu le-a mai spus.

Laurie a văzut și a înțeles îngrijorarea afectuoasă pe care ea ezita s-o exprime și, privind-o drept în ochi, a spus, exact cum îi spunea odinioară mamei ei: „Totul e în regulă, doamnă."

Asta a liniștit-o și i-a risipit îndoielile care începuseră s-o frământe în ultima vreme. A și emoționat-o, iar ea a arătat asta prin tonul cald cu care a spus...

„Mă bucur să aud asta! Nu credeam că ai fost chiar un băiat foarte rău, dar mi-am închipuit că poate ai risipit bani în acel Baden-Baden păcătos, că ți-ai pierdut inima pentru vreo franțuzoaică fermecătoare care avea soț sau că ai intrat în vreuna dintre încurcăturile pe care tinerii par să le considere o parte necesară a unei călătorii în străinătate. Nu mai sta acolo în soare; vino și întinde-te aici, pe iarbă, și «să fim prietenoși», cum spunea Jo când ne așezam în colțul canapelei și ne spuneam secrete."

Laurie s-a supus, s-a trântit pe iarbă și a început să se amuze înfigând margarete în panglicile pălăriei lui Amy, care zăcea acolo.

„Sunt gata pentru secrete." Și a aruncat o privire în sus, cu un interes limpede în ochi.

„Eu n-am niciunul de spus. Poți începe tu."

„N-am niciunul, să mă binec cu el. M-am gândit că poate ai primit vreo veste de acasă..."

„Ai aflat tot ce s-a întâmplat în ultima vreme. Nu primești des vești? Eu credeam că Jo îți trimite scrisori nesfârșite."

„E foarte ocupată. Eu tot umblu din loc în loc, așa că e imposibil să fiu regulat, știi. Când te apuci de marea ta operă de artă, Raphaella?" întrebă el, schimbând brusc subiectul după o altă pauză, în care se întrebase dacă Amy îi știa secretul și voia să

vorbească despre el.

„Niciodată", răspunse ea, cu un aer abătut, dar hotărât. „Roma mi-a luat toată vanitatea, fiindcă, după ce am văzut minunile de acolo, m-am simțit prea neînsemnată ca să mai exist și, în disperare, am renunțat la toate speranțele mele nechibzuite."

„De ce, când ai atâta energie și talent?"

„Tocmai de asta: talentul nu e geniu, iar oricâtă energie ai avea nu-l poate transforma în așa ceva. Eu vreau să fiu mare sau nimic. N-am de gând să fiu o mâzgălitoare banală, așa că nu intenționez să mai încerc."

„Și acum ce ai de gând să faci cu tine, dacă pot să întreb?"

„Să-mi șlefuiesc celelalte talente și să fiu o podoabă a societății, dacă voi avea ocazia."

Era o replică tipică pentru ea și suna îndrăzneț, dar îndrăzneala le stă bine tinerilor, iar ambiția lui Amy avea o bază solidă. Laurie zâmbi, dar îi plăcea hotărârea cu care își găsea un nou scop când unul prețuit multă vreme se stingea și nu pierdea vremea jelindu-l.

„Foarte bine! Și bănuiesc că aici intră în scenă Fred Vaughn."

Amy păstră o tăcere prudentă, dar pe chipul ei plecat se vedea o expresie conștientă de sine care îl făcu pe Laurie să se îndrepte și să spună grav: „Acum o să joc rolul fratelui și o să pun întrebări. Pot?"

„Nu promit că voi răspunde."

„Fața ta o va face, dacă limba nu vrea. Încă nu ești destul de femeie de lume ca să-ți ascunzi sentimentele, draga mea. Anul trecut am auzit zvonuri despre tine și Fred și părerea mea personală e că, dacă nu ar fi fost chemat acasă atât de brusc și ținut acolo atât de mult, ar fi ieșit ceva din asta, nu?”

„Nu eu trebuie să spun asta”, răspunse Amy, cu asprime, dar buzele îi zâmbeau și în ochi îi juca o sclipire trădătoare care arăta limpede că își cunoștea puterea și se bucura de asta.

„Sper că nu ești logodită?” întrebă Laurie, și dintr-odată căpătă un aer foarte grav, de frate mai mare.

„Nu.”

„Dar o să fii, dacă se întoarce și te cere cum se cuvine, în genunchi, nu-i așa?”

„Foarte probabil.”

„Atunci îl placi pe bătrânul Fred?”

„Aș putea, dacă m-aș strădui.”

„Dar n-ai de gând să încerci până nu vine momentul potrivit? Doamne sfinte, ce prudență nemaipomenită! E un tip de treabă, Amy, dar nu e genul de bărbat pe care mi-l închipuiam că l-ai plăcea.”

„Este bogat, e un gentleman și are maniere încântătoare”, începu Amy, încercând să pară cât se poate de calmă și demnă, deși, în ciuda sincerității intențiilor ei, se simțea puțin rușinată de sine.

„Înțeleg. Reginele societății nu se pot descurca fără bani, așa că vrei să faci o căsătorie avantajoasă și să pornești pe drumul ăsta? E foarte corect și potrivit, după regulile lumii, dar sună ciudat din gura uneia dintre fetele mamei tale."

„Adevărat, totuși."

O replică scurtă, dar hotărârea liniștită cu care fusese rostită contrasta ciudat cu tinerețea celei care vorbea. Laurie a simțit asta instinctiv și se întinse din nou, cu un sentiment de dezamăgire pe care nu și-l putea explica. Privirea și tăcerea lui, precum și o anumită nemulțumire de sine pe care Amy o simțea în adâncul ei, au iritat-o și au făcut-o să se hotărască să-și țină lecția fără întârziere.

„Aș vrea să-mi faci favoarea să te trezești puțin", spuse ea tăios.

„Fă-o pentru mine, fată dragă."

„Aș putea, dacă m-aș strădui." Și arăta de parcă i-ar fi plăcut s-o facă în modul cel mai expeditiv cu putință.

„Atunci încearcă. Îți dau voie", răspunse Laurie, căruia îi făcea plăcere să aibă pe cine necăji, după ce se abținuse atâta vreme de la distracția lui preferată.

„În cinci minute te-ai supăra."

„Eu nu mă supăr niciodată pe tine. Ca să iasă foc, îți trebuie două cremene. Tu ești la fel de rece și de moale ca zăpada."

„Nu știi de ce sunt în stare. Zăpada poate da fiori și usturime, dacă e folosită cum trebuie. Nepăsarea ta e pe jumătate

prefăcută, și o zguduială zdravănă ar dovedi asta.”

„Dă-i înainte, nu mă doare și poate te distrează, cum a zis omul cel mare când îl bătea nevastă-sa cea mică. Privește-mă ca pe un soț sau ca pe un covor și bate până obosești, dacă genul ăsta de mișcare îți prieste.”

Și ea era serios iritată și, dorind să-l vadă scuturând apatia care îl schimbase atât de mult, Amy și-a ascuțit și limba, și creionul, și a început.

„Flo și cu mine ți-am găsit o poreclă nouă. Laurence cel Leneș. Cum îți place?”

Ea credea că asta o să-l enerveze, dar el doar și-a împreunat brațele sub cap și a spus, de neclintit: „Nu-i rău. Mulțumesc, doamnelor.”

„Vrei să știi sincer ce cred despre tine?”

„Mor să aflu.”

„Ei bine, te disprețuiesc.”

Dacă i-ar fi spus chiar „te urăsc” pe un ton bosumflat sau cochet, ar fi râs și chiar i-ar fi plăcut întrucâtva, dar gravitatea, aproape tristețea din glasul ei l-au făcut să deschidă ochii și să întrebe repede...

„De ce, mă rog?”

„Pentru că, deși ai toate șansele să fii bun, folositor și fericit, ești plin de defecte, leneș și nefericit.”

„Cuvinte grele, mademoiselle.”

„Dacă îți place, continui.”

„Te rog, chiar e foarte interesant.”

„Mă gândeam eu că așa o să ți se pară. Oamenilor egoiști le place întotdeauna să vorbească despre ei înșiși.”

„Sunt egoist?” întrebarea i-a scăpat fără voie și pe un ton surprins, fiindcă singura virtute cu care se mândrea era generozitatea.

„Da, foarte egoist”, a continuat Amy, cu o voce calmă și rece, de două ori mai eficientă în clipa aceea decât una furioasă. „Îți arăt imediat cum, fiindcă te-am studiat cât timp ne-am distrat și nu sunt deloc mulțumită de tine. Ești aici, în străinătate, de aproape șase luni și n-ai făcut nimic altceva decât să irosești timp și bani și să-ți dezamăgești prietenii.”

„N-are și un om voie să se bucure puțin după patru ani de muncă pe brânci?”

„Nu pari să fi câștigat mare lucru. Oricum, din câte văd eu, nu ți-a prins deloc bine. Când ne-am întâlnit prima oară, am spus că te-ai schimbat în bine. Acum îmi retrag tot ce-am zis, fiindcă nu mi se pare că ești nici pe jumătate la fel de plăcut ca atunci când te-am lăsat acasă. Ai devenit îngrozitor de leneș, îți plac bârfele și îți irosești timpul cu nimicuri; te mulțumești să fii răsfățat și admirat de oameni prostuți, în loc să fii iubit și respectat de cei înțelepți. Ai bani, talent, poziție, sănătate și frumusețe — ah, îți place vanitatea aceea veche! Dar e adevărul, așa că nu pot să nu-l spun: cu toate lucrurile acestea minunate, pe care le-ai putea folosi și de care te-ai putea bucura, tu nu

găsești nimic mai bun de făcut decât să trândăvești și, în loc să fii omul care ar trebui să fii, ești doar...” Aici se opri, cu o privire în care se citeau și durere, și milă.

„Sfântul Laurențiu pe grătar”, adăugă Laurie, încheind fraza cu o seninătate nepăsătoare. Dar mustrarea începuse să-și facă efectul, fiindcă acum îi scânteiau ochii de tot treaz ce era, iar în locul vechii indiferențe îi apăruse pe chip o expresie pe jumătate furioasă, pe jumătate rănită.

„Mă așteptam să reacționezi așa. Voi, bărbații, ne spuneți că suntem îngeri și că putem face din voi orice vrem, dar în clipa în care încercăm sincer să vă facem un bine, râdeți de noi și nici nu vreți să ascultați, ceea ce arată cât valorează, de fapt, lingușelile voastre.” Amy vorbi cu amărăciune și îi întoarse spatele martirului aceluia enervant de la picioarele ei.

După un minut, o mână se lăsă peste pagină, împiedicând-o să deseneze, iar vocea lui Laurie spuse, imitând caraghios un copil pocăit: „O să fiu cuminte, o, o să fiu cuminte!”

Dar Amy nu râse, fiindcă vorbea cât se poate de serios și, bătând cu creionul în mâna întinsă, spuse grav: „Nu ți-e rușine cu o asemenea mână? E la fel de moale și de albă ca a unei femei și arată de parcă n-ar fi făcut niciodată altceva decât să poarte cele mai bune mănuși Jouvin și să culeagă flori pentru doamne. Nu ești un dandy, slavă Domnului, așa că mă bucur să văd că nu ai pe ea diamante sau inele mari cu sigiliu, ci doar inelușul acela vechi pe care ți l-a dat Jo cu atâta timp în urmă. Suflet drag, ce-aș vrea să fie aici ca să mă ajute!”

„Și eu!”

Mâna a dispărut la fel de brusc cum apăruse, iar ecoul dorinței ei avea destulă putere încât să o mulțumească până și pe Amy. Ea s-a uitat în jos la el cu un gând nou în minte, dar el stătea întins cu pălăria trasă pe jumătate peste față, ca să-i țină umbră, iar mustața îi ascundea gura. Amy nu vedea decât cum i se ridica și cobora pieptul, odată cu o respirație lungă care putea foarte bine să fi fost un suspin, și mâna cu inelul, lăsată în iarbă, ca și cum ar fi vrut să ascundă ceva prea prețios sau prea delicat ca să poată fi spus în cuvinte. Într-o clipă, tot felul de indicii și nimicuri au prins contur și sens în mintea lui Amy și i-au spus ce sora ei nu-i mărturisise niciodată. Și-a amintit că Laurie nu vorbea niciodată de bunăvoie despre Jo, și-a amintit umbra de pe chipul lui de adineauri, schimbarea din firea lui și faptul că purta acel ineluș vechi, care nu era deloc o podoabă pentru o mână atât de frumoasă. Fetele citesc repede asemenea semne și le simt toată elocvența. Amy bănuise că poate o suferință din dragoste stătea la baza schimbării lui, iar acum era sigură de asta. Ochii ei ageri s-au umplut de lacrimi, iar când a vorbit din nou, vocea ei avea acea blândețe și bunătate minunată pe care o putea avea când voia.

„Știu că n-am niciun drept să-ți vorbesc așa, Laurie, și dacă n-ai fi cel mai blând om din lume, te-ai supăra foarte tare pe mine. Dar toți ținem atât de mult la tine și suntem atât de mândri de tine, încât n-aș putea suporta gândul că ai putea să-i dezamăgești pe cei de acasă, așa cum m-ai dezamăgit pe mine, deși poate ei ar înțelege schimbarea asta mai bine decât mine.”

„Cred că așa ar fi”, s-a auzit de sub pălărie, pe un ton aspru, la fel de tulburător ca unul frânt.

„Ar fi trebuit să-mi spună și să nu mă lase să dau buzna așa, certându-te, când ar fi trebuit să fiu mai bună și mai răbdătoare ca oricând. Niciodată n-am plăcut-o pe domnișoara Randal, iar acum o urăsc!” spuse vicleana Amy, vrând de data asta să fie sigură de fapte.

„La naiba cu domnișoara Randal!” Și Laurie și-a dat pălăria de pe față cu o mișcare bruscă, iar privirea lui nu lăsa nicio îndoială despre ce simțea față de acea tânără.

„Iartă-mă, am crezut că...” și aici s-a oprit cu diplomație.

„Ba da, ai crezut, știai foarte bine că n-am ținut niciodată la nimeni în afară de Jo”, spuse Laurie pe tonul lui vechi, impulsiv, și și-a întors fața în altă parte în timp ce vorbea.

„Așa am crezut și eu, dar cum ei n-au spus niciodată nimic despre asta, iar tu ai plecat, am presupus că mă înșelasem. Și Jo n-a vrut să fie bună cu tine? Cum se poate? Eu eram sigură că te iubea nespus de mult.”

„A fost bună, dar nu cum trebuia, și e norocul ei că nu m-a iubit, dacă sunt netrebnicul care crezi tu că sunt. Totuși, e și vina ei, și poți să-i spui asta.”

Privirea aceea aspră și amară i-a revenit când a spus asta, iar Amy s-a tulburat, fiindcă nu știa ce alinare să-i ofere.

„Am greșit, nu știam. Îmi pare foarte rău că am fost atât de arțăgoasă, dar nu mă pot abține să nu-mi doresc să suporți asta mai bine, dragă Teddy."

„Nu, nu spune asta, așa îmi zice ea!" Laurie a ridicat repede mâna, oprind cuvintele rostite pe tonul lui Jo, pe jumătate blând, pe jumătate mustrător. „Așteaptă până treci tu însăți prin asta", a adăugat el încet, smulgând iarba cu pumnii.

„Eu aș suporta-o bărbătește și aș câștiga respect, dacă nu pot fi iubită", a spus Amy cu hotărârea cuiva care nu știa nimic despre așa ceva.

Până atunci, Laurie fusese convins că se purtase remarcabil de bine: nu se plânsese, nu ceruse compătimire și se retrăsese singur cu necazul lui, hotărât să-l depășească în tăcere. Mustrarea lui Amy i-a arătat lucrurile dintr-o altă perspectivă și, pentru prima dată, i s-a părut într-adevăr slab și egoist să se lase doborât de prima nereușită și să se închidă într-o nepăsare posacă. S-a simțit ca și cum ar fi fost scuturat brusc dintr-un vis melancolic și nu mai putea adormi la loc. După o vreme, s-a ridicat în capul oaselor și a întrebat încet: „Crezi că Jo m-ar disprețui, așa cum o faci tu?"

„Da, dacă te-ar vedea acum. Urăște oamenii leneși. De ce nu faci ceva grozav și n-o faci să te iubească?"

„Am făcut tot ce-am putut, dar n-a folosit la nimic."

„Te referi la faptul că ai terminat studiile cu bine? Asta nu era decât ceea ce trebuia să faci, de dragul bunicului tău. Ar fi fost rușinos să dai greș după atâta timp și atâția bani cheltuiți, când

toată lumea știa că poți să te descurci bine.”

„Ba am dat greș, spune ce vrei, fiindcă Jo nu m-a putut iubi”, a început Laurie, sprijinindu-și capul în mână, într-o atitudine descurajată.

„Nu, n-ai dat greș, și până la urmă tot asta vei spune, pentru că ți-a prins bine și ți-a dovedit că poți face ceva dacă te străduiești. Dacă te-ai apuca doar de o altă treabă, de orice fel, ai redeveni curând cel de dinainte, plin de viață și vesel, și ți-ai uita necazul.”

„Asta e imposibil.”

„Încearcă și ai să vezi. Nu e nevoie să ridici din umeri și să-ți spui: «Parcă ea știe mare lucru despre astfel de lucruri». Nu pretind că sunt înțeleaptă, dar observ și văd mult mai multe decât îți închipui. Mă interesează experiențele și contradicțiile oamenilor și, chiar dacă nu le pot explica, le țin minte și le folosesc în avantajul meu. Iubește-o pe Jo toată viața, dacă asta alegi, dar nu lăsa asta să te strice, fiindcă e păcat să arunci atâtea daruri bune doar pentru că nu-l poți avea pe cel pe care ți-l dorești. Gata, nu te mai dojenesc, fiindcă știu că o să-ți revii și o să fii bărbat, în ciuda fetei aceleia fără inimă.”

Niciunul n-a vorbit câteva minute. Laurie stătea și răsucea inelușul de pe deget, iar Amy a adăugat ultimele tușe schiței făcute în grabă la care lucrase în timp ce vorbea. După puțin timp, i-a pus-o pe genunchi și a spus doar: „Ce părere ai?”

S-a uitat și apoi a zâmbit, cum nici nu se putea abține, fiindcă era excelent făcută: silueta aceea lungă și leneșă întinsă pe

iarbă, cu chipul apatic, ochii pe jumătate închiși și o mână ținând un trabuc, din care se ridica un mic cerc de fum ce înconjura capul visătorului.

„Desenezi atât de bine!" a spus el, cu o surpriză și o încântare sincere în fața talentului ei, apoi a adăugat, cu un râs ușor: „Da, ăsta sunt eu."

„Așa cum ești. Iar acesta e așa cum erai." Și Amy a așezat o altă schiță lângă cea pe care o ținea el.

Nu era nici pe departe atât de bine făcut, dar avea o viață și un suflu care răscumpărau multe greșeli și readuceau trecutul atât de viu, încât pe chipul tânărului trecu dintr-odată o schimbare când îl privi. Era doar o schiță grăbită cu Laurie îmblânzind un cal. Pălăria și haina îi erau date jos, iar fiecare linie a trupului acela vioi, a feței hotărâte și a ținutei stăpânitoare era plină de energie și expresie. Frumosul animal, abia supus, stătea cu gâtul arcuit sub frâul tras strâns, cu un picior lovind nerăbdător pământul și cu urechile ciulite, ca și cum ar fi ascultat glasul care îl biruise. În coama răvășită, în părul fluturat al călărețului și în ținuta lui dreaptă era ceva care sugera o mișcare oprită brusc, forță, curaj și avântul tinereții, în contrast puternic cu grația moleșită din schița „Dolce far Niente". Laurie nu spuse nimic, dar, când privirea i se mută de la una la cealaltă, Amy îl văzu îmbujorându-se și strângând buzele, de parcă ar fi înțeles și ar fi primit mica lecție pe care i-o dăduse. Asta o mulțumi și, fără să aștepte să vorbească el, spuse cu vioiciunea ei obișnuită...

— Nu-ți amintești ziua când ai făcut pe Rarey cu Puck și noi toți ne uitam? Meg și Beth s-au speriat, dar Jo a aplaudat și a țopăit,

iar eu am stat pe gard și te-am desenat. Am găsit schița aceea zilele trecute în mapa mea, am retușat-o puțin și am păstrat-o ca să ți-o arăt.

— Îți sunt foarte recunoscător. Ai progresat enorm de atunci și te felicit. Îndrăznesc să-ți sugerez că, într-un „paradis al lunii de miere", ora cinci este ora cinei la hotelul dumitale?

Laurie se ridică în timp ce vorbea, îi înapoie tablourile cu un zâmbet și o plecăciune și se uită la ceas, ca și cum i-ar fi amintit că până și predicile morale trebuie să se termine la un moment dat. Încercă să-și recapete aerul lui de altădată, degajat și nepăsător, dar acum era doar o poză, fiindcă trezirea fusese mai puternică decât ar fi vrut să recunoască. Amy simți umbra de răceală din felul lui și își spuse...

— Acum l-am supărat. Ei bine, dacă îi face bine, mă bucur; dacă îl face să mă urască, îmi pare rău, dar e adevărat și nu pot să-mi retrag niciun cuvânt.

Au râs și au stat de vorbă tot drumul spre casă, iar micul Baptiste, cocoțat în spate, și-a spus că monsieur și mademoiselle erau într-o dispoziție încântătoare. Dar amândoi se simțeau stânjeniți. Sinceritatea prietenească fusese tulburată, peste lumina aceea căzuse o umbră și, în ciuda veseliei lor de la suprafață, în inima fiecăruia se ascundea o nemulțumire tainică.

— O să te vedem diseară, mon frere? a întrebat Amy când s-au despărțit la ușa mătușii ei.

— Din păcate, am un angajament. Au revoir, mademoiselle, a spus Laurie, aplecându-se ca și cum i-ar fi sărutat mâna, după moda străină, care îi venea mai bine decât multor bărbați. Ceva din expresia lui a făcut-o pe Amy să spună repede și cu căldură...

— Nu, cu mine fii tu însuți, Laurie, și să ne despărțim ca pe vremuri. Prefer o strângere zdravănă de mână, englezească, decât toate saluturile sentimentale din Franța.

— La revedere, dragă, iar cu aceste cuvinte, rostite pe tonul care îi plăcea ei, Laurie a lăsat-o, după o strângere de mână aproape dureroasă de cât de puternică și sinceră a fost.

A doua zi dimineață, în locul vizitei obișnuite, Amy a primit un bilet care a făcut-o să zâmbească la început și să ofteze la sfârșit.

Draga mea Mentor, te rog să-i transmiți mătușii tale adio-urile mele și bucură-te în sinea ta, fiindcă „Leneșul Laurence" s-a dus la bunicul lui, ca cel mai cuminte dintre băieți. Îți doresc o iarnă plăcută și fie ca zeii să-ți dăruiască o lună de miere fericită la Valrosa! Cred că lui Fred i-ar prinde bine o trezire zdravănă. Spune-i asta din partea mea, împreună cu felicitările mele.

Al tău cu recunoștință, Telemachus

— Băiat bun! Mă bucur că a plecat, a spus Amy, cu un zâmbet aprobator. În clipa următoare însă i s-a schimbat fața când a privit în jur, spre camera goală, și a adăugat, cu un oftat involuntar: — Da, mă bucur, dar cât de dor o să-mi fie de el.

CAPITOLUL PATRUZECI VALEA UMBREI

După ce a trecut prima amărăciune, familia a acceptat inevitabilul și a încercat să-l îndure cu seninătate, ajutându-se unii pe alții prin afecțiunea sporită care, în vremuri de necaz, leagă familiile și mai strâns, cu tandrețe. Și-au pus durerea deoparte, iar fiecare și-a făcut partea pentru ca acel ultim an să fie unul fericit.

Cea mai plăcută cameră din casă i-a fost dată lui Beth, iar în ea au adunat tot ce iubea mai mult: flori, tablouri, pianul ei, măsuța de lucru și pisicuțele dragi. Acolo au ajuns și cele mai bune cărți ale tatălui, fotoliul comod al mamei, biroul lui Jo, cele mai reușite desene ale lui Amy, iar Meg își aducea în fiecare zi copiii într-un mic pelerinaj plin de dragoste, ca să aducă puțin soare pentru mătușa Beth. John a pus deoparte, în tăcere, o sumă mică, ca să aibă bucuria de a-i aduce mereu fructele pe care le iubea și după care tânjea. Bătrâna Hannah nu obosea niciodată să pregătească mâncăruri fine care să-i stârnească pofta schimbătoare, lăsându-i lacrimile să cadă în timp ce lucra, iar de peste mare veneau daruri mărunte și scrisori vesele, de parcă aduceau cu ele adieri de căldură și parfum din ținuturi care nu cunosc iarna.

Aici, iubită ca o sfântă a casei în altarul ei, stătea Beth, la fel de liniștită și harnică ca întotdeauna, fiindcă nimic nu-i putea schimba firea blândă și lipsită de egoism; și chiar în timp ce se pregătea să părăsească viața, încerca să o facă mai fericită pentru cei care aveau să rămână. Degetele ei slăbite nu stăteau

niciodată degeaba, iar una dintre bucuriile ei era să facă tot felul de lucruri mărunte pentru copiii de la școală care treceau zilnic pe acolo: să lase să cadă de la fereastră o pereche de mănuși pentru niște mâini vinețiii, un etui pentru ace pentru vreo mică mamă a multor păpuși, ștergătoare de peniță pentru tinerii scriitori care se chinuiau prin păduri de bastonașe, albume cu decupaje pentru ochii iubitori de imagini și tot felul de mici invenții plăcute, până când copiii care urcau fără chef scara învățăturii ajungeau să simtă că drumul le e presărat cu flori și o priveau pe blânda dăruitoare ca pe un fel de zână bună, care stătea acolo sus și trimitea în jos daruri potrivite în chip miraculos gusturilor și nevoilor lor. Dacă Beth și-ar fi dorit vreo răsplată, o găsea în chipurile luminoase care se ridicau mereu spre fereastra ei, cu semne din cap și zâmbete, și în scrisorelele hazlii care îi veneau, pline de pete de cerneală și recunoștință.

Primele luni au fost foarte fericite, iar Beth se uita adesea în jur și spunea: „Ce frumos e aici!" în timp ce stăteau cu toții împreună în camera ei luminoasă, cu bebelușii dând din picioare și gângurind pe podea, mama și surorile lucrând aproape, iar tatăl citind, cu vocea lui plăcută, din vechile cărți pline de înțelepciune, care păreau bogate în cuvinte bune și alinătoare, la fel de potrivite acum ca atunci când fuseseră scrise, cu secole în urmă. Era ca o mică capelă, unde un preot părintesc își învăța turma lecțiile grele pe care toți trebuie să le deprindă, încercând să le arate că speranța poate alina iubirea, iar credința poate face resemnarea cu putință. Predici simple, care ajungeau direct la sufletele celor ce ascultau, fiindcă inima tatălui era cu totul în religia slujitorului, iar ezitarea care i se simțea adesea în glas dădea o și mai mare putere cuvintelor pe care le rostea sau

le citea.

A fost un mare bine pentru toți că au avut parte de această vreme liniștită, ca pregătire pentru ceasurile triste care aveau să vină. Curând, Beth a spus că acul e „atât de greu” și l-a lăsat din mână pentru totdeauna. Vorbitul o obosea, chipurile o tulburau, durerea pusese stăpânire pe ea, iar sufletul ei liniștit era zdruncinat cu tristețe de suferințele care îi chinuiau trupul firav. Vai! Ce zile apăsătoare, ce nopți nesfârșite, ce inimi sfâșiate și ce rugăciuni fierbinți, când cei care o iubeau cel mai mult erau siliți să vadă mâinile acelea subțiri întinse spre ei cu rugăminte, să audă strigătul amar: „Ajutați-mă, ajutați-mă!” și să simtă că nu exista niciun ajutor. A fost o tristă eclipsă a acelui suflet senin, o luptă aspră a vieții tinere cu moartea, dar amândouă au fost, din milă, scurte; iar după ce răzvrătirea firească s-a stins, vechea pace s-a întors, mai frumoasă ca oricând. Odată cu ruina trupului ei fragil, sufletul lui Beth s-a întărit și, deși spunea puține, cei din jur simțeau că era pregătită, vedeau că primul pelerin chemat era și cel mai potrivit și așteptau împreună cu ea pe țărm, încercând să-i zărească pe Cei Strălucitori venind s-o primească atunci când avea să treacă râul.

Jo n-a lăsat-o singură nicio clipă de când Beth spusese: „Mă simt mai puternică atunci când ești aici.” Dormea pe o canapea în cameră și se trezea des ca să mai pună pe foc, să o hrănească, să o ridice sau să aibă grijă de biata bolnavă, care aproape că nu cerea nimic și „încerca să nu fie o povară”. Toată ziua stătea prin cameră, geloasă pe orice altă infirmieră și mai mândră că fusese aleasă ea decât de orice onoare pe care i-o adusese vreodată viața. Pentru Jo au fost ore prețioase și pline

de rost, fiindcă atunci inima ei a primit învățătura de care avea nevoie. Lecțiile de răbdare i-au fost date cu atâta blândețe, încât nu avea cum să nu le învețe: bunătatea față de toți, acel suflet frumos care poate ierta și uita cu adevărat răutatea, credincioșia față de datorie care face ușor chiar și ce e mai greu și credința sinceră care nu se teme de nimic, ci se încrede fără nicio îndoială.

De multe ori, când se trezea, Jo o găsea pe Beth citind din cărticica ei mică și tocită, o auzea cântând încet ca să păcălească noaptea fără somn sau o vedea sprijinindu-și fața în mâini, în timp ce lacrimi lente îi cădeau printre degetele transparente. Iar Jo stătea întinsă și o privea, cu gânduri prea adânci pentru lacrimi, simțind că Beth, în felul ei simplu și lipsit de egoism, încerca să se desprindă de viața aceea veche și dragă și să se pregătească pentru cea care avea să vină, cu ajutorul cuvintelor sfinte de mângâiere, al rugăciunilor liniștite și al muzicii pe care o iubea atât de mult.

Să vadă toate acestea a făcut pentru Jo mai mult decât cele mai înțelepte predici, cele mai sfinte imnuri sau cele mai fierbinți rugăciuni pe care le-ar fi putut rosti vreun glas. Cu ochii limpeziți de atâtea lacrimi și cu inima înmuiată de cea mai tandră durere, a înțeles frumusețea vieții surorii ei — fără întâmplări mari, fără ambiții, dar plină de virtuți adevărate, care „miros frumos și înfloresc în țărână", de uitare de sine, aceea care îi face pe cei mai umili de pe pământ să fie pomeniți cel mai curând în cer, și de adevăratul succes, la care poate ajunge oricine.

Într-o noapte, când Beth căuta printre cărțile de pe măsuța ei ceva care s-o ajute să uite oboseala aceea de moarte, aproape la fel de greu de îndurat ca durerea, a răsfoit vechiul ei favorit, Pilgrim's Progress, și a găsit o bucățică de hârtie mâzgălită de mâna lui Jo. Numele i-a sărit în ochi, iar felul înceţoșat în care arătau rândurile i-a spus limpede că peste ele căzuseră lacrimi.

„Săraca Jo! Doarme dusă, așa că n-o s-o trezesc ca să-i cer voie. Îmi arată toate lucrurile ei și nu cred că s-ar supăra dacă m-aș uita la asta", gândi Beth, aruncând o privire spre sora ei, care stătea întinsă pe covor, cu cleștele de foc alături, gata să sară în picioare în clipa în care butucul din vatră s-ar fi desfăcut.

Beth a mea

Stă răbdătoare în umbră, până când va veni lumina binecuvântată; o prezență senină și sfântă sfințește casa noastră tulburată. Bucuriile, speranțele și durerile pământești se sparg ca niște unde la malul râului adânc și solemn, acolo unde picioarele ei, împăcate, stau acum.

O, sora mea, care te îndepărtezi de mine, ieșind din grija și zbuciumul omenești, lasă-mi, ca dar, virtuțile care ți-au înfrumusețat viața. Dragă, lasă-mi moștenire acea mare răbdare care are puterea să susțină un suflet senin, fără plângeri, în închisoarea durerii.

Dă-mi, fiindcă am atâta nevoie, din curajul acela al tău, înțelept și blând, care a făcut drumul datoriei verde sub pașii tăi hotărâți. Dă-mi firea aceea lipsită de egoism, care, cu o caritate aproape divină, poate ierta răul de dragul iubirii — inimă blândă, iartă-mi și mie greșelile!

Așa, despărțirea noastră își pierde pe zi ce trece ceva din amărăciune, iar în timp ce învăț această lecție grea, marea mea pierdere se transformă în câștig. Atingerea durerii îmi va face firea nestăpânită mai senină, îmi va da vieții noi aspirații și o nouă încredere în ceea ce nu se vede.

De acum înainte, ajunsă în siguranță dincolo de râu, voi vedea pentru totdeauna un spirit iubit al casei așteptându-mă pe țărm. Speranța și credința, născute din durerea mea, vor deveni îngeri păzitori, iar sora plecată înaintea mea mă va conduce acasă prin mâinile lor.

Șterse și pătate, stângace și firave cum erau versurile, au adus pe chipul lui Beth o expresie de alinare de nedescris, fiindcă singurul ei regret fusese că făcuse atât de puțin, iar asta părea să-i spună că viața ei nu fusese zadarnică și că moartea ei nu avea să aducă deznădejdea de care se temea. În timp ce stătea cu hârtia împăturită între mâini, butucul ars s-a desfăcut. Jo a tresărit, a întețit focul și s-a strecurat până la marginea patului, sperând că Beth adormise.

„Nu dorm, dar sunt atât de fericită, draga mea. Uite, am găsit asta și am citit-o. Știam că n-o să te superi. Chiar am însemnat eu toate astea pentru tine, Jo?” a întrebat ea, cu o sinceritate smerită și plină de dor.

„O, Beth, atât de mult, atât de mult!” Și capul lui Jo s-a plecat pe pernă, lângă al surorii ei.

„Atunci nu mai simt că mi-am irosit viața. Nu sunt atât de bună cum mă faci tu să par, dar am încercat să fac ce e drept. Și acum, când e prea târziu să mai încep măcar să fiu mai bună, e o mângâiere atât de mare să știu că cineva mă iubește atât de mult și simte că l-am ajutat.”

„Mai mult decât oricine pe lume, Beth. Înainte credeam că nu te pot lăsa să pleci, dar învăț să simt că nu te pierd, că vei însemna pentru mine mai mult ca oricând și că moartea nu ne poate despărți, chiar dacă așa pare.”

„Știu că nu poate, și nu mă mai tem de ea, pentru că sunt sigură că voi rămâne tot Beth a ta, ca să te iubesc și să te ajut mai mult ca oricând. Tu trebuie să-mi iei locul, Jo, și să fii totul pentru Tata și Mama când nu voi mai fi. Se vor sprijini pe tine, să nu-i dezamăgești, iar dacă îți va fi greu să duci totul singură, amintește-ți că nu te uit și că vei fi mai fericită făcând asta decât scriind cărți minunate sau văzând lumea întreagă, fiindcă iubirea este singurul lucru pe care îl putem lua cu noi când plecăm, iar ea face sfârșitul atât de ușor.”

„Am să încerc, Beth.” Și chiar atunci, pe loc, Jo a renunțat la vechea ei ambiție și s-a dedicat uneia noi și mai bune, recunoscând cât de sărace erau celelalte dorințe și simțind mângâierea binecuvântată a credinței în nemurirea iubirii.

Așa au venit și au trecut zilele de primăvară, cerul s-a limpezit, pământul s-a înverzit, florile au înflorit destul de devreme, iar păsările s-au întors la timp ca să-și ia rămas-bun de la Beth,

care, asemenea unui copil obosit, dar plin de încredere, s-a ținut de mâinile care o călăuziseră toată viața, în timp ce Tata și Mama au condus-o cu blândețe prin Valea Umbrei și au încredințat-o lui Dumnezeu.

Rareori, în afară de cărți, cei care mor rostesc ultime cuvinte memorabile, au vedenii sau pleacă cu chipuri transfigurate, iar cei care au însoțit multe suflete la despărțire știu că, pentru cei mai mulți, sfârșitul vine la fel de firesc și de simplu ca somnul. Așa cum sperase Beth, „mareea s-a retras ușor", iar în ceasul întunecat dinaintea zorilor, la pieptul pe care își trăsese prima suflare, și-a dat-o în liniște pe ultima, fără alt rămas-bun decât o privire plină de iubire și un mic suspin.

Cu lacrimi, rugăciuni și mâini tandre, Mama și surorile au pregătit-o pentru somnul cel lung pe care durerea nu avea să-l mai tulbure niciodată, privind cu recunoștință seninătatea frumoasă care a luat curând locul răbdării înduioșătoare ce le sfâșiase inimile atâta vreme și simțind, cu o bucurie plină de evlavie, că pentru draga lor moartea era un înger binevoitor, nu o nălucă plină de groază.

Când s-a făcut dimineață, pentru prima dată după multe luni, focul se stinsese, locul lui Jo era gol, iar camera era cufundată într-o liniște adâncă. Dar, chiar aproape, o pasăre cânta voioasă pe o creangă înmugurită, ghioceii înfloreau proaspăt la fereastră, iar soarele de primăvară se revărsa înăuntru ca o binecuvântare peste chipul liniștit de pe pernă — un chip atât de senin și lipsit de orice durere, încât cei care o iubiseră cel mai mult au zâmbit printre lacrimi și l-au mulțumit lui Dumnezeu că Beth era, în sfârșit, bine.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI UNU CUM SĂ UIȚI

Dojana lui Amy i-a prins bine lui Laurie, deși, firește, n-a recunoscut asta decât mult mai târziu. Bărbații rareori o fac, fiindcă atunci când femeile sunt cele care dau sfaturi, stăpânii creației nu le urmează până nu se conving singuri că exact asta aveau de gând să facă oricum. Abia atunci trec la fapte și, dacă iese bine, îi acordă fragilei făpturi jumătate din merit. Dacă iese prost, cu generozitate i-l lasă pe tot. Laurie s-a întors la bunicul lui și, vreme de câteva săptămâni, i s-a dedicat cu atâta grijă și ascultare, încât bătrânul domn a declarat că aerul din Nisa îi făcuse un bine nemaipomenit și că ar trebui să mai încerce o dată. Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult tânărului domn, dar nici elefanții nu l-ar mai fi putut târî înapoi după dojana pe care o primise. Mândria nu-i dădea voie, iar ori de câte ori dorul devenea prea puternic, își întărea hotărârea repetând cuvintele care îl marcaseră cel mai adânc: „Te disprețuiesc.” „Du-te și fă ceva măreț, ceva care s-o facă să te iubească.”

Laurie a întors lucrurile pe toate fețele atât de des, încât n-a trecut mult până să admită că fusese egoist și leneș; dar, pe de altă parte, când un om trece printr-o mare suferință, ar trebui lăsat în pace cu tot felul de ciudățenii până îi trece. Simțea că iubirea lui nenorocită murise de tot acum și, deși nu avea să înceteze niciodată să-i rămână un credincios îndoliat, nu mai era cazul să-și poarte doliul ostentativ. Jo nu avea să-l iubească, dar putea măcar să o facă să-l respecte și să-l admire făcând ceva care să dovedească faptul că un „Nu” spus de o fată nu-i

ruinase viața. Întotdeauna avusese de gând să facă ceva, iar sfatul lui Amy fusese cu totul inutil. Doar așteptase până când acele iubiri nenorocite aveau să fie îngropate cum se cuvine. Odată și asta încheiată, a simțit că era gata să-și „ascundă inima lovită și să-și vadă mai departe de muncă".

Așa cum Goethe, când trăia o bucurie sau o durere, o transforma într-un cântec, tot așa Laurie s-a hotărât să-și păstreze durerea iubirii în muzică și să compună un Recviem care să-i răscolească sufletul lui Jo și să topească inima oricui l-ar asculta. Așa că, data viitoare când bătrânul domn l-a găsit din nou agitat și posomorât și l-a trimis de acasă, a plecat la Viena, unde avea prieteni muzicieni, și s-a apucat de lucru cu hotărârea fermă de a se face remarcat. Dar, fie că durerea era prea mare ca să poată fi cuprinsă în muzică, fie că muzica era prea diafană ca să înalțe o suferință omenească, și-a dat curând seama că Recviemul îl depășea deocamdată. Era limpede că mintea lui nu era încă în stare de lucru și că ideile îi aveau nevoie de limpezire, fiindcă adesea, chiar în mijlocul unei fraze tânguitoare, se trezea fredonând un cântec de dans care îi aducea viu în minte balul de Crăciun de la Nisa, mai ales pe francezul cel durduliu, și asta punea capăt pe loc oricărei compoziții tragice.

Apoi a încercat o operă, fiindcă la început nimic nu i se părea imposibil, dar și aici l-au lovit dificultăți neprevăzute. O voia pe Jo drept eroină și și-a scotocit amintirile după imagini tandre și viziuni romantice ale iubirii lui. Numai că memoria l-a trădat și, de parcă ar fi fost stăpânită de spiritul încăpățânat al fetei, nu-i aducea înapoi decât ciudățeniile, defectele și năzbâtiile lui Jo;

nu i-o arăta decât în ipostazele ei cele mai puțin sentimentale — bătând preșurile cu capul legat într-o basma, baricadată în spatele pernei de pe canapea sau stingându-i pasiunea cu apă rece, à la Gummidge — iar un râs irezistibil strica tabloul melancolic pe care încerca să-l zugrăvească. Jo nu voia cu niciun chip să intre în operă, iar el a fost nevoit să renunțe la ea, izbucnind: „S-o binecuvânteze Dumnezeu pe fata asta, ce chin e!" și smulgându-și părul, așa cum se cuvenea unui compozitor deznădăjduit.

Când a început să caute în jur o altă domnișoară, mai puțin greu de stăpânit, pe care s-o nemurească în melodie, memoria i-a scos înainte una cu o promptitudine cât se poate de binevoitoare. Fantoma asta purta multe chipuri, dar avea mereu păr auriu, era învăluită într-un nor diafan și plutea ușor prin fața ochilor minții lui, într-un haos plăcut de trandafiri, păuni, ponei albi și panglici albastre. Nu i-a dat niciun nume acestei năluci mulțumite de sine, dar a ales-o drept eroină și a ajuns s-o îndrăgească destul de tare, și pe bună dreptate, fiindcă a înzestrat-o cu toate darurile și toate grațiile de sub soare și a purtat-o nevătămată prin încercări care ar fi nimicit orice femeie muritoare.

Datorită acestei inspirații, o vreme i-a mers de minune, dar treptat munca și-a pierdut farmecul, iar el a încetat să mai compună. Stătea pe gânduri cu pana în mână sau cutreiera orașul vesel în căutare de idei noi și ca să-și limpezească mintea, care în iarna aceea părea cam tulburată. Nu făcea mare lucru, dar gândea enorm și simțea că, fără voia lui, se petrecea în el o schimbare. „Poate că fierbe geniul în mine. O să-l las să

fiarbă și văd eu ce iese", își spunea, bănuind totuși în sinea lui că nu era vorba de geniu, ci de ceva mult mai obișnuit. Orice ar fi fost, fierbea cu un rost, fiindcă devenea tot mai nemulțumit de viața lui fără țintă, a început să tânjească după o muncă adevărată și serioasă, în care să se arunce cu trup și suflet, și în cele din urmă a ajuns la concluzia înțeleaptă că nu oricine iubește muzica este și compozitor. Întorcându-se de la una dintre marile opere ale lui Mozart, interpretată splendid la Teatrul Regal, și-a răsfoit propria lucrare, a cântat câteva dintre cele mai bune pasaje, apoi a rămas privind busturile lui Mendelssohn, Beethoven și Bach, care păreau să-l privească înapoi cu blândețe. Deodată și-a rupt foile de muzică, una câte una, iar când ultima i-a fluturat din mână, și-a spus cu gravitate...

„Are dreptate! Talentul nu e geniu și nu poți să-l transformi în așa ceva. Muzica aceea mi-a spulberat vanitatea, așa cum Roma i-a spulberat-o ei, și nu mai vreau să mă prefac. Acum ce am de făcut?"

Părea o întrebare greu de lămurit, iar Laurie a început să-și dorească să fie nevoit să-și câștige pâinea de fiecare zi. Dacă a existat vreodată un moment potrivit pentru „a o lua razna", cum spusese el cândva foarte apăsat, acela era acum, fiindcă avea bani din belșug și nimic de făcut, iar Satana, după cum spune proverbul, iubește să găsească de lucru mâinilor pline și leneșe. Bietul băiat avea destule ispite, și din afară, și dinăuntru, dar le-a ținut piept destul de bine, pentru că, oricât de mult prețuia libertatea, prețuia și mai mult loialitatea și încrederea. Așa că promisiunea făcută bunicului său și dorința de a le putea privi

cinstit în ochi pe femeile care îl iubeau și de a le spune „Totul e bine” l-au ținut în siguranță și pe drumul cel bun.

Foarte probabil că vreo doamnă Grundy va spune: „Nu cred așa ceva; băieții sunt băieți, tinerii trebuie să-și facă de cap cât sunt tineri, iar femeile să nu se aștepte la minuni.” Poate că dumneavoastră nu credeți, doamnă Grundy, dar tot adevărat rămâne. Femeile fac destule minuni și sunt convinsă că o pot face chiar și pe aceea de a ridica standardul bărbăției, dacă refuză să repete asemenea vorbe. Să-i lăsăm pe băieți să fie băieți, cât mai mult cu atât mai bine, și să-i lăsăm pe tineri să-și semene ovăzul sălbatic, dacă tot simt nevoia. Dar mamele, surorile și prietenele pot ajuta ca recolta să fie mică și pot împiedica multe neghine să strice secerișul, dacă cred — și arată că cred — în posibilitatea de a rămâne credincios virtuților care, în ochii femeilor bune, îi fac pe bărbați cu adevărat demni de numele lor. Dacă asta e o iluzie feminină, lăsați-ne s-o păstrăm cât încă mai putem, fiindcă fără ea se pierde jumătate din frumusețea și farmecul vieții, iar presimțirile sumbre ne-ar amărî toate speranțele legate de acei băieței curajoși și cu inimă bună, care încă își iubesc mamele mai mult decât pe ei înșiși și nu se rușinează s-o spună.

Laurie credea că uitarea iubirii lui pentru Jo îi va consuma toate puterile ani la rând, dar, spre marea lui surprindere, a descoperit că îi era tot mai ușor cu fiecare zi. La început a refuzat să accepte asta, s-a supărat pe sine și n-a înțeles deloc ce se întâmplă, dar inimile noastre sunt lucruri ciudate și încăpățânate, iar timpul și firea își văd de treabă în ciuda noastră. Inima lui Laurie nu voia să doară. Rana continua să se vindece cu o

repeziciune care îl uimea și, în loc să încerce să uite, s-a trezit încercând să-și amintească. Nu prevăzuse deloc această întorsătură și nu era pregătit pentru ea. Îi era silă de sine, se mira de propria nestatornicie și simțea un amestec ciudat de dezamăgire și ușurare că își putea reveni atât de repede după o lovitură atât de grea. A răscolit cu grijă jarul iubirii pierdute, dar acesta a refuzat să izbucnească din nou în flăcări. Mai rămăsese doar o căldură blândă, plăcută, care îl încălzea și îi făcea bine fără să-l arunce în febră, iar el a fost nevoit, fără tragere de inimă, să recunoască faptul că pasiunea aceea băiețească se stingea încet, transformându-se într-un sentiment mai liniștit, foarte tandru, încă puțin trist și ușor plin de reproș, dar care avea să treacă odată cu timpul, lăsând în urmă o afecțiune frățească ce avea să rămână neclintită până la sfârșit.

Când cuvântul „frățesc" i-a trecut prin minte într-una dintre reveriile lui, a zâmbit și și-a ridicat privirea spre portretul lui Mozart din fața sa...

„Ei bine, a fost un om mare și, dacă n-a putut-o avea pe una dintre surori, a luat-o pe cealaltă și a fost fericit."

Laurie nu a rostit cuvintele, dar asta a gândit, iar în clipa următoare a sărutat inelușul vechi, spunându-și: „Nu, n-am s-o fac! N-am uitat, nici n-aș putea vreodată. O să mai încerc o dată și, dacă nici asta nu merge, atunci..."

Lăsându-și fraza neterminată, a înșfăcat pana și hârtia și i-a scris lui Jo, spunându-i că nu se putea așeza la nimic câtă vreme mai exista măcar o urmă de speranță că ea s-ar putea răzgândi. Nu putea? Nu voia? Și nu-l lăsa să vină acasă și să fie

fericit? Cât a așteptat răspunsul, n-a făcut nimic, dar a făcut-o cu multă energie, fiindcă ardea de nerăbdare. În cele din urmă, răspunsul a venit și i-a lămurit mintea foarte clar într-o privință: Jo categoric nu putea și nu voia. Era cu totul absorbită de Beth și nu mai voia să audă niciodată cuvântul dragoste. Apoi l-a rugat să fie fericit cu altcineva, dar să păstreze mereu un colțișor din inimă pentru sora lui iubitoare, Jo. Într-un post-scriptum, i-a cerut să nu-i spună lui Amy că Beth se simțea mai rău; urma să se întoarcă acasă în primăvară și nu avea rost să-i umbrească restul șederii. Avea să fie timp destul atunci, dacă Dumnezeu voia, dar Laurie trebuia să-i scrie des și să nu o lase să se simtă singură, cu dor de casă sau neliniștită.

„Așa voi face, chiar acum. Săraca fetiță, mă tem că pentru ea întoarcerea acasă va fi tristă”, iar Laurie și-a deschis biroul, de parcă a-i scrie lui Amy ar fi fost continuarea firească a frazei lăsate neterminate cu câteva săptămâni înainte.

Dar în ziua aceea n-a mai scris scrisoarea, fiindcă, scotocind după cea mai bună hârtie, a dat peste ceva care i-a schimbat intenția. Aruncate într-un colț al biroului, printre facturi, pașapoarte și tot felul de acte, erau mai multe scrisori de la Jo, iar într-un alt compartiment se aflau trei bilețele de la Amy, legate cu grijă cu una dintre panglicile ei albastre și amintind dulce de micii trandafiri uscați puși la păstrare înăuntru. Cu o expresie pe jumătate căită, pe jumătate amuzată, Laurie a adunat toate scrisorile lui Jo, le-a netezit, împăturit și așezat frumos într-un sertar mic al biroului, a rămas un minut în picioare, răsucind gânditor inelul pe deget, apoi l-a scos încet, l-a pus lângă scrisori, a încuiat sertarul și a ieșit să asculte

liturghia mare la Sfântul Ștefan, simțindu-se ca după o înmormântare și, deși nu era copleșit de durere, i s-a părut că acesta era un fel mai potrivit de a-și petrece restul zilei decât scriind scrisori unor tinere fermecătoare.

Scrisoarea a plecat foarte repede, totuși, și a primit imediat răspuns, fiindcă lui Amy îi era dor de casă și o recunoștea cu cea mai încântătoare sinceritate. Corespondența a mers de minune, iar scrisorile au zburat înainte și înapoi cu o regularitate neabătută pe tot parcursul începutului de primăvară. Laurie și-a vândut busturile, și-a făcut allumettes din operă și s-a întors la Paris, sperând că cineva avea să sosească în curând. Își dorea cu disperare să meargă la Nisa, dar nu voia s-o facă înainte de a fi invitat, iar Amy nu-l invita, fiindcă tocmai atunci trăia propriile ei mici experiențe, care o făceau să-și dorească mai degrabă să evite privirea iscoditoare a „băiatului nostru".

Fred Vaughn se întorsese și pusese întrebarea la care ea hotărâse cândva să răspundă „Da, mulțumesc", dar acum a spus „Nu, mulțumesc", cu blândețe, dar ferm, pentru că, atunci când a venit clipa, curajul a părăsit-o și și-a dat seama că era nevoie de ceva mai mult decât bani și poziție ca să împlinească noua dorință care îi umplea inima de speranțe și temeri tandre. Cuvintele „Fred e un băiat de treabă, dar nu e deloc genul de bărbat pe care mi l-am închipuit vreodată că l-ai putea plăcea" și chipul lui Laurie când le-a rostit îi reveneau mereu în minte, la fel de stăruitor cum îi revenea și propriul ei chip când spusese prin privire, dacă nu și prin cuvinte, „Mă voi mărita pentru bani". Gândul acesta o tulbura acum; și-ar fi dorit să-l poată lua înapoi, pentru că suna atât de puțin feminin. Nu voia ca Laurie să o

creadă o ființă fără inimă, preocupată doar de lume. Acum nu-i mai păsa nici pe jumătate atât de mult să fie o regină a societății pe cât își dorea să fie o femeie demnă de iubire. Era atât de bucuroasă că el nu o ura pentru lucrurile îngrozitoare pe care le spusese, ci le primise atât de frumos și se purta mai bine ca oricând cu ea. Scrisorile lui îi aduceau atâta alinare, fiindcă cele de acasă veneau foarte neregulat și, chiar și atunci când ajungeau, nu erau nici pe departe la fel de mulțumitoare ca ale lui. Nu era doar o plăcere să-i răspundă, ci și o datorie, fiindcă bietul băiat era singur și abătut și avea nevoie să fie răsfățat, de vreme ce Jo se încăpățâna să rămână cu inima de piatră. Ar fi trebuit să facă un efort și să încerce să-l iubească. N-ar fi putut fi prea greu; multe fete s-ar fi simțit mândre și fericite să fie iubite de un băiat atât de drag. Dar Jo nu avea să se poarte niciodată ca celelalte fete, așa că nu rămânea nimic altceva de făcut decât să fie foarte bună cu el și să-l trateze ca pe un frate.

Dacă toți frații ar fi tratați la fel de frumos cum era tratat Laurie în perioada aceea, ar fi o specie mult mai fericită decât sunt. Amy nu-l mai dojenea deloc. Îi cerea părerea despre orice, se interesa de tot ce făcea, îi pregătea mici daruri încântătoare și îi trimitea două scrisori pe săptămână, pline de bârfe vesele, confidențe de soră și schițe fermecătoare ale peisajelor minunate din jurul ei. Cum puțini frați au parte de onoarea ca scrisorile lor să fie purtate în buzunarul surorii, citite și recitite cu grijă, plânse când sunt scurte, sărutate când sunt lungi și păstrate cu mare preț, n-o să sugerăm că Amy făcea vreunul dintre aceste gesturi tandre și nechibzuite. Dar e sigur că în primăvara aceea s-a făcut puțin mai palidă și mai visătoare, și-a pierdut mult din pofta de viață socială și a ieșit destul de des

singură la schițat. Când se întorcea acasă, rareori avea mare lucru de arătat, dar, fără îndoială, studia natura, câtă vreme stătea ore întregi cu mâinile în poală pe terasa de la Valrosa sau schița absentă orice imagine îi trecea prin minte: un cavaler vânjos sculptat pe un mormânt, un tânăr adormit în iarbă, cu pălăria trasă peste ochi, ori o fată cu părul cârlionțat, îmbrăcată somptuos, plimbându-se printr-o sală de bal la brațul unui domn înalt, ambele chipuri lăsate neclare, după ultima modă în artă, care era prudentă, dar nu pe deplin mulțumitoare.

Mătușa ei credea că îi părea rău pentru răspunsul dat lui Fred și, văzând că negările nu foloseau la nimic, iar explicațiile erau imposibile, Amy a lăsat-o să creadă ce voia, având grijă doar ca Laurie să afle că Fred plecase în Egipt. Atât, dar el a înțeles și a părut ușurat, spunându-și cu un aer grav...

„Eram sigur că o să se răzgândească. Bietul bătrânel! Am trecut și eu prin asta și pot să-l înțeleg."

După asta, a tras un oftat adânc și apoi, ca și cum și-ar fi făcut datoria față de trecut, și-a pus picioarele pe canapea și s-a desfătat în voie cu scrisoarea lui Amy.

În timp ce toate aceste schimbări aveau loc în străinătate, acasă se abătuse necazul. Dar scrisoarea care vestea că Beth se stingea n-a ajuns niciodată la Amy, iar când următoarea a găsit-o, iarba crescuse deja verde deasupra surorii ei. Vestea tristă a ajuns la ea la Vevay, fiindcă în mai căldura îi alungase din Nisa și călătoriseră încet spre Elveția, trecând prin Genova și pe la lacurile italiene. A suportat-o foarte bine și s-a supus în tăcere hotărârii familiei că nu trebuia să-și scurteze vizita; de

vreme ce era prea târziu să-și ia rămas-bun de la Beth, mai bine să rămână acolo și să lase depărtarea să-i mai domolească durerea. Dar inima îi era foarte grea, tânjea să fie acasă și în fiecare zi privea cu dor peste lac, așteptând ca Laurie să vină și s-o aline.

A venit foarte curând, fiindcă aceeași poștă le-a adus amândurora scrisori, numai că el era în Germania și i-au trebuit câteva zile ca să ajungă la el. În clipa în care a citit-o, și-a făcut bagajul, și-a luat rămas-bun de la tovarășii lui de drum și a pornit să-și țină promisiunea, cu inima plină de bucurie și durere, de speranță și neliniște.

Cunoștea bine Vevay și, de îndată ce vaporul a atins cheiul cel mic, s-a grăbit de-a lungul țărmului spre La Tour, unde familia Carrol locuia en pension. Garcon-ul era disperat că toată familia plecase la o plimbare pe lac, dar nu, domnișoara blondă s-ar putea să fie în grădina castelului. Dacă monsieur ar avea bunătatea să se așeze, într-o clipită i-ar fi adusă. Dar monsieur nu putea aștepta nici măcar o „clipită" și, chiar în toiul discursului, a plecat s-o caute singur pe mademoiselle.

O grădină veche și plăcută, pe malul fermecătorului lac, cu castani foșnind deasupra, iederă cățărându-se pretutindeni și umbra neagră a turnului întinzându-se departe peste apa însorită. Într-un colț al zidului lat și scund era o bancă, iar Amy venea adesea aici să citească, să lucreze sau să-și aline sufletul cu frumusețea din jur. În ziua aceea stătea acolo cu capul sprijinit în mână, cu inima strânsă de dor de casă și ochii grei, gândindu-se la Beth și întrebându-se de ce Laurie nu venea. Nu l-a auzit traversând curtea de dincolo și nici nu l-a văzut

oprindu-se sub arcada care ducea din pasajul subteran în grădină. A rămas o clipă privind-o cu alți ochi, descoperind ceva ce nimeni nu mai văzuse până atunci: latura tandră a firii lui Amy. Totul la ea vorbea în tăcere despre iubire și durere: scrisorile pătate din poală, panglica neagră care-i prindea părul, suferința și răbdarea de femeie de pe chipul ei; până și mica cruce de abanos de la gât i s-a părut lui Laurie înduioșătoare, fiindcă el i-o dăruise, iar ea o purta ca singura ei podoabă. Dacă mai avusese vreo îndoială despre cum avea să-l primească, aceasta s-a risipit în clipa în care Amy a ridicat privirea și l-a văzut; lăsând totul din mână, a fugit la el, strigând cu un glas în care iubirea și dorul se auzeau limpede...

— O, Laurie, Laurie, știam că ai să vii la mine!

Cred că atunci s-a spus și s-a hotărât totul, fiindcă, în timp ce stăteau împreună în tăcere o clipă, cu capul lui întunecat plecat ocrotitor deasupra celui luminos, Amy a simțit că nimeni n-ar putea s-o mângâie și s-o sprijine mai bine decât Laurie, iar Laurie a înțeles că Amy era singura femeie din lume care putea lua locul lui Jo și-l putea face fericit. Nu i-a spus asta, dar ea nu a fost dezamăgită, pentru că amândoi au simțit adevărul, s-au mulțumit cu el și au lăsat cu bucurie restul în seama tăcerii.

După un minut, Amy s-a întors la locul ei, iar în timp ce își ștergea lacrimile, Laurie a adunat hârtiile împrăștiate, găsind în câteva scrisori tocite de atâta purtare și în niște schițe grăitoare semne bune pentru viitor. Când s-a așezat lângă ea, Amy s-a simțit din nou stânjenită și s-a înroșit toată la amintirea salutului ei impulsiv.

— N-am putut să mă abțin; mă simțeam atât de singură și de tristă și m-am bucurat nespus să te văd. A fost o asemenea surpriză să ridic ochii și să te găsesc aici, chiar când începeam să mă tem că n-ai să mai vii, a spus ea, încercând în zadar să vorbească cât se poate de firesc.

„Am venit imediat ce am aflat. Mi-aș dori să pot spune ceva care să te aline după pierderea dragei noastre Beth, dar nu pot decât să simt și...” N-a mai putut continua, pentru că și el s-a rușinat dintr-odată și nu mai știa ce să spună. Ar fi vrut s-o lase pe Amy să-și sprijine capul pe umărul lui și să-i spună să plângă în voie, dar n-a îndrăznit, așa că i-a luat mâna și i-a strâns-o cu înțelegere, într-un gest care spunea mai mult decât orice cuvinte.

„Nu trebuie să spui nimic, asta mă mângâie”, spuse ea încet. „Beth e bine și e fericită, și n-ar trebui să-mi doresc să se întoarcă, dar mi-e teamă să merg acasă, oricât de mult mi-e dor să-i văd pe toți. Acum să nu vorbim despre asta, fiindcă mă face să plâng, iar eu vreau să mă bucur de tine cât stai aici. Nu trebuie să pleci chiar acum, nu-i așa?”

„Nu, dacă vrei să rămân, draga mea.”

„Vreau, foarte mult. Mătușa și Flo sunt foarte bune cu mine, dar tu pari de-al casei și mi-ar fi atât de bine să te am puțin aici.”

Amy a vorbit și s-a uitat la el atât de mult ca un copil căruia îi e dor de casă și care are inima plină, încât Laurie și-a uitat pe loc stânjeneala și i-a oferit exact ce avea nevoie: alintul cu care era obișnuită și conversația veselă care îi lipsea.

„Sufletel drag, arăți de parcă te-ai fi consumat de durere până aproape te-ai îmbolnăvit! O să am eu grijă de tine, așa că nu mai plânge, ci vino să ne plimbăm puțin; vântul e prea rece ca să stai locului”, spuse el în felul acela pe jumătate tandru, pe jumătate poruncitor, care îi plăcea lui Amy, în timp ce îi lega pălăria, îi trecea brațul prin al lui și începea să se plimbe cu ea în sus și-n jos pe aleea însorită, sub castanii abia înfrunziți. El se simțea mai în largul lui mergând, iar lui Amy îi făcea bine să se sprijine de un braț puternic, să aibă în față un chip cunoscut care îi zâmbea și să audă o voce blândă vorbind încântător numai pentru ea.

Vechea grădină, cu farmecul ei aparte, adăpostise multe perechi de îndrăgostiți și părea făcută anume pentru ei: atât de însorită și retrasă era, fără alt martor decât turnul care îi privea de sus și lacul întins care ducea cu el ecoul vorbelor lor, unduind dedesubt. Timp de o oră, această nouă pereche s-a plimbat și a stat de vorbă sau s-a odihnit pe zid, bucurându-se de vraja blândă care dădea atâta farmec locului și clipei, iar când un clopoțel deloc romantic i-a chemat la masă, Amy a simțit că își lasă în urmă, în grădina castelului, povara singurătății și a durerii.

În clipa în care doamna Carrol a văzut schimbarea de pe chipul fetei, i-a venit o idee nouă și și-a spus: „Acum înțeleg totul — copila tânjea după tânărul Laurence. Doamne, prin minte nu mi-ar fi trecut una ca asta!”

Cu o discreție demnă de toată lauda, buna doamnă n-a spus nimic și n-a lăsat să se vadă că înțelesese, dar l-a îndemnat cu căldură pe Laurie să rămână și a rugat-o pe Amy să se bucure de compania lui, fiindcă avea să-i prindă mai bine decât atâta

singurătate. Amy a fost modelul însuși de ascultare și, cum mătușa ei era destul de ocupată cu Flo, a rămas ea să-și țină prietenul de urât — și s-a descurcat mai bine decât de obicei.

La Nice, Laurie trândăvise, iar Amy îl certase. La Vevay, Laurie nu stătea nicio clipă degeaba, ci mereu mergea pe jos, călărea, se plimba cu barca sau studia cu o energie uimitoare, în timp ce Amy admira tot ce făcea și îi urma exemplul cât putea de mult și de repede. El spunea că schimbarea se datora climei, iar ea nu l-a contrazis, bucuroasă să aibă aceeași scuză și pentru sănătatea și buna ei dispoziție, acum recăpătate.

Aerul acela înviorător le-a făcut bine amândurora, iar multă mișcare a adus schimbări sănătoase nu doar în trup, ci și în minte. Sus, printre dealurile acelea veșnice, parcă au început să vadă mai limpede viața și datoria. Vânturile proaspete au risipit îndoielile apăsătoare, închipuirile amăgitoare și cețurile posomorâte. Soarele cald de primăvară a scos la lumină tot felul de gânduri înalte, speranțe tandre și idei fericite. Lacul părea să spele necazurile trecutului, iar munții aceia bătrâni și măreți să privească blând spre ei, spunând: „Copii, iubiți-vă unii pe alții."

În ciuda noii dureri, era o perioadă foarte fericită, atât de fericită încât Laurie nu se îndura s-o tulbure printr-un singur cuvânt. I-a trebuit puțin timp să-și revină din surpriza de a se fi vindecat de prima lui iubire, despre care fusese convins că era și ultima, și singura. S-a împăcat cu această aparentă lipsă de loialitate gândindu-se că sora lui Jo era aproape ca Jo însăși și fiind sigur că n-ar fi putut iubi nicio altă femeie atât de repede și atât de profund ca pe Amy. Prima lui curte fusese furtunoasă, iar acum privea înapoi la ea ca printr-un șir lung de ani, cu un amestec de

compasiune și regret. Nu-i era rușine de ea, dar o așezase deoparte ca pe una dintre acele experiențe dulci-amărui ale vieții pentru care poți fi recunoscător după ce trece durerea. A doua oară, hotărî el, avea să fie cât se poate de calm și de simplu. Nu era nevoie de nicio scenă, aproape că nici nu mai era nevoie să-i spună lui Amy că o iubea; ea știa asta fără cuvinte și îi dăduse răspunsul cu mult timp în urmă. Totul venea atât de firesc, încât nimeni n-ar fi avut de ce să se plângă, iar el știa că toți aveau să se bucure, chiar și Jo. Dar, după ce prima noastră mică pasiune a fost zdrobită, de obicei devenim prudenți și înceți când vine vorba să încercăm din nou, așa că Laurie a lăsat zilele să treacă, bucurându-se de fiecare oră și lăsând la voia întâmplării rostirea cuvântului care avea să pună capăt primei și celei mai dulci părți a noii lui iubiri.

Își închipuise mai degrabă că deznodământul avea să se petreacă în grădina castelului, la lumina lunii, în cel mai grațios și mai cuviincios fel cu putință, dar s-a întâmplat exact pe dos: totul s-a hotărât pe lac, la amiază, în câteva cuvinte directe. Plutiseră toată dimineața, de la sumbrul St. Gingolf la însoritul Montreux, cu Alpii Savoiei de o parte, Mont St. Bernard și Dent du Midi de cealaltă, cu fermecătorul Vevay în vale și Lausanne pe dealul din depărtare, sub un cer albastru fără nori și deasupra unui lac și mai albastru, presărat cu bărcile pitorești care semănau cu niște pescărușii cu aripi albe.

Vorbeau despre Bonnivard în timp ce alunecau pe lângă Chillon și despre Rousseau când ridicau privirea spre Clarens, unde își scrisese Heloise. Niciunul nu o citise, dar știau că e o poveste de dragoste, iar fiecare se întreba în sinea lui dacă era măcar pe

jumătate la fel de interesantă ca a lor. În scurta tăcere care se așternuse între ei, Amy își lăsase mâna să se joace în apă, iar când a ridicat privirea, Laurie stătea rezemat în vâsle, cu o expresie în ochi care a făcut-o să spună în grabă, doar ca să spună ceva...

„Trebuie să fii obosit. Odihnește-te puțin și lasă-mă pe mine să vâslesc. O să-mi prindă bine, fiindcă de când ai venit am fost de-a dreptul leneș și răsfățat."

„Nu sunt obosit, dar poți lua o vâslă, dacă vrei. E destul loc, deși trebuie să stau aproape la mijloc, altfel barca nu stă în echilibru", răspunse Laurie, de parcă ar fi fost chiar încântat de aranjamentul acesta.

Simțind că nu îndreptase prea mult lucrurile, Amy a luat treimea de loc care i se oferea, și-a lăsat părul peste față și a acceptat o vâslă. Vâslea la fel de bine cum făcea și multe alte lucruri și, deși ea folosea ambele mâini, iar Laurie doar una, vâslele mergeau în același ritm, iar barca înainta lin prin apă.

„Ce bine tragem împreună, nu-i așa?", spuse Amy, căreia tocmai atunci nu-i plăcea deloc tăcerea.

„Atât de bine, încât mi-aș dori să vâslim mereu în aceeași barcă. Vrei, Amy?", spuse el foarte tandru.

„Da, Laurie", răspunse ea foarte încet.

Atunci amândoi au încetat să mai vâslească și, fără să-și dea seama, au adăugat o mică și frumoasă scenă de iubire și fericire omenească priveliștilor schimbătoare oglindite în lac.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI DOI SINGURĂ-SINGURICĂ

Era ușor să promiți uitare de sine când propriul eu era legat de al altcuiva, iar inima și sufletul erau curățate de un exemplu atât de blând. Dar când glasul care o ajuta a tăcut, lecția de fiecare zi s-a încheiat, prezența iubită a dispărut și n-a mai rămas decât singurătatea și durerea, Jo a descoperit că îi era foarte greu să-și țină promisiunea. Cum să-i „mângâie pe Tata și pe Mama" când propria inimă o durea de dorul neostoit al surorii ei? Cum să „facă casa veselă" când toată lumina, căldura și frumusețea ei păreau să fi plecat odată cu Beth, care lăsase vechea casă pentru cea nouă? Și unde, în toată lumea, putea să „găsească o muncă folositoare și fericită", care să ia locul slujirii pline de iubire ce își fusese sieși răsplată? A încercat, într-un fel orb și fără speranță, să-și facă datoria, răzvrătindu-se în taină tot timpul, fiindcă i se părea nedrept ca puținele ei bucurii să se împuțineze, poverile să i se îngreuneze, iar viața să devină tot mai grea pe măsură ce mergea înainte trudind. Unii oameni păreau să aibă parte numai de soare, iar alții numai de umbră. Nu era drept, fiindcă ea se străduia mai mult decât Amy să fie bună, dar nu primea niciodată vreo răsplată, ci doar dezamăgire, necazuri și muncă grea.

Săraca Jo, pentru ea au fost zile întunecate, fiindcă o cuprindea ceva asemănător disperării când se gândea că și-ar putea petrece toată viața în casa aceea liniștită, dedicată grijilor mărunte, câtorva plăceri mici și unei datorii care nu părea să devină niciodată mai ușoară. „Nu pot să fac asta. Nu sunt făcută

pentru o viață ca asta și știu că, dacă nu vine cineva să mă ajute, o să mă smulg de aici și o să fac ceva disperat", își spunea ea când primele încercări dădeau greș și cădea în starea aceea posacă și nefericită care apare adesea atunci când voințele puternice trebuie să se plece în fața inevitabilului.

Dar cineva a venit totuși s-o ajute, deși Jo nu și-a recunoscut din prima îngerii păzitori, fiindcă aveau chipuri familiare și foloseau vraja simplă care li se potrivește cel mai bine bieților oameni. De multe ori se trezea noaptea brusc, convinsă că Beth o strigase, iar când vedea pătuțul gol și izbucnea în plânsul acela amar al durerii care nu se poate supune — „Oh, Beth, întoarce-te! Întoarce-te!" — nu întindea degeaba brațele după ea. Căci, la fel de promptă să-i audă suspinele cum fusese odinioară să prindă și cea mai slabă șoaptă a surorii ei, mama venea s-o aline, nu doar cu vorbe, ci cu acea tandrețe răbdătoare care liniștește printr-o atingere, cu lacrimi ce aminteau fără cuvinte de o durere mai mare decât a lui Jo și cu șoapte frânte, mai grăitoare decât rugăciunile, pentru că resemnarea plină de speranță mergea mână în mână cu durerea firească. Erau clipe sfinte, când o inimă vorbea cu alta în tăcerea nopții, prefăcând suferința într-o binecuvântare, domolind jalea și întărind iubirea. Simțind asta, povara lui Jo părea mai ușor de dus, datoria devenea mai dulce, iar viața mai suportabilă, privită din adăpostul sigur al brațelor mamei ei.

Când inima ei îndurerată a găsit puțină mângâiere, și mintea tulburată a început să primească ajutor, pentru că într-o zi s-a dus în birou și, aplecându-se spre capul acela cărunt și bun care s-a ridicat s-o întâmpine cu un zâmbet liniștit, a spus foarte

smerită: „Tată, vorbește-mi cum i-ai vorbit lui Beth. Eu am nevoie mai mult decât ea, fiindcă eu sunt cu totul pe drumul greșit.”

„Draga mea, nimic nu mă poate mângâia mai mult decât asta”, i-a răspuns el, cu glasul tremurând, strângând-o cu amândouă brațele, de parcă și el avea nevoie de ajutor și nu se temea să-l ceară.

Apoi, așezată pe scăunelul lui Beth, chiar lângă el, Jo i-a povestit necazurile ei: durerea amară și plină de revoltă pentru pierderea suferită, încercările zadarnice care o descurajau, lipsa de credință care făcea viața să pară atât de întunecată și toată acea tristă zăpăceală pe care o numim disperare. I s-a destăinuit pe deplin, el i-a oferit ajutorul de care avea nevoie, iar amândoi au găsit alinare în asta. Venise vremea când puteau vorbi nu doar ca tată și fiică, ci ca un bărbat și o femeie, capabili și bucuroși să se sprijine unul pe altul cu simpatie reciprocă, dar și cu iubire reciprocă. Au fost clipe fericite și pline de gânduri în vechiul birou pe care Jo îl numea „biserica cu un singur membru” și din care ieșea cu un curaj nou, cu voia bună regăsită și cu un spirit mai împăcat. Fiindcă părinții care o învățaseră pe una dintre fiice să întâmpine moartea fără teamă încercau acum să o învețe pe alta să accepte viața fără deznădejde sau neîncredere și să-i folosească frumoasele posibilități cu recunoștință și putere.

Jo mai avea și alte ajutoare: îndatoriri și mici bucurii simple, sănătoase, care nu se lăsau date la o parte și își cereau și ele locul în vindecarea ei, iar ea a învățat încetul cu încetul să le vadă și să le prețuiască. Măturile și cârpele de vase nu mai

puteau fi atât de nesuferite cum fuseseră odinioară, fiindcă Beth se ocupase de toate acestea, iar ceva din spiritul ei gospodăresc părea să fi rămas în jurul mopului mic și al periei vechi, pe care nu le aruncau niciodată. Când le folosea, Jo se trezea fredonând cântecele pe care le fredona Beth, imitând felul ei ordonat de a face lucrurile și adăugând micile atingeri de ici și colo care păstrau totul proaspăt și primitor — primul pas spre a face casa fericită, deși ea n-a înțeles asta până când Hannah n-a spus, strângând-o aprobator de mână...

„Făptură grijulie ce ești, e clar că te-ai hotărât să nu ne lași s-o simțim lipsa pe draga asta de mielușea, dacă poți face ceva. Nu spunem multe, dar vedem, și Domnul o să te binecuvânteze pentru asta, ai să vezi dacă n-o face."

Stând împreună la cusut, Jo a descoperit cât de mult se schimbase în bine sora ei, Meg, cât de frumos știa să vorbească, câte lucruri înțelegea despre impulsurile, gândurile și sentimentele bune și femeiești, cât de fericită era alături de soțul și copiii ei și cât de mult făceau cu toții unii pentru alții.

„Până la urmă, căsătoria e un lucru minunat. Mă întreb dacă aș înflori și eu pe jumătate la fel de frumos ca tine, dacă aș încerca — presupunând mereu că aș putea", a spus Jo, în timp ce făcea un zmeu pentru Demi în camera copiilor, întoarsă pe dos.

„E exact ce-ți trebuie ca să scoată la iveală partea aceea tandră și feminină din firea ta, Jo. Ești ca o castană în coajă țepoasă: pe dinafară înțepi, dar pe dinăuntru ești moale ca mătasea și ai un miez dulce, dacă reușește cineva să ajungă la el. Într-o zi, iubirea te va face să-ți arăți inima, iar coaja aceea aspră va

cădea.”

„Bruma desface cojile castanelor, doamnă, și trebuie scuturate bine ca să cadă. Băieții ies la cules de nuci, iar eu nu țin deloc să fiu adunată în sac de ei”, răspunse Jo, lipind mai departe la zmeul pe care n-ar fi reușit să-l ridice niciun vânt, fiindcă Daisy se legase de el ca de o coadă.

Meg a râs, bucuroasă să vadă o licărire din vechiul spirit al lui Jo, dar a simțit că e de datoria ei să-și susțină părerea cu toate argumentele pe care le avea la îndemână, iar discuțiile acelea dintre surori n-au fost zadarnice, mai ales că două dintre cele mai convingătoare argumente ale lui Meg erau copiii, pe care Jo îi iubea nespus. Durerea e cheia care deschide cel mai bine unele inimi, iar a lui Jo era aproape gata să fie pusă în sac. Mai trebuia doar puțin soare ca miezul să se coacă, apoi nu scuturătura nerăbdătoare a unui băiat, ci mâna unui bărbat s-a ridicat s-o culeagă ușor din coaja țepoasă și să găsească miezul sănătos și dulce. Dacă ar fi bănuit asta, s-ar fi închis și mai tare și ar fi devenit mai țepoasă ca niciodată; din fericire, nu se gândea la ea însăși, așa că, atunci când a venit vremea, a căzut singură.

Acum, dacă ar fi fost eroina unei cărți moralizatoare, în perioada asta a vieții ei ar fi trebuit să devină aproape o sfântă, să renunțe la lume și să umble făcând bine, cu o bonetă austeră pe cap și broșuri religioase în buzunar. Dar, vedeți voi, Jo nu era o eroină; era doar o fată omenească, zbătându-se ca alte sute de fete, și nu făcea decât să-și urmeze firea: când tristă, când arțăgoasă, când apatică, când plină de energie, după cum îi venea. E foarte frumos să spunem că vom fi buni, dar nu reușim

dintr-odată, și e nevoie de un efort lung, puternic și susținut înainte ca unii dintre noi să reușească măcar să pornească pe drumul cel bun. Jo ajunsese până acolo: învăța să-și facă datoria și să se simtă nefericită dacă nu o făcea; dar s-o facă cu voie bună, ah, asta era cu totul altceva! Spusese adesea că vrea să facă ceva măreț, oricât de greu ar fi, iar acum i se împlinise dorința, fiindcă ce putea fi mai frumos decât să-și închine viața Tatălui și Mamei, încercând să facă acasă la fel de fericit pentru ei cum fusese pentru ea? Iar dacă greutățile erau necesare ca să dea și mai multă strălucire acestui efort, ce putea fi mai greu pentru o fată neliniștită și ambițioasă decât să renunțe la propriile speranțe, planuri și dorințe și să trăiască bucuroasă pentru alții?

Providența o luase în serios. Iată sarcina — nu cea la care se așteptase, dar cu atât mai bună, fiindcă orgoliul ei nu avea niciun loc în ea. Acum, putea s-o ducă la capăt? A hotărât că va încerca, iar la prima încercare a găsit sprijinul despre care am vorbit. I-a mai fost dat încă unul, iar ea l-a primit nu ca pe o răsplată, ci ca pe o mângâiere, așa cum Creștinul a primit răgazul oferit de foișorul unde s-a odihnit în timp ce urca dealul numit Dificultate.

— De ce nu scrii? Asta te făcea mereu fericită, i-a spus într-o zi mama ei, când Jo era din nou copleșită de descurajare.

— N-am inimă să scriu și, chiar dacă aș avea, nimănui nu-i pasă de ce scriu eu.

— Nouă ne pasă. Scrie ceva pentru noi și nu-ți mai bate capul cu restul lumii. Încearcă, draga mea. Sunt sigură că ți-ar face

bine și ne-ar bucura foarte mult.

— Nu cred că pot. Dar Jo și-a scos sertarul de scris și a început să-și răsfoiască manuscrisele rămase neterminate.

O oră mai târziu, mama ei a aruncat o privire înăuntru și a găsit-o acolo, scriind de zor, cu șorțulețul ei negru pe ea și cu o expresie atât de absorbită, încât doamna March a zâmbit și s-a retras tiptil, foarte mulțumită că îndemnul ei dăduse roade. Jo n-a știut niciodată cum s-a întâmplat, dar în povestirea aceea era ceva care ajungea direct la inimile celor care o citeau, pentru că, după ce familia ei a râs și a plâns citind-o, tatăl ei a trimis-o, mult împotriva voinței ei, la una dintre revistele populare, iar spre uimirea ei totală, nu doar că a fost plătită pentru ea, dar i s-au mai cerut și altele. După apariția micii povestiri au venit scrisori de la mai multe persoane a căror apreciere era o onoare, ziarele au preluat-o, iar străinii, la fel ca prietenii, au admirat-o. Pentru un lucru atât de mic, a fost un mare succes, iar Jo a fost mai uimită decât atunci când romanul ei fusese deopotrivă lăudat și criticat.

— Nu înțeleg. Ce poate fi într-o povestire simplă și mică precum asta de o laudă oamenii atât?

— E adevăr în ea, Jo, acesta e secretul. Umorul și duioșia o fac vie, iar tu, în sfârșit, ți-ai găsit stilul. Ai scris fără să te gândești la faimă sau la bani și ai pus inimă în ce ai scris, fiica mea. Ai trecut prin amar; acum vine și dulcele. Fă tot ce poți mai bine și bucură-te de succesul tău așa cum ne bucurăm și noi.

„Dacă e ceva bun sau adevărat în ce scriu, nu e al meu. Totul vi-l datorez ție, mamei și lui Beth”, spuse Jo, mai mișcată de

vorbele tatălui ei decât de oricâtă laudă venită din partea lumii.

Așa, învățată de iubire și de suferință, Jo și-a scris micile povestiri și le-a trimis în lume să-și facă singure prieteni, atât pentru ele, cât și pentru ea. Iar lumea s-a dovedit foarte darnică cu asemenea călători modești: au fost primite cu bunătate și au trimis acasă, mamei lor, semne de prețuire care aduceau alinare, ca niște copii ascultători peste care dă norocul.

Când Amy și Laurie au scris să-și anunțe logodna, doamna March s-a temut că lui Jo îi va fi greu să se bucure pentru ei. Dar teama i s-a risipit repede: deși la început Jo a părut serioasă, a primit vestea foarte liniștit și, înainte să citească scrisoarea a doua oară, era deja plină de speranțe și planuri pentru „copii". Scrisoarea era un fel de duet în scris, în care fiecare îl slăvea pe celălalt cu tot avântul îndrăgostiților; era foarte plăcut de citit și dădea multă mulțumire la gândul ei, fiindcă nimeni nu avea nimic de obiectat.

„Îți place, mamă?" întrebă Jo, după ce au lăsat din mână foile scrise mărunt și s-au uitat una la alta.

„Da, speram să fie așa încă de când Amy a scris că l-a refuzat pe Fred. Atunci am simțit că în ea se trezise ceva mai bun decât ceea ce tu numești «spirit mercenar», iar câte un indiciu strecurat prin scrisorile ei m-a făcut să bănuiesc că iubirea și Laurie vor avea câștig de cauză."

„Ce ageră ești, Marmee, și ce bine știi să taci! Mie nu mi-ai spus niciun cuvânt."

„Mamele au nevoie de ochi ageri și de limbi cumpătate când au fete de îndrumat. Mi-a fost pe jumătate teamă să-ți pun ideea asta în minte, ca nu cumva să le scrii și să-i feliciți înainte ca lucrurile să fie hotărâte."

„Nu mai sunt zăpăucă, așa cum eram. Poți să ai încredere în mine. Acum sunt destul de serioasă și de chibzuită ca să păstrez confidențele oricui."

„Așa este, draga mea, și te-aș fi făcut părtașa mea, numai că mi-am închipuit că te-ar durea să afli că Teddy al tău iubea pe altcineva."

„Hai, mamă, chiar ai crezut că aș putea fi atât de prostuță și de egoistă, după ce i-am refuzat iubirea atunci când era la începutul ei, chiar dacă nu și în forma ei cea mai bună?"

„Știam că atunci vorbeai din toată inima, Jo, dar în ultima vreme m-am gândit că, dacă s-ar întoarce și te-ar mai întreba o dată, poate i-ai da un alt răspuns. Iartă-mă, draga mea, dar nu pot să nu văd cât de singură ești și că uneori ai în privire o foame care îmi sfâșie inima. Așa că mi-am închipuit că băiatul tău ar putea umple locul acela gol, dacă ar încerca acum."

„Nu, mamă, e mai bine așa cum e, și mă bucur că Amy a ajuns să-l iubească. Dar într-o privință ai dreptate. Sunt singură și, poate, dacă Teddy ar mai fi încercat o dată, aș fi spus «Da», nu pentru că l-aș iubi mai mult, ci pentru că acum simt mai mult nevoia să fiu iubită decât atunci când a plecat."

„Mă bucur să aud asta, Jo, fiindcă arată că mergi înainte. Sunt destui care te iubesc, așa că încearcă să fii mulțumită cu Tata și

Mama, cu surorile și frații, cu prietenii și cu bebelușii, până când va veni cel mai bun iubit dintre toți să-ți aducă răsplata.”

„Mamele sunt cele mai bune iubite din lume, dar nu mă supăr să-i șoptesc lui Marmee că aș vrea să le încerc pe toate. E foarte ciudat, dar cu cât încerc mai mult să mă mulțumesc cu tot felul de afecțiuni firești, cu atât parcă îmi doresc mai mult. Nici nu-mi imaginam că o inimă poate cuprinde atât de multe. A mea e atât de elastică, încât acum nu pare să se umple niciodată, iar odinioară îmi era de ajuns familia mea. Nu înțeleg.”

„Eu înțeleg”, a spus doamna March, zâmbind cu înțelepciunea ei obișnuită, în timp ce Jo întorcea paginile ca să citească ce scria Amy despre Laurie.

„E atât de frumos să fii iubită așa cum mă iubește Laurie. Nu e sentimental și nu vorbește mult despre asta, dar eu văd și simt iubirea lui în tot ce spune și face, iar asta mă face atât de fericită și de smerită, încât parcă nu mai sunt fata care eram. Până acum nu știam cât de bun, de generos și de tandru este, fiindcă acum mă lasă să-i citesc inima și o găsesc plină de impulsuri nobile, de speranțe și de țeluri, iar eu sunt atât de mândră să știu că e a mea. El spune că simte de parcă «ar putea face acum o călătorie norocoasă, cu mine la bord ca secund și cu multă iubire drept balast». Mă rog să poată și încerc să fiu tot ceea ce crede el că sunt, fiindcă îmi iubesc curajosul căpitan cu toată inima, cu tot sufletul și cu toată puterea mea și nu-l voi părăsi niciodată, cât timp Dumnezeu ne va lăsa să fim împreună. O, mamă, niciodată n-am știut cât de mult poate semăna lumea asta cu cerul, atunci când doi oameni se iubesc și trăiesc unul pentru celălalt!”

„Și asta e Amy a noastră — rece, stăpână pe sine și atât de sigură pe ea! Într-adevăr, iubirea face minuni. Cât de, cât de fericiți trebuie să fie!” Iar Jo a strâns foile foșnitoare cu grijă, așa cum ai închide coperta unui roman fermecător, care te ține prins până la ultima pagină, iar apoi te lasă din nou singur în lumea de toate zilele.

După o vreme, Jo a început să cutreiere prin casă, sus, la etaj; ploua și nu putea ieși la plimbare. O neliniște nu-i dădea pace și i-a revenit vechiul sentiment — nu atât de amar ca altădată, ci mai degrabă o mirare tristă și răbdătoare: de ce una dintre surori primea tot ce își dorea, iar cealaltă nimic? Știa că nu era adevărat și încerca să alunge gândul, dar nevoia firească de

afecțiune era puternică, iar fericirea lui Amy i-a trezit dorința aceea flămândă de a avea pe cineva pe care să-l „iubească din toată inima și din tot sufletul și de care să se țină cât timp le îngăduie Dumnezeu să fie împreună". Sus, în pod, unde s-au oprit pașii ei fără astâmpăr, stăteau în șir patru lădițe de lemn, fiecare cu numele stăpânei ei și fiecare plină cu amintiri din copilăria și tinerețea care acum se încheiaseră pentru toate. Jo a aruncat o privire în ele, iar când a ajuns la a ei, și-a sprijinit bărbia de margine și a privit absentă grămada aceea amestecată, până când i-au atras atenția câteva caiete vechi de exerciții. Le-a scos, le-a răsfoit și a retrăit acea iarnă plăcută petrecută la buna doamnă Kirke. La început a zâmbit, apoi a devenit gânditoare, pe urmă tristă, iar când a ajuns la un scurt mesaj scris de mâna Profesorului, buzele au început să-i tremure, caietele i-au alunecat din poală și a rămas privind cuvintele acelea prietenoase, care căpătaseră deodată un sens nou și atinseseră un loc sensibil din inima ei.

„Așteaptă-mă, prietena mea. S-ar putea să întârzii puțin, dar voi veni negreșit."

„O, dacă măcar ar face-o! Atât de bun, atât de cumsecade, mereu atât de răbdător cu mine, dragul meu bătrân Fritz. Nu l-am prețuit nici pe jumătate cât ar fi trebuit atunci când îl aveam aproape, dar acum cât de mult aș vrea să-l văd, fiindcă simt că toți se îndepărtează de mine și am rămas cu totul singură."

Și, strângând bilețelul acela mic cu putere, ca și cum ar fi fost o promisiune care încă urma să se împlinească, Jo și-a lăsat capul pe un sac moale de petice și a plâns, de parcă ar fi vrut să țină piept ploii care bătea mărunt în acoperiș.

Era doar milă de sine, singurătate sau o stare de descurajare? Sau era trezirea unui sentiment care își așteptase vremea cu aceeași răbdare ca omul care îl stârnise? Cine poate spune?

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI TREI SURPRIZE

Jo era singură în amurg, întinsă pe canapeaua veche, privind focul și gândindu-se. Așa îi plăcea cel mai mult să-și petreacă ceasul dintre zi și noapte. N-o deranja nimeni, iar ea stătea acolo, cu pernuța roșie a lui Beth sub cap, născocind povești, visând cu ochii deschiși sau lăsându-se purtată de gânduri tandre la sora care nu părea niciodată cu adevărat departe. Chipul îi arăta obosit, serios și destul de trist, fiindcă a doua zi era ziua ei de naștere și se gândea cât de repede trec anii, cât de mult îmbătrânește și cât de puține lucruri părea să fi făcut. Aproape douăzeci și cinci de ani, și nimic care să arate asta. Jo se înșela. Avea destule de arătat și, încetul cu încetul, a ajuns să vadă asta și să fie recunoscătoare.

„O fată bătrână, asta o să ajung. O domnișoară de litere, cu pana drept soț, cu o familie de povești pe post de copii și, peste douăzeci de ani, poate o fărâmă de faimă, când, ca bietul Johnson, voi fi bătrână și n-o să mă mai pot bucura de ea, singură și fără să am cu cine s-o împart, independentă și fără să mai am nevoie de ea. Ei bine, nu trebuie să ajung nici o sfântă acră, nici o păcătoasă egoistă și, îndrăznesc să spun, fetele bătrâne trăiesc destul de comod după ce se obișnuiesc cu asta, dar...” și aici Jo oftă, de parcă perspectiva nu era deloc îmbietoare.

La început, aproape niciodată nu pare îmbietoare, iar la douăzeci și cinci de ani, treizeci pare sfârșitul tuturor lucrurilor. Dar nu e chiar atât de rău pe cât pare și poți trăi foarte bine dacă

ai în tine ceva pe care să te sprijini. La douăzeci și cinci de ani, fetele încep să vorbească despre cum vor rămâne fete bătrâne, dar în sinea lor sunt hotărâte că lor nu li se va întâmpla niciodată asta. La treizeci nu mai spun nimic, ci acceptă liniștite faptul și, dacă sunt înțelepte, se mângâie cu gândul că mai au încă douăzeci de ani folositori și fericiți, în care pot învăța să îmbătrânească frumos. Nu râdeți de femeile nemăritate, dragele mele, fiindcă adesea în inimile care bat atât de liniștit sub rochiile sobre se ascund povești de dragoste foarte tandre și tragice, iar multe sacrificii tăcute ale tinereții, sănătății, ambiției, chiar ale iubirii, fac ca fețele ofilite să fie frumoase în ochii lui Dumnezeu. Chiar și surorile triste și acre merită tratate cu bunătate, fie și numai pentru că au pierdut partea cea mai dulce a vieții. Iar privind spre ele cu compasiune, nu cu dispreț, fetele aflate în floarea vârstei ar trebui să-și amintească faptul că și ele pot rata vremea înfloririi. Că obrajii rumeni nu țin o veșnicie, că fire argintii vor apărea în frumosul păr castaniu și că, încetul cu încetul, bunătatea și respectul vor fi la fel de dulci cum sunt acum iubirea și admirația.

Domnilor — adică băieților — purtați-vă frumos cu domnișoarele bătrâne, oricât de sărace, de neatrăgătoare sau de scorțoase ar părea, fiindcă singura cavalerie care chiar are preț e aceea care știe cel mai bine să-i respecte pe cei în vârstă, să-i ocrotească pe cei slabi și să le slujească femeilor, indiferent de rang, vârstă sau culoare. Gândiți-vă doar la mătușile bune care nu doar v-au cicălit și v-au bătut la cap, ci v-au și îngrijit și răsfățat, adesea fără să primească măcar mulțumiri; la încurcăturile din care v-au scos, la bănuții pe care vi i-au dat din puținul lor, la cusăturile făcute pentru voi de degetele lor bătrâne și răbdătoare, la

drumurile făcute pentru voi de picioarele lor harnice și binevoitoare. Răsplătiți-le cu recunoștință pe aceste dragi doamne în vârstă cu micile atenții pe care femeile iubesc să le primească toată viața. Fetele cu ochi vioi observă repede astfel de trăsături și vă vor plăcea cu atât mai mult pentru ele; iar dacă moartea — aproape singura putere care poate despărți o mamă de fiul ei — vi-o răpește pe a voastră, veți găsi negreșit o primire tandră și o grijă aproape maternă la vreo Mătușă Priscilla, care a păstrat cel mai cald colț al inimii ei bătrâne și singuratice pentru „cel mai bun nepoțel din lume".

Jo trebuie să fi adormit (așa cum bănuiesc că a făcut și cititorul meu în timpul acestei mici predici), fiindcă dintr-odată i s-a părut că fantoma lui Laurie stă înaintea ei — o fantomă cât se poate de solidă și vie — aplecată asupra ei cu exact acea privire pe care o avea când simțea foarte mult și nu voia să se vadă. Dar, ca Jenny din baladă...

„Nu putea să creadă că e el,"

și a rămas întinsă, uitându-se la el în tăcere, uluită, până când el s-a aplecat și a sărutat-o. Atunci l-a recunoscut și a sărit în sus, strigând plină de bucurie...

„O, Teddy al meu! O, Teddy al meu!"

„Draga mea Jo, atunci chiar te bucuri să mă vezi?"

„Să mă bucur? Binecuvântatul meu băiat, nu există cuvinte care să spună cât de bucuroasă sunt. Unde e Amy?"

„Mama ta a dus-o la Meg. Ne-am oprit acolo în drum și n-am mai avut cum să-mi smulg soția din mâinile lor."

„Pe cine?" a strigat Jo, fiindcă Laurie rostise acele două cuvinte cu o mândrie și o mulțumire atât de firești, încât s-a dat de gol.

„La naiba! Acum am scăpat porumbelul," iar el arăta atât de vinovat, încât Jo a sărit pe el într-o clipă.

„Te-ai dus și te-ai însurat!"

„Da, să trăiți, dar n-o să mai fac asta niciodată," și a căzut în genunchi, împreunându-și mâinile ca un pocăit, cu fața plină de șotie, veselie și triumf.

„De-a binelea însurat?"

„Foarte mult, mulțumesc."

„Doamne, ai milă de noi. Ce lucru îngrozitor o să mai faci acum?" Și Jo s-a prăbușit pe scaun, gâfâind.

„O felicitare tipică pentru tine, dar nu tocmai măgulitoare", răspunse Laurie, încă într-o atitudine umilă, dar radiind de mulțumire.

„La ce te aștepți, când îmi tai răsuflarea, te strecori ca un hoț și dai drumul la asemenea bombe? Ridică-te, băiat caraghios, și spune-mi tot."

„Niciun cuvânt, dacă nu mă lași să vin la locul meu de altădată și nu promiți că n-o să mai ridici baricade."

Jo a râs atunci cum nu mai râsese de foarte multă vreme și a bătut ușor canapeaua, poftindu-l să se așeze, în timp ce spunea cu căldură: „Perna cea veche e sus, în pod, și acum nu mai avem nevoie de ea. Așa că vino și mărturisește, Teddy."

„Ce bine sună când îmi spui «Teddy»! Nimeni nu-mi spune așa în afară de tine.” Și Laurie s-a așezat cu un aer de mare mulțumire.

„Cum îți spune Amy?”

„Domnul meu.”

„Asta e atât de în stilul ei. Ei bine, și chiar așa arăți.” Iar privirea lui Jo trăda limpede că băiatul ei i se părea mai chipeș ca niciodată.

Perna dispăruse, dar tot exista o baricadă, una firească, ridicată de timp, de despărțire și de schimbarea inimii. Amândoi au simțit-o și, pentru o clipă, s-au privit de parcă acea barieră invizibilă ar fi aruncat o mică umbră peste ei. Dar a dispărut imediat, fiindcă Laurie spuse, cu o încercare cam vanitoasă de demnitate...

„Nu arăt ca un bărbat însurat și capul unei familii?”

„Nici pe departe, și nici n-o să arăți vreodată. Ai crescut și te-ai făcut mai arătos, dar ai rămas același neastâmpărat de totdeauna.”

„Serios acum, Jo, ar trebui să mă tratezi cu mai mult respect”, începu Laurie, care se distra de minune.

„Cum aș putea, când simplul gând la tine, însurat și așezat la casa ta, e atât de caraghios, încât nu pot să-mi păstrez seriozitatea?” răspunse Jo, zâmbind cu toată fața, atât de molipsitor încât au izbucnit iar în râs, apoi s-au așezat la o vorbă bună, exact ca pe vremuri, în felul acela plăcut de odinioară.

„N-are rost să ieși în frig după Amy, fiindcă toți urcă imediat. Eu n-am mai avut răbdare. Am vrut să fiu eu cel care îți spune marea surpriză și să am «prima spumă», cum ziceam pe vremuri când ne certam pe caimac."

„Bineînțeles că ai făcut-o și ți-ai stricat povestea fiindcă ai început-o de la capătul greșit. Acum începe cum trebuie și spune-mi cum s-a întâmplat totul. Mor de nerăbdare să aflu."

„Ei bine, am făcut-o ca să-i fac pe plac lui Amy", începu Laurie, cu o sclipire în ochi care o făcu pe Jo să izbucnească...

„Prima minciună. Amy a făcut-o ca să-ți facă ție pe plac. Continuă și spune adevărul, dacă poți, domnule."

„Acum începe să mă dojenească. Nu-i așa că e o plăcere s-o auzi?" îi spuse Laurie focului, iar focul străluci și scânteie de parcă i-ar fi dat dreptate. „Totuna e, știi bine, pentru că ea și cu mine suntem una. Plănuiserăm să ne întoarcem acasă cu familia Carrol acum mai bine de o lună, dar ei s-au răzgândit pe neașteptate și au hotărât să mai petreacă o iarnă la Paris. Numai că bunicul voia să se întoarcă acasă. Se dusese ca să-mi facă mie pe plac și n-am putut să-l las să plece singur; nici pe Amy n-o puteam părăsi, iar doamna Carrol prinsese idei englezești despre însoțitoare și alte prostii de felul ăsta și nu voia s-o lase pe Amy să vină cu noi. Așa că am rezolvat eu problema spunând: «Hai să ne căsătorim și atunci putem face cum vrem»."

„Normal că așa ai făcut. Tu întotdeauna aranjezi lucrurile cum îți convine."

„Nu întotdeauna”, iar ceva din glasul lui Laurie o făcu pe Jo să spună repede...

„Cum ai reușit vreodată s-o faci pe mătușa să fie de acord?”

„A fost greu, dar împreună am convins-o, pentru că aveam o mulțime de motive bune de partea noastră. Nu era timp să scriem și să cerem voie, dar vouă tuturor v-ar fi plăcut, ați fi fost de acord până la urmă, și n-a fost decât să «luăm-o înaintea timpului», cum spune soția mea.”

„Ce mândri mai suntem de cele două cuvinte și ce mult ne place să le rostim!” îl întrerupse Jo, vorbind și ea către foc și urmărind cu încântare lumina fericită pe care părea s-o aprindă în ochii care, ultima dată când îi văzuse, fuseseră atât de tragic întunecați.

„Poate puțin, e o femeie atât de fermecătoare încât nu mă pot abține să nu fiu mândru de ea. Apoi, unchiul și mătușa erau acolo ca să păstreze aparențele. Eram atât de absorbiți unul de altul încât, despărțiți, nu mai eram buni de nimic, iar acea aranjare încântătoare făcea totul mai ușor pentru toată lumea, așa că am făcut-o.”

„Când, unde, cum?” întrebă Jo, cuprinsă de o febră de interes și curiozitate feminină, fiindcă pur și simplu nu putea să creadă deloc.

„Acum șase săptămâni, la consulul american din Paris; o nuntă foarte discretă, desigur, pentru că nici în fericirea noastră n-am uitat-o pe draga noastră Beth.”

Jo și-a pus mâna în a lui când a spus asta, iar Laurie a netezit ușor mica pernă roșie, pe care și-o amintea foarte bine.

— De ce nu ne-ați dat de veste după aceea? a întrebat Jo, pe un ton mai domol, după ce au stat un minut în tăcere deplină.

— Am vrut să vă facem o surpriză. La început credeam că ne întoarcem direct acasă, dar dragul de bătrânel, imediat după ce ne-am căsătorit, și-a dat seama că nu putea fi gata mai devreme de o lună, cel puțin, și ne-a trimis să ne petrecem luna de miere unde voiam noi. Amy spusese odată că Valrosa e locul perfect pentru o lună de miere, așa că ne-am dus acolo și am fost atât de fericiți cum sunt oamenii o singură dată în viață. Pe cuvântul meu! Ce iubire a fost printre trandafiri!"

Laurie păru să o uite pe Jo pentru o clipă, iar Jo s-a bucurat de asta, fiindcă felul atât de deschis și firesc în care îi spunea toate acestea o făcea să înțeleagă că o iertase pe deplin și uitase totul. A încercat să-și retragă mâna, dar, ca și cum ar fi ghicit gândul din spatele acelui gest aproape involuntar, Laurie a ținut-o strâns și a spus, cu o gravitate bărbătească pe care ea nu o mai văzuse niciodată la el...

— Jo, draga mea, vreau să spun un singur lucru, iar apoi n-o să mai vorbim niciodată despre asta. Cum ți-am scris și în scrisoarea în care îți spuneam cât de bună fusese Amy cu mine, n-am să încetez niciodată să te iubesc, dar iubirea s-a schimbat și am învățat să văd că e mai bine așa cum e acum. Tu și Amy v-ați schimbat locurile în inima mea, asta e tot. Cred că așa trebuia să fie și că s-ar fi întâmplat de la sine dacă aș fi avut răbdare, așa cum ai încercat tu să mă faci să am, dar eu n-am

putut fi niciodată răbdător și de aceea am suferit. Eram un băiat pe atunci, încăpățânat și năvalnic, și a fost nevoie de o lecție dură ca să-mi arate greșeala. Pentru că a fost o greșeală, Jo, așa cum ai spus tu, și mi-am dat seama de asta după ce m-am făcut de râs. Sincer să fiu, la un moment dat eram atât de zăpăcit, încât nu mai știam pe care o iubeam mai mult, pe tine sau pe Amy, și am încercat să vă iubesc pe amândouă la fel. Dar n-am putut, iar când am văzut-o în Elveția, totul s-a limpezit dintr-odată. Fiecare dintre voi și-a găsit locul potrivit, iar eu am simțit limpede că era mai bine ca vechea iubire să se fi stins înainte să înceapă cea nouă, că puteam, cu toată sinceritatea, să-mi împart inima între sora Jo și soția Amy și să le iubesc nespus pe amândouă. Mă crezi și ne întoarcem la vremurile acelea fericite de la început, când abia ne cunoșteam?"

„O voi crede din toată inima, dar, Teddy, nu mai putem fi iar băiat și fată. Vremurile acelea fericite nu se mai întorc și nici nu trebuie să ne așteptăm la asta. Acum suntem bărbat și femeie, cu treburi serioase de făcut; vremea jocului s-a încheiat și trebuie să renunțăm la zburdălnicii. Sunt sigură că simți și tu asta. Văd schimbarea din tine și o vei vedea și tu în mine. O să-mi lipsească băiatul meu, dar îl voi iubi la fel de mult pe bărbat și îl voi admira și mai mult, fiindcă vrea să devină ceea ce am sperat eu că va fi. Nu mai putem fi tovarăși de joacă, dar vom fi frate și soră, ca să ne iubim și să ne ajutăm toată viața, nu-i așa, Laurie?"

El n-a spus nimic, ci doar i-a luat mâna pe care i-o întinsese și și-a sprijinit obrazul de ea pentru o clipă, simțind că din mormântul unei iubiri de băiat se ridicase o prietenie frumoasă

și puternică, menită să-i binecuvânteze pe amândoi. După puțin timp, Jo a spus cu voie bună, fiindcă nu voia ca întoarcerea acasă să fie tristă: „Nu pot să cred cu adevărat că voi, copiii ăștia, sunteți căsătoriți și că o să vă faceți propria casă. Parcă ieri îi încheiam lui Amy șorțulețul și te trăgeam de păr când mă necăjeai. Doamne, ce repede trece timpul!”

„Cum unul dintre copii e mai mare decât tine, n-ar trebui să vorbești chiar ca o bunică. Eu unul mă consider un «gentleman în toată firea», cum spunea Peggotty despre David, iar când o vei vedea pe Amy, o să descoperi că e un copil precoce de-a binelea”, a spus Laurie, amuzat de aerul ei matern.

„Poate că ești puțin mai mare ca vârstă, dar eu sunt cu mult mai bătrână în felul în care simt, Teddy. Femeile așa sunt întotdeauna, iar ultimul an a fost atât de greu, încât mă simt de patruzeci de ani.”

„Săraca Jo! Te-am lăsat să duci totul singură, în timp ce noi ne plimbam și ne distram. Da, ești mai bătrână. Uite o linie aici și încă una dincolo. Dacă nu zâmbești, ochii îți par triști, iar când am atins perna adineauri, am găsit o lacrimă pe ea. Ai avut atât de multe de îndurat și a trebuit să înduri totul de una singură. Ce egoist nesuferit am fost!” Și Laurie s-a tras de păr, cu un aer plin de remușcare.

Dar Jo doar a întors perna trădătoare pe partea cealaltă și a răspuns, pe un ton pe care încerca să-l facă mai vesel: „Nu, i-am avut pe tata și pe mama să mă ajute, pe dragii de copii să mă aline și gândul că tu și Amy erați în siguranță și fericiți, ca să-mi fie mai ușor să duc necazurile de aici. Uneori mă simt

singură, dar bănuiesc că îmi face bine, și...”

— N-o să mai fii niciodată singură, o întrerupse Laurie, cuprinzând-o cu brațul, de parcă ar fi vrut s-o apere de orice rău din lume. Amy și cu mine nu ne descurcăm fără tine, așa că trebuie să vii să-i înveți pe „copii” cum se ține casa, să împărțim totul pe din două, cum făceam odinioară, să ne lași să te răsfățăm și să fim cu toții fericiți și apropiați, ca între prieteni.

— Dacă n-aș încurca pe nimeni, ar fi foarte plăcut. Deja încep să mă simt din nou tânără, fiindcă, nu știu cum, toate necazurile mele parcă au zburat când ai venit. Întotdeauna ai știut să mă alini, Teddy, iar Jo și-a sprijinit capul pe umărul lui, exact cum făcuse cu ani în urmă, când Beth zăcea bolnavă și Laurie îi spusese să se țină de el.

El se uită în jos la ea, întrebându-se dacă își amintea clipa aceea, dar Jo zâmbea pentru sine, ca și cum, într-adevăr, toate grijile ei dispăruseră odată cu venirea lui.

— Ești tot aceeași Jo: într-un minut verși lacrimi, iar în următorul râzi. Acum ai o mutriță cam strengărească. La ce te gândești, bunicuțo?

— Mă întrebam cum vă înțelegeți tu și Amy.

— Ca doi îngeri!

— Da, sigur, dar care dintre voi conduce?

— Nu mă deranjează să-ți spun că ea, deocamdată; sau, mai bine zis, o las să creadă asta, fiindcă îi face plăcere, știi tu. Cu timpul o să facem cu rândul, fiindcă, după cum se spune, căsnicia îți înjumătățește drepturile și îți dublează îndatoririle.

— O să continuați exact așa cum ați început, iar Amy o să te conducă toată viața.

— Ei bine, o face atât de pe nesimțite, încât nu cred că o să mă deranjeze prea tare. E genul de femeie care știe să conducă bine. De fapt, chiar îmi place, fiindcă te înfășoară pe degetul ei la fel de ușor și de grațios ca pe un fir de mătase și te face să simți, tot timpul, că îți face o favoare.

— Să trăiesc eu până să te văd un soț ținut sub papuc și, pe deasupra, încântat de asta! strigă Jo, ridicând mâinile.

Era plăcut s-o vezi pe Laurie cum își îndreaptă umerii și zâmbește cu un dispreț bărbătesc la acea insinuare, răspunzând, cu aerul lui „măreț și impunător”: — Amy e prea bine crescută pentru așa ceva, iar eu nu sunt genul de bărbat care să accepte asta. Eu și soția mea ne respectăm prea mult pe noi înșine și unul pe celălalt ca să ajungem vreodată să ne tiranizăm sau să ne certăm.

Lui Jo i-a plăcut răspunsul și i s-a părut că noua lui demnitate îl prinde foarte bine, dar băiatul părea să se transforme prea repede în bărbat, iar plăcerea ei se amesteca cu regretul.

„Sunt sigură de asta. Tu și Amy nu v-ați certat niciodată cum o făceam noi. Ea e soarele, iar eu sunt vântul din fabulă, și soarele s-a descurcat mai bine cu omul, îți amintești.”

„Știe și să-l ia la rost, nu doar să-l încălzească," râse Laurie. „Ce morală mi-a ținut la Nisa! Îți spun sincer, a fost cu mult mai rău decât toate dojenile tale la un loc, o adevărată furtună. O să-ți povestesc eu cândva totul; ea n-o s-o facă niciodată, fiindcă, după ce mi-a spus că mă disprețuiește și că îi e rușine cu mine, și-a pierdut inima pentru jalnicul acela și s-a măritat cu netrebnicul."

„Ce josnicie! Ei bine, dacă te mai ceartă, vino la mine și te apăr eu."

„Par eu să am nevoie de asta, nu?" spuse Laurie, ridicându-se și luând o poză teatrală, care trecu pe dată de la impunătoare la extaziată, când se auzi glasul lui Amy strigând: „Unde e? Unde e draga mea Jo de odinioară?"

Apoi a intrat toată familia, și toată lumea a fost îmbrățișată și sărutată din nou, iar după mai multe încercări zadarnice, cei trei călători au fost în sfârșit așezați la locul lor, ca să poată fi priviți și admirați în voie. Domnul Laurence, la fel de zdravăn și vioi ca întotdeauna, părea și el mult schimbat în bine după călătoria prin străinătate, fiindcă asprimea lui aproape dispăruse, iar vechea lui curtoazie căpătase un lustru care o făcea mai caldă ca oricând. Era o plăcere să-l vezi luminându-se la față când vorbea despre „copiii mei", cum îi numea pe cei doi tineri. Și mai frumos era s-o vezi pe Amy purtându-i grija, respectul și afecțiunea unei fiice, cucerindu-i de tot inima bătrână. Dar cel mai frumos era să-l privești pe Laurie învârtindu-se în jurul lor doi, de parcă nu se mai sătura de tabloul fermecător pe care îl alcătuiau.

În clipa în care a văzut-o pe Amy, Meg și-a dat seama că rochia ei nu avea deloc aer parizian, că tânăra doamnă Moffat avea să fie cu totul eclipsată de tânăra doamnă Laurence și că „domnia sa" era, pur și simplu, o femeie de o eleganță și o grație desăvârșite. Jo, privindu-i pe amândoi, își spuse: „Ce bine se potrivesc! Am avut dreptate, iar Laurie a găsit fata frumoasă și cultivată care îi va face căminul mai bun decât ar fi putut-o face bătrâna și neîndemânatica Jo și care va fi pentru el o mândrie, nu un chin." Doamna March și soțul ei își zâmbeau și dădeau din cap unul către celălalt, cu fețele luminate de fericire, fiindcă vedeau că mezina lor făcuse o alegere bună, nu doar în cele lumești, ci și în bogăția mai de preț a iubirii, încrederii și fericirii.

Chipul lui Amy era luminat de acea strălucire blândă care trădează o inimă împăcată, glasul ei căpătase o tandrețe nouă, iar ținuta aceea rece și prea sobră se preschimbase într-o demnitate blândă, feminină și cuceritoare. Nu mai era umbrită de mici afectări, iar căldura sinceră din felul ei de a fi era mai fermecătoare decât frumusețea cea nouă sau grația cea veche, fiindcă o marca dintr-o privire cu semnul limpede și de netăgăduit al adevăratei doamne care sperase să devină.

„Iubirea a făcut mult pentru fetița noastră", spuse mama ei încet.

„A avut toată viața un exemplu bun înaintea ochilor, draga mea", îi șopti la rândul lui domnul March, aruncând o privire plină de dragoste spre chipul obosit și capul cărunt de lângă el.

Daisy nu-și putea lua ochii de la „mătușica ei frumoasă", dar s-a lipit ca un cățeluș de poala minunatei stăpâne a casei, plină de farmece încântătoare. Demi s-a oprit să cântărească noua

relație înainte să se compromită acceptând pripit o mită, care lua forma ispititoare a unei familii de urși de lemn din Berna. Totuși, o manevră pe flanc a dus la o capitulare necondiționată, fiindcă Laurie știa exact cum să-l cucerească.

„Tinere, când am avut pentru prima oară onoarea să fac cunoștință cu tine, m-ai lovit peste față. Acum cer satisfacția cuvenită unui gentleman." Și, spunând asta, unchiul cel înalt s-a apucat să-și arunce și să-și ciufulească micul nepot într-un fel care i-a știrbit demnitatea filosofică pe cât i-a încântat sufletul de băiat.

„Doamne sfinte, e îmbrăcată în mătase din cap până-n picioare; nu-i o priveliște pe cinste s-o vezi șezând acolo, dichisită ca scoasă din cutie, și să-i auzi pe oameni spunându-i micuței Amy «doamna Laurence»!" mormăi bătrâna Hannah, care nu se putea abține să mai tragă câte o „uitătură" prin deschizătură, în timp ce punea masa într-un stil cât se poate de dezordonat.

Doamne, ce au mai vorbit! Mai întâi unul, apoi altul, apoi izbucneau cu toții deodată, încercând să înghesuie povestea a trei ani în jumătate de oră. A fost un noroc că ceaiul era gata, ca să aducă puțină liniște și ceva întărire — altfel ar fi răgușit și ar fi leșinat dacă mai continuau mult. Ce alai fericit s-a îndreptat apoi spre mica sufragerie! Domnul March o conducea cu mândrie pe doamna Laurence. Doamna March se sprijinea la fel de mândră de brațul „fiului meu". Bătrânul domn a luat-o pe Jo de braț, șoptindu-i: „Acum trebuie să fii tu fata mea", și aruncând o privire spre colțul gol de lângă foc, care a făcut-o pe Jo să-i șoptească la rândul ei: „Am să încerc să-i țin locul, domnule."

Gemenii țopăiau în urma tuturor, convinși că venise mileniul, fiindcă toată lumea era atât de ocupată cu noii sosiți, încât ei rămăseseră liberi să se desfete după bunul plac — și poți fi sigur că au profitat din plin. Oare n-au furat câteva înghițituri de ceai, n-au îndesat în ei turtă dulce cât au vrut, n-au primit fiecare câte un biscuit fierbinte și, ca ispravă supremă, n-a vârât fiecare în buzunărașul lui câte o tartă mică și irezistibilă, care avea să se lipească și să se fărâmițeze perfid acolo, învățându-i că și firea omenească, și aluatul sunt lucruri fragile? Împovărați de conștiința vinovată a tartelor ascunse și temându-se că ochii ageri ai lui Dodo aveau să străpungă subțirea deghizare din cambric și merinos care le ascundea prada, micii păcătoși s-au lipit de „Dranpa", care nu-și pusese ochelarii. Amy, purtată din mână în mână ca răcoritoarele, s-a întors în salon la brațul părintelui Laurence. Ceilalți s-au așezat în perechi ca mai înainte, iar aranjamentul acesta a lăsat-o pe Jo fără însoțitor. Pe moment nu i-a păsat, fiindcă a rămas în urmă ca să răspundă întrebării nerăbdătoare a Hannei.

„Domnișoara Amy o să meargă cu trăsura ei închisă și o să folosească toate vasele alea minunate de argint care stau puse deoparte acolo?"

„Nu m-ar mira deloc dacă ar merge cu șase cai albi, ar mânca din veselă de aur și ar purta diamante și dantelă fină în fiecare zi. Pentru Teddy, nimic nu e prea bun pentru ea", a răspuns Jo, cu o satisfacție nemărginită.

„Și nici nu e! Vrei hașeu sau chiftele de pește la micul dejun?", a întrebat Hannah, care amesteca înțelept poezia cu proza.

„Nu-mi pasă”, a spus Jo și a închis ușa, simțind că mâncarea era, în clipa aceea, un subiect cu totul nepotrivit. A rămas o clipă privind grupul care dispărea la etaj și, când picioarele scurte în pantalonași în carouri ale lui Demi s-au căznit să urce ultima treaptă, a cuprins-o atât de puternic un sentiment brusc de singurătate, încât a privit în jur cu ochii încețoșați, ca și cum ar fi căutat ceva de care să se sprijine, fiindcă până și Teddy o părăsise. Dacă ar fi știut ce dar de ziua ei se apropia cu fiecare clipă tot mai mult, nu și-ar fi spus: „O să plâng puțin când mă duc la culcare. Acum nu e momentul să fiu tristă.” Apoi și-a trecut mâna peste ochi, fiindcă unul dintre obiceiurile ei băiețești era să nu știe niciodată unde își pusese batista, și abia reușise să-și adune un zâmbet, când s-a auzit o bătaie în ușa de la pridvor.

A deschis în grabă, cu ospitalitate, și a tresărit ca și cum ar mai fi apărut o fantomă s-o ia prin surprindere, fiindcă în prag stătea un domn înalt, cu barbă, zâmbindu-i din întuneric ca un soare de la miezul nopții.

— O, domnule Bhaer, ce mă bucur să vă văd! a strigat Jo, agățându-se de el de parcă se temea că noaptea l-ar înghiți înainte să apuce să-l bage în casă.

— Și eu mă bucur s-o văd pe domnișoara March, dar nu, aveți musafiri, iar Profesorul s-a oprit când până la ei au coborât sunetul vocilor și tropăitul pașilor de dans.

— Nu, deloc, suntem doar în familie. Sora mea și prietenii ei tocmai s-au întors acasă și suntem cu toții foarte fericiți. Intrați și fiți de-ai noștri.

Deși era un om foarte sociabil, cred că domnul Bhaer ar fi plecat cuviincios și s-ar fi întors în altă zi. Dar cum să mai facă asta, când Jo a închis ușa în urma lui și l-a lăsat fără pălărie? Poate că și chipul ei a avut ceva de-a face cu asta, fiindcă a uitat să-și ascundă bucuria de a-l vedea și a arătat-o cu o sinceritate care s-a dovedit irezistibilă pentru omul singuratic, a cărui primire întrecea cu mult cele mai îndrăznețe speranțe ale lui.

— Dacă n-am să fiu Monsieur de Trop, îi voi vedea pe toți cu mare bucurie. Ați fost bolnavă, prietena mea?

A pus întrebarea brusc, fiindcă, în timp ce Jo îi agăța haina, lumina i-a căzut pe față și el a observat că se schimbase.

— Nu bolnavă, ci obosită și îndurerată. De când v-am văzut ultima oară, am trecut prin necazuri.

— Ah, da, știu. M-a durut inima pentru dumneavoastră când am auzit, și i-a strâns din nou mâna, cu o expresie atât de plină de compasiune, încât Jo a simțit că nimic n-ar fi putut s-o aline mai mult decât privirea acelor ochi buni și strânsoarea acelei mâini mari și calde.

— Tată, mamă, acesta este prietenul meu, profesorul Bhaer, a spus ea cu un chip și un ton atât de pline de mândrie și bucurie de nestăvilit, încât parcă ar fi putut la fel de bine să sune din goarnă și să deschidă ușa cu mare alai.

Dacă străinul avusese vreo îndoială legată de felul în care avea să fie primit, i-a dispărut într-o clipă, odată cu căldura întâmpinării. Toți l-au salutat cu bunătate, la început de dragul lui Jo, dar foarte repede au ajuns să-l placă pentru ceea ce era

el însuși. Nici nu se putea altfel: avea acel farmec care deschide toate inimile, iar oamenii aceștia simpli s-au apropiat imediat de el, simțindu-se parcă și mai prietenoși fiindcă era sărac. Căci sărăcia îi îmbogățește pe cei care se ridică deasupra ei și e un pașaport sigur către sufletele cu adevărat primitoare. Domnul Bhaer stătea și privea în jur cu aerul unui călător care bate la o ușă străină și, când i se deschide, descoperă că a ajuns acasă. Copiii s-au dus la el ca albinele la miere și, instalându-se câte unul pe fiecare genunchi, au început să-l cucerească golindu-i buzunarele, trăgându-l de barbă și cercetându-i ceasul cu îndrăzneala firească a vârstei. Femeile își transmiteau una alteia aprobarea din priviri, iar domnul March, simțind că găsise un spirit înrudit, și-a deschis cele mai alese rezerve pentru musafirul său; în timp ce tăcutul John asculta și se bucura de conversație fără să spună un cuvânt, iar domnului Laurence i-a fost cu neputință să adoarmă.

Dacă Jo n-ar fi fost preocupată cu totul de altceva, purtarea lui Laurie ar fi amuzat-o, fiindcă o ușoară înțepătură — nu de gelozie, ci de ceva asemănător cu bănuiala — l-a făcut pe tânăr să stea deoparte la început și să-l observe pe nou-venit cu o prudență aproape frățească. Dar n-a ținut mult. S-a lăsat prins de interes fără să vrea și, înainte să-și dea seama, intrase și el în cerc. În atmosfera aceea caldă, domnul Bhaer vorbea frumos și se arăta în cea mai bună lumină. Rareori i se adresa lui Laurie, dar îl privea des, și pe chip îi trecea câte o umbră, ca și cum și-ar fi regretat propria tinerețe pierdută în timp ce urmărea un tânăr aflat în floarea vârstei. Apoi privirea i se întorcea spre Jo cu atâta dor și întrebare mută, încât ea i-ar fi răspuns cu siguranță dacă ar fi observat-o. Dar Jo avea grijă de propriii ei

ochi și, simțind că nu se putea încrede în ei, i-a ținut cuminte ațintiți asupra șosetei mici pe care o împletea, ca o mătușă-model.

Câte o privire furișă, din când în când, o înviora ca niște înghițituri de apă rece după un drum prăfuit, fiindcă acele uitături pe furiș îi arătau mai multe semne de bun augur. Chipul domnului Bhaer își pierduse aerul absent și era plin de viață, atent la clipa de față, ba chiar tânăr și chipeș, i se părea ei, uitând să-l compare cu Laurie, cum făcea de obicei cu bărbații străini, spre marele lor dezavantaj. Apoi părea de-a dreptul inspirat, deși obiceiurile funerare ale anticilor, spre care alunecase conversația, nu s-ar fi putut numi un subiect prea antrenant. Jo aproape strălucea de triumf când Teddy era redus la tăcere într-o dispută și își spunea, privind chipul absorbit al tatălui ei: „Cât i-ar plăcea să aibă în fiecare zi cu cineva ca Profesorul meu de vorbă!" În sfârșit, domnul Bhaer purta un costum nou, negru, care îl făcea să pară mai mult ca oricând un adevărat gentleman. Părul lui des, tuns și pieptănat neted, nu rămânea multă vreme în ordine, fiindcă în clipele de însuflețire și-l răvășea în felul acela nostim pe care îl avea dintotdeauna, iar lui Jo îi plăcea mai mult când stătea rebel, ridicat în toate părțile, decât lipit, pentru că i se părea că îi dă frunții lui frumoase un aer de Jupiter. Săraca Jo, cum îl idealiza pe omul acela atât de obișnuit, stând acolo și tricotând liniștită, dar fără să-i scape nimic, nici măcar faptul că domnul Bhaer avea într-adevăr nasturi de aur la manșete, prinși în impecabilele lui încheieturi de cămașă.

„Dragul de el! N-ar fi putut să se gătească cu mai multă grijă nici dacă s-ar fi dus la petit”, își spuse Jo, iar apoi un gând ivit din chiar aceste cuvinte o făcu să roșească atât de tare, încât fu nevoită să-și lase ghemul din mână și să se aplece după el, ca să-și ascundă fața.

Totuși, manevra nu-i reuși atât de bine cum sperase, fiindcă, deși tocmai se pregătea să dea foc unui rug funerar, Profesorul își lăsă torța din mână, metaforic vorbind, și se repezi după micul ghem albastru. Firește, se loviră zdravăn cap în cap, văzură stele verzi și se ridicară amândoi roșii la față și râzând, fără ghem, ca să se întoarcă la locurile lor, dorindu-și să nu le fi părăsit deloc.

Nimeni n-a știut unde s-a dus seara, fiindcă Hannah i-a făcut nevăzuți pe bebeluși destul de devreme, clătinându-se somnoroși ca doi maci rozalii, iar domnul Laurence a plecat acasă să se odihnească. Ceilalți au rămas în jurul focului, vorbind întruna, fără să le pese câtuși de puțin cum trece timpul, până când Meg, cu mintea ei de mamă, ferm convinsă că Daisy căzuse din pat și că Demi își dăduse foc la cămașa de noapte încercând să afle cum sunt făcute chibriturile, s-a ridicat să plece.

— Trebuie să cântăm împreună, ca pe vremuri, fiindcă iar suntem cu toții laolaltă, spuse Jo, simțind că un strigăt zdravăn ar fi fost o ieșire sigură și plăcută pentru bucuria care îi umplea sufletul.

Nu erau chiar toți acolo. Dar nimeni nu a simțit că vorbele ei erau nechibzuite sau neadevărate, fiindcă Beth părea încă

printre ei, o prezență liniștită, nevăzută, dar mai dragă ca oricând, de vreme ce moartea nu putuse rupe legătura din casă pe care iubirea o făcuse de nedesfăcut. Scăunelul ei stătea tot la locul lui. Coșulețul îngrijit, cu lucrul rămas neterminat când acul i se făcuse „atât de greu", era încă pe polița lui obișnuită. Instrumentul iubit, atins acum doar arareori, nu fusese mutat, iar deasupra lui chipul lui Beth, senin și zâmbitor, ca în primii ani, îi privea de sus, parcă spunând: „Fiți fericiți. Sunt aici."

— Cântă ceva, Amy. Să audă și ei cât de mult ai progresat, spuse Laurie, cu mândria firească pe care o avea pentru eleva lui atât de promițătoare.

Dar Amy șopti, cu ochii în lacrimi, în timp ce răsucea taburetul decolorat: — Nu în seara asta, dragule. În seara asta nu pot să mă dau în spectacol.

Totuși, a oferit ceva mai prețios decât strălucirea sau tehnica: a cântat cântecele lui Beth cu o tandrețe în glas pe care nici cel mai bun profesor n-ar fi putut-o învăța și a atins inimile celor care ascultau cu o putere mai dulce decât i-ar fi putut da orice altă inspirație. În cameră s-a lăsat o liniște adâncă atunci când vocea limpede s-a frânt deodată la ultimul vers din imnul preferat al lui Beth. Era greu să spună...

Pe pământ nu există durere pe care cerul să n-o poată vindeca;

iar Amy s-a rezemat de soțul ei, care stătea în spatele ei, simțind că întoarcerea ei acasă nu era pe deplin desăvârșită fără sărutul lui Beth.

— Acum trebuie să încheiem cu cântecul lui Mignon, fiindcă pe acela îl cântă domnul Bhaer, spuse Jo, înainte ca tăcerea să devină apăsătoare. Iar domnul Bhaer își drese glasul cu un „Hm!” mulțumit, pășind în colțul unde stătea Jo și spunând...

— Vei cânta cu mine? Ne potrivim de minune împreună.

O ficțiune plăcută, fie vorba între noi, fiindcă Jo se pricepea la muzică tot atât cât o lăcustă. Dar ar fi fost de acord și dacă el i-ar fi propus să cânte o operă întreagă și a ciripit mai departe, fericită, fără să țină deloc seama de ritm sau de ton. Nici nu conta prea mult, pentru că domnul Bhaer cânta ca un adevărat neamț, din toată inima și foarte bine, iar Jo s-a redus curând la un murmur abia auzit, ca să poată asculta vocea aceea caldă, care părea să cânte numai pentru ea.

Știi țara unde înfloresc lămâii?

fusese odinioară versul preferat al Profesorului, fiindcă pentru el „das land” însemna Germania, dar acum zăbovea asupra cuvintelor cu o căldură și o muzicalitate aparte...

Acolo, o, acolo, aș putea merge cu tine, iubita mea

iar una dintre ascultătoare a fost atât de mișcată de acea invitație tandră, încât îi venea să spună că știa țara aceea și că ar pleca într-acolo cu bucurie ori de câte ori ar vrea el.

Cântecul a fost socotit un mare succes, iar cântărețul s-a retras acoperit de lauri. Dar câteva minute mai târziu și-a uitat cu totul bunele maniere și s-a uitat fix la Amy, care își punea boneta, fiindcă îi fusese prezentată doar ca „sora mea”, iar de când venise el nimeni nu-i spusese pe noul nume. S-a stăpânit și mai

puțin când Laurie a spus, cu cea mai amabilă politețe, la despărțire...

„Soția mea și cu mine ne bucurăm foarte mult că v-am cunoscut, domnule. Vă rog să țineți minte că, dincolo, veți fi întotdeauna bine-venit."

Atunci Profesorul i-a mulțumit atât de din inimă și i s-a luminat chipul atât de brusc de mulțumire, încât Laurie l-a socotit cel mai încântător și expansiv bătrânel pe care îl întâlnise vreodată.

„Și eu voi pleca, dar voi veni din nou cu drag, dacă îmi veți da voie, dragă doamnă, fiindcă o mică treabă în oraș mă va ține aici câteva zile."

I se adresa doamnei March, dar se uita la Jo, iar glasul mamei i-a dat un răspuns la fel de cald cum i l-au dat ochii fiicei, fiindcă doamna March nu era chiar atât de oarbă la interesele copiilor ei pe cât credea doamna Moffat.

„Bănuiesc că acela e un om înțelept", a remarcat domnul March, cu o mulțumire liniștită, de pe covorașul din fața șemineului, după ce a plecat ultimul musafir.

„Eu știu că e un om bun", a adăugat doamna March, cu aprobare hotărâtă, în timp ce întorcea ceasul.

„M-am gândit că o să-ți placă", a fost tot ce a spus Jo, înainte să se strecoare spre patul ei.

Se întreba ce treburi îl aduseseră pe domnul Bhaer în oraș și, până la urmă, a ajuns la concluzia că fusese numit undeva într-o funcție foarte onorantă, dar că fusese prea modest ca să spună asta. Dacă i-ar fi văzut chipul când, ajuns în siguranță în camera

lui, s-a uitat la fotografia unei tinere severe și rigide, cu foarte mult păr, care părea să privească întunecat spre viitor, poate ar fi înțeles mai bine despre ce era vorba — mai ales când a stins gazul și a sărutat fotografia pe întuneric.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI PATRU DOMNUL ȘI DOAMNA MEA

— Te rog, mamă-doamnă, mi-o poți împrumuta pe soția mea pentru o jumătate de oră? Au sosit bagajele și am făcut vraiște podoabele pariziene ale lui Amy, încercând să găsesc niște lucruri care-mi trebuie, spuse Laurie, intrând a doua zi și găsind-o pe doamna Laurence stând în poala mamei sale, de parcă ar fi fost iar „bebelușul" casei.

— Desigur. Du-te, draga mea, uitasem că mai ai și altă casă în afară de asta, iar doamna March i-a strâns mâna albă pe care strălucea verigheta, de parcă și-ar fi cerut iertare pentru lăcomia ei maternă.

— N-aș fi venit aici dacă aș fi putut să mă abțin, dar nu mă descurc fără micuța mea soție mai mult decât un...

— Giruetă fără vânt, sugeră Jo, când el se opri în căutarea unei comparații. Jo redevenise pe deplin ea însăși, cea obraznică și sprintenă, de când se întorsese Teddy acasă.

— Exact, fiindcă Amy mă face să arăt mai tot timpul spre vest, cu doar câte o răsucire ocazională spre sud, iar de când m-am însurat n-am mai avut deloc perioade dinspre est. Despre nord nu știu nimic, dar în rest sunt cu totul sănătos și blând ca o adiere, nu-i așa, doamna mea?

— Până acum vremea e minunată. Nu știu cât o să țină, dar nu mă tem de furtuni, fiindcă învăț cum să-mi conduc corabia. Hai

acasă, dragule, și îți găsesc tragătorul de cizme. Bănuiesc că asta cauți scotocind printre lucrurile mele. Bărbații sunt atât de neajutorați, mamă, spuse Amy cu un aer de matroană, care îi încânta soțul.

— Ce aveți de gând să faceți după ce vă așezați la casa voastră? întrebă Jo, încheindu-i mantia lui Amy așa cum îi încheia odinioară șorțulețele.

„Avem planurile noastre. Deocamdată nu vrem să spunem prea multe despre ele, fiindcă suntem încă foarte noi în rolurile astea, dar n-avem de gând să stăm degeaba. Eu intru în afaceri cu un devotament care o să-l încânte pe Bunicul și o să-i dovedească faptul că nu m-am răsfățat. Am nevoie de ceva de felul ăsta ca să mă țină pe linia de plutire. M-am săturat să pierd vremea și am de gând să muncesc ca un bărbat."

„Și Amy, ce are de gând să facă?" întrebă doamna March, foarte mulțumită de hotărârea lui Laurie și de energia cu care vorbea.

„După ce ne facem datoria de curtoazie față de toată lumea și ne etalăm cea mai bună pălărie, o să vă uimim cu eleganta ospitalitate a conacului nostru, cu societatea strălucită pe care o vom aduna în jurul nostru și cu influența binefăcătoare pe care o vom avea asupra lumii în general. Cam asta e, nu-i așa, Madame Recamier?" întrebă Laurie, aruncându-i lui Amy o privire șugubeață.

„Timpul va arăta. Hai, pleacă de-aici, obraznicule, și nu-mi mai scandaliza familia spunându-mi tot felul de nume în fața lor," răspunse Amy, hotărâtă că va exista mai întâi un cămin cu o soție bună în el înainte să-și deschidă un salon ca regină a

societății.

„Ce fericiți par copiii aceștia împreună!" observă domnul March, căruia îi venea greu să se mai cufunde în Aristotel după ce tânărul cuplu plecase.

„Da, și cred că așa va rămâne," adăugă doamna March, cu expresia liniștită a unui pilot care a adus o corabie cu bine în port.

„Știu că așa va fi. Fericită Amy!" iar Jo oftă, apoi zâmbi luminos când profesorul Bhaer deschise poarta cu o împingere nerăbdătoare.

Mai târziu în aceeași seară, după ce se liniștise în privința scosului de cizme, Laurie îi spuse brusc soției sale: „Doamna Laurence."

„Domnul meu!"

„Omul acela are de gând s-o ia de nevastă pe Jo a noastră!"

„Sper că da; tu nu, dragule?"

„Ei bine, iubita mea, îl consider un om de toată isprava, în sensul deplin al acestui cuvânt atât de expresiv, dar tare mi-aș fi dorit să fie puțin mai tânăr și mult mai bogat."

„Acum, Laurie, nu fi atât de pretențios și de preocupat de lucrurile lumești. Dacă se iubesc, nu contează nici cât de în vârstă sunt, nici cât de săraci. Femeile n-ar trebui niciodată să se mărite pentru bani..." Amy se opri brusc, de îndată ce cuvintele îi scăpară din gură, și se uită la soțul ei, care răspunse cu o gravitate malițioasă...

„Bineînțeles că nu, deși mai auzi fete fermecătoare spunând uneori că asta au de gând să facă. Dacă nu mă înșală memoria, la un moment dat ai crezut că e de datoria ta să faci o căsătorie avantajoasă. Poate de aceea te-ai măritat cu un netrebnic ca mine."

„O, dragul meu băiat, nu, nu spune asta! Când am spus «Da», uitasem că ești bogat. M-aș fi măritat cu tine și dacă n-ai fi avut niciun ban și uneori chiar îmi doresc să fii sărac, ca să-ți pot arăta cât de mult te iubesc." Iar Amy, care în public era foarte demnă, iar în particular foarte tandră, i-a dat dovezi convingătoare că vorbea din inimă.

„Nu crezi cu adevărat că sunt atât de interesată de bani cum am încercat odată să par, nu-i așa? Mi s-ar frânge inima dacă n-ai crede că aș trage bucuroasă la aceeași barcă alături de tine, chiar dacă ar trebui să-ți câștigi traiul vâslind pe lac."

„Sunt eu idiot și mojic? Cum aș putea să cred asta, când pentru mine ai refuzat un bărbat mai bogat și nici acum, când am dreptul, nu mă lași să-ți dau jumătate din ce vreau să-ți dau? Fetele fac asta în fiecare zi, sărmanele de ele, și sunt învățate să creadă că e singura lor salvare, dar tu ai avut parte de lecții mai bune și, deși la un moment dat am tremurat pentru tine, nu am fost dezamăgit, fiindcă fiica a rămas credincioasă învățăturilor mamei. I-am spus asta ieri lui Mamma, iar ea a părut la fel de bucuroasă și recunoscătoare ca și cum i-aș fi dat un cec de un milion, de cheltuit în scopuri caritabile. Nu ești atentă la observațiile mele morale, doamnă Laurence", iar Laurie se opri, fiindcă în ochii lui Amy apăruse o expresie absentă, deși îl privea drept în față.

„Ba da, sunt atentă și, în același timp, îți admir alunița din bărbie. Nu vreau să te fac vanitos, dar trebuie să recunosc că sunt mai mândră de soțul meu frumos decât de toți banii lui. Nu râde, dar nasul tău îmi dă atâta liniște", iar Amy mângâie ușor trăsătura aceea bine conturată, cu satisfacția unui artist.

Laurie primise multe complimente în viața lui, dar niciunul nu i se potrivise mai bine decât acesta, lucru pe care îl arătă limpede, deși râse de gustul neobișnuit al soției sale, în timp ce ea spuse încet: „Pot să te întreb ceva, dragul meu?"

„Sigur că poți."

„Te va deranja dacă Jo chiar se mărită cu domnul Bhaer?"

„Aha, asta era problema? Mi se părea mie că e ceva în gropița aceea care nu-ți stătea chiar bine. Nu că aș fi câinele grădinarului, ci, dimpotrivă, cel mai fericit om în viață; te asigur

că pot să dansez la nunta lui Jo cu inima la fel de ușoară ca pașii mei. Te îndoiești de asta, iubita mea?”

Amy și-a ridicat privirea spre el și s-a liniștit. Mica ei teamă geloasă a dispărut pentru totdeauna, iar ea i-a mulțumit cu un chip plin de iubire și încredere.

— Mi-aș dori să putem face ceva pentru bătrânul acela minunat de Profesor. N-am putea inventa o rudă bogată care să aibă amabilitatea să moară acolo, în Germania, și să-i lase o mică avere frumușică? spuse Laurie, când au început să se plimbe în sus și-n jos prin salonul lung, braț la braț, cum le plăcea să facă în amintirea grădinii castelului.

— Jo ne-ar descoperi și ar strica totul. E foarte mândră de el exact așa cum e și spunea ieri că, după părerea ei, sărăcia e un lucru frumos.

— Binecuvântată să-i fie inima! N-o să mai creadă asta când va avea un soț scriitor și vreo duzină de mici profesori și profesorițe de întreținut. Deocamdată nu ne amestecăm, dar stăm la pândă după momentul potrivit și le facem un bine, chiar dacă nu vor. Îi sunt dator lui Jo pentru o parte din educația mea, iar ea crede că oamenii trebuie să-și plătească datoriile cinstite, așa că o să ocolesc obiecțiile ei pe calea asta.

— Ce minunat e să poți să-i ajuți pe alții, nu-i așa? Ăsta a fost mereu unul dintre visele mele: să am puterea de a dărui cu mână largă, iar datorită ție visul s-a împlinit.

— Ah, o să facem o mulțime de bine, nu-i așa? Există un anumit fel de sărăcie pe care îmi place în mod special s-o ajut.

Cerșetorii de-a binelea sunt luați în grijă, dar oamenii săraci din lumea bună o duc greu, fiindcă nu cer, iar ceilalți nu îndrăznesc să le ofere milă. Și totuși există o mie de feluri de a-i ajuta, dacă știi cum s-o faci cu destul tact încât să nu-i jignești. Trebuie să spun că îmi place mai mult să ajut un gentleman ajuns la ruină decât un cerșetor lingușitor. Probabil că nu e bine, dar așa simt, deși e mai greu.

— Pentru că e nevoie de un gentleman ca s-o facă, adăugă celălalt membru al societății domestice de admirație reciprocă.

„Mulțumesc, mă tem că nu merit complimentul acesta atât de frumos. Dar voiam să spun că, pe când pierdeam vremea prin străinătate, am văzut destui tineri talentați făcând tot felul de sacrificii și îndurând greutăți adevărate ca să-și poată împlini visurile. Unii erau niște băieți minunați, muncind ca niște eroi, săraci și fără sprijin, dar cu atâta curaj, răbdare și ambiție, încât mi-a fost rușine de mine și mi-am dorit din tot sufletul să le dau un ajutor serios. Pe astfel de oameni e o adevărată satisfacție să-i ajuți, fiindcă, dacă au geniu, e o onoare să ți se îngăduie să-i sprijini și să nu lași acel dar să se piardă ori să fie amânat doar din lipsa celor necesare ca să meargă treaba. Iar dacă nu-l au, tot e o bucurie să mângâi bieții oameni și să-i ferești de deznădejde când descoperă asta.”

„Da, într-adevăr, și mai există o categorie: cei care nu pot cere și suferă în tăcere. Știu câte ceva despre asta, fiindcă am făcut parte din ea înainte să mă faci prințesă, așa cum face regele cu cerșetoarea în povestea veche. Fetelor ambițioase le este greu, Laurie, și adesea trebuie să privească cum tinerețea, sănătatea și ocaziile prețioase trec pe lângă ele doar fiindcă le-a lipsit

puțin ajutor exact la momentul potrivit. Oamenii au fost foarte buni cu mine și, ori de câte ori văd fete luptând să răzbească, așa cum făceam noi odinioară, simt că vreau să întind mâna și să le ajut, așa cum am fost și eu ajutată."

„Și așa vei face, ca îngerul care ești!" strigă Laurie, hotărând, cu un val de zel filantropic, să înființeze și să finanțeze o instituție destinată în mod special tinerelor cu înclinații artistice. „Oamenii bogați n-au dreptul să se așeze comod și să se bucure doar pentru ei, sau să lase banii să se adune ca să-i risipească alții. Nu e nici pe jumătate la fel de înțelept să lași moșteniri după ce mori pe cât este să folosești banii cu cap cât timp trăiești și să te bucuri făcându-i fericiți pe semenii tăi. Noi o să ne simțim bine și, pe deasupra, ne vom face propria plăcere și mai gustoasă oferindu-le și altora, cu generozitate, o parte din ea. Vrei să fii o mică Dorcas, umblând de colo-colo cu un coș mare din care împarți mângâieri și pe care îl umpli la loc cu fapte bune?"

„Din toată inima, dacă tu vei fi un curajos Sfânt Martin, care se oprește, în timp ce străbate lumea cu atâta noblețe, ca să-și împartă mantia cu cerșetorul."

„Am bătut palma și noi vom ieși cel mai bine din asta!"

Așa că cei doi tineri au bătut palma și și-au văzut mai departe de drum, fericiți, simțind că locuința lor plăcută devenea și mai primitoare fiindcă sperau să aducă lumină și în alte case; convinși că și ei aveau să meargă mai drept pe calea înflorită dinaintea lor dacă netezeau drumurile grele pentru alții; și simțind că inimile li se legau și mai strâns printr-o iubire care îi făcea să-și amintească cu tandrețe de cei mai puțin norocoși

decât ei.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI CINCI DAISY ȘI DEMI

Nu pot spune că mi-am făcut datoria de umil cronicar al familiei March dacă nu dedic măcar un capitol celor doi membri ai ei cei mai prețioși și mai importanți. Daisy și Demi ajunseseră acum la vârsta judecății, fiindcă, în această epocă grăbită, copiii de trei sau patru ani își cer drepturile și chiar le obțin, ceea ce nu se poate spune despre mulți dintre cei mai în vârstă decât ei. Dacă a existat vreodată o pereche de gemeni în primejdia de a fi răsfățați peste măsură din pricina adorației tuturor, aceia erau vorbărețiii copii Brooke. Firește, erau cei mai remarcabili copii născuți vreodată, după cum se va vedea când spun că au mers la opt luni, au vorbit cursiv la douăsprezece luni, iar la doi ani își ocupau locurile la masă și se purtau cu o cuviință care îi încânta pe toți cei de față. La trei ani, Daisy a cerut un „aculică” și chiar a făcut o pungă cu patru cusături. Tot ea și-a amenajat gospodăria în bufet și mânuia o plită minusculă cu o pricepere care îi aducea lacrimi de mândrie în ochi lui Hannah, în timp ce Demi învăța literele cu bunicul său, care inventase un nou mod de a preda alfabetul, formând literele cu brațele și picioarele, unind astfel gimnastica pentru cap și călcâie. Băiatul și-a arătat de timpuriu talentul mecanic, spre încântarea tatălui și disperarea mamei, fiindcă încerca să imite orice mașinărie vedea și ținea camera copiilor într-o dezordine totală cu „mașinadecusut”, o construcție misterioasă din sfoară, scaune, cârlige de rufe și papiote, cu roți care să se învârtă „gheu și gheu”. Mai era și un coș atârnat peste spătarul unui scaun, în

care încerca zadarnic s-o ridice pe sora lui prea încrezătoare, care, cu devotament feminin, își lăsa căpșorul să fie izbit de ici-colo până când era salvată; iar atunci micul inventator spunea indignat: „Păi, Marmar, ăsta-i lellywaiter-ul meu și eu încerc s-o trag sus."

Deși erau complet diferiți ca fire, gemenii se înțelegeau surprinzător de bine și rareori se certau de mai mult de trei ori pe zi. Firește, Demi o domina pe Daisy și, cavaler cum se credea, o apăra de orice alt atacator, în timp ce Daisy se făcea sclava ei de bunăvoie și își adora fratele ca pe singura ființă perfectă din lume. Daisy era un suflețel rozaliu, dolofan și luminos, care își găsea drumul spre inima tuturor și se cuibărea acolo. Era unul dintre acei copii fermecători care par făcuți să fie sărutați și răsfățați, împodobiți și adorați ca niște mici zeițe, apoi scoși la vedere, spre încântarea generală, la toate ocaziile festive. Micile ei virtuți erau atât de dulci, încât ar fi părut de-a dreptul îngerească dacă n-ar fi avut și câteva năzbâtii mărunte care o păstrau atât de plăcut omenească. În lumea ei era mereu senin, iar în fiecare dimineață se cățăra la fereastră în cămășuța ei de noapte ca să privească afară și să spună, fie că ploua, fie că era soare: „O, ce zi frumă, ce zi frumă!" Toată lumea îi era prietenă, iar sărutările pe care le oferea unui străin cu atâta încredere îi îmblânzeau până și pe cei mai înrăiți burlaci, iar iubitorii de copii deveneau adoratori devotați.

„Io iubește pe toată lumea", a spus ea odată, deschizând larg brațele, cu lingura într-o mână și cănița în cealaltă, de parcă ar fi vrut să îmbrățișeze și să hrănească întreaga lume.

Pe măsură ce creștea, mama ei a început să simtă că Porumbarul avea să fie binecuvântat de prezența unei locatare la fel de senine și iubitoare ca aceea care ajutase cândva să transforme vechea casă într-un cămin și să se roage să fie cruțată de o pierdere ca aceea care le arătase de curând cât timp găzduiseră, fără să știe, un înger. Bunicul ei îi spunea adesea „Beth", iar bunica o veghea cu o dăruire neobosită, ca și cum ar fi încercat să ispășească o greșeală din trecut, pe care nimeni în afară de ea nu o putea vedea.

Demi, ca un adevărat yankeu, avea o fire iscoditoare: voia să știe tot și se tulbura adesea foarte tare fiindcă nu primea răspunsuri mulțumitoare la nesfârșitul lui „De ce?"

Avea și o înclinație filosofică, spre marea încântare a bunicului său, care purta cu el discuții socratice, în care elevul precoce își punea uneori profesorul în încurcătură, spre satisfacția fățișă a femeilor din casă.

„Ce-mi face picioarele să meargă, Dranpa?" a întrebat micul filosof, privindu-și acele părți atât de active ale trupului cu un aer meditativ, în timp ce se odihnea după zbenguiala de dinainte de culcare, într-o seară.

„E mintea ta micuță, Demi", răspunse înțeleptul, mângâind cu respect căpșorul galben.

„Ce e o minte mică?"

„E ceva care îți face trupul să se miște, așa cum arcul făcea rotițele să meargă în ceasul meu, când ți l-am arătat."

„Deschide-mă. Vreau s-o văd întoarsă."

„Nu pot face asta, tot așa cum nici tu n-ai fi putut deschide ceasul. Dumnezeu te întoarce, iar tu mergi până când te oprește El.”

„Pe mine?” și ochii căprui ai lui Demi se făcură mari și luminoși când pricepu gândul cel nou. „Sunt și eu întors ca ceasul?”

„Da, dar nu pot să-ți arăt cum, fiindcă se face atunci când noi nu vedem.”

Demi se pipăi pe spate, ca și cum s-ar fi așteptat să-l găsească la fel ca pe cel al ceasului, apoi spuse grav: „Cred că Dod o face când dorm.”

A urmat o explicație atentă, pe care el a ascultat-o cu atâta luare-aminte, încât bunica lui, neliniștită, a spus: „Dragul meu, chiar crezi că e înțelept să vorbești despre asemenea lucruri cu copilul ăsta? Îi ies niște umflături mari deasupra ochilor și învață să pună cele mai fără răspuns întrebări.”

„Dacă e destul de mare ca să pună întrebarea, e destul de mare și ca să primească răspunsuri adevărate. Nu-i bag eu gândurile în cap, ci doar îl ajut să le desfacă pe cele care sunt deja acolo. Copiii aceștia sunt mai înțelepți decât noi și nu mă îndoiesc deloc că băiatul înțelege fiecare cuvânt pe care i l-am spus. Acum, Demi, spune-mi unde îți ții mintea.”

Dacă băiatul ar fi răspuns ca Alcibiade: „Pe zei, Socrate, nu pot să spun”, bunicul lui nu s-ar fi mirat; dar când, după ce a stat o clipă într-un picior, ca o tânără barză pe gânduri, a răspuns cu un ton de convingere liniștită: „În burtica mea”, bătrânul domn n-a putut decât să se alăture râsului bunicii și să încheie lecția

de metafizică.

Ar fi putut exista motive de îngrijorare maternă, dacă Demi n-ar fi dat dovezi convingătoare că era un băiat adevărat, pe lângă faptul că era și un filosof în devenire; căci adesea, după câte o discuție care o făcea pe Hannah să proorocească, clătinând din cap cu aer sumbru, „Copilul ăsta n-o să trăiască mult pe lumea asta", se întorcea imediat și îi risipea temerile prin câte o poznă din acelea cu care dragii de ei, murdari, obraznici și năzdrăvani, le zăpăcesc și le încântă sufletele părinților.

Meg își făcuse o mulțime de reguli morale și încerca să le respecte, dar ce mamă a fost vreodată imună la farmecele irezistibile, eschivele ingenioase sau îndrăzneala liniștită a acelor omuleți și fetițe care arată atât de devreme că sunt niște mici șmecheri desăvârșiți?

„Fără alte stafide, Demi. O să-ți facă rău", spune mama tânărului personaj care își oferă ajutorul în bucătărie cu o regularitate infailibilă în ziua budincii cu prune.

„Mie îmi place să fiu bolnav."

„Eu nu vreau asta, așa că fugi și du-te s-o ajuți pe Daisy să facă prăjiturele."

Pleacă fără chef, dar nedreptatea îi apasă sufletul și, după o vreme, când i se ivește ocazia să îndrepte lucrurile, o păcălește pe mama printr-un târg făcut cu multă istețime.

„Acum ați fost copii cuminți și mă voi juca orice vreți voi", spune Meg, conducându-și micii ajutori de bucătărie la etaj, când budinca fierbe deja voioasă în oală.

„Pe bune, Marmar?” întreabă Demi, cu o idee strălucită în căpșorul lui bine pudrat.

„Da, pe bune. Orice spuneți voi”, răspunde părintele cel neprevăzător, pregătindu-se să cânte „Cei trei pisoi” de vreo șase ori la rând sau să-și ducă familia la „Cumpără o chiflă de un penny”, fără să țină seama de vânt ori de oboseală. Dar Demi o pune la colț cu răspunsul lui calm...

„Atunci mergem să mâncăm toate stafidele.”

Mătușa Dodo era principala tovarășă de joacă și confidentă a amânduror copii, iar cei trei întorceau căsuța cu susul în jos. Mătușa Amy era pentru ei, deocamdată, doar un nume, mătușa Beth se estompase curând într-o amintire plăcută, dar vagă, însă mătușa Dodo era o prezență vie, iar ei profitau din plin de asta, compliment pentru care ea le era profund recunoscătoare. Dar când venea domnul Bhaer, Jo își neglija partenerii de joacă, iar peste sufletele lor mici se așterneau spaima și pustiul. Daisy, căreia îi plăcea să umble din loc în loc împărțind sărutări, și-a pierdut cel mai bun client și a dat faliment. Demi, cu pătrunderea lui de copil, și-a dat repede seama că lui Dodo îi plăcea mai mult să se joace cu „omul-urs” decât cu el; dar, deși rănit, și-a ascuns durerea, fiindcă n-avea inima să jignească un rival care ținea în buzunarul vestei o mină de bomboane de ciocolată și un ceas care putea fi scos din carcasă și zgâlțâit în voie de admiratorii înfocați.

Unii ar fi putut vedea în aceste libertăți plăcute niște mită, dar Demi nu le privea așa și a continuat să-l favorizeze pe „omul cu ursul” cu o amabilitate gânditoare, în timp ce Daisy și-a revărsat

micile afecțiuni asupra lui încă de la a treia vizită și a ajuns să-i considere umărul drept tronul ei, brațul refugiul ei, iar darurile lui comori de o valoare fără seamăn.

Domnii sunt uneori cuprinși pe neașteptate de accese de admirație pentru tinerele rude ale doamnelor pe care le cinstesc cu atenția lor, dar această iubire prefăcută pentru copii le vine prost și nu păcălește pe nimeni nici măcar o clipă. Devotamentul domnului Bhaer era însă sincer și, tocmai de aceea, cu atât mai eficient — fiindcă onestitatea e cea mai bună politică și în dragoste, la fel ca în drept. Era dintre acei bărbați care se simt firesc în largul lor cu copiii și arăta deosebit de bine când fețișoarele lor îi puneau în valoare chipul bărbătesc prin contrastul lor plăcut. Treburile lui, oricare ar fi fost ele, îl reținеau zi după zi, dar seara aproape întotdeauna îl aducea în vizită — deși, mă rog, el întreba mereu de domnul March, așa că bănuiesc că acesta era atracția. Excelentul tată trăia cu iluzia că el era și se desfăta în lungi discuții cu acest spirit înrudit, până când o observație întâmplătoare a nepotului său mai ager la minte l-a luminat pe neașteptate.

Într-o seară, domnul Bhaer a intrat și s-a oprit în pragul biroului, uimit de priveliștea din fața lui. Întins pe podea era domnul March, cu respectabilele lui picioare ridicate în aer, iar lângă el, tot întins, se afla Demi, care încerca să-i imite poziția cu propriile lui picioruțe scurte, în ciorapi stacojii. Amândoi, atât de absorbiți de ocupația lor umilă, nici n-au observat că au spectatori, până când domnul Bhaer a izbucnit în râsul lui sonor, iar Jo a strigat, cu un aer scandalizat...

— Tată, tată, a venit Profesorul!

Picioarele negre au coborât, capul cărunt s-a ridicat și pedagogul a spus, cu demnitate netulburată: „Bună seara, domnule Bhaer. Iertați-mă o clipă. Tocmai ne terminăm lecția. Acum, Demi, fă litera și spune-i numele."

— Îl știu! și, după câteva eforturi convulsive, picioarele roșii au luat forma unui compas, iar elevul cel isteț a strigat triumfător: „E un We, Dranpa, e un We!"

— E născut să fie un Weller, a râs Jo, în timp ce părintele ei se ridica de jos, iar nepotul ei încerca să stea în cap, ca singurul mod prin care își putea exprima bucuria că școala se terminase.

— Ce-ai făcut azi, bubchen? întrebă domnul Bhaer, ridicând micul gimnast.

— Eu m-am dus s-o văd pe micuța Mary.

— Și ce-ai făcut acolo?

— Am pupat-o, începu Demi cu o sinceritate dezarmantă.

— Prut! Începi devreme. Și ce-a zis micuța Mary la asta? întrebă domnul Bhaer, continuând să-l iscodească pe micul păcătos, care stătea în genunchii lui și cerceta buzunarul vestei.

— O, i-a plăcut, și m-a pupat și ea, și mie mi-a plăcut. Băieților nu le plac fetițele? întrebă Demi, cu gura plină și cu un aer de mulțumire senină.

— Ce pui precoce ești! Cine ți-a băgat asta în cap? spuse Jo, amuzată de mărturisirea lui nevinovată la fel de mult ca Profesorul.

— Nu-i în capul meu, e în gurița mea, răspunse Demi, luând totul literal, și scoase limba, pe care avea o bomboană de ciocolată, crezând că ea se referă la dulciuri, nu la idei.

— Ar trebui să păstrezi și pentru mica ta prietenă. Dulce pentru cea dulce, băiețașule, iar domnul Bhaer îi oferi și lui Jo, cu o privire care o făcu să se întrebe dacă nu cumva ciocolata era nectarul băut de zei. Și Demi văzu zâmbetul, fu impresionat de el și întrebă cu aceeași candoare...

— Și băieților mari le plac fetele mari, nu-i așa, 'Fesorule?

La fel ca tânărul Washington, domnul Bhaer „nu putea spune o minciună", așa că dădu un răspuns cam vag: credea că da, uneori, pe un ton care îl făcu pe domnul March să lase jos peria de haine, să arunce o privire spre chipul îmbujorat al lui Jo, care se retrăgea, apoi să se lase în scaun cu aerul că „puiul precoce" îi băgase în cap o idee și dulce, și amară.

De ce Dodo, când l-a prins o jumătate de oră mai târziu în dulapul cu porțelanuri, aproape că i-a scos suflarea din trupșor cu o îmbrățișare tandră, în loc să-l scuture zdravăn pentru că era acolo, și de ce a continuat această purtare neobișnuită cu darul neașteptat al unei felii mari de pâine cu jeleu au rămas printre misterele asupra cărora Demi și-a frământat mintea lui mică și pe care a fost nevoit să le lase nedezlegate pentru totdeauna.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘASE SUB UMBRELĂ

În timp ce Laurie și Amy făceau plimbări conjugale pe covoare catifelate, punându-și casa la punct și făcând planuri pentru un viitor fericit, domnul Bhaer și Jo se bucurau de plimbări de cu totul alt fel, pe drumuri noroioase și peste câmpuri îmbibate de apă.

„Eu ies mereu la plimbare spre seară și nu văd de ce aș renunța la asta doar fiindcă se întâmplă să mă întâlnesc cu Profesorul când iese”, își spuse Jo după două-trei întâlniri; fiindcă, deși existau două drumuri spre casa lui Meg, pe oricare o lua era sigură că dădea peste el, fie la dus, fie la întors. El mergea întotdeauna repede și părea că n-o observă decât când ajungeau foarte aproape, ca și cum ochii lui miopi n-ar fi recunoscut-o pe doamna care se apropia până în clipa aceea. Apoi, dacă ea mergea la Meg, avea mereu ceva pentru copii. Iar dacă Jo se întorcea spre casă, el doar coborâse până la râu să-l vadă și acum se întorcea, desigur, dacă nu cumva se săturaseră de vizitele lui atât de dese.”

În asemenea împrejurări, ce putea face Jo decât să-l salute politicos și să-l poftească înăuntru? Dacă se săturase de vizitele lui, își ascundea oboseala cu desăvârșită pricepere și avea grijă să fie cafea la cină, „fiindcă lui Friedrich — adică domnului Bhaer — nu-i place ceaiul.”

Până în a doua săptămână, toată lumea știa foarte bine ce se petrecea, și totuși toți se purtau de parcă ar fi fost orbi de-a

binelea la schimbările de pe chipul lui Jo. Nimeni nu întreba de ce cânta în timp ce lucra, de ce își aranja părul de trei ori pe zi și de ce înflorea atât de tare de la plimbările de seară. Și nimeni nu părea să bănuiască măcar că Profesorul Bhaer, în timp ce vorbea filosofie cu tatăl, îi dădea fiicei lecții de dragoste.

Jo nici măcar nu putea să se îndrăgostească într-un fel cuviincios, ci încerca cu încăpățânare să-și înăbușe sentimentele și, nereușind, ducea o viață destul de zbuciumată. Îi era cumplit de teamă să nu fie luată în râs pentru că cedase, după atâtea declarații aprinse de independență. Laurie era spaima ei cea mai mare, dar, mulțumită noului administrator, el se purta cu o corectitudine demnă de laudă: nu-l numea niciodată pe domnul Bhaer „un tip nemaipomenit" în public, nu făcea nici cea mai vagă aluzie la înfățișarea îmbunătățită a lui Jo și nu arăta nici cea mai mică mirare când vedea pălăria Profesorului pe masa familiei March aproape în fiecare seară. În particular însă jubila și aștepta cu nerăbdare clipa când avea să-i poată dărui lui Jo o piesă de argintărie cu un urs și un toiag zdrențuit pe ea, ca stemă potrivită.

Timp de două săptămâni, Profesorul a venit și a plecat cu regularitatea unui îndrăgostit. Apoi a lipsit trei zile întregi și n-a dat niciun semn, lucru care i-a făcut pe toți să se încrunte și pe Jo s-o cuprindă mai întâi gândurile, iar apoi — vai, biată poveste de dragoste — o supărare zdravănă.

„Scârbit, fără îndoială, și plecat acasă la fel de brusc cum a venit. Desigur, pe mine nu mă privește, dar măcar putea să treacă să-și ia rămas-bun ca un domn", își spuse ea, aruncând o privire deznădăjduită spre poartă, în timp ce se pregătea pentru

plimbarea obișnuită dintr-o după-amiază mohorâtă.

„Mai bine ia umbrelușa, draga mea. Pare că o să plouă”, spuse mama ei, observând că își pusese pălărioara cea nouă, fără să pomenească însă nimic despre asta.

„Da, Marmee, vrei să-ți aduc ceva din oraș? Trebuie să dau o fugă până acolo să iau niște hârtie”, răspunse Jo, aranjând funda de sub bărbie în fața oglinzii, ca să aibă un motiv să nu se uite la mama ei.

„Da, vreau niște silesia diagonală, un pachet de ace numărul nouă și doi yarzi de panglică îngustă, de culoare lavandă. Ți-ai pus ghetele groase și ceva călduros pe sub mantie?”

„Cred că da”, răspunse Jo absentă.

„Dacă se întâmplă să-l întâlnești pe domnul Bhaer, adu-l acasă la ceai. Abia aștept să-l văd pe dragul de el”, adăugă doamna March.

Jo auzi, dar nu răspunse nimic; doar își sărută mama și plecă repede, gândindu-se cu un val de recunoștință, în ciuda durerii din inimă: „Ce bună e cu mine! Ce se fac fetele care nu au mame care să le ajute să treacă prin necazuri?”

Magazinele de mărunțișuri nu erau jos, printre birourile negustorești, băncile și depozitele en-gros, unde se adunau de obicei domnii; totuși, Jo ajunsese tocmai în partea aceea a orașului înainte să rezolve măcar o singură treabă. Se plimba fără țintă, de parcă ar fi așteptat pe cineva, uitându-se cu un interes deloc feminin ba la instrumente de inginerie într-o vitrină, ba la mostre de lână în alta, împiedicându-se de butoaie,

fiind aproape sufocată de baloturi coborâte de sus și îmbrâncită fără menajamente de bărbați grăbiți, care păreau să se întrebe „cum naiba a ajuns aici”. O picătură de ploaie pe obraz i-a smuls gândurile de la speranțele zădărnicite și le-a adus la panglicile compromise. Picăturile au continuat să cadă și, fiind femeie la fel de mult cât era îndrăgostită, a simțit că, deși era prea târziu să-și mai salveze inima, poate își mai putea salva pălăria. Atunci și-a amintit de umbreluța pe care uitase s-o ia în graba de a pleca, dar regretul nu-i folosea la nimic și nu-i rămânea decât să împrumute una sau să se lase leoarcă. A privit în sus, spre cerul întunecat, apoi în jos, la funda purpurie deja pătată cu negru, înainte, de-a lungul străzii pline de noroi, apoi încă o dată, lung și stăruitor, înapoi, spre un anumit depozit murdar, deasupra căruia scria „Hoffmann, Swartz, & Co.”, și și-a spus, cu un aer aspru și mustrător...

„Îmi merit soarta! Ce treabă aveam eu să mă îmbrac cu tot ce aveam mai frumos și să vin să flirtez pe aici, sperând să-l văd pe Profesor? Jo, ar trebui să-ți fie rușine! Nu, n-ai să intri acolo ca să împrumuți o umbrelă sau să afli de la prietenii lui unde este. Ai să pleci mai departe pe jos și ai să-ți faci treburile în ploaie, iar dacă răcești de moarte și îți distrugi pălăria, nu primești decât ce meriți. Așa, deci!”

Cu asta, a țâșnit peste stradă atât de năvalnic, încât era cât pe ce să fie făcută una cu pământul de o căruță care trecea și s-a aruncat direct în brațele unui domn bătrân și impunător, care a spus: „Vă cer iertare, doamnă”, și a părut jignit de moarte. Puțin intimidată, Jo s-a îndreptat, și-a întins batista peste panglicile sacrificate și, lăsând ispita în urmă, și-a văzut de drum, cu

gleznele tot mai ude și cu umbrele ciocnindu-se deasupra capului. Faptul că o umbrelă albastră, cam jerpelită, rămânea nemișcată deasupra pălăriei ei neprotejate i-a atras atenția și, când a ridicat privirea, l-a văzut pe domnul Bhaer uitându-se la ea.

„Aș vrea să cunosc doamna aceea cu voință de fier care trece atât de curajos printre atâtea boturi de cai și atât de repede prin atâta noroi. Ce faci pe aici, prietena mea?"

„Sunt la cumpărături."

Domnul Bhaer zâmbi, aruncând o privire când spre fabrica de murături dintr-o parte, când spre depozitul en-gros de piei și articole din piele din cealaltă, dar spuse doar politicos: „Nu aveți umbrelă. Pot să merg și eu și să vă duc pachetele?"

„Da, mulțumesc."

Obrajii lui Jo erau la fel de roșii ca panglica ei și se întreba ce credea el despre ea, dar nu-i păsa, fiindcă peste o clipă se trezi mergând la braț cu Profesorul ei, simțind de parcă soarele izbucnise dintr-odată cu o strălucire neobișnuită, că lumea era din nou în ordine și că, în ziua aceea, o femeie pe deplin fericită înainta prin bălți.

„Credeam că ați plecat", spuse Jo în grabă, fiindcă știa că se uita la ea. Boneta nu era destul de mare ca să-i ascundă fața și se temea că el ar putea crede că bucuria care i se citea pe chip era nepotrivită pentru o fată.

„Ați crezut că aș pleca fără să-mi iau rămas-bun de la cei care au fost atât de îngerește de buni cu mine?" întrebă el cu atâta

reproș, încât ea simți că aproape îl jignise cu o asemenea presupunere și răspunse din toată inima...

„Nu, n-am crezut asta. Știam că sunteți ocupat cu treburile dumneavoastră, dar ne-ați lipsit puțin, mai ales lui Tata și Mamei."

„Și dumneavoastră?"

„Mă bucur întotdeauna să vă văd, domnule."

În grija ei de a-și păstra glasul cât se poate de calm, Jo îl făcu cam rece, iar micul monosilab de la sfârșit, atât de înghețat, păru să-l răcească pe Profesor, fiindcă zâmbetul îi dispăru când spuse grav...

„Vă mulțumesc și mai vin o dată înainte să plec."

„Așadar, plecați?"

„Nu mai am nicio treabă aici, s-a încheiat."

„Cu succes, sper?", spuse Jo, fiindcă în răspunsul lui scurt se simțea amărăciunea dezamăgirii.

„Așa ar trebui să cred, fiindcă mi s-a deschis o cale prin care îmi pot câștiga pâinea și le pot da mult ajutor Junglings-ilor mei."

„Spuneți-mi, vă rog! Îmi place să știu totul despre... despre băieți", spuse Jo cu însuflețire.

„Sunteți atât de bună, vă spun cu drag. Prietenii mei mi-au găsit un loc la un colegiu, unde predau ca acasă și câștig destul cât să le netezesc drumul lui Franz și Emil. Pentru asta ar trebui să fiu recunoscător, nu-i așa?"

— Ba chiar ar trebui. Ce minunat va fi să te știu făcând ce-ți place, să te pot vedea des, și pe băieți de asemenea! exclamă Jo, agățându-se de băieți ca să-și ascundă bucuria pe care nu reușea s-o disimuleze.

— Ah! Dar mă tem că nu ne vom vedea prea des; locul acesta e în Vest.

— Atât de departe! Și Jo își lăsă fustele în voia sorții, de parcă acum nu mai conta ce se întâmpla nici cu hainele ei, nici cu ea însăși.

Domnul Bhaer putea citi în mai multe limbi, dar încă nu învățase să citească femeile. Îi plăcea să creadă că o cunoaște destul de bine pe Jo și, tocmai de aceea, fu uluit de contradicțiile din glasul, chipul și purtarea ei, care se succedară cu repeziciune în ziua aceea; în mai puțin de o jumătate de oră trecu prin vreo șase stări diferite. Când l-a întâlnit, a părut surprinsă, deși era greu să nu bănuiești că venise tocmai cu acest scop. Când i-a oferit brațul, l-a acceptat cu o privire care l-a umplut de încântare, dar când a întrebat-o dacă i-a simțit lipsa, i-a răspuns atât de rece și de oficial, încât l-a cuprins deznădejdea. Când a aflat de norocul lui, aproape că a bătut din palme. Oare bucuria era doar pentru băieți? Apoi, când a auzit unde pleacă, a spus: „Atât de departe!", pe un ton atât de disperat, încât l-a ridicat pe culmea speranței; dar în clipa următoare l-a trântit iar la pământ, observând, ca și cum ar fi fost cu totul absorbită de acel lucru...

— Aici am treabă. Intri cu mine? N-o să dureze mult.

Jo era destul de mândră de priceperea ei la cumpărături și își dorea în mod special să-și impresioneze însoțitorul cu ordinea și

rapiditatea cu care avea să rezolve totul. Dar, din pricina tulburării în care se afla, nimic nu i-a ieșit cum trebuie. A răsturnat tava cu ace, a uitat că silesia trebuia să fie „în diagonală" până după ce fusese tăiată, a dat restul greșit și s-a făcut de râs cerând panglică mov la tejgheaua cu stambă. Domnul Bhaer a stat lângă ea, privind-o cum roșește și se încurcă, iar pe măsură ce o privea, propria lui nedumerire părea să se risipească, fiindcă începea să înțeleagă că, uneori, femeile, ca visele, merg pe dos.

Când au ieșit, el și-a pus pachetul sub braț cu un aer mai voios și a trecut prin bălți de parcă, una peste alta, chiar îi făcea plăcere.

— N-am putea să facem puține cumpărături pentru copii și să avem în seara asta un ospăț de rămas-bun, dacă tot fac ultima mea vizită la casa dumneavoastră atât de plăcută? întrebă el, oprindu-se în fața unei vitrine pline cu fructe și flori.

— Ce cumpărăm? întrebă Jo, ignorând ultima parte a spuselor lui și inspirând amestecul de miresme cu o încântare cam prefăcută, în timp ce intrau.

— Pot să primească portocale și smochine? întrebă domnul Bhaer, cu un aer părintesc.

— Le mănâncă atunci când pot face rost de ele.

— Îți plac nucile?

— Ca unei veverițe.

— Struguri de Hamburg. Da, cu aceștia vom închina pentru patria mamă?

Jo se uită urât la această extravaganță și îl întrebă de ce nu cumpără direct un coș de curmale, un butoiaș de stafide și un sac de migdale, ca să termine odată. Atunci domnul Bhaer îi confiscă portofelul, îl scoase pe al lui și încheie târguielile cumpărând câteva livre de struguri, un ghiveci cu margarete rozalii și un borcan frumos cu miere, care urma să țină loc de damigeană. Apoi, cu buzunarele deformate de pachete colțuroase și dându-i ei florile să le țină, deschise vechea umbrelă și porniră din nou la drum.

— Domnișoară March, am să vă cer o mare favoare, începu profesorul, după o plimbare umedă de o jumătate de stradă.

— Da, domnule? iar inima lui Jo începu să bată atât de tare, încât se temea că el o va auzi.

— Îndrăznesc s-o spun în ciuda ploii, fiindcă mi-a mai rămas atât de puțin timp.

— Da, domnule, iar Jo era cât pe ce să zdrobească ghiveciul cel mic din strânsoarea bruscă pe care i-o dădu.

— Aș vrea să-i cumpăr o rochiță mică Tinei mele și sunt prea nepriceput ca să merg singur. Ați vrea să-mi dați un sfat de bun gust și să mă ajutați?

— Da, domnule, iar Jo se simți dintr-odată atât de calmă și rece, de parcă ar fi intrat într-o ladă frigorifică.

— Poate și un șal pentru mama Tinei; e atât de săracă și bolnavă, iar soțul ei e o asemenea povară. Da, da, un șal gros și călduros ar fi un dar prietenos pentru biata mămică.

— O fac cu plăcere, domnule Bhaer. — Mă îndrăgostesc foarte repede și el îmi devine tot mai drag cu fiecare minut, adăugă Jo în sinea ei; apoi, scuturându-se în gând, se aruncă în treabă cu o energie plăcut de privit.

Domnul Bhaer a lăsat totul la alegerea ei, așa că ea i-a ales Tinei o rochiță drăguță, apoi a cerut să vadă șalurile. Vânzătorul, fiind însurat, a binevoit să se intereseze de cei doi, care păreau să facă cumpărături pentru familia lor.

„Doamna dumneavoastră s-ar putea să-l prefere pe acesta. E un articol superior, într-o culoare foarte potrivită, destul de sobră și elegantă", spuse el, desfăcând un șal gri, comod, și așezându-l pe umerii lui Jo.

„Îmi stă bine, domnule Bhaer?" întrebă ea, întorcându-i spatele și simțindu-se profund recunoscătoare că își putea ascunde fața.

„Îi vine excelent, îl luăm", răspunse profesorul, zâmbind în sinea lui în timp ce îl plătea, iar Jo continua să răscolească tejghelele ca o vânătoare de chilipiruri cu vechime.

„Acum mergem acasă?" întrebă el, de parcă vorbele acestea îi făceau o mare plăcere.

„Da, e târziu și sunt așa de obosită." Vocea lui Jo suna mai jalnic decât își dădea ea seama. Fiindcă acum soarele părea să fi intrat iar în nori la fel de brusc cum ieșise, iar lumea redevenise

noroioasă și mohorâtă, și pentru prima dată își dădu seama că îi erau reci picioarele, că o durea capul și că inima îi era mai rece decât primele și mai plină de durere decât cel din urmă. Domnul Bhaer pleca, la ea ținea doar ca la o prietenă, totul fusese o greșeală, și cu cât se termina mai repede, cu atât mai bine. Cu gândul acesta în minte, făcu semn unui omnibus care se apropia cu un gest atât de grăbit, încât margaretele au zburat din ghiveci și s-au făcut praf.

„Acesta nu este omnibusul nostru", spuse profesorul, făcând semn vehiculului încărcat să treacă mai departe și oprindu-se să ridice bietele floricele.

„Vă rog să mă iertați. N-am văzut bine numele. Nu-i nimic, pot să merg pe jos. Sunt obișnuită să trudesc prin noroi", răspunse Jo, clipind des, fiindcă mai degrabă ar fi murit decât să se șteargă la ochi pe față.

Domnul Bhaer văzu picăturile de pe obrajii ei, deși ea întoarse capul. Privelișteа păru să-l miște adânc, pentru că, aplecându-se brusc, întrebă pe un ton care spunea foarte multe: „Scumpa inimii mele, de ce plângi?"

Acum, dacă Jo n-ar fi fost atât de neobișnuită cu astfel de lucruri, ar fi spus că nu plânge, că e răcită, sau ar fi scornit orice altă mică minciună feminină potrivită momentului. În loc de asta, ființa aceea lipsită de demnitate răspunse, cu un suspin pe care nu și-l putea stăpâni: „Pentru că plecați."

— Ach, mein Gott, ce bine e! a strigat domnul Bhaer, reușind să-și împreuneze mâinile în ciuda umbrelei și a pachetelor. Jo, eu nu am să-ți dau decât multă dragoste. Am venit să văd dacă

ai putea ține la ea și am așteptat până am fost sigur că sunt pentru tine mai mult decât un prieten. Sunt? Poți să faci un mic loc în inima ta pentru bătrânul Fritz? a adăugat el, totul dintr-o suflare.

— O, da! a spus Jo, iar el a fost pe deplin mulțumit, fiindcă ea și-a așezat ambele mâini pe brațul lui și s-a uitat în sus la el cu o expresie care arăta limpede cât de fericită ar fi să meargă prin viață alături de el, chiar dacă n-ar fi avut alt adăpost decât vechea umbrelă, atâta timp cât el o ținea.

Cu siguranță, era o cerere în căsătorie făcută în condiții dificile, fiindcă, chiar dacă și-ar fi dorit, domnul Bhaer nu putea să se pună în genunchi din pricina noroiului. Nici nu-i putea întinde mâna lui Jo decât la figurat, pentru că amândouă îi erau ocupate. Cu atât mai puțin se putea lansa în declarații tandre în mijlocul străzii, deși era foarte aproape s-o facă. Așa că singurul mod în care își putea arăta extazul era să se uite la ea cu o expresie care îi lumina chipul într-atât, încât părea cu adevărat că în picăturile ce scânteiau în barba lui se vedeau mici curcubee. Dacă n-ar fi iubit-o foarte mult pe Jo, nu cred că ar fi reușit atunci, pentru că ea era departe de a arăta fermecător, cu fustele într-o stare jalnică, galoșii stropiți până la gleznă și pălărioara făcută praf. Din fericire, domnul Bhaer o considera cea mai frumoasă femeie din lume, iar ea îl găsea mai „jovian" ca niciodată, deși borul pălăriei îi era de tot fleșcăit de micile șiroaie care i se scurgeau de acolo pe umeri (fiindcă ținea umbrela numai deasupra lui Jo), iar fiecare deget al mănușilor lui avea nevoie de cârpit.

Trecătorii probabil îi luau drept o pereche de nebuni inofensivi, fiindcă uitaseră cu totul să oprească un autobuz și mergeau agale, fără să bage în seamă că se lăsa tot mai mult seara și se îndesea ceața. Nici nu le păsa ce credea lumea, pentru că trăiau acel ceas fericit care vine, de obicei, o singură dată în viață: clipa magică ce le dă bătrânilor tinerețe, celor fără frumusețe le dă farmec, săracilor le dă bogăție și oferă inimilor omenești o pregustare a raiului. Profesorul arăta de parcă ar fi cucerit un regat, iar lumea nu mai avea nimic de adăugat la fericirea lui. Iar Jo mergea pe lângă el, simțind că acolo îi fusese mereu locul și întrebându-se cum de putuse vreodată să-și imagineze o altă soartă. Firește, ea a fost prima care a vorbit — inteligibil, vreau să spun, fiindcă exclamațiile emoționate care au urmat după impulsivul ei „Oh, da!" nu erau nici coerente, nici de povestit.

— Friedrich, de ce nu...

— Ah, Doamne, îmi spune pe numele pe care nu l-a mai rostit nimeni de când a murit Minna! a strigat Profesorul, oprindu-se chiar într-o baltă ca s-o privească plin de încântare recunoscătoare.

— Așa îți spun mereu în gând — am uitat, dar n-o să-ți mai spun dacă nu-ți place.

— Dacă-mi place? E mai dulce pentru mine decât pot spune. Spune-mi și „tu", iar eu o să zic că limba voastră e aproape la fel de frumoasă ca a mea.

— Nu e „tu" puțin cam sentimental? a întrebat Jo, gândindu-se în sinea ei că era un cuvânt minunat.

— Sentimental? Ba da. Slavă Domnului, noi, germanii, credem în sentiment și ne păstrăm tineri cu ajutorul lui. „You”-ul vostru englezesc e atât de rece; spune „tu”, draga inimii mele, înseamnă atât de mult pentru mine, a implorat domnul Bhaer, semănând mai degrabă cu un student romantic decât cu un profesor sobru.

— Atunci de ce nu mi-ai spus toate astea mai devreme? a întrebat Jo cu sfială.

— Acum va trebui să-ți arăt toată inima mea, și o voi face cu atâta drag, fiindcă de acum înainte tu trebuie să ai grijă de ea. Uite, Jo a mea — ah, ce nume drag și nostim — în ziua când mi-am luat rămas-bun la New York am vrut să-ți spun ceva, dar am crezut că prietenul acela chipeș era logodit cu tine și de aceea am tăcut. Dacă aș fi vorbit atunci, ai fi spus „da”?

— Nu știu. Mă tem că nu, fiindcă pe atunci nu aveam inimă.

— Prostii! Asta n-o cred. Dormea până când prințul fermecat a venit prin pădure și a trezit-o. Ah, ei bine, „Die erste Liebe ist die beste”, dar asta n-aș putea s-o aștept.

„Da, prima iubire e cea mai frumoasă, dar poți fi liniștit, fiindcă eu n-am mai avut alta. Teddy era doar un băiat și i-a trecut repede mica lui pasiune”, spuse Jo, dornică să îndrepte greșeala Profesorului.

„Bine! Atunci voi fi împăcat și voi ști sigur că îmi dai totul. Am așteptat atât de mult, încât am devenit egoist, după cum vei vedea, Profesoro.”

„Îmi place asta”, strigă Jo, încântată de noul ei nume. „Acum spune-mi ce te-a adus, în sfârșit, chiar când aveam nevoie de tine?”

„Asta”, iar domnul Bhaer scoase din buzunarul vestei o hârtie mică și uzată.

Jo o desfăcu și se simți tare stânjenită, fiindcă era una dintre contribuțiile ei la un ziar care plătea pentru poezii, motiv pentru care le mai trimitea din când în când câte o încercare.

„Cum te-ar fi putut aduce asta aici?” întrebă ea, mirată ce voia să spună.

„Am găsit-o din întâmplare. Am recunoscut-o după nume și după inițiale, iar în ea era un mic vers care a părut să mă cheme. Citește și găsește-l. Eu mă voi îngriji să nu ieși în ploaie.”

ÎN POD

Patru lădițe mici, aliniate frumos, Întunecate de praf și roase de vreme, Toate făcute și umplute demult De copii ajunși acum la maturitate. Patru cheițe atârnau una lângă alta, Cu panglici decolorate, odinioară vesele și mândre, Prinse acolo cu mândrie copilărească, Demult, într-o zi ploioasă. Patru nume, câte unul pe fiecare capac, Săpate de o mână de băiat, Iar dedesubt stau ascunse Poveștile grupului fericit Care se juca odinioară aici și se oprea adesea Să asculte refrenul dulce Ce venea și trecea pe acoperișul de deasupra, În ploaia de vară care cădea.

„Meg” pe primul capac, neted și frumos. Privesc înăuntru cu drag, Fiindcă aici, așezate cu grija bine cunoscută, Se află multe lucruri de preț: Cronica unei vieți liniștite — Daruri pentru copilul

și fata blândă, O rochie de mireasă, rânduri scrise unei soții, Un pantof minuscul, o buclă de păr de copil. În această primă ladă nu au mai rămas jucării, Fiindcă toate au fost duse, La bătrânețea lor, să se alăture iarăși Jocului unei alte mici Meg. Ah, mamă fericită! Știu bine Că auzi, ca pe un refren dulce, Cântece de leagăn mereu line și joase În ploaia de vară care cade.

„Jo” pe capacul următor, zgâriat și ros de vreme, iar înăuntru o adunătură pestriță de păpuși fără cap, manuale rupte, păsări și animale care nu mai vorbesc, trofee aduse acasă din tărâmul zânelor pe care calcă doar pașii copiilor, vise despre un viitor care n-a fost niciodată găsit, amintiri ale unui trecut încă dulce, poeme scrise pe jumătate, povești năvalnice, scrisori de aprilie, calde și reci, jurnalele unui copil încăpățânat, semnele unei femei îmbătrânite prea devreme, o femeie într-o casă singuratică, auzind, ca pe un refren trist — „Fii vrednică, iubito, și iubirea va veni” — în ploaia de vară care cade.

Beth a mea! De pe capacul care-ți poartă numele praful e mereu șters, ca și cum l-ar atinge ochi iubitori care au plâns și mâini grijulii care s-au întors iar și iar. Moartea ne-a canonizat o sfântă, tot mai puțin omenească și tot mai aproape de divin, iar noi încă așezăm, cu duioasă jale, relicve în acest altar al casei — clopoțelul de argint, care a sunat atât de rar, căciulița mică pe care a purtat-o ultima dată, frumoasa Catherine moartă, purtată de îngeri deasupra ușii ei. Cântecele pe care le-a cântat, fără plângere, în închisoarea durerii ei se amestecă pentru totdeauna, dulce, cu ploaia de vară care cade.

Pe suprafața lustruită a ultimului capac — acum o inscripție frumoasă și adevărată deopotrivă — un cavaler viteaz poartă pe scutul lui „Amy", scris cu litere aurii și albastre. Înăuntru se află panglicile care îi țineau părul, pantofii care și-au încheiat dansul, flori ofilite păstrate cu grijă, evantaie ale căror munci ușoare s-au sfârșit, felicitări de Sfântul Valentin, toate numai foc și pasiune, mărunțișuri care și-au avut rolul lor în speranțele, temerile și rușinile unei fete, cronica unei inimi de fecioară care învață acum farmece mai frumoase și mai adevărate, auzind, ca pe un refren vesel, sunetul argintiu al clopotelor de nuntă în ploaia de vară care cade.

Patru lădițe mici, una lângă alta, înceţoşate de praf și roase de timp, patru femei învățate de bine și de rău să iubească și să muncească în floarea vârstei. Patru surori, despărțite doar pentru un ceas, niciuna pierdută, doar una plecată înainte, făcute prin puterea nepieritoare a iubirii să rămână pentru totdeauna cele mai apropiate și mai dragi. Ah, când aceste comori ascunse ale noastre vor sta deschise înaintea privirii Tatălui, fie ele bogate în ceasuri de aur, în fapte care se arată și mai frumoase în lumină, în vieți a căror muzică curajoasă va răsuna multă vreme, ca o melodie care trezește sufletul, în suflete care se vor înălța și vor cânta cu bucurie în lunga lumină de soare de după ploaie.

„E o poezie foarte proastă, dar asta simțeam când am scris-o, într-o zi în care eram foarte singură și am plâns zdravăn pe un sac cu cârpe. Nici prin gând nu mi-a trecut că va ajunge undeva de unde să poată spune povești", a spus Jo, rupând versurile pe care Profesorul le păstrase cu atâta grijă atâta vreme.

„Las-o să plece, și-a făcut datoria, iar eu voi avea una nouă când voi citi toată cartea aceea maro în care își păstrează micile secrete”, spuse domnul Bhaer zâmbind, în timp ce privea fragmentele purtate de vânt. „Da”, adăugă el cu seriozitate, „am citit asta și mi-am spus: Are o durere, e singură, și ar găsi alinare într-o iubire adevărată. Am o inimă plină, plină pentru ea. Să nu mă duc și să-i spun: «Dacă nu e un dar prea sărac pentru ceea ce sper să primesc, primește-l în numele lui Dumnezeu?»”

„Și atunci ai venit și ai descoperit că nu era un lucru prea sărac, ci singurul lucru prețios de care aveam nevoie”, șopti Jo.

„La început n-am avut curajul să cred asta, oricât de minunat de bună ai fost cu mine. Dar curând am început să sper și atunci mi-am spus: «O voi avea, chiar dacă mor pentru asta», și așa va fi!”, strigă domnul Bhaer, dând hotărât din cap, de parcă zidurile de ceață care se închideau în jurul lor ar fi fost niște bariere pe care trebuia să le treacă sau să le doboare cu vitejie.

Jo a găsit asta minunat și s-a hotărât să fie demnă de cavalerul ei, chiar dacă nu venise călare pe un armăsar, în straie strălucitoare.

„De ce ai stat departe atât de mult?” întrebă ea după o vreme, descoperind că era atât de plăcut să pună întrebări intime și să primească răspunsuri încântătoare, încât nu putea să tacă.

„N-a fost ușor, dar n-am avut inima să te iau din acel cămin atât de fericit până când n-aș fi avut perspectiva unuia pe care să ți-l pot oferi, poate după mult timp și multă muncă. Cum aș fi putut să-ți cer să renunți la atât de multe pentru un biet om în vârstă, care nu are altă avere decât puțină învățătură?"

„Mă bucur că ești sărac. N-aș putea suporta un soț bogat", spuse Jo hotărât, apoi adăugă pe un ton mai blând: „Nu te teme de sărăcie. O cunosc de destul de mult timp ca să nu-mi mai fie frică de ea și să pot fi fericită muncind pentru cei pe care îi iubesc. Și nu-ți mai spune bătrân — patruzeci de ani e floarea vârstei. N-aș putea să nu te iubesc nici dacă ai avea șaptezeci!"

Profesorul a fost atât de mișcat de asta, încât i-ar fi prins bine batista, dacă ar fi putut ajunge la ea. Cum nu putea, Jo i-a șters ea ochii și a spus râzând, în timp ce îi lua unul sau două pachețele...

„Poate că sunt o femeie cu voință puternică, dar nimeni nu poate spune că ies din rolul meu acum, fiindcă se zice că menirea specială a femeii e să șteargă lacrimi și să ducă poveri. O să-mi duc partea mea, Friedrich, și o să ajut la câștigarea unui cămin. Obișnuiește-te cu gândul ăsta, altfel nu plec niciodată", a adăugat ea hotărâtă, când el a încercat să-și ia povara înapoi.

„Vom vedea. Ai răbdare să aștepți mult timp, Jo? Trebuie să plec și să-mi fac munca singur. Mai întâi trebuie să-i ajut pe băieții mei, fiindcă, nici măcar pentru tine, nu-mi pot încălca promisiunea făcută Minnei. Mă poți ierta pentru asta și poți fi fericită cât timp sperăm și așteptăm?"

„Da, știu că pot, pentru că ne iubim, iar asta face ca toate celelalte să fie ușor de îndurat. Și eu am datoria mea și munca mea. N-aș putea să mă bucur de mine însămi dacă le-aș neglija, nici chiar pentru tine, așa că nu e nevoie de grabă sau nerăbdare. Tu îți poți face partea acolo, în Vest, eu pe a mea aici, și amândoi putem fi fericiți, sperând la ce e mai bun și lăsând viitorul să fie așa cum vrea Dumnezeu."

„Ah! Îmi dai atâta speranță și curaj, iar eu nu am ce să-ți dau înapoi decât o inimă plină și aceste mâini goale", a strigat Profesorul, copleșit de emoție.

Jo n-avea să învețe niciodată, dar niciodată, cum să se poarte cum se cuvine, fiindcă atunci când el a spus asta, în timp ce stăteau pe trepte, ea și-a strecurat pur și simplu ambele mâini în ale lui și a șoptit cu tandrețe: „Nu mai sunt goale acum", apoi, aplecându-se, și-a sărutat Friedrich sub umbrelă. A fost îngrozitor, dar ar fi făcut-o chiar dacă stolul de vrăbii jerpelite de pe gard ar fi fost oameni, fiindcă era îndrăgostită până peste cap și nu-i mai păsa de nimic în afară de propria fericire. Deși a venit într-o formă atât de simplă, acela a fost momentul de vârf al vieții amândurora, când, întorcându-se din noapte, furtună și singurătate spre lumina, căldura și pacea casei care îi așteptau să-i primească, cu un vesel „Bine ai venit acasă!", Jo și-a condus iubitul înăuntru și a închis ușa.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI ȘAPTE TIMPUL RECOLTEI

Timp de un an, Jo și Profesorul ei au muncit și au așteptat, au sperat și s-au iubit, s-au întâlnit din când în când și și-au scris scrisori atât de lungi, încât, spunea Laurie, creșterea prețului hârtiei li se datora lor. Al doilea an a început mai sobru, fiindcă perspectivele lor nu se luminau, iar mătușa March a murit pe neașteptate. Dar, după ce a trecut prima durere — pentru că o iubeau pe bătrână în ciuda limbii ei ascuțite — au descoperit că aveau și motive de bucurie, fiindcă îi lăsase lui Jo Plumfield, iar asta făcea posibile tot felul de lucruri minunate.

„E un loc vechi minunat și va aduce o sumă frumoasă, fiindcă, desigur, aveți de gând să-l vindeți”, spuse Laurie, când discutau cu toții despre asta, câteva săptămâni mai târziu.

„Nu, n-am de gând”, răspunse Jo hotărât, mângâind pudelul gras pe care îl adoptase din respect pentru fosta lui stăpână.

„Nu vrei să spui că o să locuiți acolo?”

„Ba da, exact asta vreau să spun.”

„Dar, draga mea, e o casă uriașă și costă o groază de bani s-o ții în bună stare. Numai grădina și livada au nevoie de doi sau trei oameni, iar agricultura nu e tocmai domeniul lui Bhaer, din câte îmi dau seama.”

„O să încerce acolo, dacă îi propun eu.”

„Și vă așteptați să trăiți din ce produce locul? Sună idilic, ce-i drept, dar o să vezi că e o muncă teribil de grea."

„Recolta pe care vrem s-o creștem e una foarte rentabilă", spuse Jo râzând.

„Și în ce va consta această minunată recoltă, doamnă?"

„În băieți. Vreau să deschid o școală pentru băieței — o școală bună, veselă, ca acasă, unde eu să am grijă de ei, iar Fritz să-i învețe."

„Ăsta e un plan cât se poate de tipic pentru Jo! Nu-i așa că i se potrivește perfect?", strigă Laurie, întorcându-se spre familie, care părea la fel de surprinsă ca el.

„Îmi place", spuse doamna March hotărât.

„Și mie", adăugă soțul ei, încântat de ideea că ar putea încerca metoda socratică de educație pe tineretul modern.

„Va fi o responsabilitate uriașă pentru Jo", spuse Meg, mângâind capul singurului ei fiu, care îi absorbea toată atenția.

„Jo poate să facă asta și să fie fericită făcând-o. E o idee minunată. Povestește-ne tot", strigă domnul Laurence, care își dorise de mult să le dea o mână de ajutor celor doi îndrăgostiți, dar știa că i-ar fi refuzat ajutorul.

„Știam că o să-mi fii alături, domnule. Și Amy la fel — i se vede în ochi, deși, cuminte cum e, așteaptă să se gândească bine înainte să spună ceva. Acum, dragii mei", a continuat Jo cu însuflețire, „să înțelegeți doar că nu e o idee nouă, ci un plan pe care îl port în suflet de multă vreme. Înainte să apară Fritz al

meu, mă gândeam adesea că, atunci când o să-mi fac avere și n-o să mai aibă nimeni nevoie de mine acasă, o să închiriez o casă mare și o să adun câțiva băieței sărmani și părăsiți, care n-au mame, ca să am grijă de ei și să le fac viața frumoasă înainte să fie prea târziu. Văd atât de mulți copii care se pierd doar fiindcă nu primesc ajutor exact la timp; îmi place atât de mult să fac ceva pentru ei, parcă le simt nevoile și le înțeleg necazurile și, ah, ce mult mi-ar plăcea să le fiu mamă!"

Doamna March i-a întins mâna lui Jo, iar Jo a luat-o zâmbind, cu lacrimi în ochi, și a continuat în vechiul ei stil plin de entuziasm, pe care cei din familie nu-l mai văzuseră de multă vreme.

„I-am spus odată lui Fritz ce plan am, iar el a zis că exact asta și-ar dori și el și a fost de acord să încercăm când o să fim bogați. Sufletul lui drag, el face asta de-o viață — adică îi ajută pe băieții săraci, nu se îmbogățește, fiindcă asta n-o să se întâmple niciodată. Banii nu stau destul în buzunarul lui cât să poată pune ceva deoparte. Dar acum, datorită mătușii mele bune și bătrâne, care m-a iubit mai mult decât am meritat vreodată, sunt bogată, sau cel puțin așa mă simt, și putem trăi foarte bine la Plumfield, dacă avem o școală care merge bine. E locul perfect pentru băieți: casa e mare, iar mobila e trainică și simplă. Înăuntru e loc din belșug pentru zeci de copii, iar afară sunt niște terenuri minunate. Ar putea să ajute în grădină și în livadă. Munca asta e sănătoasă, nu-i așa, domnule? Apoi Fritz ar putea să-i formeze și să-i învețe în felul lui, iar tata îl va ajuta. Eu pot să-i hrănesc, să-i îngrijesc, să-i răsfăț și să-i cert, iar mama îmi va fi sprijinul de nădejde. Mi-am dorit mereu o mulțime de băieți și niciodată n-am avut destui; acum pot să umplu casa cu

ei și să mă bucur de dragii de ei cât îmi poftește inima. Gândiți-vă ce minunăție — Plumfield al meu și o adevărată puzderie de băieți cu care să mă bucur de el."

Când Jo a început să dea din mâini și a scos un suspin de încântare, toată familia a izbucnit într-un hohot general, iar domnul Laurence a râs atât de tare, încât au crezut că o să facă o apoplexie.

„Nu văd ce e așa de amuzant", a spus ea grav, când s-a făcut destulă liniște ca să poată fi auzită. „Nu poate fi nimic mai firesc și mai potrivit decât ca Profesorul meu să deschidă o școală, iar eu să prefer să locuiesc pe propria mea moșie."

„Deja își dă aere", spuse Laurie, care privea ideea ca pe o glumă excelentă. „Dar pot să întreb din ce ai de gând să întreții toată întreprinderea? Dacă toți elevii vor fi niște zdrențăroși, mă tem că recolta ta n-o să fie prea rentabilă în sens lumesc, doamnă Bhaer."

„Hai, nu mai fi Gică-contra, Teddy. Bineînțeles că voi avea și elevi bogați — poate chiar voi începe numai cu unii ca ei. Apoi, când mă pun pe picioare, pot primi și unul sau doi zdrențăroși, așa, ca să mai schimb gustul. Și copiii oamenilor bogați au adesea nevoie de grijă și alinare, nu doar cei săraci. Am văzut bieți copilași lăsați pe mâna servitorilor sau copii mai înceți împinși forțat înainte, ceea ce e o adevărată cruzime. Unii sunt neastâmpărați din pricina proastei creșteri sau a neglijenței, iar alții își pierd mamele. În plus, chiar și cei mai buni trebuie să treacă prin vârsta aceea stângace dintre copilărie și tinerețe, și tocmai atunci au cea mai mare nevoie de răbdare și bunătate.

Oamenii râd de ei și îi împing de colo-colo, încearcă să-i țină departe de ochii lumii și se așteaptă să se transforme peste noapte din copii drăgălași în tineri desăvârșiți. Nu se plâng prea mult — sunt niște suflete curajoase — dar simt totul. Eu am trecut și eu puțin prin asta și știu foarte bine cum e. Am un interes aparte pentru astfel de ursuleți tineri și îmi place să le arăt că eu văd inimile calde, cinstite și bine intenționate ale acestor băieți, în ciuda brațelor și picioarelor lor neîndemânatice și a capetelor lor vraiște. Am și experiență, doar n-am crescut eu un băiat care a ajuns mândria și cinstea familiei lui?"

„Pot să depun mărturie că ai încercat", spuse Laurie, aruncându-i o privire recunoscătoare.

„Și am reușit peste toate speranțele mele, pentru că uite unde ai ajuns: un om de afaceri serios și chibzuit, care face o mulțime de bine cu banii lui și strânge binecuvântările săracilor, nu dolari. Dar nu ești doar un om de afaceri; iubești lucrurile bune și frumoase, te bucuri de ele și tu, și îi lași și pe alții să se bucure alături de tine, cum ai făcut mereu odinioară. Sunt mândră de tine, Teddy, fiindcă devii mai bun cu fiecare an, și toată lumea simte asta, chiar dacă tu nu-i lași să o spună. Da, și când voi avea turma mea, o să arăt spre tine și o să spun: «Iată modelul vostru, băieți»."

Bietul Laurie nu știa unde să se uite, fiindcă, deși era bărbat în toată firea, îl cuprinse din nou ceva din vechea lui sfială când izbucnirea aceasta de laudă făcu toate fețele să se întoarcă spre el cu aprobare.

— Zău, Jo, asta e cam prea de tot, a început el, exact cu vechiul lui aer băiețesc. — Cu toții ați făcut pentru mine mai mult decât aș putea vreodată să vă mulțumesc, în afară de a face tot ce pot ca să nu vă dezamăgesc. În ultima vreme m-ai cam lăsat deoparte, Jo, dar chiar și așa am avut parte de cel mai bun sprijin. Așa că, dacă am ajuns undeva, lor doi trebuie să le mulțumești, și așeză o mână ușor pe capul bunicului său, iar pe cealaltă pe capul auriu al lui Amy, fiindcă cei trei nu erau aproape niciodată departe unul de altul.

— Chiar cred că familiile sunt cele mai frumoase lucruri din lume! a izbucnit Jo, care atunci era într-o stare de spirit neobișnuit de înălțată. — Când voi avea și eu una, sper să fie la fel de fericită ca cele trei pe care le cunosc și le iubesc cel mai mult. Dacă ar fi aici și John, și Fritz al meu, ar fi de-a dreptul un mic colț de rai pe pământ, a adăugat ea mai încet. Iar în seara aceea, când s-a dus în camera ei după o seară minunată de sfaturi de familie, speranțe și planuri, inima îi era atât de plină de fericire, încât n-a putut s-o liniștească decât îngenunchind lângă patul gol, mereu aproape de al ei, și gândindu-se cu tandrețe la Beth.

Per ansamblu, a fost un an cu totul uimitor, pentru că lucrurile păreau să se întâmple cu o repeziciune și o bucurie neobișnuite. Aproape înainte să-și dea seama ce se petrece, Jo s-a trezit căsătorită și așezată la Plumfield. Apoi a răsărit ca din pământ o familie de șase sau șapte băieți, care a înflorit surprinzător de bine, băieți săraci și băieți bogați deopotrivă, fiindcă domnul Laurence găsea mereu câte un caz înduioșător de lipsuri și îi ruga pe soții Bhaer să-i fie milă de copil, spunând că va plăti

bucuros o mică sumă pentru întreținerea lui. Așa a reușit vicleanul bătrân să o înduplece pe mândra Jo și să-i aducă tocmai felul de băiat care îi plăcea ei cel mai mult.

Desigur, la început a fost greu, iar Jo a făcut niște greșeli caraghioase, dar profesorul cel înțelept a călăuzit-o cu grijă spre ape mai liniștite, iar până la urmă chiar și cel mai năvalnic puști neastâmpărat a fost îmblânzit. Cât de mult se bucura Jo de „sălbăticia ei de băieți" și cât s-ar fi văitat biata, draga mătușă March dacă ar fi fost acolo să vadă cum sfintele hotare ale lui Plumfield, atât de cuminte și bine rânduit, erau cotropite de tot felul de Toms, Dicks și Harrys! Până la urmă, era și un fel de dreptate poetică în asta, fiindcă bătrâna fusese spaima băieților pe o rază de kilometri întregi, iar acum exilații se ospătau în voie cu prunele interzise, răscoleau pietrișul cu bocanci obraznici fără să-i certe nimeni și jucau cricket pe câmpul cel mare unde odinioară vaca aceea irascibilă „cu cornul îndoit" îi îmbia pe tinerii nechibzuiți să se apropie ca să fie luați în coarne. Locul ajunsese un fel de paradis al băieților, iar Laurie a propus să fie numit „Bhaer-garten", ca un compliment pentru stăpânul lui și un nume potrivit pentru cei care îl locuiau.

Nu fusese niciodată o școală la modă, iar Profesorul nu strânsese vreo avere, dar era exact ce își dorise Jo să fie: „un loc fericit, ca acasă, pentru băieții care aveau nevoie de învățătură, grijă și bunătate". Curând, toate camerele din casa cea mare s-au umplut. Fiecare petic din grădină și-a găsit repede stăpânul. În hambar și în șopron a apărut o adevărată menajerie, fiindcă animalele de companie erau îngăduite. Și de trei ori pe zi, Jo îi zâmbea lui Fritz din capul unei mese lungi,

mărginită de ambele părți de șiruri de chipuri tinere și fericite, care se întorceau spre ea cu priviri pline de afecțiune, cuvinte încrezătoare și inimi recunoscătoare, pline de dragoste pentru „Mama Bhaer". Acum avea destui băieți și nu obosea de ei, deși nicidecum nu erau îngeri, iar unii le dădeau Profesorului și Profesoarei destule motive de grijă și neliniște. Dar credința ei în sâmburele de bine care există în inima chiar și a celui mai neastâmpărat, mai obraznic și mai sâcâitor puști zdrențăros îi dădea răbdare, pricepere și, în cele din urmă, izbândă, fiindcă niciun băiat pe lumea asta nu putea rezista prea mult când Tata Bhaer strălucea asupra lui binevoitor ca soarele, iar Mama Bhaer îl ierta de șaptezeci de ori câte șapte. Prietenia băieților îi era nespus de prețioasă lui Jo: fornăiturile și șoaptele lor pline de căință după câte o poznă, micile lor destăinuiri hazlii sau înduioșătoare, entuziasmele lor plăcute, speranțele și planurile lor, chiar și necazurile lor, fiindcă toate nu făceau decât să i-i facă și mai dragi. Erau băieți înceți și băieți timizi, băieți firavi și băieți zvăpăiați, băieți care pelticeau și băieți care se bâlbâiau, unul sau doi șchiopi, și un mic cvadroon vesel, pe care nu-l primise nimeni în altă parte, dar care era binevenit la „Bhaer-garten", deși unii preziceau că primirea lui avea să ruineze școala.

Da, Jo era o femeie foarte fericită acolo, în ciuda muncii grele, a multelor griji și a zarvei necontenite. Îi plăcea din toată inima și găsea aprobarea băieților ei mai mulțumitoare decât orice laudă a lumii, fiindcă acum nu mai spunea povești decât turmei ei de ascultători entuziaști și admiratori. Pe măsură ce anii treceau, doi băieței ai ei au venit să-i sporească fericirea: Rob, numit astfel după bunicul, și Teddy, un bebeluș fără nicio grijă, care

părea să fi moștenit firea luminoasă a tatălui său, dar și spiritul vioi al mamei sale. Cum au reușit să crească teferi în acel vârtej de băieți era un mister pentru bunica și mătușile lor, dar au înflorit ca păpădiile primăvara, iar doicile lor cam aspre i-au iubit și i-au îngrijit bine.

La Plumfield erau o mulțime de sărbători, iar una dintre cele mai plăcute era culesul merelor, care avea loc în fiecare an. Atunci familiile March, Laurence, Brooke și Bhaer veneau cu toții și făceau din asta o zi întreagă de veselie. La cinci ani după nunta lui Jo, a avut loc unul dintre aceste festivaluri îmbelșugate, într-o zi blândă de octombrie, când aerul era atât de proaspăt și înviorător, încât îți ridica moralul și îți făcea sângele să-ți curgă mai viu prin vine. Livada cea veche era îmbrăcată de sărbătoare. Splinuța și astrele mărgineau zidurile acoperite de mușchi. Lăcustele săreau sprintene prin iarba uscată, iar greierii cântau ca niște fluierași de poveste la un ospăț. Veverițele își vedeau de mica lor recoltă. Păsările își ciripeau rămas-bunul din arinii de pe alee, iar fiecare pom părea gata să-și lase să cadă ploaia de mere roșii sau galbene la prima scuturare. Erau cu toții acolo. Toți râdeau și cântau, se cățărau și cădeau la loc. Toți spuneau că nu mai fusese niciodată o zi atât de perfectă și nici o companie mai veselă care s-o trăiască, iar fiecare se lăsa în voia plăcerilor simple ale clipei, de parcă în lume n-ar fi existat griji sau tristețe.

Domnul March se plimba liniștit de colo-colo, citând din Tusser, Cowley și Columella pentru domnul Laurence, în timp ce se bucura de...

„sucul vinos al blândului măr.”

Profesorul alerga în sus și-n jos pe culoarele verzi ca un cavaler teuton zdravăn, cu o prăjină pe post de lance, conducându-i pe băieți, care se organizaseră ca o echipă de cârlige și scări și făceau adevărate minuni de tumbe, și la sol, și la înălțime. Laurie se ocupa de cei mici: își plimba fetița într-un coș mare de măsurat, o urca pe Daisy până la cuiburile păsărilor și îl împiedica pe neastâmpăratul Rob să-și frângă gâtul. Doamna March și Meg stăteau printre grămezile de mere ca două Pomone, sortând tot ce continua să se adune, în timp ce Amy, cu o expresie minunat de maternă pe chip, schița diferitele grupuri și avea grijă de un băiețel palid, care stătea și o privea cu adorație, cu mica lui cârjă alături.

În ziua aceea, Jo era în largul ei și alerga de colo-colo, cu rochia prinsă în sus, cu pălăria oriunde, numai nu pe cap, și cu bebelușul la subraț, gata pentru orice aventură năstrușnică s-ar fi ivit. Micul Teddy părea ocrotit de noroc, fiindcă nu pățea niciodată nimic, iar Jo nu se neliniștea deloc când unul dintre băieți îl urca într-un copac, altul îl lua la galop în spinare sau când îngăduitorul lui tată îi dădea mere acrișoare, convins, în felul acela nemțesc, că bebelușii pot digera orice, de la varză murată până la nasturi, cuie și propriii lor pantofiori. Știa că micul Ted avea să apară din nou la vremea lui, teafăr și rumen, murdar și senin, și îl primea mereu înapoi cu toată căldura, fiindcă Jo își iubea copiii cu tandrețe.

La ora patru se făcu o pauză, coșurile rămăseseră goale, iar culegătorii de mere se odihneau și își comparau rupturile din haine și vânătăile. Atunci Jo și Meg, însoțite de un detașament

dintre băieții mai mari, au așezat cina pe iarbă, fiindcă un ceai luat afară era întotdeauna bucuria supremă a zilei. La asemenea ocazii, ținutul chiar părea că curge cu lapte și miere, pentru că băieții nu erau obligați să stea la masă, ci li se dădea voie să se înfrupte cum aveau chef — iar libertatea era condimentul pe care sufletul băiețesc îl iubea cel mai mult. Au profitat din plin de acest privilegiu rar: unii au încercat plăcutul experiment de a bea lapte stând în cap, alții au dat un farmec în plus jocului de leapșa-capra mâncând plăcintă în pauzele dintre sărituri, biscuiții au fost împrăștiați peste tot pe câmp, iar pateurile cu mere stăteau cocoțate prin copaci ca o specie nouă de pasăre. Fetițele aveau propriul lor ceai, iar Ted hoinărea printre bunătăți după bunul lui plac.

Când nimeni nu a mai putut mânca nici măcar o îmbucătură, Profesorul a propus primul toast oficial, cel rostit de fiecare dată în astfel de momente: „Mătușa March, Dumnezeu s-o binecuvânteze!" Un toast spus din toată inima de omul acela bun, care nu uita niciodată cât îi datora, și băut în liniște de băieți, care fuseseră învățați să-i păstreze vie amintirea.

„Acum, pentru a șaizecea aniversare a bunicii! Viață lungă pentru ea, cu de trei ori câte trei urări!"

A fost oferit din toată inima, după cum vă puteți imagina, iar odată ce au început uralele, cu greu le mai puteai opri. S-au ridicat toasturi pentru toată lumea, de la domnul Laurence, privit ca ocrotitorul lor de seamă, până la porcușorul de Guineea uluit, care se rătăcise din locul lui obișnuit în căutarea micului său stăpân. Apoi Demi, fiind cel mai mare dintre nepoți, i-a oferit reginei zilei o mulțime de daruri, atât de numeroase încât au fost

aduse la locul petrecerii cu o roabă. Unele erau cadouri hazlii, e drept, dar ceea ce altora li s-ar fi părut defecte, pentru bunica erau podoabe — fiindcă darurile copiilor erau cu adevărat făcute de ei. Fiecare cusătură pe care degețelele răbdătoare ale lui Daisy o puseseră în batistele tivite prețuia pentru doamna March mai mult decât orice broderie. Minunea de îndemânare mecanică a lui Demi, deși capacul nu se închidea, scăunelul pentru picioare al lui Rob, cu picioarele lui inegale care se clătinau într-un fel pe care ea îl numea liniștitor, și niciuna dintre paginile cărții scumpe dăruite de copilul lui Amy nu era atât de frumoasă ca aceea pe care apăreau, în majuscule strâmbe, cuvintele: „Pentru draga bunica, de la micuța ei Beth."

În timpul ceremoniei, băieții dispăruseră în chip misterios, iar când doamna March încercase să le mulțumească copiilor ei și izbucnise în lacrimi, în timp ce Teddy îi ștergea ochii cu șorțulețul lui, Profesorul a început deodată să cânte. Apoi, de deasupra lui, glas după glas a preluat melodia, iar din copac în copac a răsunat muzica acelui cor nevăzut, în timp ce băieții cântau din toată inima cântecelul scris de Jo, pus pe muzică de Laurie și repetat de Profesor cu băieții lui ca să iasă cât mai bine. Asta era ceva cu totul nou și a fost un succes răsunător, pentru că doamna March nu-și mai revenea din uimire și a ținut neapărat să dea mâna cu fiecare dintre păsările fără pene, de la înalții Franz și Emil până la micul cvadroon, care avea cea mai dulce voce dintre toți.

După aceea, băieții s-au împrăștiat pentru o ultimă poznă, lăsând-o pe doamna March cu fiicele ei sub pomul sărbătorii.

„Cred că n-ar mai trebui să-mi spun niciodată «Jo cea ghinionistă», când cea mai mare dorință a mea mi-a fost împlinită atât de frumos”, a spus doamna Bhaer, scoțând pumnulețul lui Teddy din ulciorul cu lapte, în care amesteca extaziat.

„Și totuși, viața ta e foarte diferită de cea pe care ți-o imaginai cu mult timp în urmă. Îți mai amintești castelele noastre din aer?” a întrebat Amy, zâmbind în timp ce îi privea pe Laurie și pe John jucând cricket cu băieții.

„Dragii mei! Îmi umple inima de bucurie să-i văd cum uită de treburi și se distrează o zi întreagă”, răspunse Jo, care acum vorbea despre întreaga omenire cu un aer matern. „Da, îmi amintesc, dar viața pe care mi-o doream atunci mi se pare acum egoistă, singuratică și rece. N-am renunțat la speranța că voi scrie cândva o carte bună, dar pot să aștept și sunt sigură că va fi cu atât mai bună datorită unor astfel de experiențe și imagini ca acestea”, iar Jo arătă mai întâi spre băieții veseli din depărtare, apoi spre tatăl ei, sprijinit de brațul Profesorului, în timp ce se plimbau înainte și înapoi prin soare, adânciți într-una dintre acele conversații care le făceau atâta plăcere amândurora, și apoi spre mama ei, așezată ca pe un tron în mijlocul fiicelor sale, cu nepoții în poală și la picioare, de parcă toți își găseau sprijinul și fericirea în chipul acela care pentru ei nu avea cum să îmbătrânească vreodată.

„Castelul meu a fost cel mai aproape de a deveni realitate dintre toate. E drept, am cerut lucruri splendide, dar în adâncul inimii știam că aș fi fost mulțumită dacă aș fi avut o căsuță, pe John și câțiva copii dragi ca aceștia. Le am pe toate, slavă Domnului, și

sunt cea mai fericită femeie din lume", iar Meg își așează mâna pe capul băiatului ei înalt, cu chipul luminat de o mulțumire tandră și plină de evlavie.

„Castelul meu e foarte diferit de ce plănuisem, dar nu l-aș schimba, deși, la fel ca Jo, nu renunț de tot la speranțele mele artistice și nici nu mă limitez doar la a-i ajuta pe alții să-și împlinească visurile de frumusețe. Am început să modelez o statuie a copilei, iar Laurie spune că e cel mai bun lucru pe care l-am făcut vreodată. Și eu cred la fel și vreau s-o fac în marmură, ca, orice s-ar întâmpla, să pot păstra măcar chipul îngerașului meu."

În timp ce Amy vorbea, o lacrimă mare căzu pe părul auriu al copilului adormit din brațele ei, fiindcă singura ei fiică iubită era o făptură firavă, iar teama de a o pierde era umbra care se așternea peste lumina vieții lui Amy. Această cruce făcea mult pentru amândoi, tată și mamă, căci aceeași iubire și aceeași durere îi legau strâns unul de celălalt. Firea lui Amy devenea mai blândă, mai profundă și mai tandră. Laurie devenea mai serios, mai puternic și mai hotărât, iar amândoi învățau că frumusețea, tinerețea, norocul, chiar și iubirea însăși, nu pot ține departe grija și durerea, pierderea și tristețea nici de la cei mai binecuvântați, căci ...

În fiecare viață trebuie să cadă și puțină ploaie, iar unele zile trebuie să fie întunecate, triste și mohorâte.

„Se face bine, sunt sigură de asta, draga mea. Nu-ți pierde curajul; speră și încearcă să rămâi senină", spuse doamna March, în timp ce Daisy, cu inima ei atât de blândă, se aplecă de

pe genunchiul ei ca să-și lipească obrazul rumen de cel palid al verișoarei mai mici.

„N-ar trebui să mă las doborâtă, câtă vreme te am pe tine să-mi ridici moralul, Marmee, și pe Laurie, care ia asupra lui mai bine de jumătate din fiecare povară", răspunse Amy cu căldură. „Nu mă lasă niciodată să-i văd neliniștea, dar e atât de bun și de răbdător cu mine, atât de devotat lui Beth și mereu un sprijin și o mângâiere pentru mine, încât simt că nu-l pot iubi îndeajuns. Așa că, în ciuda singurului meu necaz, pot spune și eu, ca Meg: «Slavă Domnului, sunt o femeie fericită.»"

„Nici nu mai e nevoie s-o spun eu, fiindcă toată lumea vede că sunt mult mai fericită decât aș merita", adăugă Jo, aruncând o privire de la soțul ei bun la copiii ei dolofani, care se tăvăleau prin iarbă lângă ea. „Fritz încărunțește și se îngrașă. Eu mă subțiez de parcă aș fi o umbră și am treizeci de ani. N-o să fim niciodată bogați, iar Plumfield poate lua foc în orice noapte, fiindcă incorigibilul Tommy Bangs fumează țigări din sweet-fern sub pătură, deși și-a dat foc de trei ori până acum. Dar, cu toate aceste realități deloc romantice, n-am de ce să mă plâng și n-am fost niciodată atât de veselă în viața mea. Scuzați-mi vorba, dar trăind printre băieți, nu pot să nu le preiau din când în când expresiile."

„Da, Jo, cred că recolta ta va fi una frumoasă", începu doamna March, alungând un greier mare și negru care îl făcea pe Teddy să se simtă stânjenit cu privirea lui fixă.

„Nici pe jumătate la fel de frumoasă ca a ta, mamă. Uite-o aici, și n-o să-ți putem mulțumi niciodată îndeajuns pentru cât ai

semănat și ai cules cu atâta răbdare”, strigă Jo, cu acea pornire iubitoare și nestăvilită de care nu avea să se dezbare niciodată.

„Sper ca în fiecare an să fie mai mult grâu și mai puțină neghină”, spuse Amy încet.

„Un snop mare, dar știu că în inima ta e loc pentru el, draga noastră Marmee”, adăugă glasul tandru al lui Meg.

Mișcată până în adâncul sufletului, doamna March n-a putut decât să-și întindă brațele, ca și cum ar fi vrut să-și adune la piept copiii și nepoții, și să spună, cu chipul și glasul pline de iubire de mamă, recunoștință și smerenie...

„O, fetele mele, oricât de mult ați trăi, nu vă pot dori o fericire mai mare decât aceasta!”

Creat cu ❤ în 🇳🇴 de către Plyx

Această ediție este publicată de Plyx folosind materiale-sursă aflate în domeniul public de la Project Gutenberg. Mulțumim Project Gutenberg și voluntarilor săi pentru că păstrează literatura clasică accesibilă tuturor. Tradusă din original de Plyx.

Scanați pentru ediția dvs. digitală și audio

www.plyx.ai 47a7cb8e45ef3d6cdb85c385814bc207 10 noiembrie 2026